II Shreemad Bhagwad Geeta II

II Yatharth Geeta II

De Geeta In Zijn Waar Perspectief

5200

Jarenlang interval Shreemad Bhagwad Geeta in zijn authentieke en eeuwigdurende expositie

Wetenschap van Religie voor de mensheid

II Shreemad Bhagwad Geeta II

II Yatharth Geeta II

De Geeta In Zijn Waar Perspectief

Swami Adgadanand
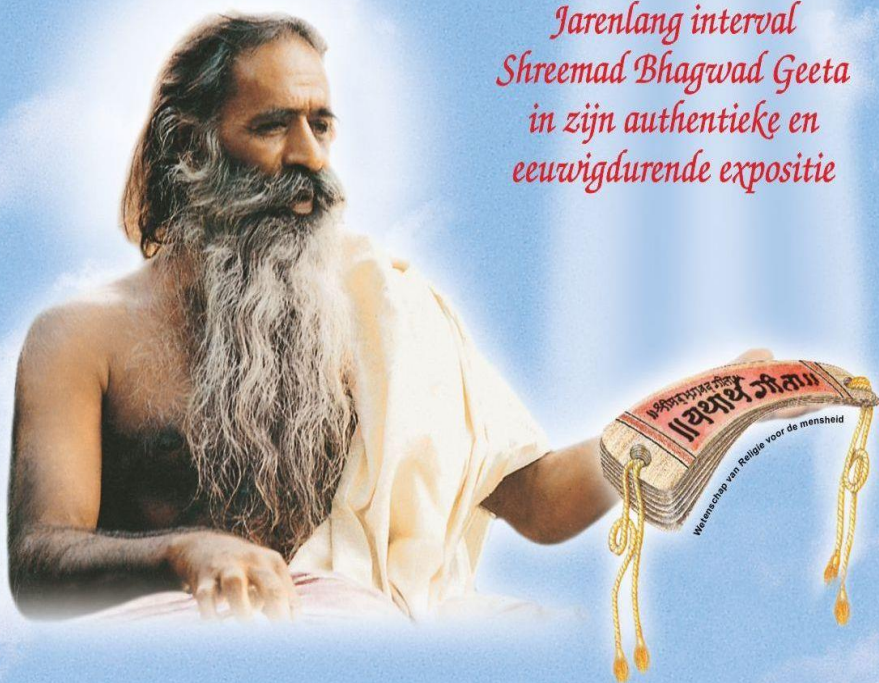
DUTCH

OVER DE AUTEUR

De auteur van de **Yatharth Geeta** is een heilige die geen wereldse opvoeding gekregen heeft, maar die toch intern georganiseerd is dankzij de verwezenlijkte Guru, wat mogelijk werd na een lange praktijk der meditatie. Hij beschouwt schrijven als een obstakel op het pad naar de Hoogste Pracht, en toch werden zijn aanwijzingen de reden voor deze schat. Het Hoogste Wezen had hem onthuld dat al zijn inherente mentale eigenschappen tot nul herleid zijn, behalve een kleine eigenschap, namelijk het schrijven van "**Yatharth Geeta".** Dus werd de schat, "**Yatharth Geeta"**, mogelijk. Telkens wanneer er een fout in het werk sloop verbeterde het Hoogste Wezen zelf de fout. Wij publiceren dit boek met de wens dat het motto van de swamiji "De intern verkregen vrede" uiteindelijk vrede voor iedereen zal betekenen".

De Uitgever

Godsdienstwetenschappen voor de Mensheid

II Shreemad Bhagwad Geeta II

De Geeta is zijn Ware Omvang

Gecompileerd en geïnterpreteerd door de goede zorgen van

Parampoojya Shree Paramhansji Maharaj

door

Paramhans Swami Adgadanand

Shree Paramhans Ashram
Shaktishgad, Chunar Rajgad Road,
Distr. Mirzapur, (UP), INDIA.
Tel. 05443 (238040)

Wat waren de gevoelens & emoties van Shri Krishn wanneer hij de Geeta prees? Alle innerlijke gevoelens kunnen niet in woorden uitgedrukt worden. Sommige kan men vertellen, andere worden door de lichaamstaal uitgedrukt, en de rest kan enkel ontdekt worden door iemand met veel ervaring terzake. Alleen nadat de staat bereikt is waarin Shri Krishn zich bevond weet een ervaren en volleerd leraar wat Geeta zegt. Hij herhaalt niet gewoonweg verzen van de Geeta maar geeft zelf uitdrukking aan de innerlijke gevoelens van Geeta. Daarom ziet hij de echte betekenis, kan ons deze tonen, kan de innerlijke gevoelens oproepen en zou ons naar het pad der Verlichting leiden.

Rev. Shri Paramhansji Maharak was eveneens zo'n grote verlichte leraar, en de compilatie van zijn woorden & zegeningen om de innerlijke gevoelens van Geeta zelf te pakken te krijgen is de ***'Yatharth Geeta'.***

SWAMI ADGADANAND

Onze publicaties

Boeken		Talen
Yatharth Geeta	❖**Indische talen**	Hindi, Marathi, Punjabi, Gujarati, Urdu, Sanskrit, Oriya, Bengali, Tamil, Telugu, Malayalam, Kannad, Assamee
	❖**Vreemde talen**	Engels, Duits, Frans, Nepalees, Spaans, Noors, Chinees, Nederlands, Italiaans, Russisch
Shanka Samadhan		Hindi, Marathi, Gujarati, Engels
Jivanadarsh Evam Atmanubhooti		Hindi, Marathi, Gujarati, Engels
Waarom vibreren de lichaamsdelen? En wat zeggen zij?		Hindi, Engels, Gujarati, Duits
Anchhuye Prashna		Hindi, Marathi, Gujarati
Eklavya Ka Angutha		Hindi, Marathi, Gujarati
Bhajan Kiska Karein?		Hindi, Marathi, Gujarati, Duits, Engels
Yog Shastriy Pranayam		Hindi, Marathi, Gujarati
Shodasopchar Poojan Padhati		Hindi, Marathi, Gujarati
Yog Darshan		Hindi
Glories of Yog		Engels

Audio Cassettes

Yatharth Geeta	Hindi, Gujarati, Marathi, Engels
Amrutvani (Rev. Swamiji's Spreekbeurten Vol.1-51)	Hindi
Guruvandana (Aarti)	

(MP3) - CDs

Yatharth Geeta	Hindi, Gujarati, Marathi, English
Amrutvani	Hindi

Audio CDs

Yatharth Geeta	Duits

copyright©Auteur

Alle rechten voorbehouden. Geen enkel deel van dit boek mag elektronisch, mechanisch, door fotokopie, opname of ander wijze zonder de schriftelijke toestemming van de uitgever op geen enkele manier gereproduceerd, opgeslagen, of verspreid worden, behalve voor een kleine passage in studies of recensies.

OPGEDRAGEN

met diepe eerbied

aan

de heilige nagedachtenis

van

de onsterfelijke, gezegende, suprème yogi,
en de zeer eerbiedwaardige

SHREE SWAMI PARMANAND JI

van

Shree Paramhans Ashram Ansuiya
(Chitrakoot)

GURUVANDANA

"GROETEN AAN DE GURU"

II Om Shree Sadguru Dev Bhagwan Ki Jai II

Jai Sadgurudevam, Paramaanandam,
amar shariram avikari I
Nigurna nirmulam, dhaari sthulam,
kaatan shulam bhavbhaari II

surat nij soham, kalimal khoham,
janman mohan chhavidhaari I
Amraapur vaasi, sab sukh raashi,
sadaa ekraasi nirvikaari II

Anubhav gambhira, mati ke dhira,
alakh fakira avtaari I
Yogi advaishta, trikaal drashta,
keval pad anandkaari II

Chitrakutahi aayo, advait lakhaayo,
anusuia asan maari I
Sri paramhans svami, antaryaami,
hain badnaami sansaari II

Hansan hitkaari, jad pagudhaari,
garva prahaari upkaari I
Sat-panth chalaayo, bharam mitaayo,
rup lakhaayo kartaari II

Yeh shishya hai tero, karat nihoro,
mo par hero prandhaari I
Jai Sadguru .... bhari II

II ॐ II

SHRI SWAMI PARAMANAND JI MAHARAJ (PARAMAHANS JI)
Geboren : Vikram Samvat 1969 (1911 A.D)
Mahasamadhi: Vikram Samvat 2026 (datum 23-5-1969)
Paramhans Ashram, Ansuiya (Chitrakoot)
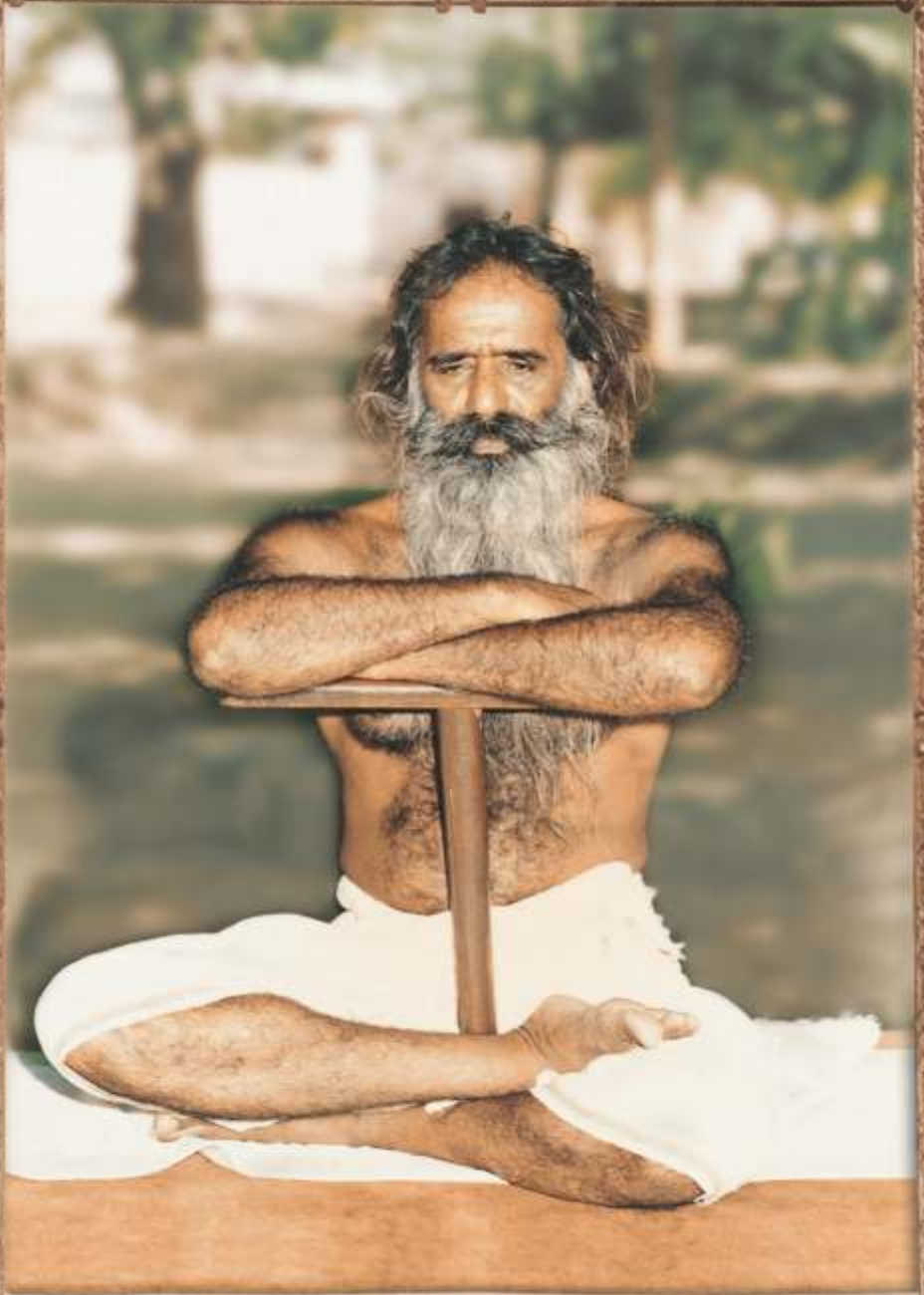
Shri Swami Adgadanandaji Maharaj

C-121, KIRTI NAGAR, NEW DELHI - 110 015 (INDIA).

विश्वगौरव सम्मानपत्र

वेदवेदांग आयुर्वेद ज्योतिषादि शास्त्रपरम्परासुरक्षाव्रती, अखिल संस्कृतवाङ्मयसंरक्षण—प्रचार—
प्रसारपक्षधर आर्षसनातनमर्यादाजीवनपद्धतिसदाचारपरायण, "सर्वभूतहिते रतः—वसुधैव कुटुम्बकम्"
के सद्भावना पर्यावरण से ओतप्रोत,

सम्माननीय श्री स्वामी अड़गड़ानन्दजी महाराज - परमहंस आश्रम

निवासी शक्तेशगढ़ चुनार (मिर्जापुर) को

अन्तर्राष्ट्रीय अधिवेशन में विश्वगौरव सम्मानपत्र से विभूषित किया जाता है।

एतद्देशप्रसूतस्य सकाशादग्रजन्मनः।
स्वं स्वं चरित्रं शिक्षेरन् पृथिव्यां सर्वमानवाः।

World Religious Parliament is pleased to confer
The Title of Vishwagaurav
In recognition of his meritorious contribution for World Development
through श्रीमद्भगवद्गीता, धर्मशास्त्र, (यथार्थ गीता)
दिनांक कुम्भ मेला 10-4-98 हरिद्वार

Chairman (आगरा)
Presentation Committee

Acharya Prabhakar Mishra
Chairman
World Religious Parliament

De Titel 'Fierheid van de Wereld' werd toegekend aan de eerbiedwaardige Swamiji door het Wereld Religieus Parlement ter gelegenheid van de laatste Mahakumbh van de eeuw in Hardwar in aanwezigheid van alle Skankeracharyas, Mahamandaleshwaras, Leden van Brahman Mahasabha en de Religieuze Scholieren van vierenveertig landen.

विश्व धर्म संसद्

WORLD RELIGIOUS PARLIAMENT

C-121, KIRTI NAGAR, NEW DELHI 110 015 (INDIA)

सम्मान प्रमाणपत्र

''शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम्'' के मौलिक सिद्धान्तों पर आधारित विश्व में निरोगसमाज की स्थापना तथा शारीरिक मानसिक बौद्धिक सामाजिक स्वास्थ्य की उपलब्धि के लिए प्रयत्नशील एवं बाह्य तथा आन्तरिक पर्यावरण की स्वच्छता के लिए संकल्पित विश्व धर्मसंसद् प्राच्यअर्वाच्य ज्ञान विज्ञान की किसी भी शाखा के माध्यम से मानवता की सेवाओं में समर्पित व्यक्तियों को सम्मान करने में गौरव समझती है।

इसी धारणा-अवधारणा के दृष्टिकोण से उल्लेखनीय ज्ञान तथा सेवाओं के लिए श्री विश्वमानव को एक धर्मशास्त्र दाता विश्वगौरव स्वामी अड़गड़ानन्द जी को यथार्थ गीता धार्मिक क्षेत्र/विषय में विश्वगुरु सम्माननीय उपाधि से सम्मानित तथा जनसेवा के क्षेत्र में अग्रणी प्रमाणित करती है।

श्रीमद् भगवद् गीता भाष्य "यथार्थ गीता" धर्मशास्त्र है।

World Religious Parliament is pleased to confer the above Title in recognition of his meritorious contribuiton for World Development through ______________________

26-1-2001

Chairman
Presentation Committee
or
Presiding Authority

Acharya Prabhakar Mishra
Chairman (Indian Region)
World Religious Parliament

Swami Shri Adgadandiji werd gelukgewenst door Vishwa Dharm Sansad op 26-01-2001, tijdens de Mahakumbh festiviteiten in Prayag als "Vishvaguru' (de man van de Wereld en profeet) voor zijn werk 'Yatharth Geeta' (commentaar over Srimad Bhagwad Geeta). Bovendien werd hij omwille van zijn aan de massa verleende diensten als Bewaker van de maatschappij vereerd.

।।श्री काशीविश्वनाथो विजयते।।

सर्वतन्त्रस्वतन्त्र-शास्त्रार्थविद्यावतार-विश्वविश्रुत-महामहोपाध्यायदिविरुदविभूषक
पण्डितसम्राट-प्रातःस्मरणीय श्री शिवकुमारशास्त्रिमिश्रप्रतिष्ठापिता
वाराणसेयसर्वविधविद्वत्समाज-प्रतिनिधिभूता-

श्री काशीविद्वत्परिषद्

पत्राचार कार्यालय :
डी.१७/५८, दशाश्वमेध,
वाराणसी, उत्तर प्रदेश
मो. नं. ९४१५ २८५८५६
टे. नं. ०५४२-२४५२११३

दिनांक 1.3.04

श्री काशीविद्वत्परिषद् समय-समय पर धर्म की समीक्षा करती आयी है । धर्म के सम्बन्ध में यह समाज को निर्देश देने का अधिकार रखती है । धार्मिक प्रकरणों में यह भारत की बहुमान्य सर्वोच्च संस्था है । किसी निर्णय को संशोधित करने का अधिकार परिषद् की कार्यकारिणी को है किन्तु धर्म और धर्मशास्त्र अपरिवर्तनशील होने से आदिकाल से धर्मशास्त्र श्रीमद्भगवद्गीता ही रही है ।
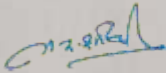
इमं विवस्वते योगं प्रोक्तवानहमव्ययम् ।
विवस्वान्मनवे प्राह मनुरिक्ष्वाकवेऽब्रवीत् ।। गीता, ४/१
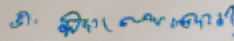
अर्जुन ! इस अविनाशी योग को कल्प के आदि में मैंने सर्वप्रथम सूर्य के प्रति कहा । सूर्य ने अपने पुत्र मनु से कहा । मनु ने इस स्मृत ज्ञान को सुरक्षित रखने के लिए स्मृति की परम्परा चलायी और अपने पुत्र इक्ष्वाकु से कहा । कालान्तर में इस स्मृति ज्ञान को महर्षि वेदव्यास ने लिपिबद्ध किया । मानव जीवन का नियमन तथा निःश्रेयस प्रदान करने वाली आदि मनुस्मृति गीता ही है ।

मनु के समक्ष अवतरित वेद इसी का विस्तार हैं । अन्य शास्त्र समयानुसार विश्व की विविध भाषाओं में ईश्वरीय गायन श्रीमद्भगवद्गीता की ही प्रतिध्वनि हैं । गीता की अवधारणा को स्वामी अड़गड़ानन्द जी ने 'यथार्थ गीता' में व्यक्त किया है जो शत-प्रतिशत सत्य है । परा विद्या की परिभाषा है ।

स्वामी जी ने गीता की यह व्याख्या देकर विश्व मानव को एक धर्मशास्त्र, एक परमात्मा के पथ को प्रशस्त किया है । धर्मशास्त्र की व्याख्या के रूप में हम सभी 'यथार्थ गीता' की अनुशंसा करते हैं ।

गणेशदत्त शास्त्री मंत्री श्री काशीविद्वत्परिषद् भारत	आचार्य केदारनाथ त्रिपाठी दर्शनरत्नम वाचस्पति अध्यक्ष श्री काशीविद्वत्परिषद् भारत

De Hoge Gemeenschap van Religieuze Scholieren van India 'Shri Kashi Vidvat Parishad' heeft op 1 maart 2004 de *'Shreemad Bhagwad Geeta'* als de *'Dharma Shastra'* (Wetenschap van de Religie) en de *'Yatharth Geeta'* als de echte bepaler aanvaard.

।।श्री काशीविश्वनाथो विजयते।।

सर्वतन्त्रस्वतन्त्र-शास्त्रार्थविद्यावतार-विश्वविश्रुत-महामहोपाध्यायदिविरुदविभूषक
पण्डितसम्राट-प्रातःस्मरणीय श्री शिवकुमारशास्त्रिमिश्रप्रतिष्ठापिता
वाराणसेयसर्वविधविद्वत्समाज-प्रतिनिधिभूता-

श्री काशीविद्वत्परिषद्

पत्राचार कार्यालय :
डी.१७/५८, दशाश्वमेध,
वाराणसी, उत्तर प्रदेश
मो. नं. ९४१५ २८५८५६
टे. नं. ०५४२-२४५२११३

दिनांक 1.3.04

श्री परमहंस आश्रम, शक्तेश गढचुनार की अपनी सौभाग्यपूर्ण यात्रा का सुअवसर प्राप्त हुआ है । वहाँ के वर्तमान परमहंस स्वामी श्री अड़गड़ानन्दजी महाराज के दर्शन का स्मरणीय अवसर काशी की विद्वन्मण्डली के साथ मुझे प्राप्त हुआ । श्री परमहंस स्वामी अड़गड़ानन्दजी महाराज बह्मलीन योगिराज स्वामी श्री परमानन्द परमहंस जी के शिष्य है और उनके द्वारा प्राप्त मानव धर्मोपदेश को स्वरचित 'यथार्थ गीता' के माध्यम से मानव मात्र के लिये प्रसारित कर रहे है, जिस गीता का ज्ञान भगवान कृष्ण ने अपने मुखारविन्द से अर्जुन के माध्यम से समस्त मानव के लिये किया था । इसीलिये श्रीमद्भगवद् गीता मानव मात्र का धर्मशास्त्र है । भगवान एक है और सबके है अतः उनकी गीता भी एक आकाश, एक सूर्य और एक चन्द्र के समान सबके लिये है ।

इस प्रकार गीता एकतामूलक है और स्वयं भी एकता का मूल है । भगवान ने स्वयं कहा है - ममैवांशो जीव लोकः'' अर्थात् प्राणी मात्र भगवान का ही अंश है तथा अंश अंशी में भेद नही होता है । अतः प्रत्येक प्राणी भगवद्भिन्नता के आधार पर वस्तुगत्या परस्पर में भी अभिन्न ही हैं। ''तद्भिन्नाभिन्नस्य तदभिन्नत्व नियमः'' यह वस्तुस्थिति है । अतःगीता एकतामूलक तथा एकता का मूल दोनो ही है । यही गीता की यथार्थता है जिसे पूज्य परमहंस जी महाराज ने ''यथार्थ गीता'' में, जो भाष्यरुप है, प्रतिपादित किया है ।

यहाँ ''यथार्थ गीता'' पद से यह भ्रम नहीं होना चाहिए कि कोई अयथार्थ गीता भी है क्योंकि गीता एक है - श्रीमद्भगवद् गीता'। प्रस्तुत 'यथार्थ गीता' श्रीमद्भगवद् गीता' का ही भाष्य है, जिसे स्वयं परमहंस श्री स्वामी जी महाराज ने प्रत्येक अध्याय की अंतिम पुष्पिका में कहा है ।- 'यथार्थ गीता' भाष्ये - ऐसा उल्लेख करते हुये । इसलिये 'यथार्थ गीता' का अभिप्रेतार्थ है । गीता की यथार्थता! इस अभिप्रेतार्थ को श्री स्वामी परमहंस जी ने इस सम्पूर्ण भाष्य में प्रतिपादित किया है ।

श्रीमद्भगवद् गीता पर अनेक भाष्य निर्मित हुए है - जैसे कर्म की प्रधानता बताते हुए लोकमान्य तिलक का गीता रहस्य, भगवद्भक्ति प्रधान वैष्णव भाष्य तथा ज्ञान प्रधान शांकरभाष्यादि ग्रन्थ! किन्तु प्रस्तुत यथार्थ गीता में एकेश्वरवाद मुख्यतया प्रतिंपादित है जिसका किसी से विरोध नहीं है, प्रत्युत्त सबके साथ एक ईश्वरत्व की अनुभूति के रुप में सामंजस्य प्रकाशक है । क्योंकि कर्मकलाप भी उसी में पर्यवसित, भक्ति भी उसी की, तथा उसी का साक्षात्कार परमपुरुषार्थ मोक्ष का साधक है । भगवान ने स्वयं कहा है-

''यत्करोषि यद्श्नासि यज्जुहोषि ददासि यत् ।
यत्तपस्यसि कौन्तेय! तत्कुरुस्व मदर्पणम् ।।
''मय्येव मन आधत्स्व मयि बुद्धिं निवेशय ।
निवसिष्यसि मय्येव अत ऊर्ध्व न संशयः ।।

तथा ''ज्ञात्वा मां शान्ति मृच्छति, ''ज्ञान लब्ध्वा परां शान्तिमचिरेणाधि गच्छति ''सर्व ज्ञानप्लवेनैव वृजिनं सन्तरिस्यसि'' तथा सर्व कर्मांखिलं पार्थ! ज्ञाने परिसमाप्यते'' इत्यादि । इस प्रकार प्रस्तुत ''यथार्थ गीता'' की यथार्थता है - एक परमतत्व परमात्मा के आधार पर सबमें समत्व की अनुभूति -

''समो ऽहं सर्वभूतेषु न में द्वेष्यो ऽस्ति न प्रियः ।

इस पवित्र उद्देश के साथ श्री परमहंस स्वामी अडगडानन्दजी महाराज द्वारा संस्थापित एवं संचालित यह परमहंस आश्रम ऋषियों के प्राचीन गुफाओं एवं अरण्यो की तरह इस पर्वत श्रेणी के बीच से लोक में गीतोक्त इस उपदेश को उद्बुद्ध करने वाला है कि शास्त्रानुमोदित स्वाभाविक व्यवहार को अपनाते हुए सबमें ''अभेदभावनयैव यतितव्यम् भाव को लोक कल्याणार्थ प्रसारित करना है ।

हरि ॐ तत्सत्

आचार्य केदारनाथ त्रिपाठी दर्शनरत्नम वाचस्पति
अध्यक्ष
श्री काशीविद्वत्परिषद्
भारत

De Hoge Gemeenschap van Religieuze Scholieren van India 'Shri Kashi Vidvat Parishad' heeft op 1 maart 2004 de *'Shreemad Bhagwad Geeta'* als de *'Dharma Shastra'* (Wetenschap van de Religie) en de *'Yatharth Geeta'* als de echte bepaler aanvaard.

GEETA IS EEN HEILIG SCHRIFT VAN DE HELE MENSHEID

Shri Maharshi Ved Vyas – Shri Krish Era

Vóór de advent van Maharshi Ved Vyas was geen enkele pedagogische tekst in tekstvorm beschikbaar. Startend vanuit deze traditie van orale en gewaarwordende woorden van wijsheid en kennis vatte hij de oude lichamelijke en spirituele kennis in tekstvorm samen, en meer bepaald in de vorm van vier Vedas, Brahmasutra, Mahabharat, Bhagwad en Geeta en stelde dat "Gopal Krishn akkoord gegaan was met de conclusie van alle Upanishad in Geeta om de mensheid de capaciteit te geven om zich van pijn en zorg te bevrijden". Het hart van alle Vedas en de essentie van alle Upanishad is Geeta, die door Krishn uitgelokt was en de aanleiding vormde om de mensheid van redelijke doctrines te ontdoen en om de waarneming van het Hoogste Wezen mogelijk te maken. Dit heeft de mensheid de laatste tekenen van Vrede geschonken. De wijsgeer, in al zijn werken, werd door Geeta als de verhandeling van kennis bestempeld. Bovendien merkte hij op dat de Geeta geschikt is om als de drijvende filosofie genomen te worden, de filosofie die de basis voor de activiteiten in ons leven vormt. Wanneer we de verhandeling nader beschouwden die door Krishn zelf uitgesproken werd, waarom zouden we dan andere schriften moeten bewaren?

De essentie van Geeta wordt duidelijk gemaakt door de vers:

एकं शास्त्रं देवकीपुत्र गीतम्, एको देवो देवकीपुत्र एव।
एको मंत्रस्तस्य नामानि यानि, कर्माप्येको तस्य देवस्य सेवा।।

Dit betekent dat er slechts één heilig schrift is opgeroepen door Lord Krishn, de zoon van Devaki. Er is slechts één spirituele instantie die de moeite waard is en de waarheid die in dat commentaar gespecificeerd is - namelijk de ziel. Er is niets anders onsterfelijks aan de ziel. Wat werd dan door deze wijsgeer in Geeta aanbevolen? Om ! "Arjun, Om is de naam van het eeuwige spirituele wezen. Chant Om en mediteer over mij. Er is slechts één Dharm – om de in Geeta beschreven spiritualiteit te dienen. Bewaar hem zorgvuldig in je hart. Daarom heeft Geeta zijn eigen schrift behouden.

Krishn is de boodschapper van de heilige wijsgeren die de goddelijke schepper als de Universele waarheid gedurende duizenden en duizenden jaren beschreven hebben. Veel wijsgeren hebben verteld dat men zijn lichamelijke en eeuwige wensen van de God mag uitdrukken, door de God gevreesd moet worden en niet in andere zaken mag geloven – dit werd door vele andere wijsgeren beklemtoond, maar enkel en alleen de Geeta toont duidelijk hoe spiritualiteit en fathom bereikt moeten worden, én welke weg hiervoor afgelegd moet worden - zie "Yatharth Geeta". Om dit hogere doel te bereiken, zie het over het universum uitgesproken commentaar – "Yatharth Geeta".

Hoewel Geeta op universeel vlak geprezen wordt, is hij niet in staat geweest om in de plaats te treden van doctrine of literatuur van eender welke religie of sekte, omdat religieuze sektes altijd door de een of andere uitspraak of orders veroordeeld worden. De in India gepubliceerde Geeta is de eeuwige erfenis van India, het spirituele land. Als dusdanig moet het als nationale literatuur behandeld worden - een inspanning om de menselijkheid van de pathos van de traditie van discriminatie, conflicten en ruzies te bevrijden, en om de vrede te prijzen.

UNIFORME DHARM PRINCIPES

1 IEDEREEN, KINDEREN VAN GOD :-

"De onsterfelijke ziel in het lichaam is een deel van het mijne en het is HIJ die de vijf gevoelens schept en de zesde, de geest die in de natuur dwaalt". 15/7

Alle menselijke wezens zijn kinderen van God.

2. DOEL VAN HET MENSELIJK LICHAAM:-

"Het is vanzelfsprekend dat godvruchtige Brahmin en koninklijke wijsgeren (rajarshi) de redding bereiken, men moet altijd moet verzaken aan het miserabele, efimerische, sterfelijke lichaam en mij altijd aanbidden". 9/33

"Ofschoon verstoken van geld en comfort, moeilijk te verkrijgen, terwijl je in het menselijk lichaam bent aanbid je mij. Het recht voor deze aanbidding wordt aan iedereen in een menselijk lichaam verleend".

3. SLECHTS TWEE STANDEN IN MENSELIJKE WEZENS:-

"In de wereld, O'Parth, zijn er twee soorten wezens, de godvruchtigen, waarover ik het reeds gehad heb, en de duivelse waarover jullie in de toekomst van mij zullen horen". 16/6

Er zijn slechts twee soorten menselijke wezens, de "Deva" (goddelijke) wiens hart met nobele eigenschappen gevuld is, en de "Asura" (duivel) wiens hart door slechte gedachten beheerst wordt. In deze creatie zijn er geen andere soorten menselijke wezens.

4. VERVULLINGEN VAN ELKE WENS DOOR GOD:-

"Mensen die godsvruchtige handelingen uitvoeren, genoten door de drie Vedas, die nectar geproefd hebben en zichzelf van zonden bevrijd hebben, en die een hemels bestaan wensen door mij door middel van Yagya te aanbidden, gaan naar de hemel (Indralok), en genieten van de goddelijke geneugten als beloning voor hun waardevolle handelingen". 9/20

“Door mij te aanbidden streven de mensen ernaar om naar de hemel te gaan en ik verleen het dit voorrecht”. Daarom kan alles eenvoudig bereikt worden door de welwillendheid van het Hoogste Wezen”.

5. ELIMINATIE VAN ALLE ZONDEN DOOR TOEVLUCHT TE ZOEKEN BIJ HET HOOGSTE WEZEN:-

“Zelfs indien men de meest fervente zondaar is, zal de ark der kennis je veilig langs alle duivels loodsen”. 4/36

Zelfs de ergste zondaar kan zonder twijfel toegang krijgen tot het Hoogste Wezen door gebruik te maken van de boot der wijsheid.

6. KENNIS:-

“Constant rust het bewustzijn dat adhyatmya en perceptie van de hoogste geest genoemd wordt, zijnde het einde van de verwezenlijking van de waarheid, en alles wat hiertegen indruist is onwetendheid. 13/11

Wijding aan de wijsheid van de hoogste ziel, en de directe perceptie van de Eeuwige Wijsheid, zijnde de uitdrukking van de Hoogste Ziel, vormen de componenten van de echte wijsheid. Al de rest is onwetendheid. Dus de directe perceptie van God is wijsheid.

7. IEDEREEN HEEFT RECHT OP AANBIEDING:-

“Zelfs indien een man met het slechtste gedrag mij ononderbroken vereert dan is hij het waard om als een heilige beschouwd te worden, omdat hij een man van daadwerkelijke oplossingen is. Dus wordt hij binnenkort godsvruchtig en bereikt hij de eeuwige vrede en zo, Oh Zoon van Kunti, zou je moeten weten dan mijn aanbidder nooit vernietigd wordt.” 9/30-31

“Zelfs een grote zonde, indien hij MIJ vereert met een diepgaande en eenvoudige mildheid wordt in een nobele zuil omgevormd en zal de eeuwigdurende innerlijke vrede bereiken”. Daarom is een nobele ziel diegene die zich aan het Hoogste Wezen gewijd heeft.

8. EEUWIGDUREND ZAAD IN HET GODDELIJKE PAD:-

"Aangezien een onbaatzuchtige handeling noch het zaad waaruit het geboren is verslijt, noch negatieve invloed heeft; bevrijdt zelfs een gedeeltelijke naleving van deze dharm de mens van verschrikkelijke terreur (of herhaaldelijke geboorte en dood)". 2/40

Zelfs een kleine actie uitgevoerd met als doel de zelfverwezenlijking zal de zoeker van de verschrikkelijke angst van geboorte- en overlijdenscycli bevrijden."

9. HET VERBLIJF VAN HET HOOGSTE WEZEN:-

"Het voortstuwen van alle levende dingen van een lichaam is enkel en alleen een vernuft door zijn maya, Oh Arjun, God rust in de harten van alle wezens. Zoek onderdak met heel uw hart, Oh Bharat, in die God bij wiens gratie je rust en de eeuwigdurende, laatste gelukzaligheid zult vinden." 18/61-62

God verblijft in het hart van elk levend wezen. Daarom moet men zich volledig aan dit Hoogste Wezen overgeven, met volledige toewijding. Door zijn erbarming bereikt men de laatste gelukzaligheid."

10 YAGYA:-

"Nog andere Yogis bieden de functies van hun gevoelens en handelingen van hun lichaam in het vuur van Yog (zelfcontrole), gevormd door kennis. Terwijl sommigen hun uitleg aan inhalatie aanbieden, bieden anderen hun ingetrokken adem aan de uitgeademde adem, terwijl nóg anderen een serene ademhaling oefenen door hun inkomende en uitgaande ademhaling te regelen." 4/27,29

De volledige activiteiten van de gevoelsorganen en mentale oefeningen worden aangeboden als offerenden voor de ziel, door wijsheid verlicht, in het vuur van yog. Denkers offeren hun vitale lucht aan apan en, op soortgelijke wijze, apan aan pran. En er is nog meer, namelijk het feit dat een Yogi alle levenskrachten behoudt en toevlucht zoekt in de regeling van de ademhaling (pranayam). De procedure voor dergelijke handelingen is Yagya. Hiervoor is een "GEWIJDE HANDELING" nodig, met andere woorden, Karm.

11. UITVOERDER VAN YAGYA:-

"Oh de beste van Kuru, de yogis die de nectar geproefd hebben die uit Yagya stroomt bereiken de eeuwige hoge God, maar hoe kan het volgende leven van mensen, zonder Yagya, gelukkig zijn, wanneer zelfs hun leven in deze wereld erbarmelijk is?" 4/31

Voor de mensen die niet over de bekwaamheid van yagya beschikken is het zeer moeilijk om een menselijke vorm in het overschrijdende bestaan te krijgen. Daarom heeft iedereen in een menselijk lichaam recht op aanbidding en meditatie (Yagya).

12. GOD KAN GEZIEN WORDEN:-

"O Arjun, machtige gewapende, een aanbidder kan deze vorm van direct kennen, zijn essentie verwerven, en zelfs één met hem worden door middel van een totale en onvoorwaardelijke toewijding". 11/54

Het is gemakkelijk om Hem van gezicht tot gezicht te zien, Hem te kennen en zelfs toegang tot Hem te krijgen door middel van een intense devotie.

"Alleen een wijsgeer ziet de ziel als een wonder, iemand anders beschrijft hem als een wonder, terwijl er nog anderen zijn die hem horen en Hem toch niet kennen. 2/29

Een verlichte wijsgeer zou deze ZIEL als een raar en zelden wonder zien. Dit is directe perceptie.

13. DE ZUIL IS EEUWIG EN WAAR:-

"De innerlijke persoon, die niet doorboord, verbrand of bevochtigd kan worden, is ononderbroken, heel overtuigend, constant, onbeweeglijk en eeuwig." 2/24

Ziel alleen is waar. Ziel alleen is eeuwig.

14. DE SCHEPPER EN ZIJN SCHEPPINGEN ZIJN STERFELIJK:-

"Alle werelden van Brahmlok naar beneden hebben, Oh Arjun, een periodiek terugkerend karakter, maar, Oh zoon van Kutni, de ziel die mij maakt is niet opnieuw geboren. 8/16

Brahma (de schepper) en zijn scheppingen, duivels en demonen zijn vol van wrok, momenteel en sterfelijk.

15. VERERING VAN ANDERE GODEN:-

"Gedreven door de eigenschappen van hun aard, zij die van kennis naar wereldse genoegens gaan en de heersende gebruiken imiterend, andere goden aanbidden in plaats van de enige echte God. 7/20

Zij wiens intellect door het genot van wereldlijk comfort vervuild is, dergelijke domme mensen hebben de neiging om andere goden dan het Hoogste Wezen te vereren."

"Hoewel zelfs hebzuchtige aanbidders mij inderdaad vereren door andere goden te vereren, is hun verering tegen de opgelegde bepalingen en bijgevolg door onwetendheid gevoed."

Zij die andere goden vereren, vereren het Opperste Wezen onder invloed van onwetendheid, en hun inspanningen zijn tevergeefs.

"Vergeet niet dat zij een verschillende zelfkastijdingen zonder spirituele sancties zullen ondergaan en dat zij ondermijnd worden door schijnheiligheid en arrogantie naast lust, verbinding, en machtswellust en dat niet alleen de elementen die hun lichaam vormen, maar ook ik die in hun zielen ronddwaal, onwetende mensen met een slechte wil zijn. 17/5-6

Zelfs mensen met deugdzaamheid vertonen de neiging om andere goden te vereren. U moet echter weten dat dergelijke mensen duivels van aard zijn.

16. DE LAGE PERSOON:-

Zij die, nadat zij aan de opgelegde weg voor de uitvoering van Yagya verzaakt hebben, maar die op zoek zijn naar wegen zonder bijbelse sanctie, zijn mensen die wreed, zondig en laag bij de grond zijn.

17. OPGELEGDE PROCEDURES:-

"Hij die vertrekt van het lichaam en OM intoneert, die GOD in woord is, en mij herinnert, bereikt de redding." 8/13

De intonering van OM, zijnde het synoniem voor de eeuwige Brahm, enkel het Hoogste Wezen herinnerend en met diepgaande meditatie is de gids naar de verlichte wijsgeer.

18. SCHRIFT:-

"Ik heb je dus opgedragen, Oh zondaar, in de meest subtiele kennis omdat, Oh Bharat, door de essentie te kennen een man wijzen wordt en al zijn taken uitvoert." 15/20

GEETA IS SCHRIFT

"Dus schrift is de autoriteit over wat mag en niet mag, en geleerd hebben dat men de capaciteit heeft om te handelen in overeenstemming met de door het schrift vastgelegde regels." 16/24

Her schrift is enkel de basic om een perfect besluit te nemen wanneer u uw PLICHT vervult of nalaat te vervullen. DUS moet men handelen in overeenstemming met de voorgeschreven taak zoals in GEETA uitgewerkt.

19. DHARM:-

"Wees niet wrokkig, want ik zal je van alle zonden bevrijden indien je alle andere plichten verlaat (dharm) en toevlucht in mij alleen zoekt. 18/66

Nadat de verwarringen en de interpretaties uit de wereld geholpen zijn (hij die zich in MIJ verschuilt, betekent dat hij die zich volledig zal overgeven aan het Hoogste Wezen), zijnde de opgelegde handeling om de opperste gelukzaligheid te bereiken is het echte gedrag van DHARMA (2/40), en zelfs indien mannen met de slechtste zeden deze handelingen uitvoeren, loont het de moeite om als een Heilige beschouwd te worden (9/30).

20. PLAATS VAN BEREIKING:-

"Want ik ben de persoon in wie de eeuwige GOD, onsterfelijk leven, de onvergankelijke Dharm, en de opperste gelukzaligheid overblijft." 14/27

"Hij is de verblijfplaats van de onsterfelijke GOD, van eeuwigdurend leven, van eeuwige DHARM en het pure genoegen van het bereiken van het Hoogste doel". Met andere woorden, een GOD-georiënteerde heilige, een verlichte GURU in deze gelukzaligheid omgezet.

(DE ECHTE ESSENTIE VAN ALLE RELIGIES TER WERELD ZIJN ECHO'S VAN GEETA)

GODDELIJKE BOODSCHAPPEN UITGESPROKEN DOOR DE HEILIGE GEESTEN, SINDS DE OUDSTE TIJDEN TOT VANDAAG, IN CHRONOLOGISCHE VOLGORDE GENOTEERD

Swami Shri Adgadanandji heeft aan de ingang van zijn woning een bord opgesteld met deze schriften, op de voorspoedige dag van Ganga Dashehara (1993) in Shri Paramhans Ashram Jagatanand, Village & P.O Bareini, Kachhava, Dist. Mirzapur (U.P.).

Shree Vedic Heiligen (Oudheid – Narayan Sukta)
Het Hoogste Wezen in alle aspecten, behalve de waarheid. De enige manier om Nirvana te bereiken is het begrip.

Bhagwan Shree Ram (Treta: miljoenen jaar geleden – Ramyan)
Aspirant van benedictie zonder bidden. Het Hoogste Wezen is een weetniet.

Yogheshwar Shree Krishn (5200 jaar geleden – Geeta)
De God is de enige waarheid. Goddelijkheid kan uitsluitend door medidatie bereikt worden. De idolen van Deities worden alleen door de zwakzinnigen aanbeden.

Heilige Moosa (3000 jaar geleden – Jodendom)
Zoals jij je geloof in God opriep, idolen maakte - Hij is ongelukkig. Begin hem te aanbidden.

Heilige Jarathustra (2700 jaar geleden – Zoroastria Religie)
Medidatie van Ahurmazd om het kwade uit je hart te verwijderen, de bron van alle zorgen en grieven.

Mahavir Swami (2600 jaar geleden – Jain Schriften)
De ziel is de waarheid; door een grote austeriteit kan dit al van bij de geboorte aangeleerd worden.

Gautam Buddha (2500 jaar geleden – Mahaparinirvvan Sutta)
Ik heb die sublieme laatste fase bereikt, eveneens bereikt door de vroegere heiligen. Dit is Nirvana.

Jesus Christus (2000 jaar geleden – Christendom)
De goddelijkheid kon enkel bereikt worden door gebeden. Enkel in dat geval kon men hen de zonen van God noemen.

Hajrat Mohammed Saheb (1400 jaar geleden – Islam)
"La III – Allah Muhammad – ur Rasul – Allah" Er is geen beter gebed van de almachtige God. Mohammed et al zijn heiligen.

Aadi Shankaracharya (1200 jaar geleden)
Het wereldse leven is doelloos. De enige echte waarheid is de naam van de Schepper.

Heilige Kabir (600 jaar geleden)
De naam van Ram is essentieel, en de rest is doelloos. Het begin, het midden en het einde is niets anders dan de chant van Ram. Chant de naam van Ram is enkel subliem.

Guru Nanak (500 jaar geleden)
"Ek Omkar Satguru Prasadi". Enkel een Omkar is echt, maar dit is een gunst van de heilige leraar.

Swami Dayanand Saraswati (200 jaar geleden)
Bid alleen voor de eeuwig durende, onsterfelijke enige God. De naam van deze Almachtige is Om.

Swami Shri Parmanandji (1991 – 1969 A.D.)
Wanneer de Almachtige zich goedwillig toont, worden de vijanden vrienden en wordt ongeluk geluk. De God is overal aanwezig.

INHOUDSOPGAVE

EEN NEDERIGE SMEEKBEDE

Aangezien tamelijk veel woorden in Sanskriet in het Engels gevoegd zijn is het nuttig om een korte uitleg te geven over waarom en hoe zij gebruikt worden.

(I) Om enkele duidelijke voorbeelden te geven, woorden zoals *dharm, yog, yagya, sanskar, varn, sattwa, rajas, tamas, varnsankar, karm, kshetra, kshetragya, en pranayam*, die in het hele boek vermeld worden, kunnen in feite niet in het Engels vertaald worden. *Dharm,* bijvoorbeeld is niet "religie"; en *karm i*s iets meer dan "actie". Ondanks dit feit zijn, in de mate van het mogelijke, ongeveer equivalente Engelse begrippen gebruikt, maar natuurlijk alleen indien zij de originele betekenis niet teniet doen. Dus "actie", "eigendom", en "sfeer" werden gebruikt voor respectievelijk *karm, varn* en *kshetr*k. Ongeveer Engelse equivalenten werden eveneens gebruikt voor *sattwa, rajas*, en *tamas*, verzekerend dat zij de vloeiende woordenstroom niet belemmeren. Maar het was onmogelijk om Engelse vervangende begrippen te vinden voor *dharm, yog, yagya, sanskar*, en *varnsankar*, en bijgevolg zijn deze woorden, evenals vele anderen, als dusdanig gebruikt. Maar aangezien de betekenis van de woorden in Sanskriet (met of zonder Engelse equivalenten) volledig uitgelegd wordt, hetzij in voetnoten, hetzij in de tekst zelf, zullen lezers die niet met het Sanskriet of Hindi vertrouwd zijn geen enkel probleem

ondervinden om ze te begrijpen. Het hoofddoel in deze vertaling bestond erin de onvermijdelijke Sanskriet woorden of hun Engelse vervangingen zodanig te gebruiken dat zij niet als lapwerk lijken en het leesgenot in geen geval belemmeren.

(II) Zoals voor de Engelse transcriptie van deze Sanskriet woorden, werd het normale Engelse alfabet gebruikt. Fonetisch schrift en diakritische nota's werden strikt vermeden omdat zij de lezers ontmoedigen en hen van indologische boeken afschrikken.

Daarom is (sanskrit) als *sanskar* geschreven (dit is hoe het woord wordt uitgesproken), in plaats van *sanskara*; en (sanskrit) als yagya (dit is hoe het woord wordt uitgesproken), in plaats van *yajna.* Hetzelfde principe voor het schrijven van Sanskriet woorden in het normale Engelse alfabet, in grote mate op basis van hoe deze woorden echt worden uitgesproken, werd in het hele boek gevolgd. Ik beloof dat het boek hierdoor gemakkelijker en sneller gelezen kan worden.

(III) Zonder andere geleerde schrijvers te willen beledigen, uit achting voor van hetzelfde principe voor het schrijven van Sanskriet woorden in het normale Engelse alfabet, in grote mate op basis van de echte uitspraak, heb ik eveneens een "a" aan de laatste pure medeklinkers van Engelse woorden van *Kirshna*, (sanskrit) als *Arjun* in plaats van Arjuna, (sanskrit) als *Mahabharat* in plaats van *Mahabharata*, (sanskrit) als *yog* in plaats van *yoga,* (sanskrit) als *dharm* in plaats van *dharma*, als *karm* in plaats van *karma*, enzovoort, aangebracht. Het argument dat de toon van deze pure medeklinker onvolledig is indien geen "a" bijgevoegd wordt is onhoudbaar want,

indien dit het geval zou geweest zijn", zou het volledige Engelse spellingssysteem veranderd geworden zijn. Indien de laatste "m" in "farm" een volle medeklinker is, dan kan men enkel en alleen maar concluderen dat mensen die gehandeld hebben op basis van onlogische denkwijzen het Sanskriet (hun eigen taal) helemaal geen dienst bewezen hebben door een transcriptiesysteem te gebruiken dat geleid heeft tot de vervorming van de uitspraak van zo'n groot aantal normaal gebruikte woorden. Dus, wat ook de gedachten achter de praktijk van het toevoegen van een "a" aan de laatste pure medeklinker van Sanskriet/Indische woorden moge zijn, wordt deze "bijlage" in de praktijk behandeld als een volle klinker met de toon van een "a" zoals in "father" of "rather" of "bath", in plaats van een deel van de medeklinker zelf.

(IV) Wanneer Sanskriet of Hindi woorden in het Engelse alfabet geschreven worden, wil dat nog niet zeggen dat zij Engels worden. Dus de toepassing van normale Engelse praktijken voor het gebruik van een "s" voor het meervoud van deze woorden is incorrect. Het meervoud van *karm* is *karm*, niet *karms*. Het meervoud van *ved* is *ved,* en niet *veds*. Dus is "s" niet gebruikt om Sanskriet woorden in deze vertaling in het meervoud te schrijven.

Een van Swamiji's discipelen

INLEIDING

Het schijnt dat er geen verder betoog over de Geeta nodig is. Honderden commentaren, waarvan meer dan vijftig in het Sanskriet, zijn tot op heden verschenen. Maar, hoewel er verschillende interpretaties mogelijk zijn, hebben zij allemaal één gemeenschappelijke noemer - de Geeta, de enige echte. Waarom, zal men zich dan afvragen, zijn er dan zoveel verschillende meningen en controversies wanneer de boodschap van *Yogeshwar* Krishn de enige echte is? De verkondiger spreekt over waarheid als de enige echte, maar er zijn tien luisteraars met elk zijn eigen mening. Onze waarneming van wat gezegd werd wordt bepaald door de mate waarin wij onder de beheersing van een van de drie natuureigenschappen staan, zijnde *sattwa* (morele waarde en goedheid), *rajas* (passie en morele blindheid), en *tamas* (onwetendheid en donker). Wij kunnen niet over de door deze eigenschappen opgelegde beperkingen heen begrijpen. Bijgevolg is het logisch dat er zoveel disputen over het belang van de Geeta zijn-". "Het Lied van de Heer".

Mannen vallen ten prooi aan twijfels, niet alleen omdat er vele verschillende standpunten over bepaalde onderwerpen zijn, maar ook omwille van het feit dat hetzelfde principe dikwijls op verschillende wijze geïnterpreteerd wordt. Tamelijk veel bestaande commentaren over de Geeta worden beïnvloed door de stroom van waarheid, en toch indien één van hen - zelfs een juiste en correcte interpretatie - samen met duizend andere interpretaties geplaatst wordt, is het bijna onmogelijk om het als dusdanig te herkennen?. De identificatie van waarheid is een zware taak, want zelfs de valsheid draagt de "vrees" van de waarheid. De vele exposities over de Geeta geven allen aan dat zij waarheid vertegenwoordigen, zelfs indien een groot aantal van hen geen enkel idee hebben. Bovendien, zelfs indien een groot aantal personen wél succes hadden

in het ontdekken van deze waarheid, werden zij, omwille van een aantal redenen, belet om dit in het openbaar te onthullen.

De veel te courante onbekwaamheid om tot de mening van de Geeta te komen in zijn waar perspectief kan toegeschreven worden aan het feit dat Kirshn een yogi was, een verlichte wijsgeer. Een andere grote en diepzinnige Ziel-man van kennis en scherpzinnigheid die geleidelijk aan de laatste spirituele doelstelling van Krish kan realiseren en de echte intentie van de Yogeshwar kan uitdrukken wanneer hij zijn vriend en discipel Arjun prees. Wat er in iemands geest rondwaart kan niet louter met woorden uitgedrukt worden. Terwijl sommige zaken door gelaatsuitdrukkingen en gestes verteld worden, en zelfs door wat men “eloquent” stilzwijgen noemt, blijft de rest uitdrukkingsloos. Dit is een dynamiek die enkel door actie bereikt kan worden, en enkel en alleen door het pad van de geest te betreden. Bijgevolg kan enkel een andere wijsgeer die voor zichzelf het pad vrijgemaakt heeft en Kirshn’s sublieme staat bereikt heeft kan weten wat de boodschap van Geeta werkelijk inhoudt. Eerder dan gewoon lijnen van het schrift te reproduceren kan hij weten en zijn intentie en betekenis tonen, want het inzicht van Kirshn en de percepties zijn ook zijn inzicht en percepties. Aangezien hij gewoon zichzelf is kan hij niet enkel de essentie tonen, maar ook in andere personen opwekken, en hen zelfs in staat stellen hetzelfde pad te betreden.

Mijn nobele leraar-rector, de eerbiedwaardige paramhans Permanand Ji Maharaj, was zo’n wijsgeer; en Yatharth Geeta is niets meer dan een compilatie van de betekenis die afgeleid werd door de auteur van de uitdrukkingen en innerlijk geloof van zijn leraar. Niets wat u in dit verhaal zult vinden behoort mij toe. En deze betekenis, zoals de lezer al snel zal zien, belichaamt een dynamisch, op actie georiënteerd principe dat ondernomen en persoonlijk ondergaan moet worden door iedereen die op zoek is naar het pad van de spirituele zoektocht en verwezenlijking. Zolang hij van dit pad verwijderd blijft heeft hij duidelijk de weg naar aanbidding en meditatie nog niet gevonden, maar zoekt hij nog steeds een weg door de mazen van bepaalde levensloze stereotypes. Dus moeten wij toevlucht zoeken in een wijsgeer- een Ziel

van het hoogste niveau, want dit is wat Krishn gezegd heeft. Hij geeft uitdrukkelijk toe dat de waarheid die hij op punt staat te onthullen eveneens gekend is en door andere wijsgeren beoefend werd. Niet een keer zegt hij dat alleen hij zich bewust is van deze waarheid en dat alleen hij deze waarheid kan uithullen. Integendeel, hij daagt aanbidders uit om toevlucht te zoeken bij een wijsgeer en op zoek te gaan naar kennis. Dus Krishn heeft niets anders gedaan dan de waarheden verkondigd die eveneens ontdekt en ervaren werden door andere wijsgeren van echte verwezenlijking.

Het Sanskriet waarin de Geeta belichaamd wordt is zo eenvoudig en duidelijk. Indien we echter geduldig en voorzichtig gebruik van zijn synthese en de etymologie van zijn woorden, kunnen we het grootste deel van Geeta zelf begrijpen. Maar de moeilijkheid waarop we stoten is te accepteren wat deze woorden werkelijk betekenen. Om een voorbeeld te geven: Kirshn heeft ondubbelzinnig verklaard dat de echte actie in de onderneming van yagya bestaat. Maar toch blijven we beweren dat alle wereldse zaken waarbij de mensen betrokken zijn door actie aangedreven worden. Krishn zegt dat terwijl veel yogi dit doen door pran (ingehaalde adem) aan te bieden aan apan (uitgehaalde adem), en vele apan aan pran opofferen, er toch vele anderen zowel pran als apan regelen om de perfecte sereniteit van de ademhaling te verkrijgen (pranayam). Veel wijsgeren berusten in de neiging van hun gevoelens aan het heilige vuur van zelfbeheersing. Dus wordt beweerd dat yagya de contemplatie van ademhaling van pran en apran is. Dat is wat de auteur van de Geeta genoteerd heeft. Ondanks dit feit blijven we er beslist bij dat het intoneren van swaha en het uitstrooien van gerstgranen, oliezaden, en boter in het vuur van het altaar yagya is. Niets van dit alles werd zelfs maar door Yogeshwar Krish gesuggereerd.

Hoe rechtvaardigen wij deze al te courante fout om de echte betekenis van de Geeta te verstaan? Zelfs na uitvoerige haarklieverij, slagen we er enkel in om het externe kader van de syntactische volgorde te bewaren. We moeten te weten komen waarom wij van waarheid ontzien worden. Met zijn geboorte en groei erft de man de vaderlijke erfenis van het huis, de winkel,

land en eigendom, rang en eer, kudde en andere dieren, en vandaag de dag zelfs machines en toestellen. Precies op dezelfde wijze erft hij ook gebruiken, tradities en vereringswijzen: de slechte erfenis van alle drie honderd dertig miljoen Hindu goden en godinnen die lang geleden geïdentificeerd en gecatalogeerd werden, evenals de ontelbare verschillende vormen van hen over de hele wereld. Naarmate een kind opgroeit observeert het de wijze waarop zijn ouders, broers en zussen, en de buren hun eer betonen. De gedachten, rites en ceremonies van zijn familie blijven dus permanent in zijn geest gegriefd. Indien zijn erfenis uit de verering van een godheid bestaat zal hij zijn hele leven lang uitsluitend de naam van deze godheid aanhalen. Indien zijn patrimonium uit de verering van geesten bestaat dan kan hij niets anders doen dat de namen van deze geesten herhalen. Dit is ook het geval voor de mensen die Shiv vereren, en andere Krishn, en nog andere deze of gene god. Dit alles gaat ons vermogen te boven.

Indien dergelijke misleide mannen ooit een genadig, heilig werk zoals de Geeta krijgen, dan slagen zij er niet in om de echte impact van het werk te begrijpen. Het is mogelijk voor een man om de materiële eigendommen die hij geërfd heeft op te geven, maar hij kan zich niet van geërfde tradities en gedachten ontdoen. Hij kan materiële bezittingen van zijn erfenis opgeven, maar zelfs in dit geval wordt hij permanent door de gedachten, ideeën en gebruiken die onbetwistbaar in zijn ziel en hart gegriefd zijn vervolgd. Per slot van rekening kan hij zijn hoofd niet afkappen. Dat is de reden waarom wij allen op zoek zijn naar de waarheid in de Geeta in het licht van onze geërfde beweringen, gebruiken, en vereringswijzen. Indien het schrift in harmonie is met hen en er geen tegenstelling is tussen de twee, dan beschouwen wij dit als geloofwaardig. Maar wanneer dit niet het geval is, wijzen we het af of betwisten het, afhankelijk van wat ons beter uitkomt. Het is verrassend dat we meer dan ooit erin mislukken om de mysterieuze kennis van de Geeta te begrijpen. Bijgevolg blijft dit geheim onbetwistbaar. Wijsgeren en nobele leraars, die de persoon Zelf evenals zijn omgeving met de Hoge Geest gekend hebben, zijn anderzijds kenners van de door de Geeta belichaamde waarheid. Alleen zij zijn bevoegd om te zeggen van de Geeta uitdrukt. Voor

anderen blijft het echter een geheim dat zij het beste kunnen oplossen door devoot als zeer goede leerlingen in de buurt van een wijsgeer te zitten?. Deze wijze van realisatie is herhaaldelijk door Krishn benadrukt.

De Geeta is geen heilig boek voor individuen, standen, groepen, scholen, sektes, naties of een bepaalde tijd. Het is eerder een schrift voor de hele wereld en voor alle tijden. Het is voor iedereen, voor iedere natie, ieder ras, en voor elke man en elke vrouw, onafhankelijk van hun spiritueel niveau en capaciteit. Onafhankelijk hiervan zou enkel het horen zeggen van iemands invloed niet de basis voor een besluit mogen vormen dat directe invloed op iemands bestaan zal hebben. Krish zegt in het laatste hoofdstuk van de Geeta dat zelfs het even aanhoren van zijn mysterieuze kennis inderdaad begroetend is. Maar nadat een zoeker dit alles dus van een leraar geleerd heeft, moet hij dit alles ook oefenen en in zijn eigen gedrag en ervaring integreren. Dit is de reden waarom we op zoek gaan naar de Geeta nadat wij ons bevrijd hebben van alle vooroordelen. En dan zullen we inderdaad een licht zien branden.

Het volstaat niet om de Geeta als een gewoon heilig boek te beschouwen. Een boek is in het beste geval een handwijzer die de lezers naar kennis leidt. Men zegt dat iemand die de waarheid van de Geeta gekend heeft een kenner van het Ved is – wat letterlijk kennis van God betekent. In het Upanishad Brihadaranyak noemt Yagnvalkya de Ved "de adem van het Eeuwige". Maar alle kennis en alle wijsdom die de Geeta belichaamt, zo mogen we niet vergeten, leidt enkel binnen het hart van de vereerder tot bewustzijn.

De grote wijsgeer Wishwamitr, zo heeft men ons gezegd, was in meditatieve boetedoening gedompeld. Brahma was tevreden over hem en verscheen en zei tegen hem, "Vanaf deze dag ben je een wijsgeer (rishi). Maar de kluizenaar was hiermee niet tevreden en ging verder met zijn beschouwingen. Na een poosje kwam Brahma, nu door andere goden begeleid, terug en zei "Vanaf vandaag ben je een koninklijke wijsgeer (rajarshi)". Maar aangezien de wil van Vishwamirtr nog steeds niet vervuld was, zette hij zijn boetedoening ongestoord verder.

Na aandringen door goden, hoge impulsen die de schat van godheid vormen, keerde Brahma terug en zei tegen Vishwamitr dat hij vanaf die dag een hoge wijsgeer was (maharshi). Daarop zei Vishwamitr tegen de oudste van alle goden; “Neen, ik wil een brahsmarshi (Brahmin wijsgeer) genoemd worden die zijn gevoelens overwonnen heeft.” Brahma protesteerde en zei dat dit niet mogelijk was omdat hij zijn gevoelens nog niet onderworpen had. Dus ging Vishwamitr verder met zijn boetedoening, deze keer zo streng en strikt dat de rook van het vuur van boetedoening uit zijn hoofd kwam. Toen smeekten goden Brahma, en de Heer van de schepping keerde nog maar eens terug en zei tegen Vishwamitr, “Nu ben je een brahmarshi”, waarop Vishwamitr antwoordde, “Indien ik een brashmarshi ben, laat de Ved me in zich komen”. Zijn gebeden werden verhoord en de Ved werd in zijn hart ontwaakt. De ongekende essentie – de volledige mysterieuze kennis en wijsheid van de Ved werd nu duidelijk. Deze directe zucht naar waarheid, eerder dan een boek, is Ved. Dus waar Vishwamitr – een verlichte wijsgeer – ook moge zijn, daar is ook de Ved.

Krish heeft eveneens in de Geeta verteld dat de wereld als een onverwoestbare Peepal boom is wiens wortel boven God is en wiens takken beneden de natuur zijn. De persoon die deze boom omkapt met de as van verzaking en die God kent is een kenner van de Ved. Dus de perceptie van God, na het stopzetten van de dominantie van de natuur, wordt “Ved” genoemd. Aangezien deze visie een gift van God zelf is, wordt gezegd dat dit zelfs het Innerlijke overschrijdt. Een wijsgeer is dus iemand die het Innerlijke overschreden heeft door zich met de Hoogste Geest te mengen, en het is God die dan via hem spreekt. Hij zet zich in het medium met behulp waarvan de signalen die van God komen overgedragen worden. Dus een louter begrip van de letterlijke betekenis van woorden en grammaticale structuren volstaat niet om de waarheid die aan de basis van de uitingen van een wijsgeer liggen te begrijpen. Enkel de zoeker die de status van een niet-persoon bereikt heeft door daadwerkelijk op zoek te gaan naar het actie-georiënteerde pad van spirituele vervulling, en wiens ego in God opgelost is, kan deze verborgen betekenis begrijpen.

Hoewel in hoge mate onpersoonlijk zijn de Ved compilaties van de uitingen van honderd of honderd vijftig wijsgeren. Maar wanneer dezelfde uitingen door anderen genoteerd worden wordt een code van sociale orde en organisatie eveneens geïntegreerd. Aangezien men gelooft dat deze code afkomstig is van mannen met een echte realisatie en wijsheid, vertonen de mensen de neiging om deze uitspraken te volgen, zelfs wanneer zij niets te zien hebben met dharm vervulling of iemands innerlijke spirituele verplichting. In onze eigen tijd zien wij hoe zelfs aanhangers van deze leer hun werk uitvoeren door zich als kenners van de macht voor te doen, terwijl zij ze in feite zelfs niet eens kennen.

Personen die voorschriften opstellen voor het sociale leven en gedrag verbergen zich eveneens en op soortgelijke wijze achter grote wijsgeren en buiten hun eerbiedwaardige namen uit om te kunnen overleven. Hetzelfde gebeurde met de Ved. Gelukkig kan gesteld worden dat wat als de essentie van de Ved bestempeld werd - de goddelijke onthullingen van heiligen en wijsgeren die duizenden jaren geleden leefden – in de Uphanishad bewaard worden. Noch dogma, noch theologie, het gaat om directe, overweldigende religieuze ervaringen in het midden van het leven, en met inzicht in eeuwige waarheden. Zij worden verenigd door hun gemeenschappelijke zoektocht naar de ware aard van realiteit, en tijdens deze zoektocht krijgt men inzicht in de sublieme staat van de ziel. En de Geeta is een abstract van deze essentie, vervat door de Upanhisad. Of, zoals men ook kan zeggen, de Geeta is de kern van de onsterfelijke materie die de Upanishad van de hemelse gedichten uit de Ved gehaald hebben.

Elke wijsgeer die de realiteit bereikt heeft is eveneens een belichaming van deze kern en in elk deel van de wereld is een compilatie van deze uitringen als schrift bekend. Niettemin benadrukken dogmatisten en blinde discipelen van geloofsbelijdenissen dat dit of dat heilig boek een herhaling en samenvatting van waarheid is. Dus zijn er mensen die zeggen dat alleen de Koran een revelatie van waarheid is, en dat haar visionaire ervaring niet tegengehouden kan worden. Er zijn andere mensen die beweren dat niemand naar de hemel kan gaan zonder eerst zijn geloof in Jezus Christus te leggen, de enige Zoon van God. We

horen mensen dikwijls zeggen "Er kan niet opnieuw een wijsgeer, geleerde of profeet komen". Maar dit alles is alleen een blinde irrationeel orthodox karakter. De door alle ware wijsgeren waargenomen essentie is dezelfde.

Dankzij zijn universeel karakter is de Geeta uniek onder de werken van eminente wijsgeren van de hele wereld. Hierdoor is het ook een mijlpaal met behulp waarvan de echtheid van andere heilige boeken getest en beoordeeld kan worden. Dus de Geeta is die mijnpaal die het bestaan van waarheid in andere schriften rechtvaardigt en ook twisten beslecht die ontstaan hun soms onverenigbare of zelfs tegenstrijdige beweringen. Zoals reeds uitgelegd lopen bijna alle heilige boeken over van uitspraken over het wereldse leven, en ook in richtlijnen voor religieuze rites en ceremonies. Er zijn er ook die erin geïntroduceerd zijn - om hen attractiever te maken, waarbij het gaat om sensationele en zelfs afschrikkende verhalen over mag wel en wat niet gedaan mag worden. Dit is zo ongelukkig dat mensen al deze oppervlakkige thema's als de "essentie" van dharm aanvaarden, waarbij ze dan vergeten dat voorschriften en vereringswijzen die vastgelegd zijn voor het gedrag en de beleven van het natuurlijke leven aan veranderingen onderhevig zijn qua plaats, tijd en situatie. Dit ligt echter achter al onze wereldse en religieuze disharmonie. Het unieke karakter van de Geeta is het feit dat hij tijdelijke kwesties overschrijdt en de dynamische wijze openbaart waarop men de perfectie van het Innerlijke en de definitieve vergiffenis kan verkrijgen. Er is geen enkele vers in de hele samenstelling die betrekking heeft op het natuurlijke leven. Integendeel, elke vers van de Geeta vereist van zijn discipelen dat zij zichzelf uitrusten en klaar maken voor de interne oorlog - de discipline van aanbidding en meditatie. In plaats van ons in de war te laten brengen, zoals andere heilige boeken, in de onherroepelijke tegenstrijdigheden van hemel en hel, gaat het hier enkel en alleen om de manier te tonen waarop de Ziel de onsterfelijke status kan bereiken waar en geen obstakels zijn voor geboorte en dood.

Elke wijsgeer-leraar-evenals schrijver-heeft zij eigen stijl en bepaalde favoriete uitdrukkingen. Naast de keuze van een poëtisch

medium heeft Yoheshwar Krish ook herhaaldelijk de nadruk gelegd of termen zoals actie (karm), yagya, varn, varnsankar, oorlog, sfeer (kshetr), en kennis of discriminatie (gyan) in de Geeta. Deze woorden zijn met unieke betekenissen in de context voorzien en worden door de herhaaldelijke repetitie zeker en vast niet van hun charme ontdaan. Zowel in de originele Hindi versie als in de Engelse versie zijn de bijzondere betekenissen van deze uitdrukkingen strikt nageleefd en wordt er, indien nodig, uitleg gegeven. Deze woorden en hun unieke betekenissen die vandaag de dag bijna volledig verloren zijn vormen het hoofdaantrekkingspunt van de Geeta. Aangezien lezers deze uitdrukkingen weer zullen tegenkomen in de Geeta, vindt u hier enkele korte definities van deze begrippen:

KRISHN? ... Hij was een Yogeshwar, een volgeling in yog, een leraar.

WAARHEID? ... Het Innerlijke of de Ziel alleen is waar.

SANATAN? ... Het woord betekent“ eeuwig”. De Zuil is eeuwig; God is eeuwig.

SANATAN DHARM? ... Het is het gedrag dat met God verbindt.

OORLOG? ... “Oorlog” is het conflict tussen de rijkdommen van goddelijkheid en het duivelse karakter dat de twee verschillen markeert, zijnde tegenstrijdige impulsen van de geest en het hart. Het uiteindelijke gevolg is de vernietiging van beide.

KSHETR? ... Het woord betekent “sfeer”. De sfeer waar de hierboven vermelde oorlog uitgevochten wordt is het menselijke lichaam, een samenvoegsel van de

		geest en de gevoelens.
GYAN?	...	Het woord betekent “kennis/scherpzinnigheid”. De directe perceptie van God is kennis.
YOG?	...	Het Bereiken van de Hoogste Geest die boven wereldse waarden en afkeer staat is yog.
GYANYOG?	...	De wijze van kennis of discriminatie. Aanbidding en meditatie zin actie. Gebruik makend van deze actie, vertrouwend op zijn eigen kennis en capaciteiten, is de Weg naar de kennis.
NISHKAM KARMYOG?	...	De Weg naar Onzelfzuchtige Actie. Op basis van de actie, afhankelijk van een leraar of totale onderwerping is de Weg van de Onzelfzuchtige actie.
DE WAARHEID ONTHULD DOOR KRISHN?	...	Krish heeft dezelfde waarheid onthuld die wijsgeren vóór hem gewaar werden, en die zij nog na hem zullen waarnemen.
YAGYA?	...	Yagya is de naam van een bepaald aanbiddings- en meditatieproces.
KARM?	...	Het woord betekent “actie”. “Yagya ondernemen is actie.
VARN?	...	De vier fasen waarin actie-het woord van

aanbidding-verdeeld is zijn de vier varn; in plaats van benamingen van standen vertegenwoordigen zij de lagere en hogere statussen van de aanbidder zelf.

VARSANKAR? ... De advent van verwarring in de aanbidder en zijn streven naar het pad van God-realisatie is varnsankar.

MENSELIJKE CATEGORIEËN? ... Gedreven voor natuurlijke eigenschappen bestaan er twee categorieën van mensen, de goddelijke en de ongoddelijke-de rechtvaardigen en de onrechtvaardige, gedreven door hun aangeboren neigingen stijgen of dalen zij.

GODEN? ... Goden vertegenwoordigen het gemeenschappelijk lichaam van krachtige impulsen die in de koninkrijk van het hart schuilen en die het de Ziel mogelijk maken om het niveau van de hoge God te bereiken.

AVATAR? ... Het woord betekent "incarnatie". Deze incarnatie vindt altijd in het hart van de mens, en nooit erbuiten plaats.

VIRAT DARSHAN? ... De zin moet vertaald worden als "visie van de Alomtegenwoordige". Het is een door God

verleende intuïtie in het hart van een wijsgeer, alleen waarneembaar wanneer het Hoge Wezen als een visie in de aanbidder ligt.

DE VEREERDE GOD? ... Het hoogste doel. De ene transcendentale God alleen is geschikt voor aanbidding. De plaats waar hij gezocht moet worden is het koninkrijk van het hart: en hij kan daadwerkelijk gerealiseerd worden, alleen door middel van wijsgeren (leraars) die deze status reeds bereikt hebben.

Nu, om de vorm van Kirshn te begrijpen, moet men tot Hoofdstuk 3 en vanaf Hoofdstuk 13 bestuderen, zodat het duidelijk wordt dat Krishn een wijsgeer (yogi) was. De door de Geeta onthulde realiteit komt men vanaf Hoofdstuk 2 te weten, waar getoond wordt hoe "eeuwig" en "waarheid" vervangwoorden zijn; maar deze concepten worden ook in het gedicht behandeld. De aard van "oorlog" wordt duidelijk door hoofdstuk 4. Eventuele twijfels over dit onderwerp worden volledig opgelost door Hoofdstuk 11. Er wordt echter meer licht op dit thema gegooid in Hoofdstuk 16. Men moet steeds weer terugkeren naar Hoofdstuk 13 voor zijn uitvoerige en gedetailleerde beschrijving van het slagveld-waar de "oorlog" uitgevochten wordt.

Door Hoofdstuk 4, en dan vanaf Hoofdstuk 13 wordt het duidelijk dat aan perceptie de naam van kennis (gyan) gegeven wordt. De betekenis van yog wordt op verschillende wijze door Hoofdstuk 6 gezien, hoewel de omtrek van de verschillende aspecten van de kwestie opnieuw doorheen de hele inhoud loopt. De Weg van kennis wordt duidelijk vanaf Hoofdstuk 3 tot 6, en hiervoor is het echt niet nodig om andere hoofdstukken te lezen. De Weg van Onbaatzuchtigheid wordt in Hoofdstuk 2 geïntroduceerd, en wordt

tot het einde uitgelegd en behandeld; De betekenis van yagya wordt heel anders wanneer Hoofdstuk 3 en 4 gelezen worden.

Actie (karm) wordt voor de eerste keer vermeld in de negenendertigste vers van Hoofdstuk 2. Hiermee beginnend, wanneer we tot Hoofdstuk 4 lezen, zullen we duidelijk begrijpen waarom "actie" aanbidding en meditatie is. Hoofdstul 16 en 17 vermelden duidelijk dat dit de waarheid is. Terwijl het probleem van varnsankar behandeld wordt in Hoofdstuk 3, wordt de nadruk gelegd op incarnatie (avatar) in Hoofdstuk 4. Hoewel de viervoudige varn rangschikking in Hoofdstuk 3 en 4 besproken wordt moeten we voor een meer gedetailleerde uitleg aandachtig Hoofdstuk 18 lezen. Hoofdstuk 16 spreekt over de verdeling van de mensen in twee categorieën, namelijk de goddelijke en de duivelse categorie. Hoofdstuk 10 en 11 onthullen de alomtegenwoordige, kosmische vorm van God, maar het thema wordt ook in de Hoofdstukken 7, 9 en 15 behandeld. Dat de andere goden en godinnen slechts holle mythes zijn wordt vastgelegd in de Hoofdstukken 7, 9 en 17. De Hoofdstukken 3, 4, 6 en 18 tonen zonder twijfel aan dat, in plaats van een externe plaats zoals een tempel met zijn idolen, de feitelijke zit voor aanbidding van God het koninkrijk van het devote hart is, binnen dewelke de uitoefening van de verering van de binnenkomende en uitgaande ademhaling toegepast wordt. Indien een lezer tijdelijk onder tijddruk staat, zal hij de kern van de Geeta opnemen door alleen de eerste zes Hoofdstukken te lezen.

Zoals reeds gezegd, in plaats van capaciteiten te geven die nodig zijn voor het behouden van het wereldse, sterfelijke leven, geeft de Geeta instructies aan zijn volgelingen over de aard en discipline die hen zeker en vast naar de overwinning op het slagveld van het leven zal brengen. Maar de oorlog die de Geeta beschrijft is geen fysieke, wereldse oorlog die met dodelijke wapens uitgevochten wordt, en waarin geen enkele verovering een permanent karakter heeft. De oorlog van Geeta is de clash van aangeboren eigenschappen en neigingen, de symbolische vertegenwoordiging van wat "oorlog" doorheen de jarenlange literaire traditie geweest

is. Wat de Geeta als een oorlog tussen Dharmkshetr en Kurukshetr beschrijft, tussen de rijken van vroomheid en onrechtvaardigheid, maakt geen verschil uit met de Vedic slagen tussen Indri en Vrit-tussen bewustzijn en onwetendheid, of de Puranische strijd tussen goden en demonen, of de slagen tussen Ram en Ravan en tussen de Kaurav en de Pandav in de grote Indische epische Ramayan en Mahabharat.

Waar is het slagveld waarop deze “oorlog” uitgevochten wordt? De Dharmkshetr en Kurukshetr van de Geeta zijn geen geografische locaties.

Zoals de poëet van de Geeta Krishn aan Arjun heeft laten onthullen is het lichamelijke, menselijke lichaam zelf de sfeer-hete pad van de aarde-waarop de gezaaide zaden van goed en kwaad als sanskar ontspruiten. Van de tien zintuigen, geest, intel-lect, gevoeligheid, ego, de vijf primaire stoffen, en de drie natuurlijk aangeboren eigenschappen wordt gezegd dat zij bestanddelen van de hele sfeer zijn. Hulpeloos aangedreven door de drie eigenschappen- wordt de sattwa, rajas en tamas man gedwongen om op te treden. Hij kan zelfs geen ogenblik overleven zonder iets te ondernemen. Kurukshetr is de wijsgeer waar, sinds onheugelijke tijden, herhaaldelijke geboorte, herhaaldelijke dood, en herhaaldelijke conceptie in de moeders schoot ondergaan werden. Wanneer, door middel van een nobele leraar, de zoeker de echte weg van aanbidding en meditatie vindt en geleidelijk aan zijn weg begint te vormen naar het Hoogste Wezen-belichaming van de hoogste dharm, Kurukrhetr (sfeer van actie) dan wordt dit in Dharmkshetr (sfeer van rechtvaardigheid) omgezet.

In dit lichamelijk lichaam, in zijn geest en hart-de meest intieme plaatsen van denken en voelen-hebben altijd de twee verschillende, primordiale tendensen elkaar bestreden-namelijk het goddelijke en het duivelse. Pandu, het beeld van deugdzaamheid, en Kunti, het type van eerbiedwaardig gedrag maken deel uit van de schat van goddelijkheid. Voor het ontwaken van de rechtvaardigheid in het hart van een man, beschouwt hij met zijn gebrekkig begrip alles want hij doet als een verplichting. Maar in werkelijkheid is hij onbekwaam om te doen wat de moeite waard

is omdat er geen bewustzijn van correcte plichten zonder de advent van de morele deugdzaamheid en goedheid kan zijn. Karn, die zijn hele leven gewijd heeft aan de strijd tegen Pandav, is de enige verwerving van Kunti voordat zij aan Pandu uitgehuwelijkt wordt. En de grootste vijand van haar andere zonen-de Pandav-is deze Karn. Karn is bijgevolg het type van actie dat vijandig is voor het grotendeels goddelijke karakter van het Innerlijke. Hij staat voor tradities en gebruiken die mannen ervan weerhouden om zich van valsheid, misleide rites en ceremonies te ontdoen. Met de ontwaking van de deugdzaamheid is er echter een geleidelijke nood aan Yudhisthir, de belichaming van dharm; Arjun, het beeld van diepzinnige devotie; Bheem, het type van diepgaand gevoel; Nakul, het symbool van geregeld leven; Sahdev, de vereerder van waarheid; Satyaki, de belichaming van goedheid; de Koning van Kashi, een embleem van de heiligheid die in de mens rust; en Kuntibhoj, het symbool van de verovering van de wereld door de eerlijke uitoefening van de plichten. Het totaal aantal Pandav is zeven akshauhini. "Aksh" is een ander woord voor visie. Visie bestaande uit liefde en bewustzijn van waarheid is de schat van de goddelijkheid. De zeven akshauhini, gegeven als de totale sterkte van het Pandav leger, is geen fysieke slag, het aantal vertegenwoordigt in feite de zeven stappen-de zeven fasen van yog-die de zoeker moet doorstaan om de hoogste God, zijn hoogste doel, te bereiken.

In tegenstelling tot het Pandav leger, belichameling van godvruchtige impulsen die niet geteld kunnen worden, is het leger van Kurukshetr - van de Kaurav – met een sterkte van elf akshaubini. Elf is het nummer van de tien zintuigen en de ene geest. Dat waaruit de geest bestaat samen met de tien zintuigen is de duivelse horde waarvan Dhritrasthr deel uitmaakt die volhoudt in onwetendheid ondanks het feit dat hij zich van de waarheid bewust is. Gandhari, zijn gemaal, is het type van gevoelsgebonden beschikking. Samen met hen zijn er ook Duryodhan, het symbool van te grote verdwazing; de kwaadaardige Dushashan; Karn, de uitvoerder van wereldse daden; de bedrogen Bheeshrm; Dronacharya van dubbel gedrag; Ashwatthama, het beeld van verbinding; de sceptische Vikarn; Kripacharya, het type van passievol gedrag in een staat

van onvolledige aanbidding; en Vidur, die staat voor het Innerlijke dat onwetend ronddwaalt maar wiens ogen altijd op Pandav gericht zijn. Vidur is het natuurlijke Innerlijke dat er toch naar streeft om zijn weg te vinden naar deugdzaamheid en spirituele verlichting, omdat hij per slot van rekening een deel van de Hoogste Geest is. Het aantal van onrechtvaardige impulsen is dus eveneens oneindig.

Zoals we dus gezien hebben is het slagveld het enige echte fysieke lichaam, maar er zijn impulsen die de permanente oorlog tegen elkaar afwegen. Terwijl één van hen de mens dwingt om de natuur als echt te beschouwen en bijgevolg de vernedering in kleinere vormen realiseert, overtuigt de andere zichzelf van de realiteit en de allesoverheersende dominantie van het Hoogste Wezen, en verschaft zich aldus toegang tot hem. Wanneer de zoeker beroep doet op een wijsgeer die de essentie beleefd heeft, dan is er een geleidelijke, maar Constante stijging van deugdzame impulsen enerzijds, en anderzijds een afname, en uiteindelijke de definitieve vernietiging van kwaadaardige impulsen. Wanneer er geen kwaad meer is en de geest volledig gereinigd is, stopt zelfs de meest bekrompen geest uiteindelijk te zijn en is er zelfs geen enkele behoefte meer aan de schat van goddelijkheid. Arjun heeft de visie die zegt dat door het Kaurav leger te volgen, zelfs de Pandav strijders zich in de mond van de Alomtegenwoordige begeven en vernietigd. Zelfs vrome impulsen worden op deze wijze ontbonden met de definitieve verbinding en de desbetreffende gevolgen. Indien de wijsheer na deze definitieve ontbinding stappen onderneemt dan dienen deze enkel voor de geleiding en de ondersteuning van de minder gelukkige medemensen en discipelen.

Met het oog op de verbetering van de wereld hebben wijsgeren concrete, tastbare metaforen genomen om subtiele abstracties te maken. Zo is het dat personages van de Geeta allemaal symbolische, loutere metaforen zijn voor vormloze, niet uitgedrukte neigingen en capaciteiten. Ongeveer dertig tot veertig personages worden in het eerste hoofdstuk genoemd, waarvan de helft uitdrukkelijke krachten van goddelijkheid, terwijl de anderen voor de krachten van goddeloosheid staan. De eerste helft zijn Pandav, terwijl de anderen bij het Kaurav kamp horen. Ongeveer een half dozijn van

deze personages worden opnieuw vermeld ter gelegenheid van Arjun's visie op de alom tegenwoordige God. Behalve in deze twee hoofdstukken worden deze personages nergens anders in de Geeta vermeld. Van hen is alleen Arjun aanwezig voor Yogeshwar Krish, en dit van begin tot einde. En deze Arjun is ook, zoals we al snel zullen zien, niets meer dan een type. Eerder dan een driedimensioneel individu is hij het type van diepgaande devotie.

In feite wordt Arjun in grote mate opgejaagd met het verbeelde vooruitzicht van verlies van wat hij abusievelijk als tijdloze en eeuwige dharm van zijn familie beschouwt. Maar de Yogheshwar maakt hem duidelijk dat wrok en besluiteloosheid een uitloper van onwetendheid zijn, want enkel en alleen de Ziel is eeuwig en onverwoestbaar. Het lichaam is vergankelijk en Arjun wordt gedwongen om te vechten omdat dit zo is. Maar vanuit Krishn's vermaning is het niet duidelijk of Arjan de Kaurav alleen moet doden Indien hij lichamen moet vernietigen, zijn de Pandav dan ook geen fysieke wezens? Is het niet zo dat Arjan's familielozen zich aan beide kanten bevinden? Is het mogelijk om het op sanskar gebaseerde lichaam met een zwaard te doen? En nóg meer intrigerend, indien het lichaam vergankelijk en zonder echt bestaan is, wie is dan deze Arjun? En wie verdedigt en beschermt Krishn? Is hij met Arjun om een lichaam te redden en te behouden? Roept hij niet uit dat iemand die zwoegt voor het lichaam een zondige, bedrogen persoon is die tevergeefs leeft? Dus, indien Krishn opstaat om een louter lichaam te redden, is hij dan zelf niet zondig, bedrogen en met een vergankelijk leven? Maar, zoals we gezien hebben, Arjun van de Geeta is niet meer dan een symbool-de belichaming van liefhebbende devotie.

De leraar staat altijd klaar om zijn discipelen te helpen. Arjun en Krishn zijn respectievelijk de liefhebbende, gemotiveerde leerling en de zorgzame, liefhebbende mentor. Aangezien hij in de war is met betrekking tot de betekenis van dharm, verzoekt hij zeer nederig Krishn om hem uit te leggen wat de hoogste gelukzaligheid voor het Innerlijke is. Arjun's inspanningen zijn eerder bedoeld voor de uiteindelijke zegening, dan voor materiële beloningen. Dus verzoekt hij Krishn om hem niet alleen te

instrueren, maar ook te steunen en te beschermen, want hij is een leerling die onderdak gevonden heeft bij een liefhebbende leraar. Dit thema van een ernstige en devote leerling die van een verlichte en zorghebbende leraar-preceptor leert loopt als een leidraad doorheen de Geeta.

Gedreven voor gevoelens, indien iemand zou aandringen om bij mijn zeer vereerde en nobele mentor Parmanand Ji te blijven, dan zou hij zeggen, "Ga en leef waar je ook maar wilt met je lichaam, maar blijf met je geest bij me. Reciteer elke morgen en avond enkele van de namen zoals Ram, Shiv, of OM, en beschouw mijn vorm in je hart. Indien je deze vorm zonder twijfel kunt aanhouden, dan zal ik je die geven wiens naam je opzegt?. Wanneer je gelooft nóg sterker wordt, zal ik altijd in je hart dwalen als een wagenmenner." Wanneer ons Innerlijk één geworden is met de vorm van de leraar, dan zal hij ononderbroken met ons blijven zoals onze eigen ledematen. Hij begint te leiden, zelfs voordat hij zich bewust wordt van de deugdzame neigingen in zijn geest. En wanneer hij in het hart van de vereerder dwaalt, dan is hij steeds wakker en onafscheidelijk met het Innerlijk van zijn discipel verbonden.

Na de beschouwing van Joheshwar Krishn's veelvoudige gelukzaligheid in Hoofdstuk 11, krimpt Arjun ineen van vrees en begint hij zich te verontschuldigen voor zijn daden. Als een echte vriend en goede leraar vergeeft Krishn hem en neemt hij zijn vredige, goedwillende vorm weer op. Dan vertelt hij Arjun dat niemand deze verklaring van hem in het verleden noch in de toekomst zal zien. Indien dit het geval is, dan was de visie van de Hoogste Geest voor Arjun alleen bedoeld, en is de Geeta duidelijk niet voor ons bestemd. Maar heeft Sanjay niet dezelfde visie samen met Arjun? En heeft Krish vroeger niet verzekerd dat, verlicht en vervuld door de yagya van kennis, vele wijsgeren met een directe perceptie van hem gezegend zin? Wat probeert Yogeshwar Krishn per slot van rekening mee te delen? Arjun is een verpersoonlijking van affectie en dedicatie, en dit zijn gevoelens die door iedereen gedeeld worden. Geen enkele mens, ontdaan van deze gevoelens, heeft de God vroeger gezien en geen mens, ontdaan van deze

gevoelens, zal hem in de toekomst zien. Met de woorden van Goswami Tulsidas, Ram kan niet verwezenlijkt worden zonder liefhebbende trouw ondanks eindeloze voordracht, yog, en afstand. Dus is Arjun een symbolische figuur. En indien dit niet het geval is zou het intelligenter zijn om de Geeta apart te houden, want is dat geval zou Arjun alleen recht hebben op de perceptie van God.

Op het einde van hetzelfde hoofdstuk (bv. 11) verzekert Krish aan zijn vriend en toegewijde, "Oh Arjun, tegenstrever van vijanden, een aanbidder kan deze vorm van aanbidding direct te weten komen, zijn essentie verwerven, en zelfs ermee één worden door de totale en unieke devotie". "Bedoelde devotie" is een andere uitdrukking voor "zachte toewijding". En dát is wat Arjun onderscheidt. Hij is ook een symbool van zoeken. Een avatar is eveneens symbolisch en dat geldt ook voor alle andere figuren van de Geeta, zodat we in staat kunnen zijn om in de grote oorlog van Kurukshetr "het slagveld van de Ziel" te zien.

Onafhankelijk van het feit of Arjun en Krishn echte historische figuren waren, en of er een echte oorlog was die de Mahabharat genoemd werd, is de Geeta in geen geval een schildering van fysieke oorlogsvoering. Met betrekking tot deze historische oorlog kan gesteld worden dat het niet zijn leger, maar wel Arjun was dat verzwakt was. Het leger was volledig gevechtsklaar. Betekent dit dan niet dat door Arjun te prijzen, Krish enkel en alleen aan zijn geliefde vriend en discipel de capaciteit om dit leger waard te zijn gegeven had? Inderdaad, het geheel van de betekenis van spirituele verwezenlijking kan niet zwart wit gezien worden. Zelfs nadat men de Geeta verschillende keren gelezen heeft, bestaat nog steeds de noodzaak om het pad van de God-realisatie die de Heer uitgetekend heeft te doorlopen. Dit is de noodzaak waarrond het in Yatharth Geeta draait.

Shree Gurupurnima
24 juli 1983 ***Swami Adgadanand***

HOOFDSTUK 1

HET JUK VAN BESLUITELOOSHEID EN WROK

1. “Dhritrashtr zei, ‘Verzameld bij Kurukshetr[1]’, bij Dharmkshetr, en bereid om te vechten, O Sanjay, wat deden mijn en Pandu’s zonen?”

Dhritrashtr is het beeld van onwetendheid; en Sanjay is de belichaming van de zelfdwang. Onwetendheid vormt de kern van de objectieve, naar buiten kijkende, geest. Met zijn geest in het duister, is Dhritrashtr blind sinds zijn geboorte, maar hij ziet en hoort door Sanjay, de epitoom van zelfcontrole. Hij weet dat God alleen echt is, maar zolang zijn verdwaasdheid voor Duryodhan, geboren uit onwetendheid, duurt, zal zijn innerlijke oog op de Kaurav gericht zijn, die de ongoddelijke krachten van negatieve, zondige impulsen symboliseren.

Het menselijk lichaam is een slagveld. Want er is goddelijkheid in overvloed in het hart, het lichaam wordt in een Dharmkshetr (veld van Dharm) omgezet, maar vervalt in een Kurukshetr die besmet wordt met duivelse krachten. Kuru betekent ‘doen’, het woord is een imperatief. Zoals Krishn gezegd had, ‘Aangedreven door de drie eigenschappen[2], geboren uit prakriti

---

धृतराष्ट्र उवाच
धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः।
मामकाः पाण्डवाश्चैव किमकुर्वत संजय।। १।।

1. Het veld of de sfeer van dharm. Dharm is niet alleen morele deugden en goede daden, maar het essentiële karakter waardoor een ding of een wezen zich Zelf kan zijn.

2. Sattwa, tamas en rajas, de drie wapens of eigenschappen of kwaliteiten van alle materiële voorwerpen en wezens. Sattwa is deugdzaamheid of de kwaliteit van goedheid; tamas is onwetendheid of donker, en rajas is passie of morele blindheid.

(aard) is de man gedwongen om te handelen; zonder actie kan hij zelfs geen ogenblik leven". Deze eigenschappen, deugd, onwetendheid, en passie, dwingen hem om te handelen. Zelfs in zijn slaap stopt de actie niet, want dit is een must voor het lichaam. De drie eigenschappen binden mannen, van het niveau van goden tot de laagste schepsels zoals wormen. Zolang de materiële wereld en zijn eigenschappen bestaan, moet er kuru zijn. Daarom is de sfeer van geboorte en dood, afkomstig van een vorige bron of prakriti (aard) Kurukshetr, terwijl de sfeer van rechtvaardige impulsen die het Innerlijke naar God leiden, de hoogste spirituele realiteit, Dharmkshetr is.

Archeologen zijn betrokken bij research in Punjab, Kashi, en Prayag om Kurukshetr te vinden. Maar de poëet van de Geeta heeft zichzelf voorgesteld, door Krishn, waar de oorlog van zijn heilig gedicht werd uitgevochten. 'Dit lichaam is zichzelf, Oh Arjun, een slangveld, en een die stadig groeit door de essentie van de zaak waar te nemen'. Dan werkt hij de structuur van zijn 'slagveld', uit, de sfeer van actie bestaande uit tien waarnemers, [3], de objectieve en subjectieve geest, het ego, de vijf elementen, [4], en de drie eigenschappen. Het lichaam zelf is een veld, een ring of een arena. De krachten die op dit veld optreden zijn dubbel, de goddelijke en de ongoddelijke, de god en de duivel, de vruchten van Pandu en die van Dhritrashtr, de krachten die verwant zijn met het grotendeels goddelijke karakter van het Innerlijke en van de krachten die beledigen en vernederen.

De sleutel tot het mysterie van het conflict tussen de tegengestelde impulsen begint duidelijk te worden wanneer men zich tot een wijsgeer wend die zichzelf verrijkt heeft met verering en meditatie. Dit veld is eigendom van iemand die zijn essentie realiseert, en de op het veld uitgevochten oorlog is de enige echte oorlog. De geschiedenis staat bol van oorlogen van de wereld, maar de overwinnaars in deze oorlogen hebben tevergeefs naar

---

3. De tien zintuigen: vijf van perceptie (gyanendriani) en vijf van actie (karmendriani).
4. Primaire stoffen.

een permanente overwinning gezocht. Deze oorlogen waren niets anders dan handelingen van vergelding. De echte overwinning ligt in onderwerpende zaken en in perceptie, evenals in het een worden met de Hoogste Geest. Dit is de enige overwinning waarin er geen kans op mislukking is. Dit is de echte redding op basis waarvan er geen ketens van geboorte en dood zijn.

De geest die in de afgrond van onwetendheid ligt neemt waar door iemand die de geest en de zintuigen overwonnen heeft, en dus weet wat op het slagveld plaatsgevonden heeft, waar krijgers zelfs andere ontmoeten die zijn realiteit te weten gekooms zijn. Visie is altijd evenredig met de beheersing van de geest en de zintuigen.

2. **'Sanjay zei, 'Op dat ogenblik, toen ik zag dat het leger van Pandav in slagorde opgesteld stond, wende Koning Duryodhan zich tot de leraar Dronacharya en zei als volgt'.**

Dronacharya zelf is een dubbel gedrag. Wanneer men zich ervan bewust wordt dat wij van God ontdaan zijn, stijgt in het hart een acute honger op om deze Geest te bereiken. Pas dan gaan we op zoek naar een leraar, een wijsgeer (Guru)[5]. Tussen de twee tegenovergestelde impulsen is dit bewustzijn de eerste stap naar wijsheid, hoewel de hoogste leraar Yogeshwar Krishn[6] zelf zijn, een volgeling in yog.[7]

Koning Duryodhan, een belichaming van te grote verbinding met wereldse voorwerpen, gaat naar zijn leraar. Verbinding is de

---

संजय उवाच
दृष्ट्वा तु पाण्डवानीकं व्यूढं दुर्योधनस्तदा।
आचार्यमुपसङ्गम्य राजा वचनमब्रवीत्।। २।।

5. Het Sanskriet equivalent hier is guru; een ideale leraar. De functie van dergelijke leraar, zoals dit gezien wordt vanuit het gezichtspunt van de Hindu, is dubbel. Hij beleert natuurlijk de geschriften maar, wat belangrijker is, hij onderwijst eveneens door het voorbeeld van zijn leven.
6. Om de geest van de Geeta te pakken te krijgen is het belangrijk niet te vergeten dat Krishn zowel een sterfelijk wezen als een God is (Vishnu, equivalent voor Brahm- de Hoogste Geest, in zijn achtste incarnatie).
7 Yog: dat wat het Innerlijke met de Hoogste Geest verbindt. Yogeshwar is een volgeling in yog.

wortel van alle wrok. Verbinding verwijdert de mens van de spirituele schat en bijgevolg wordt het Duryodhan genoemd. Alleen het eigendom van de Ziel is het stabiele eigendom en is verbinding dat onkuisheid veroorzaakt, en de mens naar de materiële wereld trekt. Maar het verschaft ook het primaire motief voor verlichting. Nieuwsgierigheid is alleen mogelijk zolang er verbinding is en, wanneer dit niet het geval is, blijft alleen de perfecte Geest over.

Dus, nadat we gezien hebben dat het leger van Pandav in slagorde staat, met andere woorden, nadat we een blik op de gerechtvaardigde impulsen geworpen hebben die op dezelfde lijn staan als het Innerlijke, gaat Duryodhan, een slachtoffer van verbinding, naar zijn leraar Dronacharya en zegt:

3. **'Ziedaar, mijn meester, dit massieve leger van Pandu's zonen marcheert in slagorde onder leiding van jouw wijze leerling, de zoon van Drupad (Dhristdyumn)'.**

Dristdyumn, de zoon van Drupad, is er vast van overtuigd dat er schatten in het universum zijn, namelijk de onwezenlijke realiteit. Hij is dus de meester, het type van rechtvaardigde impulsen die naar onbaatzuchtige activiteiten in een geest van egoloze verering van de spirituele goddelijkheid gaat. 'Dit betekent niets meer en niets minder dan de bepaling die zegt dat de geest sterk moet zijn'.

Laat ons nu het Pandav leger van op afstand beschouwen.

4. **"Hier in het leger zijn er veel moedige krijgers, Yuyudhan, Virat en de grote krijgsheer Drupad, die waarlijk bestand zijn tegen de moedige Arjun en Bheem, en ...'.**

Dit leger bestaat uit de personen die zielen naar de Hoogste Geest kunnen leiden, zoals Bheem die de belichaming van resolute gevoelens is, het beeld van zachte devotie Arjun, en vele

---

पश्यैतां पाण्डुपुत्राणामाचार्य महतीं चमूम्।
व्यूढां द्रुपदपुत्रेण तव शिष्येण धीमता।। ३।।

अत्र शूरा महेष्वासा भीमार्जूनसमा युधि।
युयुधानो विराटश्च द्रुपदश्च महारथ:।। ४।।

andere moedige krijgers zoals Satyaki, doordrongen door goedheid. Virat en de grote krijgsheer Drupad, symbool voor consistentie en stabiliteit op het pad van spiritualiteit, en ...'

5. 'Drishtketu, Chetikan, en de grote Koning van Kashi, evenals Purujeet en Kuntibhoj, en Shaibaj, de ongeëvenaarde onder de mannen en ...'

Drishtketu, de standvastige, Chekitan, met zijn sterke kracht en zijn concentratie op de Hoogste Geest. De Koning van de heilige stad van Kashi, een embleem van goddelijkheid dat in de wereld van het lichaam heerst. Purujeet, die de overwinning behaalt over zaken in hun volledige omvang, subtiel, en instrumenteel. Kuntibhoj, die het wereldse leven overwint door te doen wat de moeite waard is. En dan Shaibya, een deugdzaam gedrag.

6. 'De waardevolle Yudhmanyu, de machtige Unttmauj, Saubhardr, en de vijf zonen van Draupadi, allen grote krijgers'.

De heroïsche Yudhmanyu met oorlogszuchtig gedrag; Uttmauj met de geest van verlatenheid die door de heilige waarden stroomt; Abhimanuy (Saubhadr), Subhadra's zoon, met een geest zonder vrees omdat hij volgestopt is met rechtvaardigheid, en de vijf zonen van Draupadi die zelf een vorm van scherpzinnigheid van het goddelijke is, allen zijn grote krijgers, genaamd zachtheid, schoonheid, medelijden, spiritualiteit en consistentie. Allen zijn bekend voor hun vermogen om het pad van spirituele vervulling op perfecte wijze over te steken.

Duryodhan vertelt zijn leraar dus over een aantal namen aan de kant van de Pandav, die enkele vitale principes van goddelijke excellentie vertegenwoordigen. Hoewel de monarch van impulsen die wereld zijn met betrekking tot het essentiële spirituele karakter

---

धृष्टकेतुश्चेकितान: काशिराजश्च वीर्यवान् ।
पुरुजित्कुन्तिभोजश्च शैब्यश्च नरपुङ्गव: ।। ५ ।।

युधामन्युश्च विक्रान्त उत्तमौजाश्च वीर्यवान् ।
सौभद्रो द्रौपदेयाश्च सर्व एव महारथा: ।। ६ ।।

van het Innerlijke, is het onwetendheid (verbinding) die ons als eerste motiveert om te streven naar de verwezenlijking van de schat van goddelijkheid.

Wat zijn eigen kant betreft, spreekt Duryodhan er slechts kort over. Indien het een echte, externe oorlog geweest zou zijn, dan zou hij een uitgebreid relaas van zijn leger gegeven hebben. Maar er worden slechts enkele verdraaiingen opgesomd, omdat zij overwonnen moeten worden en vernietigbaar zijn. Er worden slechts een half dozijn opgesomd, en in het hart van allen dwaalt er nog steeds een onwereldse geneigdheid.

7. **'Laat het geweten zijn, Oh de waardevolste van de dubbel geborene[8] (Brahmins), dat de namen van die ons het bekendste in de oren klinken, de leiders van ons leraar zijn; dit bij wijze van informatie.'**

'De waardevolste van de dubbel geborene'. Dat is hoe Duryodhan zich tot zijn leraar Dronacharya richt voordat hij zich aan de leiders van zijn leger voorstelt. 'De waardevolste van de dubbel geborenen' zou helemaal geen geschikte benaming zijn om zich tot een leider te wenden indien er wel degelijk sprake zou zijn van een fysieke, externe oorlog. In feite behandelt de Geeta het conflict tussen tegenstrijdige aangeboren impulsen, het dubbele gedrag dat Dronacharya is. De zakelijke wereld bestaat en er is dualiteit indien we zelfs ver verwijderd zijn van God. Er is echter ook nood om deze dualiteit van voorwerp-geest te overwinnen, afgeleid van de leraar Dronacharya. Het is een onvolkooms kennis die de honger naar verlichting voedt.

Het is nu tijd om een blik te werpen om de leiders van de impulsen die vijandig staat tegenover het essentieel heilige karakter van het Innerlijke.

अस्माकं तु विशिष्टा ये तान्निबोध द्विजोत्तम।
नायका मम सैन्यस्य संज्ञार्थं तान्ब्रवीमि ते।। ७।।

8 'Dubbel geborene' door de spirituele geboorte of ontwaking (verbindingen), afkomstig van zelfstudie en bespiegeling.

8. 'Uw kwetsbaar innerlijk, Breeshm en Karn, en ook Kripa-overwinnaar in oorlogen, Ashwatthama en Vikarn, evenals Saumdutti (Bhurishrawa, zoon van Somdutt)."

De oorlogsheer is Dronacharya zelf, die het dubbele gedrag symboliseert. En dan is er de voorvader Bheeshm, het beeld van zelfbedrog. Zelfbedrog is de kern van afwijking van de ideale staat. Aangezien het tot het einde overleeft, is zelfbedrog de voorvader. Het hele leger is overleden, maar Bheeshm leeft verder. Hij ligt bewusteloos op zijn bed van pijlen en gaat verder met ademen. Zoals Bheeshm zijn er ook Karn, een bedrieger van het heilige karakter van het Innerlijke, en de strijdende krijger Kripacharya. Kripacharya vertegenwoordigt de handeling van medelijden door de zoeker in de staat voor de zelfverwezenlijking. God is het geheel van medelijden en de wijsgeer bereikt dezelfde staat na vervulling. Maar tijdens de periode tot de verwezenlijking, zolang de aanbidder van God verwijderd wordt en God van hem verwijderd wordt, wanneer de niet verwante impulsen nog steeds levend en sterk zijn, en hij overwonnen wordt door zelfbedrog – wanneer de zoeker in deze fase medelijden voelt dan is hij overwonnen. Om te handelen met medelijden moest Sita jarenlang boete doen in Lanka.[8A]

भवान्भीष्मश्च कर्णश्च कृपश्च समितिंजय: ।
अश्वत्थामा विकर्णश्च सौमदत्तिस्तथैव च ।। ८ ।।

8A. Sita was de vrouw van Lord Ram, die het hoofdfiguur van de epische Ramayan was. Moeder Kaikayi verbande hem als een gevangene naar de bossen. Lord Ram gehoorzaamde het bevel van zijn moeder en bleef in de oerwouden. Sita deed beroep op Lord Ram om haar een "Gouden Hert" te brengen. Ram, om aan de wens van zijn vrouw tegemoet te kooms, ging achter het hert aan maar zei haar, voor haar eigen bescherming, om de veiligheid van haar medidatie niet te verlaten, en dit de hele tijd, tot hij terug zou keren. Toen Ram zich op weg begeven had, en Sita alleen en onbeschermd achter bleef, begaf Ravan-Kwaadaardige koning van Lanka die zin had in Sita en haar als zijn vrouw wilde, zich vermond als een wijsgeer naar haar hut. Sita verliet haar hut vol medelijden om offeranden aan deze wijsgeer te brengen. Ravan maakte misbruik van de situatie en ontvoerde Sita, en Sita werd daarna gedurende vele maanden als gevangene in Lanka gehouden. Indien Sita gewacht had tot Ram teruggekooms was, zoals hij haar opgedragen had, en de veiligheid van haar medidatie niet verlaten had, tegen de instructies in (wat in de Boedistische literatuur 'idioot medelijden' genoemd wordt – met andere woorden, nalaten voor zichzelf te zorgen onder het voorwendsel om anderen te helpen), en geen medelijden gevoeld had voor de bedelende wijsgeer, dan zou zij gespaard gebleven zijn van folteringen en problemen.

Vishwamitr viel uit de gratie omdat hij in een bepaalde fase weemoedig werd. Maharshi Pantanjali, de preceptor van yog-aforisme, heeft een gelijkaardig standpunt uitgedrukt. ‘Verbindingen, door de perfecte meditatie, zijn inderdaad verbindingen, maar zij zijn eveneens reuzengrote obstakels voor het bereiken van de individuele Ziel voor de identificatie met de Hoogste Geest als sensueel verlangen, woede, hebzucht, en zelfbedrog’. Goswami Tulsidas heeft gezegd, ‘Oh Garud, er zijn veel door de maya[9] veroorzaakte obstakels wanneer we ernaar streven om de knopen van de eigendommen van de natuur te ontrafelen-loutere belemmeringen van de waarheid. Het bereiken van de goddelijkheid heeft een verhogend effect, maar de geest blijft aan de ene na de andere verleiding blootgesteld.’

De denkbeeldige maya belemmert op vele verschillende manieren. Zij zorgt voor verwezenlijkingen en ongekende weelde, en zet deze zelfs in heilige wezens om. Indien een wezen met dergelijke verwezenlijking voorbijkomt, dan wordt zelfs een stervende man weer levend. Onverminderd de recuperatie van de patiënt zal de zoeker echter vernietigd worden indien hij de behandeling als zijn eigen verwezenlijking beschouwt. In plaats van één ziekte zullen duizend kwalen zijn geest bedreigen, zal het proces van echte verering van het goddelijke onderbroken worden, en zal hij van het rechte pad afgeleid worden door de hem bedwelmende woorden. Indien het doel verder weg ligt en de zoeker medelijden voelt dan is deze handeling alleen voldoende om te resulteren in een nederlaag voor zijn hele leger. Dus moet hij op zijn hoede zijn voor het gevoel van medelijden tot het ogenblik van de definitieve verwezenlijking, hoewel het tegelijkertijd ook waar is dat medelijden hét kenmerk bij uitstek is van een heilige. Maar voor de laagste verwezenlijking is medelijden de krachtigste strijder onder de kwade, duivelse impulsen. Bijgevolg is Ahswatthama een beeld van buitensporige verwezenlijking, Vikarn van besluiteloosheid, en Bhrurishrawa van een perplex karakter en

9. Maya: de illusie waarbij de onechte, fysieke wereld beschouwd wordt als daadwerkelijk bestaande en verschillend van de Hoogste Geest.

verwarring. Zij zijn allemaal krijgsheren van de naar buiten stroomsde levensloop.

9. 'En (er zijn) vele andere onderlegde krijgers die eveneens over talrijke wapens beschikken, die hun leven voor mij opgeofferd hebben'.

En vele andere moedige krijgers zijn vast van plan, zegt Duryodhan tegen Dronacharya, om voor zijn zaak te vechten, zelfs indien zij hierdoor hun leven verliezen. Maar is geen precieze opsomming van hun aantallen. Duryodhan wijst dan op de aangeboren kwaliteiten waarmee beide legers uitgerust zijn.

10. 'Ons leger, verdedigd[10] door Bheeshm is onoverwinbaar, terwijl hun leger, verdedigd door Bheem, gemakkelijk overwonnen kan worden.

Duryodhan's leger, 'verdedigd' door Bheeshm, is onoverwinbaar, terwijl het andere leger van de Pandav, 'verdedigd' door Bheem, gemakkelijk overwonnen kan worden. Het gebruik van dubbelzinnige woordspelingen zoals een paryaptam en aparyaptam[11] is op zich al een teken voor Durodhan's twijfelachtige geestesgesteldheid. Dus moeten we voorzichtig naar de macht kijken die Bheeshm vertegenwoordigt, en waarop de alle Kaurav hoop rust, evenals de kwaliteit, gesymboliseerd door Bheem waarin de Pandav-verheerlijkt met de schat van goddelijkheid-hun vertrouwen stellen. Duryodhan zorgt dan voor de definitieve beschrijving van de situatie.

अन्ये च बहवः शूरा मदर्थे त्यक्तजीविताः ।
नानाशस्त्रप्रहरणाः सर्वे युद्धविशारदाः ।। ९ ।।
अपर्याप्तं तदस्माकं बलं भीष्माभिरक्षितम् ।
पर्याप्तं त्विदमेतेषां बलं भीमाभिरक्षितम् ।। १० ।।

10. In het oude Hindu een soort oorlogsvoering, elk leger had natuurlijk een bevelhebber, maar het had ook een kampioen, een man met zeer grote moed en intelligente, die als zijn 'verdediger' optrad.

11. De tegenstrijdige interpretaties zijn mogelijk omdat aparyaptam zowel 'onvoldoende' als 'onbeperkt' en paryaptam zowel 'geschikt' als 'beperkt' betekent.

11. 'Dus, terwijl jullie in jullie respectievelijke posities in de verschillende divisies blijven, moeten jullie allemaal Bheeshm ten volle verdedigen en steunen'.

Durodhan beveelt al zijn leiders om op hun posten te blijven en Bheeshm toch van alle kanten te verdedigen. De Kaurav kunnen niet verslagen worden indien Bheeshm veilig en levend is. Dus moeten alle Kaurav leiders Bheeshm verdedigen, eerder dan met de Pandav te vechten. Dit is intrigerend. Want, wat voor soort 'verdediger' is deze Bheeshm die zichzelf niet eens kan verdedigen? Wat de zaak zelfs nóg moeilijker maakt is het feit dat de Kaurav ook volledig afhankelijk van hem zijn. Dus moeten zij alle mogelijke verdedigingsmaatregelen voor hem verdelen. Dit is zekeren vast geen fysieke krijger. Bheeshm is zelfbedrog. Zolang er zelfbedrog is, kunnen onrechtvaardige impulsen niet vernietigd worden. 'Onoverwinnelijk' betekent hier 'moeilijk te overwinnen' eerder dan 'onmogelijk te overwinnen'. Zoals Goswami Tulsidas gezegd heeft 'Het moeilijkste om te veroveren is de vijandige wereld van zaken en diegene die deze wereld overwint is waarlijk een held.'

Indien zelfbedrog ophoudt zal onwetendheid eveneens ophouden te bestaan en zullen de resten van negatieve gevoelens zoals een te grote verbinding snel verdwijnen. Bheeshm is gezegend met dood door wens. Dus de dood van de wens en de dood van het zelfbedrog zijn één en dezelfde. Dit idee werd zeer duidelijk door de Heilige Kabir verwoord: 'Aangezien verlangen de maker van geboorte en illusie is, en het verlangen is dat de materiële wereld schept, is de persoon die het verlangen verlaat degene die niet overwonnen kan worden'.

Dat wat vrij is van zelfbedrog is eeuwig en onuitgesproken. Verlangen is illusie en voorzaat van de wereld. Vanuit het gezichtspunt van Kabir, 'het Innerlijke dat vrij is van verlangen wordt verbonden met de peilloze, eeuwige, ongebonden realiteit.

अयनेषु च सर्वेषु यथाभागमवस्थिताः।
भीष्ममेवाभिरक्षन्तु भवन्तः सर्व एव हि।। ११।।

Iemand die vrij is van verlangen dwaalt in het Innerlijke en valt nooit uit de gratie, want hij heeft zijn wezen in de Hoogste Geest'. In het begin zijn er talrijke verlangens, maar uiteindelijk blijft alleen het verlangen naar God over. De vervulling van deze wens kenmerkt eveneens het einde van het verlangen. Indien er niets hoger, groter, of waardevoller geweest zou zijn dan God, dan zou men er zeker en vast naar gestreefd hebben. Waar wanneer er nog onder of niets boven hem is, wat kan dan nog verlangd worden? Wanneer alle dingen verkregen zijn worden de wortels zelf van het verlangen vernietigd en verdwijnt het zelfbedrog uiteindelijk. Dit is Bheeshm's dood door wens. Dus, verdedigd door Bheeshm, is Duryodhan's leger op elk gebied onoverwinnelijk. Er is sprake van onwetendheid zolang er zelfbedrog is. Wanneer zelfbedrog dood is, sterft onwetendheid eveneens.

Het Pandav leger, daarentegen, verdedigd door Bheem, kan eenvoudig veroverd worden. Bheem is het beeld van gevoelens. 'God dwaalt in gevoelens.' Krishn heef dit beschreven als devotie. Het legt zelfs op God beslag. Het gevoel van devotie is een godsvruchtige impuls van onbeperkte perfectie. Het is een beschermer van rechtvaardigheid. Enerzijds zo krachtig dat het vandaag de realisatie van de Hoogste Geest verwezenlijkt, en anderzijds zo delicaat en breekbaar dat morgen deze trouw en volgzaamheid dikwijls tot nietszeggende zaken en zelfs een duidelijke verzaking leiden. Vandaag bewonderen we een wijsgeer voor zijn deugdzaamheid, maar de volgende dag oefenen we kritiek op hem uit omdat wij hem in de praktijk bezig gezien hebben. Devotie wordt beïnvloed door zelfs de kleinste twijfel aan de geliefde. De impuls van rechtvaardigheid wordt ondermijnd en de verbindingen met het voorwerp van de devotie worden verbroken. Zo gebeurt het dat het Pandav leger, door Bheem verdedigd, gemakkelijk overwonnen kan worden. Maharshi Patanjali heeft een soortgelijk standpunt uitgedrukt. 'Enkel meditatie, gedurende lange tijd met constante devotie en verering beoefend, kan sterk zijn'.

Laat ons nu eens naar luisteren naar een bloemlezing uit de oorschelpen van de krijgers.

12. 'Tot het genoegen van Duryodhan, bliezen zijn machtige voorvader en de ouderen van de Kaurav (Bheeshm) op de oorschelp om een leeuwachtig geluid voor te brengen'.

Oorschelpen worden geblazen nadat de Kaurav hun sterkte gemeten hebben. Het trompetterend geluid van oorschelpen is een intentieverklaring van alle krijgsheren, met indicatie van wat hij na de overwinning kan aanbieden. De machtige voorvader Bheeshm, de oudste van de Kaurav, blaast op zijn oorschelp om een leeuwachtig geluid te produceren dat Duryodhan's hart verblijdt. De leeuw vertegenwoordigt het verschrikkelijke, tanden-en-klauwen, aspect van de natuur. Onze haren reizen ten berge en onze harten kloppen krachtig wanneer we het geluid van een leeuw in een stil en eenzaam bos horen, alhoewel we mijlen van het beest verwijderd zijn. Angst is een eigenschap van de natuur, niet van God. Bheeshm is het beeld van zelfbedrog. Indien zelfbedrog overheerst zal het materiële bos van angst omhullen, en zal nog een andere kreet weerklinken om de angst nóg groter te maken. Zelfbedrog kan niets anders dan dit aanbieden. Dus is het verzaken aan de materiële wereld de juiste stap voor iemand die op zoek is naar Zelfverwezenlijking. Wereldse neigingen zijn zoals een spiegel- een loutere schaduw van onwetendheid, en de Kaurav hebben hier niets tegen in te brengen. Talrijke oorschelpen van hun kant worden gelijktijdig ingeblazen, maar zij inspireren allen tezamen geen enkel ander gevoel, behalve angst. Angst, hoewel in verschillende graden, wordt geboren uit perversie. Gelijkaardig is ook de boodschap van de oorschelpen van de andere Kaurav leiders.

13. 'Toen ontstond er plots een tumult van oorschelpen en pauken, trommels, drums en koeienhorens.'

Nadat Breeshm op zijn oorschelp geblazen had, weerklinken talrijke andere schelpen, drums en trompetten gelijktijdig, en maken

---

तस्य संजनयन्हर्षं कुरुवृद्धः पितामहः।
सिंहनादं विनद्योच्चैः शङ्खं दध्मौ प्रतापवान्॥ १२॥

ततः शङ्खाश्च भेर्यश्च पणवानकगोमुखाः।
सहसैवाभ्यहन्यन्त स शब्दस्तुमुलोऽभवत्॥ १३॥

een verschrikkelijk lawaai. De Kaurav hebben geen andere boodschap dan de boodschap van angst. Vergiftigd door een gevoel van vals succes maken de naar buiten kijkende impulsen die de menselijke Ziel beledigen en vernederen de links van verdwazing nóg sterker.

Nu antwoorden de Pandav, die de rechtvaardige impulsen vertegenwoordigen die in harmonie zijn met het goddelijke karakter van het Innerlijke, op de uitdaging van de Kaurav met hun eigen verklaringen, waarvan de eerste afgelegd wordt door Yogeshwar Krishn zelf.

14. 'Daarna bliezen ook Madhav (Krishn) en Pandu's zoon (Arjun), gezeten in een fantastische wagen waaraan witte strijdrossen bevestigd waren, op hun hemelse oorschelpen.'

Daarna bliezen de Kaurav, Krishn en Arjun, gezeten in hun fantastische, heilige wagen, getrokken door onvermoeibare witte paarden ('wit' is het symbool voor reinheid), ook op hun 'hemelse' oorschelpen. 'Hemels' betekent de materiële wereld overschrijdend. Yoweshwar Krishn's overschrijdende boodschap is een belofte om aan onze zielen het grootste, onwereldse bestaan te bieden dat de werelden van zowel de sterfelijken as de goden overschrijdt, en het hele universum bewaken (Brahmlok), [12,] allemaal onderhevig aan de angst van geboorte en dood. De wagen onder zijn last is niet gemaakt van goud of zilver en hout; alles aan hem is hemels, de wagen, de oorschelp en ook zijn boodschap. Buiten de grenzen van deze wereld is er alleen de unieke en onbeschrijflijke God. Krishn's boodschap bestaat in het vastleggen van een rechtstreeks contact met dit Hoogste Wezen. Maar in welke mate zal dit zijn toestand beïnvloeden?

ततः श्वेतैर्हयैर्युक्ते महति स्यन्दने स्थितौ।
माधवः पाण्डवश्चैव दिव्यौ शङ्खौ प्रदध्मतुः ।। १४ ।।

12. Een van de drie werelden van de Hindu gedachte: Mrityuolok (de aarde-de wereld van de sterfelijken), Devlok (hemel-de wereld van goden), en Bramlok (de wereld zijnde de combinatie van beiden, en toch sterfelijk).

15. 'Terwijl Hrishitesk (Krishn) in zijn oorschelp blaast, bliezen Panchjanya en Dhananjay (Arjun) in de oorschelp, Devdutt genaamd, de Vrikodar[13] (Bheem) van verschrikkelijke daden door middel van de grote oorschelp Paundr.'

Dus Hrishikesh (heer van de gevoelens), die alle geheimen van het menselijke hart kent, blaast op de oorschelp Panchjanya. Dit is de verklaring van zijn intentie om de vijf organen van perceptie te beperken die beantwoorden aan woord, aanraking, vorm, smaak en geur, en om hun neigingen in devotie om te zetten. Door controle uit te oefenen op de wilde gevoelens en door trouwe dienaars van hen te maken wordt de gift van de leraar in praktijk omgezet; de gift, inderdaad, van de aanbeden God. Krishn is een yogi, een ideale leraar. Zoals Arjun in de Geeta zegt, "Heer, ik ben je discipel'. Het is enkel een leraar; die ons alle voorwerpen van sensueel genoegen kan doen ontdekken, en alleen maar de aanbeden God kan zien en beluisteren en aanraken.

Dhanananjay (de overwinnaar van rijkdom) is de devotie die de staat van de goddelijke verrukking bereikt. Deze verrukking is een gevoel van zachtheid voor het gewenste object, dat binnen alle ervaringen van de aanbidders ligt, zelfs scheuten van scheiding en occasionele ontgoocheling en tranen. Voor de aanbidder mag er niets anders zijn dan de aanprezen God. Indien de aanbidding voor de God perfect is, dan omvat deze aanbidding ook de deugden die hem toegang geven tot de Hoogste Geest. Dhananjay is een andere naam voor dit vermogen. Een soort rijdkom is de externe rijkdom die nog is voor de fysieke overleving, maar dat geeft niets te doen met het Innerlijke. De echte durende rijkdom van de mens, die hij echt zijn eigen kan noemen, is de verwezenlijking van zijn Innerlijke mens, de God. In de Brihadaranyak Upanishad onderwijst Yagnavalkya hetzelfde aan zijn echtgenote Maitreyi wanneer zij

---

पाञ्चजन्यं हृषीकेशो देवदत्तं धनञ्जयः।
पौण्ड्रं दध्मौ महाशङ्खं भीमकर्मा वृकोदरः।। १५।।

13. Vrikodar wordt letterlijk geïnterpreteerd, degen met een wolvenbuik die nooit vol is. Op dezelfde wijze kan gesteld worden dat een hart dat naar God verlangt nooit verzadigd is.

hem vraagt: 'Mijn heer, indien deze aarde van mij was en al zijn rijkdommen, zou ik dan, door dit bezit, de onsterfelijkheid bereiken?'. De wijsgeer antwoord: 'Nee, je leven zou zoals het leven van de rijken zijn. Niemand kan ook maar hopen om onsterfelijk te worden door rijkdom.'

Bheem blaast op zijn grote oorschelp Paundr, met diepgaand gevoel. Het hart is de bron evenals de habitat van het gevoel. Dat is de reden waarom Bheem Vrikodar genoemd wordt, de man met het grote hart. Men is gehecht aan een kind, maar dit gevoel maakt in grote mate deel uit van je hart. Gevoel is peilloos en machtig, en dit gevoel is Bheem's grootste oorschelp waarop geblazen wordt. Het gevoel dat hij vertegenwoordigt wordt door sentiment belichaamd. Dat is waarom Bheem op de oorschelp blaast die Paundr heet. Echter, hoewel sentiment machtig is, kan dit alleen door middel van liefde gebeuren. Goswami Tulsidas geeft toe dat hij de alomtegenwoordigheid van God alleen door zijn verklaring van liefde gekend heeft.

16. 'Koning Yudhisthir, de zoon van Kunti, blies op de oorschelp Anantvijay, terwijl Nakul en Sahdev op hun oorschelpen Sughosh en Manipushpak bliezen'.

Koning Yudhisthir blies op de schelp Anantvijay (eindeloze overwinning). Kunt is het beeld van gehoorzaamheid; en Yudhisthri, de belichaming van dharm (natuurlijk medelijden). Indien iemand constant aan dharm vasthoudt, zal Anantvijay de absorptie van het Innerlijke in de grenzeloze God met zich brengen. De persoon die voorop gaat in de strijd is Yudhisthir: iemand die niet geraakt wordt door de conflicten tussen het Innerlijke en de materiële wereld-tussen het lichaam en de Ziel, en aan wie de essentie van de sfeer van actie onthuld is. Uiteindelijk krijgt hij van God, hij die alleen echt, permanent en onveranderbaar is, de capaciteit om al deze tegenstrijdigheden te overwinnen.

अनन्तविजयं राजा कुन्तीपुत्रो युधिष्ठिरः।
नकुलः सहदेवश्च सुघोषमणिपुष्पकौ।। १६ ।।

Nakul, die een symbool van zelfbeheersing[14] is, blaast op de oorschelp Sughosh genaamd. Naarmate de zelfbeheersing sterker wordt, wordt het kwade onderworpen en wordt de beheersing van de rechtvaardigheid uitgeroepen. Sahdev, de aanbidder van de waarheid, blaast op de oorschelp die de naam van Manipushpak draagt. Wijsgeren hebben elke ademhaling als een dure diamant beschreven. 'Hoe spijtig dat wij de juwelen van onze ademhaling aan roddel verspillen!' Een soort satsang is de morele taal die wij van nobele mannen horen, maar de echte spirituele taal is intern. Volgens Krishn is het Innerlijke alleen echt en eeuwig. Echte satsang komt tot leven wanneer de geest zich van alle externe zaken ontdoet en in het Innerlijke dwaalt. Deze aanbidding van de waarheid wordt door ononderbroken denken, meditatie en samadhi[15] gevoed. Hoe meer iemand geniet van het aanhalen van de enige echte realiteit, des te meer zelfbeheersing men verkrijgt over de ademhaling, de geest en de instrumenten waarmee de zintuigen invloed hebben op het Innerlijke. De dag waarop zij volledig onder zelfcontrole staat is de dag waarop we in de hoogste essentie ondergedompeld worden, waardoor, zoals een goed instrument, een harmonieuze begeleiding van het lied van het Innerlijke, de echte satsang, bereikt wordt.

De natuurlijke diamant is hard, maar de diamant van ademhaling is zelfs nog zachter dan een bloem. Bloemen vallen en verwelken al kort na hun bloei, en we kunnen nooit zeggen dat we tot de volgende adem zullen leven. Maar indien er sprake is van een strikte naleving van het Innerlijke dan leidt dit ons naar de verwezenlijking van het hoogste doel door controle op elke ademhaling uit te oefenen. Bovendien valt er niets anders te verklaren, hoewel elke inrichting behulpzaam is om een bepaalde last van het pad van spirituele perfectie te overschrijden. [16] Sanjay zegt nog meer over dit thema:

---

14. In de yog filosofie wordt de zelfbeheersing van de geest aanvaard als de tweede van de acht voornaamste stappen van medidatie.

15. Samadhi - perfecte absorptie van geest en hart in het ene aanschouwde object, namelijk God.

16. Toestand van loskoming van het materiële universum en verzaking aan wereldse gevoelens.

17-18. 'De Koning van Kashi, een grote boogschutter, Shikhandi die in de Hoogste Geest dwaalt, de onoverwonnen Dristdyumm, Virat en Satyaki, Drupad en de zone van Draupadi, en Subhadra's zoon van machtige legers (Abhimanyu), allen bliezen, O heer van de aarde, op hun eigen oorschelpen.'

De heilige stad van Kashi is een embleem van het gebrek aan heiligheid dat in het natuurlijke lichaam schuilt. Wanneer een man zijn geest en zijn zintuigen van alle fysieke dingen wegtrekt en zich op het Innerlijke in zijn lichaam concentreert, dan heeft hij het privilege om met God een te worden. Het lichaam dat in tot dergelijke eenheid in staat is, is Kashi. De Hoogste Geest dwaalt en doorkruist elk lichaam. Dus betekent 'parmeshwasah' hier het dwalen in de Hoogste Geest eerder dan een 'machtige krijger'.

Shikhandi vertegenwoordigt de afwijzing van shikha-sutr[17] (heilige tekenen die traditioneel door Hindu's gedragen worden). Er zijn mensen die geloven dat zij hun verzaking verkregen hebben enkel en alleen omdat zij hun hoofden geschoren hebben, zich van hun heilige pertinenties ontdaan hebben, en gestopt zijn met vuur stoken. Maar zij vergissen zich want feitelijk symboliseert shikha een doel dat bereikt moet worden, en sutrh de beloningen voor acties in een vorig bestaan (sanskar).[18] De ketting van Sanskar

---

काश्यश्च परमेष्वास: शिखण्डी च महारथ: ।
धृष्टद्युम्नो विराटश्च सात्यकिश्चापराजित: ।। १७ ।।
द्रुपदो द्रौपदेयाश्च सर्वश: पृथिवीपते ।
सौभद्रश्च महाबाहु: शङ्खान्दध्मु: पृथक्पृथक् ।। १८ ।।

17. Shikha is een haarlok die op de kroon gedragen wordt en sutr is de heilige draad die door Hindus gedragen worden. Volgens het Mahabharat, om de calamiteit van haar schoonvader Hiranyavarman te weten te kooms, met wiens dochter zij gehuwd was als een akte van zelfbedrog, het koninkrijk van haar vader Drupar binnenstroomsd, slaagde Shidhandi erin om, gedreven voor ernstige verzakingen-haar geslacht met een yaksh te verwisselen. Nadat zij aldus haar geslacht verwisseld had, slaagde Shikhandi er later tijdens de Mahabharat oorleg in om Bheeshm te vermoorden, die afwees om met een vrouw te vechten.

18. Het woord heeft ook verschillende andere betekenissen, zoals perfectie, heilige rites, enz.

blijft intact zolang God nog verwezenlijkt moet worden; Hoe kan er sprake zijn van een echte verzaking tot het ogenblik van die vervulling? Tot dat ogenblik zijn we louter zwervers. Zelfbedrog verdwijnt alleen wanneer de gewenste God bereikt wordt en wanneer de beloningen van vroegere handelingen tot niets herleid worden. Het is dus Shikhandi die bewijst de ondergang van Bheeshm te zijn, het beeld van zelfbedrog en ontgoocheling. Shikhandi vertegenwoordigt de unieke kwaliteit die essentieel is voor de man die voor het pad van beschouwing kiest, een echte machtige krijger aan zijn kant.

Dhristdyumn, de stabiele geest die het geloof in de universele, onveranderbare goddelijkheid bewaart, en Virat, in staat om de alomtegenwoordigheid van de grote God gewaar te worden, zijn de hoofdbestanddelen van heilige uitmuntendheid. Satyaki is trouw. Er kan nooit sprake zijn van een geval van medelijden zolang er trouw is, of zolang het verlangen bestaat om over waarheid te peinzen, het beschermt ons altijd tegen de oorlog tussen geest en zaak.

Drupad, die het ideaal van consistentie en stabiliteit in de uitvoering van de plicht vertegenwoordigt, de vijf zonen van medidatie- zoals Draupadi, symbolen van medelijden, zachtheid, schoonheid, en spirituele berusting, die allen grote krijgers zin die hulp bieden bij het bereiken van de gewenste doelstelling, en de langarmige Abhimanyu, allen blazen zij op andere oorschelpen. ‘Arm’ is een symbool van de sfeer van actie. Wanneer de geest bevrijd wordt van angst wordt neemt zijn reikwijdte ongelooflijk toe.

Dus richt Sanjay zich tot Dhritrashtr en vertelt hem hoe de leiders van het Pandav leger hun uitspraken met hun oorschelpen gedaan hebben. Elk van hen is een sine qua non voor de capaciteit om een bepaalde lengte van de weg naar de spirituele emancipatie af te leggen. Hun naleving is noodzakelijk en dat is de reden waarom zijn gedetailleerd beschreven worden. Na deze voorbereidende fasen moet echter gesteld worden dat het pad dat zich onder de waarnemende geest en intellect bevindt versterkt moet worden. Dit is de weg die men moet afleggen wanneer men

enkel met de zegen van de ontwakening van de grote God in het Innerlijke moet stappen. Hij staat op uit het Innerlijke als een visie en is dus zeer duidelijk.

19. 'Het luide tumult, dat door hemel en aarde weerklinkt, doorboorde de harten van Dhritrashtr's zonen'

Het luide tumult, weerkaatsend door hemel en aarde, vult de harten van Dhritrashtr's zoon. Er is ook het Pandav leger, maar de harten die gevuld zijn zijn alleen die van Dhritrashtr's zoon. Wanneer de manna van Panchjanya, bestaande uit echte kennis, verwezenlijking van het oneindige, vernietiging van het kwade, en bevestiging van medelijden, begint te strooms, kunnen de Kaurav harten met hun onrechtvaardigheid en naar buiten kijkende impulsen niet meer dan gevuld worden. Hun kracht neemt geleidelijk aan af. En wanneer het proces succes heeft zal de verdwaasdheid volledig verdwijnen.

20-22. 'Toen, Oh Koning, nadat ik de zonen van Dhritrashtr gezien had, toen talloze projecten op het punt stonden om gelanceerd te worden, hief Kunti's zoon (Arjun), wiens vaandel het beeld van Hanuchan droeg, zijn boog op en sprak tot Hrishikesh: 'Oh Achyut (Krishn), houd mijn wagen tussen de twee legers zodat ik de krijgers kan zien die voor de slag opgesteld staan en kan weten tegen wie ik op het slagveld moet vechten''.

Sanjay, een epitoom van zelfcontrole, heeft de moed om de geest te verlichten die onder een groot deel onwetendheid ligt door te verklaren dat, naast de andere voorbeeldige leiders van het

---

स घोषो धार्तराष्ट्राणां हृदयानि व्यदारयत्।
नभश्च पृथिवीं चैव तुमुलो व्यनुनादयन्।। १९।।
अथ व्यवस्थितान्दृष्ट्वा धार्तराष्ट्रान्कपिध्वजः।
प्रवृत्ते शस्त्रसम्पाते धनुरुद्यम्य पाण्डवः।। २०।।
हृषीकेशं तदा वाक्यमिदमाह महीपते।
अर्जुन उवाच: सेनयोरुभयोर्मध्ये रथं स्थापय मेऽच्युत।। २१।।
यावदेतान्निरीक्षेऽहं योद्धुकामानवस्थितान्।
कैर्मया सह योद्धव्यमस्मिन्रणसमुद्यमे।। २२।।

Pandav leger, er het Hanuman vaandel van Arjun is, een symbool voor echte afwijzing. Ontgoocheling over de wereld en de wens om eraan te verzaken zijn de kenmerken van Arjun's standaard op het slagveld. Sommigen hebben deze standaard het 'apenvaandel' genoemd, omwille van zijn waanzinnig flakkeren. Maar dit is onaanvaardbaar, aangezien de primaat die op het vaandel getoond wordt geen gewone aap is, maar Hanuman zelf die alle limieten overschreden heeft. Voor hem zijn eer en oneer hetzelfde. Het opgeven van materiële objecten die gehoord of gezien zijn, van wereldse objecten en sensuele genoegens, is verzaking. Dus, na Dhritsashtr's zoon gezien te hebben juist voordat de voorwerpen gelanceerd werden, heft Arjun, wiens onderscheidend motto de verzaking is, zijn boog op en spreekt tot Hrishideks, de heer van de zintuigen en kenner van de mysteries van het hart, zich naar hem verwijzend als 'onverzaakbare'. Hij verzoekt de wagenmenner de wagen tussen de twee legers te plaatsen. Zijn woorden zijn echter geen bevelen voor een wagenmenner, maar een gebed door een aanbidder gericht tot een aanbedene, namelijk een wijze leraar. Maar waarom wilt hij dat Krishn de wagen parkeert?

Arjun wil zich ervan vergewissen tegen wie de krijgers willen ten strijde trekken, en wie hij moet bestrijden.

23. 'Aangezien ik de personen die zich hier ter wille van Dhritsrashrtr's kwaadaardige zoon 'Duryodhan) verzameld hebben om te vechten wil aanschouwen.'

Arjun wil dat de wagen vóór de Kaurav geparkeerd wordt zodat hij de koningen kan zien die tuk zijn op veldslagen, die zich bij de kwaadaardige Duryodhan gevoegd hebben-voor Duryodhan die een te grote verbinding vertegenwoordigt. Arjun wenst de koningen goed te observeren die samengekooms zijn om in een vlaag van verdwaasdheid ten strijde te trekken.

योत्स्यमानानवेक्षेऽहं य एतेऽत्र समागताः ।
धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुद्धेर्युद्धे प्रियचिकीर्षवः ।। २३ ।।

24-25. 'Aldus door Gudakesh,[19] aangesproken, Oh afstammeling van Bharat (Dhritrashtr), parkeerde Hrishikesh de unieke wagen tussen de twee legers, vóór Bheeshm, Dron, en alle andere koningen, en zei, 'Zie hier, Oh zoon van Pritha[20] (Arjun), de verzamelde Kuru''.

Sanhay informeert Dhritrashu hoe hij, op vraag van Arjun, die de slaap overmeester heeft, Krishn, die alles weet wat er te weten valt over de geest en het hart, de wagen met onovertroffen schoonheid in het midden van alle koningen parkeert die allen aanspraak maken op de aarde die het lichaam in het heelal is, en Parth verzoekt om de verzamelde Kaurav tegen te houden. De 'uitstekende' wagen in kwestie is noch van goud noch van zilver, noch van eender welke materiële stof gemaakt. Uitmuntendheid wordt gedefinieerd in deze wereld in termen van geschiktheid of ongeschiktheid voor het sterfelijke lichaam. Maar dergelijke gezichtspunt is misleiden, omdat er alleen uitmuntendheid is, steeds één met het ware, het Innerlijke, en dat zonder onrechtvaardigheid of ondeugdzaamheid is.

26-1/28. 'Parth zag dan, verzameld in de twee legers, ooms, grootooms, leraars, ooms langs vaderszijde, broers, zonen, grootzonen en vrienden, evenals schoonvaders en welmenende vrienden. Toen hij al deze strijders samen zag en overweldigd door een intens medelijden, sprak hij aldus met grote bezorgdheid:'

संजय उवाच: एवमुक्तो हृषीकेशो गुडाकेशेन भारत।
सेनयोरुभयोर्मध्ये स्थापयित्वा रथोत्तमम्॥ २४॥
भीष्मद्रोणप्रमुखत: सर्वेषां च महीक्षिताम्।
उवाच पार्थ पश्यैतान्समवेतान्कुरूनिति॥ २५॥
तत्रापश्यत्स्थितान्पार्थ: पितृनथ पितामहान्।
आचार्यान्मातुलान्भ्रातृन्पुत्रान्पौत्रान्सखींस्तथा॥ २६॥
श्वशुरान्सुहृदश्चैव सेनयोरुभयोरपि।
तान्समीक्ष्य स कौन्तेय: सर्वान्बन्धूनवस्थितान्॥ २७॥
कृपया परयाविष्टो विषीदन्निदमब्रवीत्॥ १-२८॥

19. Iemand die de slaap overwonnen heeft.
20. 'Pritha' is een andere naam voor Kunti. Er is ook in 'Parth' een vergelijking met parthiv wat 'gemaakt van stof' betekent. De betekenis is gelijkaardig aan die van 'In stof verga je'.

Parth, de perfecte krijgsheer die een wagen van zijn aards lichaam gemaakt heeft, [21] kijkt naar het leger en ziet zijn strijders. Wat de moeite waard is is het feit dat hij in de twee legers alleen zijn eigen familie ziet, de families van ooms langs vaderszijde, en de schoonvaders, vrienden en leraars; In overeenstemming met schoolachtige schattingen bestonden de twee legers van de Mahabharat uit achttien askhauhini wagens, olifanten, paarden, en soldaten te voet, zijnde ongeveer 650 miljoen, inderdaad een zeer groot aantal. Het is vanzelfsprekend overbodig om te zeggen hoe de wereld vandaag met ernstige voedsel- en woningproblemen wegens de groeiende bevolking te maken heeft. Dus wat moeten we ervan denken wanneer men zegt dat slechts drie of vier families van Arjun's strijders zo groot in aantal zijn? Is het mogelijk dat een familie zo groot is? Het antwoord moet negatief zijn. Dus wat we hier hebben is een schildering, niet alleen van fysieke legers, maar ook van de sfeer van de geest en het hart. Door diep medelijden getroffen wanneer hij al zijn strijders klaar ziet staan voor de strijd, spreekt Arjun met wrok. Hij is wrokkig omdat hij ziet dat hij voor zijn eigen familie moet strijden.

2/28-30. 'Arjun zei, 'Wanneer ik deze strijders zie, met het oog op een op punt staande oorlog, Oh Krishn, dan worden mijn ledematen zacht, mijn mond droog, trilt mijn lichaam, rijzen mijn haren ten berge, glijdt de Gandeev (Arjun's boog) uit mijn handen, brandt mijn huid overal, ben ik niet in staat om te blijven staan, en is mijn geest in de war.'

अर्जुन उवाच: दृष्ट्वेमं स्वजनं कृष्ण युयुत्सुं समुपस्थितम् ।।२-२८ ।।
सीदन्ति मम गात्राणि मुखं च परिशुष्यति ।
वेपथुश्च शरीरे मे रोमहर्षश्च जायते ।। २९ ।।
गाण्डीवं स्त्रंसते हस्तात्त्वक्चैव परिदह्यते ।
न च शक्नोम्यवस्थातुं भ्रमतीव च मे मन: ।। ३० ।।

21. In het Upanishad Katha, zegt de Koning van de Dood tegen Nachiket, 'Weet dat het lichaam de wagen is, het Innerlijke van de rijder, het intellect is de wagenmenner, en de geest heerst'.

Terwijl hij naar zijn verzamelde strijders kijkt is Arjun duidelijk verzwakt. Zijn lichaam wordt onbeweeglijk, zijn mond is dicht, zijn ledematen trillen, en zijn haren staan overeind. De Gandeev valt uit zijn hand en zijn huid is heet. Hij treurt als het ware door het vooruitzicht van een oorlog waarin hij tegen zijn eigen familieleden moet strijden. Hij is in de war. Hij jammert dat hij zelfs niet correct kan gaan staan en voor zich kijken.

31. 'Ik zie, Oh Madhav (Krishn), onheilspellende voortekenen, en ik kan geen troost vinden in het vooruitzicht van de slachtpartij van vrienden en familieleden in het gevecht'.

Arjun ziet slechte voortekenen met betrekking tot oorlog die op punt staat om los te barsten. Hij ziet niets goeds in het slachten van zijn eigen familie. Hoe kan er nu iets goeds zijn aan dergelijke slachtpartij?

32. 'Oh Krishn, ik streef noch naar een overwinning noch naar een koningrijk en de daarmee verbonden geneugten, Oh Govind (Krishn), of genot, of zelf het leven zelf?

Arjun's hele familie staat op het punt om ten strijde te trekken. Dus wenst hij noch een overwinning noch het koningrijk dat deze overwinning hem zou brengen, zelfs niet de geneugten van dat koningrijk. Wat een nut zou een koningrijk of een genot of leven voor hem hebben? Daarna somt hij de redenen op die hem ervan weerhouden om in de oorlog ten strijde te trekken:

33. 'Voor de personen waarvoor wij een koninkrijk, geneugten, en plezier zoeken staat hier in marsorde, en leggen hun leven en rijkdom in de weegschaal'.

De familie, waarvoor Arjun het geluk van een koningrijk en andere geneugten gewenst heeft, staat nu op het slagveld en staat

---

निमित्तानि च पश्यामि विपरीतानि केशव।
न च श्रेयोऽनुपश्यामि हत्वा स्वजनमाहवे।। ३१।।
न काङ्क्षे विजयं कृष्ण न च राज्यं सुखानि च।
किं नो राज्येन गोविन्द किं भोगैर्जीवितेन वा।। ३२।।
येषामर्थे काङ्क्षितं नो राज्यं भोगा: सुखानि च।
त इमेऽवस्थिता युद्धे प्राणांस्त्यक्त्वा धनानि च।। ३३।।

op het punt hun leven te vergieten. Indien hij een koningrijk gewenst had, dan was het voor hem geweest. Indien hij naar de geneugten van rijdkom en toegefelijkheid gestreefd had, dan was dat omdat hij samen met zijn kroost en familie van deze geneugten wou genieten. Maar nu wenst hij nog een koningrijk noch geneugten, noch plezier, omdat hij ziet dat zijn krijgers tegenover hem staan zonder enige hoop op leven. Wat hij gewenst had was hem zeer lief. Maar hij heeft deze dingen niet nodig indien hij hiervoor een hoge prijs moet betalen, namelijk het leven van zijn geliefden. Wensen blijven bestaan zolang er familiebanden zijn. Zelfs een arme man die alleen een ellendig krot heeft om in te leven zal niets, maar dan ook niets aanvaarden, wanneer hij daarvoor zij familie, vrienden, en vrienden moet vermoorden. Arjun zegt hetzelfde. Hij geniet van geneugten en hij houdt van de overwinning, maar welk nut kunnen geneugten en overwinningen hebben indien de mensen waarvoor hij deze beloningen wenst niet langer bij hem zijn? Welk nut zullen de geneugten in hun afwezigheid hebben? Per slot van rekening, wie zijn die mensen die hij in de oorlog moet vermoorden?

34-35. 'Leraars, ooms, neven evenals grootooms, ooms langs vaderszijde, schoonvaders, grootneven, schoonbroers, en andere verwanten. Hoewel zij mij kunnen doden, voel ik geen enkele wens om hen te vermoorden, Oh Madhusudan[22] (Krishn), zelfs voor een koninkrijk bestaande uit de drie werelden, en nog minder voor deze aarde alleen.

De mensen die overwonnen moeten worden zijn Arjun's eigen vlees en bloed. Zoals hij met droefheid aan Krishn vertelt wenst hij

---

आचार्या: पितर: पुत्रास्तथैव च पितामहा: ।
मातुला: श्वशुरा: पौत्रा: श्याला: सम्बन्धिनस्तथा ।। ३४ ।।
एतान्न हन्तुमिच्छामि घ्नतोऽपि मधुसूदन ।
अपि त्रैलोक्यराज्यस्य हेतो: किं नु महीकृते ।। ३५ ।।

22. Een epitheton van Vishnu, de eerste vergoddelijking van de Hindu Drie-eenheid, wat betekent 'Moordenaar van de demon Madhu', en eveneens 'Vernietiger van arrogantie'.

zijn verwanten geen kwaad toe, hoewel hij hierdoor door hun handen zijn eigen leven zou kunnen verlezen, en nog minder om over de drie werelden te heersen.

In een oorlog dat uit ongeveer 650 miljoen mannen bestaat kan Arjun alleen maar zijn eigen familie zien. Wij zijn deze ontelbare verwanten eigenlijk?. Arjun is waarlijk een beeld van zachte devotie. Zijn dilemma is een dilemma waarmee elke persoon te maken krijgt wanneer hij zich op het pad van eerbiedige adoratie (bhajan) begeeft. Het is de wens van iedereen om de hoogste verwezenlijking te bereiken door eerbied en aanbidding. Maar zijn hart is vol van wanhoop wanneer hij, onder de vleugels van een ervaren en belezen leraar, de fundamenteel aard van het conflict tussen het materiële lichaam en het goddelijke Innerlijke begrijpt, en zich bewust wordt tegen wie hij deze oorlog moet uitvechten. Hij wenst dat de familie van zijn vader, de familie van zijn moeder, de familie van de ooms langs moederszijde, mensen die hem liefhebben, vrienden, en leraars allemaal met hem in gelijkzaligheid moeten leven, en dat hij zich eveneens aan God moet houden. Dus is hij verward wanneer hij geconfronteerd wordt met het feit dat hij zijn familie moet verlaten om deze taak te vervullen. Omwille van zijn verbinding wordt hij door dit vooruitzicht verwarmd en zenuwachtig.

Mijn nobele leraar, de eerwaardige Paramhans[23]Parmanand Ji zei altijd: 'Om een sadhu (asceet) te zijn is hetzelfde als te sterven.' Zelfs indien het universum wezens heeft die hij als levend beschouwt, is er geen enkel wezen die de asceet als lid van zijn eigen familie kan beschouwen. Zolang er dergelijke wezens zijn, blijft het gevoel van verbinding bestaan. Met betrekking tot zijn zwakte kan gesteld worden dat degene die ernaar streeft om zijn Innerlijke te verwezenlijken een winnaar is, alleen wanneer hij zijn verbinding evenals alle andere hiermee verbonden gevoelens

---

23. De leraar van de auteur. Paramhans is een eerbiedwaardige titel voor een asceet van het hoogste niveau, iemand die geleerd heeft om zijn gevoelens door abstracte medidatie perfect onder controle te houden. Tot heden heeft hij naar het ultieme geluk gekeken in termen van hemel en koningrijk van de drie werelden. Indien er nog een andere realiteit bestaat, dan is Arjun hiervan nog niet op de hoogte.

afwijst en vernietigt. Is deze wereld dan niets anders dan een uitbreiding van de verbindingen? Wat is er voor ons in afwezigheid van deze verbindingen? De wereld zoals wij hem kennen is enkel een verlenging van de geest. Yogeshwar Krishn heeft dezelfde verlenging van de geest als de wereld beschreven. De man die zich tegen zijn macht verzet heeft heeft het hele universum veroverd. Krishn vertelt Arjun in de negentiende vers van Hoofdstuk 5, 'De hele kosmos is zelfs in deze wereld overwonnen door degenen wiens geest in gelijkheid rust'. Dergelijke kalmte, mentaal evenwicht, wordt mogelijk gemaakt door de volledige vernietiging van het ego. Dit bevrijdt de geest van zijn ondergeschiktheid aan de materiële wereld. Nadat het ego niet langer bestaat, blijft alleen het Innerlijke in een pure staat. Dus dit is de manier waarop de redding en de uiteindelijke heiligverklaring (brahmavastha) bereikt kan worden. Op deze manier worden de personen die deze status bereikt hebben niet aan de beperkingen van de materiële wereld onderworpen.

Het is niet zo dat Arjun verward is. Verbinding rust in elk hart, en iedereen met zo'n gevoel bevindt zich in een staat van verwarring. Kinderen en verwanten staan altijd op de voorgrond van het bewustzijn van een man. In het begin gelooft hij dat zijn heilige aanbidding behulpzaam zal zijn in zijn streven naar de gelukzaligheid van de zijnen. Hij kijkt er met genoegen naar uit om samen met hem van zijn veroveringen te genieten. Maar wat zal hij doen met het geluk wanneer zijn eigen mensen niet langer bij hem zijn? Dát is wat Arjun voelt. Zijn visie is tot op heden beperkt geweest tot de geneugten die hij van een koningrijk en hemel zou kunnen hebben.

36. 'Welk geluk kunnen we hebben, Oh Janardan[24] (Krishn), van deze zonen van Dhritrashtr? Enkel zonde zal ons deel zijn indien we zelfs deze slechte mannen doden'

निहत्य धार्तराष्ट्रान्नः का प्रीतिः स्याज्जनार्दन।
पापमेवाश्रयेदस्मान् हत्वैतानाततायिनः ।। ३६ ।।

24. Nog een epitheton van Krishn, betekent 'iemand die voor voorspoed en emancipatie aanbeden-verzocht wordt'.

Welk geluk kan Arjun verkrijgen door Dhritsashtr's zonen te vermoorden? Dhritsashtr spreekt over de 'onbeschaamde of losbandige natie'[25], en resultaat hiervan is Durydhan, het beeld van verdwazing. Maar zal zelfs het doden van dergelijke kwaadaardige mannen Arjun en Kirshn gelukkig maken? De Kaurav zijn onrechtvaardig, maar de Pandav zullen enkel schuldig zijn indien zij hen vermoorden. Wij kunnen zeggen dat mannen slecht zijn wanneer zij hun leven op losbandige wijze leven. Inderdaad, de slechtste mannen zijn die mannen die de verwezenlijking van het Innerlijke belemmeren. De grootste zonden in dit verband zijn lust, wrok, gierigheid, en een ongecontroleerde verbinding die iemands verwezenlijking van het Innerlijke belemmert.

37. 'Dus is het niet aan ons om Dhritrashtr's zonen te doden, want hoe kunnen we in godsnaam gelukkig zijn, Oh Madhav (Krishn) wanneer we onze eigen verwanten afslachten?

Is het niet verrassend dat de Kaurav op dit ogenblik als vlees en bloed beschouwd worden? Kwamen zij niet als slechteriken naar het slagveld? Fysieke relaties spruiten in feite uit onwetendheid voor. Hij is mijn materiële oom; hier is de familie van mijn vrouw; dit is de gemeenschap van mijn eigen mensen. Wat is dit alles, behalve onwetendheid? We hebben mensen die ons liefhebben en we hebben onze familie, en we hebben onze wereld, maar dit geldt alleen zolang er sprake is van verbinding. Al deze verbindingen worden vernietigd wanneer er hier niet langer van sprake is. Dat is de reden waarom voor Arjun zelfs gezworen vijanden verwanten blijken te zijn. Hij vraagt aan Krishn hoe zij gelukkig kunnen zijn door hun verwanten te vermoorden. Zonder onwetendheid en verbinding kan het idee van de familie niet bestaan. Paradoxaal is het echter deze onwetendheid die ook voor

---

तस्मान्नार्हा वयं हन्तुं धार्तराष्ट्रान्स्वबान्धवान् ।
स्वजनं हि कथं हत्वा सुखिन: स्याम माधव ।। ३७ ।।

25. 'Dhrisht' (losbandigheid) + 'rashtr' (natie) = Dhritrashtr.

de initiële drang naar kennis zorgt. Sommige grote mannen zoals Bhartrihari en Tulsidas werden gedreven voor het verzaken aan hun eigen echtgenoten, terwijl er voorbeelden van vele anderen zijn die dezelfde weg opgegaan zijn omdat hun ontgoocheling over het gedrag van een stiefmoeder.

38-39. 'Hoewel, met hun geesten overwonnen door wrok, zijn zij (Kaurav) zich niet bewust van het kwaad dat zij doen door families te vernietigen en vrienden te verraden, waarom zouden we dan, Oh Janardan, wanneer we weten dat het kwade families vernietigt, de zondige handeling niet afwijzen?'

Vanuit hun arrogantie en gierigheid zijn de Kaurav blind voor de zonde die zij doen door families te vernietigen en vrienden te verraden. Dit is hun fout. Maar waarom, vraagt Arjun aan Krishn, mogen zij zelf, het kwaad van vernietigende families kennende, niet van de misdaad afzien? Wat hier onze bijzondere aandacht vraagt is het geloof van Arjun dat niet alleen hij, maar ook Krishn, op het punt staat om dezelfde fout te maken. Dus beschuldigt hij ook onrechtstreeks Krishn. Elke leerling die zijn heil zoekt bij een eerbiedwaardige leraar denkt op dezelfde wijze. Arjun denkt dat misschien het probleem dat op zijn lever ligt nog niet opgetreden is. Toch gaat het om twee redelijke mannen en moeten zij aan de kwade gevolgen van de vernietiging van een familie denken.

40. 'In geval van de vernietiging van een familie gaan zijn eeuwige heilige tradities verloren, en heeft dit alles een diep invloed op de hele familie door het verlies van zijn waarden.'

यद्यप्येते न पश्यन्ति लोभोपहतचेतस:।
कुलक्षयकृतं दोषं मित्रद्रोहे च पातकम्।। ३८।।
कथं न ज्ञेयमस्माभि: पापादस्मान्निवर्तितुम्।
कुलक्षयकृतं दोषं प्रपश्यद्भिर्जनार्दन।। ३९।।
कुलक्षये प्रणश्यन्ति कुलधर्मा: सनातना:।
धर्मे नष्टे कुलं कृत्स्नमधर्मोऽभिभवत्युत।। ४०।।

Tot op heden heeft Arjun familietradities als de eeuwige (Sanatan) Dharm beschouwd. En hij gelooft ook dat met het verlies van deze tradities families met zonde overladen worden.

41. 'Wanneer de zonde de overhand heeft, Oh Krishn, dwalen vrouwen van de weg van deugd af, en wanneer zij onkuis zijn, Oh afstammeling van de 'Vrishnis' (Varshneya: Krishn) dan komt een onheilig mengsel van klassen tot stand (varnsankar)'.

Wanneer onrechtvaardige methodes een familie beheersen, hun vrouwen hun kuisheid verliezen en er strijd ontstaat tussen verschillende klassen, onverenigbare culturen en levenswijzen. Volgens Arjun vindt dit zondig mengsel plaats wanneer vrouwen hun deugd verliezen. Maar Krishn weerspreekt dit: 'Ik ben volledig in het Innerlijke ondergedompeld en er is niets beters binnen handbereik. Toch ga ik verder met medidatie en verzaking, en dring er bij anderen op aan om mijn voorbeeld te volgen. Maar dit zijn enkel en alleen middelen, en geen doelstelling, en zelfs wanneer de doelstelling bereikt wordt, wie geeft dan iets om de middelen? Dus, wanneer de persoon die dit bereikt, zoals ik, de middelen negeert, zullen zijn volgelingen van een lagere verdienste met hem wedijveren en zullen ook zij de vereiste middelen opgeven. Verward en misleid door het pad van Zelfverwezenlijking kunnen zij dan vergaan'. Door het gebrek aan echte verwezenlijking lopen zij alleen maar leeg rond alsof ze perfect waren. Deze imitatie schept een chaos. Er blijft geen verschil tussen de personen die verdienen en niet verdienen. Deze verwarring is varnsankar en de leraar zelf wordt verantwoordelijk geacht voor deze chaos. Dat is de reden waarom een ideale leraar altijd met zijn eigen gedrag onderwijst.

Gedurende een poosje verkiest hij echter om stil te blijven, en gaat Arjun verder met de zijn uitwerking van de kwade punten van varnsankar.

अधर्माभिभवात्कृष्ण प्रदुष्यन्ति कुलस्त्रियः।
स्त्रीषु दुष्टासु वार्ष्णेय जायते वर्णसङ्करः।। ४१।।

42. 'De goddeloze zich mengende klassen veroordelen de vernietigaar van de familie evenals de familie zelf tot de hel, want hun voorvaderen, zonder de offeranten van volumineuze rijsttaarten en water, vallen (van hun hemelse opstap).'

Het is een goede eigenschap van varnsankar om families en hun vernietigaars naar de hel te sturen. Zonder hun giften van rijsttaarten, verloren hun voorvaderen ook hun hemelse thuis. Het heden is vernietigd, de voorvaderen van het verleden vallen, en de toekomstige afstammelingen zullen eveneens naar de hel gaan. Niet alleen dit, maar:-

43. 'De zonde begaan door de vernietigaars van families, die een mengelmoes van klassen veroorzaken, beëindigt de tijdloze dharm, zowel van de klasse als van de familie'.

Volgens Arjun vernietigen de kwade geesten van varnsankar de tradities van zowel families als hun vernietigaars. Volgens hem zijn de familietradities onveranderlijk en eeuwig. Maar Krishn wijst dit later af door te stellen dat alleen het Innerlijke de tijdloze en eeuwige Sanatan Dharm is.[26] Voordat een man de essentie van deze Sanatan Dharm verwezenlijkt heeft, geeft hij geloof aan de ene of andere traditie. Dit is wat Arjun op dit ogenblik gelooft, maar volgens Krishn is dit niets anders dan een ontgoocheling.

44. 'Wij hebben gehoord, Oh Janardan, dat de hel inderdaad die verschrikkelijke habitat voor onbepaalde tijd is voor mannen wiens familietradities vernietigd zijn.'

सङ्करो नरकायैव कुलघ्नानां कुलस्य च।
पतन्ति पितरो ह्येषां लुप्तपिण्डोदकक्रियाः।। ४२।।
दोषैरेतैः कुलघ्नानां वर्णसङ्करकारकैः।
उत्साद्यन्ते जातिधर्माः कुलधर्माश्च शाश्वताः।। ४३।।
उत्सन्नकुलधर्माणां मनुष्याणां जनार्दन।
नरकेऽनियतं वासो भवतीत्यनुशुश्रुम।। ४४।।

26. Sanatan is 'de eeuwige'. Sanatan Dharm kan dus ongeveer geïnterpreteerd worden als het onveranderbare (shashwat), eeuwige, goddelijke principe dat alle dingen en wezens animeert, en dat hen toestaat om zichzelf te verwezenlijken. Sanatan is ook de almachtige God en de deugden die uit hem stammen. Waarden die in het hart opbloeien zijn Sanatan Dharm.

Mannen wiens familietradities vernietigd zijn moeten eindeloos in de hel ronddwalen. Wat een belangrijk punt is, is het feit dat Arjan dit enkel maar gehoord heeft. Volgens hem gaan, met de vernietiging van een familie, niet alleen haar tradities verloren, maar ook haar onveranderbare, eeuwig durende dharm. Op deze wijze stelt hij tradities op gelijke voet met Sanatan Dharm. Hij zegt dat het alom geweten is hoe een man in de hel moet lijden voor het verlies van zijn dharm. Maar hij heeft dit enkel gehoord: niet gezien, alleen gehoord.

45. 'Verleid door de geneugten van tijdelijke macht, helaas, wat een snode misdaad hebben we begaan door ons eigen vlees en bloed te vermoorden!'

Onafhankelijk van het feit dat zij jammer genoeg over wijsdom beschikken, zijn zij toch vastbesloten om een ernstige zonde te begaan door hun eigen familie te doden, omwille van de macht en diens geneugten. Op dit punt beschouwt Arjun zijn kennis in geen geval minder dan die van Krishn. Alle zoekers, zoals reeds gezegd, voelen dit feit zo aan. Volgens Mahatma Buddh, zolang een man slechts gedeeltelijke kennis heeft beschouwt hij zichzelf als een vervanging van grote wijsdom, maar wanneer hij begint om de tweede helft van de kennis te leren die hij moet vergaren beschouwt hij zichzelf als een grote domkop. Arjun beschouwt zich op deze wijze als een groot man. Hij neemt de vrijheid om Krishn ervan te overtuigen dat het gewoonweg niet mogelijk is dat hun zondige handeling een gunstige afloop kan hebben, en ook dat hun beslissing om hun familie te vernietigen gemotiveerd wordt door de loutere lust naar dominantie en diens geneugten. Zij begaan echt een grote fout. Overtuigd dat de fout niet alleen hierin bestaat, moet hij op Krishn inpraten wanneer hij opmerkt dat het ook om zijn fout gaat. En uiteindelijk zegt hij zijn definitieve mening over deze zaak:

अहो बत महत्पापं कर्तुं व्यवसिता वयम्।
यद्राज्यसुखलोभेन हन्तुं स्वजनमुद्यताः ॥ ४५ ॥

46. 'Ik geef inderdaad de voorkeur aan het vooruitzicht van gedood te worden door de gewapende zonen van Dhritrashtr terwijl (ik ben mezelf) ik ongewapend ben en geen weerstand bied.'

Zijn dood door de handen van Dhritrashtr's gewapende zonen, terwijl hijzelf ongewapend is en zich niet verzet, zal volgens Arjun een gelukkige gebeurtenis zijn. De geschiedenis zal hem in dit geval herinneren als een fantastische man die een oorlog voorkooms heeft door zijn eigen lichaam op te offeren. Mensen verzaken aan hun levens door het geluk van lieve, onschuldige kinderen zodat de familie kan vooruitgaan. Mensen gaan naar het buitenland en leven in luxueuze woningen, maar na t wee dagen beginnen ze al naar hun nederige hutten uit te kijken. Zo is de sterkte van verbinding. Het is achter Arjun's gevoel dat het er gelukkig aan toe zal gaan, zelfs indien hij gedood wordt, zonder zich te verzetten, door de gewapende zonen van Dhritrashtr, want hierdoor wordt verzekerd dat de kinderen van de familie een voorspoedig en gelukkig leven leiden.

47. 'Sanjay zei, 'Aldus sprekend en overwelfd door grief, in het midden van het slagveld, legde Arjun zijn boog en pijlen opzij, en ging in de wagen zitten.'

Met andere woorden, Arjun trekt zich uit het conflict tussen het fysieke leven-de sfeer van actie- en het Innerlijke met zijn bewustzijn van God terug.

De Geeta is een onderzoek naar de oorlog van kshetr-kshetragya: naar het conflict tussen het materiële lichaam, in actie, en de

---

यदि मामप्रतीकारमशस्त्रं शस्त्रपाणय: ।
धार्तराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्मे क्षेमतरं भवेत् ।। ४६ ।।
संजय उवाच: एवमुक्त्वार्जुन: संख्ये रथोपस्थ उपाविशत् ।
विसृज्य सशरं चापं शोकसंविग्नमानस: ।। ४७ ।।

verwezenlijkte Ziel die zich permanent bewust is van zijn eenheid met de Hoogste Geest. Een leid van onthulling, ernaar strevend om te tonen wat God in al zijn goddelijke pracht moet zijn. De sfeer die door het lied bezongen wordt is een slagveld: het lichaam met zijn dubbele, tegenoverliggende impulsen die de "Dharmkstetr" en de "Kurukshetr" vormen.

Het eerste hoofdstuk, zoals we gezien hebben, werkt de respectievelijke structuur en basis van de sterkte uit die kenmerkend is voor de tegenstrevers. Het geluid van oorschelpen roept hun waarde evenals intentie uit. Daarna vindt een overzicht van de legers plaats die in de oorlog gaan vechten. Hun numerieke sterkte wordt op ongeveer 650 miljoen krijgers geraamd, maar het aantal is feitelijk onbeperkt. De natuur belichaamt twee gezichtspunten, relevant voor de tegenovergestelde impulsen die op het slagveld met elkaar in aanraking kooms. In de eerste plaats is er de naar binnen kijkende geest die altijd gericht is op de verwezenlijking van het Innerlijke en die naar de aanbeden God opkijkt. Anderzijds is er de naar buiten kijkende geest, bezorgd voor de materiële wereld en beheerst door onrechtvaardige impulsen. De eerste staat het Innerlijke toe om in de meest sublieme dharm ondergedompeld te worden, belichaamd in God, terwijl de tweede illusie (maya) opwekt door de deugd waarmee de materiële wereld als echt bestaande en verschillend van de Hoogste Geest beschouwd wordt. De initiële stap van de spirituele weldoener bestaat erin om morele uitmuntendheid te zoeken om de onrechtvaardige impulsen teniet te doen. Bijgevolg, met de perceptie van en de vereniging met de onveranderbare, eeuwige God, wordt zelfs de nood voor rechtvaardigheid teniet gedaan en wordt het definitieve resultaat van de oorlog tussen zaak en geest onthuld.

Wanneer we naar de legers op het slagveld van het leven kijken zien we onze eigen families, en zij moeten vernietigd worden. De wereld is louter een uitbreiding van verbindingen. Verbindingen met de familie blijken een obstakel in de eerste fase van de devotie van de aanbidder voor het gewenste doel te zijn. Hij is verward

wanneer hij ontdekt dat hij met zijn geliefden moet vertrekken en dat hij hen moet behandelen alsof ze nooit voor hem bestaan hadden. Hij ziet enkel en alleen kwaad in het feit dat hij zijn eigen mensen moet vernietigen. Zoals Arjun probeert hij in de heersende tradities te ontsnappen. Arjun zegt dat de familietradities de Sanatan Dharm zijn. Vernietiging van familie- en klassentradities door oorlog is bijgevolg gelijk aan de vernietiging van de eeuwige Dharm zelf. En wanneer Dharm verloren gaat worden de vrouwen van de familie onkuis en vindt er een zondige mengeling van klassen plaats die zowel de familie als de vernietigaars onbepaalde tijd naar de hel stuurt. Met deze beperkte kennis en wijsheid probeert Arjun wanhopig de familietradities te beschermen die hij als Sanatan Dharm beschouwt. Zo pleit hij bij Krishn en wenst hij te weten te kooms of zij (Krishn en hijzelf), mannen van wijsheid, zich moeten buigen voor de verschrikkelijke zonde van de vernietiging van hun familie. Volgens zijn gezichtspunt staat zelfs Krishn op het punt om deel uit te maken van de misdaad. Uiteindelijk stelt hij beslist dat om zichzelf te redden van de zonde, hij niet zal vechten. Nadat hij deze woorden uitgesproken heeft zakt hij vertwijfeld in het achterste deel van de wagen. Met andere woorden, hij toont zijn rug aan de prachtige onderneming van het conflict tussen zaak en geest, tussen goddelijke en ongoddelijke impulsen, tussen krachten die een man terugbrengen naar de natuur en de Ziel uiteindelijk naar de Hoogste God brengen.

Commentatoren hebben dit eerste hoofdstuk van de Geeta 'Arjun Vishad Yog' genoemd. 'Vishad' is wrok. Arjun is een symbool van zachte en vriendelijke devotie. Wrok is het motief evenals het instrument van de aanbidder die zich zorgen maakt om het behoud van de Sanatan Dharm. Zodanig was de zorg van Manu, waarvan Hindu's geloven dat hij de vertegenwoordigende man en vader van het menselijke ras Is. Goswami Tulsidas heeft gezegd, 'Vol van wrok is mijn hart omdat ik mijn leven zonder liefde van God geleid heb'. Een man loopt vol met wrok omwille van besluiteloosheid. Arjun is bevreesd voor varnsankar, voor de mengeling van klassen, omdat dit alleen maar tot verdoeming leidt.

Hij is ook wrokkig omdat hij bevreesd is voor de veiligheid van Sanatan Dharm. Dus is de titel 'Sanshay Vishad Yog' passend voor het hoofdstuk.

Aldus eindigt het Eerste Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste God, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de titel:

'Sanshay Vishad Yog', of 'De Yog van Besluiteloosheid en Wrok'

Aldus eindigt de uitleg van Swami Adgadanand over het Eerste Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in "Yathart Geeta'.

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 2

NIEUWSGIERIGHEID OVER ACTIE

In de vorm van een inleiding presenteert Hoofdstuk 1 de twijfels en verwarring van de zoeker. De deelnemers aan de oorlog omvatten alle Kaurav en Pandav, maar alleen Arjun is onderhevig aan bange gevoelens. Arjun is echter dé belichaming van devotie als een weldoener op het pad van de spirituele zoektocht. Het is zijn liefde voor god die hem inspireert om zich op de oorlog tussen zaak en geest voor te bereiden. De beginfase is dus liefde, bewondering. Mijn eerbiedwaardige leraar zei altijd, “Geloof dat bewondering van de Hoogste Geest begonnen is wanneer, zelfs terwijl iemand het leven van een huishouder leidt[1], er tekenen van vermoeidheid en tranen zijn, en een zo krachtig gevoel”. Liefde bestaat uit vele zaken: dharm, voorgevoel, zelfcontrole, eerbiedwaardige associatie, en gevoel.

In de eerste fase van het spirituele zoeken, blijkt de verbinding met de familie een obstakel te zijn. Per slot van rekening wil iedereen dé realiteit bereiken, maar de aanbidder wordt door wanhoop overmand wanneer hij er zich van bewust wordt dat hij, nadat hij een bepaalde weg afgelegd heeft, hij al zijn bindingen met zijn familie zal moeten doorsnijden. Dus leert hij tevreden te zijn met de gebruiken die hij vroeger gevolgd heeft. Hij spreekt zelfs over overheersende gebruiken om zijn dwaaszinnigheid te rechtvaardigen, juist zoals Arjun wanneer hij erop aandringt dat familierites Sanatan Dharm zijn. De oorlog zal de uitroeiing van de Sanatan Dharm zelf veroorzaken en samen hiermee de

---

1. 1. Gharhastya: de tweede van de vier fasen in het traditionele Hindu leven, de andere drie zijn brahmcharya, vanprasth, en sanyas.

vernietiging van families en het verlies van beschaafde manieren. Ver van een onafhankelijk gezichtspunt van Arjun, weerspiegelen zijn ideeën alleen maar bepaalde geërfde geloofswijzen die hij vroeger verworven had voordat hij zich tot eerbiedwaardige leraars zoals Krishn gewend had.

Op basis van deze tradities volgen de mensen veel religies, sekten, kleine en grote groepen, en klassen. Sommige halen hun neus op terwijl anderen hun oren bedekken, terwijl nóg anderen hundhar verliezen omdat zij door iemand geraakt worden, of omdat hun eten en drinken bezoedeld zijn. Is dit enkel de schuld van de zogenaamde "ongenaakbaren" of niet Hindu's? In geen geval. De schuld moet eerder gezocht worden bij de personen die ontgoochelende waarden verkondigen in naam van dharm. Wat ons betreft, wij die naar hen luisteren, zijn wij blinde slachtoffers van misleide gebruiken, en moeten wij bijgevolg ook ons deelt van de schuld dragen.

In Mahatma Buddh's tijd was er een sekte die Kehs-Kambal[2] genoemd werden. De leden van deze sekten droegen lange haren, zodat de haren als een deken gebruikt konden worden, als norm van perfectie. Er zijn er geweest die dachten dat het eerbiedwaardig was om als koeien te leven, terwijl anderen zich zoals honden gedragen en ook zo geleefd hebben. Dat waren allemaal stomme gebruiken die niets te doen hebben met het bewustzijn van God. Er waren schisma's en stomme gebruiken in het verleden, en zelfs nog altijd heden ten dage. Maar er waren ook twisten en stomme gebreken in de tijd van Krishn, en Arjun is slachtoffer van sommige van hen. Dit kan gezien worden op basis van vier argumenten, namelijk dat oorloog de eeuwige Sanatan Dharm vernietigt en dat het varnsankar veroorzaakt, een goddeloos mengsel van klassen en levenswijzen. Materiële offeranden van overleden voorvaderen zullen stoppen en wij zullen ons ras vernietigen en verschrikkelijke vloeken over ons brengen. Daarop spreekt Yogeshwar Krishn tot hen.

---

2. Letterlijk vertaald betekent Kesh-Kambal "deken van haar".

1. ‘Sanjay zei, ‘Tot hem (Arjun), wiens ogen gevuld waren met tranen van wrok omdat hij overmand werd door medelijden, en aldus sprak Madhusudan’.

Tot Arjun, zijn ogen gevuld met tranen van verdriet en diepe verwarring, spreekt Madhusudan, de vernietigaar van arrogantie, als volgt:

2. ‘De Heer zei, ‘Waarom, Oh Arjun, word je overmand door deze onmannelijke (dat niets met Arjun te maken heeft), hemelblokkerende, en schandelijke vertwijfeling op deze verschrikkelijke plaats?

Krishn gebruikt de term ‘visham’ voor de plaats waar Arjun en hij op dat ogenblik waren. Naast ‘moeilijk’ of ‘gevaarlijk’, betekent het woord ook ‘uniek’ of ‘ongeëvenaard’. Dus wenst Krishn echt te weten wat de spirituele onwetendheid (agyna)3 echt in Arjun betekend heeft, en meer bepaald op deze ongebruikelijke en ongekende wijze. De omgeving is een zaak. Zoals het er uitziet, nergens anders ter wereld vindbaar, omdat het de sfeer van spiritueel streven naar een onwereldse, hemelse doelstelling is. Hoe heeft de spirituele onwetendheid Arjun in dergelijke universele en onbetwiste omgeving overmand? Waarom noemt Krishn Arjun’s gezichtspunten spirituele onwetendheid? Heeft Arjun niet categoriek gezegd dat hij in de grond van zijn hart Sanatan Dharm wilde verdedigen? Is het spirituele onwetendheid die opgelost moet worden, voor lichaam en ziel, om te beschermen wat volgens Arjun de onveranderbare, eeuwige dharm is? Volgens Krishn is dit het geval, aangezien het niet de praktijk van die mensen geweest die het daadwerkelijk verdienen om mannen genoemd te worden. Het geeft evenmin toegang tot de hemel, noch leidt het tot glorie. De enige die stevig op het pad van rechtvaardigheid blijft is Arya. In Hindu schriften,

---

संजय उवाच: तं तथा कृपयाविष्टमश्रुपूर्णाकुलेक्षणम्।
विषीदन्तमिदं वाक्यमुवाच मधुसूदनः।। १।।

श्रीभगवानुवाच: कुतस्त्वा कश्मलमिदं विषमे समुपस्थितम्।
अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यमकीर्तिकरमर्जुन।। २।।

3. Agyan: de onwetendheid die ervoor zorgt dat een man zichzelf beschouwt als verschillend en afgescheiden van de Hoogste Geest en de materiële wereld als echt bestaand aanvaardt.

in plaats van te verwijzen naar een ras of een kudde, beschrijft 'Arya' een uitzonderlijk beschaafde man die zich strikt en nauwgezet tot dharm houdt. Indien sterven voor iemands familie geen daad van onwetendheid zou zijn, dan zouden wijsgeren dit beoefend hebben. Indien familietradities dé realiteiten geweest zouden zijn, dan zouden zij gebruikt geworden zijn als een ladder om naar de hemel en de redding te klimmen. Toen Meera haar liedjes van goddelijke bewondering zong, verklaarden de mensen haar voor gek en veroordeelde haar schoonmoeder haar als de vernietigaar van de familie. Maar niemand herinnert zich vandaag de schoonmoeder als de persoon die een vloek uitsprak over het welzijn van haar familie en de bescherming van haar eer, terwijl de hele wereld het geheugen van Meera voedt. Hoelang kunnen we immers de man herinneren die enkel en alleen bezorgd is over zijn familie? Is het niet evident dat gebruiken die glorie noch geluk brengen, en die nooit aanvaard zijn door een Arya (een man van dharm), een soort onwetendheid zijn? Krishn zegt tegen Arjun:

3. 'Geef niet op, Oh Parth, want het zal niet gebeuren. Dus, Oh Parantap, stap op en verjaag deze verschrikkelijke zwakte van je hart'.

Krishn waarschuwt Arjun zich niet over te geven aan impotentie (klaibyam). Ontbreekt het Arjun aan viriliteit? Zijn we viriele mannen? Een impotente man die ontdaan is van mannelijkheid. Volgens onze wijsheid doet iedereen van ons wat hij gelooft dat mannelijk is. Een boer die dag en nacht in zijn velden zweet, probeert zijn mannelijkheid door dit werk te bewijzen. Sommigen tonen hun mannelijkheid door misbruik te maken van hun machten. Ironisch genoeg, zelfs nadat het hele leven lang deze mannelijkheid ten toon gespreid, blijven we op het einde met lege handen achter. Is het dan niet duidelijk dat dit alles geen echte mannelijkheid is? Echte mannelijkheid is Zelfkennis: bewustzijn van de Ziel en de goddelijke oorsprong. Om nog een ander voorbeeld van de

---

क्लैब्यं मा स्म गमः पार्थ नैतत्त्वय्युपपद्यते।
क्षुद्रं हृदयदौर्बल्यं त्यक्त्वोत्तिष्ठ परंतप।। ३।।

Brihadaranyak Upanishad te geven, Gargi vertelt aan Yagnavalkya dat een man, hoewel begiftigd met seksuele krachten, toch onmannelijk is wanneer hij zich niet bewust is van de belichaamde ziel. Deze Zelfkennis is de echte man (Purush), schitterend en onverklaard. Het streven om deze Zelfkennis te weten is echte mannelijkheid (pauruhs). Dit is de reden waarom Krishn Arjun vraagt om zich niet aan impotentie over te geven. Het is onwaardig voor hem. Hij is een prachtstuk, een formidabele overwinnaar. Dus zou hij deze zwakheid moeten afwijzen en opstaan om ten strijde te trekken. Hij zou zijn sociale verbindingen moeten opgeven, omdat zij louter broosheden zijn. Op dat ogenblik stelt Arjun zijn derde vraag:

4. 'Arjun zei, 'Hoe, Oh Madhusudan, slachter van vijanden, moet ik pijlen schieten tijdens de slag naar mannen zoals Bheeshm en Dron wie alleen maar mijn eer verdienen?

Arjun noemt Krishn als Madhusudan, vernietigaar van de duivel van ego, en wil van hem weten hoe hij Bheeshm en leraar Dron kan bestrijden. Beiden verdienen alleen maar eerbied. Dubbelzinnige gedrag, zoals we gezien hebben, is Dronacharya: het gedrag dat ontstaat uit het gevoel dat God van ons gescheiden is en dat wij van hem gescheiden zijn. Maar het bewustzijn van deze dubbelzinnigheid is ook de initiële drang naar spirituele verwezenlijking. Dit is Dronacharya's uitmuntendheid als leraar. En dan is er Bheeshm, hét beeld van zelfbedrog. Zolang we van het rechte pad afgaan en onder het zwaard van zelfbedrog liggen, blijken kinderen, familie en verwanten allen als ons vlees en bloed te zijn. Het gevoel dat zij mij toehoren is het medium via dewelke het zelfbedrog werkt. De bedrogen man beschouwt hen als eerbiedwaardig en houdt zich aan hen, omdat de ene de vader is, de andere de grootvader, en nóg anderen de leraar die hem dit alles geleerd heeft. Maar na de spirituele verbinding is er noch

---

अर्जुन उवाच
कथं भीष्ममहं संख्ये द्रोणं च मधुसूदन।
इषुभि: प्रति योत्स्यामि पूजार्हावरिसूदन।। ४।।

leraar noch leerling, en wordt het Innerlijke dat zich bewust geworden is van de essentie, van de Hoogste Geest, alleen gelaten.

Wanneer het Innerlijke in God opgeslorpt wordt, is de leraar geen preceptor, noch de discipel een ontvanger. Dit is de staat van de hoogste uitmuntendheid. Na de assimililatie van de uitmuntendheid van de leraar deelt de discipel dit gevoel, en vervalt het verschil tussen de leraar en de leerling. Krishn zegt, 'Arjun, jij zult in me dwalen'. Arjun zal identiek zijn als Krishn, en hetzelfde geldt voor elke wijsgeer die verbinding heeft leren kennen. In dergelijke staat voelt het bestaan van de leraar, en stroomt zijn uitmuntendheid spontaan zoals een kristalheldere stroom door het hart van de discipel. Maar Arjun is nog ver dan deze staat en op dit ogenblik gebruikt hij zelfs het werk van de leraar als bescherming tegen zijn deelname aan de oorlog.

5. 'Zelfs het leven in deze wereld als een bedelaar, zoekend naar doelstellingen, is beter dan het vermoorden van leraars want, wanneer ik hen vermoord, zullen al mijn genoegens en rijkdommen en wensen in deze wereld in (hun) bloed weglopen.'

Arjun geeft de voorkeur aan het leven van een bedelaar dan zijn leraars te vermoorden. In plaats van te zeggen 'om te bedelen voor het leven' (voor het behoud van het lichaam), betekent 'bedelen' hier hulp en dienstverlening-ten gunste van voorspoed en geluk. Voedsel is de enige God, op basis waarvan gesteld kan worden dat de honger van de ziel eeuwigdurend is.[4] Dat hij, zelfs in kleine hoeveelheden, moet verder gaan met het proeven van de manna van God's uitmuntendheid door een wijsgeer te dienen en te helpen, zonder dat hij dit feit met zijn familie moet delen, is de drijfveer achter Arjun's verschrikte geest. Doen de meeste van ons

---

गुरूनहत्वा हि महानुभावान् श्रेयो भोक्तुं भैक्ष्यमपीह लोके।
हत्वार्थकामांस्तु गुरूनिहैव भुञ्जीय भोगान्रुधिरप्रदिग्धान्।। ५।।

4. De idee wordt op verschillende plaatsen in de Upanishad gevonden. De Upanishad Taittriya zegt, 'Die wie voedsel als God (Brahm) aanbidden verkrijgen alle materiële objecten. Van voedsel leven alle wezens, die door voedsel geboren worden, leven en groeien. Alle wezens overleven op basis van voedsel, en wanneer ze sterven vloeit het voedsel bij hen weg.

niet hetzelfde? Het is ons streven om op een bepaald punt geleidelijk aan de spirituele bevrijding te bereiken zonder dat we hiervoor de banden van familieliefde en verbinding moeten vernietigen. Maar er bestaat geen manier voor de zoeker die een hoger niveau van verwezenlijking bereikt heeft dat dit en die sterk genoeg is om het hoofd te bieden aan de oorlog op het slagveld.

In de "Dharnnadayad Sutt" van Majihim Nikaya heeft Mahatma Buddh ook verklaard dat het voedsel aangegeven dat hij verkregen heeft door de bedelen van zeer slechte kwaliteit is.

Hoe zal hij profiteren van het feit dat hij zijn leraars vermoordt, vraag Arjan? Wat meer kan de wereld hem bieden voor zijn misdaad dan het onnatuurlijk genoegen van bloedstollend plezier van sensuele beloning en materiële voorspoed? Op basis van dit alles schijnt het alsof hij misschien gelooft dat de liefhebbende aanbidding van God zijn werelds geluk zal verhogen. Aldus gelooft hij dat zin enige verwezenlijking zelfs na de meest inspannende strijd niets meer kan zijn dan plezier aan de rijkdommen die het lichaam en de sensuele geneugten behouden. En hij gaat zelfs nog verder met zijn overwegingen:

6. 'Ik weet nauwelijks wat beter is, hen (de Kaurav's) die ons overwinnen, of wij die hen verslaan – zelfs Dhritsashtr's zonen – die onze vijanden zijn, en toch na het doden niet verder willen leven.'

Zelfs het bezit van de verhoopte genoegens is niet verzekerd. Arjun is op het einde van zijn Latijn en weet niet meer welke handeling hem geluk kan brengen, want alles wat hij tot op heden gezegd heeft is een en al onwetendheid geweest. Hij weet evenmin of hij de Kaurav zal vernietigen, of zij hem. Dhritrashtr's zonen, nadat zij diegenen die niet wensen te leven afgeslacht hebben, worden tegen hem opgezet. Waarvoor moet hij leven indien zijn gevoelens van verbinding die hier door zijn verwanten vertegenwoordigd worden, allen afkomstig door Dhritrashtr's

---

न चैतद्विद्म: कतरन्नो गरीयो यद्वा जयेम यदि वा नो जयेयु:।
यानेव हत्वा न जिजीविषामस्तेऽवस्थिता: प्रमुखे धार्तराष्ट्रा:।। ६ ।।

onwetendheid, vernietigd worden? Gelijktijdig komt het Arjun echter voor alsof wat hij gezegd heeft nu foutief blijkt te zijn. Dus wendt hij zich tot Krishn en zegt:

7. **'Met mijn geest vervuld met zwak medelijden en verwarring met betrekking tot deugden en taken, verzoek ik je mij te instrueren over wat uiteindelijk moet plaatsvinden voor mijn glorie, want ik ben jouw discipline en ik bet toevlucht in jou gezocht.'**

Met zijn hart vervuld van medelijden en zijn geest verwarmd met dwaasheid met betrekking tot dharm, smeekt Arjun Krishn om hem de middelen te vertellen die hem het beste zullen helpen om het beste voor hem te bereiken. Volgens Arjun is het de plicht van Krishn om hem het juiste pad te tonen omdat hij (Arjun) een discipel is die toevlucht bij hem gevonden heeft.

Bovendien heeft hij niet alleen instructie maar ook steun nodig wanneer hij valt. Hij is zoals de man die aan een helper vraagt om de last op zijn rug te plaatsen, de last vast te maken en hem te begeleiden, want wie zal de last terug op zijn rug plaatsen wanneer hij valt. Zodanig is Arjun's verachtelijke onderwerping aan Krishn.

Op dit punt is Arjun's overgave compleet. Tot nu toe had hij van zichzelf gedacht als zijnde gelijk aan Krishn qua verdienste en zelfs superieur met betrekking tot bepaalde capaciteiten. Maar nu legt hij zijn leven volledig in de handen van zijn menner. Een eerbiedwaardige leraar dwaalt in het hart van zijn discipel en staat hem steeds terzijde tot het doel bereikt wordt. Wanneer hij niet aan zijn zijde is kan de leerling misschien in zijn missie mislukken. Zoals de bewakers van een meisje die haar beschermen tot de dag van haar huwelijk, handelt een eerbiedwaardige leraar als een menner die de Ziel van zijn discipel voorzichtig langs de gevaarlijke valleien van de natuur manoeuvreert. Arjun maakt nu nog één opmerking:

कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः पृच्छामि त्वां धर्मसंमूढचेताः ।
यच्छ्रेयः स्यान्निश्चितं ब्रूहि तन्मे शिष्यस्तेऽहं शाधि मां त्वां प्रपन्नम् ।। ७ ।।

8. 'Ik begrijp niet dat het bereiken van een onbetwiste en gunstige heerschappij over de hele aarde of zelfs de dominantie over de goden, de wrok kan veroorzaken die in mijn geest rondwaart.'

Arjun kan niet geloven dat zelfs een zeker en lucratief koningrijk die zich over de hele aarde uitstrijkt of zelfs de Indr-heerschappij over de goden van de hemel hem kunnen helpen om zich van de zorg te ontdoen die in zijn geest rondwaart. Indien deze zorgt onverslaanbaar is, wat moet hij dan doen met al deze verwezenlijkingen? Hij smeekt om vrijgesteld te worden van het vechten in de oorlog indien hij geen andere beloningen hiervoor in de plaats krijgt. Hij is compleet leeg van binnen en weet niet wat hij verder nog moet zeggen.

9. 'Sanjay zei', Nadat aldus tot Hrishitesh gesproken te hebben, Arjun, de overwinnaar van slaap en vernietigaar van vrees, zei tegen Govind[5] (Krishn) dat hij niet zou vechten, en dan bleef het stil'.

Tot nu toe is het gedrag van Arjun bepaald door de Puran[6], die bevelen bevat voor ceremoniële handelingen en rites evenals voor het beleven van voordelen die ontstaan uit een echte verwezenlijking. In deze werken is de hemel het doel bij uitstek; maar Krishn vertelt later tegen Arjun dat deze gedachtegang misleidend is.

न हि प्रपश्यामि ममापनुद्याद् यच्छोकमुच्छोषणमिन्द्रियाणाम् ।
अवाप्य भूमावसपत्नमृद्धं राज्यं सुराणामपि चाधिपत्यम् ।। ८ ।।
संजय उवाच: एवमुक्त्वा हृषीकेशं गुडाकेश: परंतप ।
न योत्स्य इति गोविन्दमुक्त्वा तूष्णीं बभूव ह ।। ९ ।।

5. Een van de vele namen van Krishn, betekenend 'een koeienbewaker' of een 'herder'.

6. De naam van bepaalde oude heilige samenstellingen, achttien in aantal en waarvan men gelooft dat ze geschreven zijn door Vyas. Deze werken omvatten de hele omvang van de Hindu mythologie.

10. 'Hrishitekh dan, Oh Bharat (Dhritsashrt), met een glimlach zoals blijkt, sprak tot hem (Arjun) die tussen de twee legers zat.'

Krish, kenner van zeer diepe geheimen (Hrishikesh), spreekt glimlachend tot de wrokkige Arjun:

11. 'De Heer zei, hoewel men zich zorgen maakt over die waarover men zich eigenlijk geen zorgen zou moeten maken, toch worden wijze woorden gesproken; maar met discriminatie van de levende noch de doden.'

Krishn vertelt Arjun dat terwijl hij zich zorgen maakt over die die dergelijke zorgen niet waard zijn, spreekt hij ook woorden van wijsheid, maar mannen met onderscheidingsvermogen treuren noch om die mensen wiens ziel vertrokken zijn, noch om de mensen die in leven zijn. Zij treuren niet om de levenden omdat zij ook zullen sterven. Dat betekent dat Arjun alleen als een wijs man praat; hij kent de realiteit immers niet-

12. 'Het is niet dat jij of ik, of alle koningen, niet in het verleden bestonden, noch dat ons bestaan in de toekomst ten einde zal lopen.'

Het is niet, zo legt Krishn uit, dat hij, de eerbiedwaardige leraar, of Arjun – de devote leerling, of al deze koningen met de arrogantie die eigen is aan personen die over mensen regeren, niet in de te komen tijdperken bestonden. De eerbiedwaardige leraar is voor altijd, en dat geldt ook voor de devote leerlingen evenals voor de regeerders die symbool staan voor de perversie van passie en morele blindheid. Hier, behalve dat er licht geworpen wordt op het bestaan van Yog in het algemeen, heeft Yogeshwar Krishn vooral de nadruk

---

तमुवाच हृषीकेश: प्रहसन्निव भारत ।
सेनयोरुभयोर्मध्ये विषीदन्तमिदं वच: ।। १० ।।
श्रीभगवानुवाच: अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रज्ञावादांश्च भाषसे ।
गतासूनगतासूंश्च नानुशोचन्ति पण्डिता: ।। ११ ।।
न त्वेवाहं जातु नासं न त्वं नेमे जनाधिपा: ।
न चैव न भविष्याम: सर्वे वयमत: परम् ।। १२ ।।

gelegd op zijn bestaan in de toekomst. Terwijl hij uitlegt waarom men niet over de doden mag treuren, zegt hij:

13. 'Aangezien de belichaamde Geest door de kindsheid, jeugd, en ouderdom in het lichaam raast, en dan naar een ander lichaam overgaat, treuren mannen met stabiele geesten niet over hun verdwijning'.

Zoals de belichaamde ziel van kindsheid tot jeugd groeit, daarna naar de ouderdom overgaat, en van het ene naar het andere nieuwe lichaam vloeit, vallen wijze mannen niet ten prooi aan verdwaasdheid. Op een bepaald ogenblik is een man een jongen en dan groeit hij tot een jongeman op. Maar sterft hij hierdoor? Dan wordt hij oud. Het Innerlijke is altijd hetzelfde; alleen de conditie van het fysieke lichaam waarin hij huist verandert en verandert. Hij voelt niets wanneer hij naar een nieuw lichaam gaat. Deze verandering van het ene fysieke lichaam naar het andere zal verder gaan tot de Ziel verenigd wordt met de Hoogste Geest, de enige die boven al deze veranderingen staat.

14. 'Er zijn gevoelens van heet en koud, en van pijn en plezier, Oh zoon van Kunti, aangezien gevoelens met hun objecten overeenstemmen. Draag hen met geduld, Oh Bharat, omdat zij een begin en een einde hebben, en vergankelijk zijn.'

Het contact van gevoelens en hun objecten, die plezier en pijn veroorzaken, en gevoelens van koude en warmte, vindt van tijd tot tijd plaats en is niet durend. Daarom moet Arjun ze verlaten. Maar in de plaats hiervan wordt hij gedreven door de idee alleen al van plezieren die afkomstig zijn van de vereniging van gevoelens en hun objecten. De familie voor wie wij op zoek zijn naar plezier en de leraar die wij aanbidden vertegenwoordigen beide de verbinding van gevoelens. Maar de oorzaken voor de verbinding zijn vluchtig, vals en vergankelijk. Onze gevoelens zullen niet

---

देहिनोऽस्मिन्यथा देहे कौमारं यौवनं जरा।
तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति।। १३।।
मात्रास्पर्शास्तु कौन्तेय शीतोष्णसुखदु:खदा:।
आगमापायिनोऽनित्यास्तांस्तितिक्षस्व भारत।। १४।।

altijd met objecten samenvallen om ervan te genieten, noch zullen ze altijd in staat zijn om van de objecten te genieten. Dus wordt Arjun aangeraden om sensuele genoegens op te geven en om te leren zich tegen de eisen van zijn gevoelens te verzetten. Maar waarom wordt Arjun dit aanbevolen? Is het een Hymalaya oorlog waarin aan koude moet weerstaan? Of gaat het om een oorlog in de woestijn waarin hij van hitte moet afzien? Zoals mensen met kennis zeggen, de echte 'Kurukshetr' heeft een gematigd klimaat. Tijdens de achttien dagen, zijnde de totale duur van de Mahabharat oorlog, is het mogelijk dat seizoenen zullen veranderen: dat winter en zomer zullen komen en gaan? De waarheid is dat het verdragen van koude en hitte, van geluk en zorgen, afhankelijk is van het spirituele uithoudingsvermogen van de zoeker. De Geeta is, zoals we al meer dan eens gezien hebben, een uitwendige uitleg van het interne conflict dat in de geest woedt.

Deze oorloog is de oorlog tussen het fysieke lichaam en het Innerlijke dat zich bewust is van de identiteit met God. Het gaat om een conflict waarin uiteindelijk zelfs de krachten van goddelijkheid inert worden nadat zij aan onrechtvaardige impulsen onderworpen zijn en het Innerlijke in staal gesteld hebben één te worden met God. Wanneer er geen goddeloosheid overblijft, blijven er dan andere impulsen over om te vechten? De Geeta is dus een beschrijving van het innerlijke conflict dat in de geest woedt. Welke voordelen zullen de aanbevolen opoffering van gevoelens en hun genoegens echter brengen? Wat wordt hiermee gewonnen? Krishn spreekt hierover:

15.'Dus, Oh nobelste van de mannen (Arjun), iemand beschikkend over gelijkheid in pijn en plezier, en krachtig, en niet getormenteerd door deze (gevoelens veroorzaakt door de ontmoeting van gevoelens met hun objecten), verdient het nectar van onsterfelijkheid (te proeven)'.

यं हि न व्यथयन्त्येते पुरुषं पुरुषर्षभ ।
समदु:खसुखं धीरं सोऽमृतत्वाय कल्पते ।। १५ ।।

De stabiele man, wie naar zorg en gelijk met evenwicht kijkt en die niet belast wordt door zijn gevoelens en hun verbinding met objecten, verdient de staat van onsterfelijkheid die de verwezenlijking van de Hoogste Geest brengt. Hier verwijst Krishn naar een verwezenlijking, namelijk amrit, letterlijk de drank van onsterfelijkheid. Arjun had gedacht dat als tegenprestatie voor de oorlog hij beloond zou worden met een hemels verblijf of de autoriteit om over de aarde te heersen. Maar nu vertelt Krishn hem dat de beloning amrit zal zijn, eerder dan de genoegens van hemelse of aardse kracht. Wat is deze amrit?

16. 'Het onechte heeft geen bestaan en het recht heeft geen niet-bestaan; en de waarheid over beide is ook gezien door mannen die de realiteit kennen'.

Het onechte heeft geen bestaan; het heeft geen bestaan en bijgevolg staat het tot het einde brengen buiten vraag. Enerzijds is er geen afwezigheid van het echte in het verleden, heden of toekomst. Arjun vraagt dan aan Krishn of hij dit als een incarnatie van God zegt. Krishn's antwoord is dat het verschil tussen het echte en het onrechte eveneens onthuld is aan wijsgeren die de echte aard van de menselijke Ziel verwezenlijkt hebben als iets identiek aan de Hoogste Geest die het universum binnendringt. Met andere woorden, Krishn zegt dat de Geeta een wijsgeer is die inzicht in de realiteit verkregen heeft. Want, per slot van rekening, wat is waar en fout, echt en onecht?

17. 'Wetende dat de Geest die het universum binnendringt onsterfelijk en onverplaatsbaar is, kan niets invloed hebben op zijn vernietiging.'

Dat wat doorstroomt en aanwezig is in elke atoom van het universum is onverwoestbaar. Niemand is in staat om het onsterfelijke principe te vernietigen. Maar wat is de naam van de dodeloze amrit? Wie is hij?

नासतो विद्यते भावो नाभावो विद्यते सतः ।
उभयोरपि दृष्टोऽन्तस्त्वनयोस्तत्त्वदर्शिभिः ।। १६ ।।
अविनाशि तु तद्विद्धि येन सर्वमिदं ततम् ।
विनाशमव्ययस्यास्य न कश्चित्कर्तुमर्हति ।। १७ ।।

18. 'Vecht, Oh Bharat (Arjun), omdat terwijl de lichamen die de Ziel vormen tot een einde komen, is de belichaamde Geest voor eeuwig, onverwoestbaar, en grenzeloos'.

Arjun wordt opgevorderd om op te staan en te vechten omdat al deze fysieke lichamen die de dwalende, grenzeloze en eeuwige Geest belichamen eendagsvliegen blijken te zijn. Deze Geest, dit Innerlijke, is onsterfelijk, en kan nooit vernietigd worden. Het Innerlijke is echt, terwijl het fysieke lichaam onderworpen is aan dood, en bijgevolg steeds onecht en niet bestaande is.

Krishn's uitdrukkelijk bevel tot Arjun is, 'Vecht omdat het lichaam sterfelijk is'. Maar het is niet evident of Arjun gedwongen wordt om enkel de Kaurav te doden. Zijn de mannen aan de kant van Pandav ook 'lichamen'? Zijn de Pandav onsterfelijk? Indien fysieke lichamen sterfelijk zijn, wie moet Krishn dan verdedigen? Is Arjun ook geen lichaam? Moet Krishn dat lichaam verdedigen dat onecht is, zonder bestaan, en onveranderlijk? Indien dit het geval is mogen we dan niet aannemen dat ook hij onwetend is en gebrek heeft aan discriminatie, de kracht die verschilt maakt tussen de zichtbare wereld en de onzichtbare Geest. Zegt hij zelf niet later dat de man die alleen aan het menselijke lichaam denkt (3.13) onwetend? Zulke man leeft tevergeefs. Er is ook nog een ander probleem. Wie is Arjun in werkelijkheid?

Zoals in Hoofdstuk I gezegd, is Arjun een belichaming van eerbiedwaardige devotie. Zoals een trouwe menner is de aanbeden God altijd met zijn aanbidders. Zoals een vriend leidt hij hem en toont hij hem de juiste weg. Wij zijn geen fysiek lichaam. Het lichaam is louter een versiering, een omhulsel waarin de Ziel moet leven. Iemand die erin gelooft is het Innerlijke. Het fysieke lichaam werd een beetje vroeger "ononderbroken" genoemd. Belangrijke oorlogen en slachtpartijen vernietigen het lichaam niet. Wanneer aan een lichaam verzaakt wordt neemt de Ziel gewoon een ander

---

अन्तवन्त इमे देहा नित्यस्योक्ताः शरीरिणः ।
अनाशिनोऽप्रमेयस्य तस्माद्युध्यस्व भारत ।। १८ ।।

lichaam. Dit is bij uitstek wat Krishn gezegd heeft, namelijk dat er een verandering van het ene naar het andere lichaam is naarmate de man ouder wordt, van kindsheid tot jeugd, en daarna ouderdom. Indien men een lichaam in stukken hakt, neemt de Ziel gewoon een ander lichaam aan zoals een nieuw gewaad.

De echte basis voor het lichaam wordt gevormd door sanskar, de verdiensten-de invloeden en indrukken-gewonnen tijdens een vorig bestaan. En sanksar blijft in de geest. Perfecte onderwerping van de geest, zodat het onveranderlijk, krachtig en constant kan zijn, en de oplossing van de laatste sanskar, dit alles zijn verschillende aspecten van hetzelfde proces. De disintegratie van de laatste laag van deze sanskar kenmerkt het einde van het fysieke bestaan. Om deze ontbinding tot stand te brengen hebben we aradhana ondernomen, aanbidding en verering, van de gewenste God. Krishn heeft het actie (kharm) of de Wijze van Zelfloze Actie (Nishkam Karm Yog) genoemd. In de Geeta heeft hij Arjun van tijd tot tijd opgevorderd om oorlog te voeren, maar in het hele gedicht is er geen enkele vers die de idee ondersteunt dat deze oorlog een fysieke oorlog is of dat deze oorlog verbonden is met de idee van echt bloedvergieten. Vanzelfsprekend is deze oorlog de oorlog tussen tegengestelde impulsen of rechtvaardigheid en onrechtvaardigheid, de krachten van mededogen en deze van onmeedogendheid, gevochten in de Ziel van de man-de zit van alle gedachten en gevoelens.

19. 'Zijn zijn beide onwetend, hij die gelooft dat het Innerlijke vermoordt en hij die denkt dat hij vermoord is, want noch vermoord hij noch wordt hij vermoord.'

Hij die het Innerlijke als de moord en hij die hem als de vermoorde beschouwt zijn zich beide niet bewust van zijn echte aard, want noch doodt hij, noch wordt hij gedood. Hetzelfde punt wordt opnieuw onderstreept:

य एनं वेत्ति हन्तारं यश्चैनं मन्यते हतम्।
उभौ तौ न विजानीतो नायं हन्ति न हन्यते।। १९।।

20. 'Noch (ooit) geboren, noch stervend, noch in ontstaan noch in beëindiging, is het Innerlijke geboorteloos, eeuwig, onveranderd en tijdloos, en wordt hij niet vernietigd wanneer het lichaam vernietigd wordt.

Het innerlijke, de God in de ziel, is noch geboren noch dood. Wat hij in de naam van dood ondergaat is een loutere verandering van gewaad. Hij kan evenmin iets anders dan het Innerlijke zijn, omdat hij geboorteloos, permanent, eeuwig, en oorspronkelijk is. Disintegratie, dood, of het lichaam vernietigt het innerlijke niet. Het Innerlijke alleen is reëel, tijdloos, onveranderd, en eeuwig. Wie ben jij? Een volgeling van de eeuwige Dharm? Wat betekent eeuwig? Het Innerlijke. Dus ben jij een volgeling, een discipel, van het Innerlijke. Het Innerlijke en Brahm (God) zijn synoniemen.

En wie ben jij? Een aanbidder van de eeuwige Dharm. Wat is onveranderbaar? Het Innerlijke, vanzelfsprekend. Dat betekent dat u en ik allemaal aanbidders van de Zelf zijn? Maar indien we niet vertrouwd zijn met het spirituele pad naar de eeuwige waarheid, de manieren om het Innerlijke te volgen tot we één zijn met de Hoogste Geest, dan hebben we niets dat waard is om als onveranderbaar en eeuwigdurend beschreven te worden. Wij testen de definitieve absolutie en staan kort bij God wanneer me voor hem bidden, maar we kunnen niet beschouwd worden alsof hij reeds zolang toegegeven hebben dat we gelovend genoeg zijn om een verkeerde overtuiging blind aan te nemen of de andere als Sanatan Dharm te verbergen.

Of het nu in India of in een ander land is, de Ziel is overal identiek. Dus, indien er ergens op de wereld een man is die zich bewust is van de echte aard van het Innerlijke en zijn definitieve doelstelling, en die bereik is om de weg te zoeken die zijn Innerlijke naar de Hoogste Geest zal leiden, of het nu om een Christen, Moslim, Jood of iemand anders gaat, hij behoort zonder twijfel tot de kudde van Sanatan Dharm-de onveranderbare en eeuwige.

न जायते म्रियते वा कदाचित् नायं भूत्वा भविता वा न भूयः।
अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने शरीरे ।। २० ।।

21. 'Hoe kan hij, Oh Parth, die zich bewust is van de Ziel als een onsterfelijk, permanent, geboorteloos, en onveranderbaar iets doden of iemand anders ertoe aanzetten om te doden?

Arjun wordt toegesproken als Parth, want hij heeft een wagen van aardse lichaam gemaakt en is zich aan het voorbereiden voor de Hoogste Geest. De man die weet dat de belichaamde Ziel onverwoestbaar, permanent, geboorteloos, en onverklaarbaar is-hoe kan hij anderen doen doden of zelf een moordenaar zijn? Vernietiging van wat onverwoestbaar is, is onmogelijk. En het Innerlijke wordt nooit geboren. Waarom dus om een lichaam treuren? De idee wordt in de volgende vers verder uitgewerkt:

22. 'Zoals een man die nieuwe kleding aandoet nadat hij zijn gedragen kleren uitgedaan heeft, gooit het Innerlijke ook aan flarden gescheurde lichamen weg en verhuist naar andere lichamen die nieuw zijn'.

De Ziel verwerpt lichamen die door ouderdom of andere ziektes verwoest zijn en kleedt zich in een nieuw gewaad zoals een man oude, gescheurde kleren weggooit en nieuwe kleren aandoet. Maar indien nieuwe kleren alleen nodig zijn wanneer de stof van oude kleren zwak wordt, waarom sterven dan jonge kinderen?

Deze 'kleren' moeten nog groeien en zich nog ontwikkelen. Een beetje vroeger werd gezegd dat het lichaam op sanskar rust, de indrukken van actie opgedaan tijdens een vorig bestaan. Wanneer de winkel van sanskar leeg is, gooit het Innerlijke het lichaam weg. Indien de sanskar enkel twee dagen duurt, dan zal het lichaam zelf de tweede dag op de drempel van de dood staan. Buiten sanskar is er zelfs geen levenszucht; Sanskar is het lichaam en het Innerlijke neemt een nieuw lichaam aan in overeenstemming met zijn sanskar. Volgens Chandogya Upanishad, '' Een man is voornamelijk zijn wil. Wanneer er wil in zijn lichaam is, wordt hij

---

वेदाविनाशिनं नित्यं य एनमजमव्ययम् ।
कथं स पुरुषः पार्थ कं घातयति हन्ति कम् ।। २१ ।।
वासांसि जीर्णानि यथा विहाय नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि ।
तथा शरीराणि विहाय जीर्णान्यन्यानि संयाति नवानि देही ।। २२ ।।

wanneer hij het lichaam verlaat'. Het is de kracht van zijn wil in een leven die bepaalt wat een man in het hiernamaals zal zijn. De man wordt dus in lichamen geboren die door zijn eigen wil gevormd worden. Dus is dood een loutere fysieke verandering: het Innerlijke sterft niet. Krishn legt nogmaals de nadruk op dezelfde onvergankelijkheid van de Ziel.

23. **'Het Innerlijke is noch doorboord door wapens, noch verbrand door vuur, noch vochtig door water, noch opgedroogd door wind'.**

Wapens kunnen het Innerlijke niet kloven. Vuur kan het lichaam niet verbranden. Hij kan evenmin door water weggespoeld, noch door wind weggeblazen worden.

24. **'Het Innerlijke, dat niet doorboord of verbrand of nat gemaakt of weggeblazen kan worden, is ononderbroken, alomvertegenwoordigd, constant, onverplaatsbaar, en eeuwig.'**

Het Innerlijke kan niet uitgesneden of doorboord worden; het kan niet verbrand worden; en evenmin verdronken. Zelfs de hele hemel kan deze uitbreiding niet volgen. Het Zelf staat buiten twijfel, is altijd fris, alomvertegenwoordigd, onbeweegbaar, constant en eeuwigdurend.

Arjun heeft verklaard dat familietradities eeuwig zijn. Dus, volgens hem, zal de oorlog Sanatan Dharm zelf vernietigen. Maar volgens Krishn is dit een voorbeeld van onwetendheid en verklaart dat het Innerlijke alleen eeuwig is. Indien we de middelen niet kennen waarmee we ons Innerlijk en zijn doelstelling kunnen verwezenlijken dan hebben we niets met Sanatan Dharm te doen. India heeft een grote prijs voor zijn onwetendheid betaald.

Het totale aantal Moslim aanvallers die in de Middeleeuwen naar dit land kwamen bedroeg ongeveer twaalf duizend. Vandaag

---

नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः।
न चैनं क्लेदयन्त्यापो न शोषयति मारुतः।। २३।।
अच्छेद्योऽयमदाह्योऽयमक्लेद्योऽशोष्य एव च।
नित्यः सर्वगतः स्थाणुरचलोऽयं सनातनः।। २४।।

zijn zij met meer dan 280 miljoen. Twaalf duizend konden redelijkerwijs uitgegroeid zijn tot ongeveer honderd duizend, hoogstens 10 miljoen. Zij kunnen nooit omvangrijke geweest zijn. Maar hun aantal bedraagt nu meer dan 280 miljoen. Nu, wie zijn het grootste deel van hen, Hindu's, onze eigen geloofsgenoten en broeders, die verloren liepen omwille van absurde taboes over eten en aanraking? Inderdaad, hun verandering is een bewijs dat wij contact verloren hebben met Sanatan Dharm. Wij zijn zo verblind door stomme gebruiken dat wij de capaciteit verloren hebben om ons te realiseren dat eten en aanraking Sanatan Dharm niet kunnen vernietigen. De waarheid is dat geen enkel object van de materiële wereld dit universeel spiritueel principe kan aanraken. Wat ons miljoen broeders heeft doen verliezen is niet Dharm, maar alleen enkele stomme overtuigingen. En dezelfde misopvattingen moeten verantwoordelijk gesteld worden voor onze slechtere gemeentelijke situatie, de verdeling van India, en zelfs voor de ernstige bedreigingen voor onze nationale eenheid en integriteit vandaag de dag. Er zijn ontelbare voorbeelden van hoe we geleden hebben door onze gebruiken die niets met dharm te doen hebben.

Vroeger woonde er vijftig tot zestig beschaafde Kshatriya families in een dorp in het district van Hamirpur. Maar vandaag zijn het allemaal Moslims. Werden zij bekeerd, kunnen we vragen, onder de bedreiging van zwaarden of wapens? Helemaal niet. Wat echt gebeurde was als volgt - Op een nacht verborgen een paar mullahs zichzelf in de buurt van de enige bron van het dorp, wetende dat de eerst bader die 's morgens naar de bron zou komen de karmkandi[8] Brahim van het dorp zou zijn. Toen hij kwam grepen de mullahs hem en knevelden hem. Toen gooiden zijn voor zijn ogen een beetje water uit de bron, dronken ervan, en gooiden de rest terug in de bron; zij gooiden ook een half opgegeten stuk brood in de bron. De Brahmin bekeek dit alles verstomd, maar hij was hulpeloos. Uiteindelijk lieten de mullahs de Brahmin alleen toen ze hem in hun huis opsloten.

---

8. Een deskundige van dit deel van de Ved die betrekking heeft op ceremoniële handelingen en opofferingsrites.

De volgende dag, toen de mullahs hem vroegen om met gebogen handen iets te eten, fleurde de Brahmin op en zeg 'jij bent een Vavan[9] en ik ben een Brahmin. Hoe kan ik in godsnaam van jullie voedsel eten?' De mullahs antwoorden, 'Vereerde heer, wij hebben grote behoefte aan wijze mannen zoals u'. Daarna werd de Brahmin vrijgelaten.

Hij keerde terug naar zijn dorp en zag hoe zijn mensen de bron zoals tevoren gebruikten. Dus begon hij bij wijze van straf te vasten. Toen de mensen hem naar de reden voor zijn vasten vroegen vertelde hij hen hoe sommige Moslims op de lage muur rond de bron geklommen waren, en hoe zij ook water en een stuk half opgegeten brood in de bron gegooid hadden. De mensen van het dorp waren verwonderd en vroegen hem, 'Wat moeten we nu doen?', waarop de Brahmin antwoordde, 'Niets, omdat we onze dharm verloren hebben'.

In die tijd waren mensen meestal niet opgevoed. Niemand weet hoelang vrouwen en de zogenaamde 'ongenaakbaren' van het recht van kennis beroofd werden. De Vaishya waren ervan overtuigd dat geld verdienen hun enige dharm was.

De Kshatriya werden opgeslorpt door de lovende gezangen van minstrelen. Toen hun meesters zwaard door de lucht kliefde begon het te bliksemen en begon de troon van Dehli te wankelen. Indien de eer van de spierenkracht afkomstig zou zijn, zo dachten de Kshatriya, waarom zouden zij dan studeren en leren? Wat moesten zij, dragers van wapens, met dharm doen. Bijgevolg werd dharm een monopolie van Brahmin. Zij waren niet alleen vormers van religieuze wetten evenals hun uitvoerders, maar zij hadden zich ook als definitieve scheidrechters aangeduid voor juist en fout-voor echt en vals. Zodanig was het moreel en de geestelijke achteruitgang van het land tijdens de middeleeuwen. Op deze achtergrond, in het oude India, hadden niet alleen Brahmin maar ook leden van alle standen en zelfs vrouwen recht om de Ved te

9. Betekent oorspronkelijk een Ioniër (Griek), maar wordt nu gebruikt voor alle mensen die geen Hindu's zijn.

bestuderen. Wijsgeren van verschillende scholen hadden toen de Vedic verzen opgesteld en aan spirituele besprekingen en debatten deelgenomen. Oude Indische heersers zijn bekend om het feit dat ze de personen die in naam van dharm opgetreden hadden zwaar gestraft te hebben. Zij hadden ook de schriften van andere religieus eerbiedwaardig nageleefd.

Maar in het middeleeuwse India, onwetend van de geest van Sanatan Dharm, zaten de Kshatriya van het dorp van ons triest verhaal de ene na de andere in een hoek zoals verschrikte schapen, leidend onder de verschrikkelijke vrees dat zij hun dharm verloren hadden. Sommigen onder hen pleegden zelfs zelfmoord. Maar men kon natuurlijk niet van iedereen verwachten dat ze zelfmoord zouden plegen. Mannen met een hecht geloof waren ze toch op zoek naar een alternatief omwille van hun verkeerde geloof. Zelfs vandaag vieren de Moslims van het dorp Harnirpur hun bruiloften zoals de Hindu's. Alleen op het einde van de ceremonie wordt een mullah ingebracht om de nikah ceremonie te volstrekken. Allen waren ze vroeger trouwe Hindu's en allen zijn vandaag trouwe Moslims.

De catastrofe, zoals we gezien hebben, werd door niets anders dan het overheersende Hindu geloof gebracht dat hun water vervuild zou zijn indien door een Moslim aangeraakt. De misleide dorpelingen waren ervan overtuigd dat zij hun dharm verloren hadden door vervuild water te gebruiken. Dus dat is het resultaat van de reductie van dharm in het middeleeuwse India. Dharm was veranderd in iets zoals de plant wiens bladeren krimpen en vallen wanneer ze aangeraakt worden. Wij noemen deze plant Lajwanti (de verlegen). Zijn bladeren krimpen wanneer ze aangeraakt worden, maar zij zetten uit en groeien wanneer je je hand verwijdert. Hoe spijtig dat een loutere plant herleeft van zodra de hand die de plant aanraakt zich verwijdert, maar de dharm van de dorpelingen van Harnirpur waren zodanig verward dat er nooit sprake kon zijn van een herleving. Hun dharm was dood, en ook voor altijd verdwenen waren hun Ram, hun Krishn, en hun God. De krachten die zij gekregen hadden bestonden niet langer voor hen. Dat is de

manier hoe de onwetende dorpelingen de kwestie bekeken. De waarheid is echter dat de kracht die dood was slechts bepaalde stomme gebruiken was die de mensen, door hun spirituele onwetendheid, als dharm aanzien hadden. Dharm beschermt ons en is bijgevolg sterker dan ons. Maar terwijl zelfs het sterfelijke lichaam een soort wapen nodig heeft om gedood te worden, zo was de bijzondere 'dharm' van de lichtgelovige Hindu verwoest door niets meer dan een aanraking. Wat voor soort dharm was dat, vragen wij ons af, want zijn het niet de door de mens gemaakte gebruiken die sterven, noch dat wat eeuwig en onveranderbaar is?

Dat wat eeuwig is is zo sterk en onverwoestbaar dat wapens het niet kan doorboren, vuur het niet kan verbranden, en water het niet kan bevochtigen. Niets dat tot de materiële wereld hoort kan het aanraken, laat staat voedsel en drank.

Sommige van deze misleide tradities heersten nog op het ogenblik van Arjun, en hij was duidelijk ook één van hun slachtoffers. Dus wendt hij zich wenend tot Krishn over de eeuwige aard van familierites en gebruiken. De oorlog, zo zegt hij, zal Sanatan Dharm vernietigen, en wanneer dit verloren is, zullen alle leden van de familie in de hel eindigen. Dat is waarom de spirituele adept Krishn hem verwijten maakt en hem uitlegt dat alleen het Innerlijke eeuwigdurend is. Indien we de weg naar de belichaamde God niet kennen, blijven we toch niet oningewijd in de geest van Sanatan Dharm. Wetende dat dit onveranderbare, eeuwige Innerlijke alles overleeft, waarnaar zouden we dan moeten zoeken? Dat is wat Krishn nu zegt:

25. **'Wetende dat het Innerlijke niet manifest is, een niet-object voor de gevoelens, onbegrijpelijk omdat het een niet-object is voor de geest, en zonder verandering, (Oh Arjun), betaamt het je niet tegen zorg (over hem)'.**

अव्यक्तोऽयमचिन्त्योऽयमविकार्योऽयमुच्यते ।
तस्मादेवं विदित्वैनं नानुशोचितुमर्हसि ।। २५ ।।

De Ziel is niet manifest en is geen object van de gevoelens. De Ziel kan niet door de gevoelens gegrepen worden. De Geest is zelfs aanwezig wanneer er een verbinding van gevoelens is met hun objecten, maar hij kan niet begrepen worden. Hij ligt boven de gedachten. Hij is eeuwig en is aanwezig zelfs wanneer de geest en zijn wilsuitingen aanhouden, maar hij staat boven perceptie, genoegen, en toegang. Dus moet de geest beperkt worden. Krishn heeft Arjun verteld dat het onechte geen bestaan heeft en dat het echte niet-bestaande is. Het Innerlijke is deze realiteit. Het is het Innerlijke dat onveranderd, constant, eeuwig, en niet manifest is. Wij die de essentie kennen hebben het Innerlijke met deze voorwerpen versiert gevonden. Noch letterkundigen, noch de rijken, maar alleen de wijsgeren hebben het unieke karakter van het Innerlijke gekend. In Hoofdstuk 18 zal Krishn bevestigen dat de Hoogste Geest alleen echt is. Door de geest te beperken, ziet de aanbidder hem en wordt hij één met hem. Op het ogenblik van de verwezenlijking realiseert hij God en, onmiddellijk hierna, vindt hij zijn eigen ziel versierd met Goddelijke trekken. Hij ziet dan dat dit Innerlijke waar, eeuwig, en perfect is. Dit Innerlijke staat boven de gedachtegang. Vrij van afwijkingen, wordt hij onveranderlijk genoemd. Krishn gebruikt dan een simpele logica om de tegenstrijdigheden tussen Arjun's gedachten te bewijzen.

26. 'Je mag niet treuren, Oh de zeer gewapende, zelfs indien je over hem (het Innerlijke) denkt als ooit geboren en ooit stervend.'

Arjun mag niet treuren, zelfs indien hij het Innerlijke als constant geboren en constant stervend bekijkt.

27. 'Aangezien dit ook de zekere dood van wat geboren is en de zekere geboorte van wat sterft bewijst, mag je niet over het onvermijdbaar treuren.'

अथ चैनं नित्यजातं नित्यं वा मन्यसे मृतम्।
तथापि त्वं महाबाहो नैवं शोचितुमर्हसि ॥ २६ ॥
जातस्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं जन्म मृतस्य च।
तस्मादपरिहार्येऽर्थे न त्वं शोचितुमर्हसि ॥ २७ ॥

Zelfs wanneer aangenomen wordt dat het Innerlijke altijd geboren en altijd stervend is, dan wordt hiermee alleen bepaald dat de geboren moet sterven en de dode moet geboren worden. Dus mag Arjun niet treuren over wat moet zijn, omdat over iets treuren onvermijdelijk een andere zorg met zich brengt.

28. 'Waarom treuren over de zaak, Oh Bharat (Arjun), wanneer alle wezens, ontlichaamd voor de geboorte en ontlichaamd na de dood, alleen tussen de twee gebeurtenissen een lichaam schijnen te hebben?'

Alle wezens zijn lichaamsloos voor de geboorte en ook lichaamsloos na de dood. Zij kunnen noch voor de geboorte noch na de dood gezien worden. Het is enkel tussen geboorte en dood dat zij de vorm van een lichaam aannemen. Dus waarom onnodig zorgen maken over deze verandering? Waar wie kan dit Innerlijke zien? Krishn beantwoordt de vraag als volgt:

29. 'Alleen een wijsgeer ziet de Ziel als een wonder, iemand anders beschrijft hem als een wonder, en nog iemand anders hoort hem als een wonder. Terwijl er sommigen zijn die hem horen en hem nog altijd niet kennen.'

Krishn heeft vroeger gezegd dat alleen verlichte, verwezenlijkte wijsgeren het Innerlijke gezien hebben. Nu bewerkt hij de zeldenheid van deze visie. Alleen een zelden wijsgeer ziet het Innerlijke-ziet hem direct, eerder dan hem gewoon te horen. Op gelijkaardige wijze, spreekt een andere zelden wijsgeer over zijn materie. Alleen hij wie het Innerlijke gezien heeft kan het beschrijven. Toch hoort een andere wijsgeer hem als een wonder, want zelfs maar het beluisteren van de stem van het Innerlijke is niet mogelijk voor iedereen omdat het alleen bestemd is voor mensen met een hogere spirituele verwezenlijking. Er zijn mensen

---

अव्यक्तादीनि भूतानि व्यक्तमध्यानि भारत।
अव्यक्तनिधनान्येव तत्र का परिदेवना।। २८।।
आश्चर्यवत्पश्यति कश्चिदेनमाश्चर्यवद्वदति तथैव चान्य:।
आश्चर्यवच्चैनमन्य: श्रृणोति श्रुत्वाप्येनं वेद न चैव कश्चित्।। २९।।

die het Innerlijke horen en hem toch niet kennen, omdat zij niet in staat zijn om het spirituele pad te betreden. Een man kan naar ontelbare woorden van wijsheid luisteren en bereid zijn om de hoogste wijsheid te bereiken. Maar zijn verbindingen zijn bezet door een onweerstaanbare drang en reeds na een korte periode terwijl hij zich in wereldse zaken terugvindt.

Dus geeft Krishn hem uiteindelijk zijn verdict:

30. 'Aangezien het Innerlijke dat in alle lichamen dwaalt onverwoestbaar is, Oh Bharat, belet het je niet om voor levende wezens te treuren'.

Arjun mag niet treuren over levende wezens omdat het Innerlijke, onafhankelijk van het lichaam waarin het verscholen is, nog gedood noch doorboord kan worden. Hier wordt het standpunt dat 'het Innerlijke eeuwig is' duidelijk afgesloten.

Maar er rijst een andere vraag. Hoe het Innerlijke verwezenlijken en vervullen? In de hele Geeta zijn er slechts twee voorstellen hiervoor, de eerste 'de weg van de Zelfloze Actie' (Nishkam Karm Yog) en ten tweede, 'de weg van scherpzinnigheid' (Gyan Yog). De vereiste actie voor beide manieren is dezelfde. De nadruk leggend op deze actie zegt Yogeshwar Krishn:

31. 'Met het oog op je eigen dharm, is het ook onwaardig dat je vreest, want er is niets beters voor een Kshatriya dan een rechtvaardigde oorlog'.

Het is geen voordeel voor Arjun dat hij aarzelt, zelfs indien hij gewoon zijn blik op dharm richt, omdat er geen groter goed voor een Kshatriya is dan een oorlog van mededogen. Er is verschillende malen gezegd dat 'het Innerlijke onveranderbaar is', dat 'het Innerlijke eeuwig is' en dat "het Innerlijke de enige echte dharm is'. Wat is nu die dharm van het Innerlijke (swadharm)? Het Innerlijke is de enige dharm, hoewel de capaciteit om zich in deze dharm te

---

देही नित्यमवध्योऽयं देहे सर्वस्य भारत ।
तस्मात्सर्वाणि भूतानि न त्वं शोचितुमर्हसि ।। ३० ।।
स्वधर्ममपि चावेक्ष्य न विकम्पितुमर्हसि ।
धर्म्याद्धि युद्धाच्छ्रेयोऽन्यत्क्षत्रियस्य न विद्यते ।। ३१ ।।

integreren van persoon tot persoon afhangt. Deze capaciteit die voortspruit vanuit iemands opstelling werd swadharm of de inherente dharm genoemd.

Oude wijsgeren verdeelden de reizigers op het eeuwige pad van het Innerlijke in vier categorieën, Shrud, Vaishya, Kshatriy en Bharmin, in overeenstemming met hun aangeboden capaciteiten. In deze primaire fase van verwezenlijking, is iedere wijsgeer een Shrudr, dat wil zeggen, iemand met een gebrekkige kennis. Hij gebruikt uren met de aanbidding en adoratie van de God, en toch slaagt hij er niet in om ook maar tien minuten van zijn tijd echt voordelig voor zijn eigen spirituele geest te gebruiken. Hij is niet in staat om door de begoochelende façade van de materiële wereld te kijken. Terwijl hij eerbiedig aan de voeten van een wijsgeer zit, een verwezenlijkte leraar, in deze fase helpt bij het ontwikkelen van waarden in zijn aard. Hierbij wordt hij naar een niveau van een wijsgeer van de Vaishya categorie gebracht. Terwijl hij zich er geleidelijk aan van bewust wordt dat de verwezenlijkingen van het Innerlijke de enige echte verwezenlijkingen zijn, begint hij meer en meer te leren om zijn gevoelens te zoeken en te beschermen. Passie en toorn zijn fataal voor de gevoelens, terwijl discriminatie en verzaking hem beschermen, waar zij zijn op zichzelf niet in staat om zaden van de materiële wereld te vernietigen. Daarna, naarmate de aanbidder zijn weg verder zet, worden zijn hart en geest sterk genoeg om hun weg door de drie eigenschappen van de natuur te drukken. Dit is een aangeboren kwaliteit van een Kshatriy. Op dit punt verwerft de aanbidder de capaciteit om de wereld van de natuur en zijn perversies te bevrijden. Dit is dus het beginpunt van de oorlog. Door dit punt verder te verfijnen, wordt de aanbidder langzaam naar de categorie van een Brahmin gebracht. Sommige van de deugden die nu in de zoeker groeien zijn de controle van de geest en de gevoelens, een ononderbroken beschouwing, eenvoud, perceptie, en kennis. Door deze kwaliteiten langzaam aan te perfectioneren bereikt hij tenslotte God, en op dit punt is hij zelfs niet langer een Brahmin.

Bij een opoffering door Janak, Koning van Videh, antwoorden gevend op vragen van Ushast, Kahol, Aruni, Uddalak, en Gargi,

zei Maharshi Yagnvalkya dat een Brahmin iemand is die de directe verwezenlijking van het Innerlijke bereikt heeft. Het is het Innerlijke, dwalend in deze wereld en de hogere wereld, en in alle wezens, die alles van hieruit overheersen. Het Innerlijke is de interne heerser. De zon, de maan, de aarde, water, lucht, vuur, sterren, ruimte, de hemel, en elk ogenblik zijn aan de autoriteit van het Innerlijke onderworpen. Dit belichaamde Innerlijk, dat de geest en het hart van binnenin kent en controleert, is onsterfelijk. Hij is de onvergankelijke realiteit (Akshar) en alles wat niet Innerlijk is wordt vernietigd. In deze wereld, de man die offeranden doet, opofferingen realiseert, zeer streng leeft, zelfs gedurende vele duizenden jaren maar zonder zich bewust te zijn van deze realiteit, wint weinig: al zijn offeranden en oefeningen zijn vergankelijk. Hij die van dit leven vertrekt zonder het vergankelijke te kennen is zoals een wrokkige mens. Maar hij die sterft met kennis van de realiteit is een Brahmin.[10]

Arjun is Kshatatriy aanbidder. Volgens Krishn is er geen betere manier voor dergelijke zoeker dan oorlog. De vraag is: wat wordt met de term Kshatriy bedoeld? Normaliter, in sociale kringen, wordt dit als een van de termen gebruikt zoals Brahmin, Vaishya, en Shudr, die benamingen van "standen" zijn, bepaald door geboorte. Deze vier vormen wat bekend staat als de viervoudige varn. Maar dat dit niet de originele bedoeling was is duidelijk op basis van wat de Geeta over de inherente positie van een Kshatriy moet zeggen. Hier toont Krishn alleen de plicht van een Kshatriy aan. Het probleem, namelijk wat varn is en hoe een man van een lagere varn door dit gedrag zichzelf langzaam maar zeker naar een hogere categorie kan brengen, wordt herhaaldelijk aangehaald en op het einde van de goddelijke compositie opgelost.

Krishn zegt dat hij de vier varn gecreëerd heeft. Verdeelde hij daarbij de mensen in vier categorieën? Hijzelf zegt dat dit niet het geval was: hij had alleen actie in vier categorieën verdeeld in overeenstemming met de aangeboren eigenschappen. Dus moeten we zien welke actie het is die aldus verdeeld is. Eigenschappen

10. De Upanishad Brihadaranyak.

zijn variabel. De correcte wijze van aanbidding kan iemand van het laagste niveau van onwetendheid naar passie of morele blindheid voeren, en bijgevolg tot waarde, of de kwaliteit van goedheid. Dus door een geleidelijke ontwikkeling van de aangeboren eigenschap kan iedereen zichzelf in een Brahmin omvormen. In dat geval beschikt hij over alle kwaliteiten die essentieel zijn voor het bereiken van en de vereniging met de Hoogste Geest.

Krishn legt uit dat zelfs indien de aangeboren capaciteit waarmee een man in deze dharm deelneemt, van het onbeduidende en onwetende niveau van Shudr is, het voordelig is in de hoogste betekenis, omdat dit het startpunt is van waaruit hij zich op het pad van de zelfontwikkeling kan begeven. De aanbidder wordt echter vernietigd indien hij de manier van hogere categorieën imiteert. Arjun is een aanbidder van de Kshatriy categorie. Dat is de reden waarom Krishn hem aan zijn capaciteit om oorlog te voeren herinnert, omdat door hem hij zal weten dat onwetendheid en wrok hem niet waard zijn. Er is hiervoor geen betere taak dan een Kshatriy. De Yogeshwar legt dit punt verder uit en zegt:

32. 'Oh Parth, de Kshatriy zijn inderdaad gezegend die, zonder te zoeken, ontdekken dat dergelijke oorlog als een open deur naar de hemel is'.

De perfecte scherpschutter Arjun heeft een wagen van het tijdelijke lichaam zelf gemaakt. Alleen de gelukkigste onder Kshatriy krijgen een gelegenheid om een oorlog van rechtvaardigheid uit te vechten die de strijders een open weg naar hemel bezorgt. De aanbidder van de Kshatriy categorie is sterk genoeg om alle drie eigenschappen van de zaak te onderdrukken. De deur tot de hemel is open voor hem omdat hij een groot aantal goddelijke rijkdommen in zijn hart opgeborgen heeft. Hij is gekwalificeerd om van het hemelse bestaan te genieten. Dit is de

---

यदृच्छया चोपपन्नं स्वर्गद्वारमपावृतम् ।
सुखिनः क्षत्रियाः पार्थ लभन्ते युद्धमीदृशम् ।। ३२ ।।

open weg naar de hemel. Alleen de gelukkigen onder Kshatriy, de personen die de capaciteit hebben om oorlog te voeren, zijn in staat om de betekenis van de ononderbroken strijd tussen zaak en geest te kennen.

Er zijn oorlogen in de wereld. Mensen komen samen op een plaats en vechten. Maar zelfs overwinnaars in deze oorlogen slagen er in niet om een langdurige overwinning te bereiken.

Deze oorlogen zijn feitelijk alleen handelingen die erin bestaan om bevrediging te vinden door andere mensen met opzet te verwonden of zich gewoon te wreken. Wat een overwinning is dit waarin er alleen wrok is? En op het einde is het lichaam ook vernietigd. De echte voordelige oorlog is het conflict tussen zaak en geest, want een verovering in deze oorlog resulteert in de overheersing van de zaak door het Innerlijke. Dit is een verovering waarnaar er geen mogelijkheid van verslagenheid bestaat.

33. 'En indien je niet aan deze rechtvaardige oorlog deelneemt, zul je de dharm van je Innerlijke en glorie verliezen, en schuldig zijn aan zonde.'

Indien Arjun niet in deze oorlog van zaak en geest vecht, die hem toegang zal geven tot de Hoogste Geest -tot de onveranderbare, eeuwige dharm, dan zal hij zijn inherente capaciteit voor actie en strijd verliezen, en dwalen in herhaalde geboorte en dood, en ongeluk. Krishn legt daarna de aard van dit ongeluk uit:

34. 'En iedereen zal altijd over je ongeluk spreken en dergelijk ongeluk is erger dan de dood zelf voor een man van eer'.

Mensen zullen lang slecht spreken van het onmannelijke gedrag van Arjun. Zelfs vandaag worden wijsgeren zoals Vishwarnitr, Parasher, Nimi, en Shringi hoofdzakelijk herinnerd worden voor

---

अथ चेत्त्वमिमं धर्म्यं संग्रामं न करिष्यसि।
ततः स्वधर्मं कीर्तिं च हित्वा पापमवाप्स्यसि।। ३३।।
अकीर्तिं चापि भूतानि कथयिष्यन्ति तेऽव्ययाम्।
सम्भावितस्य चाकीर्तिर्मरणादतिरिच्यते।। ३४।।

hun daden op het pad van de rechtvaardigheid. Dus weerspiegelen aanbidders op hun dharm. Zij denken over wat anderen over hen zullen zeggen. Dergelijke gedachte is nuttig in het proces van het spirituele zoeken. Het zorgt voor de nood om met nóg meer drang naar de hoogste realiteit te zoeken. Het zorgt ook voor steun voor een bepaalde lengte van de spirituele weg. Schande is zelfs erger dan dood voor een man van eer.'

35. 'Zelfs de grootste krijgers die je hoog inschatten zullen daarna wrokkig zijn omdat je de oorlog uit vrees de rug toegedraaid hebt'.

De krachtige krijgers, in wiens achting Arjun van eer naar oneer zal gaan, zullen geloven dat hij te laf was om aan de oorlog deel te nemen. Wie zijn die andere grote krijgers? Zij ook zijn zoekers die hun weg langs het pad van spirituele verwezenlijking banen. De andere formidabele krijgers die zich tegen hen opstellen zijn daarentegen op zoek naar sensueel genoegen, strijd, wrok en verbinding, eigenschappen die de aanbidder met dezelfde koppigheid naar onwetendheid sleuren. Arjun zal in de ogen van de mensen waarbij hij nu in hoog aanzien staat in ongenade vallen. Behalve dit feit,

36."Er kan niets pijnlijke zijn voor u dan de uitdagende en kwetsende woorden die uw tegnstrevers over u zullen uitspreken"

Zijn vijanden zullen Arjun vervloeken en woorden over hem uitspreken die niet gezegd mogen worden. Een enkele vloek volstaat om een douche van laster en misbruik vanuit alle richtingen over hem te brengen. Zelfs woorden, die niet uitgesproken kunnen worden, worden gezegd. Kan er iets ergens zijn dan het voorwerp van dergelijke calamiteit? Dus vertelt Krishn tegen Arjun:

भताद्रणादुपरतं मंस्यन्ते त्वां महारथाः।
येषां च त्वं बहुमतो भूत्वा यास्यसि लाघवम्।। ३५।।
निन्दन्तस्तव सामर्थ्यं ततो दुःखतरं नु किम्।
हतो व प्राप्स्यसि स्वर्गं जित्वा वा भोक्ष्यसे महीम्।।३६।।

37. 'Sta op met doortastendheid, ga naar de oorlog want indien je sterft ga je naar de hemel en, indien je wint, zul je de grootste glorie bereiken'.

Indien Arjun zijn leven in de oorlog verliest, zal hij naar de hemel gaan en bij Swar zijn – de onverwoestbare God.–De impulsen die iemand naar de materiële wereld leiden, extern ten opzichte van het Innerlijke - zal vertraagd worden. En zijn hart zal dan overstroomd worden door de goddelijke kwaliteiten die hem in staat stellen om de Hoogste Geest te verwezenlijken. Indien hij wint zal hij echter de status van verlossing, de nobelste verwezenlijking, bereiken. Dus vordert Krishn Arjun op om op vastberaden op te staan en zich op de oorlog voor te bereiden.

Wanneer de vers normaliter onderzocht wordt, wordt begrepen dat indien Arjun in de oorlog sneuvelt, hij het privilege zal hebben om in de hemel te wonen, maar dat, indien hij wint, hij niet beloond zal worden met het beleven van wereldse genoegens. Maar we kunnen enkel herinneren dat Arjun Krishn verteld heeft dat in geen enkel koningrijk dat uit de drie werelden bestaat, zelfs niet in een Indri-heerschappij over de goden, hij de betekenis kan zien van de wrok die in zijn hart rust. Indien hij dit alles moet bereiken dan zal hij, zoals gezegd, niet tegen eender welke prijs vechten. Toch dwingt Krishn hem om te vechten. Welke grotere beloning dan overheersing van de wereld in geval van overwinning en hemelse geneugten in geval van verlies belooft Krishn aan Arjun om hem ertoe aan te zetten om te vechten? Arjun is feitelijk een discipel die op de waarheid en de uitmuntendheid gericht is die boven aardse en hemelse geneugten ligt. Met deze kennis in het achterhoofd vertelt Krishn, de leraar, hem dat zelfs indien de tijd die aan zich lichaam toegekend is verstrijkt in de loop van de oorlog en hij er niet in slaagt om zijn doel te bereiken, gedrenkt met goddelijke rijkdommen, zal hij een bestaan in Swar winnen, het onveranderlijke en eeuwige.

हतो वा प्राप्स्यसि स्वर्गं जित्वा वा भोक्ष्यसे महीम् ।
तस्मादुत्तिष्ठ कौन्तेय युद्धाय कृतनिश्चयः ।। ३७ ।।

Indien, anderzijds, hij de strijd winnend afsluit terwijl zijn tijdelijk lichaam nog steeds in leven is, dan zal hij het hoogste niveau van God bereiken en op deze wijze de status van de hoogste glorie bereiken. Bijgevolg zal hij op beide manieren een winnaar zijn: indien hij overwint zal hij de hoogste status bereiken; en indien hij verliest zal hij een verblijf in de hemel vinden en van goddelijke geneugten proeven. Er is voordeel met overwinning en er voorbeeld bij verlies. Het punt wordt herhaald:

38. 'Je zult niet zondigen indien je opstaat en ten strijde trekt, overwinning en nederlaag, winst en verlies, geluk en zorg, allemaal hetzelfde'.

Krishn geeft Arjun raad met betrekking tot de gelijkheid van geluk en zorg, winst en verlies, en overwinning en nederlaag, en over de voorbereiding op de oorlog. Wanneer hij aan de oorlog deelneemt zal hij geen zonde bedreven hebben. Hij zal de status van verhevenheid bereiken, het hoogste bezit voor een man, in geval van succes, en verwezenlijking van godheid zelfs in geval van nederlaag. Dus moet Arjun goed nadenken over zijn winsten en verliezen, en zich op de oorlog voorbereiden.

39. 'Deze kennis die ik heb en die ik met jou gedeeld heb, Oh Parth, heeft betrekking op Gyan Yog, de Weg van de kennis, en nu moet jij naar mij luisteren over Karm Yog, de Weg naar Zelfloze Actie, maarmee men met succes de ketens van actie evenals hun gevolge kan breken (karm)'.

Krishn vertelt Arjun dat de kennis waarover hij gesproken heeft, betrekking heeft op de Weg der Kennis. Over welke kennis gaat het, behalve dat Arjun moet vechten? De materie van de Weg van Discriminatie of Kennis is alleen het feit dat we vechten in

---

सुखदु:खे समे कृत्वा लाभालाभौ जयाजयौ।
ततो युद्धाय युज्यस्व नैवं पापमवाप्स्यसि ।। ३८ ।।
एषा तेऽभिहिता सांख्ये बुद्धिर्योगे त्विमां श्रृणु।
बुद्ध्या युक्तो यया पार्थ कर्मबन्धं प्रहास्यसि ।। ३९ ।।

overeenstemming met onze positie na een voorzichtige inschatting van onze capaciteit en van de eventuele voor- en nadelen, en dat we de status van de hoogste gelukzaligheid zullen bereiken indien we winnen, en het hemelse, goddelijke bestaan indien we overwonnen worden. Er is winst in beide gevallen. Indien we niet optreden zullen anderen slecht over ons spreken en ons bekijken alsof we ons als lafaards gedragen hadden, en zullen we in ongenade vallen. Dus om verder te gaan op het pad van de actie met een voorzichtig begrip van iemands aangeboren aard is zelf de Weg der Kennis of Scherpzinnigheid.

Wij komen dikwijls tot de verkeerde opvatting dat geen enkele oorlog op het Pad der Kennis uitgevochten moet worden. Men zegt dat de kennis geen actie met zich brengt. We denken in onze hoogmoed: 'Ik ben puur'. 'Ik ben verlicht'.- 'Ik maak deel uit van God zelf'. De aanvaarding als een axioma dat uitmuntendheid het hoogste goed is, blijven we gewoonweg zitten. Maar dit is niet de Weg der Kennis volgens Yogeshwar Krishn. De "actie" die uitgevoerd moet worden door het volgen van de weg der Kennis is gelijk aan de stappen ondernomen voor de Weg van de Zelfloze Actie. Het enige verschil tussen de twee wegen bestaat in het gedrag. De man die de Pad der Kennis betreedt handelt met een passende evaluatie van zijn situatie en met zijn zelfvertrouwen, terwijl de man die de Weg naar de Zelfloze Actie neemt eveneens handelt, maar daarbij rekent op het mededogen van de aanbeden God. Actie is een fundamentele vereiste voor beide wegen en in elke weg gaat het om hetzelfde, hoewel men op twee verschillende wijzen optreedt. Het bedrag achter de actie op de twee wegen is verschillend.

Dus vraagt Krishn aan Arjun om naar hem te luisteren terwijl hij over de Weg van de Zelfloze Actie spreekt, met wapens waarmee hij daadwerkelijk de links van actie en hun gevolg kan vernietigen. Hier heeft de Yogeshwar, voor de eerste keer, over karm gesproken, hoewel zonder uit te leggen waarover het gaat. In plaats van over de aard van de actie te spreken, beschrijft hij de kenmerken.

40. 'Aangezien de zelfloze actie noch de zaden waaruit hij ontstaat verwijdert, noch negatieve gevolgen heeft, bevrijdt zelfs een gedeeltelijke naleving van deze dharm (iemand) van de verschrikkelijke terreur (van herhaaldelijke geboorte en dood)'.

Bij de uitvoering van de actie zonder hiervan de vruchten te proeven wordt de initiële impuls of het zaad niet vernietigd. Het geeft evenmin aanstoot tot meer kwaad. Dus bevrijdt de zelfloze actie ons, zelfs in kleine mate, van het grote gevaar dat door geboorte en dood vertegenwoordigd wordt. Hiervoor moet over de aard van dergelijke actie nagedacht worden en moeten minstens een paar stappen langs hun pad afgelegd worden. Aanbidders die verzaakt hebben aan de verwaandheid van wereldse bezittingen hebben dit pad betreden, maar dit kan ook het geval zijn voor de personen die het leven van huishouders leiden. Krishn zegt tegen Arjun dat hij enkel het zaad moet strooien, want het zaad wordt nooit vernietigd. Er is geen natuurkracht, geen wapen dat het zaad kan vernietigen. De materiële wereld kan enkel momenteel herwonnen worden, en zich een tijdje verbergen, maar kan in geen geval de initiële inspiratie, de zaden, of de handeling van spirituele verwezenlijking wissen.

Volgens Krishn kan zelfs de ergste zondaar de ark der kennis zonder twijfel overstijgen. Wanneer hij zegt dat indien het zaad van de zelfloze actie pas geplant is, het onvergankelijk is, dan meent hij dit echt. Er is zelfs geen negatief effect aangezien het ons niet in het midden van de weg verlaat nadat het ons getoond heeft hoe we naar de spirituele verwezenlijking kunnen gaan. Dat is waarom zelfloze actie, zelfs in kleine mate, vrijheid voorziet van de grote bedreiging van geboorte en dood. Eens geplant, zelfs na een herhaalde geboorte, brengt het zaad van dergelijke actie ons naar de verwezenlijking van God en naar de emancipatie, zoals ook het geval is voor plezier en pijn. De vraag is wat we moeten doen wanneer we de weg naar de Zelfloze Actie kiezen.

नेहाभिक्रमनाशोऽस्ति प्रत्यवायो न विद्यते।
स्वल्पमप्यस्य धर्मस्य त्रायते महतो भयात्॥ ४०॥

41. 'Op dit voorspoedig pad, Oh Kurunandan (Arjun), is de resolute geest één, maar de geesten van onwetenden zijn verdeeld en talrijk'.

De geest die ernstig en krachtig naar de zelfloze actie georiënteerd is is eengemaakt. Zelfloze actie is alleen een, en zijn resultaat is ook een. Spirituele verwezenlijking is de enige echte verwezenlijking. De geleidelijke verwezenlijking van dit feit door tegen de krachten van de materiële wereld te vechten is een onderneming. Deze onderneming en resolute actie, met een enkel doel, zijn ook een en dezelfde. Wat dan met de personen die meer dan een actiewijze uitroepen? Volgens Krishn zijn zij geen echte aanbidders. De geesten van dergelijke mannen zijn oneindig verdeeld en dat is de reden waarom zij eindloze wegen bewandelen.

42-43. 'Door verlangens aangedreven mannen, Oh Parth, die alleen naar Vedic beloftes luisteren voor beloningen voor deze actie, die geloven dat de verwezenlijking van de hemel het hoogste doel van tijdelijke geboorte en zijn activiteiten is, en die pretentieuze woorden spreekt om de vele rites en ceremonies te beschrijven die zij als doorslaggevend voor het bereiken van werelds genoegen en macht beschouwen, zijn onwetend en hebben geen enkele scherpzinnigheid.'

De geesten van dergelijke mannen zijn doorzeefd met eindeloze tweedracht. Begerig en reikhalzend uitkijkend naar de mooie beloften die door de Vedic verzen gedaan zijn, beschouwen zij de hemel als het hoogste doel en geloven zij in niets anders. Zo'n onwetende mannen verzinnen niet alleen talrijke rites en ceremonies, waarvan ze als resultaat beloningen verwachten als de volgende geboorte, sensueel plezier, en wereldse overheersing, maar ook met een bloemrijke en verwijfde taal spreken. Om het

---

व्यवसायात्मिका बुद्धिरेकेह कुरुनन्दन ।
बहुशाखा ह्यनन्ताश्च बुद्धयोऽव्यवसायिनाम् ।। ४१ ।।
यामिमां पुष्पितां वाचं प्रवदन्त्यविपश्चितः ।
वेदवादरताः पार्थ नान्यदस्तीति वादिनः ।। ४२ ।।
कामात्मानः स्वर्गपरा जन्मकर्मफलप्रदाम् ।
क्रियाविशेषबहुलां भोगैश्वर्यगतिं प्रति ।। ४३ ।।

anders uit te drukken, de geesten van mannen zonder onderscheid zijn vol met oneindige verzinsels. Zij worden aangedreven door mannen die vruchten van acties beloven en de giften van de Ved als definitief en verplicht beschouwen. Zij beschouwen de hemel als het hoogste doel. Omdat hun geesten door de vele verschillen gespleten zijn, vinden zij talrijke aanbiddingwijzen uit. Zij spreken weliswaar met God, maar achter de bedekking van zijn naam vormen zij een groot aantal rituele ceremonies. Zijn deze activiteiten dan geen vorm van actie? Krishn ontkent dat deze activiteiten de echte actie zijn. Want wat is dan echte actie? De vraagt blijft onbeantwoord op dit punt. Op dit ogenblik verklaart Krishn alleen dat onwetende geesten verdeelde geesten zijn, reden waarom zij een onbeperkt aantal rites en ceremonies vormen die geen echte actie zijn. Zij breiden ze niet alleen uit, maar geven ook uiting aan hen in een figuurlijk taalgebruik. Laat ons eens naar het effect van dit alles kijken.

44. 'Verrukt door de versierende woorden en aangedreven door wereldse genoegens en overheersing hebben mannen zonder discriminatie besluiteloze geesten".

Geesten die onder de invloed van de veelbelovende woorden van dergelijke mensen staan zijn ook corrupt en slagen er evenmin in om iets die naam waardig te verwezenlijken. De mensen wiens geest door dergelijke woorden overspoeld worden, en die naar sensueel genot en tijdelijke macht hunkeren, hebben geen capaciteit voor actie; zij kunnen de echte actie onmogelijk waarmaken, zijnde een voorafgaande conditie voor het aanschouwen van de aanbeden God.

Waar wie zijn de mensen die hun oren bij deze onwijze mannen te luisteren leggen? Natuurlijk, eerder dan kenners van het Innerlijke binnen en buiten de Hoogste Geest, gaat het om de mensen die verslaafd zijn aan sensueel genot en tijdelijke macht. De geesten

---

भोगैश्वर्यप्रसक्तानां तयापहृतचेतसाम् ।
व्यवसायात्मिका बुद्धिः समाधौ न विधीयते ।। ४४ ।।

van dergelijke mannen kunnen deze actie niet bereiken die nodig is voor de laatste vereniging van het Innerlijke met de Hoogste Geest.

45. 'Aangezien alle Ved, Oh Arjun, alleen licht werpen op de drie eigenschappen, moet u boven hen uit stijgen, vrij zijn van de tegenspraken van geluk en zorg, je baseren op wat constant is, en je geen zorgen maken over wat je niet hebt en beschermen wat je hebt om jezelf aan het Innerlijke te wijden.'

De Ved werpen alleen licht op de drie eigenschappen van de natuur; zij weten niets over hen. Dus moet Arjun de sfeer van actie, door de Ved bepaald, doorbreken. Maar hoe? Terwijl hij uitlegt waarom dit zo is voegt hij eraan toe dat de geesten van mannen zonder scherpzinnigheid gedreven worden door eindeloze scheidingen, reden waarom zij de neiging hebben om een onbeperkt aantal rites en ceremonies uit te vinden en uit te werken. Zij zijn dus geen echte aanbidders. Zij gebruiken een pretentieuze en versierde taal om deze rites en ceremonies te beschrijven. Zodanig dat de geest van de man die door de charme van hun woorden misleid wordt vergiftigd is. Daarom is er slechts één ingezegende actie, hoewel men ons nog niet gezegd heeft wat dit precies inhoudt.

In de zevenenveertigste vers heeft Krishn Arjun verteld dat hij recht heeft op actie, maar niet op de vruchten van de actie. Dus mag Arjun deze vruchten niet wensen. Gelijktijdig mag niet geen vertrouwen verliezen in het rendement van actie. Met andere woorden, moet zich constant en diepgaand met het rendement bezighouden. Maar Krishn heeft nog steeds niet gezegd wat deze actie is. De vers wordt normaliter als volgt geïnterpreteerd: Doe wat je wilt, maar verlang niet naar zijn vruchten. Dat is, zo zeggen de personen die de vers interpreteren, waarom de zelfloze actie gaat. Het is echter waar dat Krishn ons tot op heden nog niet verteld heeft wat deze actie is en wat de mannen ervoor moeten doen. Tot

---

त्रैगुण्यविषया वेदा निस्त्रैगुण्यो भवार्जुन।
निर्द्वन्द्वो नित्यसत्त्वस्थो निर्योगक्षेम आत्मवान्॥ ४५॥

op dit punt heeft hij alleen zijn eigenschappen uitgewerkt, de voordelen beschreven, en de voorzorgsmaatregelen uitgelegd die tijdens het rendement nageleefd moeten worden. Toch is de vraagt over wat zelfloze actie precies is tot op heden onbeantwoord gebleven. Deze vraag wordt inderdaad alleen in Hoofdstuk 3 en 4 beantwoord.

Krishn verwijst opnieuw naar wat hij al gezegd heeft: Kirshn geeft Arjun de raad om zichzelf van de conflicten van genot en zorg te bevrijden, zich op de ene onveranderlijke realiteit te concentreren, en noch het niet verkregen noch het verkregen te wensen; zodat hij zich enkel en alleen aan het Innerlijke kan wijden. Dit is hoek hij boven de Ved kan uitstijgen. Maar is er een precedent van iemand die boven hen uitstijgt? Krishn zegt dat een man de Ved overstijgt, zelfs indien hij oog in oog komt te staan met de Hoogste Geest, en dat de man die zich van hem bewust is, een echte Vipr, een Brahmin is.

46. 'Na de definitieve absolutie heeft een man de Ved niet nodig, zoals we evenmin vijver nodig hebben wanneer er een allesomvattende oceaan is (rondom)'.

Wanneer een man aan alle kanten door oceaan omringd wordt, dan heeft hij geen vijver nodig. Dit geldt ook voor Brahmin die kennis van de Hoogste Geest vergaard heeft en die bijgevolg de Ved niet nodig heeft. Dat betekent dat de persoon die God kent de Ved doorstroomt, en dat deze man een Brahmin is. Dus raadt Krishn Arjun aan om boven de Ved uit te stijgen en een Brahmin te zijn.

Arjun is een Kshatriy en Krishn dwingt hem om een Brahmin te zijn. Brahmin en Kshatriy zijn, onder andere, namen van kwaliteiten die inherent zijn aan de beschikkingen van verschillende varn (of meer in het algemeen bekend als standen). Maar de varn-traditie is oorspronkelijk, zoals we reeds gezien hebben, eerder op de actie georiënteerd dan een sociale conditie, door geboorte bestemd. Wat nut heeft een mooie vijver voor iemand die de kristallen stroom van de Ganga gezien heeft? Sommigen gebruiken een vijver voor

---

यावानर्थ उदपाने सर्वतः संप्लुतोदके ।
तावान्सर्वेषु वेदेषु ब्राह्मणस्य विजानतः ।। ४६ ।।

ablutie, terwijl anderen er hun vee in wassen. Een wijsgeer die God gekend heeft door directe perceptie heeft hetzelfde soort nut voor de Ved. Zij zijn zonder twijfel nuttig. De Ved bestaat voor dwalende zwervers. Vanaf dit punt begint een verdere uitleg van het probleem. Bijgevolg legt Kirshn de voorzorgsmaatregelen uit die nageleefd moeten worden voor de verwezenlijking van de actie.

47. 'Aangezien je alleen recht hebt op de verwezenlijking van actie, maar nooit op de vruchten ervan, mag je noch beloningen van actie verlangen noch tot geen actie gedreven worden.'

Arjun, zo zegt Krishn, heeft het recht op actie, maar niet op diens resultaten. Dus moet Arjun zichzelf ervan overtuigen dat de vruchten van actie gewoonweg niet bestaan. Hij mag deze vruchten niet begeren en noch mag hij ontgoocheld worden door actie.

Tot nu toe heeft Krishn het begrip 'actie' (karm: betekent zowel actie als het gevolg ervan) in de negenendertigste vers van het hoofdstuk gebruikt, maar hij heeft niet aangegeven wat deze karm is en hoe dit verwezenlijkt wordt. Hij heeft echter de eigenschappen ervan beschreven.

(a) Hij heeft Arjun verteld dat hij, door de verwezenlijking van actie, van de links van actie bevrijdt wordt.

(b) Hij heeft daarna gezegd dat het zaad van de initiële impuls van actie onverwoestbaar is. Eens begonnen, heeft de natuur geen middelen om het zaad te vernietigen.

(c) Men heeft Arjun verteld dat er niet eens de kleinste scheur in deze actie is, omdat het ons nooit verlaat terwijl we stranden temidden van hemelse genot en wereldse overvloed.

(d) De verwezenlijking van deze actie, zelfs in kleine mate, kan ons van de grote angst van geboorte en dood bevrijden.

Maar, zoals duidelijk op basis van de uitleg hierboven, heeft Krishn tot nu toe actie niet gedefinieerd. In vers eenenveertig heeft hij in dit verband gezegd:

कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन।
मा कर्मफलहेतुर्भूर्मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि।। ४७।।

(e) De geest die vastberaden is om deze actie uit te voeren is de enige en de manier om dit te doen is eveneens de enige. Betekent dit dan dat mensen die zich met andere veelsoortige activiteiten bezighouden niet echt bezig zijn met het aanbidden van God? Volgens Krishn, zijn de activiteiten van deze mensen geen actie.

48. 'Het evenwicht van de geest dat uit de diepgaande absorptie in het rendement van actie voortspruit nadat verzaakt werd aan verbinding en gelijke ideeën met betrekking tot succes en mislukking draagt, Oh Dhananjay (Arjun), de naam van yog.'

In yog blijven, verzaken aan zelfbeheersing voor wereldse links, en kijken naar succes en mislukking met dezelfde geest, m.a.w. Arjun moet actie ondernemen. Maar welke actie? Krishn's uitspraak is dan de mannen aan zelfloze actie moeten doen. Evenwicht van geest is wat yog betekent. De geest waarin er geen onevenwicht is is vol met evenwicht. Hebzucht vernietigt het evenwicht, verbindingen maken het ongelijk, en verlangen naar de vruchten van actie vernietigen hun sereniteit. Dat is de reden waarom men nooit naar de vruchten van actie mag hunkeren. Tegelijkertijd mag er echter geen afname van vertrouwen in het rendement van de actie zijn. Wanneer aan de verbinding met alle dingen verzaakt wordt, zowel dingen die men ziet als dingen die men niet ziet, en wanneer alle zorgen over verwezenlijking en niet verwezenlijking opgegeven worden, dan moeten we onze ogen op yog gericht houden, de discipline die de individuele Ziel met de Hoogste Geest verbindt, en een leven van krachtige actie leidt.

Yog is dus de staat van culminatie. Maar het is ook de initiële fase. Onze ogen moeten uiteindelijk op het doel gericht worden. Dat is de reden waarom we onze ogen op yog gericht moeten houden. Gelijkheid van geest wordt ook yog genoemd. Wanneer de geest niet door mislukking en succes in de war gebracht kan worden, en niets zijn evenwicht kan teniet doen, dan zegt men dat dit de staat van yog is. In dat geval kan het niet door passie

---

योगस्थ: कुरु कर्माणि सङ्गं त्यक्त्वा धनंजय।
सिद्ध्यसिद्ध्यो: समोभूत्वा समत्वं योग उच्यते ।। ४८ ।।

verplaatst worden. Dergelijke geestesstaat maakt het de Ziel mogelijk om zichzelf met God te identificeren. Dit is een andere reden waarom deze staat Samattwa Yog genoemd wordt, de discipline die de geest met evenwicht doet vollopen. Aangezien er in dergelijke geestestaat sprake is van een volledige verzaking aan het genot, wordt dit ook de Weg van Zelfloze Actie (Nishkam Karm Yog) genoemd. Aangezien hiervoor actie ondernomen moet worden, staat het ook bekend als de weg van Actie (Karm Yog). Aangezien het het Innerlijke met de Hoogste Geest verenigt, wordt het yog genoemd. Hier moeten we er rekening mee houden dat er geen gevoel van verbinding mag zijn, en dat er niet naar de beloningen van actie gehunkerd mag worden. Dus zijn de Weg van Zelfloze Actie en de Weg der Kennis dezelfde:

49. 'Zoek onderdak in de weg van evenwicht (yog), Dhananjay, omdat actie met verlangen naar de vruchten van actie veel minder is dan het pad van discriminatie, en er zijn inderdaad leken die door lust (op beloningen) gemotiveerd worden.'

Begerige actie is verschillend van en lager dan het Pad van Discriminatie. Zij die na het bidden op zoek gaan zijn slechte mensen, zonder oordeel, en bijgevolg moet Arjun in de evenwichtige Weg der Kennis onderdak zoeken. Zelfs indien de Ziel beloond wordt met wat men verlangt dan is er een lichaam nodig om ervan te genieten. Zolang het proces van komen en gaan, van geboorte en dood, duurt, hoe kan er dan sprake zijn van de laatste verlossing? Een zoeker mag zelfs geen absolutie wensen, want absolutie is de totale vrijheid van passies. Terwijl hij over het verkrijgen van eventuele beloningen nadenkt wordt zijn aanbidding onderbroken. Waarom zou hij moeten verder gaan met het nadenken over God? Hij verdwaalt. Dus moet yog met een perfect evenwichtige geest aanschouwd worden.

Krishn beschrijft de Weg der Kennis (Gyan-Karm-Sanyas Yog) als ook de Buddhi- of Sankya Yog. Hij geeft Arjun aan dat hij heeft geprobeerd om hem over de aard van "discriminatie" te verlichten,

---

दूरेण ह्यवरं कर्म बुद्धियोगाद्धनंजय।
बुद्धौ शरणमन्विच्छ कृपणा: फलहेतव: ।। ४९ ।।

en dit in verband met de Weg der Kennis. Enerzijds mag men pas verder gaan na een juist onderzoek van de constructieve en negatieve aspecten van de onderneming, en anderzijds moet evenwicht bewaard blijven. Dus wordt het ook Weg van Evenwicht en Discriminatie genoemd (Samattwa-Buddhi Yog). Omwille van deze reden en omdat mannen, bezeten n door verlangen naar beloningen, gereduceerd worden tot onbeduidende vrekken wordt Arjun aangeraden om onderdak te zoeken in de Weg der Kennis.

50. 'Terwijl de Ziel begiftigd is met een ziel van evenwicht, waarbij verzaakt wordt aan zowel goede als kwade daden in deze wereld zelf en de aard van handeling met evenwicht is yog, de poging om de weg van evenwicht van discriminatie te ontdoen is Samattwa Yog.'

Stoïcijnse geesten geven zowel de heiligen als de zondaars in dit leven zelf op. Zij maken zich van beide los. Dus moet Arjun naar evenwicht van geest streven, afgeleid van de Weg der Kennis. Yog is de eigenschap om met evenwicht op te treden.

Twee gedragswijzen naar actie overheersen in deze wereld. Indien mensen een werk doen dan verlangen zij ook naar hun vruchten. Indien er geen beloningen zijn, dan zullen ze misschien zelfs niet werken. Maar Yogeshwar Krishn beschouwt dergelijke handeling als slavernij en verklaart dat aanbidding van de ene God de enige actie is die de moeite waard is. In dit hoofdstuk heeft hij alleen over actie gesproken. De definitieve van actie wordt in de negende vers van Hoofdstuk 3 gegeven; en zijn aard wordt in Hoofdstuk 4 uitgebreid besproken. In de vers die op het punt staat om uitgesproken te worden, bestaat de capaciteit om in vrijheid te handelen, ver van alle wereldse gebruiken, m.a.w. de actie te ondernemen en dit met voldoende inspanning en motivering, maar gelijktijdig met vrijwillige verzaking aan alle rechten op hun vruchten. Het is echter niet meer dan natuurlijk om nieuwsgierig te zijn en te willen weten wat er van deze vruchten zal komen. Maar er bestaat natuurlijk geen twijfel over dat zelfloze actie de

---

बुद्धियुक्तो जहातीह उभे सुकृतदुष्कृते ।
तस्माद्योगाय युज्यस्व योगः कर्मसु कौशलम् ।। ५० ।।

juiste manier is om op te treden. De hele energie van de verlangenloze aanbidder wordt dan op zijn actie gericht. Het menselijke leven is bestemd voor aanbidding van God. Gelijktijdig echter, hoewel men graag zou willen weten of men steeds verder moet gaan met actie of de actie een bepaald resultaat zal opleveren. Krishn behandelt nu dit probleem:

51. 'Door aan al de verlangens naar de vruchten van hun actie en te verzaken en (aldus) zich van de links van geboorte te bevrijden, bereiken wijze mannen die onderlegen zijn in de wijze van evenwicht en discriminatie, de pure, onsterfelijke status'.

Wijze mannen, beschikkend over de yog van discriminatie, verzaken aan de vruchten van hun acties en worden van de links van geboorte en dood bevrijd. Zij bereiken de pure, onsterfelijke status van eenheid met God.

De toepassing van intellect wordt hier in drie soorten gecatalogeerd. In de eerste plaats op basis van discriminatie (in de verzen 31-39). Dit geeft twee resultaten: goddelijke rijkdommen en de hoogste zegen. In de tweede plaats door de zelfloze Actie (in vers 39-51) die het enige gevolg veroorzaakt-bevrijding van de verschrikkelijke terreur van de herhaalde geboorte en dood door het bereiken van de onverwoestbare eenheid met god. Dit zijn de enige wijzen die voor de yog beschreven zijn. Het derde type van toepassing van intellect gebeurt door de onwetenden die zich aan andere eindeloze wijzen van actie wijden en die in de cycli van herhaalde geboorte en dood vallen in overeenstemming met hun daden.

Arjun's visie is alleen beperkt tot het verwerven van dominantie over de drie werelden en zelf over Goden. Maar zelfs hiervoor is hij niet geneigd om naar de oorlog te gaan. In dit punt onthult Krishn hem de waarheid die zegt dat een man de onsterfelijke status kan bereiken door middel van de zelfloze actie. De Weg

---

कर्मजं बुद्धियुक्ता हि फलं त्यक्त्वा मनीषिणः।
जन्मबन्धविनिर्मुक्ताः पदं गच्छन्त्यनामयम्।। ५१।।

van de Zelfloze Actie geeft ook toegang tot de status van het bestaan waar de dood niet kan binnendringen. Op welk punt zal een man echter de neiging vertonen om dergelijke actie te verwezenlijken?

52. 'Op het ogenblik waarop je geest met succes zijn weg gevormd heeft door het moeras van verbinding, zul je in staat zijn om te verzaken aan wat volgens jou waar is gehoord te worden of wat je gehoord hebt'.

Het moment waarop de geest van Arjun, inderdaad, de geest van een aanbidder, zich veilig en wel over de weg naar verbinding begeven heeft, en wanneer hij volledig vrij is van het streven naar kinderen of rijkdommen of eer, en alle wereldse banden gebroken zijn, zal hij zich ontvangend opstellen, niet alleen met betrekking tot wat de moeite is om gehoord te worden, maar ook met betrekking tot de idee van verzaking, waardoor dit alles een integraal deel van zijn actie wordt, in overeenstemming met wat hij geleerd heeft. Op dit ogenblik is Arjun echter niet voorbereid om te luisteren naar wat waar is om gehoord te worden, en bijgevolg wordt de vraag over de invloed van zijn gedrag gewoonweg niet gesteld. Krishn legt hier nogmaals de nadruk op:

53. 'Wanneer je geest, nu in de war door de in conflict zijnde voorstellen van de Ved, een onveranderbaar en constant bestaan bereikt binnen het wezen van de Hoogste Geest, dan zul je de onsterfelijke staat bereiken door middel van diepgaande meditatie'.

Wanneer Arjun's geest, op dit ogenblik in de war door de tegenstrijdige verklaringen van de Ved, [11], de status van de constante

---

यदा ते मोहकलिलं बुद्धिर्व्यतितरिष्यति ।
तदा गन्तासि निर्वेदं श्रोतव्यस्य श्रुतस्य च ।। ५२ ।।
श्रुतिविप्रतिपन्ना ते यदा स्थास्यति निश्चला ।
समाधावचला बुद्धिस्तदा योगमवाप्स्यसि ।। ५३ ।।

11. Het eerste deel van de Ved, gekend onder de naam van 'Werken' (Shruti), de Ved gekend door onthulling, en hoofdzakelijk bestaande uit hymnen en aanwijzingen met betrekking tot de heilige rites en ceremonies. Het tweede deel, bekend als 'Kennis' (Smriti), bestaat uit de Upanishad die zich bezig houdt met het bewustzijn van God, het hoogste aspect van de heilige waarheid.

beschouwing van God bereikt, wordt hij onveranderbaar en constant, en dan zal hij de capaciteit van de begeerde discriminatie bereiken. Dan zal hij het perfecte evenwicht bereiken, zijnde de laatste status van onsterfelijkheid. Dit is het bekronende punt van yog. De Ved geven ons zonder twijfel aanwijzingen; maar zoals Krishn uitlegt, verwarren de tegenstrijdige bevelen van de Shruti de geest. Er zijn veel voorschriften, maar het is jammer dat mensen zich normaliter van de kennis verwijderd houden die zo goed voor hen zou kunnen zijn.

Men zegt tegen Arjun dat hij de fase van onsterfelijkheid zal bereiken, de culminatie van yog, wanneer zijn verwarde geest rustig wordt door meditatie. Dit wekt natuurlijk Arjun's nieuwsgierigheid over de aard van wijsgeren die bestaan in een hoge staat van perfecte spirituele zegening, en wiens geesten onbeweeglijk en rustig zijn in de status van abstracte meditatie. Dus vraagt hij aan Krishn:

54. 'Arjun zei, ' wat, Oh Keshan, is het kenmerk van de man die de status van echte meditatie en het evenwicht van geest bereikt heeft, en hoe spreekt, zit en wandelt deze man met krachtige discriminatie?'

De Ziel die zijn twijfels uit de weg geruimd heeft bevindt zich in de status van samadhi of perfecte absorptie van gedachten in de Hoogste Geest, het enige wereldse object van meditatie. Iemand die de zo begeerde discriminatie bereikt heeft door identificatie met de eeuwige essentie, zonder begin noch einde, waarvan men zegt dat hij zich in de status van abstracte beschouwing van de aard van de Hoogste Geest bevindt. Arjun vraagt Krishn naar de kwaliteiten van de man met een geest van evenwicht die in dergelijke beschouwing vervat is. Hoe spreekt een man met stabiele wijsheid? Hoe gaat hij zitten? Hoe loopt hij? Arjun heeft dus vier vragen gesteld. Daarop zegt Krishn:

अर्जुन उवाच: स्थितप्रज्ञस्य का भाषा समाधिस्थस्य केशव।
स्थितधी: किं प्रभाषेत किमासीत व्रजेत किम्।। ५४।।

55. 'De Heer zei, 'Men zegt van een man dat hij een stabiele geest heeft wanneer hij aan al het verlangen van zijn geest verzaakt heeft en de tevredenheid van het Innerlijke door het Innerlijke bereikt heeft.'

Wanneer een man verzaakt heeft aan al zijn verlangens en de tevredenheid van zijn Ziel bereikt heeft door de beschouwing van zijn Ziel, dan wordt van hem gezegd dat ij een man met stevige scherpzinnigheid is. Dit Innerlijke wordt alleen bereikt door de passie volledig te verlaten. De wijsgeer die de onuitsprekelijke schoonheid van zijn Innerlijke gezien en die de perfecte bevrediging in hem gevonden heeft is de man met een stabiel oordeel.

56. 'Hij is inderdaad een stabiele wijsgeer die niet gedreven wordt door treurnis en die onverschillig staat ten opzichte van geluk, en die zijn passie, vrees en woede overwonnen heeft.'

Hij wiens geest niet in de war gebracht wordt door lichamelijke, accidentele en wereldse zorgen, en die zich van het verlangen naar fysieke genoegens bevrijdt heeft, en wiens passies, vrees en woede onderworpen zijn, die is de wijsgeer met discriminatie die het hoogste niveau van spirituele discipline bereikt heeft. Krishn wijst dan op andere kwaliteiten van zijn heilige man:

57. 'De man die volledig vrij is van verbinding en die noch pocht over succes noch wegkwijnt over mislukking.'

Die man is zeer wijs, en is volledig vrij van verdwaasdheid. Hij verwelkomt noch geluk noch wijst hij ongeluk de rug. Dat alleen al is een gunstig teken. De man van discriminatie is niet zo gelukkig voor gunstige omstandigheden en hij is evenmin bezorgd om nadelen, omdat hij noch het object is dat passend is voor het

---

श्रीभगवानुवाच: प्रजहाति यदा कामान्सर्वान्पार्थ मनोगतान् ।
आत्मन्येवात्मना तुष्ट: स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते ।। ५५ ।।
दु:खेष्वनुद्विग्नमना: सुखेषु विगतस्पृह: ।
वीतरागभयक्रोध: स्थितधीर्मुनिरुच्यते ।। ५६ ।।
य: सर्वत्रानभिस्नेहस्तत्तत्प्राप्य शुभाशुभम् ।
नाभिनन्दति न द्वेष्टि तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ।। ५७ ।।

bereiken, noch het kwade dat zijn geest kan verwarren. Met andere woorden, hij voelt geen behoefte om nog meer te streven.'

58. 'Zoals een schildpad zijn ledematen intrekt, heerst deze man in zijn gevoelens van alle objecten, en heeft hij daadwerkelijk een stabiele en krachtige geest'.

Wanneer een man zijn gevoelens van alle kanten terugtrekt en ze in zijn geest houdt zoals een schildpad zijn kop en poten intrekt, is zijn geest stabiel en krachtig. Maar dat is alleen maar aan analogie. Van zodra de schildpad weet dat het gevaar geweken is strekt zij opnieuw haar ledematen uit. Laat een man met stabiele en krachtige wijsheid eveneens, op dezelfde manier, zijn gevoelens los nadat hij ze samengetrokken heeft, en verder gaan met het genieten van het wereldse genot?

59. 'Terwijl objecten van sensueel genot niet langer beschikbaar zijn voor de man die zijn gevoelens aan deze objecten onttrekt, blijft zijn verlangen naar deze objecten toch bestaan; maar het verlangen van de man van discriminatie zijn volledig gewist door zijn perceptie van God'.

De objecten van gevoelens gaan ten einde voor de man die hen afgewezen heeft omdat zijn gevoelens ze niet langer waarneemt, maar zijn verlangen blijft bestaan. Het gevoel van verbinding blijft leven. Maar de passies van de yogi, de dader van zelfloze actie, worden teniet gedaan door zijn perceptie van de laatste essentie die God is.

De verwezenlijkte, of belichaamde wijsgeer trekt niet, zoals de schildpad, zijn gevoelens opnieuw uit. Wanneer zijn gevoelens gekrompen zijn, zijn alle invloeden en indrukken (sanskar) die hij met zich gedragen heeft vanuit een vroeger bestaan onherroepelijk dood. Zijn gevoelens worden niet opnieuw tot leven gewekt. Door God door het naleven van de Weg van Zelfloze Actie te bevatten

---

यदा संहरते चायं कूर्मोऽङ्गानीव सर्वशः ।
इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यस्तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ।। ५८ ।।
विषया विनिवर्तन्ते निराहारस्य देहिनः ।
रसवर्जं रसोऽप्यस्य परं दृष्ट्वा निवर्तते ।। ५९ ।।

worden zelfs de verbindingen met objecten van sensueel genot verwijderd. Kracht is dikwijls een bron van meditatie geweest waarmee zoekers zich van objecten van gevoel ontdaan hebben. Maar de gedachten aan deze objecten blijven bestaan. Deze verbindingen worden beëindigd alleen met de perceptie van God en nooit vroeger, omdat vóór deze fase er resten van zaken blijven bestaan.

In dit verband citeerde mijn zeer vereerde leraar Shree Parmanand Ji altijd een gebeurtenis vanuit zijn eigen leven. Hij had drie stemmen vanuit de hemel gehoord toen hij op het punt stond om zijn huis op te geven. Wij vroegen hem met respect waarom deze stemmen vanuit de hemel naar hem alleen kwamen; er waren geen stemmen voor ons geweest. Hij antwoordde dat hij dezelfde twijfel had. Maar dan had hij de indruk dat hij tijdens de laatste zeven geboortes een asceet geweest was. Tijdens de laatste vier van deze geboortes had hij alleen maar rondgedoold in het persoonlijke eigendom van een heilige man, met een sandal pasta markering op zijn voorhoofd, assen op zijn lichaam gewreven, en de kruik water dragend die door asceten gebruikt worden. Hij had toen in onwetendheid van yog geleefd. Maar tijdens de laatste drie geboorten was hij een echte heilige geweest, zoals een Ziel moet zijn; en nu was er het ontwaken van de weg van yog in hem. In het laatste leven vond de definitieve bevrijding bijna plaats en was het einde in zicht, maar enkele van zijn verlangens bleven bestaan. Hoewel hij zijn uiterlijk lichaam streng gecontroleerd had, waren er geen passies in hem. Dat was de reden waarom hij nog een andere geboorte moest ondergaan. En in deze geboorte, met een beperkte tijdsduur, had God hem van al zijn passies bevrijd, hem twee slagen gegeven als om hem alle inzichten en geluiden te verstrekken, en van hem een echte sadhu gemaakt.

Kirshn bedoelt precies hetzelfde wanneer hij zegt dat hoewel de associatie van een man met objecten van gevoelens eindigt wanneer hij niet langer op deze objecten reageert, hij ontdaan wordt van verlangen naar deze objecten, alleen wanneer hij weet dat zijn eigen Innerlijk gelijk is aan de identiek God door meditatie. Dus moeten we handelen tot we deze perceptie bereikt hebben.

Goswami Tulsidas heeft ook gezegd dat er in het begin passies in zijn hart waren, die alleen weggedragen werden door de echte aanbidding van God.

Krishn zegt hoe moeilijk het is om de gevoelens uit hun objecten te verwijderen:

60-61. 'Oh zoon van Kunti, de mannen zouden hun gevoelens moeten onderwerpen, gevoelens die zelfs sterke en krachtige geesten onderwerpen, en zich met perfecte concentratie aan mij wijden, omdat alleen de geest van de man die de controle over zijn gevoelens verkregen heeft standhoudt.'

Oproerige gevoelens verwoesten zelfs scherpzinnige en actieve geesten, en elimineren hun stabiliteit. Met volledige controle over zijn gevoelens, uitgerust met yog en devotie, moet Arjun onderdak vinden bij God, waarvan Krishn een incarnatie is, want alleen die man heeft een krachtige en stabiele geest die zijn gevoelens onderworpen heeft. Hier legt Yogeshwar Krishn uit wat in de loop van de aanbidding voorkomen moet worden, zoals ook de componenten van het spirituele zoeken, een taak die de mannen op zich moeten nemen. Zelfbeheersing en verbod alleen kunnen de gevoelens niet onderworpen. Samen met het negeren van gevoelens moet er ook een ononderbroken aanschouwing van de gewenste God zijn. Bij afwezigheid van dergelijke beschouwing zal de geest bezorgd zijn over materiële objecten, het kwade gevolg van wat we in de woorden van Krishn zelf zien.

62. 'Zij wiens gedachten bij sensuele objecten liggen zijn verbonden met hen, verbinding roept verlangen op, en er ontstaat woede wanneer deze verlangens belemmerd worden.'

Het gevoel van verbinding houdt aan in mannen die al over

यततो ह्यपि कौन्तेय पुरुषस्य विपश्चित: ।
इन्द्रियाणि प्रमाथीनि हरन्ति प्रसभं मन: ।। ६० ।।
तानि सर्वाणि संयम्य युक्त आसीत मत्पर: ।
वशे हि यस्येन्द्रियाणि तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ।। ६१ ।।
ध्यायतो विषयान्पुंस: सङ्गस्तेषूपजायते ।
सङ्गात्सञ्जायते काम: कामात्क्रोधोऽभिजायते ।। ६२ ।।

hun bezorgdheid voor de objecten van gevoelens zijn. Verlangen wordt geboren uit verbinding. En er is woede wanneer er een obstakel op de weg naar de bevrediging van het verlangen ligt. En tot wat leidt het gevoel van woede?

63. **'Zelfbedrog wordt geboren uit woede, waardoor het geheugen verward wordt; verwarring van het geheugen ondermijnt de capaciteit van discriminatie** en, wanneer **discriminatie verloren gaat, wijkt de zoeker van de middelen van absolutie af.'**

Verwarring en onwetendheid groeien uit woede. Onderscheid tussen het eeuwige en het voorbijgaande is terloops. Het herinneringsvermogen wordt door zelfbedrog door elkaar geschud, zoals dit ook het geval is met Arjun. Krishn zegt opnieuw dat in dergelijke geestestaat men niet wijs kan bepalen wat gedaan en niet gedaan moet worden. Verwarring van de geest verzwakt de vastberadenheid van de zoeker en het verlies van discriminatie zorgt ervoor dat hij van zijn doel afwijkt, namelijk een zijn met God.

64. **'Maar die man bereikt de spiritule rust die zijn geest overmeesterd heeft, en die niet door gevoel-objecten aangetast wordt hoewel hel mogelijk is dat er hiertoe aanleiding id, omdat zij gevoelens correct onder controle gehouden woeden'**

Door in het bezit te zijn van de middelen van spirituele verwezenlijking bereikt de wijsgeer die een intuïtieve perceptie van de identiteit van het Innerlijke en de Hoogste Geest ervaren heeft de staat van de hoogste vrede, omdat hij zijn gevoelens onderworpen heeft, en daardoor niet door hun objecten geraakt wordt, zelfs indien hij misschien tussen hen loopt. Voor zo'n mag is geen enkel verbod nodig. Er is voor hem nergens anders iets

---

क्रोधाद् भवति सम्मोहः सम्मोहात् स्मृतिविभ्रमः ।
स्मृतिभ्रंशाद् बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ।। ६३ ।।
रागद्वेषवियुक्तैस्तु विषयानिन्द्रियैश्चरन् ।
आत्मवश्यैर्विधेयात्मा प्रसादमधिगच्छति ।। ६४ ।।
प्रसादे सर्वदु:खानां हानिरस्योपजायते ।
प्रसन्नचेतसो ह्याशु बुद्धिः पर्यवतिष्ठते ।। ६५ ।।

ongunstigs waartegen hij zou moeten vechten en zich verdedigen. Er is evenmin een goed voor hem waarnaar hij zou moeten streven.

65. 'Na de verwezenlijking van de laatste rust verdwijnen al zijn (de zoeker's) zorgen, en groeit de gelukzalige geest van zo'n man snel en krachtig'.

Gezegend met een visie van God's onverwoestbare glorie en zijn goddelijke gratie verdwijnen alle zorgen van de aanbidder-de tijdelijke wereld en zijn objecten die het verblijf van alle zorgen zijn-en wordt zijn kracht van discriminatie sterk en stabiel. Krishn spreekt nu over de vele mensen die deze heilige conditie niet bereikt hebben:

66. 'Een man zonder spirituele verwezenlijking heeft noch wijsheid noch echt geloof, en een man zonder devotie kent geen vrede van geest. Aangezien geluk afhankelijk is van vrede, hoe kunnen deze mannen dan gelukkig zijn?'

Een man die niet gemediteerd heeft is onderworpen aan de op de zelfloze actie georiënteerde wijsheid. Deze verarmde man heeft zelfs gebrek aan gevoel van devotie voor de alomtegenwoordige Geest. Hoe kan zo'n man, zonder zich bewust te zijn van het Innerlijke en de God, in vrede zijn? En hoe kan zo'n man, zonder vrede, geluk ervaren? Er kan geen devotie zijn zonder het object van devotie te kennen, en kennis komt met aanschouwing. Zonder devotie kan er geen vrede zijn, en een man met een verwarde geest kan geen geluk voelen, laat staan de staat van onveranderbare, eeuwige gelukzaligheid.

67. 'Want, zoals de wind de boot op het water grijpt, zo is zelfs een van de gevoelens die in het midden van objecten roeit en waarmee het intellect gebruikt wordt, sterk genoeg om de discriminatie weg te vegen van iemand die geen spirituele verbinding heeft.'

नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य न चायुक्तस्य भावना।
न चाभावयत: शान्तिरशान्तस्य कुत: सुखम्॥ ६६॥
इन्द्रियाणां हि चरतां यन्मनोऽनुविधीयते।
तदस्य हरति प्रज्ञां वायुर्नावमिवाम्भसि॥ ६७॥

Zoals de wind een boot ver van zijn bestemming voert, kan zelfs een van de vijf zintuigen die onder objecten dweilen, waargenomen door het intellect, de man vastgrijpen die de taak van de spirituele zoektocht en discipline niet ondernomen heeft. Daarom is een permanente herinnering aan God essentieel. Krishn wijst nogmaals op het belang van een op actie georiënteerd gedrag.

68. 'Daarom, Oh de gewapende (Arjun), heeft de man die zijn gevoelens voorkomt door de objecten te verstooien, een stabiele discriminatie.'

De man die zijn gevoelens beperkt zodat ze niet door hun objecten gegrepen kunnen worden is een man met een krachtige wijsheid. 'Wapen' is een maatregel van de sfeer van actie. Gold wordt de 'almachtige gewapende' (mahabahu) genoemd, hoewel hij geen lichaam heeft en overal zonder handen en voeten werkt. De persoon die een met hem wordt is hem genegen en is op weg naar zijn sublieme grootheid, en is dus ook 'almachtig gewapend'. Dat is de betekenis van het gebruik van deze bijnaam, zowel voor Krishn als voor Arjun.

69. 'De echte aanbidder (yogi) blijft wakker tijdens wat voor alle wezens nacht is, maar de vergankelijke wereldse genoegens tijdens dewelke alle levende wezens wakker blijven zijn zoals de nacht voor de wijsgeer die de realiteit waargenomen heeft.'

De overschrijdende Geest is zoals de nacht voor levende wezens omdat hij door gedachte noch kan zien, noch kan begrijpen. Dus is hij als de nacht, maar het is in deze nacht dat de spiritueel gezien bewuste man wakker blijft omdat hij het vormloze gezien heeft en het onbegrijpbare gekend heeft. De zoeker vindt toegang tot Bod door de controle van de gevoelens, vredige geest, en meditatie. Dat is de reden waarom de vergankelijke wereldse

---

तस्माद्यस्य महाबाहो निगृहीतानि सर्वशः ।
इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यस्तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ।। ६८ ।।
या निशा सर्वभूतानां तस्यां जागर्ति संयमी ।
यस्यां जाग्रति भूतानि सा निशा पश्यतो मुनेः ।। ६९ ।।

genoegens waarnaar levende wezens elke dag op zoek zijn gelijk is aan de nacht voor de echte aanbidder van God.

Alleen de wijsgeer, die het individuele Innerlijke en het Universele Innerlijke behoudt en die onverschillig staat ten opzichte van verlangen, slaagt in zijn onderneming van de verwezenlijking van God. Dus dwaalt hij in de wereld en blijft toch onaangetast. Laat ons eens zien wat Krishn hierover te zeggen heeft.

70. ' Zoals het water van de vele rivieren en de altijd constante oceaan naar beneden vallen zonder dat hierdoor de rust aangetast wordt, zo vloeien de genoegens van de zintuigen in een man met stabiele discriminatie zonder hierdoor afwijkingen te veroorzaken, en dergelijke man bereikt de staat van de hoogste vrede eerder dan op zoek te gaan naar sensueel genot'.

De volle en onveranderbare oceaan assimileert alle rivieren die krachtig in de oceaan stromen. Op dezelfde wijze assimileert de man die zich bewust is van de eenheid van zijn Innerlijk met de Hoogste Geest alle wereldse genoegens in zichzelf zonder dat hij hierdoor van zijn gekozen pad afwijkt. Eerder dan naar sensuele beloning te zoeken, heeft hij als doel het bereiken van de hoogste gelukzaligheid door de eenheid van het Innerlijke met de hoogste God.

De krachtige stromingen van honderden rivieren die alles op hun weg vernietigen-oogst, mensen en dieren, en hun woningen, vallen met een fantastische kracht in de oceaan, maar kunnen het niveau van de oceaan noch verhogen noch verlagen; zij worden een met de oceaan. Op dezelfde krachtige wijze overvallen de sensuele genoegens de wijsgeer die de kennis van realiteit bereikt heeft, en worden een met hem. Zij kunnen hem noch voor het goede noch voor het kwade beïnvloeden. De acties van een aanbidder zijn niet-goed en niet-kwaad, zij overstijgen het goede en het kwade. De geesten die zich van God bewust zijn, onder controle en opgelost, dragen alleen het kenteken van de goddelijke

---

आपूर्यमाणमचलप्रतिष्ठं समुद्रमाप: प्रविशन्ति यद्वत् ।
तद्वत्कामा यं प्रविशन्ति सर्वे स शान्तिमाप्नोति न कामकामी ।। ७० ।।

uitmuntendheid. Dus hoe kan een andere indruk in zijn geest komen? In deze ene vers heeft Krishn een antwoord gegeven op veel van de vragen van Arjun. Arjun wilde het kenteken van een wijsgeer leren kennen die de goddelijke realiteit kent:"hoe hij spreekt, hoe hij zit, hoe hij loopt. Met het enige woord-"oceaan"-beantwoordt de alomtegenwoordige Krishn al deze vragen. Het kenteken van een wijsgeer is het feit dat hij is zoals een oceaan. Zoals een oceaan is hij niet gebonden door voorschriften, dat hij zo moet zitten en zo moet lopen. Het zijn mensen zoals hij die de laatste vrede bereiken, omdat zij over zelfcontrole beschikken. De mensen die op zoek zijn naar genot kunnen geen vrede hebben.

71. **'De man die verzaakt heeft aan alle verlangens, en die zich zonder ego, arrogantie en verbinding gedraagt, is de man die vrede bereikt.'**

Mensen die al hun genot opgegeven hebben, en wiens acties volledig bevrijd zijn van de gevoelens van ik en mijn, verwezenlijken de laatste vrede, en eens voorbij deze grens is er niets meer om naar te streven of te bereiken.

72. **'Zodanig, Oh Arjun, is de vastberadenheid van de man die God verwezenlijkt heeft; nadat hij deze staat bereikt heeft onderwerpt hij al zijn verleiding en blijft stevig in zijn ideeën geloven, met zijn dood gaat hij verder in deze staat van eenmaking van zijn Innerlijke met God.'**

Dit is de staat van iemand die God verwezenlijkt heeft. Rivieren van tijdelijke objecten vloeien in de op oceanen lijkende wijsgeren die over zelfcontrole en een intuïtieve perceptie van God beschikken.

Sommigen zeggen dat de Geeta in het tweede hoofdstuk zelf aanschouwd wordt. Maar het hoofdstuk kan alleen als een conclusie aanvaard worden wanneer alle implicaties van actie (karm) door

---

विहाय कामान्य: सर्वान् पुमांश्चरति नि:स्पृह: ।
निर्ममो निरहङ्कार: स शान्तिमधिगच्छति ।। ७१ ।।
एषा ब्राह्मी स्थिति: पार्थ नैनां प्राप्य विमुह्यति ।
स्थित्वास्यामन्तकालेऽपि ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति ।। ७२ ।।

een loutere opsomming van het proces toegelicht wordt. In dit hoofdstuk heeft Krishn tegen Arjun gezegd dat hij naar hem moet luisteren op de Weg naar de Zelfloze Actie, want door deze weg te kennen zal hij van de boeien van het materiële leven bevrijd worden. Hij heeft alleen recht om te handelen, maar geen recht op de vruchten van zijn actie. Gelijktijdig moet hij vastberaden blijven om te handelen. Hij moet altijd klaar staan om te handelen. Door de uitvoering van dergelijke actie verzekert hij de grootste kennis van het Innerlijke en van God, en bereikt hij de laatste vrede. Dit alles heeft Krishn gezegd, echter niet wat actie is.

Het deel dat in het algemeen bekend staat als "De Yog of Weg van Discriminatie" is in feite geen hoofdstuk; het is alleen een middel voor lezers dan een creatie van de poëet van de Geeta. Er is niets verrassend in, omdat we een werk het beste kunnen interpreteren enkel en alleen op basis van ons eigen begrip. In dit 'hoofdstuk', zoals we gezien hebben, door de verdiensten van actie te beklemtonen, en door de voorzorgsmaatregelen op te sommen die nageleefd moeten worden tijdens de uitvoering van de actie evenals de eigenschappen van de wijsgeer die de directe kennis van het Innerlijke en God door perceptie vergaard heeft, heeft Krishn Arjun's nieuwsgierigheid gewekt en ook sommige van zijn vragen beantwoord. Het Innerlijke is onveranderbaar en eeuwig. Arjun moet dit weten om de realiteit te leren kennen. Er zijn twee manieren om deze kennis te vergaren, namelijk de Weg van Discriminatie en de Weg van Zelfloze Actie. De uitvoering van de vereiste actie na een voorzichtig onderzoek van iemands capaciteit en vastberadenheid is de Weg der Kennis, terwijl wanneer men zich op dezelfde taak met liefhebbende afhankelijkheid van de vereerde God gooit, er sprake is van de Weg van de Zelfloze Actie, ook bekend als de Weg van de Godvruchtige Devotie (Bhakti Marg). Goswami Tulsidas heeft de twee wegen beschreven, die beide naar de laatste bevrijding leiden, namelijk: 'Ik heb twee zonen. De oudste zoon is een man van discriminatie. Maar de jongste zoon is louter een jongen, met devotie naar mijn persoon en alleen bereid om me diensten te verlenen en eer te betonen. Deze laatste vertrouwt dus op mij, terwijl de andere van zijn eigen moed afhangt.

Beide moeten tegen dezelfde vijanden strijden en vechten, namelijk passie en woede.

Krishn zegt *op dezelfde wijze* dat hij twee soorten aanbidders heeft. Er is eerst de volgeling van de Weg der Kennis (gyanmargi). Op de tweede plaats is er de volgeling van de Weg der Devotie (bhaktimargi). De man van devotie of de uitvoerder van de zelfloze actie vindt onderdak bij God en gaat verder op zijn gekozen pad, volledig afhankelijk van zijn lot. Vertrouwend in zijn eigen kracht zet de man van discriminatie in tegendeel zijn weg verder nadat hij een evaluatie van zijn eigen capaciteit, evenals van het voor- en nadeel van de onderneming gemaakt heeft. Maar beide hebben een gemeenschappelijk doel en dezelfde vijanden. Niet alleen de man van discriminatie, maar ook de man van devotie moet dezelfde problemen overwinnen, zijnde woede, verlangen, en andere goddeloze eigenschappen. Beide moeten ze aan het verlangen verzaken; en eveneens aan de actie die identiek is voor beide discipelen.

Aldus eindigt het Tweede Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de titel:

'Karm-Jigyasa.', of 'Nieuwsgierigheid over Actie'.

Aldus eindigt Swami Adgadanand's uiteenzetting over het Tweede Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'.

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 3

OP DE VERNIETIGING VAN DE VIJAND AANDRINGEN

In Hoofdstuk 2 zei Krishn tegen Arjun dat de kennis waarover hij beschikte te maken had met de Weg der Kennis. En waaruit bestaat deze kennis, behalve het feit dat Arjun zou moesten vechten? Indien hij wint dan zal hij met de hoogste status beloond worden en, zelfs in geval van een nederlaag, zal hij een goed bestaan in de hemel hebben. In de overwinning is alles vervat, met inbegrip van succes, en goddelijkheid zelfs in geval van nederlaag. In elk geval is er in meerdere of mindere mate sprake van winst en in geen geval van verlies. Krishn legde daarna dezelfde kennis uit in verband met de Weg van de Zelfloze Actie, op basis waarvan Arjan volledig bevrijd zou kunnen worden van de gevolgen van actie. Hij sprak ook over de kenmerkende eigenschappen van de weg en legde nadruk op de essentiële voorzorgsmaatregelen die tijdens dergelijke actie in acht genomen moeten worden. Arjun zal bevrijd worden van de gevolgen van actie indien hij diens vruchten niet wenst en zal hiervan gebruik maken, echter zonder af te wijken van zijn wil voor uitvoering. Hoewel er uiteindelijk absolutie zal zijn, toont deze weg - de Weg van Zelfloze Actie – Arjun niet het vervolg van zijn eigen individueel bestaan.

Dus is volgens hem de Weg der Kennis eenvoudiger en toegankelijker dan de Weg van Zelfloze Actie en wou hij weten waarom Krishn hierop aandrong, hoewel hij zelf geloofde dat de Weg der Kennis beter is dan de Weg van Zelfloze Actie, om over te gaan tot dergelijke afschuwelijke daad als het doden van zijn medemens. Het was een redelijke vraag. Indien we werkelijk ergens naar toe moeten gaan waar er sprake is van twee wegen, dan zullen we zeker en vast proberen om de minst gevaarlijke weg te vinden.

Indien we ons deze vraag niet stellen zijn wij niet echt op zoek naar de weg. Dus wenst Arjun zich tot Krishn.

1. **'Arjun zei, 'Oh Janardan, indien u denkt dat de kennis beter is dan de actie, waarom vraagt u, Oh Keshav, mij dan om over te gaan tot de verschrikkelijke actie?'**

'Janardan' is iemand die over zijn volk waakt. Dus hoopt Arjun dat Krishn hem zal uitleggen hoe hij zich tot de verschrikkelijke weg moet wenden. Volgens Arjun is de weg verschrikkelijk omdat hij op deze weg alleen recht heeft om te handelen, maar op geen enkel ogenblik recht heeft op de beloningen van deze actie. Er mag evenmin verlies van doorzettingsvermogen zijn, en met een constante onderwerping en de blik gericht op de weg moet hij constant met zijn taak bezig zijn.

Heeft Krishn hem niet beloofd dat, door het volgen van de Weg der Kennis, hij in geval van overwinning de Hoogste Geest zal bereiken, terwijl zelfs in geval van verlies, hij recht heeft op een goddelijk leven? Bovendien mag hij de weg alleen betreden na een correcte evaluatie van zijn sterke en zwakke punten. Dus is volgens hem de kennis beter dan de zelfloze actie, en smeekt hij Krishn:

2. **'Aangezien uw complexe woorden mijn geest zodanig verwarren verzoek ik u mij over de ene weg te vertellen waarop ik de status van zegening kan bereiken.'**

Krishn had inderdaad de nadruk gelegd op de besluiteloosheid van Arjun, maar zijn woorden hebben alleen bijgedragen tot de toename van zijn twijfels. Dus verzoekt hij Krishn om hem duidelijk te vertellen over de ene weg waarop hij emancipatie kan bereiken. Krishn richt zich daarop tot hem.

अर्जुन उवाच

ज्यायसी चेत्कर्मणस्ते मता बुद्धिर्जनार्दन।
तत्किं कर्मणि घोरे मां नियोजयसि केशव।। १।।
व्यामिश्रेणेव वाक्येन बुद्धिं मोहयसीव मे।
तदेकं वद निश्चित्य येन श्रेयोऽहमाप्नुयाम्।। २।।

3. **'De heer zei, 'Ik heb je vroeger al verteld, Oh zondeloze (Arjun), over twee wegen van spirituele discipline, de Weg der Discriminatie of Kennis voor wijsgeren en de Weg der Zelfloze Actie voor mannen van actie.'**

'Vroeger' betekent hier geen periode (yug) zoals het Gouden of **Treta** Tijdperk.[1] Het gaat heer eerder om het laatste hoofdstuk waarin Krishn over de twee wegen gesproken heeft, met aanbeveling van de Weg der Kennis voor mannen van wijsheid en de Weg van de Zelfloze Actie voor mannen die zich actief aan de taak wijden die hen uiteindelijk met God zal verenigen. In beide wegen moet actie ondernomen worden. Bijgevolg is actie essentieel.

4. **'De mens bereikt noch de uiteindelijke status van actieloosheid door niet te werken, noch bereikt hij de goddelijke perfectie door gewoon van zijn werk af te zien.**

Er is geen ontsnapping aan actie. Een man kan de status van actieloosheid niet bereiken door beginnen te werken, noch kan hij de status van goddelijke perfectie bereiken door een begonnen taak gewoon te stoppen. Dus, onafhankelijk van het feit of Arjun de voorkeur geeft aan de Weg der Kennis of aan de Weg van de Zelfloze Actie, hij moet in elk geval zijn best doen.

Normaliter beginnen op dit punt de mannen die op zoek zijn naar de weg naar God naar ontsnappingen te zoeken. Wij moeten op onze hoede zijn voor de courante vergissing die erin bestaat dat we 'zelfloze uitvoerders' worden, gewoon maar omdat we geen taken uitvoeren. Dat is de reden waarom Krishn de nadruk legt op het feit dat iemand de status van actieloosheid niet bereikt door

---

श्रीभगवानुवाच
लोकेऽस्मिन्द्विविधा निष्ठा पुरा प्रोक्ता मयानघ ।
ज्ञानयोगेन सांङ्ख्यानां कर्मयोगेन योगिनाम् ।। ३ ।।
न कर्मणामनारम्भान्नैष्कर्म्यं पुरुषोऽश्नुते ।
न च सन्नयसनादेव सिद्धिं समधिगच्छति ।। ४ ।।

1. In de denkwijze van de Hindu's zijn er vier tijdperken (yug) van de wereld, Satya Treta, Dwapar en Kali (het actuele tijdperk). De eerste en laatste zijn ook bekend als 'Gouden' of 'IJzeren' respectievelijk.

gewoon zijn werk te stoppen. Het punt waar zowel het goede als het kwade volledig ophoudt, waar er alleen sprake is van daadwerkelijke 'actieloosheid' kan alleen door actie bereikt worden. Anderzijds zijn er mannen die geloven dat zij geen actie moeten ondernemen omdat zij mannen met intellect en inzicht zijn, en omdat er geen actie als dusdanig op hun gekozen pad is. Maar de mannen die aan actie verzaken, onder dergelijke impressie, zijn feitelijk geen wijze mannen. Enkel en alleen het verzaken aan een ondernomen taak kan niet leiden tot het bereiken van de verwezenlijking en tot de eenmaking met God.

5. **'Aangezien alle mannen ongetwijfeld van de natuur afkomstig zijn, kan niemand, zelfs niet het kleinste ogenblik, zonder actie leven.'**

Niemand kan zelfs niet gedurende een fractie van een seconde zonder actie leven omdat de drie eigenschappen van de zaak, afkomstig uit de natuur, hem dwingen om te handelen. Zoals de natuur en diens eigenschappen bestaan kan niemand zonder actie leven.

Krishn zegt in de drieëndertigste en zevenendertigste vers van Hoofdstuk 4 dat alle acties ophouden te bestaan en uitlopen in de meest uitgebreide kennis: de kennis verworden door meditatie over de sublieme waarheden die de man leren om zich bewust te zijn van zijn eigen Innerlijk en hoe men met de Hoogste Geest terug verenigd kan worden. Het vuur van deze kennis vernietigt elke actie. Wat de Yogeshwar hiermee in werkelijkheid bedoelt is het feit dat de actie stopt wanneer yog de drie eigenschappen van de materiële wereld overschreden heeft, en wanneer een duidelijke uitkomst van het denkproces plaatsvindt in de vorm van een directe perceptie evenals oplossing van het Innerlijke in God. Maar voordat deze opgedragen taak beëindigd wordt stopt de actie niet en blijven we verbonden met actie.

न हि कश्चित्क्षणमपि जातु तिष्ठत्यकर्मकृत्।
कार्यते ह्यवश: कर्म सर्व: प्रकृतिजैर्गुणै:।। ५।।

6. ‘Deze man is een huichelaar die zijn gevoelens blijkbaar door geweld[2] bedwingt, maar wiens geest verder met voorwerpen van hun beloning bezig blijft’.

Dergelijke onwetende man die genoegen vindt in sensuele objecten terwijl zijn gevoelens uiterlijk door hatt yog bedwongen worden zijn valse mannen en in geen geval wijze mannen. Het is duidelijk dat dergelijke praktijken ook in het tijdperk van Krishn overheersten. Er waren mannen die, in plaats van te doen wat men moet doen, enkel en alleen hun gevoelens bedwongen door onnatuurlijke middelen en die beweerden dat ze wijs en perfect waren. Maar volgens Krishn zijn dergelijke mannen geboren leugenaars. Onafhankelijk van het feit of we de voorkeur geven aan de Weg der Discriminatie of aan de Weg van de Zelfloze Actie, moet het werk voor elk van hen uitgevoerd worden.

7. ‘En, Oh Arjun, die man die zijn gevoelens bedwingt met zijn geest en die zijn organen van actie gebruikt om zelfloze werken in een geest van volledige onbevangenheid verdient een beloning.’

Hij is een superieure man die een innerlijke (beter dan uiterlijke) controle over zijn gevoelens uitoefent, zodat zijn geest bevrijd is van passies, en die zijn taken uitvoert zonder dat hij hiervoor iets wenst. Nu, hoewel we weten dat werk uitgevoerd moet worden, ligt het probleem in het feit dat we de exacte aard van dit werk nog niet begrijpen. Dat is eveneens Arjun’s probleem en Krishn gaat nu dit probleem oplossen.

कर्मेन्द्रियाणि संयम्य य आस्ते मनसा स्मरन् ।
इन्द्रियार्थान्विमूढात्मा मिथ्याचार: स उच्यते ।। ६ ।।
यस्त्विन्द्रियाणि मनसा नियम्यारभतेऽर्जुन ।
कर्मेन्द्रियै: कर्मयोगमसक्त: स विशिष्यते ।। ७ ।।

2. Hatt Yog: zo genoemd omdat dit plaatsvindt door geweld op het lichaam uit te oefenen, zoals bijvoorbeeld op één been staan, de armen omhoog houdend, rook inademen, enz.

8. 'Je moet je opgedragen werk uitvoeren zoals aangegeven door de schriften, want het is beter om te werken dan om niet te werken, en bij gebrek aan werk kan zelfs de trip van je lichaam niet ten einde gebracht worden.'

Arjun wordt opgedragen om de voorgeschreven actie- de opgedragen taak- uit te voeren, die verschilt van alle andere soorten werken. De uitvoering van deze actie heeft de voorkeur op de inactie, omdat indien wij dit doen en zelfs een klein deel van onze weg overschrijden, wij op deze wijze gered kunnen worden van de grote angst van geboorte en dood. De uitvoering van iemands spirituele taak – de opgedragen actie – is bijgevolg de betere weg. Door deze taak niet uit te voeren kunnen we zelfs de reis van onze Ziel door verschillende lichamen niet ten einde brengen. Deze reis wordt normaliter geïnterpreteerd als 'het waarnemen van het fysieke lichaam'. Maar wat soort van steun is dit? Zijn wij een fysiek lichaam? Deze Ziel, het belichaamde Innerlijke, dat wij kennen met de naam van Purush-wat heeft hij gedaan behalve zijn fysieke reis door eindeloze levens? Wanneer kledingstukken versleten zijn vervangen we ze en doen nieuwe aan. Op dezelfde wijze is deze hele wereld, van de laagste schepsels tot de hoogste geesten, van Brahma3 tot zijn meest afgelegen limieten, verplaatsbaar. Door geboorten, laag en hoog, heeft deze Ziel zijn fysieke reis afgelegd sinds het ongekende begin. Actie is iets dat de reis beëindigt. Indien er nog een geboorte moet plaatsvinden dan is de reis nog steeds onvolledig. De zoeker is nog altijd op weg, door lichamen reizend. Een reis is enkel en alleen beëindigd wanneer de bestemming bereikt wordt. Na de ontbinding in God moet het Innerlijke niet langer door fysieke geboorten reizen. De kenning van de afwijzing van het Innerlijke van oude lichamen en het aannemen van nieuwe lichamen is nu gebroken. Dus is actie iets dat het Innerlijke bevrijdt, de **Purush**, van de noodzaak om

---

नियतं कुरु कर्म त्वं कर्म ज्यायो ह्यकर्मण: ।
शरीरयात्रापि च ते न प्रसिद्धयेदकर्मण: ।। ८ ।।

3. De eerste en de oudste van de heilige Hindu Drievuldigheid waarvan men gelooft dat hij over de handeling van de schepping geheerst heeft.

door lichamen te reizen. Krishn zegt tegen Arjun in de zestiende vers van Hoofdstuk 4: 'Door deze actie zul je bevrijd worden van het kwade dat de wereld bindt.' Dus is actie, zoals in de Geeta gebruikt, iets dat van het kwade van de wereld bevrijdt.

De vraag wat deze opgedragen actie is blijft echter nog steeds onbeantwoord. Krishn begint nu een antwoord te geven op deze vraag.

9. 'Aangezien het gedrag van yagya de enige actie is en alle andere zaken waarin mensen betrokken zijn enkel de wereldse binding vormen, Oh zoon van Kunti, wees ongebonden en volg God.'

De beschouwing van God is de enige echte actie. Dit gedrag is actie die ervoor zorgt dat de geest zich op God kan concentreren. Het is een voorgeschreven handeling en, in overeenstemming met Krishn, zijn taken die niet met deze beschrijving overeenstemmen, slechts vormen van wereldse binding. Alles andere, namelijk alles wat niet overeenstemt met de uitvoering van deze **yagya**, is een vorm van slavernij in plaats van actie. Het is belangrijk om nog maar eens aan de vermelding van Krishn aan Arjun te herinneren waarin hij zegt dat hij bevrijd zal worden van het kwade door het enige echte werk uit te voeren. De verwezenlijking van dit werk, van **yagya,** is actie; en Arjun wordt verzocht om deze actie op correcte wijze uit te voeren. Deze actie kan niet zonder onbaatzuchtigheid in de wereld en zijn objecten uitgevoerd worden.

Bijgevolg is het gedrag van **yagya** actie. Maar een andere vraag die nu rijst is wat de verdienstelijke handeling van **yagya** is. Voordat deze vraag beantwoord wordt geeft Krishn echter eerst een korte uiteenzetting van de oorsprong van **yagya**, en ook over wat dit te bieden heeft. Het is pas in Hoofdstuk 4 dat duidelijk gemaakt wordt wat **yagya** is-de verwezenlijking van de actie. Vanaf dit ogenblik is het duidelijk dat het de manier van Krishn is om eerst

---

यज्ञार्थात्कर्मणोऽन्यत्र लोकोऽयं कर्मबन्धनः ।
तदर्थं कर्म कौन्तेय मुक्तसङ्गः समाचर ।। ९ ।।

de kenmerkende eigenschappen van het voorwerp te beschrijven om een respectvolle verhouding tot het voorwerp te scheppen. Daarna benadrukt hij de voorzorgsmaatregelen die tijdens de verwezenlijking in acht genomen moeten worden, en pas op het einde legt hij het voornaamste principe uit.

Voordat we verdergaan moeten we even herinneren wat Krishn over een ander aspect van actie gezegd heeft: namelijk dat het een voorgeschreven en opgedragen gedrag is en dat wat normaliter in zijn naam gedaan wordt geen echte actie is.

Het begrip 'actie' werd voor de eerste keer in Hoofdstuk 2 gebruikt. Zijn kenmerkende eigenschappen evenals de voorzorgsmaatregelen die nodig zijn werden uitgelegd. Maar de aard van deze actie werd niet nader gespecificeerd. In Hoofdstuk 3 heeft Krishn tot op dit punt gezegd dat niemand zonder actie kan leven. Aangezien de man in de natuur leeft moet hij handelen. Toch zijn er mannen die hun zintuigen door het gebruik van kracht beheersen, maar wiens gedachten nog steeds bezet zijn door objecten van de gevoelens. Dergelijke mannen zijn arrogant en hun inspanningen zijn tevergeefs. Dus wordt Arjun opgedragen om zijn gevoelens te bedwingen om de opgedragen actie uit te voeren. Maar toch blijft de vraag open: welke actie moet hij uitvoeren? Hem wordt gezegd dat de verwezenlijking van yagya actie is. Maar hiermee wordt de vraag in feite niet echt beantwoord. Het is waar dat yagya actie is; maar wat is yagya? In dit hoofdstuk verklaart Krishn alleen de oorsprong en de bijzondere eigenschappen van yagya, en het is pas in Hoofdstuk 4 dat hij het concept van de actie die uitgevoerd moet worden uitwerkt.

Een goed begrip van deze definitie van actie is dé sleutel tot ons begrip van de Geeta. Alle mannen voeren een bepaald werk uit, maar dat verschilt van echte actie. Sommige van hen zijn boeren, terwijl anderen handelaars en kooplui zijn. Sommige bezetten machtsposities, terwijl anderen gewoon dienaars zijn. Sommigen beweren dat zij intellectuelen zijn, terwijl andere hun brood verdienen met handwerk. Sommige voeren sociale diensten uit, terwijl anderen het land dienen. En voor alle deze activiteiten

hebben de mensen ook contexten van egoïsme en altruïsme uitgevonden. Maar volgens Krishn zijn zij gewoonweg niet wat hij met actie bedoelt. Alles wat buiten **yagya** gedaan wordt is alleen een vorm van wereldse binding, geen echte actie. De verwezenlijking van yagya is de enige echte actie. Maar in plaats van uit te leggen wat yagya is spreekt hij niet over zijn genesis.

10. **'In het begin van kalp-de loop van zelfverwezenlijking[4], vormde Prajapati Brahma yagya samen met de mensheid en maakte hiervan gebruik om door yagya te klimmen, aangezien deze hem kon geven wat zijn hart verlangde'.**

Prajapati[5] Brahma, de god die over de schepping waakt, maakte de mensheid samen met **yagya** in het begin en zei de mensen om te werk te gaan volgens yagya. Deze yagya, heel genadig, werd voorgeschreven of opgedragen als de actie die hun honger naar verwezenlijking van de eeuwige God zou kunnen bevredigen.

Wie was de schepper van de mensheid samen met yagya? Wat het Brahma en wie is hij? Is hij, zoals geloofd wordt, de God met vier hoofden en acht ogen? Volgens Krishn zijn er geen wezens als goden. De wijsgeer die zich verwezenlijkt heeft en die een geworden is met de Hoogste Geest, de fontein waaruit de hele mensheid verrijst, is '**prajapati**'. Wijsdom, zijnde het resultaat van kennis van God, is Brahma zelf. Op het ogenblik van deze verwezenlijking wordt de geest een louter instrument. Het is God zelf die dan door de stem van de wijsgeer spreekt.

सहयज्ञाः प्रजाः सृष्ट्वा पुरोवाच प्रजापतिः।
अनेन प्रसविष्यध्वमेष वोऽस्त्विष्टकामधुक् ।। १० ।।

4. Betekent normaliter 1000 yug (tijdperken), bestaande uit een periode van 432 miljoen jaar van sterfelijke wezens—kalp betekent eveneens een proces van behandeling voor de herstelling van de gezondheid (kayakalp). Dus betekent kalp hier de volledige loop van de zelfverwezenlijking.

5. Een andere epitheton van de hoogheid die over de schepping waakt evenals van een echte asceet. Hij is ook een pati, de heer en redder. Zoals de godheid schrijf hij ook meditatie voor. Hij is zoals een monarch en zijn discipelen zijn zijn ondergeschikten. Dus betekent prajapati hier de man van perfectie die een overbrenger van de essentie van God geworden is.

Er is een constante toename van wijsheid na het begin van de spirituele aanbidding, of verering. Aangezien in het begin deze wijsheid met kennis van God begiftigd is, wordt het **brahmvitt** genoemd. Geleidelijk aan, naarmate de kwade impulsen onderworpen worden en de kennis van God verrijkt wordt, wordt deze wijsheid **brahmvidwar** genoemd. Naarmate deze wijsheid nog toeneemt en verfijnd wordt, staat hij bekend als **brahmvidwariyan**. In deze fase bereikt de wijsgeer die met kennis van God gezegend is ook de capaciteit om anderen op de weg van de spirituele groei te brengen. Het hoogste punt van wijsheid is **brahmvidwarisht,** deze staat van spirituele overstroming waarin de geest van God zoals een kristallen stroom vloeit. Mannen die deze staat bereikt hebben penetreren en begeven zich in de Hoogste Geest van waaruit de hele mensheid geboren wordt. De geesten van dergelijke wijsgeren zijn louter instrumenten en deze worden **'prajapati'** genoemd. Door zichzelf van de tegenspraak van de natuur te ontdoen scheppen zij het Innerlijke dat zich nog onbewust is van het proces van meditatie van de aanbidding van God. Het verstrekken van perfectie die overeenstemt met de geest van **yagya** is de schepping van de mensheid. Voor deze fase is de menselijke samenleving onbewust en chaotisch. De schepping heeft geen begin. **Sanskar** heeft altijd bestaan: maar voordat de wijsgeren perfectie verschaft hebben was Sanskar vervormd en in een staat van anarchie. De vormgeving in overeenstemming met de eisen van yagya is de actie van verfijning en versiering.

Sommige van dergelijke wijsgeren schiepen **yagya** naast de creatie van de mensheid in het begin van **kalp**, de loop van de zelfverwezenlijking. Het woord **'kalp'** betekent echter ook het helen van een ziekte. Geneesheren voeren dergelijke behandelingen uit en er zijn zelfs enkele die ons verjongen. Maar hun remedies zijn uitsluitend voor vergankelijke lichamen. De echte behandeling is de behandeling die bestaat uit de bevrijding van de algemene ziekte van de wereld. Het begin van aanbidding of verering is het begin van deze remedie. Wanneer de meditatie beëindigd is zijn we volledig genezen.

Dus gaven wijsgeren met hun wezens in de Hoogste Geest een juiste vorm aan spirituele uitmuntendheid en **yagya**, en zegden tegen de mannen dat zij voorspoed zouden verwerven door **yagya** in acht te nemen. Met deze voorspoed bedoelden zij niet dat aarden huizen in grote stenen huizen omgevormd zouden worden. Zij beloofden evenmin dat de mannen meer geld zouden beginnen te verdienen. Zij wensten eerder dan de mannen zouden weten dat yagya hun op God georiënteerde aspiraties zou vervullen. Een logische vraag die hier rijst is of **yagya** tot de onmiddellijke verwezenlijking van God leidt, of enkel in geleidelijke stappen. Brahma zei verder tot de mensheid:

11. **'En loof de goden door yagya en moge god jullie beschermen, want dit is de wijze waarop jullie de hoogste fase uiteindelijk zullen bereiken'.**

Het loven van goden door **yagya** betekent het beschermen van heilige impulsen. En dat is ook hoe goden de mensheid beschermen. Dus, door wederzijdse toename, zullen de mensen uiteindelijk die definitieve zegening bereiken waarnaar er niets meer te bereiken valt. Hoe dieper we in **yagya** penetreren (later wordt **yayga** als een vorm van verering bestempeld), des te rijker het hart met goddelijkheid wordt. De Hoogste Geest is de enige God en de middelen-de impulsen-die voor de toegang tot deze God zorgen zijn de 'goddelijke schat' omdat zij de hoogste God binnen handbereik brengen. Dit, eerder dan de normaliter voorgestelde goden zoals een stuk steen of een massa water, is de echte goddelijke weelde. Volgens Krishn hebben dergelijke goden geen bestaan. Bovendien zegt hij:

12. **'De Goden die door yagya beschermd worden zullen naar je komen zonder het over alle geneugten te hebben die je wenst, maar de man die van deze geneugten gebruik maakt zonder hiervoor betaald te hebben is een echte dief.'**

देवान्भावयतानेन ते देवा भावयन्तु व: ।
परस्परं भावयन्त: श्रेय: परमवाप्स्यथ ।। ११ ।।
इष्टान्भोगान्हि वो देवा दास्यन्ते यज्ञभाविता: ।
तैर्दत्तानप्रदायैभ्यो यो भुङ्क्ते स्तेन एव स: ।। १२ ।।

De goddelijke rijkdommen die we door yagya verdienen en bewaren geven ons niets anders dan genot in verband met de vereerde God. Zij zijn de enige machten. Er is geen andere manier om de vereerde God te bereiken. De man die probeert om van deze staat te genieten zonder hiervoor goddelijke rijkdommen aan te bieden, zijnde de gerechtvaardigde impulsen, is zonder twijfel een dief aan wie niets gegeven wordt. En aangezien hij niets krijgt, waarvan kan hij dan genieten? Maar hij beweert toch perfect te zijn, een kenner van de essentie. Dergelijke bluffer is beschaamd om het pad van rechtvaardigheid te betreden en dus is hij een echte dief (en bovendien ook nog een dief zonder succes). Maar wat bereiken de uitverkorenen?

13. 'De wijze mannen die starten van wat er over blijft van yagya worden bevrijd van al het kwade, maar de zondaars die enkel leven voor hun lichamelijke geneugten veroorzaken niets anders dan zonde'.

De mannen die overleven op basis van het voedsel dat door yagya verstrekt wordt worden van alle zonden bevrijd. Het ogenblik van verwezenlijking in de loop van de toename van de goddelijkheid is ook het ogenblik van de beëindiging. Wanneer yagya compleet is, is de rest God zelf[6]. Hetzelfde werd gezegd door Krishn, maar op een andere wijze: de man die zich voedt op basis van wat door yagya verstrekt wordt vloeit in de Hoogste Geest. De wijsgeer die zich voedt op basis van de manna van God, door yagya verstrekt, wordt van alle zonden bevrijdt of, met andere woorden, van geboorte en dood. Wijsgeren eten voor bevrijding,

---

यज्ञशिष्टाशिन: सन्तो मुच्यन्ते सर्वकिल्बिषै: ।
भुञ्जते ते त्वघं पापा ये पचन्त्यात्मकारणात् ।। १३ ।।

6. Voedsel vertegenwoordigt de laagste vorm van de Hoogste Geest. De idee van God als voedsel loopt als een rode draad door de Upanishad. In de Upanishad Prashn zegt de wijsgeer Pippalad, 'Voedsel is Pran (de primaire energie) en Rayi (de gever van vorm). Uit voedsel groeit zaad, en uit zaad worden alle schepsels geboren'. Volgens Upanishad Taittiriya, 'Uit Brahm (God), die het Innerlijke is, kwam ether; uit ether, lucht; uit lucht, vuur; uit vuur, water; uit water, aarde; uit aarde, vegetatie; uit vegetatie, voedsel; uit voedsel, het lichaam van de mens.

maar een zondaar eet voor het heil van zijn lichaam dat geboren wordt door middel van verwezenlijking. Hij voedt zich op basis van het kwade. Hij kan misschien hymnen gezongen hebben, de wijze van verering gekend hebben, en eveneens een stukje van de weg afgelegd hebben, maar ondanks dit alles groeit er in zijn lichaam een oververzadigd verlangen dat hij iets voor het lichaam en zijn wijzen van verwezenlijking moet bereiken. En het is zeer waarschijnlijk dat hij eveneens zal bereiken wat hij wenst. Maar daarna, na dit ‘genot’, zal hij op hetzelfde punt blijven van waaruit hij zijn spirituele zoektocht begonnen is. Welk groter verlies kan er zijn dan dit? Wanneer het lichaam zelf verwoestbaar is, hoe lang kan zijn genot en geneugten bij ons blijven? Dus, onafhankelijk van hun goddelijke verering, vertrekken dergelijke mannen alleen op basis van zonde.

Zij zijn niet vernietigd, maar gaan evenmin vooruit. Dat is de reden waarom Krishn nadruk legt op actie (verering) uitgevoerd in een zichzelf wegcijferende geest. Tot nu toe heeft hij gezegd dat de verwezenlijking van **yagya** de hoogste glorie geeft en dat het een creatie van verwezenlijkte wijsgeren is. Maar waarom nemen dergelijke wijsgeren de vorming en de verfijning van de mensheid op zich?

14. **‘Alle wezens halen hun leven uit voedsel, voedsel groeit uit regen, regen uit yagya, en yagya is een resultaat van actie.’**
15. **‘Weet dat actie het resultaat is van de Ved en de Ved van de onverwoestbare Hoogste Geest, zodat de alomtegenwoordige, onsterfelijke God steeds aanwezig is in yagya.’**

Alle wezens worden geboren uit voedsel. Voedsel is God zelf wiens adem leven is. Een man wendt zich tot yagya met zijn geest gericht op de goddelijke manna. Voedsel is het resultaat van regen; niet de regen die uit de wolken valt, maar de douche van gratie.

अन्नाद्भवन्ति भूतानि पर्जन्यादन्नसम्भवः।
यज्ञाद्भवति पर्जन्यो यज्ञः कर्मसमुद्भवः।। १४।।
कर्म ब्रह्मोद्भवं विद्धि ब्रह्माक्षरसमुद्भवम्।
तस्मात्सर्वगतं ब्रह्म नित्यं यज्ञे प्रतिष्ठितम्।। १५।।

De yagya die ondernomen is en die vroeger bewaard werd komt neer als een douche van gratie. De actuele verering wordt de volgende dag aan ons in de vorm van gratie teruggegeven. Dat is de reden waarom gezegd wordt dat yagya regen schept. Indien een willekeurige offerte aan alle zogenaamde goden en het verbranden van gerstkorrels en zaden regen zou kunnen veroorzaken, waarom zouden er dan woestijnen bestaan? Bijgevolg is regen hier de douche van gratie, zijnde een resultaat van yagya. Deze yagya resulteert op zijn beurt uit actie en wordt inderdaad gebracht door de uitvoering van actie.

Arjun wordt gezegd om te herinneren dat deze actie uit de Ved geboren wordt. De Ved is de stem van wijsgeren die in God leven. De levendige perceptie, eerder dan het opdreunen van bepaalde verzen, van de onmanifeste essentie wordt Ved genoemd. De Ved wordt geboren uit de onsterfelijke God.[7] De waarheden van de Ved zijn uitgesproken door grote zielen maar, aangezien zij één geworden zijn met God, spreekt de onsterfelijke God zelf door middel van hen. Dit is de reden waarom van de Ved gezegd wordt dat hij van goddelijke oorsprong is. De Ved kwam van God. En de wijsgeren, één met Hem, zijn louter instrumenten. Het is hij wiens spreekbuizen zij zijn. God manifesteert zich aan hen wanneer zij de wensen van hun geest door yagya bedwongen hebben. De alomtegenwoordige, hoogste, en onsterfelijke God is bijgevolg steeds aanwezig in yagya. Dus is yagya de enige wijze om hem te bereiken. Dit is wat Krishn tegen Arjun zegt:

16. 'De man in deze wereld, Oh Parth, die van sensueel genot houdt en die een bandeloos leven leidt, en die zich niet gedraagt volgens de aldus voorgeschreven cyclus (van zelfverwezenlijking) leidt een nutteloos leven.'

एवं प्रवर्तितं चक्रं नानुवर्तयतीह यः।
अघायुरिन्द्रियारामो मोघं पार्थ स जीवति।। १६।।

7. Van de Brihadaranyak Upanishad: 'Alle kennis en alle wijsheid, wat wij kennen als de Rig Ved, de Yajur Ved, en de rest, zijn allemaal afkomstig uit het Eeuwige. Zij zijn de adem van het Eeuwige'.

De man die van genot en zonde houdt, ondanks zijn geboorte in menselijke vorm, gedraagt zich niet met de middelen van de opgedragen actie of, met andere woorden, volgt niet de weg om de staat van onsterfelijkheid te bereiken door het beschermen van goden en eveneens door de goddelijke rijkdommen van zijn natuur na te streven, maar leeft een nutteloos leven.

Bij wijze van samenvatting, noemde Krishn 'actie' in Hoofdstuk 2, terwijl hij in dit hoofdstuk Arjun verteld heeft, en bijgevolg aan ons, om de opgedragen actie uit te voeren. Het naleven van **yagya** is deze actie. Wat er naast deze actie ondernomen wordt is slechts een deel van het werelds leven. Dus moet men, in een geest van losmaking, de actie van yagya uitvoeren. Krishn heeft dan een opsomming gegeven van de kenmerkende eigenschappen van **yagya** en zei dat **yagya** zijn oorsprong in Brahma had. De mensheid wendt zich tot **yagya** met het oog op behoud. **Yagya** is het resultaat van actie en actie van de goddelijk geïnspireerde Ved, terwijl de visionairen die de Vedic voorschriften opmerkten verlichte wijsgeren waren. Maar deze grote Zielen hadden hun ego verloren. Bijgevolg, wat als resultaat overbleef was alleen de onsterfelijke God. De Ved is bijgevolg verrezen van de God en God is alomtegenwoordig in **yagya.** De profane liefhebber van sensueel genot die de weg van deze voorgeschreven actie niet volgt leeft tevergeefs. Met andere woorden, **yagya** is een actie waarin er geen comfort voor de gevoelens is. Het uitdrukkelijke bevel vereist deelname aan de handeling met volledige onderwerping van de gevoelens. Zondig zijn de mannen die naar sensueel comfort verlangen. Maar zelfs na dit alles is nog altijd niet gedefinieerd wat **yagya** is. Dat brengt ons bij de vraag of we **yagya** voor altijd moeten beoefenen, of zal er ook een einde aan komen? Yogeshwar Krishn spreekt over dit thema:

17. 'Maar voor de man die in zijn Innerlijke vreugde vindt, die in zijn Innerlijke verzadiging vindt, en die zich in zijn Innerlijke goed voelt blijft er niets meer te doen.'

यस्त्वात्मरतिरेव स्यादात्मतृप्तश्च मानवः ।
आत्मन्येव च सन्तुष्टस्तस्य कार्यं न विद्यते ।। १७ ।।

De man die uitermate genegen is aan zijn belichaamde Ziel vindt bevrediging in hem en voelt dat hij niets anders nodig heeft dan hem-en niets anders meer moet doen. Per slot van rekening was het Innerlijke het doel. Wanneer de onmanifeste, onsterfelijke, onverwoestbare essentie van de Ziel verwezenlijkt is, is er niets meer om naar te zoeken. Ziel en God en de Hoogste Ziel zijn synoniemen. Dat is wat Krishn nog maar eens aantoont.

18. 'Dergelijke man heeft noch iets te winnen van actie nog iets te verliezen van inactie, en hij heeft geen interesse in een wezen of een voorwerp'.

Vroeger was er, maar nu is er voor dergelijke man noch winst met actie, noch verlies met inactie. Hij stopt met het houden van een relatie met een wezen. Het Innerlijke is constant, eeuwig, onmanifest, zonder verandering, en onverwoestbaar. Wanneer deze Ziel ooit gekend was en men gelukkig, tevreden en in hem verdiept is, wat moet men dan nog zoeken? En wat zullen we winnen door verder te zoeken? Voor dergelijke man bestaat er geen gevaar om aan de actie te verzaken, omdat hij zijn geest niet langer op dingen gericht heeft die een indruk kunnen nalaten. Hij houdt zich helemaal niet bezig met wezens van de externe wereld of met innerlijke aspiraties. Wanneer hij het allerhoogste bereikt heeft, wat een nut heeft dan de rest?

19. 'Dus telkens men doet wat goed is moet dit in de geest van zelfloosheid, want op deze wijze bereikt de zelfloze man God'.

Om deze staat te bereiken moet Arjun niet geïnteresseerd zijn en doen wat goed is voor hem, want een zelfloze man bereikt God alleen door zelfloze actie. De actie die de moeite waard is is

---

नैव तस्य कृतेनार्थो नाकृतेनेह कश्चन।
न चास्य सर्वभूतेषु कश्चिदर्थव्यपाश्रय:।। १८ ।।
तस्मादसक्त: सततं कार्यं कर्म समाचर।
असक्तो ह्याचरन्कर्म परमाप्नोति पूरुष:।। १९ ।।

dezelfde als de opgedragen actie. Dus, om Arjun te inspireren om de opgedragen actie uit te voeren, zegt Krishn nog:

20. **'Aangezien wijsgeren zoals Janak eveneens de ultieme verwezenlijking door actie bereikt hebben, en rekening houdend met het behoud van het (door God gegeven) beeld, moet je absoluut handelen'.**

Janak betekent hier niet de Koning van Mithila. 'Janak' is een epitheton van vader-de gever van het leven. Yog, de weg waardoor de individuele Ziel eengemaakt kan worden met de Hoogste Geest en aldus absolutie verzekert, is janak, want hierdoor wordt de belichaamde Ziel naar buiten gebracht en getoond. Iedereen die met yog begiftigd is is een wijsgeer zoals Janak. Veel van dergelijke grote mannen die over de echte wijsheid beschikken hebben eveneens de ultieme zegening bereikt, gericht op de ultieme verwezenlijking. 'Ultiem' staat voor de realisatie van de essentie die de Hoogste Geest vertegenwoordigt. Alle grote heiligen, zoals Janak, hebben de staat van de ultieme realisatie door de uitvoering van de actie die yagya is bereikt. Maar daarna handelen zij met oog op het welzijn van de wereld. Zij werken voor een betere mensheid. Dus is Arjun het eveneens waard om een echte leider van de mensen na de verwezenlijking te zijn.

Krishn heeft een beetje vroeger gezegd dat er noch winst met actie, noch verlies met inactie was voor een grote Ziel nadat hij de staat van verwezenlijking bereikt heeft. Echter, rekening houdend met het belang van de wereld en het behoud van zijn orde, gaat hij verder met het naleven van de voorgeschreven taak. De reden hiervoor wordt in de volgende vers uitgelegd.

21. **'Anderen streven de acties van een grote man na en volgen het door hem gegeven voorbeeld nauwgezet'.**

कर्मणैव हि संसिद्धिमास्थिता जनकादय: ।
लोकसङ्ग्रहमेवापि सम्पश्यन्कर्तुमर्हसि ।। २० ।।
यद्यदाचरति श्रेष्ठस्तत्तदेवेतरो जन: ।
स यत्प्रमाणं कुरुते लोकस्तदनुवर्तते ।। २१ ।।

De man die zijn Innerlijke geworden is, en die genoegen en tevredenheid vindt in zijn belichaamde Ziel, heeft niets te winnen van actie, en niets te verliezen van inactie. Maar anderzijds zijn er groepen van mannen met echte verwezenlijking zoals Janak en anderen die zich nauwgezet aan de actie gehouden hebben. In de volgende vers vergelijkt Krishn zichzelf ook zonder omwegen met deze grote mannen wanneer hij suggereert: 'Ik, ook, ben een grote Ziel zoals hen'.

22. **'Hoewel, Oh Parth, er geen taak is in alle drie de werelden die ik moet doen, en er evenmin een object is dat de moeite waard is dat ik niet bereikt heb, tóch ga ik voor actie.'**

Zoals andere wijsgeren van verwezenlijking heeft Krishn evenmin nog iets te doen. Een beetje vroeger heeft hij gezegd dat wijsgeren geen taken moeten uitvoeren voor andere wezens. Gelijktijdig heeft hij in alle drie de werelden niets te doen en is er zelfs geen enkel begerenswaardig voorwerp dat hij niet in zijn bezit heeft. En tóch gaat hij op ernstige en eerlijke wijze voor actie.

23. **'Want indien ik niet voorop ga in de uitvoering van mijn taak, Oh Parth, dan zullen andere mannen mijn voorbeeld in elk geval volgen.'**

Indien hij niet voorzichtig omgaat met de correcte uitvoering van zijn opgedragen taak zullen mannen zich ook zoals hem gedragen. Betekent dit dat zelfs het streven naar Krishn (God) een vergissing kan zijn? Door zijn eigen admissie zal hij een slecht voorbeeld stellen indien hij niet optreedt.

24. **'Indien ik mijn actie niet goed uitvoer zal de hele wereld vergaan en zal ik de oorzaak van varnsankar en bijgevolg de vernietiger van de mensheid zijn'.**

न मे पार्थास्ति कर्तव्यं त्रिषु लोकेषु किञ्चन।
नानवाप्तमवाप्तव्यं वर्त एव च कर्मणि।। २२।।
यदि ह्यहं न वर्तेयं जातु कर्मण्यतन्द्रितः।
मम वर्त्मानुवर्तन्ते मनुष्याः पार्थ सर्वशः।। २३।।
उत्सीदेयुरिमे लोका न कुर्यां कर्म चेदहम्।
सङ्करस्य च कर्ता स्यामुपहन्यामिमाः प्रजाः।। २४।।

Indien hij zich niet voorzichtig aan zijn taak wijdt, zullen niet alleen alle werelden vergaan, maar zij hij ook varnsankar veroorzaken en bijgevolg de vernietiging van de hele mensheid. Indien de verlichte, verwezenlijkte wijsgeer zich niet nauwgezet aan de meditatie houdt zal de samenleving corrupt zijn door zijn voorbeeld na te volgen. Er is geen verlies voor de wijsgeer indien hij niet handelt omdat hij het ultieme doel bereikt heeft door de succesvolle realisatie van zijn verering. Maar dat geldt niet voor anderen die misschien nog geen voet gezet hebben op het pad van deze spirituele oefening. Zoals ook het geval voor het werk van grote Zielen voor de bouw en geleiding van de achtergestelden, doet Krishn hetzelfde. De implicatie is duidelijk dat Krishn, eveneens een wijsgeer was-een echte **yogi**. Hij werkt op dezelfde wijze als andere wijsgeren, ten voordele van de wereld. De geest is zeer onstabiel. De geest verdient alles behalve een diepe meditatie. Indien wijsgeren die God verwezenlijkt hebben niet handelen, zullen mensen door hun voorbeeld ook de actie opgeven. Gewone mensen zullen een verontschuldiging hebben om niet op te treden wanneer de heilige niet mediteert, zich in kleine gebreken verliest, en aan goedkope roddel deelneemt. Zijn zullen zich ontgoocheld van de verering onttrekken en de verkeerde weg inslaan. Dat verklaart waarom Krishn zegt dat indien hij zijn opgedragen taak niet volbrengt, de hele mensheid uit de gratie valt en dat hij dan de oorzaak van **varnsankar** zal zijn.

Volgens Arjun is er sprake van een destructieve vermenging van slechte klassen wanneer vrouwen hun langer zuiver zijn. In Hoofdstuk I was hij bezorgt over de angst dat er **varnsankar** zou zijn indien vrouwen hun waarde zouden verliezen. Maar Krishn weerlegde dit en verklaarde dat er alleen sprake zou zijn van **varnsankar** indien hij de hem opgedragen taak niet nauwgezet zou volbrengen. Inderdaad is God zelf de echte varn (kwaliteit) van het Innerlijke. Het afwijken van het pad dat iemand neemt naar de eeuwige God is daarom de misstap die **varnsankar** genoemd wordt. Indien de heilige die God waargenomen heeft zijn wereldse

taak niet langer uitvoert zullen anderen, door zijn voorbeeld te volgen, zich niet langer aan hun taken wijden en **varnsankar** worden, omwille van in conflict zijnde eigenschappen van de natuur die zich hierin combineren.

De zuiverheid van vrouwen en de reinheid van kuddes zijn eigenschappen van sociale orde-een kwestie van rechten. Het is niet zo dat zij geen nut voor de maatschappij hebben, maar het is ook waar dat morele transgressies van ouders geen invloed hebben op de rechtschapenheid van hun kinderen en de aanbidding van God. Een individu bereikt de redding door zijn eigen daden. Hanuman, Vyas, Vashisht, Narad, Shukdev, Kabir en Jesus Christus, allen waren ze heiligen in de echte zin, maar het sociale respect van allen is een open vraag. Een Ziel komt in een nieuw lichaam met alle verdiensten verworven in een vorig bestaan. Volgens Krishn verwerpt de Ziel een oud lichaam en gaat zij naar een nieuw lichaam met de sanskar van alle verdiensten en onverdiensten die hij in een vorig leven verworven heeft door handelingen van zijn geest en gevoelens. Deze **sanskar** van een zien heeft niets te zien met de fysieke ouders van het nieuwe lichaam. Zij maken geen verschil voor de ontwikkeling van Zielen en bijgevolg is er geen relatie tussen de onkuisheid van een vrouw en de geboorte van **varnsankar**. Het desintegreren en verstrikt raken in voorwerpen van de natuur in plaats van geleidelijk maar stevig naar de Hoogste Geest te gaan is **varnsankar**.

Het is in deze zin dat een wijsgeer de oorzaak is van vernietiging van de mensheid indien hij anderen niet ertoe brengt om te handelen terwijl hijzelf zich nauwgezet aan de hem opgedragen taak houdt. De realisatie van de onverwoestbare God, de wortel waaruit alles geboren wordt, is het leven, terwijl het verstrikt raken in de ontelbare voorwerpen van de natuur en het afwijken van het goddelijke pad de dood is. Dus, een wijsgeer die anderen niet ertoe brengt om langs het pad van actie te lopen is een vernietiger-een echte moordenaar, van mensheid. Hij is een vernietiger van mensheid indien hij de geesten en gevoelens niet controleert, en anderen er niet toe dwingt om het juiste pad te

volgen. In dat geval is hij een belichaming van geweld. Het echte niet geweld is het cultiveren van zijn eigen Innerlijke en, gelijktijdig, eveneens anderen ertoe brengen om over te gaan tot een spirituele discipline en groei. Volgens Geeta is de fysieke dood slechts een verandering van sterfelijke lichamen en is er in dit geval geen sprake van geweld. Dus zegt Krishn tegen Arjun:

25. **'Zoals de onwetende handeling met een gevoel van verbinding met hun acties, zelfs zo, Oh Bharat, moet de wijze man optreden voor de presentatie van de (goddelijk) vastgelegde wereldorde.'**

Een wijze man, zelfloos en met spirituele kennis, handeling om de harten van andere mensen te inspireren om voor hun eigen welzijn te handelen, zoals alle zelfloze en onwetende mannen. Het is mogelijk dat we ontwetend zijn, hoewel we de weg kennen en yagya bedrijven. Kennis is een directe perceptie. Zolang we ver verwijderd zijn van God en hij, de gewenste, van ons, is de onwetendheid aanwezig.

Wanneer deze donkere tijd aanhoudt is er verbinding met actie en zijn gevolgen. De zelfloze meditatie met een aanbidding die zeer veel gelijkenis vertoont met de verbinding waarmee de onwetenden hun werk doen. Er kan geen verbinding in mannen zijn die zich niet bezighouden met actie, maar zelfs deze wijsgeren moeten handelen voor het welzijn van de wereld en voor het versterken van de krachten van gratie zodat andere mannen het rechte pad opslaan.

26. **'Eerder dan verwarring te zaaien en het geloof van de onwetenden die met actie verbonden zijn te ondermijnen, moet de wijze man hen dwingen om in God te geloven, zoals dit ook voor hem het geval is.'**

सक्ता: कर्मण्यविद्वांसो यथा कुर्वन्ति भारत।
कुर्याद्विद्वांस्तथासक्तश्चिकीर्षुर्लोकसङ्ग्रहम् ।। २५ ।।
न बुद्धिभेदं जनयेदज्ञानां कर्मसङ्गिनाम्।
जोषयेत्सर्वकर्माणि विद्वान्युक्त: समाचरन् ।। २६ ।।

In plaats van verwarring te zaaien in de geesten van de onwetenden die zich naar de uitvoering van voornoemde actie richten, moeten wijsgeren die God rechtstreeks waargenomen hebben voorzichtig zijn om te vermijden dat hun handelingen de wilskracht van andere mannen zouden verzwakken. Het is de taak van de wijsgeer, gezegend met sublieme kennis, om anderen te inspireren om de voorgeschreven actie uit te voeren waarin hijzelf in dergelijke mate aanwezig is.

Dit is de reden waarom zelfs in het extreem oude tijdperk de leraar om twee uur 's morgens opstond en kuchte om de anderen te waarschuwen dat hij wakker was. En daarna zou hij dan luid beginnen te roepen 'Opstaan, wereldse mannen'. Wanneer iedereen opgestaan was en ging zitten om te mediteren zou hijzelf een tijdje gaan liggen. Daarna zou hij dan weer opstaan en zeggen 'Denken jullie dat ik sliep?' In werkelijkheid was ik mij op mijn ademhaling aan het concentreren. I ga liggen omdat mij lichaam oud is en omdat zitten pijnlijk is. Maar jullie jongemannen moeten rechtop zitten en kijken tot jullie adem overeenstemt met een constante, zachte stroom van olie, met geen onderbreking en geen extern gedacht die jullie concentratie verstoort. Het is de taak van de aanbidder om ononderbroken bezig te zijn met de taak van meditatie. Zoals ook voor mijn adem, gaat het om een constante en rechte lijn zoals een bamboestok'. Dit is de reden waarom de wijsgeer zelf moet handelen, want zonder zijn eigen handeling kan hij zijn discipelen er niet toe brengen om hetzelfde te doen. 'Een leraar moet onderwijzen door middel van zijn voorbeeld, in plaats van door middel van voorschriften.'[8]

Bijgevolg is het de taak van een wijsgeer om, terwijl hijzelf met actie bezig is, ervoor te zorgen dat ook andere aanbidders blijven mediteren. Een aanbidder moet zichzelf op dezelfde wijze bezighouden met aanbidding, op een echte en eerlijke wijze, maar of hij nu een volgeling van de Weg

---

8. De guru (nobele leraar), die niet alleen de voorschriften onderwijst, maar ook door middel van het voorbeeld van zijn eigen leven.

der Kennis of een trouwe uitvoerder van zelfloze actie is, hij mag zichzelf niet toestaan om zich arrogant op te stellen ten opzichte van zijn meditatie. Krishn behandelt nu de vraag wie de uitvoerder van actie is en wat de motieven voor de actie zijn.

27. 'Hoewel alle actie veroorzaakt wordt door de eigenschappen van de natuur, gaat de man met een egoïstische en zelfingenomen geest erop prat dat hijzelf de uitvoerder is'.

Vanaf het begin tot het ogenblik van de verwezenlijking wordt alle actie uitgevoerd omwille van de eigenschappen van de natuur, maar de man wiens geest beneveld is met arrogantie denkt op zelfingenomen wijze dat hij de uitvoerder is. Hij gaat hiervan uit. Maar hoe kunnen we geloven dat aanbidding van God ook door de eigenschappen van de natuur veroorzaakt wordt. Het noodzakelijke bewijs wordt door Krishn verstrekt.

28. 'Maar de wijze man, die zich bewust is van de verschillende sferen van de eigenschappen van de natuur in de vorm van geest en gevoelens evenals van hun actie voor bepaalde objecten, is geen prooi voor verbinding, Oh de goed bewapende, omdat hij weet dat de geest en de gevoelens (wapen) heersen over objecten van perceptie (wapen)'.

Wijsgeren die de ultieme essentie van het verschil tussen de eigenschappen van natuur en actie waargenomen hebben, evenals het feit dat deze eigenschappen zichzelf bezighouden, en geen interesse vertonen in hun actie.

'Essentie' betekent hier de Hoogste Geest in plaats van de vijf (of vijfentwintig) elementen van primaire stoffen die geteld kunnen worden. In de woorden van Krishn is God het enige element; naast hem is er geen andere realiteit. Wanneer de

---

प्रकृतेः क्रियमाणानि गुणैः कर्माणि सर्वशः।
अहङ्कारविमूढात्मा कर्ताहमिति मन्यते॥ २७॥
तत्त्ववित्तु महाबाहो गुणकर्मविभागयोः।
गुणा गुणेषु वर्तन्त इति मत्वा न सज्जते॥ २८॥

eigenschappen van de natuur overschreden worden, zijn de wijsgeren die in God dwalen-de enige realiteit, in staat om divisies van actie waar te nemen, in overeenstemming met de eigenschappen van natuur. Indien de overheersende kwaliteit of eigenschap onwetendheid (**tamas**) is, dan toont dit zich in de vormen van lethargie, slaap, en lusteloosheid-in het kort, in een algemene afkeer van actie. Indien de fundamentele eigenschap passie (**rajas**) is, wordt de resulterende actie gekenmerkt door een onwil om zich van aanbidding en een gevoel van autoriteit terug te trekken. Indien de overheersende eigenschap waarde of kwaliteit van goedheid (**sattwa**) is, dan worden de betreffende acties gekenmerkt door concentratie van de geest, meditatie, een positieve houding ten opzichte van ervaring, permanent denken, en eenvoud. De eigenschappen van de natuur kunnen veranderen. Bijgevolg is de perceptieve wijsgeer alleen in staat om de uitmuntendheid te zien of anders wordt de actie bepaald door de bestaande eigenschappen. Deze eigenschappen hebben invloed op hun werk door hun instrumenten, de gevoelens en hun objecten. Maar zij die deze eigenschappen nog niet overschreden hebben, en nog op weg zijn, zijn in alle aspecten afhankelijk van dit feit.

29. 'Zij mogen het geloof van de mannen die zich niet bewust zijn van de waarheid niet ondermijnen, omdat zij gewapend zijn met de inhoud van zaken en bijgevolg verbonden zijn met gevoelens en hun functies'.

Mannen die zich op de natuur richten worden afhankelijk van hun acties wanneer zij ze geleidelijk aan naar het niveau van hogere eigenschappen zien begeven. Wijze mannen die de waarheid kennen mogen deze bedrogen mannen niet loslaten aan wie het zowel aan kennis als aan energieke inspanningen ontbreekt. In plaats van hen te ontgoochelen moeten de wijze mannen hen aanmoedigen omdat zij de ultieme staat kunnen bereiken waar actie niet langer alleen maar de verwezenlijking van actie is. Na

---

प्रकृतेर्गुणसम्मूढाः सज्जन्ते गुणकर्मसु ।
तानकृत्स्नविदो मन्दान्कृत्स्नविन्न विचालयेत् ।। २९ ।।

een zorgvuldige evaluatie van zijn aangeboren capaciteit en situatie, moet de zoeker die besloten heeft om te handelen via de Weg der Kennis de actie beschouwen als een gift verstrekt door de eigenschappen van de natuur. Indien hij daarentegen beweert dat hijzelf de uitvoerder is dan wordt hij arrogant en zelfingenomen. Zelfs nadat hij hogere eigenschappen bereikt heeft mag hij hieraan niet verslaafd worden. De zoeker die anderzijds de Weg van Zelfloze Actie gekozen heeft, heeft geen behoeften om de aard van de actie en de eigenschappen van de natuur te onderzoeken. Hij moet handelen alleen met een totale onderwerping aan Bod. In dat geval is het de taak van de God (guru) om te zien welke eigenschappen hun intrede doen en welke vertrekken. De zoeker op de Weg van Zelfloze Actie gelooft alles - veranderingen in eigenschappen evenals zijn geleidelijke verplaatsing van de lagere naar de hogere eigenschappen - om een zegening voor God te zijn. Dus, hoewel in constant in actie is, voelt hij noch de arrogantie van de uitvoerder noch verbindt hij zich met wat hij aan het doen is. Met betrekking tot dit en de aard van de oorlog, zegt Krishn:

30. 'Dus, O Arjun, aanschouw het Innerlijke, onderwerp al je actie aan mij, verlaat alle genoegens, medelijden en wrok, en wees klaar om te vechten.'

Arjun wordt opgedragen om te vechten, zijn gedachten te beperken in zijn innerlijke staat, zich over te geven aan een mediterende staat voor al zijn daden naar de God in Krishn, en in absolute vrijheid van aspiratie, medelijden en zorg. Wanneer de gedachten van een man opgeslorpt worden door contemplatie, wanneer er niet de minste wens van hoop is, wanneer er geen gevoel van zelfinteresse achter de actie schuilt, en wanneer er geen spijt is over het vooruitzicht van nederlaag, wat voor soort oorlog kan een man dan uitvechten? Wanneer de gedachten verdreven worden door de innerlijke geest, tegen wie moet hij dan

---

मयि सर्वाणि कर्माणि सन्न्यस्याध्यात्मचेतसा ।
निराशीर्निर्ममो भूत्वा युध्यस्व विगतज्वरः ।। ३० ।।

vechten? En waar? En tegen wie moet hij vechten? Het is echter pas wanneer men het meditatieve proces bereikt dat de echte vorm van oorlog oprijst. Het is pas dan wanneer het gekend is dat de drang van onrechtvaardige impulsen, van lust, wrok, aantrekking en afwijzing, en van lust en honger, alle afwijkingen van medelijden, die **kuru** genoemd worden, de grote vijanden zijn die verbinding met de wereld scheppen. Zij belemmeren de zoeker naar waarheid door een kwade aanval te beramen. Deze aanval afslaan is de echte oorlog. Hem onderwerpen, met zijn geest een worden, en de staat van permanente aanschouwing bereiken is de echte oorloog. Krishn legt opnieuw de nadruk op dit punt.

31. **'Niet in vraag gestelde en devote mannen die altijd handelen in overeenstemming met dit voorschrift worden van de actie bevrijd.'**

Bevrijd van de illusie en bezeten door gevoelens van bewondering en zelfovergave worden mannen die altijd optreden in overeenstemming met Krishn's voorschrift dat 'men moet vechten' ook van alle actie bevrijd. Deze verzekering van **Yogeshwar** Krishn geldt niet voor een Hindu, een Moslim of een Christen, maar voor de hele mensheid. Zijn doctrine bestaat erin dat men oorlog moet voeren. Hier kan blijken dat dit onderricht voor oorlogsvoerders bestemd is. Gelukkig was er vóór Arjun reeds een wereldoorlog. Maar, wanneer we met dergelijk vooruitzicht geconfronteerd worden, waarom zoeken we dan resolutie in de Geeta of waarom leggen we zo uitdrukkelijk nadruk op het feit dat de middelen van vrijmaking van de actie alleen voor de vechters in een oorlog aanwezig is? De waarheid is echter tegenovergesteld. De oorlog, van de Geeta is de oorlog van het hart-het diepe Innerlijke. Dit is de oorlog tussen zaak en geest, kennis en onwetendheid, **Dharmkshetr** en **Kurukshetr**. Hoe meer we proberen om onze gedachten door meditatie te controleren, des te onrechtvaardiger de impulsen opstaan in de vorm van vijanden en een verschrikkelijke aanval beginnen. Door hun duivelse

---

ये मे मतमिदं नित्यमनुतिष्ठन्ति मानवाः।
श्रद्धावन्तोऽनसूयन्तो मुच्यन्ते तेऽपि कर्मभिः।। ३१।।

krachten te overwinnen en de gedachten te belemmeren komt men in het midden van deze oorlog van het goddelijke lied. De man die zijn illusie verliest en met vertrouwen naar de oorlog gaat, is volkomen bevrijd van de binding van actie, en van geboorte en dood. Maar wat gebeurt er met de man die zich uit deze oorlog terugtrekt?

32. 'Weet dat sceptische mannen, die niet optreden rekening houdend met dit voorschrift omdat zij niet over kennis en discriminatie beschikken, gedoemd zijn om in miserie te leven.'

Bedrogen mannen, dronken met verbinding en niet beschikkend over discriminatie, die het onderricht van Krishn niet volgen, trekken niet ten strijd in een staat van meditatie waarin er sprake is van een volledige overgave evenals van vrijheid van lust, zelfbelang, en wrok, zullen nooit de ultieme zegening krijgen. Indien dit waar is, waarom handelen mannen dan ononderbroken op deze wijze? Krishn legt ons dit uit.

33. 'Aangezien alle wezens opgevorderd worden om te handelen in overeenstemming met hun natuurlijke aard en de wijze man ook dienovereenkomstig streeft, van welke aard kan geweld dan zijn?'

Alle wezens worden door hun overheersende eigenschappen beheerst en handelen dienovereenkomstig. De wijsgeer die gezegend is met perceptie doet ook zijn inspanningen in overeenstemming met zijn aard. Gewone mannen dwalen in hun acties en de wijze mannen in hun Innerlijke. Dit is een vanzelfsprekende en onveranderlijke waarheid. Dit is de reden waarom, volgens Krishn, de mannen zijn onderricht niet volgen, zelfs indien ze hiervan op de hoogte zijn. Niet in staat om lust, zelfbelang en grief te overwinnen, of, met andere woorden,

---

ये त्वेतदभ्यसूयन्तो नानुतिष्ठन्ति मे मतम् ।
सर्वज्ञानविमूढांस्तान्विद्धि नष्टानचेतस: ।। ३२ ।।
सदृशं चेष्टते स्वस्या: प्रकृतेर्ज्ञानवानपि ।
प्रकृतिं यान्ति भूतानि निग्रह: किं करिष्यति ।। ३३ ।।

verbinding en aversie, handelen zij niet op de voorgeschreven wijze. Krishn legt ook de nadruk op een andere reden.

34.'Laat jullie niet leiden door verbinding en aversie, omdat beide de grote vijanden zijn die jullie de weg naar het welzijn belemmeren.'

Aantrekking en afwijzing liggen binnen de gevoelens en hun genot. Men mag zich niet door hen laten domineren omdat zij fantastische vijanden op de weg naar het welzijn en op de weg naar de bevrijding van actie zijn; zij verwoesten de eerbiedige houding van de zoeker. Wanneer de vijand zich binnenin bevindt, waarom moet men dan een externe oorlog uitvechten? De vijand ligt op één lijn met de gevoelens en hun objecten-in de geest. Dus is de oorlog van de Geeta een interne oorlog. Het menselijke hart is het veld waarop de goddelijke en duivelse impulsen elkaar tegemoet treden - de krachten van kennis en onwetendheid, de twee aspecten van illusie. Deze negatieve krachten overwinnen, het duivelse vernietigen door de goddelijke impulsen te beschermen, dát is echte oorlog. Maar wanneer de onrechtvaardige krachten bedwongen worden, loopt het nut van de rechtvaardige impulsen ook ten einde. Wanneer het Innerlijke met God een is, worden goede impulsen ook opgelost en geabsorbeerd. Het overwinning van de aard is dus een oorlog die alleen in een staat van beschouwing gevochten kan worden.

De vernietiging van gevoelens van verbinding en aversie neem tijd in beslag. Vele zoekers verzaken daarom aan meditatie en beginnen plots verwezenlijkte wijsgeren te imiteren. Krishn waarschuwt voor deze praktijken.

35. 'Hoewel inferieur (qua verdiensten) is iemands eigen dharm de beste en zelfs wanneer men de dood hierin ontmoet brengt het welzijn, terwijl een dharm van iemand anders, hoewel goed bewaard, uitsluitend vrees veroorzaakt.'

इन्द्रियस्येन्द्रियस्यार्थे रागद्वेषौ व्यवस्थितौ ।
तयोर्न वशमागच्छेत्तौ ह्यस्य परिपन्थिनौ ।। ३४ ।।
श्रेयान्स्वधर्मो विगुण: परधर्मात्स्वनुष्ठितात् ।
स्वधर्मे निधनं श्रेय: परधर्मो भयावह: ।। ३५ ।।

Er is een zoeker die zich tien jaar lang aan aanbidding gewijd heeft en is er een andere zoeken die pas vandaag in het proces geïnitialiseerd wordt. Het is alleen maar natuurlijk dat deze twee zoekers niet identiek kunnen zijn. De nieuweling zal vernietigd worden indien hij de ervaren aanbidder nabootst. Dit is de reden waarom Krishn zegt dat, hoewel met inferieure kwaliteit, iemands eigen dharm beter is dan de goed bewaarde dharm van iemand anders. Dus is sterven met inachtneming van zijn eigen dharm waarlijk een geluk. Nadat de Ziel bezit genomen heeft van een nieuw lichaam zal hij zijn reis hervatten vanaf hetzelfde punt van spirituele verbinding waarop het gestopt is tijdens zijn laatste fysieke leven. De Ziel sterft niet. Een verandering van kleding verandert niet de geest en zijn gedachten. Wanneer men zich als mannen verkleed die hem voorgaan zal de zoeker nog meer angst injagen. Angst is een kwaliteit van de natuur, niet van God. Het lijkkleed van de natuur wordt dikker wanneer er sprake is na nabootsing.

Er is heel veel goedkope imitatie op het 'spirituele' pad. Mijn vereerde leraar hoorde ooit eens een hemelse stem vertellen dat hij moest gaan en in Ansuiya[9] leven. Dus ondernam hij de reis van Jammu naar Chitrakoot en begon hij te leven in de dichte bossen van Ansuiya. Vele heilige mannen hebben deze weg afgelegd. Een van hen zag dat hoewel Paramhans Parmanand Ji helemaal naakt leefde, hij toch in hoge mate vereerd werd. Dus gooide ook hij plots zijn laatste kledingsstuk weg, gaf zijn asceetstok en zijn waterkan aan een andere heilige man, en begon volledig naakt rond te lopen. Toen hij na een tijdje terugkeerde zal hij dat Parmanand Ji ook met mensen sprak en zelfs misbruik van hen maakte (hij had een goddelijk bevel dat erin bestond om zijn discipelen, indien nodig, op hun vingers te tikken en zelfs te veroordelen voor het algemeen welzijn-kijkend naar de reizigers

9. Een heilige plaat sin de staat van India die Madhay Pradesh genoemd wordt, de zetel van Swami Adgadanand's leraar, de hoogste heilige Shree Parmanand Ji, zo genoemd omwille van zijn associatie met Ansuiya, echtgenote van de wijsheer Atri, die het meest nobele soort van kaste en vrouwelijke devotie vertegenwoordigt.

op het spirituele pad). Bij wijze van nabootsing van de grote man begon de andere heilige man ook misbruik te maken van de situatie. Maar de mensen antwoordden kwaad, en de arme bedrieger bleef verwonderd achter, niet begrijpend waarom de mensen hem de rug toedraaiden terwijl niemand ook maar een woord van protest tegen de Paramhans Ji uitte.

Toen hij na twee jaar nogmaals terugkeerde zal hij Parmanand Ji op een dikke en zachte matras zitten en mensen die hem koelte gaven. Dus had de hulploze man een houten zetel naar het bos gebracht, er een matras op gelegd, en enkele mannen gehuurd om hem koelte te geven. Grote groepen mensen kwamen rond hem staan op maandag wanneer de heilige man zijn 'wonderen' volbracht: hiervoor vroeg hij vijftig rupees indien iemand een zoon, en vijfentwintig indien iemand een dochter wou. Maar binnen een maand moest hij op de vlucht slaan omdat hij een leugenaar was. Dus helpt imitatie niet wanneer we ons op het spirituele pad begeven. De zoeker moet zijn eigen dharm beoefenen.

Wat is deze eigen dharm (swadharm)? In Hoofdstuk 2 heeft Krishn dit genoemd en tegen Arjun gezegd dat zelfs met oog op zijn eigen dharm het zijn plicht is om oorlog te voeren. Er was geen hogere gezegende weg voor een Kshatriya. Vanuit het gezichtspunt van zijn aangeboren eigenschappen, de aangeboren dharm, werd Arjun een Kshatriya genoemd. Krishn zei tegen Arjun dat voor de Brahmin echte devote mannen, bezeten met kennis van de Hoogste Geest, de instructie in Ved gelijk was aan bader die naar een pure modderpoel gevoerd wordt. Maar Arjun werd opgedragen om de Ved te leren en een Brahmin te worden. Met andere woorden, de aangeboren dharm is onderhavig aan veranderingen. Het echte belangrijke punt is echter dat de aangeboren dharm de grootste geleiding is tot iemands welzijn. Maar dit betekent niet dat Arjun een Brahmin moet nabootsen, en zich als hem kleden en uitzien.

Hetzelfde pad van actie is door de wijsgeer in vier delen verdeeld: het laagste, medium, goed, en uitstekend. Krishn heeft de zoekers genoemd die zich op deze paden begeven, namelijk

Shudr, Vaishya, Kshatriya, en Brahmin. De actie begint op het laagste niveau, maar in de loop van de spirituele zoektocht kan dezelfde zoeker een brahmin worden. Nog verder, een gemaakt met God, blijft er noch Brahmin, noch Kshatriya, noch Vaishya, noch Shudr, maar enkel en alleen pure intelligentie, de eeuwige en onveranderbare Hoogste Geest. Daarna doorloopt hij al deze categorieën. Krishn zegt dat hij de vier categorieën gecreëerd heeft. Maar, zoals hoger uitgelegd, de rangschikking gebeurde op basis van actie, eerder dan in overeenstemming met geboorte. Maar wat is die actie die zijn basis vormt? Is het wat normaliter in en voor de wereld gedaan wordt? Krishn weerlegt dit en praat over de opgedragen taak of actie.

Zoals we gezien hebben is deze opgedragen actie het proces dat yagya genoemd wordt, waarin een adem opgeofferd wordt om de andere te op te offeren, en alle gevoelens bedwongen zijn, terwijl dit alles een echt gevoel van praktijk van yog en meditatie is. De speciale oefening die iemand naar de vereerde God leidt is meditatie. Varn is een opsplitsing van deze handeling van meditatie in vier categorieën. Een man moet zijn zoektocht beginnen op het niveau van zijn natuurlijke capaciteit. Dit is de aangeboren **dharm**. Indien de zoeker de mannen nabootst die superieur zijn en voorsprong op hem hebben, dan zijn hij uitsluitend door angst overmand worden. Hij zal niet volledig vernietigd worden, want in de spirituele onderneming is het zaad onverwoestbaar. Maar hij zal overspoeld worden door angst en onder de last van de materiële wereld bezwijken. Indien een student van primair niveau in hogere klassen zit kan hij onmogelijk afstuderen hoewel hij zeker en vast zelfs het alfabet zal vergeten. Waarom, vraag Arjun, handelt de man dan niet volgens zijn aangeboren **dharm**?

36. 'Arjun zei, 'Wat, Oh Varshneya (Krishn), is het dat de man drijft, tegen zijn wil, om op deze wijze te handelen?

अर्जुन उवाच
अथ केन प्रयुक्तोऽयं पापं चरति पुरुषः।
अनिच्छन्नपि वार्ष्णेय बलादिव नियोजितः।। ३६।।

Waarom handelt een man, hoewel hij naar iets gevoerd wordt dat hij misprijst, op zondige wijze? Maar gedraagt hij zich niet volgens de voorschriften van Krishn? Krishn's antwoord op de vraag vindt men in de volgende vers.

37. 'De Heer zei, "Weet dat lust afkomstig uit de emotionele eigenschap van de natuur (rajas) en onverzadigbaar als vuur hetzelfde is als toorn; en leer om dit te herkennen als je kwaadste vijand in deze wereld'.

Wens en toorn die het resultaat zijn van de natuurlijke eigenschap van passie hebben een onverzadigbare honger naar sensueel genot en zijn de grootste zondige lust en toorn, zijnde complementen voor verbinding en afkeer. Dus is Arjun gewaarschuwd dat hij hen als zijn gevaarlijkste vijanden moet beschouwen. En nu wordt over hun gevaarlijke effecten gesproken.

38. 'Zoals vuur door rook ontwikkeld wordt, een spiegel met stof bedekt, en een foetus door de baarmoeder verborgen, zo is kennis door lust omringd'.

Discriminatie wordt door de mantel van lust en toorn verborgen. Indien we vochtig hout verbranden is er enkel rook. Er is vuur, maar kan geen vlam vatten. Een met stof bedekte spiegel kan geen helder beeld tonen. Op dezelfde wijze, wanneer er perversie bestaat, bekend als lust en toorn, kan de geest geen heldere en duidelijke perceptie van God hebben.

39. 'En, Oh zoon van Kunti, zelfs de discriminatie van wijze mannen is door lust omringd, onverzadigbaar als vuur en hun eeuwige vijand'.

श्रीभगवानुवाच
काम एष क्रोध एष रजोगुणसमुद्भवः ।
महाशनो महापाप्मा विद्धयेनमिह वैरिणम् ।। ३७ ।।
धूमेनाव्रियते वह्निर्यथादर्शो मलेन च ।
यथोल्बेनावृतो गर्भस्तथा तेनेदमावृतम् ।। ३८ ।।
आवृतं ज्ञानमेतेन ज्ञानिनो नित्यवैरिणा ।
कामरूपेण कौन्तेय दुष्पूरेणानलेन च ।। ३९ ।।

Tot nu toe heeft Krishn twee vijanden genoemd, namelijk lust en toorn, maar in vers negenendertig vermeldt hij slechts één van hen, namelijk lust. In werkelijkheid ligt het gevoel van boosheid in de lust. Wanneer een taak met succes uitgevoerd wordt verdwijnt gramschap, maar wanneer lust verhinderd wordt verschijnt gramschap opnieuw. Dus rust gramschap in het hard van lust. Het is belangrijk te weten waar de vijand zich verbergt omdat, wanneer men dit weet, hierdoor de totale vernietiging van de vijand mogelijk gemaakt wordt. Krishn legt zijn mening over het probleem uit.

40. **'Aangezien de gevoelens, de geest en het verstand de zetels van lust zijn, is het door hen dat een wezen verblind wordt-zijn capaciteit van discriminatie.'**

Dus nu hebben we het antwoord. Onze ergste vijand ligt in onze eigen gevoelens, geest en verstand. Het is door hen dat lust kennis ontwikkelt en in de belichaamde Ziel binnendringt.

41. **'Dus, Oh de beste van Bharat (Arjun), onderwerp eerst de gevoelens en dood deze lust doeltreffend, zijnde de heimelijke vernietiging van zowel de spirituele als de fysieke kennis'.**

Op de eerste plaats moet Arjun de gevoelens controleren omdat zijn vijand zich hierin verbergt. De vijand ligt in ons en het is nutteloos om buiten naar hem te zoeken. De oorloog die gevoerd moet worden is intern; hij moet gevochten worden in de geest en in het hart. Dus moet Arjun zijn gevoelens onderwerpen en deze zondige lust die zowel de kennis van de onmanifeste Geest als de kennis van de fysieke wereld verwoest. Hij kan hen echter niet

---

इन्द्रियाणि मनो बुद्धिरस्याधिष्ठानमुच्यते ।
एतैर्विमोहयत्येष ज्ञानमावृत्य देहिनम् ।। ४० ।।
तस्मात्त्वमिन्द्रियाण्यादौ नियम्य भरतर्षभ ।
पाप्मानं प्रजहि ह्येनं ज्ञानविज्ञाननाशनम् ।। ४१ ।।

direct aanvallen; hij moet eerst de morele perversie zelf bedwingen door de gevoelens te bedwingen.

Maar het is zeer moeilijk om de gevoelens en de geest te bedwingen. Het succes van deze onderneming schijnt twijfelachtig. Krishn verdrijft deze pessimistische houding door de nadruk te leggen op de vele wapens waarover een man kan beschikken om tegen zijn vijand te vechten.

42. 'Boven de gevoelens is er de geest en boven de geest is er het verstand, en boven dit alles ligt de Ziel, uitermate krachtig en tocht subtiel'.

Dus is de man tóch niet hulpeloos. Hij heeft een groot aantal wapens waarmee hij met kracht en vertrouwen ten strijde kan trekken. Hij kan zijn geest tegen zijn gevoelens gebruiken, zijn verstand tegen de geest, en boven dit alles staat zijn Ziel, zo krachtig en toch niet uitgesproken. Die Ziel is de echte 'ons', en dus zijn we sterk genoeg om niet alleen onze gevoelens, maar ook onze geest en ons verstand te onderwerpen.

43. 'Daarom, Oh gewapende, de Ziel kennende-subtiel en in elk aspect krachtig en verdienstelijk, onderwerp de geest met uw verstand en dood deze wens, uw grootste vijand.'

Bezeten door kennis van de niet uitgesproken en toch krachtige Ziel die boven het verstand staat, en na een correcte evaluatie van zijn aangeboren sterkte en na de onderwerping van zijn geest met zijn verstand moet Arjun de lust, zijn ergste vijand, onderwerpen. Arjun moet zijn vijand vermoorden na een grondig kritisch onderzoek van zijn aangeboren capaciteit. Lust is een grote vijand, omdat de Ziel door de gevoelens vernietigd wordt. Dus, wanneer

---

इन्द्रियाणि पराण्याहुरिन्द्रियेभ्य: परं मन:।
मनसस्तु परा बुद्धिर्यो बुद्धे: परतस्तु स:।। ४२।।
एवं बुद्धे: परं बुद्ध्वा संस्तभ्यात्मानमात्मना।
जहि शत्रुं महाबाहो कामरूपं दुरासदम्।। ४३।।

men zijn sterkte kent en vertrouwen stelt in de kracht van zijn Ziel, dan moet Arjun deze lust-zijn vijand-doden. Deze vijand is natuurlijk intern en de uit te vechten oorlog tegen hem is ook intern-van de sfeer van de geest en het hart.

Vele liefhebbende beoefenaars van de Geeta hebben aan dit hoofdstuk de titel 'Karm Yog' ('Weg van Actie') gegeven, maar dit is niet juist. Yogeshwar Krishn vermeldde actie in Hoofdstuk 2, en zijn uitwerking van zijn belang schepte een duidelijke houding ten opzicht van dit onderwerp. In dit hoofdstuk heeft Krishn actie gedefinieerd als zijnde het gedrag van yagya. Het is zeker dat yagya de opgedragen modus is. Wat er nog anders door mannen gedaan wordt is de ene of andere vorm van wereldse slaafsheid. In Hoofdstuk 4 wordt bevestigd dat het gedrag van yagya de actie is die invloed heeft op de vrijheid van de materiële wereld.

Het hoofdstuk beschrijft de oorsprong van yagya evenals wat het gedrag van zijn discipline te bieden heeft. Daarna beschrijft het de kenmerkende eigenschappen van **yagya**. Het belang van yagya wordt herhaaldelijk onderlijnd, omdat het om een opgedragen actie gaat. Zij die yagya niet beoefenen zijn niet alleen zondige liefhebbers van genot, maar zij leven ook tevergeefs. Wijsgeren van yore hadden de status van verwezenlijking en actieloosheid door yagya bereikt. Zij waren mannen die zich in het Innerlijke hervonden hadden en er zich goed in voelden. Dus moesten ze niets anders doen. Toch wijdden zij zich ononderbroken aan hun taak om hun minder gelukkige medemensen te leiden die achter gebleven waren. Krishn vergelijkt zichzelf met deze grote Zielen. Hij blijft ook achter met niets anders te doen en niets meer te bereiken, en toch wijdt hij zich aan actie voor het welzijn van de mensheid. Dus blijkt hij een yogi te zijn, een asceet of heilige, die zich permanent aan meditatie wijdt. Zoals we gezien hebben is hij inderdaad een Yogeshwar, een volgeling in yog. Verder in het

hoofdstuk waarschuwt Krishn herhaaldelijk wijsgeren zoals zichzelf dat zij geen verwarring mogen zaaien en het vertrouwen van de geïnitieerde zoekers niet mogen ondermijnen, zelfs indien zij zich met materiële taken bezig houden, omdat zij de ideale staat alleen door actie kunnen bereiken. Indien zij niet langer handelen worden zij vernietigd. De juiste actie vereist het voeren van oorlog door zich op het Innerlijke en de Hoogste Geest te concentreren. Maar wat is de noodzaak van oorlog wanneer de ogen gesloten en de gedachten van een man op beschouwing gericht zijn, en wanneer de gevoelens zich allemaal binnen het verstand bevinden? Volgens Krishn, wanneer een zoeker zich op het pad van verering, lust en woede, en aantrekking en afwijzing begeeft, dan blijkt dit alles een afschrikwekkende belemmering op zijn weg te zijn. Vechten en deze negatieve impulsen overwinnen is oorlog. Dieper in de staat van meditatie dringen door het geleidelijk aan elimineren van de duivelse, wereldse impulsen van Kirukshetr is oorlog. Dus is dit een oorlog die in de staat van meditatie woedt. Dit is, bondig uitgelegd, Hoofdstuk 3 en, zoals uit de samenvatting blijkt, hebben we nog altijd niet verteld wat actie of yagya precies is. Wanneer we de aard van yagya begrijpen, zullen we ook de aard van actie verstaan.

Dit hoofdstuk legt voornamelijk de nadruk op de onderwijzende rol van wijsgeren, van grote Zielen, die realiteit waargenomen hebben. Bijgevolg is het hoofdstuk een richtlijn voor vereerde leraars. Zij zullen niets verliezen indien zij zelf geen actie ondernemen en zijn zullen niets voor zichzelf winnen wanneer zij wel actie ondernemen. En toch moeten zij actief zijn voor het welzijn van de mensheid. Er is echter niets belangrijks gezegd voor zoekers die God willen verwezenlijken. Men heeft hen niet verteld wat zij hiervoor moeten doen. Daarom handelt dit Hoofdstuk niet over de Weg van Actie. De actie die ondernomen moet worden is nog niet uitgelegd. Tot op heden is het enige wat gezegd is het feit dat het gedrag van yagya de voorgeschreven actie is. Maar verder blijven we in het ongewisse over wat yagya werkelijk is.

We moeten echter toegeven dat de meest gedetailleerde beschrijving van oorlog alleen in Hoofdstuk 3 in de hele Geeta gevonden wordt.

Wanneer we de Geeta als een geheel bekijken is het in Hoofdstuk 2 dat Krishn Arjun oproept om te vechten omdat het lichaam verwoestbaar is. Hij moet vechten omdat het lichaam vergankelijk is. Dit is de enige concrete reden die in de Geeta gegeven wordt om te vechten. Later, terwijl de Weg der Kennis uitgelegd wordt, wordt gezegd dat oorlog de enige manier is om het hoogste einde te bereiken. Krishn heeft Arjun gezegd dat de kennis die hij hem verstrekt heeft betrekking heeft op de Weg der Kennis. De kennis bestaat erin dat Arjun moet vechten omdat het voordelig voor hem is, zowel in geval van overwinning als in geval van nederlaag. Later, in Hoofdstuk 4, zal Krishn Arjun vertellen dat, door stevig in yog te blijven geloven, hij de onzekerheid in zijn hart met het zwaard van discriminatie moet overwinnen. Dit zwaard is het zwaard van yog. Vanaf Hoofdstuk 5 tot Hoofdstuk 10 wordt op geen enkele wijze naar oorlog verwezen. In Hoofdstuk 11 zegt Krishn alleen dat de vijanden reeds door hem verslagen zijn, waardoor Arjun alleen als een knecht moet optreden en glorierijk zijn. De vijanden zijn vermoord zelfs zonder dat hij hem gedood heeft; en de kracht die alle wezens en objecten voortstuwt zal hem ook gebruiken als een instrument om te krijgen wat hij wenst. Dus moet Arjun opstaan en zijn vijanden die niets meer dan levende lichamen zijn doden.

In Hoofdstuk 15 zal de wereld vergeleken worden met een Peepal boom met zeer krachtige wortels en zal Arjun opgevorderd worden om de spirituele perfectie te zoeken door de boom et de bijl der verzaking te doorklieven. In de latere hoofdstukken wordt niet over oorlog gesproken, hoewel er in Hoofdstuk 16 over demonen gesproken wordt die in de hel verdoemd worden. De meest gedetailleerde beschrijving van oorlog wordt dus in Hoofdstuk 4 gevonden. Verzen 30 tot 43 hebben betrekking op het uitbreken

van de oorlog, zijn onvermijdbare, de zekere vernietiging van de mannen die weigeren te vechten, de namen van vijanden die gedood moeten worden, het afwegen van de krachten, en de vastberadenheid om de vijanden af te slachten. Het hoofdstuk identificeert dus de vijanden en, op het einde, moedigt ook de zoeker aan om deze vijanden te vernietigen.

Aldus eindigt het Derde Hoofdstuk, in de Upanishad van Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Shatru Vinash-Prerna' of "Op de vernietiging van de vijand aandringen'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Derde Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 4

TOELICHTING BIJ DE DAAD VAN JAGYA

In Hoofdstuk 3 heeft Yogeshwar Krishn verzekerd dat, indien een man zijn voorschrift volgt, vrij van zelfbedrog en met echte devotie, hij bevrijd zal worden van de binding van actie. Yog (zowel van kennis van als actie) heeft de macht om deze bevrijding tot stand te brengen. Het idee van oorlog voeren is in yog belichaamd. In dit hoofdstuk legt hij uit wie de auteur van yog is, evenals de fasen waaruit deze discipline bestaat.

1. 'De Heer zei, 'Het was ik die de eeuwige yog aan de Zon- (Vivaswat) onderwees, die het dat op zijn beurt aan Manu onderwees, en deze weer aan Ikshwaku'.

Het was hem, zegt Krishn, die in het begin van devotie (kalp), de kennis van de eeuwige yog aan de Zon verder leidde (de rechtvaardigde impulsen symboliseren), van wie het aan Manu gegeven werd (de geest symboliserend), zoon en dan aan Iskhawaku (de aspiratie symboliserend). Krishn, zoals we gezien hebben, was een yogi. Dus is het een yogi, een wijsgeer die in de Hoogste Geest dwaalt, die de eeuwig durende yog in het begin initieert of, met andere woorden, bij het begin van de verering en die dit dan naar de levensadem overbrengt. De Zon vertegenwoordigt de weg van God-verwezenlijking.[1] God is het 'ene licht dat licht aan alles geeft'.

श्रीभगवानुवाच
इमं विवस्वते योगं प्रोक्तवानहमव्ययम्।
विवस्मान्मनवे प्राह मनुरिक्ष्वाकवेऽब्रवीत्।। १।।

1. In de Upanishad Prashn vinden we het volgende: 'De wijze mannen kennen hem die alle vormen aanneemt, die radiant is, die allesverlichtend is, en die het ene licht is dat licht aan alles geeft. Hij stijgt op als de zon met duizend stralen en gaat onder in oneindige plaatsen.'

Yog is eeuwigdurend. Krish heeft vroeger gezegd dat de geboorte, het zaad, van dit proces onverwoestbaar is. Wanneer het pas begonnen is stopt het niet tot de perfectie bereikt wordt. Het lichaam wordt door geneesmiddelen geheeld, maar verering is de remedie voor de Ziel. Het begin van verering is het begin van de zelfheling. Deze handeling van devotie en meditatie is ook de creatie van een verwezenlijkte wijsgeer. Voor de primitive man die buiten bewustzijn in de nacht van onwetendheid ligt, die nooit over yog nagedacht heeft, wordt naar de perfectie van yog gebracht wanneer hij een wijsgeer ontmoet-zoals hij naar een grote man opkijkt, door naar zijn stem te luisteren, door een ongeschikte daad te doen, en door zich met hem te associeren. Goswami Tulsidas heeft ook dit gezegd: 'De ultieme zegening wordt aan de man ge'even die God waargenomen heeft, evenals aan de man die door God opgemerkt is'.

Krishn zegt dat hij in het begin yog aan de Zon onderwees. Indien een verwezenlijkte wijsgeer nog maar een blik op een vereerder werpt, dan wordt de verfijning van yog naar het leven overgebracht-de ademhaling van de gelukkige Ziel. Alle levende wezens worden door de zon gestimuleerd-door God die alleen aan zichzelf onderworpen is. Aangezien licht leven of ademhaling is, wordt voorgeschreven dat de Hoogste Geest alleen door de regeling van leven-ademhaling bereikt kan worden. De overdracht van goddeloze instincten naar een vroege man bestaat in het verstrekken van kennis van yog aan de Zon, waarna, op tijd, het zaad van deze perfectie in de geest ontspringt. Dit is hoe de goden hun kennis aan Manu overdragen. Nadat het zaad in de geest ontkiemd is zal er een wens naar de verwezenlijking van de uitspraken van een wijsgeer ontstaan. Indien de geest hier iets heeft, dan is er ook sprake van de wens om dit te bereiken. Dit is hoe Manu yog aan Ikshwaku prijst. Er zal een verlangen, of een aspiratie zijn om deze voorgeschreven handeling tot stand te brengen, een handeling die eeuwig is en die van de binding van actie bevrijdt. Indien dit het geval is dan is er sprake van de wens om te handelen en wordt de verering versneld. Krishn spreekt nu over het punt waarop yog ons neemt nadat het in beweging gebracht wordt.

2. **'Afgeleid van traditie was deze yog bekend bij wijsgeren van het koninklijke niveau (rajarshi), [2], maar op dit punt, Oh de vernietiger van vijanden, nam het af en stierf bijna uit'.**

Deze yog, overgedragen door een verwezenlijkte geest in de ademhaling van de primitieve, barbaarse man, en daarna stromend van ademhaling naar de geest, dus verlangen (of aspiratie), en vanaf daar naar de actieve praktijk, aldus zich geleidelijk aan ontwikkelend, bereikt het koninklijke niveau en wordt dan aan de zoeker bekend gemaakt. Uitzonderlijke krachten worden in aanbidders gegenereerd die dit niveau bereikt hebben. In deze kritieke fase stopt yog bijna in deze wereld (lichaam). Dus het probleem is hoek yog over deze scheidingslijn gedragen moet worden. Het blijkt dat elke zoeker vernietigd wordt nadat hij deze fase bereikt heeft, maar volgens Krishn is dit niet zo. Iemand die onderdak bij hem gezocht heeft als een liefhebbende aanbidder en goede vriend wordt gespaard.

3. **'Dat is de tijdloze yog die ik je nu onderwijs, omdat u mij aanbidder en goede vriend bent, en omdat deze yog een groot misterie beherbergt.'**

एवं परम्पराप्राप्तमिमं राजर्षयो विदुः ।
स कालेनेह महता योगो नष्टः परंतप ।। २ ।।
स एवायं मया तेऽद्य योगः प्रोक्तः पुरातनः ।
भक्तोऽसि मे सखा चेति रहस्यं ह्येतदुत्तमम् ।। ३ ।।

2. Lezers moeten gewaarschuwd worden voor een courante misopvatting over het woord rajarshi. Men zegt dat een Kshatriya naar de status van rajarshi gebracht wordt door middel van een godvruchtig leven en een zeer grote devotie zoals ook een Brahmin naar de positie van een brahmarshi gebracht wordt. Maar in werkelijkheid heeft God noch Brahmin noch Kshatriya gemaakt, en noch Joden noch Christenen. Er zijn alleen sociale orden, gebaseerd op geboorde of beroep. Dus wordt rajarshi hier gebruikt om een van de vier spirituele statussen aan te geven die zich alleen door de interne verdiensten van een aanbidder onderscheiden, onafhankelijk van zijn afkomst of geboorte. Dergelijke interpretatie is correct, want anders moet de yog van Geeta beschouwd worden als alleen bestemd voor leden van een klasse, wat onhoudbaar is.

Arjun is een Kshatriya aanbidder, van het nivean van rajarshi waar, gedreven door de golven van verwezenlijking, de aanbidders in gevaar zijn om vernietigd te worden. Het is niet zo dat de voordelige natuur van yog op dit punt geannuleerd wordt, maar aanbidders struikelen normaliter nadat zij dit punt bereikt hebben. Deze eeuwige en zeer mysterieuze yog wordt nu door Krishn aan Arjun onderwezen, omdat zijn discipel zich op dezelfde weg van vernietiging bevindt. En hij doet dit omdat Arjun hem aanbidt, blindelings vertrouwen in hem stelt, en een goede vriend is.

Wanneer de God waarnaar we op zoek zijn-de verwezenlijkte wijsgeer- in de Ziel dwaalt en hem begint te onderwijzen, pas dan begint de echte verering. Hier zijn God en de verwezenlijkte wijsgeer-leraar, en souffleurs, synomiemen. Indien God tot in het hart daalt, op het niveau waarop we ons bevinden, begint te controleren en leiden, en steun geeft indien de aanbidder struikelt- pas dan is de geest volledig onderworpen. Behalve indien God voorgesteld wordt als een menner, in de buurt van de Ziel als een souflleur, dan kan er geen geschikte initiatie voor het pad zijn. Van tevoren is de aanbidder op proel; hij heeft de staat van echte aanbidding nog niet bereikt.

Mijn vereerde leraar-mijn God, zei altijd, 'Ha! Ik had een nauwe ontsnappingsroute. Maar God heeft me gered. God heeft mij dit geleerd … zei me dat … 'Ik vroeg soms, 'Maharaj Ji, spreekt en praat God ook?' Waarop hij dan antwoordde: 'Ho, God spreekt precies zoals jij en ik, urelang, zonder te stoppen.' Dit bedroefde mij en ik vroeg me hoe God spreekt. Dit was een verbazenwekkende onthulling voor mij. Na een poosje zei Maharaj Ji dan, 'Waarom maak je je zorgen? God zal ook met jou spreken.' Nu ben ik mij ervan bewust dat elk woord dat hij gezegd heeft waar is. Dit is het gevoel van vriendschap dat de individuele Ziel met de Cosmische Geest verbindt. Wanneer God begint twijfels op te lossen zoals een vriend, pas dan kan de aanbidder de vernietigende fase op veilige wijze oversteken.

Tot nu toe heeft Yogeshwar Krishn gesproken over de geboorte van yog door een wijsgeer, de obstakels op zijn weg, en de middelen om ze te overwinnen. Maar Arjun vraagt hem nu:

4. **'Arjun zei, 'Aangezien Vivaswat (naar God verlangend) geboren werd in een afgelegen plaatje en jouw geboorte pas recent is, hoe moet ik dan geloven dat hij hem yog onderwezen hebt?'**

Krishn is recent geboren, in tijden die men zich herinnert, terwijl de ademhaling van kennis die hij beweert aan de Zon overgedragen te hebben behoort tot 'de donkere achtertuin en afgrond van de tijd'. Dus hoe moet Arjun geloven dat Krishn de persoon is die yog in het begin onderwezen heeft? Krishn lost deze twijfel als volgt op:

5. **'De Heer zei, 'Oh Arjun, jij en ik hebben ontelbare geboorten doorlopen maar, Oh overwinnaar van vijanden, terwijl jij je de vorige geboorten niet herinnert, is dit voor mij wel het geval.'**

Krishn en Arjun hebben talrijke geboorten gehad, maar de laatste herinnert zich niets. De aanbidder weet niet. Maar hij die zijn Innerlijke behouden heeft weet dit en hij die het onverklaarbare verwezenlijkt heeft, weet dit ook. Hij is geboorteloos, verborgen, en eeuwig, en toch is hij geboren met een menselijk lichaam. Daarom, zij die beweren dat de dood van het fysieke lichaam bevrijding brengt geven valse troost.

Een Ziel realiseert de ultieme essentie terwijl hij zich nog in het aangenomen lichaam bevindt. Indien er ook maar de kleinste twijfel is dan moet hij een andere geboorte ondergaan. Tot nu toe dacht Arjun dat Krishn sterfelijk is, zoals hem. Dat is de reden waarom hij over zijn recente geboorte spreekt. Is Krishn zoals andere lichamen?

6. **'Hoewel onsterfelijk, geboorteloos, en God van alle wezens, verklaar ik dat ik de materiële wereld van de natuur door de mysterieuze kracht van atm-maya onderwerp'.**

अर्जुन उवाच: अपरं भवतो जन्म परं जन्म विवस्वत:।
कथमेतद्विजानीयां त्वमादौ प्रोक्तवानिति।। ४।।
श्रीभगवानुवाच : बहूनि मे व्यतीतानि जन्मानि तव चार्जुन।
तान्यहं वेद सर्वाणि न त्वं वेत्थ परंतप।। ५।।
अजोऽपि सन्नव्ययात्मा भूतानामीश्वरोऽपि सन्।
प्रकृतिं स्वामधिष्ठाय संभवाम्यात्ममायया।। ६।।

Krishn is onsterfelijk, geboorteloos, en de ademhaling van alle wezens, maar hij verklaart dat hij materiële verbindingen door atm-maya[3] behoudt. Een soort van maya is de morele onwetendheid die iemand de realiteit van de materiële wereld doet aanvaarden, en die de oorzaak is voor de nieuwe geboorte en voor inferieure vormen. De andere maya is dat wat Krishn yog-maya noemt, en waarvan we ons niet bewust zijn. Dit is de maya van het Innerlijke die toegang verschaft tot de Ziel en die tot het bewustzijn van de Hoogste Geest leidt. Het is door de handeling van deze yog-maya dat Krishn zijn uit drie eigenschappen betaande natuur onderwerpt en zichzelf manifesteert.

De mensen zeggen normaliter dat zij een visie van God zullen hebben wanneer hij zich door een incarnatie manifesteert. Volgens Krishn bestaat er echter geen dergelijke incarnatie zoals deze door anderen gezien kan worde? God wordt niet in een lichamelijke vorm geboren. Het is alleen door geleidelijke fasen dat hij zijn uit drie eigenschappen bestaande natuur controleert door de uitoefening van yog-maya en zichzelf manifesteert. Maar wat zijn de omstandigheden van dergelijke manifestatie?

7. 'Telkens wanneer, Oh Bharat, rechtvaardigheid (dharm) afneemt en onrechtvaardigheid toeneemt, manifesteer ik mij.'

यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत।
अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम्।। ७।।

3. In Ram Charit Manas, de devotionele nieuwe vertelling en vertaling van dertig aldere Indische epische verhalen, de Ramayan, door de grote poëet Tulsidas, heeft Goswami Tulsidas maya als volgt gedefinieerd: 'Terwijl ik en deze de mijne zijn, zijn jij en deze de jouwe.' Deze notie is maya, waarvan alle schepsels slachtoffers zijn. Het is dubbelzinnigheid, bestaande eerst uit onwetendheid en daarna uit verlichting. De eerste is een beruchte schelm omdat hij elk schepsels in de val doet van geboorte en dood doet lopen. Integendeel, howel de andere bekend staat als de enige bron van waarden, wordt hij volledig gestimuleerd door God en heeft hij geen enkele macht van zichzelf. Het proces van verlichting wordt vidya-maya genoemd. Omdat het de individuele Ziel met het Oneindige verenigt, wordt het ook yog-maya genoemd. En omdat het de Ziel toestaat om de hoogste glorie te bereiken, is het ook bekend onder de naam atm-maya. Na de verwezenlijking wordt een yogie gezegend met de kracht die hem toelaat om tegelijkertijd naar duizend van zijn discipelen te kijken. Deze macht, atm-maya genoemd, is de macht die hier gebruikt wordt.

Krish vertelt de devote Arjun dat wanneer harten inert worden met betrekking tot de Hoogste Geest, de zeer sublieme dharm, en wanneer godvruchtige mannen niet in staat zijn om te zien hoe zij de andere oever veilig moeten bereiken, hij zijn vorm begint te maken om zichzelf te manifesteren. Dergelijk gevoel van bewustzijn voelt Manu. Goswami Tulsidas heeft over zijn met wrok belaste hart gesproken omdat hij zijn leven geleid heeft zonder God te beschouwen. Wanneer tranen uit de ogen van liefhebbende aanbidders tromen omdat hij alles overheersende gevoel van hulpeloosheid om het onrechtvaardige te overwinnen overheerst, begint God zich in een uitgesproken vorm te gieten. Maar dat brengt ook met zich mee dat God zichzelf alleen aan de liefhebbende aanbidders manifesteert en alleen voor hun welzijn.

De incarnatie van God gebeurt alleen in het hart van een gezegende aanbidder. Maat wat doet God wanneer hij zich manifesteert?

8. 'Ik manifesteer mij van tijdperk tot tijdperk om de godsvruchtigen te verdedigen, de slechte mensen te verslaan en om dharm te versterken.'

God manifesteert zich als een kenner van heilige mannen. He, de aanbedene, is de ene God die, nadat hij verwezenlijkt is, niets meer overlaat om te doen. Krishn neemt een manifeste vorm aan om van tijdperk tot tijdperk obstakels uit de wereld te helpen die de goede loop van rechtvaardige impulsen zoals wijsheid, verzaking en beperking belemmeren, en om de duivelse krachten van passie, woede, verbinding en afkeer te vernietigen, en om dharm te versterken.

'Tijdperk' zoals hier door Krishn gebruikt verwijst niet naar historische tijdperken zoals het Gouden Tijdperk (Satyug) of het IJzeren Tijdperk (Kaliyug), maar eerder naar de fasen van opkomst en verval, van dharm die de menselijke aard moet doorlopen. Het gaat om fasen van dharm en het menselijke hart moet deze fasen

---

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम्।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे।। ८।।

doorlopen. Goswami Tulsidas heeft hierover in Ram Charit Manas (7.10) geschreven – de devotionele nieuwe vertelling en vertaling van het Indische epische verhaal, Ramayan van het Sanskriet naar de taal van de mensen door de poëet Tulsidas. De fasen van dharm ondergaan verandering in elk hart en op elk ogenblik, niet omwille van onwetendheid, maar omwille van de uitvoering van de goddelijke kracht van maya. Dit is wat in de zesde vers van het hoofdstuk atm-maya genoemd werd. Door God geïnspireerd is deze kennis de kennis die het hart een echt verlangen naar God geeft. Maar hoe kan men weten door welke Fase men op dat precies ogenblik loopt? Wanneer waarde en morele goedheid (sattwa) alleen actief zijn in het hart, wanneer passie en onwetendheid onderworpen zijn, wanneer alle angst verholpen is, wanneer er geen gevoel van afwijzing is, wanneer er de noodzakelijke sterkte is om krachtig beroep te doen op de signalen die van het gewenste doel ontvangen worden, wanneer de geest overspoeld wordt door geluk-alleen dan is men in staat om toegang te krijgen tot het Gouden Tijdperk. Enerzijds, wanneer de krachten van donker (tamas) passeren, wanneer er overal animositeit en conflicten zijn, doorloopt de aanbidder het IJzeren Tijdperk (Kaliyug). Wanneer ontwetendheid en teveel lethargie, slaperig- en lusteloosheid overheerst, dan is er sprake van de fase van de Kaliyug van dharm. De man die deze fase doorloopt doet zijn werk, zelfs indien hij dit weet. Hij weet wat hij niet mag doen, en tóch doet hij het. Deze fasen van dharm, van zijn afstammeling en familieleden, worden bepaald door aangeboren eigenschappen. Deze fasen zijn volgens sommige de vier tijdperken (yug), volgens anderen de vier categorieën (varn), en de vier niveaus van spirituele zoeken-uitstekend, goed, medium en laag-volgens nog anderen. In alle fasen helpt God de aanbidder. Toch is er veel goddelijke hulp in de hoogste fase, terwijl in de lagere fasen de steun gering blijkt te zijn.

Dus vertelt Krishn Arjun dat een aanbidder die echt gericht is op zijn ultieme doel een wijsgeer is, maar dat hij alleen gered kan worden wanneer de stroom van goddelijke impulsen zoals wijsheid, veraking, en zelfbeheersing, die toegang verschaffen tot het object, onbelemmerd zijn. Gelijktijdig worden uitvoerders van

slechte daden niet enkel door de vernietiting van hun niet bestaande sterfelijke lichamen verwijderd, omdat zij met dezelfde kwade indrukken, die ze in een vroeger leven opgedaan hebben, opnieuw geboren zullen worden (sanskar), en dezelfde kwade daden zullen stellen zoals ze dit vroeger al gedaan hebben. Dus manifesteert Krishn zich in alle tijdperken om morele perversies te vernietigen en om dharm te versterken. De installatie van één onveranderbare God alleen is de definitieve vernieting van het kwade.

Samengevat kan gesteld worden dat Krishn gezegd heeft dat hij zichzelf steeds opnieuw manifesteert, in alle omstandigheden en alle categorieën, om het kwade te vernietigen en het goede te beschermen, en om het geloof in de Hoogste Geest te versterken. Maar hij doet dit alleen indien er echte spijt in de harten van de aanbidders is. Zolang de gratie van de aanbeden God niet bij ons is, kunnen we zelfs niet weten of het kwade vernietigd kan worden of hoeveel er nog van het kwade overblijft. Vanaf het begin tot het ogenblik van de definitieve verwezenlijking staat God de aanbidder in alle fasen terzijde. Hij manifesteert zich alleen in het hart van de aanbidder. Ziet niet iedereen hem wanneer hij zich manifesteert? Volgens Krishn is dit niet het geval.

9. 'Hij die de essentie van mijn radiante incarnaties en werken waargenomen heeft, Oh Arjun, wordt nooit opnieuw geboren nadat hij zijn lichaam verworpen heeft, maar dwaalt in mij.'

God's incarnatie, zijn geleidelijke manifestatie door diepgaande spijt, en zijn werken-het verwijderen van belemmeringen die het kwade veroorzaken, het voorzien van de essentiële punten van de zelfverwezenlijking, en de nieuwe installatie van dharm- zijn niet zoals de gebeoorte en de daden van de sterfelijken. Alleen als abstracties waargenomen kunnen God's incarnatie en handelingen niet met fysieke ogen gezien worden. Hij kan niet door geest en verstand gemeten worden. God, zo ondoorgrondelijk en mysterieus,

---

जन्म कर्म च मे दिव्यमेवं यो वेत्ति तत्त्वतः।
त्यक्त्वा देहं पुनर्जन्म नैति मामेति सोऽर्जुन ।। ९ ।।

kan alleen waargenomen worden door hem die de realiteit gekend heeft. Alleen hij kan God's incarnatie en werken zijn, en wanneer hij dit alles rechtstreeks waargenomen heeft wordt hij niet opnieuw geboren, maar dwaalt in Krishn.

Wanneer zoekers alleen God'' incarnatie en werken kunnen zijn, waarom hebben we dan deze groepen van honderden of duizenden mannen die op de geboorte van God wachten zodat zij hem kunnen zien? Zijn wij allen zoekers? Er zijn veel mannen die zich als wijsgeren verkleden, voornamelijk door zich als heilige mannen te kleden, en die beweren dat zij incarnaties zijn, en wiens agenten er alles aan doen om dit te bewijzen. Zij verplaatsen zich als schapen om deze 'God-mannen' te zien, maar Krishn zegt dat alleen mannen van perfectie God kunnen zien. Nu, wie is deze man die we een zoeker noemen?

Bij het geven van zijn oordeel over het echte en het valse in Hoofdstuk 1 zei Krishn tegen Arjun dat het onechte geen bestaan heeft en dat het echte nooit niet bestaand geweest is-en dit in het verleden, heden en in de toekomst. Dit is de ervaring van zoekers geweest in plaats van letterkundigen of rijke mannen. Nu herhaalt hij dat hoewel God zichzelf manifesteert, alleen de waarnemers van essentie hem kunnen zien. Hij is een gemaakt met de ultieme realiteit en wordt een zoeker. Wij worden geen zoekers door te leren de vijf (of vijfentwintig) elementen te tellen. Krishn zegt ook nog dat de Ziel alleen de ultieme realiteit is. Wanneer de Ziel eengemaakt wordt met deze Universele Geest, dan wordt ook hij God. Dus alleen een man die het Innerlijke verwezenlijkt heeft kan God's manifestatie zien en begrijpen. Bijgevolg is het duidelijk dat God zichzelf in het hart van een aanbidder manifesteert. Per slot van rekening is de aanbidder niet in staat om de kracht te herkennen die signalen naar hem stuurt. Wie toont hem de weg? Maar nadat hij de waarheid van de Hoogste Geest waargenomen heeft, begint hij te zien en te begrijpen, en daarna, wanneer hij het lichaam verlaat, wordt hij niet opnieuw geboren.

Krishn heeft gezegd dat zijn manifestatie intern, obscuur, en verlichtend is, en dat de man die zijn straling ziet een met hem wordt. Maar in de plaats daarvan hebben deze mensen zijn idolen

gemaakt die zij aanbidden; en zij beelden zich in dat hij ergens in de hemel ronddwaalt. Maar dit is helemaal niet waar. Krishn bedoelt hiermee alleen dat indien de mannen de opgedragen taak uitvoeren zij zullen zijn dat zij ook radiant zijn. Wat voor anderen een mogelijkheid is, is voor Krishn al realiteit. De dag waarop we perfectie binnen ons bereiken zullen we ook zijn wat Krishn is; wij zullen identiek zijn. Incarnatie is nooit extern. Indien een hart overloopt met liefde en aanbidding, dat is er een mogelijkheid dat de goddelijke incarnatie waargenomen wordt. Toch zorgt Krishn voor troost voor de gewone mensen door hen te vertellen dat velen hem verwezenlijkt hebben door op het opgedragen pad te blijven.

10. 'Vrij van passie en woede, volledig naar mij gericht, onderkomen zoekend bij mij, en gezuiverd door kennis en boetedoening, hebben velen mij bestaan verwezenlijkt'.

Velen die onderdak gezocht hebben in Krishn, in gelijke mate bevrijd van passie en passieloosheid, angst en angstloosheid, woede en gebrek aan woede, en gezuiverd door kennis en boetedoening, hebben deze staat bereikt. Het is niet zo dat dit alleen nu het geval is. Dit is altijd het geval geweest. Velen hebben deze staat vroeger al bereikt. Maar wat is de weg? Krishn vormt zichzelf en verschijnt in een hart dat gevuld is met echte zorg, met overheersende onrechtvaardigheid. Krishn heeft vroeger percentie van realiteit genoemd, wat hij nu kennis (gyan) noemt. God is de ultieme realiteit. Hem waarnemen is wijsheid. Mannen met deze kennis verwezenlijken hem daarom. Hier is het probleem opgelost en Krishn maakt nu een onderscheid tussen aanbidders in functie van hun kwaliteiten.

11. 'Oh Parth, aangezien de mannen mij aanbidden, aanvaard ik hen, en dit wetende volgen de wijze mannen mij op elke weg'.

वीतरागभयक्रोधा मन्मया मामुपाश्रिता: ।
बहवो ज्ञानतपसा पूता मद्भावमागता: ।। १० ।।
ये यथा मां प्रपद्यन्ते तांस्तथैव भजाम्यहम् ।
मम वर्त्मानुवर्तन्ते मनुष्या: पार्थ सर्वश: ।। ११ ।।

Krishn beloont zijn aanbidders volgens de aard van hun devotie; hij helpt hen in dezelfde mate. Het is de dedicatie van de aanbidder die bij wijze van gratie teruggevoerd wordt. Wanneer ze dit geheim kennen gedragen de rechtvaardige mannen zich op de wijze zoals door hem vastgelegd. Zij die hem dierbaar zijn handelen conform deze wijze. Zij doen wat hij hen opdraagt.

God toont zijn goede wil door de aanbidder als een menner bij te staan; hij begint te wandelen samen met de aanbidder en verklaart zijn glorie. Dit is de vorm van zijn liefhebbende zorg. Hij komt op tegen de vernietiging van de krachten die boosheid genereren en om de rechtvaardige impulsen te beschermen die toegang geven tot realiteit. Behalve wanneer de aanbeden God optreedt als de eerlijkste menner die op elk ogenblik alert is, ondanks zijn dedicatie en het sluiten van zijn ogen in meditatie, en alle andere taken, is de aanbidder niet met succes tegen de materiële wereld bestand. Hoe moet hij weten hoeveel afstand hij afgelegd heeft en hoeveel afstand hij nog moet afleggen? De aanbeden God steunt hem onafscheidelijk met het Innerlijke en leidt hem: dat hij zich nu op dat punt bevindt, dat hij dit moet doen, en zo moet wandelen. Dus wordt de golf der natuur geleidelijk aan overbrugd en, door geleiding van de Ziel in geleidelijke stappen, maakt God het hem uiteindelijk mogelijk om in hem te vloeien. Aanbidding en adoratie moeten door de aanbidder uitgevoerd worden, maar de afstand op het pad die door de aanbidder afgelegd wordt is alleen mogelijk door de gratie van God. Wanneer ze dit weten volgen mannen die door het goddelijke gevoel doorstroomd worden het voorschrift van Krishn door en door. Maar zij doen dit niet altijd op de juiste wijze.

12. 'Door naar de vruchten van hun actie te verlangen aanbidden de mannen vele Goden, want de beloningen voor de actie worden dan snel verkregen.'

Door de verwezenlijking van de actie in het menselijke lichaam te wensen gaan de mannen vele Goden aanbidden-met andere woorden, zij volgen de verschillende rechtvaardige impulsen. Krishn heeft Arjun gezegd om de opgedragen actie uit te voeren, zijnde

---

काङ्क्षन्तः कर्मणां सिद्धिं यजन्त इह देवताः ।
क्षिप्रं हि मानुषे लोके सिद्धिर्भवति कर्मजा ।। १२ ।।

de verwezenlijking van yagya, een wijze van aanbidding, waarin het inkomende en uitgaande leven-ademhaling aan God opgeofferd wordt bij wijze van aanbidding en de naar buiten kijkende gevoelens in het vuur van zelfbeheersing verbrand worden, en wiens uiteindelijk resultaat de verwezenlijking van God is. De echte betekenis van actie is aanbidding en dit wordt later in dit hoofdstuk nog eens verduidelijkt. Het resultaat van deze actie is het een worden met de eeuwige God, het hoogste doel: de staat van totale actieloosheid. Krishn zegt dat de mannen die zijn weg volgen de goden aanbidden om de actieloosheid te bereiken, met andere woorden, zij versterken de goddelijke impulsen.

Krishn zei in Hoofdstuk 3 dat Arjun yagya moet beoefenen om de goden te beschermen-om zijn rechtvaardige impulsen te versterken. Hij zal meer en meer vooruitgang boeken naarmate deze impulsen geleidelijk aan versterkt en vermeerderd worden. Dus, door stap voor stap verder te gaan, zal hij uiteindelijk de ultieme zegen bereiken. Dit is de definitieve fase van het proces van spirituele vooruitgang dat van begin tot eind doorlopen moet worden. Krishn legt de nadruk op dit punt en zegt dat zij die hem volgen, zelfs indien zij naar de verwezenlijking van actie in hun menselijke lichamen streven, de rechtvaardige impulsen zoeken die het bereiken van de staat van actieloosheid versnellen. Wat is hier de betekenis van ‘snel’ of ‘rap’ binnenkort’? Betekent dit dat hoe sneller we met actie beginnen hoe sneller we met de uiteindelijke bereiking beloond worden? Volgens Krishn kan deze hoogte alleen geleidelijk aan overwonnen worden, stap voor stap. Niemand kan plots naar de top stijgen en een wonder volbrengen zoals de onthullingen die leraars van goddelijkheid vandaag de dag voor de abstracte meditatie aanhalen. Laat ons zien hoe dit in het werk gaat.

13. **‘Hoewel ik de vier categorieën (varn) gecreëerd heb, Brahmin, Kshatriya, Vaishya en Shudr-in overeenstemming met aangeboren eigenschappen en actie, ken me als een niet-uitvoerder.’**

चातुर्वर्ण्यं मया सृष्टं गुणकर्मविभागशः।
तस्य कर्तारमपि मां विद्ध्यकर्तारमव्ययम्॥ १३॥

Krishn stelt zichzelf voor als de schepper van de vier categorieën. Betekent dit dat hij de mannen in vier strikte categorieën verdeeld heeft, bepaald door geboorte? De waarheid is eerder dat hij acties in vier categorieën verdeeld heeft op basis van aangeboren eigenschappen. Zoals hij tegen Arjun zegt, hij-de onsterfelijke God is een niet-agent en moet als dusdanig gekend zijn. De aangeboren eigenschap (gun) van een wezen of van een ding is een meettoestel, een meetstok. Indien de dominante eigenschap de onwetendheid van het donker (tamas) is dan zal dit resulteren in een onweerstaanbare neiging tot luiheid, te grote slaap, willoosheid, afkeer van werk, en een zeer grote drang naar het kwade ondanks dat men zich ervan bewust is van het om kwade zaken gaat. Hoe kan aanbidding in dergelijke staat van 'We zitten' beginnen en gedurende twee uur duren en dit dan ook nog eens zeer oprecht, en toch zijn we niet in staat om ons ook maar tien minuten te houden aan wat ons opgedragen is. Het lichaam is stil en rustig, maar de geest die echt rustig zou moeten zijn is ten prooi aan hevige twijfels en zorg, en wordt door de ene na de andere golf van speculatie overspoeld. Want waarom zitten we nietsdoende in naam van meditatie en verspillen we tijd? De enige remedie in deze fase bestaat erin ons te wijden aan de dienst van de wijze mannen die in de onuitgesproken sfeer ronddwalen en die ons voorgegaan zijn op het pad. Hierdoor worden negatieve impulsen gebannen en worden gedachten die tot aanbidding leiden versterkt.

Geleidelijk aan, met het verdwijnen van de krachten van donker en onwetendheid, is er sprake van een toename van de kwaliteit van rajas, en een gedeeltelijke ontwakening van de eigenschap van goede en morele waarde (sattwa), reden waarom de capaciteit van de aanbidder verhoogd wordt tot het Vaishya niveau. Dan begint dezelfde aanbidder spontaan kwaliteiten te verkrijgen zoals de controle over de gevoelens en om andere waardevolle impulsen te verzamelen. Verder op het pad van actie wordt hij met de rijkdom van rechtvaardigheid overspoeld. De eigenschap van rajas wordt nu zwakker en tamas slaapt. In dit niveau van ontwikkeling gaat de aanbidder naar het Kshatriya niveau. Moed, de eigenschap om in actie gedompeld te worden, de bereidheid om zich niet terug te

trekken, controle over de gevoelens, de capaciteit om zich een weg te banen door de drie eigenschappen van de natuur-zijn nu aangeboren eigenschappen van de beschikking van de aanbidder. Met een nog grotere verfijning van actie verschijnt sattwa ten tonele, ogenblik waarop er sprake is van een evolutie van waarden zoals de controle over de geest en de gevoelens, concentratie, onwetendheid, contemplatie en abstracte meditatie, en vertrouwen evenals de capaciteit om de stem van God te horen-allemaal kwaliteiten die toegang tot Hem verschaffen. Wanneer deze kwaliteiten zich beginnen te uiten wordt de aanbidder lid van de Brahmin klasse. Dit is echter de laagste fase van aanbidding op dit niveau. Wanneer de aanbidder uiteindelijk een wordt met God, dan is hij op dat punt-het hoogste punt-noch een Brahmin, noch een Kshatriya, noch een Vaishya, noch een Shudr. Dus de aanbidding van God is de enige actie-de opgedragen actie. En het is deze ene actie die verdeeld wordt in vier fasen in overeenstemming met de motiverende eigenschappen. De verdeling gebeurt, zoals we gezien hebben, door een heilige,-door een Yogeshwar. Een wijsgeer die in de onuitgesproken sfeer ronddwaalt was de maker van deze verdeling. Toch vertelt Krishn aan Arjun om hem, de onverwoestbare en maker van varn, als een niet-uitvoerder te beschouwen. Hoe kan dit?

14. 'Ik ben onbezoedeld door actie omdat ik er niet mee verbonden ben, en zij die zich hiervan bewust zijn zijn op dezelfde manier door actie bevrijd.'

Krishn is niet verbonden met de vruchten van actie. Hij zij van tevoren dat de daad waardoor yagya verwezenlijkt wordt actie is, en dat de man die van de nectar van wijsheid, gegenereerd door yagya, proeft in de onveranderlijke, eeuwige God veranderd wordt. Dus is het uiteindelijke gevolg van actie de verwezenlijking van de Hoogste Geest zelf. En heeft Krishn zelfs de wens naar God overwonnen omdat hij identiek met Hem geworden is. Dus is hij

---

न मां कर्माणि लिम्पन्ति न मे कर्मफले स्पृहा।
इति मां योऽभिजानाति कर्मभिर्न स बध्यते।। १४।।

onuitgesproken zoals God. Er is nu geen kracht boven hem waarnaar hij zou moeten streven. Dus is hij niet door actie geraakt, en wij die hem van hetzelfde niveau kennen, van het niveau van de verwezenlijking van God, zijn evenmin door actie gebonden. Zo zijn de verwezenlijkte wijsgeren die het niveau van de verwezenlijking van Krishn bereikt hebben.

15. **'Aangezien het met deze wijsheid is dat mannen die zich naar de redding van het wereldse bestaan richten eveneens actie in vroegere tijden uitgevoerd hebben, zou jij ook het voorbeeld van je voorvaderen moeten volgen'.**

Ook in het verleden hebben mannen, verlangend naar redding, met dezelfde verwezenlijking gehandeld: dat de lijnen van actie strenger geworden zijn wanneer, als het uiteindelijke resultaat van zijn actie, de uitvoerder een is met God, en wanneer hij bevrijd wordt van verlangen, zelfs naar hem. Krishn behoort bij deze staat. Dus wordt hij niet geraakt door actie en, indien we hebben wat hij heeft, dan zullen ook wij bevrijd worden van de binding van actie. Wie wet wat Krishn over deze hoge positie weet wordt van actie bevrijd. Dus wat Krishn ook geweest moge zijn, de onuitgesproken God of een verlichte wijsgeer, zijn verwezenlijking bevindt zich binnen handbereik van iedereen. Het was met dit soort wijsdom dat vroegere mannen, verlangend naar redding, zich op het pad naar actie begeven hebben. Dit is de reden waarom Arjun moet doen wat zijn voorvaderen gedaan hebben. Dit is de enige weg die naar het sublieme goed leidt.

Tot op dit punt heeft Krishn de nadruk gelegd op de uitvoering van actie, maar hij heeft nog niet uitgelegd wat deze actie is. Hij heeft het alleen in Hoofdstuk 2 vermeld en Arjun gezegd dat hij over de zelfloze actie naar hem moet luisteren. Hij heeft zijn kenmerkende eigenschappen beschreven, waarvan er een bescherming biedt tegen de verschrikkelijke angst van geboorte en dood. Daarna heeft hij over de voorzorgsmaatregelen gesproken die nageleefd moeten worden. Maar ondanks dit alles heeft hij

---

एवं ज्ञात्वा कृतं कर्म पूर्वैरपि मुमुक्षुभिः ।
कुरु कर्मैव तस्मात्त्वं पूर्वैः पूर्वतरं कृतम् ।। १५ ।।

niet uitgelegd wat actie is. Later heeft hij toegevoegd, in Hoofdstuk 3, dat, of men nu de voorkeur aan de Weg der Kennis of aan de Weg van Zelfloze Actie geeft, actie in elk geval noodzakelijk is. Men wordt noch wijs door aan actie te verzaken noch door zich van actie los te maken door de actie gewoonweg niet te ondernemen. Zij die hun organen van actie met geweld bedwingen zijn gewoon arrogante hypocrieten. Dus moet Arjun optreden, zijn gevoelens met de geest bedwingen. Krishn heeft hem gezegd om de opgedragen actie uit te voeren, zijnde de verwezenlijking van yagya, om de betekenis van actie te verduidelijken. En nu, in dit hoofdstuk, heeft hij Arjun verteld dat zelfs scholieren met een hoge intellect verward raken door wat actie is en wat actieloosheid is. Dus is het belangrijk dat actie en actieloosheid goed begrepen worden.

16. 'Zelfs wijze mannen zijn verwarmd over de aard van actie en actieloosheid, en dus zal ik de betekenis van actie aan jullie uitleggen, zodat de kennis hiervan kan bijdragen tot de losmaking van het kwade'.

Wat zijn actie en de staat waarin er geen actie is? Zelfs lerende mannen worden door deze kwesties in de war gebracht. Dus vertelt Krishn Arjun dat hij hem de betekenis van actie goed gaat uitleggen, zodat hij van de wereldse binding bevrijd kan worden. Hij heeft reeds gezegd dat actie is iets dat bevrijdt van de ketens van het tijdelijke leven. Nu legt hij nog eens de nadruk op het belang van de kennis van actie.

17. 'Het is essentieel om de aard van actie evenals van actieloosheid te kennen, en ook de aard van de waardevolle actie, want de wegen van actie zijn (zo) ondoordringbaar.'

Het is uitermate belangrijk te weten wat actie is en wat actieloosheid is, evenals de actie die vrij is van alle twijfels en onwetendheid en die ondernomen wordt door mannen van wijsheid

---

किं कर्म किमकर्मेति कवयोऽप्यत्र मोहिता: ।
तत्ते कर्म प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञात्वा मोक्ष्यसेऽशुभात् ।। १६ ।।
कर्मणो ह्यपि बोद्धव्यं बोद्धव्यं च विकर्मण: ।
अकर्मणश्च बोद्धव्यं गहना कर्मणो गति: ।। १७ ।।

die aan alle wereldse verlangens en verbinding verzaakt hebben. Dit is een verplichting omdat het probleem van actie belangrijk is. Sommige commentatoren hebben het woord 'vikarm' in de tekst (hier vertaald als 'waardevolle actie') als 'verboden of niet opgelegde actie' en 'uit te voeren actie' enz. geïnterpreteerd. Maar het voorzetsel vi[4], voorafgegaan door de wortel karm wijst hier op verdienste of uitmuntendheid. De actie van mannen die de ultieme zegening bereikt hebben is vrij van alle onzekerheid en fouten. Want wijsgeren die vrede in het Innerlijke vinden, en die hem en de Hoogste Geest liefhebben, vinden geen enkel voordeel in het uitvoeren van actie noch nadeel in het verzaken aan actie. Maar zij handelen toch voor het goede van de mannen die zich achter hen bevinden. Dergelijke actie is puur en vrij van alle twijfels en onwetendheid.

We hebben juist 'waardevolle actie' gezien. Dus blijven we nu over met actie en actieloosheid. Zij worden in de volgende vers uitgelegd, en wij begrijpen het verschil tussen de twee woorden hier niet, en zullen het misschien nooit begrijpen.

18. 'Iemand die niet-actie en actie in niet-actie kan waarnemen is een wijze man en een verwezenlijkte uitvoerder van perfecte actie.'

Actie betekent aanbidding; en de verwezenlijkte uitvoerder is de man die niet-actie in actie ziet, met andere woorden, die God aanschouwt en toch gelijktijdig gelooft dat hij, eerder dan de uitvoerder te zijn, hij alleen actie moet uitvoeren omwille van zijn aangeboren eigenschappen. Pas wanneer deze capaciteit om niet-actie te zien overwonnen is en de continuïteit van actie ononderbroken is, dan mag men geloven dat actie in de juiste richting afloopt. De man met dit inzicht is een wijze man, waarlijk een yogi, beschikkend over de middelen waarmee de individuele

---

कर्मण्यकर्म य: पश्येदकर्मणि च कर्म य: ।
स बुद्धिमान्मनुष्येषु स युक्त: कृत्स्नकर्मकृत् ।। १८ ।।

4. Niet alleen hier maar in de hele Geeta, telkens wanneer het voorzetsel 'vi' een wortel voorafgaat, gaat het om uitmuntendheid.

Ziel verenigd wordt met de Hoogste Geest, en een uitvoerder van perfecte actie. Er is zelfs niet de minste fout in zijn uitvoering van actie.

Dus, kort en bondig, aanbidding is actie. Een man moet dit beoefenen en toch niet-actie erin zien, met andere woorden, zich ervan bewust worden dat hij gewoon een instrument is terwijl de echte uitvoerder de onderliggende eigenschap is. Wanneer we weten dat wij niet-uitvoerders zijn en dat er toch sprake is van een constante en onbelette actie, pas dan wordt de uitvoering van die actie mogelijk gemaakt die in het ultieme goede resulteert. Mijn nobele leraar, de eerbiedwaardige Maharaj Ji, zei ons altijd "Tot God in een menner loopt om te beheersen en te geleiden, begint de echte aanbidding niet.' Wat er ook gedaan wordt voor deze fase is niet meer dan een voorafgaande poging om op de weg van actie toegelaten te worden. Het hele gewicht van het juk rust op de os en toch is de ploeger de man die hem bestuurt, en wordt gezegd dat het ploegen van het veld zijn realisatie is. Zelfs aldus, hoewel de hele last van de aanbidding door de aanbidder gedragen wordt, is de rechte aanbidder God omdat hij altijd bij de aanbidder is, en hem motiveert en leidt. Tot God zijn oordeel velt kan hij zelfs niet weten wat hij door ons gedaan heeft. Bevinden we ons al in de Hoogste Geest of waren we nog steeds door het bos van de natuur? De aanbidder die zich dus op het spirituele pad begeeft onder leiding van God, en die met constant geloof dat hij een niet-uitvoerder is handelt, is waarlijk wijs; hij kent de realiteit en hij is inderdaad een yogi. Moet de aanbidder echter altijd verder gaan met handelen of zal er ooit eens een rustpunt zijn? Hierover spreekt Yogeshwar Krishn hiernavolgend.

Maar, voordat we bij de volgende vers komen, laat ons even kort samenvatten, voor een beter begrip, wat Krishn over actie en yagya tot nu toe gezegd heeft. Wat normaliter in de naam van actie gedaan wordt is geen actie. Actie is een voorgeschreven onderneming-de uitvoering van yagya. Wat er daarnaast gedaan wordt is geen actie. Volgens Krishn is alles wat daarnaast gedaan wordt een wereldse binding in plaats van actie. Van wat Krishn over de aard van yagya gezegd heeft is het duidelijk dat het een

bijzondere wijze van aanbidding is die de aanbidder naar de aanbeden God leidt, en die de ontbinding in Hem uitvoert.

Voor de uitvoering van deze yagya moet men de gevoelens onderdrukken, de geest controleren, en de rechtvaardige impulsen verhogen. Wanneer dit deel van het argument beëindigd is zegt Krishn dat vele yogis afhankelijk zijn van sereniteit van ademhaling tijdens de rustige meditatie van de naam van de heilige door de levenswinden te bedwingen, een staat waarin er normaliter sprake is van interne rust, en waarin normaliter geen verlangen naar de externe omgeving optreedt. In dergelijke staat van totale onderwerping van de geest, wanneer zelfs de onderworpen geest ontbonden wordt, gaat de aanbidder over naar de onveranderbare, eeuwige God. Dit is yagya, wiens uitvoering actie is. Daarom is de echte betekenis van actie 'aanbidding'; het betekent goddelijke adoratie en beoefening van yog. En dit is wat later in het hoofdstuk meer gedetailleerd besproken wordt. Tot nu toe is er alleen een onderscheid gemaakt tussen actie en niet-actie, waarvan het bewustzijn de aanbidder naar het juiste pad zal leiden en hem in staat zal stellen dit pad correct te volgen.

19. 'Zelfs het gezegde dat een wijsgeer wiens acties vrij zijn van verlangen en wil, (beide) verbrand tot as door het vuur der kennis'.

In de laatste vers werd gezegd dat met het verwerven van de capaciteit van waarneming van niet-actie in actie, de man die bezig zich met actie een uitvoerder van perfecte actie wordt waarin er geen enkel probleem is. Nu wordt toegevoegd dat het bedwingen van lust en wil een overwinning van de geest is. Dus is actie is dat de geest boven verlangen en wil plaatst. Krishn zegt tegen Arjun dat een goed begonnen actie geleidelijk aan zo verfijnd en subliem wordt dat de geest boven verlangen en wil komt te liggen en dat dan, met het verbranden van zelfs het laatste verlangen dat hij niet kent, maar dat hij vroeger wel wilde kennen, de aanbidder gezegend

---

यस्य सर्वे समारम्भा: कामसङ्कल्पवर्जिता:।
ज्ञानाग्निदग्धकर्माणं तमाहु: पण्डितं बुधा:।। १९ ।।

wordt met de rechtstreekse waarneming van God. De rechtstreekse kennis van God door het volgen van het pad van actie wordt kennis (gyan) genoemd: de heilige kennis die de Ziel in staat stelt om zich met de Hoogste Geest te verenigen. Het vuur van deze rechtstreekse waarneming van God stimuleert de actie voor eeuwig. Wat gezocht werd is bereikt. Er is niets meer om te zoeken. Wie is er boven God om te zoeken met nog meer inspanning? Dus met het bereiken van wijsheid loopt de behoefte naar actie ten einde. Wijsgeren hebben mannen met dergelijke wijsheid terecht pandit genoemd, mannen met diepgaande vorming. Hun onderwijs is perfect. Maar wat doet zo'n heilige? Hoe leeft hij? Krishn legt nu zijn levenswijze uit.

20. 'Onafhankelijk van de wereld, altijd tevreden, en verzakend aan de verbinding met actie evenals diens vruchten, is dergelijke man vrij van actie, zelfs wanneer hij ernaar op zoek is.'

Het rusten op de objecten van de wereld afwijzend, uiterlijk tevreden met het zoeken naar de eeuwige God, en niet alleen het verlangen naar de vruchten van actie, maar zelfs de verbinding met God afwijzend, omdat hij nu niet van hem verwijderd is, is deze wijsgeer een niet-uitvoerder zelfs wanneer hij druk bezig is met de uitvoering van actie.

21. 'Hij die zijn geest en gevoelens overwonnen heeft, en alle objecten van sensueel genot opgegeven heeft, is niet vrij van zonde, zelfs wanneer zijn lichaam met actie lijkt bezig te zijn.'

Het is alleen het fysieke lichaam van de man die zowel zijn geest als zijn gevoelens overwonnen heeft, aan alle objecten van werelds genoegens verzaakt heeft, en de totale vrijheid van verlangen bereikt heeft, die met actie lijkt bezig te zijn, terwijl

---

त्यक्त्वा कर्मफलासङ्गं नित्यतृप्तो निराश्रय:।
कर्मण्यभिप्रवृत्तोऽपि नैव किंचित्करोति स:।। २०।।
निराशीर्यतचित्तात्मा त्यक्तसर्वपरिग्रह:।
शारीरं केवलं कर्म कुर्वन्नाप्नोति किल्बिषम्।। २१।।

hij in werkelijkheid niets doet, en dat is de reden waarom hij niet ten prooi valt aan zonde. Hij is perfect en zodanig vrij van de cyclus van geboorte en dood.

22. **'Tevreden met wat hij ongezocht vindt, hij die onverschillig staat ten opzichte van hulp en zorg, vrij van jaloezie, en altijd op zoek naar succes, is een gelijkwaardige man, niet onder de voet gelopen door actie, zelfs wanneer hij actie uitvoert.'**

Wanneer een man tevreden is met wat hij heeft zonder verlangens of zonder verzoeken, onverschillig voor geluk of zorg, en liefde en animositeit, vrij van alle negatieve gevoelens, en strevend naar gelijkwaardigheid in verbinding en niet verbinding, wordt hij niet overspoeld door actie, hoewel het lijkt dat hij op zoek is naar actie. Aangezien het doel dat hij zichzelf gesteld heeft nu bereikt is en hem nooit zal verlaten, is hij bevrijd van de schrik voor de nederlaag. Terwijl hij naar het bereiken en het niet bereiken kijkt handelt deze man, waar zonder overdrijving. En wat hij doet is niets anders dan yagya, de handeling van de hoogste opoffering. Krishn legt nog eens de nadruk op het concept, en voegt eraan toe:

23. **"Wanneer een man vrij is van verwezenlijking, rust zijn geest stevig in de kennis van God, en wanneer zijn acties zoals de yagya zijn, door God gemaakt, dan is hij echt vrij en stoppen al zijn acties'.**

De verwezenlijking van yagya zelf is actie en directe waarneming van God is kennis. Handelend in de geest van opoffering en zoeken is de kennis die door de directe waarneming van God bereikt wordt, alle acties van deze bevrijde man die niet beschikt over verwezenlijking en verlangen, ondergaan een ontbindingsproces. Nu hebben zijn acties geen gevolg voor de

---

यदृच्छालाभसंतुष्टो द्वन्द्वातीतो विमत्सरः।
समः सिद्धावसिद्धौ च कृत्वापि न निबध्यते।। २२।।
गतसङ्गस्य मुक्तस्य ज्ञानावस्थितचेतसः।
यज्ञायाचरतः कर्म समग्रं प्रविलीयते।। २३।।

aanbidder, omdat God, het doel waarnaar hij streeft, niet meer van hem verwijderd is. Nu, welke andere vruchten zullen van het fruit groeien? Daarom loopt de behoefte van dergelijke bevrijde man naar actie voor henzelf ten einde. Toch handelen zijn als messiahs, maar zelfs terwijl ze dit doen blijven ze onaangeraakt door wat ze doen. Krishn spreekt hierover in de volgende vers:

24. 'Aangezien zowel de dedicatie als de offerande zelf God zijn, en het de Goddelijke leraar is die de offerande aan het vuur aanbiedt, zijnde ook God, is de verwezenlijking van de man die zijn zinnen op een Goddelijke actie gezet heeft ook God zelf.'

De vrijgemaakte man's yagya is God, wat hij als offerande aanbiedt is God, en het heilige vuur waar de offerande aangeboden wordt is ook God. Met andere woorden, dat wat door de Goddelijke aanbidder aangeboden wordt aan het heilige vuur, zijnde de belichaming van God, is ook God zelf.

Dat wat waard is om beveiligd te worden door de man wiens acties ontbonden zijn en door God's liefhebbende aanraking gestild zijn is ook God. Dus deze man doet niets; hij handelt alleen voor het goede van anderen.

Dit zijn attributen van de verwezenlijkte wijsgeer die de fase van uiteindelijke verwezenlijking bereikt heeft. Maar wat is de aard van yagya die uitgevoerd wordt door aanbidders die zich juist op weg begeven hebben? Krishn vorderde Arjun in het laatste hoofdstuk op om de opgedragen actie uit te voeren. Door door te gaan op wat deze opgedragen actie is zei hij dat het de verwezenlijking van yagya is (3.9). Alles behalve wat door sterfelijken gedaan wordt is alleen binding. Maar actie in de echte betekenis van het woord bevrijdt van de ketenen van de wereld. Dus werd Arjun gezegd dat hij zich van de verbinding moest ontdoen en moest handelen in de geest van verzaking om yagya te bereiken.

ब्रह्मार्पणं ब्रह्म हविर्ब्रह्माग्नौ ब्रह्मणा हुतम्।
ब्रह्मैव तेन गन्तव्यं ब्रह्मकर्मसमाधिना ।। २४ ।।

Door dit te doen stelde Yogeshwar Krishn nog een bijkomende vraag: Wat is yagya en hoe moet men zich correct gedragen? Daarna wijdde hij uit over de kenmerkende eigenschappen van yagya, zijn oorsprong, en het voordeel dat het verzekert. Dus werd er gesproken over de kenmerkende eigenschappen van yayga. Maar het is nu pas dat de betekenis van yagya uitgelegd wordt.

25. 'Sommige yogis voeren yagya uit om de goddelijke impulsen te beschermen, terwijl sommige andere yogis de opoffering van yagya aanbieden aan (een zoeker die hij is) het vuur van God.'

In de laatste vers heeft Krishn het opoffering beschreven die door wijsgeren gedaan wordt die hun heil gezocht hebben in de Hoogste Geest. Maar hij legt nu de yagya uit die uitgevoerd wordt door aanbidders die in yog geïnstrueerd wensen te worden. Deze nieuwelingen ondernemen een echte uitvoering van yagya naar goden die hen beschermen, met andere woorden, zij versterken en verhogen de goddelijke impulsen in het hart. Hier is het nuttig om eraan te herinneren hoe Brahma de mensheid geleid had om de goden door yagya te beschermen. Hoe weer waarden in het hart geplant werden en groeiden, des te meer de aanbidder naar de ultieme uitmuntendheid gaat tot hij dit uiteindelijk bereikt. Aldus wordt de yagya van de aanbidder van de nieuweling bereikt door de nadruk te leggen op de versterking van de krachten der rechtvaardigheid in zijn hart.

In de drie eerste verzen van Hoofdstuk 16 wordt een gedetailleerde beschrijving gegeven van de goddelijke schat van rechtvaardigheid. Rechtvaardige impulsen slapen in iedereen en het belangrijk om hen te koesteren en wakker te maken. Terwijl hij dit uitlegt zegt Yogeshwar Krishn tegen Arjun zich geen zorgen te maken omdat hij van deze goddelijke verdiensten ontdaan is. Met hen zal hij in Krishn dwalen en zijn eeuwig wezen bereiken, omdat

---

दैवमेवापरे यज्ञं योगिनः पर्युपासते।
ब्रह्माग्नावपरे यज्ञं यज्ञेनैवोपजुह्वति।। २५।।

rechtvaardigheid het ultieme goed brengt. Integendeel, er zijn duivelse krachten die de ziel naar de nieuwe geboorte in lage en inferieure vormen leidt; het zijn deze negatieve impulsen die als offerande aan het vuur aangeboden worden. Dit is yagya en ook zijn geboorte.

Andere yogis voeren yagya uit door opofferingen aan de verwezenlijkte leraar in zijn hart-het heilige vuur dat de belichaming van God is. Krishn voegt er ook nog aan toe dat in het menselijke lichaam hij de adhiyagya is of dat waarin de geboorte voltrokken wordt. Krishn was ook een yogi en een verwezenlijkte leraar. Deze andere yogi bieden offeranden aan de Goddelijke leraar aan die ook kwade geesten als vuur bestrijdt. Zij doen opofferingen met als doel deze verwezenlijkte leraar die ook een belichaming van opoffering is. Kortom, zij concentreren hun geesten op de vorm van de verwezenlijkte leraar, een wijsgeer.

26. 'Terwijl sommigen hun gehoor en andere zintuigen als offerande aan het vuur van zelfbeheersing aanbieden, bieden anderen de spraak en andere gevoelens aan het vuur van de gevoelens aan'.

Nog andere yogi bieden al hun gevoelens van actie-oor, oog, huid, tong, en neus-aan het vuur van zelfcontrole aan, met andere woorden, zij onderwerpen hun gevoelens door ze van hun objecten weg te trekken. Er is geen echt vuur in deze zaak. Aangezien alles wat in het vuur geworpen wordt tot as herleid wordt, vernietigt ook het vuur van beheersing de externe zintuigen om te zien. Dan zijn er ook nog yogi die al hun gevoelens van perceptie, geluid, contact, vorm, smaak en reuk aan het vuur van de gevoelens aanbieden; zij onderwerpen hun verlangens en veranderen ze aldus in effectieve middelen voor het bereiken van het hoogste doel.

Per slot van rekening moet de aanbidder zijn taak in deze wereld zelf uitvoeren, terwijl hij soms door goede, en dan weer door kwade geesten rond hem aangevallen wordt. Van zodra hij de woorden

---

श्रोत्रादीनीन्द्रियाण्यन्ये संयमाग्निषु जुह्वति।
शब्दादीन्विषयानन्य इन्द्रियाग्निषु जुह्वति।। २६।।

hoort die uit passie groeien onderwerpt hij ze in het gevoel van verzaking en verbrandt ze bijgevolg in het vuur van de gevoelens. Dit gebeurde ook eens met Arjun zelf. Hij was bezig met aanschouwing toen opeens zijn oren door een wondermooie melodie aangetrokken werden. Toen hij opkeek zag hij Urvashi, [5], de hemelse courtisane, die voor hem stond. Alle andere mannen waren in de ban van haar sensuele charme, maar Arjun bekeek haar met de gevoelens van een moeder. De voluptueuze muziek verzachtte dus in zijn geest en werd in zijn gevoelens begraven.

Hier hebben we het vuur van de gevoelens. Zoals dit ook het geval is voor objecten die in het vuur gegooid worden en opbranden worden sensuele vormen-zicht, smaak, reuk, contact en geluid-van hun kracht beroofd om de aanbidder te verstrooien wanneer zij veranderd en gevormd worden in overeenstemming met de eisen van zijn doel. Aangezien hij niet langer geïnteresseerd is in de percepties van gevoelens, assimileert de aanbidder ze niet meer.

Woorden zoals 'andere' (apare en anye) in de behandelde verzen vertegenwoordigen verschillende staten van dezelfde aanbidder. Zij zijn de variatie, hoog en laag, geestesstaten van dezelfde aanbidder eerder dan verschillede vormen van yagya.

27. 'Nog andere yogi bieden de functies van hun gevoelens en handelingen van hun leven aan het vuur van yog aan (zelfcontrole), gekenmerkt door kennis.'

In de yagya waarover Krishn tot op heden gesproken heeft is er een geleidelijke bescherming van goddelijke impulsen, beperking van de werking van de gevoelens, en het verbieden van sensuele waarnemingen door een wijziging van hun bedoeling. In een nog hogere staat dan deze biedt yogi als offerande de functies van alle gevoelens en handelingen van het leven aan het vuur van yog aan

---

सर्वाणिन्द्रियकर्माणि प्राणकर्माणि चापरे ।
आत्मसंयमयोगाग्नौ जुह्वति ज्ञानदीपिते ।। २७ ।।

5. Een van de hemelse meiden, beschreven door de Koning van de Dood in de Kathopanishad als de mooiste, niet bedoeld voor sterfelijken.

dat aangestoken wordt door de kennis van God. Wanneer de beperking in het Innerlijke geïntegreerd wordt en de handelingen van ademhaling en gevoelens gestild zijn, dan vloeien de stroom die passies stimuleert en de stroom die iemand naar God drijft in het Innerlijke. Het resultaat van yagya komt overeind als de verwezenlijking van God, de culminatie van zijn spirituele oefening. Wanneer iemand in de God dwaalt die verwezenlijkt moet worden, dan is er niets anders meer om te bereiken. Yogeshwar Krishn legt yagya opnieuw uit:

28. 'Zoals vele yagya bedrijven door materiële schenkingen te doen in dienst van de wereld, bedrijven sommige andere mannen yagya door zelfkastijding, sommige door opoffering van yog, en nog anderen, door grote ontberingen, bedrijven yagya door de studie van de schriften'.

Er zijn veel mensen die weelde opofferen. Zij dragen rijkdommen bij tot de dienst van heiligen. Krishn aanvaardt alle giften aan hem met devotie en hij is een weldoener voor de mannen die deze giften doen. Dit is de yagya van rijddom of rijken. Elke man dienen, de mannen die het goede pad verlaten hebben weer op het rechte pad brengen, het bijdragen van rijkdom aan de zaak is de opoffering van rijken. Deze opofferingen hebben de capaciteit om de natuurlijke sanskars tot nul te herleiden. Sommige mannen onderwerpen hun gevoelens door boetedoening voor het naleven van hun dharm. Met andere woorden, hun opoffering, gedaan in overeenstemming met hun aangeboren eigenschappen, is boetedoening-vernedering van het lichaam, en dit maakt deel uit van de fase tussen de laagste en de hoogste niveaus van yagya. Op pad met de passende kennis dat naar God leidt, ondergaat de Shudr aanbidder die zich juist op de weg der aanbidding begeeft boetedoening door diensten te verlenen, de Vaishya door het verwerven van goddelijke rijken, de Kshatriya door de passie en de woede te vernietigen, en de Brahmin met zijn capaciteit om een

---

द्रव्ययज्ञास्तपोयज्ञा योगयज्ञास्तथापरे ।
स्वाध्यायज्ञानयज्ञाश्च यतय: संशितव्रता: ।। २८ ।।

te zijn met God. Allen moeten op dezelfde wijze handelen. In werkelijkheid is yagya een en enkel zijn lagere en hogere fasen worden door aangeboren eigenschappen beheerst.

Mijn nobele leraar, de vereerde Maharaj Ji zei altijd: 'De geest samen met het lichaam en de gevoelens oefenen, de blik op het doel gericht, dat is boetedoening. Zij vertonen de neiging om van het doel af te wijken maar moeten teruggetrokken worden en opnieuw naar het doel gericht worden'.

Er zijn vele mannen die yagya van yog beoefenen. Yog is de vereniging van de Ziel, op wandeling in de natuur, met God die boven de natuur staat. Een duidelijke definitie van yog vindt men in de drieëntwintigste vers van Hoofdstuk 6. Normaliter is de ontmoeting van twee objecten yog. Maar is het yog indien een pen papier ontmoet of een bord een tafel. Natuurlijk niet, omdat beide van dezelfde vijf elementen gemaakt zijn: zij zijn een, en niet twee. De natuur en het Innerlijke zijn twee entiteiten, die van elkaar verschillen. Er is yog wanneer de op de natuur gebaseerde Ziel de identieke God ontmoet, en wanneer de natuur in de Ziel ontbonden wordt. Dit is de echte yog. Dus zijn er velen die zich aan een strikte praktijk van beperking houden omdat dat tot deze vereniging leidt. De beoefenaars van de yog van opoffering (yagya) en zij aan zware boetedoening doen houden hun blik op hun eigen Innerlijke gericht en beoefenen de yagya der kennis. Hier, niet gewelddadig maar zware boetedoening zoals beperking, religieuze naleving, de correcte zithouding, een rustige ademhaling, het onderwerpen van de geest samen met de fysieke organen, retentie, meditatie en perfecte absorptie van gedachten in de Hoogste Geest, worden aangegeven als de achtvoudige eigenschappen van yog. Er zijn er velen die aan zelfstudie doen omdat zij zich op de zelfkennis richten. Het lezen van boeken is maar de eerste stap naar zelfkennis, want in de echte zin van het woord is dit enkel en alleen van de aanschouwing van het Innerlijke afgeleid dat zorgt voor het bereiken van God, en wiens uiteindelijk resultaat kennis of intuïtieve perceptie is. Nu legt Krishn uit wat gedaan moet worden voor deze yagya van kennis of aanschouwing van het Innerlijke.

29. 'Zoals sommige hun exhalatie aan inhalatie aanbieden, bieden anderen hun geïnhaleerde ademhaling aan de geëxhaleerde ademhaling aan, terwijl nog anderen de sereniteit van de ademhaling beoefenen door hun inkomende en uitgaande ademhaling te regelen.'

Personen die het Innerlijke mediteren offeren de vitale lucht voor apan op en gelijktijdig apan voor pran. Meer nog, andere yogi onderwerpen alle levenswinden en zoeken bescherming in de regeling van de ademhaling (pranayam).

Dat wat Krishn pran-apan noemt, heeft Mahatma Buddh anapan genoemd. Dit is wat hij ook beschreven heeft als shwas-prashwas (inhalatie en exhalatie). Pran is de adem die geïnhaleerd wordt, terwijl apan de adem is die geëxhaleerd wordt. Wijsgeren hebben door hun ervaring geleerd dan samen met adem we ook verlangens van onze omgeving inzuigen en, gelijktijdig, golven van innerlijk godvruchtigheid evenals ongodvruchtige gedachten met onze exhalaties uitstoot. Het niet assimileren van verlangens van een externe bron is het aanbieden van pran als geboorte, terwijl het verdringen van alle innerlijke verlangens de opoffering van apan is, zodat er noch een intern verlang noch wrok gegenereerd wordt omwille van gedachten van de externe wereld. Dus wanneer zowel pran als apan goed in evenwicht zijn wordt de ademhaling geregeld. Dit is pranayam, de sereniteit van de adem. Dit is de staat waarin de geest subliem is, wat de beperking van de ademhaling is hetzelfde als de beperking van de geest.

Elke verwezenlijkte wijsgeer heeft dit onderwerp behandeld, en er wordt over gesproken in de Ved (Rig. 1.164.45 en Atharv, 9.10.27). Dit is wat de vereerde Maharaj Ji ook altijd zei. Volgens hem wordt de enige echte naam van god op vier niveaus uitgesproken: baikhari, madhyama, pashyanti, en para. Baikhari is dat wat uitgesproken en hoorbaar is. De naam wordt zodanig uitgesproken dat zowel wij als andere mannen die rond ons zitten

---

अपाने जुह्वति प्राणं प्राणेऽपानं तथापरे।
प्राणापानगती रुद्ध्वा प्राणायामपरायणाः।। २९ ।।

het kunnen horen. Madhyama betekent de naam met gemiddelde niveau uitspreken, zodat de aanbidder alleen, maar zelfs niet de man die naast hem zit, dit kan horen. Deze uitspraak wordt in de keel gedaan. Dit is dus de geleidelijke generatie van een ongebroken stroom van harmonie. Wanneer aanbidding nog meer verfijnd is wordt de fase bereikt wanneer de aanbidder de capaciteit ontwikkelt om de naam te visualiseren. Daarna wordt de naam niet uitgesproken, omdat hij nu een integraal deel van de levensadem is. De geest staat als een uitkijker en kijkt alleen naar wat de adem vormt. Wanneer komt het in? En wanneer gaat het uit? En wat zegt het? Wijsgeren van perceptie zeggen ons dat alleen maar de naam uitgesproken wordt, en niets anders. Nu spreekt de aanbidder zelfs niet de naam uit; hij luistert gewoon naar de melodie van de naam die uit zijn adem komt. Hij kijkt gewoon naar zijn adem en dat is de reden waarom deze fase van ademhalingscontrole *pashyanti* genoemd wordt.

In de fase van pashyanti wordt de geest een getuige-een uitkijker. Maar zelfs dit is niet nodig wanneer er nog meer verfijning is. Indien de gewenste naam gewoon uit het geheugen geprint wordt zal zijn harmonie spontaan gehoord worden. Het is niet nodig om nu de naam uit te spreken, want de naam ringt in de geest. De aanbidder spreekt niet langer uit en hij hoeft de geest niet meer te dwingen om de naam te horen, en toch gaat het gesprek verder. Dit is de fase van ajapa, van de niet geciteerde. Het zou echter een vergissing zijn te geloven dat deze fase bereikt wordt zonder dat het proces van recitatie begonnen wordt. Indien het nog niet begonnen is wat zal er niets als ajapa zijn. Ajapa betekent dat recitatie dat ons niet verlaat, zelfs niet indien we niet citeren. Indien enkel het geheugen van de naam diep in de geest gegriefd is, dan begint recitatie door de geest te stromen zoals een eeuwig durende stroom. Deze spontane recitatie wordt ajapa genoemd en dit is de recitatie door middel van transcendentale articulatie (parvani). Het brengt ons naar God die de essentie boven de natuur is. Hierna is er geen verandering van spraak, wat nadat een zicht op God verstrekt wordt wordt dit ontbonden. Dit is de reden waarom het para genoemd wordt.

In de vers in kwestie heeft Krishn Arjun alleen gezegd dat hij op zijn ademhaling moet letten, terwijl hij later zelf de nadruk zal leggen op het belang van OM. Gautarn Buddh heeft eveneens gesproken over inhaleren en exhaleren in Anapan Sad. Per slot van rekening, wat wil de Yogeshwar echt zeggen? In werkelijkheid, beginnend met baikhari, daarna overgaand naar madhyama, en zelfs verder dan dit, in de fase van pashyanti, verkrijgt men de controle over de ademhaling. In deze fase wordt recitatie met ademhaling geïntegreerd. En wat is er om nu te reciteren wanneer de aanbidder juist op zijn ademhaling gelet heeft? Is dit de reden waarom Krishn alleen over pran-apan spreekt, in plaats van Arjun te zeggen dat 'hij de naam reciteert'. Dit is zo omdat er geen noodzaak is om hem dit te zeggen. Indien hij het zegt zal de aanbidder overboord gaan en beginnen zich te groeperen in donkere steegjes van slechte niveaus. Mahatma Buddh, mijn nobele Goddelijke leraar, en iedereen die dit pad bewandeld hebben zeggen hetzelfde. Baihkari en madhyama zijn de portalen waardoor we toegang krijgen tot de sfeer van recitatie. Het is pashyanti dat toegang tot de naam verstrekt. De naam begint in een ononderbroken stroom in para te stromen, en de interne, spontane indicatie van de naam verlaat de aanbidder later nooit meer.

De geest is met de ademhaling verbonden. Dat is de staat van overwinning van de geest wanneer het oog op de ademhaling gericht is, wanneer de naam in de ademhaling geïntegreerd is, en geen enkel verlangen naar de externe wereld in de aanbidder kan binnendringen. Hiermee komt het uiteindelijke resultaat van yagya te voorschijn.

30. **'Nog anderen die overleven op basis van een strikt geregelde ademhaling en hun ademhaling aan ademhaling aanbieden, en leven aan leven, zijn allemaal kenners van yagya, en de zonden van allen die yagya gekend hebben zijn vernietigd'.**

Zij die deelnemen aan beperkt voedsel bieden als geboorte hun ademhaling aan ademhaling-leven aan leven. Mijn nobele

---

अपरे नियताहारा: प्राणान्प्राणेषु जुह्वति।
सर्वेऽप्येते यज्ञविदो यज्ञक्षपितकल्मषा: ।। ३० ।।

leraar, de vereerde Maharaj Ji zei altijd dat het voedsel, de zithouding, en de slaap van een yogi constant moet zijn. De regeling van voedsel en genot is een noodzaak. Vele yogi die dergelijke discipline naleven verzaken eraan om adem te halen, concentreren zich op inhalaties en trekken zich niets van exhalaties aan. Met elke binnenkomende adem horen zij OM. Dus de mannen wiens zonden vernietigd zijn door yagya zijn mannen van ware kennis. Krishn spreekt nu over het resultaat van yagya.

31. **'Oh de beste van Kuru, de yogi die geproefd heeft van de nectar die door yagya stroomt, bereikt de eeuwige hoge God, maar hoe kan het volgende leven van mannen, zonder yagya, gelukkig zijn wanneer zelfs hun leven in deze wereld verschrikkelijk is?'**

Wat yagya genereert-wat hieruit resulteert, is nectar, het medium van onsterfelijkheid. Een directe ervaring hiervan is wijsheid. Iemand die hiervan eet wordt een met de eeuwige God. Dus is yagya iets waarmee zijn verwezenlijking de aanbidder met God verenigt. Volgens Krishn hoe kan de volgende wereld geluk brengen aan mannen die niet over yagya beschikken wanneer zelfs de sterfelijke, menselijke geboorte buiten controle ligt?. Het is hun onvermijdbaar lot geboren te worden in lagere vormen en niets beter dan hen. Dus het naleven van yagya is een noodzaak.

32. **'Vele dergelijke yagya zijn neergeschreven door de Ved maar zij worden gezaaid en groeien vanuit de opgedragen actie, en de uitvoering van hun verschillende stappen zul je van de wereldse binding bevrijden'.**

Er zijn verschillende fasen van yagya uitgewerkt door de Ved-God's eigen woorden. Na de verwezenlijking neemt God het lichaam van verwezenlijkte wijsgeren in. De geesten van mannen die een geworden zijn met God zijn dan louter instrumenten. Het

---

यज्ञशिष्टामृतभुजो यान्ति ब्रह्म सनातनम्।
नायं लोकोऽस्त्ययज्ञस्य कुतोऽन्य: कुरुसत्तम।। ३१।।
एवं बहुविधा यज्ञा वितता ब्रह्मणो मुखे।
कर्मजान्विद्धि तान्सर्वानेवं ज्ञात्वा विमोक्ष्यसे।। ३२।।

is God die door hen spreekt. Dus is het in zijn stem dat deze yagya uitgesproken zijn.

Krishn vertelt Arjun dat hij moet weten dat al deze yagya uit actie ontsproten zijn. Dit is wat hij van tevoren ook gezegd heeft (3.14). Hij heeft juist uitgelegd dat deze mannen wiens zonden door yagya weggeveegd zijn, de echte kenners van yagya zijn. En nu vertelt hij Arjun dat hij bevrijd zal worden van de binding van de wereld indien hij weet dat yagya uit actie ontspruit. Hier heeft de Yogeshwar duidelijk de betekenis van actie gezegd. Dat gedrag is actie waardoor yagya verwezenlijkt wordt.

Nu doet het geen kwaad om ons bezig te houden met handel, diensten, en politiek indien we hierdoor goddelijke rijkdommen kunnen verdienen, een verwezenlijkte leraar kunnen aanschouwen, de gevoelens domineren, de geboorte van de uitgaande adem aan e de inkomende adem aanbieden, de inhalaties opofferen voor exhalaties, en de vitale winden van het leven regelen. Maar we weten dat dit niet het geval is. Yagya is de enige oefening die iemand naar God brengt op het ogenblik waarop de oefening gedaan is. Doe om het even welk ander werk indien het je naar God brengt.

Inderdaad, al deze vormen van yagya zijn alleen maar interne processen van aanschouwing-vormen van aanbidding die God manifest maken en kennen. Yagya is de speciale opgedragen manier die de aanbidder helpt om het pad over te steken dat naar God leidt. Dat is de reden waarom deze yagya verwezenlijkt is, regeling en sereniteit van de ademhaling is actie. De echte betekenis van 'actie' is daarom 'aanbidt'.

Men zegt normaliter dat alles wat in de wereld gedaan wordt actie is. Werk zonder verlangen of egoïstische belang is de Weg van de Zelfloze Actie. Sommige denken dat het actie is indien zij geïmporteerde stoffen met grotere winsten verkopen. Zijn denken dat zij mannen van actie zijn. Voor anderen is handel drijven in inheemse goederen om het land te dienen de Weg van de Zelfloze Actie. Indien men met vastberadenheid optreedt of handel drijft zonder na te denken over winst en verlies, dan is dit de Weg van de Zelfloze Actie. Een oorlog uitvechten of meedoen aan een verkiezing zonder oog op winst of verlies maakt van iemand een

uitvoerder van zelfloze actie. Maar deze daden kunnen geen redding brengen. Krishn heeft categorisch gezegd dat de opgedragen actie de enige is, en hij Arjun gezegd dat hij dit moet doen. De uitvoering van yagya is actie. En yagya is opoffering van ademhaling, beheersing van de gevoelens, aanschouwing van de Hoogste Geest-de verwezenlijkte leraar-die yagya symboliseert, en uiteindelijk, regeling en sereniteit van ademhaling. Dit is de fase van de overwinning van de geest. De wereld is niets meer dan een uitbreiding van de geest. In Krishn's woorden wordt de vergankelijke wereld hier op dit punt veroverd, 'op deze oever en in deze periode', door mannen die een gelukzalige en uniforme geest bereikt hebben. Maar wat is de verhouding tussen dergelijke gelijkwaardigheid van geest en de onderwerping van de wereld? Indien de wereld zelf veroverd is, waar staat men dan? Volgens Krishn is God onberispelijk en objectief, en niet door passie geraakt; en dit geldt ook voor de geest van de man die de kennis verzekerd heeft. Dus worden de twee één.

Kortom, de wereld is een uitgebreide vorm van de geest. Dus is de veranderbare wereld het object dat als een offerande aangeboden moet worden. Wanneer de geest perfect onder controle staat dan is er ook een perfecte controle over de wereld. Het resultaat van yagya blijkt duidelijk wanneer de geest volledig onderworpen is. De nectar der kennis, door yagya gegenereerd, neemt de man die hiervan geproefd heeft naar de onsterfelijke God. Dit wordt waargenomen door alle wijsgeren die God verwezenlijkt hebben. Het is niet zo dat aanbidders van verschillende scholen yagya op verschillende wijzen verwezenlijken. Dein de Geeta opgesomde verschillende wijzen zijn alleen de hogere en lagere staten van dezelfde aanbidding. Dat waarmee deze yagya begint is actie. Er is geen enkele vers in de hele Geeta die de wereldse ervaring verdedigt of goedkeurt als een manier voor de verwezenlijking van God.

Normaliter bouwen de mensen voor de verwezenlijking van yagya een altaar, maken een vuur op het altaar en, swaha roepend, gooien gerstekorrels en oliezaden in het heilige vuur. Is dit dan niet yagya? Krishn wil hierover het volgende zeggen:

33. 'Opoffering door wijsheid is, Oh Parantap, op elk vlak superieur aan opofferingen gedaan met materiële objecten, omdat (Oh Parth) alle actie stopt in de kennis, hun culminatie.'

De yagya van wijsdom, gedaan door middel van ontberingen, inhouding, geloof en kennis, aldus een directe perceptie van God verzekerend, is de beste vorm. Alle acties worden volledig ontbonden in deze kennis. Kennis is dus het hoogtepunt van yagya. Bijgevolg is er noch winst door de actie uit te voeren, noch verlies door zich van de actie te onthouden.

Op dezelfde manier zijn er yagya die verwezenlijkt worden met materiële objecten, maar zij zijn onbelangrijk in vergelijking met de yagya der kennis die een man in staat stelt om directe perceptie van God te hebben. [6] Zelfs indien we miljoenen opofferen, honderden altaren voor het heilige vuur bouwen, geld geven voor goede doelen, en geld in de diensten van weigeren en heiligen investeren, dan is deze yagya veel onbeduidender dan de opoffering van kennis. Krishn heeft ons juist gezegd dat de echte yagya ontdaan is van de vitale winden van het leven, zijn gevoelens onderworpen heeft, evenals de controle van de geest. Hoe kunnen we zijn manier leren kennen? Van tempels, moskeeën of kerken? Krijgen we de kennis door op pelgrimstocht te gaan naar heilige plaatsen of door in heilige rivieren te baden? Krishn's uitspraak is dat het mogelijk is vanuit een enkele bron, namelijk de wijsgeer die de realiteit gekend heeft.

श्रेयान्द्रव्यमयाद्यज्ञाज्ज्ञानयज्ञ: परंतप ।
सर्वं कर्माखिलं पार्थ ज्ञाने परिसमाप्यते ।। ३३ ।।

6. De wijsgeer van Pippalad zegt, in de Prashn Upanishad, dat zij die kinderen wensen en die aan rites gegeven worden, dit als de hoogste verwezenlijking beschouwen, en de wereld van de Maan (Rayi) bereiken en opnieuw geboren worden op aarde, maar zij die zich aan de aanbidding van het Innerlijke wijden, door middel van ontbering, beheersing, geloof en kennis naar het noordelijke pad gaan en de wereld van de Zon (Pran) bereiken. Staat Arjun niet direct voor de Heer? Want waarom vraagt Krishn hem om naar een wijsgeer te gaan?

34. 'Verkrijg die kennis (van wijsgeren) door eerbied, onderzoek en onschuldige vragen, en de wijsgeren die zich bewust zijn van de realiteit zullen je dienovereenkomstig instrueren.'

Dus wordt aan Arjun de raad gegeven om met eerbied, zelfonderwerping en bescheidenheid op zoek te gaan naar wijsgeren, om geïnstrueerd te worden in de echte kennis door de devote dienst en nieuwsgierigheid. Deze wijsgeren zullen hem dan verlichten. De capaciteit om deze kennis te vergaren komt alleen met een volledig toegewijde dienst. Zij zijn wijsgeren die het ons mogelijk maken om een directe perceptie van God te hebben. Zij kennen de wijze van yagya en zijn zullen het Arjun leren. Indien de oorlog extern geweest zou zijn, zou men dan een wijsgeer nodig gehad hebben?

Staat Arjun niet direct voor de Heer? Waarom vraagt Krishn hem dan om naar een wijsgeer op zoek te gaan? In werkelijkheid is de betekenis van Krishn die een yogi was-inderdaad een Yogeshwar-dat vandaag de aanbidder bij hem is, maar dan hij in de toekomst verwarmd zou kunnen zijn wanneer hij niet langer aanwezig is om hem te leiden. 'Oh mij'! Arjun zal zeggen, 'Krishn is weg en ik ken niemand tot wie ik mij kan wenden voor hulp. Dat is de reden waarom Krishn Arjun categoriek zegt dat hij wijsgeren moet zoeken die hem in de ware kennis zullen instrueren.

35. 'Dit wetende, Oh zoon van Pandu, zul je nooit meer een prooi voor verbinding zijn, en zul je uitgerust zijn met deze kennis zodat je alle wezens in jezelf en daarna in mij zult zien.'

Nadat deze kennis vergaard is van wijsgeren zal Arjun bevrijd worden van alle verbinding. In het bezit van deze kennis zal hij

---

तद्विद्धि प्रणिपातेन परिप्रश्नेन सेवया।
उपदेक्ष्यन्ति ते ज्ञानं ज्ञानिनस्तत्त्वदर्शिन:।। ३४।।

यज्ज्ञात्वा न पुनर्मोहमेवं यास्यसि पाण्डव।
येन भूतान्यशेषेण द्रक्ष्यस्यात्मन्यथो मयि।। ३५।।

alle wezens in zijn Innerlijke waarnemen, met andere worden, hij zal de uitbreiding van hetzelfde Innerlijke overal zien, en pas dan kan hij een worden met God. Dus de middelen om met deze God verbonden te worden is de wijsgeer die de realiteit waargenomen heeft.

36. 'Zelfs indien je de grootste zondaar bent, zal de ark der kennis je veilig langs alle kwade geesten leiden'.

We mogen niet de fout maken om hieruit te besluiten dat we de redding zullen kennen zelfs indien we meer en meer zonden veroorzaken. Krishn wil hiermee eerder zeggen dat we niet de vergissing mogen maken te denken dat we zo'n grote zondaars zijn dan er geen redding meer voor ons is. Dus dit is de boodschap van Krishn voor hoop en moed voor Arjun en voor iedereen: dat ondanks het feit de uitvoerder van zonden te zijn groter dan de zonden van alle zondaars hij alle zonden met succes zal overlopen, door middel van de ark der kennis, verworven van wijsgeren. Dus-

37. 'Zoals razend vuur brandstof tot as maakt, zo controleer, Oh Arjun, dat het vuur der kennis alle actie tot as maakt'.

Hier hebben we een beschrijving, niet een introductie tot kennis waarmee iemand naar yagya toegaat, maar van de culminatie van kennis of perceptie van God, waarin er eerst de vernietiging is van de onrechtvaardige neigingen en waar daarna zelfs de handeling van meditatie opgelost wordt. Iemand die bereikt moest worden is bereikt. Nu wie is er om naar meer meditatie te kijken? De wijsgeer met de wijsdoem die uit de perceptie van God voortspruit brengt zijn acties ten einde. Maar waar vindt deze perceptie van God plaats? Is het een intern of extern fenomeen?

अपि चेदसि पापेभ्य: सर्वेभ्य: पापकृत्तम: ।
सर्वं ज्ञानप्लवेनैव वृजिनं संतरिष्यसि ।। ३६ ।।
यथैधांसि समिद्धोऽग्निर्भस्मसात्कुरुतेऽर्जुन ।
ज्ञानाग्नि: सर्वकर्माणि भस्मसात्कुरुते तथा ।। ३७ ।।

38. 'Zonder twijfel is er niets in de wereld dat zuiverder is dan deze kennis en je hart zal de kennis spontaan bereiken wanneer je de perfectie op de Weg der Actie bereikt hebt.'

Niets in de wereld zuivert als de kennis. En deze kennis zal bekend zijn voor de uitvoerder alleen, en voor niemand anders, wanneer zijn beoefening van yog maturiteit bereikt heeft, niet bij zijn geboorte, niet in het midden, niet extern maar in zijn hart-in het Innerlijke. Wat is de vereiste capaciteit voor deze kennis? Met de woorden van de Yogeshwar,-

39. 'De aanbidder van het echte geloof die zijn gevoelens onderworpen heeft bereikt deze kennis en op hetzelfde ogenblik (van bereiking) wordt hij beloond met de zegening van de hoogste vrede.'

Voor de verwezenlijking van God moet men over geloof, vastberadenheid, en beperking van de gevoelens beschikken. Indien er geen intens gevoelde nieuwsgierigheid voor de kennis van God is, dan zal de kennis niet gebracht worden, zelfs niet wanneer men beroep doet op een wijsgeer.

Gewoon vertrouwen is trouwens niet genoeg. De inspanning van de aanbidder kan zwak zijn. Daarom is de vastberadenheid om resoluut langs de voorgeschreven weg te gaan is een noodzaak. Samen met dit is het ook nodig om de gevoelens te onderwerpen. De verwezenlijking van de Hoogste God zal niet eenvoudig zijn voor wie niet vrij is van verlangen. Dus alleen een man die geloof heeft, de actie enthousiast uitvoert, en de gevoelens onderwerpt kan deze kennis hebben. En het ogenblik waarop deze kennis hem bereikt wordt hij gezegend met de ultieme vrede, omdat er hierna niets meer overblijft om naar te streven. Hierna zal er niets anders meer zijn dan vrede. Maar,-

---

न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते।
तत्स्वयं योगसंसिद्धः कालेनात्मनि विन्दति।। ३८।।
श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रियः।
ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिमचिरेणाधिगच्छति।। ३९।।

40. 'Voor een sceptische man, beroofd van geloof en kennis, die van het pad der rechtvaardigheid afloopt, is er noch in deze, noch in de volgende wereld geluk; hij verliest beide werelden.'

Voor de man die onwetend is over de weg van yagya-voor de twijfelende man die geloof ontbeert en die van het pad van het goede afwijkt, is er geen geluk, geen volgend leven in menselijke vorm, en geen God. Dus indien er twijfels zijn in de aanbidder dan moet hij naar een wijsgeer gaan en de twijfels oplossen, of anders zal hij de realiteit nooit kennen. Dus wie is er met kennis gezegend?

41. 'Oh Dhananjay, actie kan de man niet binden die op God vertrouwt en die als zijn acties aan hem onderworpen heeft door de uitvoering van karm-yog en wiens twijfels door de kennis tot rust gebracht zijn.'

Actie kan de man niet tot slaaf maken wiens daden in God opgelost worden door de beoefening gan yog, wiens twijfels opgelost zijn door perceptie, en die een is met God. Actie wordt alleen door yog ten einde gebracht. Alleen kennis zal twijfels vernietigen. Dus zegt Krishn uiteindelijk:

Daarom is de vastberadenheid om resoluut de voorgeschreven weg te volgen een noodzaak. Samen met dit feit is het ook nodig om de gevoelens te beperken. De verwezenlijking van de Hoogste God zal niet eenvoudig zijn voor iemand die niet vrij is van verlangen. Dus alleen een man die vertrouwen heeft, die enthousiast is voor actie, en die de gevoelens bedwingt kan deze kennis hebben. Op dat ogenblik bereikt de kennis hem, hij is gezegend met de ultieme vrede, omdat hierna er niets meer is om naar te streven. Hierna zal hij niets dan vrede kennen, Maar,

---

अज्ञश्चाश्रद्दधानश्च संशयात्मा विनश्यति ।
नायं लोकोऽस्ति न परो न सुखं संशयात्मनः ।। ४० ।।
योगसंन्यस्तकर्माणं ज्ञानसंछिन्नसंशयम् ।
आत्मवन्तं न कर्माणि निबध्नन्ति धनंजय ।। ४१ ।।

42. 'Dus, Oh Bharat, dwaal in yog en sta op om deze onzekerheid die in je hart gekomen is de pas af te snijden omwille van onwetendheid over de kennis.'

Arjun moet vechten. Maar de vijand-onzekerheid-bevindt zich in zijn eigen hart, niet er buiten. Wanneer we de weg van devotie en beschouwing volgen, is het alleen maar natuurlijk dat gevoelens van twijfel en passie als obstakels voor ons zullen oprijzen. Deze vijanden doen een vreselijke aanval. Hen bevechten en overwinnen, door de vernietiging van onzekerheid door middel van de opgedragen yagya, is de oorlog die Arjun moet voeren, en het resultaat van deze oorlog zal voor hem de absolute vrede en overwinning zijn, zonder mogelijkheid van verlies.

Op het einde van het hoofdstuk zegt Krishn dat hij de kennis van Yog met Vivaswat in het begin gedeeld heeft. Vivaswat onderwees deze kennis aan Manu en Manu aan Ikshwaku, en dus keerde de kennis terug naar de fase van rajas. De leraar die deze kennis onderwezen had was Krishn of, met andere woorden, iemand die geboorteloos en niet uitgesproken is. Zijn lichaam is alleen maar een omhulsel waarin hij ronddwaalt. Het is God zelf die door zijn stem spreekt. Het is bij sommige van deze wijsgeren dat yog onderwezen wordt. Zelfs een blik op dergelijke wijsgeer doet iemand leven stralen met de invloed van zelfverwezenlijking. Door het bezit van het licht wordt het licht verder gestuurd, de zon staat symbool voor de altijd verlichte God die erin verblijft, en zich door adem uit. 'Het onderwijzen van kennis van yagya aan de Zon' staat voor het ontwaken van het goddelijke leven dat slaapt en niet waargenomen is in elk menselijk hart. Wanneer dit licht naar de adem gestuurd wordt, wordt dit alles in een heilige discipline omgezet. Daarna gaat het op tijd naar de geest. De verwezenlijking van de betekenis van de uitspraak van Krishn tegen Vivaswat zorgt

---

तस्मादज्ञानसंभूतं हृत्स्थं ज्ञानासिनात्मनः।
छित्त्वैनं संशयं योगमातिष्ठोत्तिष्ठ भारत।। ४२।।

ervoor dat ernaar verlangd wordt en dat yog daarna in actie omgezet wordt.

Dit punt moet meer gedetailleerd uitgelegd worden. Vivaswat, Manu en Ikshwaku zijn symbolische scheppers van de mensheid. Vivaswat vertegenwoordigt de onverlichte primitieve man zonder spirituele ontwaking. Het is een wijsgeer die de zaden van devotie in deze man zaait. Dan wordt een wens naar God geboren in de geest die Manu in microkosmos is. De geest zet de aspiratie in een acuut verlangen om, belichaamd als Ikshwaku, en het proces van de omzetting in de praktijk wordt versneld. Nadat de eerste twee fasen doorlopen zijn, wanneer de aanbidder door goddelijke impulsen overstroomd wordt, gaat het verlangen van God naar de derde fase wanneer yog bekend wordt en zijn glorie begint te verkondigen. Dit is inderdaad een risicovolle fase, want yog is nu op het punt van vernietiging. Maar zij die geliefde aanbidders zijn, goede vrienden worden door wijsgeren als Krishn geholpen.

Wanneer Arjun naar zijn recente geboorte verwijst, legt Krishn uit dat, hoewel niet uitgesproken, onsterfelijke, geboorteloos, en alle wezens doorstromend, hij zichzelf toch door atm-maya manifesteert en door zijn yog zijn drie eigenschappen onderwerpt. Wat doet hij dan nadat hij zich gemanifesteerd heeft? Sinds het begin heeft hij de ene incarnatie na de andere ondergaan om dat wat klaar is om verwezenlijkt te worden te beschermen, en om krachten te vernietigen die het kwade oproepen en om de Goddelijke dharm te versterken. Zijn geboorte en handelingen zijn van metafysische aard en alleen een wijsgeer kan ze waarnemen. De staat van Kaliyug (overheersing van krachten van donker) zorgt voor de advent van God, maar alleen in geval van een eerlijke devotie. Maar nieuwe aanbidders zijn niet in staat om te weten of God zich tot hen richt of dat de tekens die naar hen gestuurd worden voor alle doeleinden bestemd zijn. Wiens stem horen we vanuit de hemels? Mijn nobele leraar zei ons altijd dat wanneer God zijn gratie uitspreidt en wanneer hij zich in het Innerlijke tot een menner omvormt, hij spreekt en steun verleent voor elke zuil, elk blad, echt vanuit de leegheid zelf, en van elke hoek. Wanneer met constante verfijning er sprake is van bewustzijn van de essentie

die God is, pas dan, door zijn aanwezigheid als door aanraking te voelen, kent de aanbidder de realiteit. Dus heeft Krishn tegen Arjun gezegd dat zijn uitgesproken vorm alleen door wijsgeren gezien kan worden, en dat zij daarna van geboorte en dood bevrijd worden.

Verder heeft hij de wijze van Gods manifestatie uitgelegd: hoe er sprake is van een event optredend in het hart van een devote yogi en zeker en vast nooit extern. Krishn heeft gezegd dat actie hem niet bindt, en dat zij die dezelfde staat bereikt hebben evenmin door actie gebonden zijn. Het was met verwezenlijking van deze waarheid dat vroegere mannen, verlangend naar de redding, zich op het pad van actie begaven om deze staat te bereiken, en de man die geleerd heeft wat Krishn weet over deze hoge positie, en ook Arjun, verlangend naar redding, zullen worden wat Krishn nu is. Deze verwezenlijking wordt verzekerd indien yagya beoefend wordt. Krishn heeft ons dan de aard van deze yagya uitgelegd en dat het uiteindelijke resultaat van deze beoefening de verwezenlijking van de hoogste realiteit is-van de ultieme rust. Maar waar naartoe gaan om de weg der kennis te leren kennen? Krishn heeft Arjun de raad gegeven om zich tot wijsgeren te wenden en hen voor zich te winnen met eerbied, bescheiden vragen, zonder zich op te dringen. Hij heeft eveneens zeer duidelijk gezegd dat deze kennis alleen door zijn eigen actie bereikt kan worden, in plaats van door gedrag of actie van anderen. Dit zal ook het geval zijn indien zijn yog zich in een verwezenlijkte fase bevindt, in plaats van op het einde. De perceptie van kennis zal in de sfeer van het hart liggen, niet erbuiten. En de kennis komt alleen naar de mannen die zich inspannen, vastberaden zijn, hun gevoelens controleren, en vrij zijn van alle twijfels. Dus wordt Arjun uiteindelijk de raad gegeven om de onzekerheid in zijn hart met het zwaard van verzaking te bevechten. Dus is er oorlog in zijn hart. De oorlog van Geeta houdt zich niet al te zeer met externe conflicten bezig.

In dit hoofdstuk heeft Krishn dus voornamelijk de aard en de vorm van yagya uitgelegd, en toegevoegd dat de daad van verwezenlijking een actie is.

Aldus eindigt het Vierde Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Yagya Karma-Spashtikaran of'

'Toelichting bij de daad van Yagya'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Vierde Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 5

DE SUPRÈME GOD: GENIETER VAN YAGYA

In Hoofdstuk 3 zei Arjun, 'Heer! Waarom bestraf je mij met verschrikkelijke handelingen wanneer je gelooft dat de Weg der Kennis superieur is? Volgens hem was de Weg der Kennis eenvoudiger, want deze weg verzekert een hemels leven in geval van nederlaag en de staat van ultieme glorie in geval van overwinning. Dus is er winst zowel bij succes als bij mislukking. Maar nu begrijpt hij goed dat actie een voorwaarde is voor beide wegen. Yogeshwar Krishn heeft hem ook opgedragen om zijn twijfels van zich af te gooien en zijn heil te zoeken bij een wijsgeer, Omdat hij de enige bron van het bewustzijn is waarnaar hij op zoek is. Voordat hij echter één van de twee wegen kiest, maakt Arjun een nederige halte.

1. 'Arjun zei, Tot nu toe heb jij, Oh Krishn, zowel over de weg der kennis door verzaking als over de weg der zelfloze actie gesproken; dus vertel me nu welke van de twee duidelijk de beste weg is.'

Krishn heeft de actie uitgelegd voor de Weg der Kennis door verzaking en daarna goedkeurend over de actie gesproken die nodig is met de zelfloze handeling. Dus wil Arjun nu verlicht worden over de specifieke weg die, volgens het verheven gezichtspunt van Krishn, naar welzijn leidt. Indien men ons zegt dat er twee wegen zijn om naar een bepaalde plaats te gaan, dan is het juist om te vragen welke van de twee de beste is. Indien we deze vraag

धृतराष्ट्र उवाच
संन्यासं कर्मणां कृष्ण पुनर्योगं च शंससि।
यच्छ्रेय एतयोरेकं तन्मे ब्रूहि सुनिश्चितम्।। १।।

niet stellen dat houdt dit in dat we nergens naar toe gaan. Yogeshwar Krishn antwoordt hierop als volgt:

2. **'De Heer zei, 'Zowel verzaking als zelfloze actie bereiken de redding, maar van de twee is de Weg van Zelfloze Actie beter omdat hij eenvoudiger beoefend kan worden.'**

Indien beide wegen even doeltreffend zijn om de uiteindelijke absolutie te bereiken waarom wordt de Weg van Zelfloze Actie dan als beter beschreven? Dit is wat Krishn hierover moet vertellen.

3. **'Hij, Oh de goed bewapende (Arjun), die niemand benijdt en die niets wenst dat niet als echte sanyasi beschouwd wordt en die bevrijd is van passie en afkeer, vlucht weg van de wereldse binding.'**

De man die vrij is van liefde en animositeit is een sanyasi, een man van verzaking, onafhankelijk van het feit of hij de Weg der Kennis of de Weg van de Zelfloze Actie gekozen heeft. Vrij van zowel verbinding als afkeer wordt hij al snel van de grote schrik van herhaaldelijke geboorten bevrijd.

4. **'Het is eerder de ontwetende dan mannen van wijsheid die onderscheid maken tussen de Weg der Kennis en de Weg van Zelfloze Actie, want hij die een van beide gebruikt bereikt God.'**

Alleen zij die maar weinig over het spirituele leven weten vinden de twee wegen verschillend, omdat het eindresultaat van beide identiek is, namelijk het bereiken van God.

श्रीभगवानुवाच: संन्यास: कर्मयोगश्च नि:श्रेयसकरावुभौ ।
तयोस्तु कर्मसंन्यासात्कर्मयोगो विशिष्यते ।। २ ।।
ज्ञेय: स नित्यसंन्यासी यो न द्वेष्टि न काङ्क्षति ।
निर्द्वन्द्वो हि महाबाहो सुखं बन्धात्प्रमुच्यते ।। ३ ।।
सांख्ययोगौ पृथग्बाला: प्रवदन्ति न पण्डिता: ।
एकमप्यास्थित: सम्यगुभयोर्विन्दते फलम् ।। ४ ।।

5. 'Die man, die de Weg der Kennis en de Weg van de Zelfloze Actie identiek vindt, neemt de realiteit weer, omdat de bevrijding, bereikt door kennis, evenals door zelfloze actie bereikt wordt.

Het doel dat bereikt wordt door de aanbidder van kennis en de discriminatie wordt ook bereikt door de uitvoerder van zelfloze actie. Dus hij die de twee wegen vanuit het gezichtspunt van het gevolg als gelijkaardig beschouwt kent de waarheid. Nu, wanneer de twee wegen dan toch op hetzelfde punt samenkomen, waarom geeft Krishn dan de voorkeur aan de anderen? Hier is zijn uitleg:

6. 'Maar, Oh de goed bewapende, verzaking is tamelijk onmogelijk om zonder zelfloze actie bereikt te worden, maar de man wiens geest op God gericht is wordt een met hem.'

Het opgeven van alles wat we hebben is het pijnlijkste zonder zelfloze actie. Het is inderdaad onmogelijk indien zelfloze actie helemaal niet gestart is. Daarom bereikt de wijsgeer die zich op de identieke God richt, en wiens geest en gevoelens gestild zijn, al snel God door de uitvoering van de zelfloze actie.

Het is zeer duidelijk dat zelfloze actie ook beoefend moet worden op de Weg der Kennis, omdat de vereiste actie voor beide wegen dezelfde is. Dit is de handeling van yagya, wat exact 'aanbidding' betekent. Het verschil tussen de twee wegen heeft alleen te doen met het gedrag van de aanbidder. Terwijl de ene zich tot de daad wendt na een diepgaande evaluatie van zijn eigen capaciteit en met onafhankelijkheid, wijdt de andere-de uitvoerder van zelfloze actie-zich aan de taak volledig vertrouwend in de vereerde God. Dus, terwijl de eerste zoals een student is die op eigen houtje voor een examen studeert, is de andere iemand die

---

यत्सांख्यैः प्राप्यते स्थानं तद्योगैरपि गम्यते ।
एकं सांख्यं च योगं च यः पश्यति स पश्यति ।। ५ ।।
संन्यासस्तु महाबाहो दुःखमाप्तुमयोगतः ।
योगयुक्तो मुनिर्ब्रह्म नचिरेणाधिगच्छति ।। ६ ।।

zich in een school of college ingeschreven heeft. Beide hebben een verwezenlijkte leraar voor dezelfde cursus, doen dezelfde testen, en zelfs het diploma dat hen overhandigd wordt is identiek. Alleen het gedrag met betrekking tot hun taak verschilt.

Een tijdje geleden, toen gezegd werd dat passie en woede verschrikkelijke vijanden zijn, droeg Krishn Arjun op om te doden. Arjun vond dit verschrikkelijk. Daar zei Krishn tegen Arjun dat er boven het lichaam gevoelens zijn, boven de gevoelens de geest, boven de geest het intellect, en boven dit alles het Innerlijke, de kracht waarmee hij gedreven wordt om al zijn handelingen uit te voeren. Handelen met een duidelijk begrip van iemands kracht en afhankelijk van iemands eigen capaciteit is de Weg der Kennis. Krishn droeg Arjun op om zijn geest op hem te concentreren en te vechten, al zijn handelingen aan hem te wijden, en dit in totale vrijheid van verbinding en wrok. Een daad uitvoeren met een gevoel van overgave aan de aanbeden God is de Weg van de Zelfloze Handeling. Dus is de actie in de twee wegen dezelfde en dit is dan ook het eindresultaat.

Krishn legt hierop de nadruk en zegt nu dat het bereiken van verzaking, van de ultieme stopzetting van goede en slechte handelingen onmogelijk is zonder zelfloze actie. Er is geen manier waarmee we lui kunnen rondzitten, en ons gewoon zeggen: 'Ik ben God, puur en wijs. Voor mij is er geen actie en geen binding. Zelfs ik kan voorkomen als deelnemend aan het kwade, het zijn echt alleen mijn gevoelens die werken naargelang hun aard.' In Krishn's woorden is er geen plaats voor dergelijke hypocrisie. Zelfs hij, de Yogeshwar, kan niet, zonder de vereiste actie, de ultieme staat bereiken voor een geliefde vriend zoals Arjun. Indien hij in staat zou zijn om dit te doen dan zou de Geeta niet nodig zijn. Actie moet verwezenlijkt worden. De fase van verzaking kan alleen bereikt worden door actie en de persoon die dit snel doet bereikt God. Krishn spreekt nu over de kenmerkende eigenschappen van de man die met zelfloze actie gezegend is.

7. **'De uitvoerder, de man die zijn lichaam perfect onder controle heeft door een verovering van zijn gevoelens, met een puur hart en uitermate gewijd aan de God van alle wezens, wordt niet door actie geraakt, zelfs indien hij zich ermee bezig houdt.'**

De man die het lichaam veroverd heeft, wiens gevoelens onderworpen zijn, wiens gedachten en daden puur zijn, en die zijn identiteit met God, De Geest van alle wezens, verwezenlijkt heeft is door yog, door zelfloze actie, bezeten. Hij blijft ongeschonden hoewel hij zich aan actie wijdt, omdat zijn daden gericht zijn op het verzamelen van zaden van het hoogste goed voor de mannen die achterop lagen. Hij is rein onbesmet omdat hij in de essentie dwaalt die God is, de bron van de vitaliteit van alle wezens. Gelijktijdig kan er geen verbinding zijn met wat hij achtergelaten heeft, omdat dit alles onbeduidend geworden is. Dus is hij niet door zijn daden getekend. Dus hebben we hier een beeld van de ultieme fase van de aanbidder die de zelfloze actie bereikt heeft. Krishn legt opnieuw uit waarom deze man, met yog gezegend, ongebonden blijft voor actie.

8-9. **'De man wie gewaar wordt, in wat hij ook doet, luisteren, aanraken, ruiken, eten, wandelen, slapen, ademen, opgeven en zoeken, en zijn ogen openen en sluiten, dat alleen zijn gevoelens handelen in overeenstemming met hun eigenschappen en dat hijzelf een niet-uitvoerder is, is inderdaad een met de echte kennis.'**

Het is een geloof, of eerder een ervaring van de man voor wie God zichtbaar aanwezig is dat hij absoluut niets doet. Eerder dan een sprookje is het de diepe overtuiging dat hij door de uitvoering van actie aangekomen is. Nadat hij dit weet kan hij niet anders dan geloven dat alles wat hij schijnt te doen daadwerkelijk de

---

योगयुक्तो विशुद्धात्मा विजितात्मा जितेन्द्रियः ।
सर्वभूतात्मभूतात्मा कुर्वन्नपि न लिप्यते ।। ७ ।।
नैव किंचित्करोमीति युक्तो मन्येत तत्त्ववित् ।
पश्यञ्शृण्वन्स्पृशञ्जिघ्रन्नश्ननाच्छन्स्वपञ्श्वसन् ।। ८ ।।
प्रलपन्विसृजन्गृह्णन्नुन्मिषन्निमिषन्नपि ।
इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेषु वर्तन्त इति धारयन् ।। ९ ।।

handeling van zijn gevoelens is in overeenstemming met hun natuurlijke eigenschappen. En wanneer er niets hogers is dan God van wie hij geleerd heeft, welke groter genoegen kan hij dan hebben door andere objecten en wezens aan te raken? Indien er iets beters geweest zou zijn, dan moet dit al de verwezenlijking geweest zijn. Maar na de verwezenlijking van God er is geen enkel doel meer om naar te streven. En er is evenmin iets achtergebleven waaraan hij kan verzaken. Dus is de man die over verwezenlijking beschikt niet in actie ondergedompeld. Dit feit wordt nu door een voorbeeld uitgelegd.

10. 'De man die handelt, die al zijn acties aan God wijdt en de verbinding opgeeft, wordt niet door de zonde besmet, zoals ook een lotusblad niet door water bevochtigd wordt.'

De Lotus groeit in modder, maar zijn bladeren liggen boven het water. Dag en nacht valt lichtje regen over de lotus, maar wanneer je naar het blad kijkt is het altijd droog. Geen enkele druppel water. Dus de lotus die in modder en water groeit wordt niet door hen vervuild. Dit geldt ook voor de man, wiens acties in God opgelost worden (deze oplossing gebeurt alleen met perceptie, niet van tevoren), en die met totale bevrijding handelt omdat er niets meer is om naar te verlangen, wordt niet door actie beïnvloed. Toch is hij bezig met verwezenlijking van actie voor de geleiding en het goede van de mannen die achtergebleven zijn. Dit is het punt waarop in de volgende vers de nadruk gelegd wordt.

11. 'Wijsgeren geven de verbinding van hun gevoelens, geest, verstand en lichaam op, en handelen voor de innerlijke zuivering.

Een wijsgeer geeft alle verlangens van zijn gevoelens, geest, verstand en lichaam op, en beoefent de zelfloze actie voor de innerlijke heiligheid. Betekent dit dat het Innerlijke met onreine

---

ब्रह्मण्याधाय कर्माणि सङ्गं त्यक्त्वा करोति यः।
लिप्यते न स पापेन पद्मपत्रमिवाम्भसा ।। १० ।।
कायेन मनसा बुद्ध्या केवलैरिन्द्रियैरपि।
योगिनः कर्म कुर्वन्ति सङ्गं त्यक्त्वात्मशुद्धये ।। ११ ।।

gevoelens besmet is, zelfs nadat de eenmaking met God? Dit kan niet zijn omdat na deze oplossing het Innerlijke een met alle wezens wordt; hij ziet zijn eigen uitbreiding in alle wezens. Dus handelt hij, niet voor zichzelf, maar voor de zuivering en de geleiding van andere wezens. Hij handelt met zijn geest, verstand en fysieke organen, maar zijn Innerlijke is in een staat van actieloosheid en constante vrede. Naar buiten schijnt hij actief te zijn, maar binnenin is er alleen eindeloze rust. De touw kan niet langer binden omdat het weggebrand is en wat overblijft is alleen de indruk van zijn binding.

12. 'De wijsgeer die de vruchten van zijn actie aan God opoffert bereikt zijn staat van de hoogste rust, maar de man die beloningen voor de actie wenst wordt door verlangen geketend.'

De man die gezegend is met het uiteindelijke resultaat van zelfloze actie en die in God dwaalt-de wortel van alle wezens, en die verzaakt heeft aan verlangen naar de vruchten van actie omdat de God die het doel van zijn actie was niet langer verwijderd van hem is, bereikt de staat van sublieme vrede waarboven er geen grotere vrede is en waarboven hij nooit meer rusteloosheid zal bereiken. Maar de weldoener, die nog steeds op weg en verbonden is (hij moet verbonden zijn omdat de 'vrucht' van zijn actie, God, nog altijd niet bereikt is) als zijnde het gevolg van zijn actie, wordt hierdoor gevoed. Dus zal het verlangen blijven opkomen tot het ogenblik van de verwezenlijking, en moet de aanbidder tot dat ogenblik op zijn hoede zijn. Mijn zeer vereerde leraar, Maharaj Ji, zei altijd: 'Let op mijn woorden, maya overheerst zelfs indien we op het laatste van God verwijderd worden en hij van ons verwijderd wordt.' Zelfs indien de verwezenlijking voor morgen is, is vandaag de aanbidder op zijn beste als een onwetende man. Dus mag de zoekende vereerder niet achteloos zijn. Laat ons eens kijken wat hierover verder nog gezegd wordt.

युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा शान्तिमाप्नोति नैष्ठिकीम्।
अयुक्तः कामकारेण फले सक्तो निबध्यते।। १२।।

13. 'De man die zijn hart en geest perfect onder controle heeft, en die dienovereenkomstig handelt, dwaalt in de geboorte van zijn lichaam met zijn negen openingen[1] omdat hij noch handelt noch anderen ertoe aanzet om te handelen.

De man die zichzelf perfect onder controle heeft en die boven zijn lichaam, geest, verstand en materiële aard dwaalt, in zijn eigen Innerlijke-deze man van beperking handelt zonder twijfel noch zelf noch zet hij anderen ertoe aan om te handelen. Zelfs het feit dat de man die achtergelaten is opgevorderd wordt om te handelen heeft geen invloed op de sereniteit. Deze man die zijn Innerlijke verwezenlijkt heeft en in hem rust, en die al zijn organen onderworpen heeft die hem objecten en fysiek genot verschaffen, dwaalt in de ultieme zegening die God is. In werkelijkheid handelt hij noch zelf noch heeft hij invloed op een actie.

Hetzelfde idee wordt op verschillende wijze uitgelegd wanneer Krishn zegt dat God eveneens noch handelt noch anderen doet handelen. De verwezenlijkte leraar, God, de aanbedene, de verlichte wijsgeer, een verlichte guru, en de eengemaakte-dit alles zijn synoniemen. Gen enkele God komt van de hemel naar beneden om iets te verwezenlijken. Wanneer hij werkt, dan handelt hij door deze zichzelf verloochende, eerbiedwaardige en liefhebbende Zielen. Het lichaam is niets meer dan een dwaalhof voor dergelijke Ziel. Dus is de actie van het Hoogste Innerlijke dezelfde als die van het individuele Innerlijke, omdat hij door hem handelt. Dus, in werkelijkheid, doet het Innerlijke dat een geworden is met God niets zelfs wanneer hij met actie bezig is. De volgende vers heeft opnieuw betrekking op hetzelfde probleem.

सर्वकर्माणि मनसा संन्यस्यास्ते सुखं वशी ।
नवद्वारे पुरे देही नैव कुर्वन्न कारयन् ।। १३ ।।

1. Het menselijke lichaam wordt beschreven als de stad van de negen gaten, zoals mond, oren, ogen, enz.

14. 'God schept noch actie noch de capaciteit voor actie, en zelfs niet de associatie van actie met zijn vruchten, maar gelijktijdig, door zijn geest gestimuleerd, is het de natuur die handelt.'

God maakt noch de macht der wezens om te handelen noch acties, noch beslist hij de vruchten van actie, en alle objecten en wezens handelen alleen onder druk van de aangeboren natuurlijke eigenschappen. Iemand handelt in overeenstemming met de drie eigenschappen, tamas, rajas en sattwa. De natuur is groot, maar heeft alleen invloed op een man afhankelijk van de aard van de man in kwestie, eerlijk of vals - goddelijk of duivels.

De mensen zeiden dat het is God die doet en die dingen laat gebeuren, en dat wij enkel en alleen instrumenten zijn. Het is hem die ons gezond of ziek maakt. Maar Krishn houdt vol dat God noch handelt noch actie beveelt, en dat hij geen gunstige of ongunstige omstandigheden creëert. De mannen handelen door henzelf in overeenstemming met de bevelen van hun aangeboren natuur. Zij worden door de onvermijdbaarheid van hun aangeboren karaktertrekken gedwongen om te handelen; het is niet God die handelt. Want waarom zeggen mensen dat iedereen door God gemaakt wordt? Krishn denkt over het probleem na.

15. 'De alomtegenwoordige God, de Glorierijke, aanvaardt noch zondige handelingen van mannen noch verbinding omdat hun kennis door onwetendheid (maya) omhuld wordt.'[2]

न कर्तुत्वं न कर्माणि लोकस्य सृजति प्रभुः ।
न कर्मफलसंयोगं स्वभावस्तु प्रवर्तते ।। १४ ।।
नादत्ते कस्यचित्पापं न चैव सुकृतं विभुः ।
अज्ञानेनावृतं ज्ञानं तेन मुह्यन्ति जन्तवः ।। १५ ।।

2. Ishwar is de God die met de macht geassocieerd wordt die maya genoemd wordt, de kracht om zich als een empirisch universum op richten, of met universele onwetendheid; de individuele man is God, geassocieerd met individuele onwetendheid. Het verschil tussen God en de mens is het feit dat God maya controleert, maar dat de mens hierdoor gecontroleerd wordt. Zie. De Upanishad Mandukya.

De persoon die God genoemd wordt wordt nu beschreven als de Glorierijke omdat hij door sublieme glorie omgeven wordt. Die God, krachtig en radiant, aanvaardt noch onze zonden noch onze acties. Maar mannen zeggen toch dat hij alles doet, omdat hun kennis met onwetendheid beneveld is. De mannen die dit zeggen zijn echter sterfelijke wezens, omhuld in lichamen. Onderworpen door ontgoocheling kunnen ze niets zeggen. Dus spreekt Krishn nu over de functie van de kennis.

16. 'Maar de kennis van de man die onwetendheid is is door allesomringende fenomenen als de zon omhuld en maakt God briljant zichtbaar.'

De geest, wiens donker doorprikt is door de kennis van het Innerlijke en die dus echte wijsdom vergaard heeft, wordt verlicht indien met het licht van de zon en God dit duidelijk gemaakt wordt. Dit houdt in geen geval in dat God een of ander donker is, want hij is waarlijk de bron van alle licht. Hij is de bron van alle licht, maar zijn licht-zo schijnt het-is niet voor ons omdat het niet door ons gezien wordt. Wanneer donker verdwenen is door de waarneming van het Innerlijke-zoals het Innerlijke, zoals de zon, dan absorbeert de hieruit resulterende kennis zijn helderheid in zichzelf. Hierna is er geen donker meer. Ziehier wat Krishn over de aard van deze kennis te zeggen heeft:

17. 'Deze mannen bereiken de redding-waarna er geen volgende geboorte is-wiens geest en verstand vrij zijn van ontgoocheling, die met open geest in God dwalen en zichzelf aan zijn genade onderwerpen, en die vrij zijn val alle zonden door kennis.'

Deze staat van kennis waarin een man zich volledig aan God wijdt en van hem afhankelijk is, met een geest en een verstand dat dienovereenkomstig gevormd wordt, en overstroomd door zijn essentie. Kennis betekent niet praatziek zijn of ruzie zoeken. De

---

ज्ञानेन तु तदज्ञानं येषां नाशितमात्मनः।
तेषामादित्यवज्ज्ञानं प्रकाशयति तत्परम्।। १६।।

तद्बुद्धयस्तदात्मानस्तन्निष्ठास्तत्परायणाः।
गच्छन्त्यपुनरावृत्तिं ज्ञाननिर्धूतकल्मषाः।। १७।।

man die met deze kennis vereerd is bereikt de redding en wordt van fysieke ketenen bevrijd. Alleen een man die deze ultieme staat bereikt heeft verdient de naam van pandit.

18. 'Wijsgeren die naar een Brahmin kijken, een koe, een olifant, een hond, en zelfs de meest verachtelijke man zijn gezegend met de hoogste graad van kennis.'

Zij zijn verwezenlijkte wijsgeren wiens zonden vernietigd zijn door kennis en die de staat bereikt hebben waarin er geen verdere geboorte is. En dergelijke mannen beschouwen alle schepsels objectief, en maken geen onderscheid tussen een scherpzinnige Brahmin en een paria, of tussen een hond en een olifant. In hun ogen is er geen bijzondere verdienste in de wijze en geleerde Brahmin noch speciale afkeer in de verbannen man. Voor hem is noch een koe heilig noch een hond onheilig. Hij vindt geen speciale grootheid in een massieve olifant. Zo'n mannen van kennis hebben een objectieve kijk op de zaak en hebben geen vooroordelen. Hun ogen zijn niet gevestigd op de huid, op de externe vorm, maar op de Ziel-de interne essentie. Het verschil is alleen als volgt: mannen die weten en die eerbied getuigen aan het Innerlijke zijn kort bij God, terwijl anderen achterna lopen. Sommigen zijn een fase vooruit, terwijl anderen achteraan bengelen. Mannen van kennis zijn bewust en hechten geen belang aan de uiterlijke vorm. Zij discrimineren niet.

Krishn was een koeienherder en hij fokte koeien. Dus moet hij over dit schepsel in eerbiedwaardige termen gesproken hebben. Maar hier is niets van aan, en hij geeft de koe geen plaats in dharm. Hij heeft alleen toegegeven dat, zoals andere levende wezens, de koe eveneens een Ziel heeft. Onafhankelijk van het economisch belang van koeien, hun religieuze elevatie is niets meer dan een uitvinding van de onwetende met onderworpen geesten. Krishn zei van tevoren dat onwetende geesten vol met afwijkingen zijn, reden waarom zij op zoek zijn naar een eindeloos aantal daden.

विद्याविनयसंपन्ने ब्राह्मणे गवि हस्तिनि ।
शुनि चैव श्वपाके च पण्डिता: समदर्शिन: ।। १८ ।।

De achttiende vers suggereert dat er twee soorten wijsgeren zijn. In de eerste plaats zijn er wijsgeren wiens kennis perfect is. In de tweede plaats zijn er wijsgeren die over eerbiedwaardige kennis beschikken. Laat ons een ogenblikje kijken wat de verschillen zijn. Het is een axioma dat alles ten minste twee fasen heeft, de hoogste-de ultieme fase-en de initiële-de laagste fase. De laagste fase van aanbidding is de fase waar alles begint, waar er voor de eerste keer sprake is van scherpzinnigheid, verbinding, en vastberadenheid, terwijl de hoogste fase de fase is waar het eindresultaat van de handeling van aanbidding begint te voorschijn te komen. Dit geldt ook voor de Brahmin klasse-de status van sattwa, wanneer er sprake is van een groot aantal eigenschappen die toegang geven tot de Hoogste Geest en er kennis is en een eerbiedwaardig gedrag vertoond wordt. In deze fase worden alle capaciteiten die iemand naar God brengen spontaan actief-controle van de geest, beperking van gevoelens, begin van het proces van intuïtie-directe waarneming, constante aanschouwing, concentratie, en abstracte meditatie. Dit is de laagste fase van de staat die Brahmin genoemd wordt. Zijn hoogste fase wordt met geleidelijke perfectie bereikt. Het Innerlijke komt uiteindelijk voor God te staan en wordt in God opgelost. Nu is wat geweten moest worden perfect geweten. De wijsgeer die dit bereikt heeft is een wijsgeer met perfecte kennis. Deze wijsgeer, die nu boven nieuwe geboorte staat, kijkt op gelijke wijze naar schepels, omdat zijn eigen gedraaid zijn om het verlichte Innerlijke te zien. Dus beschrijft Krishn nu wat het ultieme lot van deze wijsgeer is:

19. 'Zij die de staat van gelijkheid bereiken veroveren de hele wereld in het sterfelijke leven zelf, omdat zij in God rusten die onbesmet en onbevooroordeeld is.'

Wijsgeren met perfect gevormde geesten zijn vrij van materiële natuur tijdens hun werelds leven zelf. Maar wat is de verhouding tussen een rustige geest en de verovering van de natuur? Wanneer

---

इहैव तैर्जितः सर्गो येषां साम्ये स्थितं मनः।
निर्दोषं हि समं ब्रह्म तस्माद् ब्रह्मणि ते स्थिताः ।। १९ ।।

de wereld zelf veroverd wordt, wat is dan de positie van het Innerlijke? Volgens Krishn, aangezien God onbevlekt en zonder vooroordelen is, zijn de geesten van wijsgeren die Hem gekend hebben eveneens vrij van alle smetten en ongelijkheden. De wijsgeer wordt een met God. Dit is de ultieme geboorteloze staat en wordt verkregen wanneer de capaciteit om de vijand te overwinnen, de schijnwereld, volledig ontwikkeld is. Deze capaciteit is aanwezig wanneer de geest onder controle staat en wanneer men de staat van gelijkheid bereikt heeft, want de schijnwereld is louter een uitbreiding van de geest. Krishn spreekt daarna over het verschil tussen de wijsgeer die God gekend heeft en de wijsgeer die een met God geworden is:

20. 'De man dwaalt in God die noch verrukt is over wat anderen liefhebben noch beledigd is over wat anderen vervloeken, die vrij is van twijfel, en die Hem waargenomen heeft.

Dergelijke man verstuurt gevoelens van liefde en haat. Hij wordt niet wild van vreugde wanneer hij iets verkrijgt waarnaar hij al lang uitkijkt en wat door anderen bewonderd wordt. Op dezelfde wijze heeft hij geen afkeer van zaken die voor anderen verschrikkelijk zijn. Met dergelijke constante geest, vrij van twijfels, en vervuld met kennis van het goddelijke Innerlijke, dwaalt hij altijd in God. Met andere woorden, hij is een man van verwezenlijking, en-

21. 'Die man wordt een met God en geniet van de eeuwige zegening die aan hem opgedragen wordt en wiens hart vrij is van verlangen naar werelds genot.'

De man die aan verlangen verzaakt heeft voor het genot van objecten van de externe wereld bereikt de gelukzaligheid van God. Zijn Innerlijke is een met God en het hieruit resulterende geluk is daarom eeuwig. Maar dit geluk komt alleen tot hem die zich niet aan genot wijdt.

न प्रहृष्येत्प्रियं प्राप्य नोद्विजेत्प्राप्य चाप्रियम्।
स्थिरबुद्धिरसंमूढो ब्रह्मविद् ब्रह्मणि स्थित: ।। २० ।।
बाह्यस्पर्शेष्वसक्तात्मा विन्दत्यात्मनि यत्सुखम्।
स ब्रह्मयोगयुक्तात्मा सुखमक्षयमश्नुते ।। २१ ।।

22. 'Omdat het genot dat uit de associatie van gevoelens met hun objecten ontstaat oorzaak is van wrok en tijdelijk is, Oh zoon van Kunti, wensen mannen van wijsdom dit genot niet.'

Niet alleen de huid, maar alle gevoelens voelen de sensatie van het contact. Zien is het contact van het oog zoals horen het contact van het oor is. Hoewel aangenaam, leidt het genot van deze contacten met hun objecten alleen tot verschrikkelijke geboorten. Bovendien zijn deze sensuele beloningen ook tijdelijk en vernietigbaar. Dus wordt Arjun gezegd dat mannen van discriminatie hierdoor niet in gevaar gebracht worden. Krishn geeft hem dan uitleg over het kwade dat belichaamd wordt door de verbinding met dit genot.

23. 'Die man in deze wereld is een echte en gezegende yogi die, zelfs voor de dood van zijn sterfelijk lichaam, de capaciteit verwerft om passie en woede te weerstaan, en hen voor eeuwig te veroveren.'

Hij is de echte man (nara=na+raman)-iemand die geen fysiek minnekozen gegeven wordt. Zelfs terwijl hij in het sterfelijke lichaam leeft is hij in staat om zich af te zetten van de woede die uit passie en kwaadheid ontstaat, en hen te verslaan. Hij heeft de zelfloze actie bereikt in de wereld en hij is gelukkig. Hij heeft het geluk van de identiteit met God gewonnen, een geluk waarin er geen plaats is voor wrok. Volgens het goddelijke bevel wordt dit geluk bereikt in dit sterfelijke, wereldse leven zelf en niet na de dood van het fysieke lichaam. Dit is wat de Heilige Kabir probeert te zeggen wanneer hij zijn discipelen de raad geeft om hun hoop in zijn leven te leggen. De verzekering dat redding na dood komt is vlas en wordt alleen door onredelijke en egoïstische leraars gegeven. Krishn zegt ook dat de man die erin slaagt om zijn passie en woede in dit leven te overwinnen de uitvoerder van zelfloze

---

ये हि संस्पर्शजा भोगा दु:खयोनय एव ते।
आद्यन्तवन्त: कौन्तेय न तेषु रमते बुध:।। २२।।
शक्नोतीहैव य: सोढुं प्राक्शरीरविमोक्षणात्।
कामक्रोधोद्भवं वेगं स युक्त: स सुखी नर:।। २३।।

actie in deze wereld is, en dat hij met eeuwigdurend geluk gezegend is. Passie en woede, aantrekking en afkeer, verlangen naar aanraking van objecten door de gevoelens, zijn onze sterfelijke vijanden die we moeten overwinnen en vernietigen. Krishn praat weer over de aard van de uitvoerder van de zelfloze actie.

24. 'De man die zijn Innerlijke kent en wiens geluk en vrede in God liggen, en hij bereikt de uiteindelijke heiligverklaring die in hem ligt."

De man met geluk en met vrede in zich, en verlicht door zijn waarneming van het Innerlijke en de identieke Universele Geest, is een verwezenlijkte wijsgeer die een is met God en die deze onuitsprekelijke staat bereikt. Met andere woorden, er is eerst vernietiging van perversies-aardse impulsen zoals verwezenlijking en aversie, daarna de nood van perceptie, en uiteindelijk de onderwerping in de alles omringende oceaan van de uiteindelijke heiligverklaring.

25. 'Zij bereiken de eeuwige vrede van God wiens zonden vernietigd zijn door perceptie en wiens twijfels opgelost zijn, en die zich met open geest bezig houden met het goede van alle wezens.'

Hij is een man van bereiking wiens zonden opgelost zijn door zijn visie van God, wiens twijfels verwijderd zijn, en die zich met heel zijn hart ten dienste van de hele mensheid wijdt. Alleen een man van zijn hoge staat kan andere mannen helpen, maar hoe kan hij die zelf in een put gevallen is anderen helpen om eruit te komen? Dus schijnt medelijden een natuurlijk attribuut van verwezenlijkte wijsgeren te zijn en zij, met hun spirituele perceptie en verovering van de gevoelens, verwezenlijken de vrede die komt met de definitieve oplossing in God.

योऽन्त:सुखोऽन्तरारामस्तथान्तर्ज्योतिरेव य: ।
स योगी ब्रह्मनिर्वाणं ब्रह्मभूतोऽधिगच्छति ।। २४ ।।
लभन्ते ब्रह्मनिर्वाणमृषय: क्षीणकल्मषा: ।
छिन्नद्वैधा यतात्मान: सर्वभूतहिते रता: ।। २५ ।।

26. 'Mannen die vrij zijn van passie en wrok, die hun geest overwonnen hebben, en die een directe perceptie van God gehad hebben, zien het rustige Hoogste Innerlijke overal waar ze kijken.'

Krishn legt dus herhaaldelijk de nadruk op de onderscheidende eigenschappen van het karakter en het leven van uitvoerders van zelfloze actie om Arjun te motiveren en aan te moedigen en, door hem, al zijn andere discipelen. De vraag is nu bijna opgelost. Om zijn argument te beëindigen verwijst Krishn echter naar de noodzaak om de inkomende en uitgaande ademhaling te aanschouwen voor de verwezenlijking van de staat van deze wijsgeer. In Hoofdstuk 4 zei hij ons dat het offeren van pran aan apan, het opofferen van apan aan pran, en de regeling van beide levenswinden terwijl hij het over het proces van yagya had. Hetzelfde onderwerp wordt op het einde van dit hoofdstuk opnieuw besproken.

27-28. 'Die wijsgeer is voor eeuwig bevrijd die alle objecten van sensueel genot uit zijn geest bant, zijn ogen tussen beide wenkbrauwen gecentreerd houdt, zijn pran en apan regelt, zijn gevoelens, geest en verstand overwint, en wiens geest op redding gefixeerd Is.'

Krishn herinnert Arjun aan de vitale noodzaak om alle gedachten aan externe objecten uit zijn geest te bannen en zijn ogen constant tussen beide wenkbrauwen gecentreerd te houden. Zijn ogen tussen de wenkbrauwen gefixeerd houden betekent niet alleen dat hij zich op iets concentreert. Terwijl de aanbidder rechtop zit moeten zijn ogen eerder naar voren gericht zijn, in een rechte lijn vanaf het middenpunt tussen de wenkbrauwen; zij mogen niet rusteloos heen en weer bewegen en naar rechts en links kijken. Houd de

---

कामक्रोधवियुक्तानां यतीनां यतचेतसाम् ।
अभितो ब्रह्मनिर्वाणं वर्तते विदितात्मनाम् ।। २६ ।।
स्पर्शान्कृत्वा बहिर्बाह्यांश्चक्षुश्चैवान्तरे भ्रुवोः ।
प्राणापानौ समौ कृत्वा नासाभ्यन्तरचारिणौ ।। २७ ।।
यतेन्द्रियमनोबुद्धिर्मुनिर्मोक्षपरायणः ।
विगतेच्छाभयक्रोधो यः सदा मुक्त एव सः ।। २८ ।।

ogen uitgelijnd met de kant van de neus-mij moeten ervoor zorgen dat we niet starten naar de neus te kijken-en pran tegen apan afwegend en de ogen constant gericht op alles, we moeten de visie van de geest richten, de Ziel, op de ademhaling en laten kijken: wanneer ademt hij in, hoe lang wordt de adem ingehouden-wordt de adem slechts gedurende een halve seconden ingehouden, we mogen niet proberen de adem langer in te houden, en hoe lang ademt hij uit? Het hoeft niet gezegd te worden dat de naam in de ademhaling duidelijk hoorbaar zal zijn. Dus wanneer de visie van de geest leert zich constant op de ingehaalde en uitgeblazen adem te concentreren, de ademhaling geleidelijk aan constant, stevig, en evenwichtig zal worden. Dan zullen er noch innerlijke verlangens ontstaan noch aanvallen op de geest en op het hart plaatsvinden door verlangens van externe bronnen. Gedachten van extern genot zijn reeds uitgesloten; nu zullen er zelfs geen innerlijke verlangens ontstaan. De aanschouwing is dan constant zoals een stroom olie. Een stroom olie daalt niet zoals water, druppel per druppel; het komt neer in een constante, ongebroken lijn. Op dezelfde wijze is de motie van de ademhaling van een wijze van verwezenlijking. Dus de man, die zijn pran en apan in evenwicht heeft, zijn gevoelens, geest en verstand veroverd heeft, zichzelf van verlangen, en vrees en woede bevrijd heeft, de discipline van aanschouwing geperfectioneerd heeft, en die zich heil gezocht heeft in redding, is voor altijd en eeuwig bevrijd. Krishn spreekt uiteindelijk over waar deze wijsgeer naartoe gaat na de bevrijding en wat hij bereikt.

29. **'Wanneer men de waarheid weet die zegt dat ik heb ben die geniet van offeranden van yagya en boetedoening, dat ik God van alle werelden ben, en dat ik de Zelfloze uitvoerder van alle wezens ben, dan bereikt hij de uiteindelijke rust.'**

Deze bevrijde man, die Krishn kent-de God van de goden van alle werelden-is de ontvanger en genieter van de offeranden van alle yagya en boetedoeningen, en hij is de zelfloze goeddoener

---

भोक्तारं यज्ञतपसां सर्वलोकमहेश्वरम् ।
सुहृदं सर्वभूतानां ज्ञात्वा मां शान्तिमृच्छति ।। २९ ।।

van alle wezens-dit alles wetende bereikt hij de ultieme rust. Krishn zegt dat hij de genieter van de yagya van de aanbidder is van geïnhaleerde en geëxhaleerde ademhaling evenals verzaking. Hij is de man waarin yagya en boetedoeningen uiteindelijk opgelost worden en zo gaat hun uitvoerder naar Hem, de ultieme sereniteit die het resultaat is van de verwezenlijking van yagya. De aanbidder, bevrijd van verlangen door zelfloze actie, kent Krishn en verwezenlijkt hem zo snel als hij met deze kennis gezegend wordt. Dit wordt vrede genoemd; en de man die dit bereikt wordt God van goden, zoals ook het geval is voor Krishn.

In het begin van het hoofdstuk stelde Arjun een vraag over Krishn's prijzen van de Weg van Zelfloze Actie en de Weg der Kennis door Verzaking. Hij wilde weten welke weg, volgens Krishn's eerbiedwaardig oordeel, zonder twijfel superieur was. Krishn zei hem dat er is een ultieme goedheid in beide wegen is. In beide wegen moet de aanbidder de opgedragen handeling van yagya uitvoeren, maar de Weg van Zelfloze Actie is toch superieur. Zonder dergelijke actie komt er geen einde aan verlangen, en aan goede en kwade daden. De man van verzaking is een uitvoerder van zelfloze actie, en alle wezens zijn bezig met actie, enkel en alleen onder druk van de natuur. Hij is de wijsgeer-de pandit-omdat hij God kent. God (Krishn) staat bekend als een resultaat van yagya. Hij is de persoon waarin de recitatie van de ademhaling, yagya, en zuiveringsrites samenstromen. Hij is de rust die de aanbidder ervaart als een resultaat van yagya, dat is, met de verwezenlijking van deze rust wordt hij in een wijsgeer zoals Krishn omgezet. Zoals Krishn en andere wijsgeren wordt hij ook God der goden omdat hij nu een is met God. Dat het resultaat van deze verwezenlijking een aantal geboorten met zich mee zal brengen is een andere zaak. Hoofdstuk 5 heeft aldus het unieke en verbazingwekkende punt uitgelegd dat zegt dat de kracht die na zijn verwezenlijking van God in de wijsgeer zit geen andere is dan de geest van de Hoogste Heer - van de God die de genieter van de offeranden van alle yagya en boetedoeningen is.

Aldus eindigt het Vijfde Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Yagya Bhokta Mahapurushasth Maheshwarah, of'

'De Suprème God, Genieter van Yagya'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Vijfde Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 6

HET JUK VAN MEDITATIE

Telkens wanneer er zaden groeien, in de naam van dharm, van teveel gebruiken en praktijken, van vormen van aanbidding en gebeden, en van scholen en sekten, verschijnt een grote Ziel, vernietigt ze en installeert en versterkt de ene echte God, ook om het pad van actie dat naar hem leidt groter te maken. De praktijk van de verzaking aan actie en bijgevolg van de kennis van wijsheid waren ook al in het tijdperk van Krishn tamelijk overheersend. Dat legt uit waarom hij, in het begin van dit hoofdstuk, voor de vierde keer, bevestigt dat actie een essentiële, onvermijdbare vereiste van de Weg der Kennis en van de Weg van de Zelfloze Actie is.

Hij zei tegen Arjun in Hoofdstuk 2 dat er geen betere weg is voor een Kshatriy dan te vechten. Indien hij de oorlog verliest zal hij met goddelijk bestaan beloond worden, terwijl een overwinning hem de ultieme zegening zal brengen. Op basis hiervan moet hij vechten. Krishn legde hem verder uit dat hij hem dit voorschrift verstrekt had met betrekking tot de Weg der Kennis: het voorschrift dat hij oorlog moet voeren. De Weg der Kennis impliceert geen inactiviteit. Terwijl het waar is dat de initiële drang van een verwezenlijkte leraar zelf komt, moet de volgeling van de kennis de actie ondernemen na een objectieve en weloverwogen evaluatie van de voor- en nadelen, en van zijn kracht. Bijgevolg is vechten onvermijdbaar op de Weg der Kennis.

In Hoofdstuk 3 vroeg Arjun Krishn waarom, wanneer hij dacht dat de Weg der Kennis superieur was aan de Weg van de Zelfloze Actie, hij hem opdroeg om zonden te begaan. In deze omstandigheden vond hij de Weg van de Zelfloze Actie gevaarlijker. Daarop zei Krishn dat hij beide wegen uitgelegd had, maar beide wegen verbieden hen te betreden zonder actie uit te

voeren. Een man bereikt de staat van actieloosheid niet door gewoon niet met zijn werk te beginnen, zoals hij evenmin de ultieme bevrijding bereikt door een ondernomen actie te verlaten. Het opgedragen proces van yagya moet voor beide wegen verwezenlijkt worden.

Dus was Arjun zeer goed op de hoogte van de waarheid die zegt dat hij moet handelen, onafhankelijk van het feit of hij de voorkeur geeft aan de Weg der Kennis of aan de Weg van de Zelfloze Actie. Toch vroeg hij in Hoofdstuk 5 opnieuw aan Krishn welke van de twee wegen beter was vanuit het gezichtspunt van het resultaat; en welke de gemakkelijkste was? Krishn antwoordde dat beide gelijk waren. Beide wegen leiden naar hetzelfde doel en toch is de Weg van de Zelfloze Actie superieur aan de Weg der Kennis, omdat niemand yog kan bereiken zonder zich van de zelfloze actie te ontdoen. De vereiste actie is dezelfde in beide gevallen. Bijgevolg is er geen dubbelzinnigheid over het feit dat men ofwel een asceet ofwel een yogi kan zijn zonder dat de opgedragen taak uitgevoerd wordt. Het enige verschil ligt bij het gedrag van de weldoeners die beide wegen gebruiken.

1. **'De Heer zei, 'De man die de opgedragen taak uitvoert zonder naar zijn vruchten te verlangen, eerder dan de man die het heilige vuur of actie gewoon opgeeft, is een sanyasi en een yogi'.**

Krishn legt de nadruk op het feit dat alleen die man die echt verzaakt heeft of die yog bereikt heeft het waard is, met absolute verzaking aan beloningen. Niemand wordt een sanyasi of een yogi gewoon door van de opgedragen actie af te wijken. Er zijn verschillende soorten werk, maar van al deze werken is de actie die op geschikte wijze ondernomen kan worden en die opgedragen is de enige echt. En deze ene actie is yagya, wat betekent 'aanbidding', de enige manier om God te bereiken. De uitvoering van yagya is actie; en de man die deze actie uitvoert is een sanyasi

---

श्रीभगवानुवाच: अनाश्रित: कर्मफलं कार्यं कर्म करोति य: ।
स संन्यासी च योगी च न निरग्निर्न चाक्रिय: ।। १ ।।

en een yogi. Indien een man juist gestopt is om licht te maken of tegen zichzelf zegt dat hij geen actie uitvoert omdat hij over Zelfkennis beschikt, is noch een sanyasi noch een uitvoerder van zelfloze actie. Krishn spreekt een beetje verder over dit feit:

2. 'Vergeet niet, Oh Arjun, dat yog (zelfloze actie) hetzelfde is dan het verzaken (kennis) want niemand kan een yogi zijn zonder een totale verzaking aan lust'.

Wat we kennen als verzaking is ook yog, want niemand kan een yogi zijn zonder al zijn verlangens op te geven. Met andere woorden, opoffering van verlangen is essentieel voor mannen die een van beide wegen gekozen hebben. Oppervlakkig gezien lijkt het zo eenvoudig, want alles wat me nodig hebben om een yogi – sanyasi te worden is te beweren dat we vrij zijn van verlangen. Maar volgens Krishn is dit helemaal niet het geval.

3. 'Terwijl zelfloze actie het middel is voor de aanschouwende man die yog wil bereiken, is de totale afwezigheid van wil het middel voor iemand die dit bereikt heeft.'

De uitvoering van actie om yog te bereiken is de weg voor de denkende man die naar zelfloze actie streeft. Maar wanneer de herhaaldelijke beoefening van de daad geleidelijk aan naar de fase leidt waarin het eindresultaat van zelfloze actie oprijst, is de afwezigheid van verlangen het middel. Voor deze stage is men niet zonder verlangen, en-

4. 'Men zegt dat een man yog bereikt heeft wanneer hij verlost is van sensueel genot én van actie.'

Dit is de fase wanneer een man zich niet overgeeft aan sensueel genot, noch aan actie. Wanneer de cultimatie van yog bereikt is,

---

यं संन्यासमिति प्राहुर्योगं तं विद्धि पाण्डव।
न ह्यसंन्यस्तसङ्कल्पो योगी भवति कश्चन।। २।।
आरुरुक्षोर्मुनेर्योगं कर्म कारणमुच्यते।
योगारूढस्य तस्यैव शमः कारणमुच्यते।। ३।।
यदा हि नेन्द्रियार्थेषु न कर्मस्वनुषज्जते।
सर्वसङ्कल्पसंन्यासी योगारूढस्तदोच्यते।। ४।।

wie is er dan om naar te streven en te zoeken? Dus is er geen noodzaak meer om de opgedragen taak van aanbidding, en bijgevolg van verwezenlijking van actie, uit te voeren. Dit is het punt waar de verwezenlijking volledig afgebroken wordt. Dit is verzaking-(sanyas); en dit is ook de bereiking van yog. Terwijl een aanbidder nog altijd op zijn weg is en dit punt nog altijd niet bereikt heeft, is er niets zoals verzaking. Krishn spreekt dan over het voordeel dat uit de verwezenlijking van yog verkregen wordt:

5. 'Aangezien de Ziel, in een man, zijn vriend en zijn vijand is, moet een man door eigen inspanning verheffen en zich niet laten doen'.

Het is de taak van een man om voor de redding van zijn Ziel te werken. Hij mag zich niet laten gaan, want de belichaamde Ziel is zowel zijn vriend als zijn vijand. Laat ons nu eens kijken, met de woorden van Krishn, wanneer de Ziel een vriend, en wanneer een vijand is.

6. 'Het Innerlijke is een vriend voor de man die zijn geest en gevoelens overwonnen heeft, maar hij is een vijand voor de man die dit niet gedaan heeft.'

Voor de man die zijn geest en gevoelens veroverd heeft is de Ziel een vriend, maar voor de man die zijn geest en gevoelens niet onderworpen heeft is hij een vijand.

In de vijfde en zesde vers herhaalt Krishn dus meerdere keren dat een man zijn Innerlijke door zijn eigen inspanning moet verheffen. Hij mag zijn Innerlijke niet verlagen, omdat het Innerlijke een vriend is. Naast hem, naast het Innerlijke, zijn er noch vrienden, noch vijanden. Dit is zo omdat, indien een man zijn geest en gevoelens onderworpen heeft, zijn Ziel als een vriend handelt en hem het hoogste goed brengt. Maar, indien de geest en de gevoelens van een man niet onderworpen zijn, dan wordt de Ziel een vijand

---

उद्धरेदात्मनाऽत्मानं नात्मानमवसादयेत् ।
आत्मैव ह्यात्मनो बन्धुरात्मैव रिपुरात्मनः ।। ५ ।।
बन्धुरात्मात्मनस्तस्य येनात्मैवात्मना जितः ।
अनात्मनस्तु शत्रुत्वे वर्तेतात्मैव शत्रुवत् ।। ६ ।।

die hem naar nieuwe geboorte, naar lagere vormen van leven en naar eindeloze miserie brengt. Mannen zeggen graag: 'Ik ben Ziel'. Dus moeten we ons geen zorgen maken. We citeren het bewijs van de Geeta zelf. Wordt er niet gezegd, zo vragen we, dat wapens niet kunnen doordringen en vuur niet kan branden en wind niet kan waaien? Hij, de onsterfelijke, onveranderbare en universele, is daarom mij. Wanneer we dit geloven dan hechten we weinig waarde aan de waarschuwing in de Geeta die zegt dat deze Ziel in ons een lager niveau kan aannemen. Gelukkig kun hij echter ook gered en verheven worden; en Krishn heeft Arjun meegedeeld dat actie die de moeite waard is om uitgevoerd te worden en die de Ziel naar absolutie leidt. De volgende vers geeft de kwaliteiten van een goedaardige, vriendelijke Ziel aan.

7. 'God is altijd en onafscheidelijk aanwezig in het serene hart van de zelfaanbiddende man die ongevoelig is voor tegenstellingen van warmte en koude, geluk en ongeluk, en goede en slechte naam.'

God dwaalt onafscheidelijk in het hart van de man die in zijn eigen Innerlijke rust en die uiteindelijk op de dubbelzinnigheden van de natuur reageert, zoals warmte en koude, pijn en genot, en eer en vernedering. De perfecte rust stroomt door de man die de geest en de gevoelens veroverd heeft. Dit is de fase waarin de Ziel bevrijd wordt.

8. 'De yogi, wiens geest gevuld is met kennis-zowel goddelijke als intuïtieve, wiens devotie constant en permanent is, die zijn gevoelens goed veroverd heeft, en die geen onderscheid maakt tussen objecten die zo duidelijk verschillend zijn als aarde, rots, en goud, en waarvan gezegd wordt dat hij God verwezenlijkt heeft.'

Van de yogi die deze staat bereikt heeft wordt gezegd dat

जितात्मनः प्रशान्तस्य परमात्मा समाहितः ।
शीतोष्णसुखदुःखेषु तथा मानापमानयोः ।। ७ ।।
ज्ञानविज्ञानतृप्तात्मा कूटस्थो विजितेन्द्रियः ।
युक्त इत्युच्यते योगी समलोष्टाश्मकाञ्चनः ।। ८ ।।

hij door yog bezeten is. Hij geeft het hoogtepunt van yog bereikt, door Yogeshwar Krishn in de verzen 7-12 beschreven. De perceptie van God en de daaropvolgende verlichting zijn kennis. De aanbidder woedt in het bereik van onwetendheid indien er ook maar de kleinste afstand is tussen hem en de aanbeden God en de wens om hem te leren kennen onvervuld Blijft. Wat 'intuïtief' kennis (vigyan)[1] genoemd wordt is hier kennis van God's werking door dingen, handelingen, en relaties (het uitgesproken universum) dat onthult hoe hij allesomvattend is, hoe hij beveelt, hoe hij ontelbare Zielen gelijktijdig leidt, en hoe hij de kenner van alle tijden-verleden, heden, en toekomst is. Hij begint te leiden vanaf het ogenblik waarop hij zijn hart openstelt als de vereerde, maar de aanbidder kan dit in de beginfase nog niet weten. Het is pas wanneer hij de culminatie van zijn contemplatieve oefening bereikt heef dat hij volledig bewust wordt van de wegen van God. Dit is vigyan. Het hart van de man die in yog verwezenlijkt is is verzadigd met dit feit, in combinatie met zijn kennis van God en zijn precies inzicht. Krishn gaat verder met zijn uitleg over zijn adept in yog, en voegt toe als volgt:

9. 'Die man die door iedereen met een gelijke geest bekeken wordt is inderdaad superieur: vrienden en vijanden, de antagonistische, onverschillige, neutrale of jaloerse mannen, gelijkgezinden, en de rechtvaardige mannen en zondaars.'

Na de waarnemingen van God, is een wijsgeer zowel gelijk als openstaand. Krishn zei in het laatste hoofdstuk dat wijsgeren die met kennis en discriminatie gezegend zijn hem objectief als een Brahmin beschouwen, een uitspraak, en dieren zoals koeien, honden, en olifanten. De vers in kwestie vult aan wat vroeger al gezegd werd. De man is zonder twijfel een man van uitmuntendheid die op gelijke wijze naar alle soorten mensen kijkt, van de hoogste tot de laagste, van de beste tot de slechtste, en van de meest

---

सुहृन्मित्रार्युदासीनमध्यस्थद्वेष्यबन्धुषु ।
साधुष्वपि च पापेषु समबुद्धिर्विशिष्यते ।। ९ ।।

1. Een schijnbaar verschillende interpretatie van de wereld wordt in hoofdstuk 7 gevonden.

liefhebbende tot de kwaadste, onafhankelijk van hun gevoelens voor hem. Hij kijkt naar de loop van de Zielen in hem in plaats van naar hun externe daden. Het enige verschil dat hij daarom ziet tussen diverse wezens is het feit dat, terwijl sommige afkomstig zijn van hogere stappen en dicht in de buurt van de staat van reinheid gekomen zijn, anderen achterop geraakt zijn en nog steeds in lagere stappen dwalen. Maar toch ziet hij de capaciteit van redding in iedereen.

In de volgende vijf verzen beschrijft Krishn hoe een man in bezit komt van yog, hoe hij yagya bedrijft, de natuur van de plaats waar de daad volbracht wordt, de zit en de postuur van de aanbidder, de wetten die zijn voedsel en ontspanning regelen, en de slaap en het waakzaam zijn, en de kwaliteit van inspanning vereist voor de verwezenlijking van yog. De Yogeshwar heeft dit gedaan zodat ook wij in staat zijn om de opgedragen daad van yagya uit te voeren door zijn voorschriften te volgen.

Een beknopt overzicht van de relevante punten is op dit punt noodzakelijk. Yagya werd in Hoofdstuk 3 genoemd en Krishn zei dat Yagya de opgedragen actie is. In Hoofdstuk 4 wijdde hij dan uit over de aard van yagya waarin de uitgaande ademhaling opgeofferd wordt voor de inkomende ademhaling, de inkomende ademhaling opgeofferd als geboorte van de uitgaande ademhaling, en de geest beperkt wordt door sereniteit van de vitale levenswinden. De exacte betekenis van yagya is, zoals we gezien hebben, 'aanbidding', de daad die de aanbidder in staat stelt om het pad naar de aanbeden God te doorkruisen. Krishn heeft hierover in Hoofdstuk 5 gepraat. Maar zaken zoals de zit van de aanbidder, de plaats van aanbidding, de houding van de aanbidder, en de wijze van aanbidding zijn nog niet besproken. Nu worden deze thema's behandeld.

10. **'De yogi, bezig met zelfverovering, moet zichzelf aan de uitoefening van yog wijden, eenzaam op een verlaten plaats, zijn geest, lichaam en gevoelens controleren, en zich ontdoen van verlangen en zin om zaken te verwerven.'**

योगी युञ्जीत सततमात्मानं रहसि स्थित: ।
एकाकी यतचित्तात्मा निराशीरपरिग्रह: ।। १० ।।

Helemaal alleen in een plaats waar er geen afleidingen zijn, de geest, het lichaam en de gevoelens beperkend, en een volledige afwijzing van verbindingen zijn essentiële voorwaarden voor een man die zich aan de taak van zelfverwezenlijking wijdt. De volgende vers bevat een beschrijving van de plaats en de zit die naar de oefening leiden.

11. 'Op een zuivere plaats moet hij een zit van kush-gras[2] of hertenhuid maken, bedekt met een stuk doek, noch te hoog, en noch te laag.'

Een zuivere plaats is een kwestie van vegen en reinigen om de plaats zo proper en zuiver mogelijk te hebben. In zo'n zuivere plaats moet de aanbidder zich een zit maken van gras of hertenhuid, waarop hij dan een stuk doek uitlegt, zoals zijde of wol. De zit mag echter ook een gewonen houten plank zijn. Maar wat het ook moge zijn, het moet stevig zijn, en noch te hoog, en noch te laag. De intentie achter dit alles is het feit dat iets op de grond gelegd moet worden als bedekking; dit kan eender welke huid zijn, een mat, een stuk doek, of zelfs een houten plank. Het is belangrijk dat de zit stabiel is en niet trilt. Zoals gezegd, mag de zit noch te hoog noch te laag zijn. Mijn vereerde leraar, Maharaj Ji, zat altijd op een ongeveer vijf inch hoge zit. Een keer gaven sommige aanbidders hem een marmeren zit die ongeveer een voet hoog was. Maharaj Ji zat er slechts een keer op en zei: 'Neen, dit is te hoog. Een sadhu mag niet te hoog zitten. Het maakt hem alleen maar ijdel. Dat betekent echter ook niet dat ze te laag moeten zitten, wat dat zorgt voor een gevoel van minderwaardigheid-van zelfmedelijden.' Dus plaatse hij de marmeren zit ergens in het bos. Maharaj Ji ging daar nooit naartoe, en evenmin iemand anders. Dat was echt een oefening voor een praktisch les door een groot man. Dus de zit van een aanbidder mag niet te hoog zijn. Indien de zit te hoog is, zal hij door ijdelheid overmand worden, zelfs

---

शुचौ देशे प्रतिष्ठाय स्थिरमासनमात्मनः।
नात्युच्छ्रितं नातिनीचं चैलाजिनकुशोत्तरम्।। ११।।

2. Kush: een soort gras dat als heilig beschouwd wort en dat een essentiële vereiste tijdens religieuze Hindu ceremonies vormt.

voordat hij aan de taak van de goddelijke aanbidding begint. Dus, nadat de plaats zuiver gemaakt is moet een stevige en stabiele zit gemaakt worden, noch te hoog, noch te laag.

12. 'Dan moet hij gaan zitten en yog beoefenen, zijn geest concentrerend en zijn gevoelens beperkend, voor zelfzuivering.'

Daarna wordt de zithouding aangenomen (volgens het voorschrift gebeurt de meditatie in een zithouding)-de manier waarop de aanbidder moet zitten terwijl hij mediteert.

13. 'Hij houdt zijn lichaam, hoofd, en nek stevig recht, zijn hogen moeten zich op het puntje van zijn neus concentreren, noch naar rechts, noch naar links kijkend.'

Tijdens de meditatie moet de aanbidder zijn lichaam, nek en hoofd recht, stabiel en onbeweeglijk houden, zoals een houten zuil. Hij moet dus recht en stabiel zitten, zijn ogen op het puntje van zijn neus gericht houden. In plaats van dat hij op het topje van zijn neus moet letten, betekent dit voorschrift dat de ogen op één lijn met de neus moeten zijn. De tendens van de ogen om onrustig heen en weer te bewegen moet onderworpen worden. De aanbidder moet zijn ogen op één rechte lijn met de neus hebben, mag zich niet bewegen, en-

14. 'Zelfverzekerd, zonder angst, met een sereen hart, alert en met onderworpen geest, moet hij zich aan mij overgeven.'

Wat betekent zelfverzekerd (brahmcharya vrat)-celibaat-eigenlijk? De mensen zeiden dat het de beperking van de seksuele nood was. Maar de wijsgeren hebben ondervonden dat dergelijke beperking onmogelijk is zolang de geest verbonden is met objecten, zichten, contacten, en geluiden die deze nood stimuleren. Een

---

तत्रैकाग्रं मनः कृत्वा यतचित्तेन्द्रियक्रियः ।
उपविश्यासने युञ्ज्याद्योगमात्मविशुद्धये ।। १२ ।।
समं कायशिरोग्रीवं धारयन्नचलं स्थिरः ।
संप्रेक्ष्य नासिकाग्रं स्वं दिशश्चानवलोकयन् ।। १३ ।।
प्रशान्तात्मा विगतभीर्ब्रह्मचारिव्रते स्थितः ।
मनः संयम्य मच्चित्तो युक्त आसीत मत्परः ।। १४ ।।

echt celibaat (brahmchari) is de man die bezig is met de verwezenlijking van God (Brahm). De brahmchari is een man van Brahm-zoals gedrag: een uitvoerder van de opgedragen taak van yagya dat de mannen naar de verwezenlijking en de ultieme oplossing in de eeuwige, onveranderde God leidt. Terwijl zij dit doen moeten de externe gevoelens van contact en alle dergelijke contacten van de geest en andere gevoelens uitgesloten worden om de geest op de aanbidding van God te concentreren, op de inkomende en uitgaande ademhaling, en op meditatie. Er zijn geen externe herinneringen wanneer de geest op God rust. Zolang deze herinneringen duren is de absorptie in God niet compleet. Afwijkende stromen gaan door de geest, niet door het lichaam. Wanneer de geest volledig bezig is met zijn aanbidding van God, stopt niet alleen de seksuele nood maar ook alle andere fysieke noden. Dus met een gedrag dat hem naar God zal brengen, vrij van angst, in een staat van rust, en met een onderworpen geest, moet de devote aanbidder zich volledig aan een verwezenlijkte leraar onderwerpen. Maar wat is het resultaat van dit alles?

15. 'De yogi met een beperkte geest die constant mediteert bereikt ten minste de sublieme vrede die in me dwaalt.'

De yogi die zich altijd op Krishn weerspiegelt, een ideale, verwezenlijkte leraar en die in God dwaalt, met een onder controle staande geest bereikt de sublieme vrede. Dus wordt aan Arjun gezegd dat hij zichzelf constant aan de taak moet wijden. De behandeling van het onderwerp is nu bijna voltooid. In de twee volgende verzen legt Krishn dan de nadruk op het belang van fysieke discipline, geregeld eten, en ontspanning voor de aanbidder die zich op de overwinning van de ultieme zegening richt.

16. 'Deze yog, Oh Arjun, wordt noch verwezenlijkt door de mand die te veel of te weinig eet, noch door een man die te veel of te weinig slaapt.'

युञ्जन्नेवं सदात्मानं योगी नियतमानसः।
शान्तिं निर्वाणपरमां मत्संस्थामधिगच्छति।। १५ ।।
नात्यश्नतस्तु योगोऽस्ति न चैकान्तमनश्नतः।
न चाति स्वप्नशीलस्य जाग्रतो नैव चार्जुन।। १६ ।।

Moderatie in voedsel en slaap is nodig voor een man die een yogi wenst te zijn. Nu, indien de man die te veel eet en te veel slaapt yog niet kan bereiken, wie kan dit dan wel?

17. 'Yog, de vernietiger van alle wrok, wordt alleen verwezenlijkt door de mannen die hun voedsel en ontspanning regelen, die streven in overeenstemming met hun capaciteit, en die juist genoeg slapen.

Indien een man te veel eet, wordt hij overmand door lethargie, slaap, en onachtzaamheid. En de handeling van meditatie is gewoonweg niet mogelijk in dergelijke omstandigheden. In tegendeel, vasten zal het lichaam verzwakken en er zal niet genoeg kracht zijn om zelfs maar rechtop en stabiel te blijven zitten. Volgens mij vereerde leraar, moet een man een beetje minder eten dan dat hij nodig heeft. Ontspanning, zoals hier bedoeld, is wandelen in overeenstemming met de beschikbare ruimte. Sommige fysieke oefeningen zijn een noodzaak; de circulatie wordt vertraagd in afwezigheid van dergelijke oefeningen en men valt ten prooi aan ziektes. Hoelang een man slaapt of wakker blijft wordt bepaald door leeftijd, voedsel en gewoonten. De zeer vereerde Maharaj Ji zei ons altijd dat een yogi vier uur moet slapen en constant moet mediteren. Mannen die hun slaap echter gedwongen inhouden verliezen al snel hun gezondheid. Bijgevolg moet men voldoende inspanning doen voor de verwezenlijking van de opgedragen taak, want zonder dit kan deze handeling van aanbidding niet goed uitgevoerd worden. Hij slaag erin yog te verwezenlijken die alle gedachten aan externe objecten uit zijn geest bant en die constant bezig is met meditatie. Dit is wat Krishn opnieuw benadrukt:

18. 'Men zegt van een man dat hij over yog beschikt wanneer zijn geest, beperkt door de beoefening van de zelfloze actie en in zichzelf gekeerd, bevrijd is van alle lusten.'

युक्ताहारविहारस्य युक्तचेष्टस्य कर्मसु ।
युक्तस्वप्नावबोधस्य योगो भवति दु:खहा ।। १७ ।।
यदा विनियतं चित्तमात्मन्येवावतिष्ठते ।
नि:स्पृह: सर्वकामेभ्यो युक्त इत्युच्यते तदा ।। १८ ।।

Dus, wanneer er sprake is van discipline door de beoefening van de zelfloze actie, de geest van een man krachtig geconcentreerd is op God en inderdaad in hem opgelost is, en wanneer er geen lust overblijft, dan wordt van de aanbidder gezegd dat hij yog verwezenlijkt heeft. Laat ons nu eens zien wat een onderworpen geest is.

19. 'Een analogie wordt (normaliter) getrokken tussen de lamp wiens vlam niet flikkert omdat er geen wind is, en de volledig onderworpen geest van een yogi die bezig is met de aanbidding van God.'

Wanneer een lamp zich op een plaats bevindt waar er geen wind is, zal zijn vlam constant branden-en niet trillen. Deze vergelijking wordt gebruikt voor de onderworpen geest van een yogi die zichzelf volledig aan God gegeven heeft. De lamp is echter enkel en alleen een illustratie. Het soort lamp waarover gesproken wordt wordt vandaag de dag bijna niet meer gebruikt. Dus laat ons een ander voorbeeld nemen. Wanneer een wierookstick aangestoken wordt stijgt zijn rook naar alsof er geen sprake is van wind. Maar dit is, ook nu weer, niet meer dan een analogie tussen rook en de geest van een yogi. Het is waar dat de geest overwonnen en onderworpen is, maar het is er nog steeds. Wat voor spirituele pracht wordt verwezenlijkt wanneer de onderworpen geest eveneens opgelost is?

20. 'In de staat waarin zelfs de door yog onderworpen geest opgelost wordt door een directe perceptie van God, blijft hij (de aanbidder) in zijn Innerlijke gekeerd.'

Deze staat wordt bereikt door een constante en langdurige beoefening van yog. Bij ontsteltenis van dergelijke oefening kan er geen sprake zijn van beperking van de geest. Dus wanneer het verstand, de verfijnde geest, door yog gevormd, eveneens ophoudt

---

यथा दीपो निवातस्थो नेंगते सोपमा स्मृता।
योगिनो यतचित्तस्य युञ्जतो योगमात्मन:॥ १९॥
यत्रोपरमते चित्तं निरुद्धं योगसेवया।
यत्र चैवात्मनात्मानं पश्यन्नात्मनि तुष्यति॥ २०॥

te bestaan omdat hij door God opgelost wordt, neemt de aanbidder hem weer door zijn Innerlijke en wordt opnieuw heel gelukkig in zijn eigen Innerlijke geboren. Hij leert van God, maar hij dwaalt gelukkig in zijn Innerlijke. Op het ogenblik van de verwezenlijking ziet hij God, als het ware van gezicht tot gezicht, maar op het volgende ogenblik wordt zijn eigen Innerlijke overspoeld door de eeuwige glorie van die God. God is onsterfelijk, constant, onuitgesproken, en vitaal; en nu is de ziel van de aanbidder ook met deze goddelijke attributen uitgerust. Zolang lust bestaat kunnen we het Innerlijke niet bezitten. Maar wanneer de geest beperkt is en daarna door de directe perceptie opgelost wordt, wordt direct na deze visionaire ervaring de belichaamde Ziel met alle vergankelijke eigenschappen van God overspoeld. En dit is de reden waarom de aanbidder nu gelukkig en tevreden in zijn eigen Innerlijke woont. Dit Innerlijke is wat hij feitelijk is. Dit is het punt van de bekroonde glorie voor hem. Het idee wordt in de volgende vers verder ontwikkeld.

21. **'Nadat hij God gekend heeft, dwaalt hij (de yogi) eeuwig en onverschrokken in de staat waarin hij gezegend is met het eeuwige, de gevoelens overschrijdende geluk dat alleen door een verfijnd en subtiel verstand gevoeld kan worden; en ...**

Dit is de staat na de verwezenlijking waarin de aanbidder voor altijd leeft en die hij nooit zal verlaten. Bovendien, -

22. **'In deze staat, waarin hij gelooft dat er geen groter goed kan zijn dan de ultieme vrede die hij in God gevonden heeft, wordt hij zelfs door de ergste van alle zorgen niet meer belast.'**

Nadat hij gezegend werd met God's alles overschrijdende vrede, krachtig in de staat van zijn verwezenlijking ingebed, is de yogi bevrijd van alle zorgen, en nu kan zelfs het pijnlijkste gevoel hem niet beïnvloeden, omdat de geest, die voelt, nu zelf opgelost is.

सुखमात्यन्तिकं यत्तद्बुद्धिग्राह्यमतीन्द्रियम् ।
वेत्ति यत्र न चैवायं स्थितश्चलति तत्त्वतः ।। २१ ।।
यं लब्ध्वा चापरं लाभं मन्यते नाधिकं ततः ।
यस्मिन्स्थितो न दुःखेन गुरुणापि विचाल्यते ।। २२ ।।

23. 'Het is een plicht om deze yog te beoefenen, onbezoedeld door miserie van de wereld, met kracht en vastberadenheid, en zonder een gevoel van verveling.'

Dat wat vrij is van wereldse aantrekking en afkeer wordt yog genoemd. Yog ervaart de uiteindelijke heiligverklaring. Verwezenlijking van de ultieme essentie, dat is God, is yog. Wanneer men deze yog beoefent zonder een gevoel van verveling en met vastberadenheid, dan is dit een heilige verplichting. Hij die geduldig bezig is in zelfloze actie is de man die erin slaagt om yog te bereiken.

24. 'Door alle verlangens, lust en verbinding te verlaten, en door de geest te oefenen worden de talrijke gevoelens van alle kanten buitengesloten.'

Het is de taak van een man om alle lusten op te offeren die ontstaan samen met verbinding en werelds genoegen en om zijn geest, zijn gevoelens te bedwingen. En wanneer hij dit gedaan heeft,-

25. 'Zijn verstand moet ook in zijn geest krachtig aanwezig zijn en hem ertoe brengen niets anders te beschouwen dan God en, aldus stap voor stap, moet hij op zoek gaan naar de verwezenlijking van de uiteindelijke bevrijding.

De uiteindelijke oplossing in God komt alleen geleidelijk met de beoefening van yog. Wanneer de geest volledig onder controle is, wordt de Ziel een gemaakt met de Ultieme Geest. In het begin wanneer de aanbidder zich juist op pad begeven heeft moet hij echter zijn geest rustig concentreren en, aan niets anders denken dan God. De weg van deze spirituele onderneming bestaat in de verwezenlijking. Maar de geest is rusteloos en weiger op een punt te blijven. Dit is wat Yogeshwar nu zegt.

तं विद्याद् दु:खसंयोगवियोगं योगसंज्ञितम् ।
स निश्चयेन योक्तव्यो योगोऽनिर्विण्णचेतसा ।। २३ ।।
संकल्पप्रभवान्कामांस्त्यक्त्वा सर्वानशेषत: ।
मनसैवेन्द्रियग्रामं विनियम्य समन्तत: ।। २४ ।।
शनै: शनैरुपरमेद्बुद्ध्या धृतिगृहीतया ।
आत्मसंस्थं मन: कृत्वा न किंचिदपि चिन्तयेत् ।। २५ ।।

26. 'Door de oorzaken te verhelpen van de lust en het genoegen naar wereldse objecten moet hij zijn geest aan God alleen wijden.'

Door alle gevoelens en lusten die hem proberen te verleiden, evenals zijn rusteloze geest onder controle te houden, moet de aanbidder herhaaldelijk proberen om zich tot zijn Innerlijke te richten. Er wordt dikwijls gezegd dat de geest vrij gelaten moet worden. Maar waar kan de geest naartoe gaan behalve naar de natuur? Maar volgens Krishn is dit een misverstand. Er is geen ruimte voor dergelijke gedachten in de Geeta. Volgens Krishn moeten de organen waardoor de geest stroomt omgaan worden om zich enkel en alleen aan God te kunnen wijden. De onderwerping van de geest is mogelijk. Maar wat is het gevolg van deze onderwerping?

27. 'Het hoogste geluk is het lot van de yogi wiens geest in rust is, die vrij is van kwaad, wiens passie en morele blindheid verwijderd zijn, en die een geworden is met God.'

Er is niets hoger dan het geluk dat naar deze yogi komt, want dit is het geluk dat resulteert uit de identiteit met God; en deze ultieme zegening komt alleen naar die man die perfect in rust en vrede is met zijn hart en geest, vrij is van zonde, en wiens passie en morele blindheid onderworpen zijn. Hetzelfde idee wordt opnieuw benadrukt.

28. 'Dus wanneer men zich constant tot God wijdt, ervaart de yogi de eeuwige zegening van de verwezenlijking ...'.

Hier ligt de nadruk op het ontbreken van zonden en de constante aanbidding. De yogi moet over deze kwaliteiten beschikken voordat hij gezegend kan worden door het contact met God. Dus is aanbidding noodzakelijk.

यतो यतो निश्चरति मनश्चंचलमस्थिरम् ।
ततस्ततो नियम्यैतदात्मन्येव वशं नयेत् ।। २६ ।।
प्रशान्तमनसं ह्येनं योगिनं सुखमुत्तमम् ।
उपैति शान्तरजसं ब्रह्मभूतमकल्मषम् ।। २७ ।।
युञ्जन्नेवं सदात्मानं योगी विगतकल्मष: ।
सुखेन ब्रह्मसंस्पर्शमत्यन्तं सुखमश्नुते ।। २८ ।।

29. 'De aanbidder, wiens Innerlijke de staat van yog bereikt heeft en die alles met een gelijk oog ziet, behoudt zijn eigen Innerlijke in alle wezens en alle wezens in zijn Innerlijke.'

Yog brengt de staat waarin de rustige aanbidder de uitbreiding van zijn Ziel in alle wezens ziet en het bestaat van alle wezens in zijn eigen Ziel. Het voordeel van de perceptie van deze eenheid van alle wezens is de last van de volgende vers.

30. 'Van de man, wie mij als de Ziel in alle wezens en alle wezens in mij ziet (Vasudev)[3], ik verberg mij niet en hij is niet van mij verborgen.'

God is aanwezig voor de man die Hem in alle wezens ziet (dat alle wezens met zijn Geest doorstroomd worden), en alle wezens leven in Hem. God kent deze aanbidder op dezelfde wijze. Dit is de directe ontmoeting tussen de yogi en zijn heer. Dit is het gevoel van eenheid tussen God en de man, en in dit geval ontstaat de redding uit het gevoel van eenheid dat de aanbidder zeer kort in de buurt van zijn aanbeden God brengt.

31. 'De yogi met rustige geest (die de eenheid van de individuele Ziel en de Hoogste Geest gekend heeft), die mij aanbidt (Vasudev), de Ziel in alle wezens, volgt mij op al mijn daden.'

De yog die de eenheid van de individuele Ziel en de Hoogste Geest verwezenlijkt heeft de pluraliteit overschreden en heeft de eenheid die hem met het hele universum bindt gezien. Met zijn eengemaakte visie aanschouwt hij God en niemand anders, want er is niemand over voor hem, behalve God. De mantel van onwetendheid die hem bedekte is weg. Dus wat hij ook doet, hij doet het met zijn gedacht op God gericht.

सर्वभूतस्थमात्मानं सर्वभूतानि चात्मनि ।
ईक्षते योगयुक्तात्मा सर्वत्र समदर्शन: ।। २९ ।।
यो मां पश्यति सर्वत्र सर्वं च मयि पश्यति ।
तस्याहं न प्रणश्यामि स च मे न प्रणश्यति ।। ३० ।।
सर्वभूतस्थितं यो मां भजत्येकत्वमास्थित: ।
सर्वथा वर्तमानोऽपि स योगी मयि वर्तते ।। ३१ ।।

3. Eender welke afstammeling van Vasudev, in het bijzonder Krishn.

32. 'De aanbidder, Oh Arjun, die alle dingen als identiek waarneemt en die geluk en zorg als identiek beschouwt, wordt als de meest verwezenlijkte yogi beschouwd'.

De man die zich realiseert dat zijn Innerlijke ook het Innerlijke van alle andere schepsels is, die geen onderscheid maakt tussen hemzelf en de anderen, en voor wie genot en zorg gelijk zijn, is de man voor wie er niet langer onderscheid noch discriminatie is. Dus wordt hij terecht beschouwd als een yogi die de hoogste uitmuntendheid in zijn discipline bereikt heeft.

Maar Krishn heeft pas zijn verhaal over de gevolgen van perfecte mentale onderwerping beëindigd, of Arjun antwoordt als volgt:

33. 'Arjun zei, 'Aangezien de geest zo rusteloos is, kan ik niet zien, Oh Madhusudan, dat ik constant en lang in de Weg der Kennis kan waden die u mij zo mooi beschreven heeft.'

Arjun voelt zich hulpeloos. Met zijn onrustige en onstabiele geest kan hij geen constant en permanent verblijf op het Pad der Kennis zien dat Krishn hem heeft beschreven als de capaciteit om alle dingen op gelijke wijze te zien.

34. 'Want ik vind het onderwerpen van de geest even moeilijk als het bedwingen van de wind, omdat het (even) rusteloos, turbulent en krachtig is.'

De geest is zo krachtig en rusteloos (door de natuur gaat het om een krachtig medium), koppig, en machtig. Dus vreest Arjun dat wanneer hij probeert om de geest te bedwingen hij er niet in zal slagen. Daarom is dit, zoals dit ook het geval is voor de wind, een onmogelijke taak. Daarop antwoordt Krishn,-

---

आत्मौपम्येन सर्वत्र समं पश्यति योऽर्जुन।
सुखं वा यदि वा दु:खं स योगी परमो मत:।। ३२।।
अर्जुन उवाच: योऽयं योगस्त्वया प्रोक्त: साम्येन मधुसूदन।
एतस्याहं न पश्यामि चञ्चलत्वात्स्थितिं स्थिराम्।। ३३।।
चञ्चलं हि मन: कृष्ण प्रमाथि बलवद् दृढम्।
तस्याहं निग्रहं मन्ये वायोरिव सुदुष्करम्।। ३४।।

35. 'De Heer zei, 'De geest is, Oh de bewapende, zonder twijfel onrustig en moeilijk te bedwingen, maar kan onderworpen worden, Oh zoon van Kunti, door vastberadenheid en doortastendheid.'

Arjun is 'gewapend" omdat hij in staat is om grote zaken te verwezenlijken. De geest is inderdaad rusteloos en zeer moeilijk te onderwerpen, maar zoals Krishn hem zegt, wordt de geest door constante inspanning en door het opgeven van alle lust onderworpen. De herhaaldelijke poging om de geest constant op het object in kwestie te houden is meditatie (adhyas), terwijl verzaking de opoffering van lust naar en verbinding met betekent, alle objecten die gezien en gehoord kunnen worden, met inbegrip van genot van de wereld en ook het beloofde plezier van hemel. Dus, hoewel het moeilijk is om de geest te bedwingen, kan de geest door constante meditatie en verzaking onderworpen worden. Daarom,-

36. 'Het is mijn diepste overtuiging dat terwijl de verwezenlijking van yog het moeilijkste is voor een man die zijn geest niet kan bedwingen, het eenvoudig is voor hem die zijn eigen heer is en die actief is in de verwezenlijking van de vereiste actie.'

De verwezenlijking van yog is niet echt zo moeilijk als Arjun dacht. Het is moeilijk, inderdaad onmogelijk, voor een man met een niet gedwongen geest. Maar het is mogelijk voor een man die zijn gedachten en gevoelens onder controle heeft, en die ondernemend is. Dus mag Arjun zijn poging om yog te verwezenlijken niet opgeven omwille van zijn angst dat dit onmogelijk is. Toch antwoordt hij tamelijk vertwijfeld, zoals uit de volgende vraag blijkt.

श्रीभगवानुवाच: असंशयं महाबाहो मनो दुर्निग्रहं चलम्।
अभ्यासेन तु कौन्तेय वैराग्येण च गृह्यते।। ३५।।
असंयतात्मना योगो दुष्प्राप इति मे मतिः।
वश्यात्मना तु यतता शक्योऽवाप्तुमुपायतः।। ३६।।

37. 'Arjun zei, 'Wat is het einde, Oh Krishn, van de vereerde aanbidder wiens niet constante geest zich van de zelfloze actie ontdaan heeft en die daarom niet over perceptie beschikt, zijnde het uiteindelijke resultaat van yog?

Niet alle aanbidders hebben succes in hun poging om yog te bereiken, hoewel dit niet betekent dat zij er geen geloof in hebben. De uitoefening van yog wordt dikwijls onderbroken door de rusteloze geest. Maar wat gebeurt er met mannen die yogis wilden zijn maar die er niet in slaagden omwille van hun onrustige geesten?

38. 'Het is, Oh gewapende, dat deze man die zich aan niemand kan wenden vernietigd wordt zoals opengebroken wolken, ontdaan van zowel de zelfverwezenlijking als wereldse genoegens?

Is deze man echter zoals opengebroken wolken omdat zijn geest verdeeld is en hij verward is? Indien een kleinere wolk aan de hemel verschijnt, kan het ofwel beginnen regenen ofwel kunnen er nog andere wolken verschijnen, en is het mogelijk dat de wind de wolken vernietigt. Met zeer grote gelijkenis met deze kleine, geïsoleerde wolk verschijnt de passieve en niet vastberaden man die met een onderneming begint en zijn inspanningen niet verder zet. Arjun wil te weten komen wat er uiteindelijk met zo'n man gebeurt. Wordt hij vernietigd? Indien dit het geval is, heeft hij zowel de zelfverwezenlijking als het werelds genot gemist. Maar wat is zijn definitief einde?

39. 'Jij, Oh Krishn, bent uitstekend in staat om deze twijfel op te lossen, omdat er volgens mij niemand anders is die dit kan doen.'

अर्जुन उवाच: अयतिः श्रद्धयोपेतो योगाच्चलितमानसः ।
अप्राप्य योगसंसिद्धिं कां गतिं कृष्ण गच्छति ।। ३७ ।।
कच्चिन्नोभयविभ्रष्टश्छिन्नाभ्रमिव नश्यति ।
अप्रतिष्ठो महाबाहो विमूढो ब्रह्मणः पथि ।। ३८ ।।
एतन्मे संशयं कृष्ण छेत्तुमर्हस्यशेषतः ।
त्वदन्यः संशयस्यास्य छेत्ता न ह्युपपद्यते ।। ३९ ।।

De kracht van het geloof van Arjun is duidelijk. Hij is ervan overtuigd dat alleen Krishn zijn twijfels uit de wereld kan helpen. Niemand anders is daartoe in staat. Dus begint de verwezenlijkte leraar Krishn de misvattingen van zijn discipel te elimineren.

40. 'De Heer zei, 'Deze man, Oh Parth, wordt noch in deze, noch in de volgende wereld vernietigd omdat, mijn broer[4], iemand die goede daden doet nooit ten prooi zal vallen aan het kwade.'

Arjun wordt als 'Parth' aangesproken omdat, zoals we al gezien hebben, hij zich sterfelijk lichaam in een wagen geplaatst heeft om zijn doel te bereiken. En nu vertelt Krishn hem dat de man die zich van yog afdraait omdat zijn geest vol twijfels is, noch in deze, noch in de volgende wereld vernietigd wordt. Dit is zo omdat iemand die goede daden doet nooit verdoemd wordt. Maar wat is zijn lot dan?

41. 'De rechtvaardige man die van het pad van yog afdwaalt bereikt hemelse verdiensten en genot gedurende ontelbare jaren, een periode waarna hij dan opnieuw geboren wordt in het huisvan een eerlijke en nobele man (of gelukkige en actieve man).'

Wat een paradox dat een man die van yog gevallen is geniet in de werelden van de goede bevrediging van dezelfde verlangens naar sensueel genot waardoor zijn rusteloze geest van de vastgelegde weg in de sterfelijke wereld gevoerd werd! Maar dit is de synoptische wijze van God om hem een blik te gunnen op alles wat hij altijd gewild heeft, en daarna wordt hij terug geboren in het huis van een nobele man- een man met rechtvaardig bedrag (of een gelukkig man).

श्रीभगवानुवाच: पार्थ नैवेह नामुत्र विनाशस्तस्य विद्यते ।
न हि कल्याणकृत्कश्चिद्दुर्गतिं तात गच्छति ।। ४० ।।
प्राप्य पुण्यकृतां लोकानुषित्वा शाश्वती: समा: ।
शुचीनां श्रीमतां गेहे योगभ्रष्टोऽभिजायते ।। ४१ ।।

4. Het Sanskriet equivalent dat hier gebruikt wordt is 'tatah, wat een begrip van liefde en liefkozing is.

42. 'Of hij wordt toegelaten tot de familie (kul) van geboren yogi en zo'n geboorte is waarlijk de raarste ter wereld.'

Indien de afwijkende Ziel niet opnieuw het huis van een goede en rechtvaardige man geboren wordt, dan krijgt hij een geboorte die hem toegang geeft tot de familie van een yogi. In de huishoudens van nobele mannen, worden rechtvaardige invloeden al vanaf de eerste jaren van de kinderen aangeleerd. Maar, indien men niet in dergelijke huizen opnieuw geboren wordt, dan krijgt hij geen toegang tot het huis van een yogi, maar wel tot zijn kul als een van zijn leerlingen. Dat was het geval voor Kabir, Tulsidas, Raidas, Valmiki en anderen, hoewel niet geboren in huizen van nobele en goede mannen, zij toch toegelaten werden als leerlingen tot de families van yogi. Een geboorte waarin de verdiensten (sanskar), aangeboren in een vroeger leven, verder verfijnd werden door de associatie met een verwezenlijkte leraar, een wijsgeer, is inderdaad zeer raar en zelden. Geboren worden betekent voor de yogi niet geboren worden als de fysieke daad. Wel is het zo dat kinderen geboren kunnen worden als een yogi voordat hij zijn huis opgegeven had en hem als een vader beschouwen, maar in werkelijkheid heeft een wijsgeer niemand die hij als familie kan beschouwen. Honderd keer de zorg voor zijn eigen kinderen is de zorg die hij heeft voor zijn trouwe en gehoorzame leerlingen. Zij, de leerlingen, zijn zijn echte Kinderen.

Verwezenlijkte leraars aanvaarden geen leerlingen die niet over de vereiste sanskar beschikken. Indien mij vereerde leraar, Maharaj ji, van plan was om deze mensen in sadhus te veranderen, dan zou hij duizenden van ontgoochelde mannen als leerlingen gehad hebben, maar hij stuurde alle mannen die hierom verzochten opnieuw naar huis, betaalde het biljet voor enkelen, en schreef in andere gevallen brieven naar families. Hij had onvermoede voorgevoelens over het feit al dan niet aanvaard worden van sommige van deze mannen als zijn leerlingen. Een innerlijke stem waarschuwde hem dat zij op zoek waren naar de kwaliteiten

---

अथवा योगिनामेव कुले भवति धीमताम् ।
एतद्धि दुर्लभतरं लोके जन्म यदीदृशम् ।। ४२ ।।

waaruit een sadhu bestaat, en bijgevolg wees hij hun verzoek af. Door ondraaglijke ontgoocheling bedroefd pleegden sommige van deze mannen zelfs zelfmoord. Ondanks dit alles zou Maharaj Ji geen leerlingen aanvaarden die volgens hem spiritueel gezien niet voldoende uitgerust waren om van zijn leerstof gebruik te kunnen maken. Nadat hij over de zelfmoord ingelicht werd van een man die hij afgewezen had, zei hij: 'Ik wist dat hij zich slecht voelde, maar ik wist niet dat hij zich van kant zou maken. Indien ik dit geweten'had, dan zou ik hem genomen hebben, want wat zou er gebeurd kunnen zijn behalve dat hij als een zondaar door het leven gegaan zou zijn?'. De vereerde Maharaj Ji was een man met groot mededogen en toch aanvaardde hij geen leerlingen die dit niet verdienden. In totaal aanvaardde hij ongeveer zes leerlingen, waarover zijn innerlijke stem hem gezegd had: 'Vandaag gaan jullie iemand ontmoeten die van yog gevallen is. Hij is door verschillende geboorten gestrompeld. Dit is zijn naam en zo ziet hij er uit. Aanvaard hem wanneer hij komt, deel de kennis van God met hem, en help hem tijdens zijn reis op het pad.' Dus hij aanvaardde enkel een paar selecte mannen. Dat zijn voorgevoelens correct waren blijkt uit het feit dat we van de door hem geselecteerde discipelen nu een wijsgeer hebben die in Dharkundi leeft, een andere in Ansuiya, en twee of drie anderen werden als leerlingen bij de familie van een verwezenlijkte leraar aanvaard. Gezegend worden met een geboorte die dergelijke gelegenheid biedt is inderdaad een zeer zelden gebeurtenis.

43. 'Natuurlijk draagt hij de nobele indrukken van yog met zich naar zijn nieuwe geboorte (sanskar), afkomstig van zijn vorig bestaan, aldus hiermee naar perfectie strevend (komend door de verwezenlijking van God)'.

De verdiensten uit zijn vorig lichaam worden spontaan in zijn nieuw leven hersteld, reden waarom hij tracht om de ultieme uitmuntendheid te bereiken, zijnde God.

तत्र तं बुद्धिसंयोगं लभते पौर्वदेहिकम् ।
यतते च ततो भूयः संसिद्धौ कुरुनन्दन ।। ४३ ।।

44. 'Hoewel hij door objecten van gevoel gedreven wordt, trekken de verdiensten van zijn vorig leven hem inderdaad naar God en maakt zijn streven naar yog het hem inderdaad mogelijk om de materiële beloningen die door de Ved beloofd worden te overschrijden'

Indien hij geboren wordt in een nobel huishouden en onderworpen is aan de invloed van gevoelsobjecten, trekken de sporen van goede daden, aangeboren in zijn vorig leven, hem naar de weg die naar God leidt, en zelfs met ongeschikte inspanning wordt hij in staat gesteld om zich boven de door de Vedic composities vermelde vruchten te stellen en de staat van redding te bereiken. Dit is de weg die naar de ultieme bevrijding leidt. Maar dit kan niet in één enkel leven.

45. 'De yogi die zijn hart en zijn geest gezuiverd heeft door verschillende geboorten door intense meditatie en zich dus van al zijn zonden ontdaan heeft, bereikt de ultieme staat van verwezenlijking van God.'

Alleen een inspanning gedaan over een aantal jaren heeft invloed op deze ultieme verwezenlijking. De yogi die aan meditatie doet ontdoet zich van alle slechte invloeden en bereikt de uiteindelijke heiligverklaring. Dit is de weg der verwezenlijking. Hij maakt zich op weg op het pad van yog met een geringe inspanning en beginnend met een nog onrustige geest, en daarna wordt hij opgenomen in de familie van een verwezenlijkte leraar en, met de meditatie leven na leven, komt hij tenslotte op het punt dat redding genoemd wordt-de staat waarin de Ziel in God vloeit. Krishn heeft van tevoren ook gezegd dat het zaad van deze yog nooit vernietigd wordt. Indien we slechts een paar stappen doen worden de hierdoor verkregen verdiensten nooit vernietigd. Een man van echt geloof kan zich aan de opgedragen actie houden, in alle omstandigheden van het wereldse leven. Wanneer je een man

---

पूर्वाभ्यासेन तेनैव ह्रियते ह्यवशोऽपि सः ।
जिज्ञासुरपि योगस्य शब्दब्रह्मातिवर्तते ।। ४४ ।।
प्रयत्नाद्यतमानस्तु योगी संशुद्धकिल्बिषः ।
अनेकजन्मसंसिद्धस्ततो याति परां गतिम् ।। ४५ ।।

of een vrouw bent, van eender welk ras of cultuur, indien je een gewone mens bent, dan is de Geeta voor jou. De Geeta is voor de hele mensheid-voor de man die zich aan zijn familie wijdt en de sanyasi, de opgevoede en ongeletterde mannen, en voor iedereen. Het is niet alleen voor dat unieke schepsel dat een hermit (sadhu) genoemd wordt. Dit is inderdaad de uitspraak van de Heer Krishn.

46. 'Aangezien yogi superieur zijn aan mannen die boetedoening doen, of aan mannen die het pad der discriminatie volgen, of mannen die de vruchten van actie willen, Oh Kurunandan, moet jij een uitvoerder van zelfloze actie zijn.'

Een yogi, een uitvoerder van zelfloze actie, overschrijdt alle asceten, mannen van kennis evenals mannen van actie. Dus luidt de uiteindelijke raad van Krishn aan Arjun dat hij een yogi moet zijn. Dit vereist een beschrijving van de verschillende types.

De ASCEET is iemand die aan boetedoening doet en die zich lichaam, geest en gevoelens geselt om de yog te vormen die nog niet door zijn lichaam en geest stroomt.

De UITVOERDER is de man die bezig is met de uitvoering van de hem opgedragen taak nadat hij dit te weten gekomen is, maar die dit doet zonder over zijn eigen kracht of een gevoel van toewijding na te denken. Hij voert dit gewoonweg uit als een onderneming.

De MAN DER KENNIS, volgeling van de Weg der Kennis, is bezig met de uitvoering van de daad van yagya, pas nadat hij het proces van een nobele mentor, een verwezenlijkte leraar, volledig begrepen heeft, en met een duidelijke beoordeling van zijn eigen kracht; hij houdt zichzelf verantwoordelijk voor zowel de winst als het verlies in de onderneming.

De YOGI, uitvoerder van zelfloze actie, voert dezelfde voorgeschreven taak van meditatie uit met een gevoel van totale onderwerping aan de aanbedene; de verantwoordelijkheid voor het

---

तपस्विभ्योऽधिको योगी ज्ञानिभ्योऽपि मतोऽधिकः।
कर्मिभ्यश्चाधिको योगी तस्माद्योगी भवार्जुन।। ४६ ।।

succes van zijn yog wordt geboren door God en de Yogeshwar. Zelfs wanneer er vooruitzichten op mislukking zijn heeft hij geen angst, omdat de God, naar wie hij op zoek is, de taak van steun en hulp op zich genomen heeft.

Alle vier types van actie zijn nobel als dusdanig. Maar de asceet, de man van boetedoening, is nog altijd bezig zichzelf voor yog uit te rusten. De uitvoerder, de man van actie, is bezig met actie gewoon omdat hij weet dat hij dit moet doen. Deze twee kunnen mislukken omdat zij noch een gevoel voor toewijding noch een goede beoordeling van hun sterke en zwakke kanten hebben. Maar de volgeling van de Weg der Kennis is zich bewust van de middelen van yog en ook van zijn eigen kracht. Hij houdt zichzelf verantwoordelijk voor al zijn daden. En de yogi, de uitvoerder van zelfloze actie, heeft zichzelf aan de gratie van zijn aanbeden God onderworpen, en het is God die hem zal beschermen en helpen. Beide gaan goed op het pad van de spirituele redding. Maar de weg waarop de veiligheid van de aanbidder gezocht wordt door God is superieur aan de twee. Dit wordt door Krishn bevestigd. Dus de yogi is de superieurste van de mannen en Arjun moet een yogi zijn. Hij moet zich wijden aan de taak van de uitvoering van yog met een gevoel van volledige resignatie.

De yogi is superieur, maar zelfs beter is de yogi die in God dwaalt door zijn Innerlijke. De laatste woorden van Krishn in het hoofdstuk gaan hierover.

47. 'Onder alle yogi denk ik dat de beste is de yogi die zich met mij bezighoudt en die mij altijd aanbidt.'

Volgens Krishn is; onder de yogi-uitvoerders van zelfloze actie, de beste de yogi die, ondergedompeld in zijn gevoel van aanbidding, hem altijd aanbidt. Aanbidding is geen zaak van uiterlijk gedoe of exhibitie. De gemeenschap kan dergelijke uiterlijke schijn goedkeuren, maar God is beledigd. Aanbidding is een geheime, private activiteit, en vindt in het hart plaats. De

---

योगिनामपि सर्वेषां मद्गतेनान्तरात्मना।
श्रद्धावान् भजते यो मां स मे युक्ततमो मत:।। ४७।।

afstammeling van aanbidding zijn events die tot het innerlijke bereik van gedachte en gevoelens horen.

Yogeshwar Krishn zegt in het begin van het hoofdstuk dat de man die de opgedragen taak uitvoert een sanyasi is. De yogi is dus een uitvoerder van dezelfde actie. Iemand wordt geen yogi of sanyasi gewoon door het maken van vuur of het uitvoeren van actie op te geven. Niemand kan een sanyasi of een yogi worden zonder zijn lusten op te offeren. Wij verliezen onze wil niet door gewoon te beweren dat we er geen hebben. De man die yog wenst te bezitten moet doen wat gedaan moet worden, want vrijheid van lust komt alleen door de herhaaldelijke en constante uitvoering van deze actie en nooit tevoren. Verzaking is een volledige afwezigheid van lust.

De Yogeshwar heeft dan uitgelegd dat de Ziel zowel verdoemd als gered kan worden. Voor de man die zijn geest en gevoelens overwonnen heeft, is zijn Innerlijke een vriend die het ultieme goede brengt. Maar voor de man die er niet in geslaagd is om zijn geest en gevoelens te bedwingen, is hetzelfde Innerlijke een vijand en veroorzaakt zijn gedrag hem wrok en zorgen. Daarom is het een verplichting, een heilige taak, voor mannen om te handelen om hun Ziel te verhogen in plaats van te verlagen.

Krishn heeft dan de levenswijze van de yogi beschreven. Over de plaats waar yayga uitgevoerd wordt, en de zit en de postuur van de aanbidder, heeft hij gezegd dat de plaats zuiver en stabiel moet zijn, en dat de zit gemaakt moet zijn van doek, hertenhuid of een mat van kush-gras. Hij heeft de nadruk gelegd op het belang van moderatie, in overeenstemming met de aard van de ondernomen taak, qua inspanning, voedsel, ontspanning, slapen en waken. Hij heeft de bedwongen geest van een yogi met de stabiele vlam van een lamp vergeleken in een plaats waar er geen wind is. Om nóg verder te gaan, wordt de climax-de staat van ultieme zegening-bereikt wanneer de perfect bedwongen geest ontbonden wordt. Het eeuwig genot dat vrij is van alle wereldse verbinding en afkeer is

redding. Yog is dat wat iemand met deze staat verbindt. De yogi die deze staat bereikt krijgt een gelijke visie en kijkt op dezelfde wijze naar zijn eigen Ziel. En zo bereikt hij de ultieme vrede-Dus is yog essentieel. Wat de geest ook doet, het is onze taak om hem terug te trekken en te bedwingen. Krishn geeft toe dat het bedwingen van de geest de moeilijkste handeling is, maar hij verzekert ook dat dit mogelijk is. Controle over de geest wordt bereikt door oefening en opoffering van lust. Zelfs de man wiens inspanning onvoldoende is bereikt, door constante meditatie gedurende een aantal levens, het punt dat bekend staat als de ultieme staat-de staat van vereniging met God. De perfecte yogi is superieur aan iedereen-asceten, mannen van kennis, en mannen die juist aan een onderneming begonnen zijn. Dus moet Arjun een yogi zijn. Met deze echte dedicatie aan Krishn moet hij yog verwezenlijken in zijn hart en zijn geest. Dus heeft Krishn in het hoofdstuk voornamelijk nadruk gelegd op het belang van Meditatie voor het bereiken van yog.

Aldus eindigt het Zesde Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Abhyas Yog, of'

'Het Juk van Meditatie'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Zesde Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 7

ONBEVLEKTE KENNIS

De voorgaande hoofdstukken bevatten bijna allemaal de hoofdthema's die in de Geeta aangehaald worden. Er is een uitgebreide presentatie geweest van de Weg van de Zelfloze Actie en de Weg der Kennis; van de aard van actie en yagya evenals de wijze van uitvoering en gevolgen; van de betekenis van yog en zijn resultaat; en van de goddelijke verklaring en varnasankar. Het belang van het oorlog voeren-van actie-voor het welzijn van de mensheid, zelfs door mannen die in God geloven, werd in de loop van deze hoofdstukken benadrukt. In de volgende hoofdstukken zal Krishn enkele bijkomende kwesties bespreken, in de context van thema's die reeds aangehaald werden, en wiens oplossing behulpzaam zal zijn tijdens de handeling van aanbidding.

In de laatste vers van Hoofdstuk 6 legde de Yogeshwar zelf de basis voor een vraag door te stellen dat de beste yogi de yogi is wiens Innerlijke in God rust. Wat betekent in God rusten? Vele yogi bereiken God, maar voelen dat ze ergens iets missen. Wanneer verschijnt deze fase waar er zelfs niet de minste imperfectie is? Wanneer vindt de perfecte kennis van God plaats? Krishn spreekt nu over de staat waarin dergelijke kennis bereikt wordt.

1. **De Heer zei, 'Luister, Oh Parth, hoe je toevlucht moet zoeken in mij en hoe yog met devotie beoefend moet worden, en aldus zal je geen twijfels meer hebben, en de Ziel in alle wezens zien.'**

De fundamentele voorwaarde voor dit volledig bewustzijn van God moet zorgvuldig genoteerd worden. Indien Arjun wenst om

---

श्रीभगवानुवाच: मय्यासक्तमना: पार्थ योगं युञ्जन्मदाश्रय: ।
असंशयं समग्रं मां यथा ज्ञास्यसि तच्छृणु ।। १ ।।

dergelijke kennis te bezitten moet moet hij yog met devotie uitoefenen en door zichzelf aan de gratie van God te onderwerpen. Maar er zijn verschillende andere aspecten van het probleem die door Krishn besproken gaan worden, en hij zegt tegen Arjun dat hij aandachtig naar hem luisteren zodat al zijn twijfels opgelost worden. Het belang van de perfecte kennis van de vele glories van God wordt nog maar eens benadrukt.

2. 'Ik zal je deze kennis evenals de alles overheersende actie die het resultaat is van de verwezenlijking van God (vigyan) goed onderwijzen, en daarna zal er niets beters meer zijn in de wereld om te leren kennen.'

Krishn biedt aan om Arjun volledig over de kennis van God in te lichten, samen met de kennis die hier 'Vigyan'[1] genoemd wordt. Kennis is de verwezenlijking, op het ogenblik van verwezenlijking, van de onsterfelijkheid (amrit-tattwa) die door yagya gecreëerd wordt. Directe perceptie van de essentie van God is kennis. Maar de andere kennis, vigyan genoemd, is het bereiken door een verwezenlijkte wijsgeer van de capaciteit om op elke plaats gelijktijdig te handelen. Het is de kennis van hoe God tegelijkertijd bij alle wezens actief is. Het is de kennis van hoe hij erin slaagt om actie te ondernemen en hoe hij het Innerlijke in staat stelt om zich een weg te banen naar de identieke Hoogste Geest. Deze weg van God is vigyan. Krishn zegt tegen Arjun dat hij hem deze kennis volledig zal uitleggen, nadat hij weet dat er niets beters voor hem in de wereld zal zijn. Echte kenners zijn er veel te weinig.

3. 'Nauwelijks een man op duizend streeft ernaar om me te kennen en nauwelijks een man op duizend streeft ernaar om mijn essentie te leren kennen.'

ज्ञानं तेऽहं सविज्ञानमिदं वक्ष्याम्यशेषत: ।
यज्ज्ञावा नेह भूयोऽन्यज्ज्ञातव्यमवशिष्यते ।। २ ।।
मनुष्याणां सहस्त्रेषु कश्चिद्यतति सिद्धये ।
यततामपि सिद्धानां कश्चिन्मां वेत्ति तत्त्वत: ।। ३ ।।

1. Zie de interpretatie van de wereld in Hoofdstuk 6, in de uiteenzetting over de achtste vers.

Iemand tracht slechts zelden om God te verwezenlijken en, onder de mannen die dit proberen, er nauwelijks iemand die erin slaagt om zijn realiteit door middel van directe perceptie te leren kennen. Nu, waar is deze totale realiteit-de hele essentie? Is het stationair ter plaatse als een lichaam-een deel van een zaak, of is het alles overheersend? Krishn spreekt nu hierover.

4 'Ik ben de schepper van alle natuur met zijn acht divisies-aarde, water, vuur, wind, ether, geest, verstand en ego.'

Van Krishn, God, is de natuur ontsproten met al zijn componenten. Deze natuur met zijn acht delen is de lagere natuur.

5. 'Deze natuur, Oh de goed bewapende, is de lagere, ongevoelige natuur, maar er is ook een bewuste, levende natuur die de hele wereld animeert.'

De natuur met acht delen is de lagere natuur van God, vervelend en ongevoelig. Maar samen hiermee is er ook een bewuste natuur die leven schenkt aan de hele wereld. Maar de individuele Ziel is ook 'natuur', omdat het verbonden is met de andere, lagere natuur.

6. 'Weet dat alle schepsels uit deze twee naturen ontspruiten en dat ik zowel de schepper als het einde van de hele wereld ben.'

Alle wezens ontspruiten uit deze geanimeerde en niet geanimeerde naturen. Het zijn de twee bronnen van al het leven. God (Krishn) is de wortel van het hele universum, zowel zijn schepper als zijn vernietiger. Het ontspringt bij hem en wordt ook in hem opgelost. Hij is de bron van natuur zolang het leeft, maar is ook de kracht die de natuur oplost nadat een wijsgeer zijn beperkingen overwonnen heeft. Maar dat is een zaak van intuïtie.

Mannen zijn altijd al door deze universele vragen van schepping

---

भूमिरापोऽनलो वायु: खं मनो बुद्धिरेव च।
अहंकार इतीयं मे भिन्ना प्रकृतिरष्टधा।। ४।।
अपरेयमितस्त्वन्यां प्रकृतिं विद्धि मे पराम्।
जीवभूतां महाबाहो ययेदं धार्यते जगत्।। ५।।
एतद्योनीनि भूतानि सर्वाणीत्युपधारय।
अहं कृत्स्नस्य जगत: प्रभव: प्रलयस्तथा।। ६।।

en vernietiging onder de indruk geweest, wat soms 'noodlot' genoemd wordt. Bijna alle heilige schriften van de wereld hebben getracht om deze fenomenen op de ene of andere manier uit te leggen. Sommigen leggen de nadruk op het feit dat het einde van de wereld door onderdompeling in water veroorzaakt wordt, terwijl voor anderen de aarde vernietigd wordt omdat de zon te kort bij de aarde komt en de aarde verbrandt. Sommigen noemen het gebeurtenis de Dag van het Laatste Oordeel, de dag waarop God over alle wezens oordeelt, terwijl anderen het idee van het noodlot uitleggen als een eigenschap of een feit dat van een specifieke oorzaak afhankelijk is. Er zijn veel veranderingen geweest, maar er is nooit sprake geweest van een volledige vernietiging.

Volgens de Indiaanse mythologie ervoer Manu een noodlot waarin elf wijsgeren gezeild waren door hun boot aan de vin van een vis te bevestigen, en zo naar de hoge top van de Himalayas en daar onderdak gevonden had.[2]. In de heilige compositie, de 'Shreemad Bhagwat[3]' genoemd, die van dezelfde periode is als Krishn-God daalde neer naar de aarde voor zijn plezier-en zijn leven en voorschriften behandelend, heeft de zoon van de wijsgeer Mrikandu, Markandeya Ji een uiteenzetting gegeven over het noodlot dat hij beweert met zijn eigen 'ogen' gezien te hebben. Hij leefde in het noorden van de Himalayas, op de oever van de rivier Pushpbhadr.

Volgens de Hoofdstukken 8 en 9 van het twaalfde deel van Shreemad Bhagwat, vertelden de grote wijsgeer Shaunak en sommige anderen Sut Ji (een leerling van Vyas) dat Markandeya Ji een visie van Balmukund (kind Vishnu) op een Banyan-blad gehad

---

2. Hier wordt naar Matsya-Avtar verwezen, de eerste van tien incarnaties van Vishnu. Tijdens de overheersing van de zevende Manu werd de hele wereld, die corrupt geworden was, door een vloedgolf weggesleept, en alle levende wezens kwamen om, behalve de eerbiedwaardige Manu en de elf wijsgeren die door Vishnu gered worden in de vorm van een enorme vis; De volledige episode is vanzelfsprekend symbolisch.

3. Naam van een van de achttien Puran (verhalen over de Hindu mythologie). Er werd reeds gezegd dat, zoals de Mahabharat, deze schriften ook aan Maharshi Vyas toegeschreven worden.

had. Maar het probleem was dat hij tot zijn lijn behoorde en korte tijd voor hem geboren was; en het was een feit dat de aarde na zijn geboorte noch ondergedompeld noch vernietigd was. Wanneer we dit alles weten, hoe was het dan mogelijk dat hij het over de vernietiging van de aarde had? Wat soort zondvloed was dat?

Sut Ji zei hem dat God, omdat hij tevreden over zijn gebeden was, zich tot Markandeya Ji gewend had, die zijn wens geuit had om Gods maya te zien, waardoor de Ziel door oneindige geboortes moet dwalen. God had zijn wens vervuld en op een dag, toen de wijsgeer aan het mediteren was, zag hij enorme, woedende golven van de zee die vanaf alle kanten op hem toe stormden. Verschrikkelijke vissen kwamen uit de golven. Hij strompelde en probeerde zich te redden. De lucht, de zon, de maan, de hemel zelf, en alle sterren werden door de vloedgolf weggesleurd. Ondertussen zag hij een Banyan boom met een kind op een van zijn bladeren. Toen het kind inademde werd Markandeya Ji door de lucht ingetrokken, en daar ontdekte hij zijn erfenis samen met het zonnesysteem en het hele universum levend en intact. Kort daarop werd hij door een exhalatie uitgeworpen. Toen hij uiteindelijk zijn ogen opende vond Markandeya Ji zichzelf veilig en wel op zijn zit. Dus wat hij ook gezien moge hebben, het was een droom-een visie.

Het is duidelijk dat de wijsgeer deze goddelijke, transcendentale visie-zijn intuïtieve ervaring-beleefde-alleen na een jarenlange aanbidding mogelijk was. Het was een perceptie door zijn Ziel; alles buiten was zoals vroeger. Dus het noodlot is eveneens een gebeurtenis die door God onthuld wordt in het hart van een yogi. Wanneer op het einde van het proces van aanbidding de wereldse invloeden ophouden te bestaan en alleen God in de geest van de yogi overblijft-dan is dit het noodlot. Deze ontbinding is geen extern fenomeen. Het uiteindelijke noodlot is de onuitdrukbare staat van de totale identiteit van de Ziel met God terwijl het lichaam nog bestaat. Dit is iets dat alleen door actie gevoeld kan worden. Of jij, of mij, wij worden ontgoocheld wanneer we alleen met de geest oordelen. Dit is wat ons nu gezegd wordt.

7. 'Er is, Oh Dhananjay, geen enkel object anders dan mij, en de hele wereld is verbonden met mij zoals de parels van een ketting.'

Er is absoluut niets anders behalve God en de hele wereld is met hem verbonden. Maar het is mogelijk om dit alleen te weten, zoals in de eerste vers van het hoofdstuk gezegd werd, wanneer men bezig is met yog met totale verzaking aan God, en nooit ervoren. Deelname aan yog is een onontbeerlijke noodzaak.

8. 'Oh Arjun, ik ben wat water doorschijnend maakt, de straling in de zon en de maan, de heilige syllabus OM,[4], de werelds echo (Shabd)[5], in de ether, en ik ben ook de manheid in de man.'

God is dit alles en alle kennis, en de hele wijsheid van de Ved is uit hem geboren.[6] Hij is ook nog veel meer.

9. 'Ik ben de fragantie in de aard, de vlam in het vuur, de Ziel die alle wezens animeert, en de boetedoening of asceten.'

God overstroomt het hele universum, de aarde, het vuur, alle wezens, en zelfs de ernstige spirituele boetedoeningen die door asceten beoefend worden. Hij dwaalt in elk atoom.

10. 'Aangezien ik ook het intellect in wijze mannen en de uitmuntendheid van mannen van glorie ben, en de aspiratie voor de verwezenlijking in alle wezens, God nooit vijandig gezind.'

मत्त: परतरं न्यान्यत्किञ्चिदस्ति धनंजय।
मयि सर्वमिदं प्रोतं सूत्रे मणिगणा इव।। ७।।
रसोऽहमप्सु कौन्तेय प्रभास्मि शशिसूर्ययो:।
प्रणव: सर्ववेदेषु शब्द: खे पौरुषं नृषु।। ८।।
पुण्यो गन्ध:पृथिव्यां च तेजश्चास्मि विभावसौ।
जीवनं सर्वभूतेषु तपश्चास्मि तपस्विषु।। ९।।
बीजं मां सर्वभूतानां विद्धि पार्थ सनातनम्।
बुद्धिर्बुद्धिमतामस्मि तेजस्तेजस्विनामहम्।। १०।।

4. De Syllabus OM, symbool van God, is goddelijk voor de Hindu.
5. Kennis van het Innerlijke en van de Hoogste Geest die boven de kracht van de woorden staat.
6. De Brihadaranyak Upanishad: 'Zij (de Ved) zijn de ademhaling van het Eeuwige.'

God is de rechtvaardige aspiratie van de krachtige en ook hun sterkte die vrij is van alle verlangens. Wenst niet iedereen in de wereld sterk te zijn? Sommige streven ernaar om het door fysieke oefening, en anderen door het gebruik van nucleaire wapens te bereiken. Maar Krishn bevestigt dat hij de sterkte is die boven alle verlangens en verbinding ligt. Dit is de echte sterkte. In alle wezens is er ook een streven naar dharm. God alleen is de rechte dharm. De onsterfelijke Ziel die alles in hem houdt is dharm. Krishn heeft Arjun opgedragen om te streven naar de verwezenlijking van God. Alle verlangens zijn verboden, maar het streven naar de verwezenlijking van God is essentieel omdat we ons anders niet aan aanbidding kunnen wijden. Deze honger naar God is ook een gift van Krishn.

11. 'Aangezien ik ook het intellect in wijze mannen en de uitmuntendheid van mannen van glorie ben, en de aspiratie voor de verwezenlijking in alle wezens, God nooit vijandig gezind.'

God is de rechtvaardige aspiratie van de krachtige en ook hun sterkte die vrij is van alle verlangens. Wenst niet iedereen in de wereld sterk te zijn? Sommige streven ernaar om het door fysieke oefening, en anderen door het gebruik van nucleaire wapens te bereiken. Maar Krishn bevestigt dat hij de sterkte is die boven alle verlangens en verbinding ligt. Dit is de echte sterkte. In alle wezens is er ook een streven naar dharm. God alleen is de rechte dharm. De onsterfelijke Ziel die alles in hem houdt is dharm. Krishn heeft Arjun opgedragen om te streven naar de verwezenlijking van God. Alle verlangens zijn verboden, maar het streven naar de verwezenlijking van God is essentieel omdat we ons anders niet aan aanbidding kunnen wijden. Deze honger naar God is ook een gift van Krishn.

बलं बलवतां चाहं कामरागविवर्जितम् ।
धर्माविरुद्धो भूतेषु कामोऽस्मि भरतर्षभ ।। ११ ।।

12. 'En weet dat hoewel alle eigenschappen van de natuur (tamas, rajas en sattwa) uit mij gesproten zijn, zijn noch in mij dwalen noch ik in hen dwaal.'

Alle eigenschappen van natuur, onwetendheid, passie en kracht, zijn van God geboren. Toch is hij niet in hen en zijn zij niet in hem; hij is niet in hen en zij kunnen niet in hem komen omdat hij niet met hen verbonden is en van hen geïsoleerd is. Hij hoeft niets te winnen van de natuur of zijn eigenschappen, en bijgevolg staat hij er los van.

Ondanks dit, aangezien de honger en de dorst van het lichaam veroorzaakt worden door de Ziel en de Ziel zich helemaal niet met voedsel en water bezighoudt, zelfs dan spruit de natuur uit God voort. God, hij is onaanraakbaar door zijn eigenschappen en activiteiten.

13. 'Aangezien de hele wereld door gevoelens veroverd wordt die het resultaat zijn van de handeling van de drie eigenschappen, is hij zich niet bewust van mijn onsterfelijke essentie die boven hen staat.'

Verblind door gevoelens verbonden met de handeling van tamas, rajas en sattwa, slagen de mannen er niet in om de onverwoestbare en de ene realiteit die God is waar te nemen-tamelijk boven de eigenschappen van de natuur. Dus kan Hij niet gekend worden, zelfs indien er het kleinste spoor van deze eigenschappen is. Zolang deze eigenschappen de geest van de aanbidder omhullen, is zijn reis niet voltooid. Hij moet nog een weg afleggen; hij is nog steeds op pad.

14. 'Deze goddelijke yog met drie eigenschappen-maya is de moeilijkste om te overwinnen, maar zij die toevlucht zoeken in mij overwinnen de illusie en bereiken de redding.

ये चैव सात्त्विका भावा राजसास्तामसाश्च ये।
मत्त एवेति तान्विद्धि न त्वहं तेषु ते मयि।। १२।।
त्रिभिर्गुणमयैर्भावैरेभि: सर्वमिदं जगत्।
मोहितं नाभिजानाति मामेभ्य: परमव्ययम्।। १३।।
दैवी ह्येषा गुणमयी मम माया दुरत्यया।
मामेव ये प्रपद्यन्ते मायामेतां तरन्ति ते।। १४।।

God's hemelse maya, de kracht waarmee het empirische universum omhuld is, is de moeilijkste om te begrijpen, maar zij die God altijd aanbidden navigeren veilig erlangs. Deze maya wordt goddelijk genoemd, maar dat betekent niet dat we moeten beginnen met het verbranden van wierookstokjes als een offer voor hem. Men mag nooit vergeten dat het iets is dat we moeten overwinnen en achter ons laten.

15. 'De onwetende en onwijze mannen zijn de meest verwerpelijke der mannen en uitvoerders van kwade handelingen omdat zij geen maya hebben en over duivelse eigenschappen beschikken, en mij bijgevolg niet aanbidden.

Zij die God aanschouwen en aanbidden weten dit. En toch zijn er vele anderen die niet aan aanbidding doen. Mannen met kwade eigenschappen wiens discriminatie door maya vernietigd is, de gemeenste onder de mensheid die in lust en woede ondergedompeld zijn, aanbidden God niet. In de volgende vers richt Krishn zich tot aanbidders.

16. 'Vier soorten aanbidders, Oh de beste van Bharst, aanbidden mij: sommigen die materiële beloningen wensen, de verdwaalden en die mannen van kennis die ernaar streven om mij te kennen.'

De vier soorten dekken alle aanbidders. Er zijn eerst de aanbidders die de opgedragen taak uitvoeren omdat zij aldus geluk zullen hebben; er zijn de uitvoerders van de zelfloze actie. Er zijn mannen die zichzelf aan God wijden omdat zij van woede en zorgt verlost wensen te worden. En er zijn nog andere aanbidders die een directe perceptie van God hebben. En, last but not least, zijn er de wijze mannen, de verwezenlijkte wijsgeren, die de fase van het hoogste doel bereikt hebben.

Materiële rijkdom is het middel dat het lichaam en zijn relaties onderhoudt. Dus rijkdommen en de bevrediging van verlangens

---

न मां दुष्कृतिनो मूढा: प्रपद्यन्ते नराधमा: ।
माययापहृतज्ञाना आसुरं भावमाश्रिता: ।। १५ ।।
चतुर्विधा भजन्ते मां जना: सुकृतिनोऽर्जुन ।
आर्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतवर्षभ ।। १६ ।।

worden eerst door God verschaft. Krishn zegt dat hij de voorziener van de middelen is, maar zijn woorden suggereren meer dan dat. De echt durende rijdkom wordt door spirituele verwerving gemaakt. Dit is de echte schat.

Terwijl een aanbidder bezig is met naar materiële winst te jagen roept God hem op om zich naar de spirituele verbindingen te begeven, omdat hij weet dat spirituele beloningen de echte weelde van een man zijn en dat zij aanbidder niet altijd tevreden zal zijn met materiële verwervingen alleen. Het verschaffen van winst in de sterfelijke wereld en steun in de volgende wereld zijn beide lasten van God. In geen enkel geval laat hij de aanbidder zonder beloning achter.

Er zijn dan aanbidders met met wrok geladen harten. Onder de aanbidders van God zijn er ook mannen die hem volledig wensen te kennen. Mannen die kennis van God bereikt hebben door perceptie aanbidden hem eveneens. Dus, zijn volgens Krishn vier soorten mannen zijn devote aanbidders. Maar van alle vier is de aanbidder met de wijsheid die afkomstig is van perceptie de hoogste. Het belangrijkste punt is echter dat deze man ook een aanbidder is. Onder deze soorten,-

17. **'Voor de wijze man van kennis die mij aanbidt, de ene God, met constante liefde en devotie, ben ik de liefste, en zo is hij met mij.'**

Van alle aanbidders houden zij het meeste van God die door perceptie verlicht zijn en die hem daarvoor met hart en ziel aanbidden. Dit gevoel is wederzijds, want God houdt ook van deze aanbidder meer dan van iemand anders. Deze wijze man komt overeen met God, en-

18. **'Hoewel zij allemaal genereus zijn omdat zij mij met devotie aanbidden, is de wijze van der verwezenlijking-ik geloof-identiek met mij, zijn hoogste doel.'**

तेषां ज्ञानी नित्ययुक्त एकभक्तिर्विशिष्यते ।
प्रियो हि ज्ञानिनोऽत्यर्थमहं स च मम प्रियः ।। १७ ।।
उदाराः सर्व एवैते ज्ञानी त्वात्मैव मे मतम् ।
आस्थितः स हि युक्तात्मा मामेवानुत्तमां गतिम् ।। १८ ।।

Alle vier soorten van aanbidders worden omschreven als genereus. Waar welke genereusiteit hebben zij getoond? Wordt God beter van de devotie van een aanbidder? Geven zij hem iets wat hij niet heeft? Het antwoord op deze vragen is duidelijk 'neen'. Het is echt God alleen die voor iedereen gunstig gezind is. Hij is gemaakt om Zielen te redden. D's is generositeit ook een kwaliteit van de mannen die wensen dat hun Zielen niet verdrongen worden. Hier hebben we dus het geval van een dubbele generositeit. Zij zijn allen, zowel God als de aanbidders, genereus. Maar, volgens Krishn, is de met kennis doordrenkte aanbidder identiek aan hem omdat deze discriminerende aanbidder in hem dwaalt met het geloof dat hij het hoogte doel is. Met andere woorden, God is in hem. Er is geen scheiding tussen God en hem. Hetzelfde idee wordt in de volgende vers nogmaals benadrukt:

19. 'De grote Ziel is inderdaad zeer zelden die man die mij met de kennis vereert, verkregen op het einde van veel geboorten, dat ik (Vasudev) de enige realiteit ben.'

De verlichte wijsgeer, die gezegend is met perceptie na de meditatie van vele geboorten, onderneemt de goddelijke adoratie met de overtuiging dat Krishn alles is. Dergelijke wijsgeer is de meest zelden. Hij vereert alle externe entiteiten die Vadusev genoemd worden, maar voelt de aanwezigheid van God in zijn eigen Innerlijke. Dit is de man met discriminatie die Krishn als een wijsgeer beschrijft. Alleen dergelijke verwezenlijkte wijsgeren kunnen de menselijke maatschappij meedelen dat hij buiten hen staat. Deze wijsgeren, die de realiteit rechtstreeks waargenomen hebben, zijn volgens Krishn de meest zelden. Dus moeten alle mannen God vereren omdat hij de gever is van de spirituele glorie evenals genoegen. Toch aanbidden de mensen hem niet. Deze paradox wordt in de volgende vers uitgelegd.

बहूनां जन्मनामन्ते ज्ञानवान्मा प्रपद्यते ।
वासुदेव: सर्वमिति स महात्मा सुदुर्लभ: ।। १९ ।।

20. 'Gedreven door de eigenschappen van hun natuur, zij die van de kennis vallen verlangen wereldse genoegens en, met beperking van de overheersende gebruiken, aanbidden andere goden in plaats van de ene God.'

Bevrijd van geboorte omwille van hun verlangen naar sensueel genot, zijn onwetende mannen niet in staat om te zien dat de verlichte wijsgeer, de verwezenlijkte leraar en God alleen de reële wereld waarde hebben. Dus, door hun natuur aangedreven of eerder door de verdiensten (sankskar) die zij verkregen hebben en die zij tijdens hun leven opgeslagen hebben, gaan zij over tot actuele praktijken, en geven zichzelf over aan de aanbidding van andere goden. Hier vermeldt de Geeta voor de eerste keer andere goden.

21. 'Het ben ik die constant op zoek is naar het geloof van de aanbidders in overeenstemming met de natuur van de goden die zij aanbidden.'

Het is God die de kwaliteit van de vastberadenheid voor de devotie van aanbidders verstrekt die andere goden aanbidden omdat zij naar materiële beloningen smarten. Het is God die het geloof in andere goden op peil houdt. Indien God echt bestaan zou hebben dan zou deze taak door deze entiteiten zelf uitgevoerd zijn.- Maar aangezien zij alleen een mythe zijn, is het God die het geloof van aanbidders moet overdragen.

22.'Het bezit van dit verstrekt geloof brengt de aanbidder ertoe om zichzelf met devotie tot de aanbedene te richten, en door zijn sterk geloof bereikt hij de verwezenlijking van het gewenste genot zoals door de wetten vastgelegd.

In het bezit van geloof door God verschaft, het verlangen - aanbidt de aanbidder met vernieuwde kracht, op zoek naar de

---

कामैस्तैस्तैर्हृतज्ञाना: प्रपद्यन्तेऽन्यदेवता: ।
तं तं नियममास्थाय प्रकृत्या नियता: स्वया ।। २० ।।
यो यो यां यां तनुं भक्त: श्रद्धायार्चितुमिच्छति ।
तस्य तस्याचलां श्रद्धां तामेव विदधाम्यहम् ।। २१ ।।
स तया श्रद्धया युक्तस्तस्याराधनमीहते ।
लभते च तत: कामान्मयैव विहितान्हि तान् ।। २२ ।।

adoratie van sommige onwereldse goden, maar hij wordt verrassend ook beloond met de gewenste bevrediging. Maar deze bevrediging is ook een gift van God. Dus is God ook de aanstuwer van genot van werelds genoegen. Het slechte genot eerder dan de goddelijke zegening is de beloning voor die mannen die andere goden aanbidden voor de bevrediging van hun verlangens. Maar op een bepaalde manier worden zij beloond. Dus is er blijkbaar niets mis met deze vorm van aanbidding. Dit is echter wat Krishn over deze zaak te vertellen heeft:

23. 'Maar de beloningen van deze mannen zijn tijdelijk beperkt omdat zij alleen betrekking hebben op de Goden die zij aanbidden, terwijl de man die mij aanbidt-mij verwezenlijkt.'

De beloningen gewonnen door mannen zijn verwoestbaar. Zij vergaan omdat zij wereldse genoegens zijn die een begin en een einde hebben.

De genoegens die vandaag bij ons zijn verlaten ons morgen. Mannen die andere goden aanbidden verwerven krachten die zelf vergankelijk zijn. De hele wereld, van het niveau van goddelijkheden tot de laagste schepsels, is veranderbaar en onderhevig aan de dood. In tegenstelling tot dit, bereikt de man die God aanbidt hem en aldus de onuitwisbare vrede die op de Ziel neerdaalt nadat hij een is met God.

Yogeshwar Krishn heeft Arjun eerder opgeroepen om goden te beschermen, de godvruchtige impulsen, door het naleven van yagya. Goed geluk neemt toe en versterkt deze rijkdommen. En op het einde, met geleidelijke toename, is er de bereiking van perceptie en de hoogste vrede. In deze context vertegenwoordigen 'goden' krachten van mededogen waarmee het goddelijke karakter van God verzekerd wordt. Deze goddelijke impulsen die beschermd zijn zijn de middelen voor de redding en hun vierentwintig uur attributen worden in Hoofdstuk 16 opgesomd.

De rechtvaardigheid die de heiligheid van God in het hart van

---

अन्तवत्तु फलं तेषां तद्भवत्यल्पमेधसाम् ।
देवान्देवयजो यान्ति मद्भक्ता यान्ति मामपि ।। २३ ।।

de aanbidder benadrukt wordt 'god' genoemd. Het was op het einde iets interns, maar in de loop van de tijd begonnen de mensen deze kwaliteiten voelbaar te visualiseren. Dus werden idolen gemaakt, de karmkand[7] werd ontworpen, en de waarheid ging verloren. Krishn heeft getracht om dit misverstand over goden en godinnen in de verzen 20-23 van dit hoofdstuk uit de wereld te helpen. Door hier in de Geeta voor de eerste keer over 'andere goden' te spreken heeft hij met nadruk gezegd dat zij niet bestaan. Wanneer het geloof afneemt of zwakker wordt is het hem die hem steunt en stevig maakt, en is het ook hem die beloningen voor dit geloof geeft. Maar deze beloningen zijn tijdelijk beperkt en vergankelijk. Vruchten worden vernietigd, goden worden vernietigd, en aanbidders van deze goden worden ook vernietigd. Dus alleen de onwetenden die geen onderscheid kunnen maken aanbidden andere goden. Later zal Krishn eventjes aangeven dat dergelijke aanbidding een belediging is (9.23).

24. 'Naar wijsheid hunkerend en niet op de hoogte zijnde van de realiteit dat ik onbevlekt ben en boven de geest en de gevoelens sta, beschouwen mannen mijn uitspraak als een fysieke incarnatie.'

Er is niets zoals goden en de beloningen, want hun aanbidding zijn efemerisch. Ondanks dit alles aanbidden niet alle mannen God. Dit is omdat mannen die bevrijd zijn van geboorte, zoals we in de laatste vers gezien hebben, zich slechts in geringe mate bewust zijn van Gods perfectie en uitmuntendheid. Dit is de reden waarom zij de onuitgesproken God als een menselijke vorm beschouwen. Met andere woorden, Krishn was een yogi in het lichaam van een man, waarlijk een Yogeshwar, een Heer van Yog; De man die een yogi zelf is en die de capaciteit heeft om yog aan anderen te onderwijzen wordt een Yogeshwar genoemd; een verwezenlijkte leraar. De juiste vorm van aanbidding aannemen, en met geleidelijke verfijning, bereiken wijsgeren ook deze staat. Hoewel de vorm van een menselijk lichaam dragend, zijn zij in feite

---

अव्यक्तं व्यक्तिमापन्नं मन्यन्ते मामबुद्धयः ।
परं भावमजानन्तो ममाव्ययमनुत्तमम् ।। २४ ।।

vormloos, een onuitgesproken God. Maar onwetende mannen beschouwen hen toch nog als gewone menselijke wezens. Hoe kunnen zij God zijn, denken deze mannen, wanneer zij op dezelfde wijze als zij geboren zijn? Het is nauwelijks hun schuld, want hun holle geesten, in welke richting ze ook kijken, zien alleen de externe vorm. Yogeshwar Krishn legt nu uit waarom zij niet in staat zijn om de in het fysieke lichaam belichaamde Geest te zien.

25. 'Verborgen achter mijn yog-maya, wordt ik niet waargenomen door iedereen en kent deze onwetende man mij niet, de geboorteloze en onveranderlijke God.'

Voor een gewone man, maya, de kracht die God door het fysieke universum loodst, is zoals een dik scherm waarachter God volledig verborgen is. Boven deze yog-maya, of de beoefening van yog, is er nog een ander gordijn. Het is alleen door een constante en langdurige beoefening van yog dat de aanbidder het hoogtepunt van yog bereikt waar de verborgen God waargenomen wordt. Yogeswhar Krishn zegt dat hij verborgen is door zijn yog-maya en dat alleen zij die yog verzekerd hebben hem kunnen kennen. Aangezien hij niet voor iedereen zichtbaar is, kent de onwetende en niet wijze man hem niet-de geboorteloze (die niet opnieuw geboren gaat worden), eeuwige (die niet vernietigd kan worden), en de onuitgesproken (die niet opnieuw uitgesproken gaat worden). In het begin beschouwde Arjun Krishn als een gewone sterveling. Maar nadat hij verlicht is en zijn visie uitgebreid is, begint hij te pleiten en te smeken. Het is inderdaad waar dat we niet beter zijn dan blinde mannen wanneer het erop aan komt om de onuitgesproken Ziel van wijsgeren en grote mannen te herkennen.

26. 'Ik weet, Oh Arjun, alle wezens die in het verleden geweest zijn (of die zullen zijn), in het verleden, heden en toekomst, maar niemand die mij kent (zonder echte devotie).'

Waarom dit zo is wordt in de volgende vers uitgelegd.

नाहं प्रकाशः सर्वस्य योगमायासमावृतः।
मूढोऽयं नाभिजानाति लोको मामजमव्ययम्॥ २५॥
वेदाहं समतीतानि वर्तमानानि चार्जुन।
भविष्याणि च भूतानि मां तु वेद न कश्चन॥ २६॥

27. 'Alle wezens in de wereld worden ontwetend, Oh Bharat, omwille van de tegenspraak van verbinding en afkeer, en van geluk en zorg.'

Alle mannen zijn slachtoffers van hun illusies omwille van de oneindige tegenspraken van materiële aard en dus kennen ze God (Krishn) niet. Betekent dit dat niemand hem zal kennen? Met de woorden van Krishn:

28. 'Maar zij die mij op alle mogelijke wijzen aanbidden zijn zelf met goede daden bezig, vrij van zonde en delusie, voortspruitend uit de conflicten van verbinding en afkeer, en van vastberadenheid.

Bevrijd van het kwade en tegenstrijdige conflicten, de uitvoerders van goede actie die brengen; het wereldse leven-van geboorte en dood-tot een einde, en die op verschillende wijze beschreven zijn als wereldse actie, opgedragen actie, en de daad van yagya, aanbidding.

Hier is het zonder twijfel evident dat de weg naar God-verwezenlijking met de woorden van Krishn overeenstemt, maar alleen door middel van een verwezenlijkte leraar. Iemand die de opgedragen taak uitvoert onder leiding van een mentor die de controle heeft over de spirituele capaciteit en de perfecte actie. Dit wordt ook verder in de volgende versies verduidelijkt.

29. 'Alleen zij die naar bevrijding van de cyclus van geboorte en dood streven door onderdak te zoeken bij mij slagen erin om God, spirituele wijsheid en alle actie te leren kennen.'

Kennis van God, van de individuele en Universele Ziel, en van alle actie bereikt een man spiritueel voor om onderdak te zoeken in God en de ultieme bevrijding te zoeken. Tegelijkertijd,-

---

इच्छाद्वेषसमुत्थेन द्वन्द्वमोहेन भारत।
सर्वभूतानि सम्मोहं सर्गे यान्ति परंतप।। २७।।
येषां त्वन्तगतं पापं जनानां पुण्यकर्मणाम्।
ते द्वन्द्वमोहनिर्मुक्ता भजन्ते मां दृढव्रता:।। २८।।
जरामरणमोक्षाय मामाश्रित्य यतन्ति ये।
ते ब्रह्म तद्विदु: कृत्स्नमध्यात्मं कर्म चाखिलम्।। २९।।

30. 'Zij die mij kennen als de overheersende Geest in alle wezens (adhibhut) en goden (adhidaiv), en in yagya (adhiyagya), en wiens geesten op mij gericht zijn, kennen mij uiteindelijk.'

Mannen die Krishn kennen kennen ook de Hoogste Geest die alle wezens stimuleert; alle goden, en yagya. Zij, wiens geesten in hem gedompeld zijn, kennen de God in Krishn, dwalen in hem, en bereiken hem voor altijd. In de verzen 26-27 heeft Krishn gezegd dat mannen hem niet kennen omdat zij onwetend zijn. Maar zij die ernaar streven om de delusie kwijt te worden kennen hem samen met God, de belichaming van perfectie, de identiteit tussen hem en de individuele Ziel evenals het materiële universum, en perfecte actie; kortom, de onbevlekte aard van de Geest die in alle wezens, goden, en yagya dwaalt. De bron van dit alles is een wijsgeer; iemand die de waarheid verwezenlijkt heeft. Dus het is niet zo dat dit bewustzijn onmogelijk te verkrijgen is. Maar er is een weg die alleen een man kan hopen om te volgen en de perfecte kennis te hebben.

Yogeshwar Krishn heeft in dit hoofdstuk gezegd dat zij die zichzelf aan hem overgeven en de zelfloze actie bedrijven hem perfect kennen. Maar er is nauwelijks een man op duizend die ernaar streeft om hem te kennen, en nauwelijks een op duizend die hem daadwerkelijk kent. De aanbidder die een directe perceptie van hem gehad heeft kent hem niet als een lichaam-een kloot aarde, maar als de allesoverheersende Geest. De natuur is zijn lagere, ongevoelige aard, Maar door de dieptes te doordringen is er een Geest die zijn bewuste natuur is. Alle wezens spruiten voort uit de associatie van deze twee naturen. Het is hem die zowel de stralen van het licht als de waarde van de mannen gemaakt heeft. Hij is de zelfloze mannelijkheid van de sterken en hij is ook de heilige aspiratie van zijn aanbidders. Alle verlangens zijn verboden, maar Arjun wordt gezegd dat hij moet wensen om hem te bereiken. De nood van deze waardevolle zoektocht is ook een zegen van hem. Het verlangen om een te worden met God is de enige wens die overeenstemt met de essentie van dharm.

Krishn heeft verder gezegd dat onwetende en onwijze mannen hem niet aanbidden omdat, verborgen achter zijn yog-maya, hij voor hen verschijnt als een gewone sterveling. Het is alleen door permanente meditatie dat zoekers door de huid van maya kunnen prikken en de onuitgesproken essentie van zijn fysieke incarnatie kunnen kennen. Zonder dit alles kan hij niet gekend worden.

Er zijn vier soorten aanbidders, de zoekers naar beloning, de verstrooide mannen, de mannen die hem willen leren kennen, en mannen der kennis. De wijsgeer die uiteindelijk gezegend wordt met perceptie na de beoefening van meditatie in de loop van vele geboorten, wordt een met God. Met andere woorden, het is alleen door aanschouwing door een aantal leven dat God bereikt kan worden. Maar mannen die op zoek zijn naar verbinding en afkeer kunnen hem nooit kennen. Anderzijds, zij die de opgedragen actie uitvoeren (zijnde aanbidding), in een staat van vrijheid van de delusies van wereldse aantrekking en afkeer, en die op zoek zijn naar de aanschouwing om van sterfelijkheid bevrijd te worden, kennen hem perfect. Zij kennen hem samen met de alles overheersende God, perfecte actie, adhyatm, adhidaiv, en yagya.

Zij dwalen in hem en herinneren zich hem op het einde, zodat zij zijn herinnering daarna nooit meer verliezen. Het hoofdstuk mag dus als een bespreking over de perfecte kennis van God beschouwd worden, of wat wij de 'onbevlekte kennis' noemen.

Aldus eindigt het Zevende Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Samagr Gyan, of'

'De onbevlekte kennis'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Zevende Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 8

DE OVERGANKELIJKE GOD

Op het einde van hoofdstuk7 zei Krishn dat yogi die godvruchtige daden stellen vrij zijn van alle zonden en de allesoverheersende God kennen. Dus is actie iets dat kennis van de Hoogste Geest verstrekt. Zij die dit doen kennen hem (Krishn) samen met de alomtegenwoordige God-de adhidaiv, adhibhoot, adhiyagya, perfecte actie en Adhyatma[1]. Dus is actie iets wat ons allen bij hem samenbrengt. Mannen die hen kennen zijn zich op het einde alleen bewust van Krishn; en deze kennis neemt nooit af.

Arjun stelt een vraag door de woorden van Krishn zelf te herhalen:

1. "Arjun zei, "Verlicht mij, Oh Hoogste Wezen, over de aard van Brahm, adhyatm, actie, adhibhoot en adhidaiv."

De woorden adhyatm, actie, adhibhoot en adhidaiv zijn mysteries voor Arjun en hij wenst over hen ingelicht te worden.

2. "Wie is adhigyagya, Oh Madhusudan, en hoe is hij in het lichaam gekomen; en hoe kent de man met een beperkte geest u op het einde?

Wie is een adhiyagya en hoe is hij in het lichaam? Het is vanzelfsprekend dat de uitvoerder van yagya een Ziel is die

---

किं तद्ब्रह्म किमध्यात्मं किं कर्म पुरुषोत्तम।
अधिभूतं च किं प्रोक्तमधिदैवं किमुच्यते।। १।।
अधियज्ञ: कथं कोऽत्र देहेऽस्मिन्मधुसूदन।
प्रयाणकाले च कथं ज्ञेयोऽसि नियतात्मभि:।। २।।

1 Zie de verzen 29-30 en hun uitleg in hoofdstuk 7.

gebaseerd is op een menselijk lichaam. En, per slot van rekening, hoe kent een man met volledig gecontroleerde geest Krishn uiteindelijk? Er zijn dus zeven vragen in totaal en Krishn zal ze in deze volgorde beantwoorden.

3. **"De Heer zei, "De persoon die onsterfelijk is is de Hoogste Geest (Brahm); wanneer hij in een lichaam woont dan is hij adhyatm; en de stopzetting van de eigenschappen in wezens die het ene of het andere produceren is actie."**

De man die onsterfelijk is, die nooit sterft, is de Hoogste Geest. Permanente De man die onsterfelijk is, die nooit sterft, is de Hoogste Geest. Permanente aanbidding voor de zelfcontrole van de Ziel-is adhyatm. Voor deze fase wordt iedereen door maya beheerst, maar wanneer een man stevig op zoek gaat naar God en bijgevolg naar zijn eigen Innerlijk, dan wordt hij doorstroomd met het gevoel voor suprematie van zijn Innerlijk. Dit is de culminatie van adhyatm. De stopzetting-de onderbreking- van de wens van wezens resulterende in de schepping van zowel goed als kwaad is, anderzijds, het kroonpunt van actie. Dit is de perfecte actie waarover Krishn vroeger gesproken heeft en die als yogi bekend staat. Actie is perfect wanneer de wensen van wezens die sanskar creëren, zowel godvruchtig als godslasterlijk, gedorst zijn. Buiten deze limieten is er geen behoefte meer voor actie. Dus is echte actie dat wat een einde stelt aan wensen. Dergelijke actie betekent bijgevolg aanbidding en beschouwing, inherent aan yagya.

4. **"Adhibhoot is alles wat onderworpen is aan geboorte en dood; de Hoogste Geest is adhidavi; en, Oh de ongenaakbare onder mannen (Arjun), Ik (Vasudev) ben de adhigyagya in het lichaam."**

Tot de status van onsterfelijkheid bereikt wordt zijn alle vergankelijke, vernietigbare wensen verboden of, met andere

---

अक्षरं ब्रह्म परमं स्वभावोऽध्यात्ममुच्यते।
भूतभावोद्भवकरो विसर्गः कर्मसंज्ञितः।। ३।।
अधिभूतं क्षरो भावः पुरुषश्चाधिदैवतम्।
अधियज्ञोऽहमेवात्र देहे देहभृतां वर।। ४।।

woorden, atmosferen van wezens. Zij zijn de bron van de oorsprong van de wezens. En de Hoogste Geest die boven de natuur staat is adhidaiv, de schepper van alle goden, namelijk rechtvaardige impulsen-de goddelijke schat die uiteindelijk in hem opgelost wordt. Vasudev-Krishn is adhiyagya in het menselijke lichaam, de uitvoerder van alle yagya. Dus is God zelf, dwalend als de onverklaarde Ziel in het lichaam, adhiyagya. Krishn was een yogi, de genieter van alle offeranden. En alle yagya's worden uiteindelijk in hem opgelost. Dat is het ogenblik van de verwezenlijking van de Hoogste Ziel. Daarna beantwoordt Krishn de vraag hoe hij gekend is en daarna nooit meer vergeten wordt.

5. "De man die van het lichaam vertrekt en die mij zonder twijfel herinnert zal bij me blijven".

Dit zegt veel over de bewering van Krishn dat de man die uiteindelijk, namelijk wanneer hij de perfecte controle over zijn geest bereikt heeft, en zelfs wanneer zijn geest opgelost is, zijn relatie met het lichaam versterkt en van het lichaam vertrekt, zeker en vast de enige en echte eenwording met hem bereikt.

De dood van het lichaam is niet het einde, Want de opvolging van lichamen gaat verder, zelfs na de dood. Het is pas wanneer de laatste laag van de verdiende rust of onrust (sanskar) gedesintegreerd is, en bijgevolg ook de beperkte geest met hem, dat het echte einde komt, en bijgevolg moet de Geest geen nieuw lichaam aannemen. Maar dit is een proces van actie en kan niet alleen maar door woorden uitgelegd worden. Zolang de overstap van het ene naar het andere lichaam duurt, zoals het veranderen van kleren, is er geen echt einde van de fysieke persoon. Maar zelfs wanneer het lichaam nog altijd levend is, met controle over de geest en oplossing van de beperkte geest zelf, worden fysieke relaties onderworpen. Indien deze status mogelijk zou zijn na de dood dan zou zelfs Krishn niet perfect kunnen zijn. Hij heeft gezegd dat enkel door aanbidding door ontelbare geboorten een wijsgeer zich

---

अन्तकाले च मामेव स्मरन्मुक्त्वा कलेवरम्।
य: प्रयाति स मद्भावं याति नास्त्यत्र संशय:।। ५।।

met hem kan identificeren. De aanbidder dwaalt dan in hem en hij in de aanbidder. Dan is er zelfs niet sprake van de laatste afstand tussen hen. Maar dit wordt tijdens een fysiek leven bereikt. Wanneer de Ziel geen nieuw lichaam moet aannemen-dat is dit het echte einde van het fysieke lichaam.

Dit is een beschrijving van de echte dood waarna er geen nieuwe geboorte is. Anderzijds is er de fysieke dood die de wereld als dood aanvaardt, maar waarna de Ziel terug geboren moet worden. Krishn wijdt hier nu over uit:

6. " Een man bereikt, Oh zoon van Kunti, de status met de gedachte waarmee hij vertrekt van het lichaam omwille van zijn constante zorg over deze status."

Een man bereikt wat hij van zins is op het ogenblik van zijn dood. Hoe gemakkelijk mogen wij dit aannemen? Alles wat we moeten doen is gewoon God herinneren voordat hij stierf na een levenslange toegeeflijkheid. Volgens Krishn is dit helemaal niet het geval. Op het ogenblik van zijn dood kan een man zich alleen herinneren wat hij gedurende zijn hele leven gedacht heeft. Dus wat nodig is, is een levenslange contemplatie. Bij gebrek hieraan is er geen herinnering op het ogenblik van de dood van de ideale status die bereikt moet worden.

7. "Dus zul jij mij zonder twijfel verwezenlijken indien, met je geest en verstand op mij gericht, je altijd ten oorlog trekt."

Hoe worden de onderbroken meditatie en het gevecht gelijktijdig verwezenlijkt?. Het is misschien de ervaring van krijgers: men blijft pijlen schieten terwijl met zich op een en hetzelfde feit vastpint. Maar de echte betekenis van herinnering (interne herhaling en opsomming van de naam) is iets anders en wordt door Yogeshwar in de volgende vers verduidelijkt:

यं यं वापि स्मरन्भावं त्यजत्यन्ते कलेवरम् ।
तं तमेवैति कौन्तेय सदा तद्भावभावित: ।। ६ ।।
तस्मात्सर्वेषु कालेषु मामनुस्मर युध्य च ।
मय्यर्पितमनोबुद्धिर्मामेवैष्यस्यसंशयम् ।। ७ ।।

8. “Bezeten door de yog van medidatie en een beperkte geest, Oh Parth, bereikt de man die steeds in mijn gedachten zit de sublieme straling van God.”

Aanbidding van God en praktijk van yog hebben een identieke betekenis. De herinnering waarover Krishn gesproken heeft, vereist dat de aanbidder door yog bezeten is en een geest heeft die zodanig onderworpen is dat hij nooit van God loskomt. Indien deze voorwaarden vervuld zijn en de aanbidder zich dan constant herinnert dan bereikt hij de uitmuntendheid van God. Indien gedachten aan andere objecten in zijn geest komen dan is zijn herinneringsvermogen nog steeds niet perfect. Nu wanneer het zo subtiel is dat er geen ruimte is voor iets anders behalve God, en er geen andere noden zijn, hoe kan dit dan mogelijk zijn samen met het voeren van oorlog? Wat voor soort oorlog is dit? Wanneer de geest langs alle kanten teruggetrokken wordt en zich op het object van aanbidding centreert, opgeroepen door natuurlijke eigenschappen, gevoelens van verbinding en woede, van liefde en haat. Wij proberen ons te herinneren en te concentreren, maar deze gevoelens agiteren de geest en doen hun best om zich een weg te banen doorheen het gewenste geheugen. Het overwinnen van deze externe impulsen staat gelijk aan oorlog voeren. Dit is de oorlog die Geeta beschrijft. Het probleem dat daar aangehaald wordt is het object van medidatie en Krishn spreekt hierover.

9. “De man die zich God herinnert die alomtegenwoordig is, zonder begin en zonder einde, dwalend in de Ziel die alle wezens beheerst, het meest subtiele van het subtiele, onuitgesproken, verstrekker van allen, twijfelloos, verlicht met de glans van bewustzijn, en tamelijk boven onwetendheid, ...”

अभ्यासयोगयुक्तेन चेतसा नान्यगामिना।
परमं पुरुषं दिव्यं याति पार्थानुचिन्तयन्॥ ८॥
कविं पुराणमनुशासितारमणोरणीयांसमनुस्मरेद्यः।
सर्वस्य धातारमचिन्त्यरूपमादित्यवर्णं तमसः परस्तात्॥ ९॥

God staat boven de gedachten en is onbereikbaar. Zolang de geest bestaat blijft hij leven en wordt hij niet gezien. Pas wanneer de perfect beperkte geest opgelost is wordt hij gekend. In de zevende vers sprak Krishn over de contemplatie van de aanbidder van hem; en nu spreekt hij over de contemplatie van God. Dus is het instrument van medidatie een verwezenlijkte Geest die op de hoogte is van het bewustzijn van realiteit.

10. "Met onovertroffen concentratie, met zijn ademhaling stevig gecentreerd tussen zijn wenkbrauwen door de strekte van zijn yog, bereikt dergelijke man het Hoogste Wezen".

De aanbidder die altijd over God mediteert met een stevige geest realiseert zijn uitmuntendheid wanneer zijn geest opgelost is door de sterkte van zijn yog-door de sterkte verkregen door de uitvoering van de gewone actie-die hem mogelijk maakt om zijn ademhaling tussen de twee punten te centreren zodat er noch innerlijke agitatie noch agitatie van eventuele externe bronnen is. Om bondig te zijn, de verwezenlijking komt in de status waarin alle eigenschappen, sattwa, rajas en tamas, perfect rustig zijn; de visie van de geest blijft klaar op het innerlijke en wordt bereikt door de aanbidder die er altijd rekening mee houdt dat yog de aangewezen wijze van verwezenlijking is. Deze weg is yog, die Krishn uitvoerig beschreven heeft in hoofdstuk 5 en 6. Hij heeft juist tegen Arjun gezegd "Herinner mij altijd". Zoals we gezien hebben gebeurt dit door de voorschriften van yog strikt op te volgen. De man die dit bereikt kent de uitmuntendheid van God en wordt een met hem, en bijgevolg wordt zijn geheugen nooit door deze geest verstoord. Op dit punt is de vraag hoe God waargenomen wordt op het ogenblik van het vertrek uit het lichaam. Laat ons de hoogste conditie bekijken die het doel van de aanbidder zou moeten zijn en waarnaar de Geeta steeds opnieuw verwijst.

प्रयाणकाले मनसाचलेन भक्त्या युक्तो योगबलेन चैव।
भ्रुवोर्मध्ये प्राणमावेश्य सम्यक् स तं परं पुरुषमुपैति दिव्यम्।। १०।।

11. "Ik zal je bondig vertellen over de ultieme staat die kenners van de Ved het onsterfelijke noemen, en die verwezenlijkt wordt door mannen die ernaar streven, handelen zonder wens, en aan zelfbeheersing doen".

Zoals opgemerkt in de uitleg van de veertiende vers van hoofdstuk 6, is zelfbeheersing de ononderbroken concentratie van God door een afwijzing van alle externe associaties van de geest in plaats van een loutere uiting van de seksuele drang. Constante medidatie is de echte zelfbeheersing, want dit brengt de waarneming van God en de uiteindelijke absolutie tot stand. Dergelijke oefening is de beperking niet alleen van één gevoel, maar van alle gevoelens. Mannen die dit kunnen doen zijn echte kenners. Wat Krishn Arjun over deze discipline gaat vertellen is daarom iets dat door alle harten gekoesterd moet worden.

12. "De deuren van alle gevoelens sluiten, met andere woorden, ze afsluiten van de lust naar hun objecten, het intellect in de Ziel toewijzen, zijn levensadem in zijn geest vestigen, en geabsorbeerd worden in yog ..."

De nood aan verzaking aan de lust door een perfecte controle van de gevoelens wordt herhaaldelijk onderstreept. De geest moet in het Innerlijke toegekend worden omdat aanbidding in het Innerlijke verwezenlijkt worden, en niet erbuiten. Met de geest die de ademhaling zo regelt, tussen de twee wenkbrauwen gecentreerd en, vanzelfsprekend, in de praktijk van yog gebeiteld, want dit is een essentiële voorafgaande voorwaarde.

13. "Hij die van het lichaam vertrekt, zijnde God in woord, en mij herinnerend, bereikt de redding."

यदक्षरं वेदविदो वदन्ति विशन्ति यद्यतयो वीतरागाः।
यदिच्छन्तो ब्रह्मचर्यं चरन्ति तत्ते पदं संग्रहेण प्रवक्ष्ये।। ११।।
सर्वद्वाराणि संयम्य मनो हृदि निरुध्य च।
मूर्ध्न्याधायात्मनः प्राणमास्थितो योगधारणाम्।। १२।।
ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म व्याहरन्मामनुस्मरन्।
यः प्रयाति त्यजन्देहं स याति परमां गतिम्।। १३।।

De wijsgeer die streeft met de kennis dat de onsterfelijke God de enige realiteit is bereikt de hoogste status. Krishn is een yogi, een wijsgeer die het bewustzijn van de ultieme waarheid verwezenlijkt heeft. Als een verwezenlijkte wijsgeer, een verwezenlijkte leraar, vordert hij Arjun op om OM op te zeggen, zijnde een symbool van God, en hem te aanschouwen. Alle grote Zielen zijn gekend met de naam van de entiteit waarbij ze horen en waarin zij uiteindelijk opgeslorpt worden. Het is daarom dat Krishn Arjun opvordert om de naam van God uit te spreken, maar zijn eigen (die van Krishn) vorm te herinneren. Vergeten we niet dat hij Arjun niet opdraagt om zijn naam uit te spreken. In de loop van de tijd werd Krishn bekend en begon men zijn naam uit te spreken; en zij worden beloond, maar enkel in overeenstemming met de aard van hun toewijding. Krishn heeft Arjun verteld dat het hij is die zowel de aanbidding van dergelijke aanbidders versterkt en hun beloningen bepaalt. Maar deze beloningen worden vernietigd samen met hun ontvangers.

Het is nuttig om te herinneren hoe Lord Shiv, de initiator van yog, de nadruk legde op het uitspreken van de lettergreep “Ram”, wat de alomtegenwoordige God betekent die enkel als een innerlijke stem ervaren kan worden. Van Sant Kabir wordt ook gezegd dat hij zichzelf gewijd heeft aan de constante opsomming van de twee geluiden die door “ra” en “m” vertegenwoordigd worden. En Krishn legt hier de nadruk op het nut van OM. God is gekend door ontelbare namen, maar alleen de naam die het geloof in de ene God oproept en bevestigt is het waard om constant herinnerd en uitgesproken te worden. Aanbidders worden terecht door Krishn gewaarschuwd dat de naam die zij telkens opnieuw uitspreken niet de naam mag zijn die hen ertoe brengt om in een groot aantal goden te geloven, wat per slot van rekening niets meer is dan een bundel van verschillende mythes. OM is uniek wanneer men ervan uitgaat dat het letterlijk betekent dat de hoogste autoriteit van God in elke “mij” schuilt. Dus moeten zoekers ervan afzien om verder te dwalen en hem buiten henzelf vinden.

De eerbiedwaardige Marahaj Ji gaf zijn aanbidders dikwijls advies om zijn vorm in het oog te houden terwijl hij een naam als

OM, Ram of Shiv uitsprak; hem te visualiseren en, met hem voor zich, de identieke god te herinneren-het object van hun aanbidding. Het is een verwezenlijkte leraar die in het oog gehouden wordt terwijl hij mediteert. Of het nu om Ram, Krishn of een kluizenaar gaat die van alle wensen bevrijd en genot voor de gevoelens bevrijd is, of eender wie anders in overeenstemming met onze neiging, wij kunnen ze enkel weten door de echte ervaring, op basis waarvan zij ons de manier tonen hoe een verwezenlijkte leraar bereikt moet worden onder wiens leiding de materiële wereld langzaam maar zeker veroverd zou worden. In het begin bekeek ik eveneens een grote afbeelding van Krishn, maar zijn beeld werd geleidelijk aan uit mijn geest gegriefd door de perceptie van mijn verlichte leraar.

Nieuwelingen spreken de naam van de godheid uit, maar aarzelen om dit te doen wanneer ze zich tot een wijsgeer in menselijke vorm richten. Zij zijn niet in staat om de inhoud van hun aangeboren geloof te onthullen. Dus doen zij beroep op een of andere valse God. Maar deze praktijk is, zoals we gezien hebben, door Yogeshwar Krishn verboden. De correcte wijze om onderdak te vinden in een verwezenlijkte wijsgeer, een verwezenlijkte of verlichte leraar, die deze ervaring reeds opgedaan heeft. Dan worden foutieve dogma's vernietigd en is de aanbidder in staat om zich tot de echte actie te richten zoals zijn rechtvaardige handelingen en de capaciteit om op te treden in overeenstemming met deze rechtvaardige handelingen. Dus, volgens Krishn is de geest beperkt en wordt de geest uiteindelijk opgelost door een gelijktijdige opsomming van OM en de herinnering aan zijn vorm. Dit is het punt waar de opgehoopte lagen van sanskar-van de beloningen van actie-opgelost worden en de relaties van het lichaam beter en beter worden. Een man verlaat zijn lichaam niet enkel en alleen maar door de fysieke dood.

14. "De yogi die mij diep aanbidt en die mij constant herinnert en in mij opgelost is realiseert mij gemakkelijk."

अनन्यचेता: सततं यो मां स्मरति नित्यश:।
तस्याहं सुलभ: पार्थ नित्ययुक्तस्य योगिन:।। १४।।

Krishn wordt eenvoudig door de aanbidder verwezenlijkt die enkel en alleen hem in zijn geest heeft, en die constant enkel en alleen aan hem denkt en hem altijd herinnert. Het voordeel van deze verwezenlijking wordt in de volgende vers beschreven.

15. "Verwezenlijkte wijsgeren die de ultieme staat bereikt hebben zijn niet langer onderhevig aan hergeboorte zoals een huis van grief en zorgen".

Het is enkel nadat de Hoogste Geest bereikt wordt dat men niet opnieuw geboren wordt. Krishn spreekt dan over de sfeer van de hergeboorte.

16. "Alle werelden van Brahmlok naar beneden, Oh Arjun, herhalen zich, maar, Oh zoon van Kunti, de ziel die mij verwezenlijkt wordt niet opnieuw geboren.

De conceptie van verschillende werelden (lok) in heilige boeken is een oefening in de creatie van metaforen. Er is geen donkere pit in de wereld waarin we gekneld zitten en gemarteld worden door giftige wezens die de hel genoemd worden, noch is er een domein in de lucht dat we hemel noemen. De man zelf is een god wanneer hij gezegend is met godsvruchtige instincten en hij is ook een duivel wanneer hij door godslasterlijke instincten overspoeld wordt. De krijgers van Krishn zelf, zoals Kans, Shishupal en Banasur werden met een duivels temperament bevlekt. Goden, mannen en submenselijke wezens vormen de drie metafoorwerelden. Krishn legt de nadruk op het feit dat het Innerlijke, dat de geest en de vijf zintuigen met zich draagt, nieuwe lichamen binnendringt in overeenstemming met de in ontelbare levens verdiende sanskar.

Goden, belichaming van waarde, die we onsterfelijk noemen, zijn ook onderhevig aan dood. En er kan geen groter verlies zijn dan de vernietiging van aanbidding in deze vergankelijke wereld. Wat is het nut van dit goddelijke lichaam indien het werkt voor de

---

मामुपेत्य पुनर्जन्म दुःखालयमशाश्वतम्।
नाप्नुवन्ति महात्मानः संसिद्धिं परमां गताः।। १५।।
आब्रह्मभुवनाल्लोकाः पुनरावर्तिनोऽर्जुन।
मामुपेत्य तु कौन्तेय पुनर्जन्म न विद्यते।। १६।।

vernietiging van de verdiende rechtvaardigheid? Alle werelden, van de hoogste tot de laagste, zijn werelden van lijdenschap. De man alleen kan de actie vormen waarmee hij het uiteindelijke doel bereikt, waarna er geen sprake is van nieuwe geboorte en nieuw leven. Door de opgedragen actie wordt de man God en bereikt hij zelfs de positie van Brahma zelf, de eerste god van de heilige Hindu drievuldigheid aan wie de taak van schepping opgedragen is. En toch zal hij niet van hergeboorte bespaard blijven tot, met beperkte en opgeloste geest, hij God waarneemt en een wordt met hem. De Upanishads onthullen dezelfde waarheid. Volgens de Kathopanishad is het sterfelijke lichaam in staat om onsterfelijk te zijn en, in zijn fysieke lichaam en in deze wereld zelf, kan hij de directe perceptie van de Hoogste Geest waarnemen door de vernietiging van alle verwezenlijkingen van het hart.

Is Brahma, schepper van de wereld, zelf sterfelijk? Krishn zei in Hoofdstuk 3 dat de geest van Prajapati Brahma louter een werktuig is en dat God zich door hem uitdrukt. Het zijn dergelijke grote zielen die yagya onthuld hebben. Maar nu wordt gezegd dat zelfs iemand die de status van Brahma bereikt opnieuw geboren moet worden. Per slot van rekening, wat wil Krishn in werkelijkheid zeggen?

In werkelijkheid hebben de verwezenlijkte wijsgeren, door dewelke God zich uitdrukt, geen geest die op Brahma lijkt, maar worden zij als Brahma aangesproken omdat zij onderwijzen en goed doen. Zij zijn geen Brahma in zichzelf, want hun geest wordt uiteindelijk opgelost, maar hun geest in de loop van de aanbidding voor die fase is Brahma. Deze geest, bestaande uit ego, verstand, gedachte, en gevoelens is echt en typisch voor Brahma.

Maar de geest van een gewone man is niet Brahma. Brahma begint gevormd te worden vanaf het ogenblik waarop de geest zich tot de aanbeden God wendt. Leerlingen van grote wijsgeren hebben vier fasen van dit proces beschreven, uitgelegd in Hoofdstuk 3.[2] Indien we hen herinneren dan gaat het om brahmvitt, brahmvidwar, brahmvidwariyan, en brahmvidwarisht. Brahmvitt is

2. Zie de uitleg van de tiende vers in Hoofdstuk 3.

de geest die verrijkt is met kennis van de Hoogste Geest (brahmvidya). Brahmvidwar is dat wat uitmuntendheid in dergelijke kennis bereikt heeft. Eerder dat gewoon een onderscheid te maken tussen de kennis van God is brahmavidwariyan de geest die in een medium omgezet is voor de verspreiding van de kennis en voor de hulp aan anderen die dit pad ook willen bewandelen. Brahmawidwarisht vertegenwoordigt deze laatste fase waarin hij overspoeld wordt met bewustzijn van de aanbeden God. De geest heeft zijn bestaan tot deze fase, omdat de God wie uitstraalt nog altijd verwijderd is. De aanbidder bevindt zich toch binnen de grenzen van de natuur en, hoewel in een hogere staat, is hij nog altijd onderhevig aan de nieuwe geboorte en dood.

Wanneer de geest (Brahma) in hemelse uitstraling dwaalt dan zijn het hele wezen en zijn stroom van ideeën en gedachten wakker en alert. Maar zij zijn zich niet bewust en inert wanneer zij door spirituele onwetendheid bezeten worden. Dit is wat beschreven wordt als helderheid en donkerheid of dag en nacht. Dit zijn figuurlijke beschrijvingen van verschillende staten van geest.

Zelfs in zijn hoogste graad, de Brahma staat, gezegend met kennis van God en overspoeld door zijn uitstraling, blijft de ononderbroken opeenvolging van de dag van de spirituele kennis (die het Innerlijke met de Hoogste Geest verenigt), en de nacht van onwetendheid, van licht en donker. Zelfs in deze fase is maya nog altijd aan het bevel; Wanneer er een groot volume aan kennis is dan worden domme wezens zich hiervan bewust en beginnen zij het hoogste doel te zien. Anderzijds, wanneer de geest ondergedompeld is in donker, zijn de wezens in een staat van onwetendheid (het gebrek aan kennis). De geest kan dan zijn positie niet herkennen en de vooruitgang naar God valt dan stil. Deze statussen van kennis en onwetendheid zijn Brahma's dag en nacht. In het licht van de dag worden de talrijke impulsen van de geest door Gods uitstraling verlicht, terwijl tijdens de nacht van onwetendheid dezelfde impulsen begraven worden onder de ondoordringbare glans van ongevoeligheid.

De verwezenlijking van de onbeweegbare, onuitgesproken God, die onverwoestbaar is en zich ver boven de onuitgesproken geest bevindt, wordt beïnvloed door de neigingen voor zowel goed als kwaad, kennis en onwetendheid, perfect gemengd, en wanneer alle stromen van de wil-zowel gevoelig als ongevoelig-die in het donker van de nacht onzichtbaar worden en in het licht van de dag terug oplichten vervuld worden.

Een verwezenlijkte Ziel is iemand die deze vier fasen van de geest doorlopen heeft. Er is geen geest in hem omdat dit een louter instrument van God geworden is. Toch blijkt hij een geest te hebben omdat hij anderen instrueert en hen streng opvordert. Maar in werkelijkheid is hij boven de drempel van de handeling van de geest, omdat hij nu zijn plaats in de ultieme onuitgesproken realiteit gevonden heeft en vrijheid van hergeboorte gewonnen heeft. Maar voor deze fase, wanneer hij nog steeds in bezit is van zijn geest, is hij Brahma en onderhevig aan hergeboorte. Wanneer hij deze thema's uitlegt zegt Krishn:

17. "Yogi die de realiteit van een dag van Brahma kent die duizend tijdperken duurt (yug) en van een nacht die ook gelijk is aan duizend tijdperken kent de essentie van tijd."

In de zeventiende vers worden dag en nacht gebruikt als symbolen van kennis en onwetendheid. Brahma komt in het wezen wanneer de geest met de kennis van God (brahmvitt) doorspoeld wordt, terwijl de geest die de staat van brahmvidwarisht bereikt heeft de bekroning van Brahma markeert. Wanneer kennis op de geest werkt maakt de yogi zijn weg naar God en worden de ontelbare voorspellingen van zijn geest met zijn uitstraling gekoeld. Anderzijds, wanneer de nacht van de onwetendheid heerst, worden geest en hart met de tegenstellingen van maya tussen vele impulsen

---

सहस्त्रयुगपर्यन्तमहर्यद् ब्रह्मणो विदुः।
रात्रिं युगसहस्त्रान्तां तेऽहोरात्रविदो जनाः।। १७।।

gevuld. Dit is de hoogste grens voor licht en donker. Boven deze grens is er noch onwetendheid noch kennis, omdat de uiteindelijke essentie is dat God nu direct gekend is. Deze yogis die deze essentie kennen zijn op de hoogte van de realiteit van tijd. Zij weten wanneer de nacht van onwetendheid valt en wanneer de dag van kennis aanbreekt, en ook de limieten van de beheersing van tijd-het punt waar wij overhaald kunnen worden.

De wijsgeren van yore beschreven de innerlijke sfeer als gedachte of soms als verstand. In de loop van de tijd werden functies van de geest in vier categorieën verdeeld die gekend werden als geest, verstand, gedachte en ego, hoewel impulsen feitelijk eindeloos zijn. Het is in de geest dat er sprake is van de nacht van onwetendheid en ook van de dag van kennis. Dit zijn de dagen en nachten van Brahma. In de sterfelijke wereld die een vorm van donker is, liggen alle wezens in een staat van ongevoeligheid. Door in de natuur te roeien zijn hun geesten niet meer in staat om de stralende God waar te nemen. Maar zij die yog bedrijven zijn ontwaakt uit de sluier van ongevoeligheid en zijn begonnen om hun weg naar God af te bakenen.

Volgens Goswami Tulsidas in de Ram Charit Manas, zijn versie van de Ramayana, wordt zelfs de geest die door de kennis bezeten is gedegradeerd door de staat van onwetendheid door duivelse associatie. Dit alternatie van spirituele afkomst en verval gaat verder tot het ogenblik van de verwezenlijking. Na de verwezenlijking van het ultieme doel is er echter geen Brahma, geen geest, geen nacht, en geen dag. Brahma's dag en nacht zijn gewoon metaforen. Er is noch nacht noch dag van duizend jaar, noch zelfs een Brahma met vier gezichten. De Brahmvitt, brahmvidwar, brahmvidwariyan, en brahmvidwarisht, vier opeenvolgende fasen van de geest, zijn zijn vier gezichten, en de vier hoofdverdelingen van de geest zijn zijn vier tijdperken (yug). Mannen die dit geheim kennen begrijpen het mysterie van tijd-hoe ver het ons volgt en hoe het invloed op ons kan uitoefenen. Krishn gaat dan verder met de uitleg over de daden die zowel tot de dag als tot de nacht behoren; wat gedaan wordt in de staat van kennis en wat gedaan wordt in het duister van onwetendheid.

18. "Alle uitgesproken wezens worden geboren uit het subtiele lichaam van Brahma bij het begin van de dag en worden ook opgelost in hetzelfde onuitgesproken lichaam bij het vallen van zijn nacht."

Met het aanbreken van de dag van Bralma's, met andere woorden, met het begin van de kennis, ontwaken alle wezens in hun onuitgesproken geest, en is het binnen dezelfde subtiele, onuitgesproken geest dat zij zich naar het onbewustzijn begeven. Zij zijn niet in staat om de Hoogste Geest te zien, maar zij hebben een bestaan. De geest, onuitgesproken en onzichtbaar, is het medium van zowel het bewustzijn als het onbewustzijn, van de kennis en van de onwetendheid (het gebrek aan kennis).

19. "De wezens die aldus in bewustzijn ontwaken zijn doorstroomd door de natuur om terug te vallen naar het onbewustzijn met het vallen van de nacht en dan worden zij, Oh Parth, terug geboren bij het aanbreken van de dag."

Zoals de geest aanhoudt gaat het opvolging van kennis en onwetendheid verder. Zolang dit verder gaat is de zoeker enkel een aanbidder in plaats van een verwezenlijkte wijsgeer.

20. "Maar boven de onuitgesproken Brahma bevindt zich de eeuwige, onuitgesproken GOD die zelfs niet na de vernietiging van alle wezens vernietigd wordt."

Enerzijds is de geest die Brahma is ondoordringbaar, en kan niet door de gevoelens gekend worden. Anderzijds is er de eeuwige, onuitgesproken Hoogste Geest die zelfs niet met de vernietiging van fysieke wezens vernietigd wordt, of van de onzichtbare Brahma (geest) die zich bewust wordt van het begin van de kennis en die naar onbewustzijn zakt met de intrede van de kennis in het duister

---

अव्यक्ताद्व्यक्तय: सर्वा: प्रभवन्त्यहरागमे ।
रात्र्यागमे प्रलीयन्ते तत्रैवाव्यक्तसंज्ञके ।। १८ ।।
भूतग्राम: स एवायं भूत्वा भूत्वा प्रलीयते ।
रात्र्यागमेऽवश: पार्थ प्रभवत्यहरागमे ।। १९ ।।
परस्तस्मात्तु भावोऽन्योऽव्यक्तोऽव्यक्तात्सनातन: ।
य: स सर्वेषु भूतेषु नश्यत्सु न विनश्यति ।। २० ।।

van onwetendheid. Gods bestaat zelfs na de vernietiging van neigingen van de geest die ontwaken in het licht van de dag en terug in ongevoeligheid vallen in het duister van de nacht. Deze op- en neergaande bewegingen van de geest stoppen enkel nadat de God bereikt wordt die de ultieme zegen is. Met de verwezenlijking van de Hoogste Geest wordt de geest door hem gekleurd en wordt hij wat hij is. Dit is het punt waarop de geest geannuleerd wordt en in zijn plaats enkel de eeuwige, onuitgesproken God overblijft.

21. "De onuitgesproken en onsterfelijke God van wie gezegd wordt dat hij de redding is en na wiens verwezenlijking men niet naar de wereld terugkeert, is mijn ultieme redding."

Deze eeuwige onuitgesproken status is onsterfelijk en dat is wat verlichting (of verwezenlijking) van het ultieme doel genoemd wordt! Krishn zegt, "Dit is mijn ultieme redding, na wiens verwezenlijking men niet naar het sterfelijke leven terugkeert en niet terug geboren wordt." Dus vertelt hij nu aan Arjun deze manier om deze eeuwige, onuitgesproken status te bereiken.

22. "En, Oh Parth, deze God waarin alle wezens bestaan en die de hele wereld beheerst wordt verwezenlijkt door constante aanbidding."

Een constante, diepgaande aanbidding betekent de handeling van de herinnering van niemand anders behalve God, de enige om bij te zijn. Krishn onthult dan dat zelfs mannen met dergelijke devotie zich binnen de grenzen van de hergeboorte bevinden, en deze grenzen soms zelfs overschrijden.

23. "En, Oh de beste van Bharat, ik zal nu de wijze uitleggen op basis waarvan yog, nadat hij hun lichamen opgegeven

---

अव्यक्तोऽक्षर इत्युक्तस्तमाहु: परमां गतिम्।
यं प्राप्य न निवर्तन्ते तद्धाम परमं मम।। २१।।
पुरुष: स पर: पार्थ भक्त्या लभ्यस्त्वनन्यया।
यस्यान्त: स्थानि भूतानि येन सर्वमिदं ततम्।। २२।।
यत्र काले त्वनावृत्तिमावृत्तिं चैव योगिन:।
प्रयाता यान्ति तं कालं वक्ष्यामि भरतवर्षभ।। २३।।

heeft, de status van geboorteloosheid evenals hergeboorte bereikt."

Vrijheid van hergeboorte, zoals we zullen zien, wordt bereikt door de mannen die in het licht der kennis ronddwalen.

24. "Zij die uit het lichaam gaan in aanwezigheid van heldere vlammen, daglicht, de zon, de maan van de heldere helft van een maan, en duizelingwekkend heldere hemel van de tijd wanneer de zon zich naar het noorden verplaatst, bereiken God."

Vuur is een symbool van de straling van God zoals de dag dit is voor de kennis. De heldere helft van een maan staat voor reinheid. De zes deugden van discriminatie, verzaking, beperking, rust, moed en intellect zijn de zes maanden van de stijgende beweging van de zon. De staat van de stijgende beweging van de zon naar het noorden van de equator. Verlicht door kennis van de realiteit die tamelijk boven de natuur ligt, bereiken wijsgeren God en worden dan niet herboren. Maar wat gebeurt met de aanbidders die deze status van goddelijke uitmuntendheid ondanks hun aanbidding niet bereiken?

25. "Sterven tijdens de duisternis van een glanzende maan, de donkere helft van een maan, en de zes maanden van de neergaande beweging van de zon, de yogi die de vruchten van zijn actie wenst bereikt het gedempte licht van de maan[3] en wordt herboren nadat hij van de beloningen in de hemel genoten heeft."

अग्निर्ज्योतिरह: शुक्ल: षण्मासा उत्तरायणम्।
तत्र प्रयाता गच्छन्ति ब्रह्म ब्रह्मविदो जना:।। २४।।
धूमो रात्रिस्तथा कृष्ण: षण्मासा दक्षिणायनम्।
तत्र चान्द्रमसं ज्योतिर्योगी प्राप्य निवर्तते।। २५।।

3. De wijsgeer Pippalad zegt in de Upanishad Prashn: God, de Heer der wezens, maakte Pran, de primaire energie (mannelijk principe) en Rayi (het vrouwelijke principe). De gever van vorm, Pran, de primaire energie, is de zon; en Rayi, de vormgevende stof, is de Maan.

Die ziel die nog ver verwijderd is van God die vertrekt van het lichaam wanneer het heilige vuur van zijn yagya door rook gedempt wordt, wanneer de nacht der onwetendheid valt, wanneer de maan in de donkere helft van een maand staat, wanneer de glans aan alle kanten oprijst en de naar buiten kijkende geest overspoeld wordt door de zes ondeugden van passie, toorn, hebzucht, bedrog, ijdelheid en kwaadheid; en hij wordt herboren. Betekent dit echter dat, samen met zijn lichaam, de aanbidding van deze zoeker eveneens vernietigd wordt?

26. **"De weg der helderheid (die naar God leidt) van de weg der duisternis die iemand naar de andere wereld brengt (de wereld van Manes waarnaar onze voorvaderen gegaan zijn), zijn de twee eeuwige wegen in de wereld. Wanneer men de eerste weg neemt bereikt men geboorteloosheid, terwijl wanneer men de tweede weg inslaat men onderhevig is aan herhaaldelijke geboorte en dood."**

Beide wegen, die van het licht en van het duister, van de kennis en van de onwetendheid, zijn eeuwig. Maar de verdiensten van aanbidding worden nooit vernietigd. De man die in de staat der kennis en helderheid sterft bereikt de ultieme redding, maar de man die het lichaam verlaat in de staat van onwetendheid en duisternis moet terugkeren en nóg eens geboren worden. En deze opeenvolging van de ene na de andere geboorte gaat verder tot er een perfect licht is; tot dat ogenblik moet de zoeker zijn aanbidding verder zetten. Het probleem is volledig opgelost op dit punt en Krishn gaat dan verder over de middelen die essentieel zijn voor het bereiken van de uiteindelijke bevrijding.

27. **"Men moet altijd in yog vertrouwen, Oh Parth, want de yogi die de realiteit van de twee wegen kent wordt nooit ontgoocheld".**

शुक्ल कृष्णे गती ह्येते जगत: शाश्वते मते।
एकया यात्यनावृत्तिमन्ययावर्तते पुन:।। २६।।

नैते सृती पार्थ जानन्योगी मुह्यति कश्चन।
तस्मात्सर्वेषु कालेषु योगयुक्तो भवार्जुन।। २७।।

De yogi, aangezien hij de twee wegen goed kent, is zich ervan bewust dat deze handeling van aanbidding niet vernietigd zal worden, zelfs niet indien hij herboren wordt omwille van zijn dood in onwetendheid. Beide wegen moeten ook eeuwig zijn. Dus moet Arjun op elk ogenblik yog beoefenen en zichzelf aan de aanbidding wijden, want-

28. De yogi kent dit geheim en verdiept zich in de beloningen van Vedic studie, opofferingen, boetedoening, en liefdadigheid, en bereikt zo de redding."

Door deze beschouwing van God, de vrucht van yagya, overschrijdt de yogi die de identieke Hoogste Geest begint te kennen door de directe perceptie in plaats van het loutere geloof of aanneming de beloofde beloningen, en is voor altijd bevrijd. Deze directe perceptie van de Hoogste Geest wordt Ved genoemd-dat wat direct onthuld werd door God zelf. Dus wanneer die onuitgesproken essentie zelf gekend is blijft er niets meer over om te kennen. Bijgevolg verdwijnt zelfs de noodzaak voor de Ved, want de kenner verschilt nu niet van de persoon die dit aan zijn collega's onthuld had. Yagya of de opgedragen taak was vroeger een noodzaak, maar eens de realiteit gekend is blijft er niets meer over om voor te bidden. De gevoelens samen met de geest onderwerpen is boetedoening, maar zelfs dat is nu niet meer nodig. Een totale zelfopoffering, in gedachte, gesprek en actie, is liefdadigheid. En de vrucht van dit alles is de verwezenlijking van God. En dit alles is nu niet meer nodig omdat het gewenste doel niet langer buiten handbereik van de zoeker ligt. De yogi die God verwezenlijkt heeft overschrijdt de beloningen van al deze deugdelijke handelingen-yagya, boetedoening, liefdadigheid, en andere, en bereikt absolutie.

In het hoofdstuk werden vijf hoofdpunten behandeld. In het begin, nieuwsgierig gemaakt door problemen vermeld door Krishn

---

वेदेषु यज्ञेषु तपःसु चैव दानेषु यत्पुण्यफलं प्रदिष्टम्।
अत्येति तत्सर्वमिदं विदित्वा योगी परं स्थानमुपैति चाद्यम्।। २८।।

op het einde van Hoofdstuk 7, stelt Arjun zeven vragen. Hij wenst de aard van de Hoogste Geest te kennen, adhyatm, de perfecte actie, adhidaiv, adhibhoot, en adhigyagya, en hoe hij (Krishn) zodanig gekend is dat men hem nooit meer vergeten heeft. In zijn antwoord op deze vragen zegt Krishn dat de man die onsterfelijke is God is. De aanbidding die de verwezenlijking van God verzekert is adhyatm; het is de kennis die de mannen onder de gemeenschappelijke noemer van het Innerlijke brengt door hen te bevrijden van de dominantie van maya. Het verwijderen van de aangeboren eigenschappen van de natuur die goede of slechte indrukken veroorzaken (sanskar)- de vernietiging van deze eigenschappen-is de perfecte realisatie van de actie. Hierna is geen actie meer nodig. Dus is de echte actie iets dat de bron van de beloningen die sanskar genoemd worden vernietigt.

Vergankelijke, sterfelijke wensen zijn adhibhoot. Met andere woorden, dat wat vernietigd is is het medium voor het scheppen van alle wezens. De Hoogste Geest is adhidaiv en in hem is de schat der goddelijkheid opgelost. Krishn zelf is adhiyagya in het lichaam, want alle opofferingen van yagya worden voor hem gedaan. Hij is de agent die de opofferingen tot stand brengt. En hij is ook de persoon waarin alle opofferingen opgelost worden. Adhiyagya is iemand die in het lichaam leeft, niet buiten het lichaam. De laatste vraag van Arjun is hoe hij (Krishn) op het einde gekend is. Krishn zegt hem dat mannen die hem en niemand anders beschouwen, en die het lichaam verlaten terwijl ze aan hem denken, hem kennen door de directe perceptie en een worden met wat zij waargenomen hebben. Aangezien zij hem altijd aanschouwd hebben, bereiken zij op het einde ook wat zij op elk ogenblik in gedachten hadden. Het is niet zo dat deze verwezenlijking na de fysieke dood komt. Indien de perfectie enkel na de fysieke dood zou komen dan zou Krishn niet onsterfelijk zijn. Indien dit het geval was dan zou hij niet de kennis hebben die gewonnen wordt uit de praktijk van spirituele discipline door een aantal levens. Het echte einde komt wanneer zelfs de hele beperkte geest stopt te zijn, waarna het proces van de aanvaarding van nieuwe lichamen voor altijd stilgezet wordt. De aanbidder vloeit dan in de Hoogste Geest en wordt daarna niet herboren.

Volgens Krishn is de herinnering de manier voor deze realisatie. Dus moet Arjun hiermee constant rekening houden en ten oorlog trekken. Hoe is het mogelijk om beide zaken onmiddellijk te doen? Is het dat waarnaar Krishn verwijst, namelijk de gebruikelijke praktijk van het vechten en tegelijkertijd het uitspreken van zijn naam? Herinnering, zoals hij het definieert, is ononderbroken contemplatie van hem zonder aan iets anders te denken. Wanneer herinnering zou verfijnd en intens is, die kan dan vechten? Welke oorlog is mogelijk met dergelijke intense absorptie van de geest op een enkel onderwerp. Inderdaad, de echte vorm van de “oorlog” wat het thema is van de Geeta verschijnt alleen wanneer een aanbidder ondergedompeld wordt in dergelijke totale en volledige beschouwing. Dit is ook de staat waarin de belemmerende eigenschappen van maya duidelijk zichtbaar zijn. Passie, woede, verbinding en aversie zijn onze meest gevreesde vijanden. Zij belemmeren het geheugen van de aanbidder en om hen te overwinnen moeten ze bestreden worden. Het hoogste doel wordt pas bereikt na de vernietiging van deze vijanden.

Dus wordt Arjun de raad gegeven om de heilige syllabus van OM op te zeggen, maar de vorm van Krishn te beschouwen, een adept in yog. Door deze naam op te sommen terwijl tegelijkertijd de gekende vorm van een nobele mentor voor de geest gehaald wordt, een verwezenlijkte of verlichte leraar, is dé sleutel tot een succesvolle aanbidding.

In het hoofdstuk heeft Krishn ook het probleem van de hergeboorte behandeld en gezegd dat de hele wereld, van Brahma zelf tot de laagste der wezens, zichzelf herhaalt. Maar zelfs nadat iedereen vernietigd is zal zijn (Krishn’s) subliem, onuitgesproken wezen en de constante devotie voor hem nooit ten einde lopen.

Een man die in yog geïnitieerd wordt krijgt twee wegen die hij kan bewandelen. Op de eerste van deze twee paden, gezegend met de straling van de perfecte kennis, bezeten door zes uitmuntende eigenschappen (versus 24), in een staat van opgaande beweging, en absoluut vrij van alle smet, wordt de aanbidder verzekerd van verlossing. Maar indien er zelfs de laatste imperfectie is met betrekking tot hem of eender welke glans die in de donkere

helft van een maand schijnt, en hij het lichaam in dergelijke staat verlaat, dan moet hij nóg eens een geboorte ondergaan. Aangezien hij echter een aanbidder geweest is, in plaats van voor altijd in het web van geboorte en dood verstrikt te zijn, wijdt hij zich na zijn nieuwe geboorte weer aan de taak te wijden van de volbrenging van zijn onafgewerkte aanbidding.

Dus, door het pad der actie in zijn volgende geboorte te volgen, kan de niet perfect aanbidder ook het hoogste doel bereiken. Krishn heeft vroeger ook gezegd dat zelfs een gedeeltelijke verwezenlijking van aanbidding niet stopt tot er sprake is van bevrijding van de grote vrees van leven en dood. Beide wegen zijn eeuwig en onverwoestbaar. De man die dit begrijpt is altijd constant en in rust. Dus wordt Arjun de raad gegeven om een yogi te zijn, want yogi overschrijden zelfs de heilige beloningen van de studie van de Ved, boetedoening, yagya, en liefdadigheid, om zo de ultieme bevrijding te bereiken.

Op verschillende plaatsen in het hoofdstuk wordt er verwezen naar het hoogste doel als zijnde de bereiking van God, die voorgesteld wordt als onuitgesproken, onvergankelijk, en eeuwig.

Aldus eindigt het Achtste Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Akshar Brahm Yog," of 'Yog met de onvergankelijke God'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Achtste Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 9

STREVEN NAAR SPIRITUELE VERLICHTING

Tot Hoofdstuk 6 heeft Kirshn een systematisch onderzoek naar yog uitgevoerd. Zijn exacte betekenis, zoals we gezien hebben, is het praktijk van yagya. Yagya betekent die speciale vorm van aanbidding die toegang tot God verleent, en waarin de hele geanimeerde en niet geanimeerde wereld opgeofferd wordt. De onsterfelijke essentie is gekend met de beperking van de geest en de ultieme oplossing van de beperkte geest zelf. De man die deelneemt aan wat uiteindelijk door yagya gegenereerd wordt is een echte verlichte man, een verwezenlijkte wijsgeer en een verwezenlijkte leraar die een is met de eeuwige God. Deze eenheid, waar de individuele en Kosmische Ziel een worden, wordt yog genoemd. De praktijk van yagya wordt actie genoemd. Krishn gaat dan verder in Hoofdstuk 7 zeggende dat de uitvoerders van deze actie hem samen met de alomtegenwoordige God, perfecte actie, adhyatm en adhidaiv kennen, evenals adhibhoot en adhiyagya. In Hoofdstuk 8 voegt hij er nog aan toe dat dit de redding is, zijnde het ultieme doel.

In dit hoofdstuk stelt hij de vraag over de grootheid van de Ziel die met yog doorstroomd wordt. Hoewel hij handelt is hij nog steeds een niet-uitvoerder. Naast de verlichting van de natuur en de invloed van zijn verwezenlijkte Ziel bevat het Hoofdstuk ook een waarschuwing voor dergelijke belemmeringen van andere goden op de weg van de uitvoering van yog; er wordt ook de nadruk gelegd op het belang van onderdak vinden bij een verwezenlijkte wijsgeer, een verwezenlijkte leraar, die door dergelijke Ziel bezeten is.

1. “De Heer zei, “Ik zal u wel instrueren samen met deze mysterieuze kennis, Oh de zondeloze, en hierna zult u van deze moeilijke wereld bevrijd worden.”

Door aan te bieden dat deze kennis gedeeld wordt met “vigyan”, wilt Krishn zeggen dat hij dit met de bereiking van een grote Ziel van verwezenlijking zal illustreren: hoe hij tegelijkertijd op alle plaatsen werkt, hoe hij verlicht, en hoe hij als een krijger steeds naast het Innerlijke staat. Door dit te weten zal Arjun bevrijd worden van deze wereld van miserie waar geluk niet duurzaam is.

2. “Deze (kennis) is de monarch van alle leerstof evenals van alle mysteries, zeer heilig, zonder twijfel godsvruchtig, eenvoudig uit te voeren, en onverwoestbaar.”

Zoals geïllustreerd is deze kennis de dominerende noot in het hele leerproces. Maar “leerproces” betekent hier niet een taal leren beheersen of naar school gaan zoals in de normale betekenis van het woord. Het echte leerproces is dat wat de man in staat stelt om het pad van God te bewandelen tot hij zijn redding tegenkomt. Indien hij verward geraakt in de arrogantie van zijn verwezenlijkingen of in de materiële wereld terwijl hij op weg is, dan is het duidelijk dat zijn leerproces mislukt is. Zijn leerproces is in dat geval niet de kennis maar een vleugje onwetendheid. Het is enkel een echt leerproces (rajvidya), spirituele verlichting, wat zonder twijfel nuttig is. Het is de koning van het hele “geheime leerproces”[1] omdat men dit leerproces enkel kan benaderen nadat de praktijk van yog perfect uitgevoerd is door de knopen van zowel kennis als onwetendheid los te maken. De heiligste van alle heiligen

---

श्री भगवानुवाच: इदं तु ते गुह्यतमं प्रवक्ष्याम्यनसूयवे।
ज्ञानं विज्ञानसहितं यज्ज्ञात्वा मोक्ष्यसेऽशुभात्।। १।।
राजविद्या राजगुह्यं पवित्रमिदमुत्तमम्।
प्रत्यक्षावगमं धर्म्यं सुसुखं कर्तुमव्ययम्।। २।।

1 Een van de verschillende betekenissen van het woord “Upanishad”. De kennis die in de Upanishads vervat is, is inderdaad heilig omdat het traditioneel enkel door die mannen geïnstrueerd wordt die, spiritueel gezien, klaar zijn om het te ontvangen en ervan te profiteren.

en gezegend met uitmuntendheid, is het ook zeer nuttig. Het nut ervan is zo transparant. Van zodra een man dit heeft wordt hij al beloond. Het is niet het blinde geloof dat we in het volgende leven zullen vinden indien we in dit leven godsvruchtig zijn. Dankzij het bewustzijn van zijn handeling is deze kennis onverwoestbaar en eenvoudig uit te voeren.

Yogeshwar Krishn heeft Arjun in Hoofdstuk 2 verteld dat het zaad van yog nooit vergaat. Door yog zelfs in geringe mate te bedrijven wordt de bevrijding van de grote vrees van herhaaldelijke geboorte en dood verleend. In Hoofdstuk 6 vroeg Arjun aan de Heer om hem het lot uit te leggen van de zwakke aanbidder die yog verliest en daarom aan de perceptie moet verzaken, zijnde de uiteindelijke doelstelling. Krishn zei toen dat de primaire behoefte erin bestaat om de weg van deze actie (yog) te kennen. Daarna, indien een man slechts enkele stappen uitvoert, wordt de door hem gewonnen beloning nooit vernietigd. Hij draagt zijn sankskar met zich tot het volgende leven en voert aldus dezelfde actie met elke geboorte uit. Door aldus yog in vele verschillende levens te bedrijven komt hij uiteindelijk bij de staat van redding aan, zijnde het hoogste doel. Hetzelfde punt wordt opnieuw behandeld in dit hoofdstuk wanneer Krishn zegt dat hoewel yog eenvoudig beoefend kan worden en onverwoestbaar is, vertrouwen hiervoor een onontbeerlijke eis is.

3. "Mannen die geen vertrouwen hebben in kennis, Oh Parantgap, bereiken mij niet en zijn gedoemd om in de sterfelijke wereld rond te dwalen."

Zelfs de geringste praktijk van deze dharm wordt nooit verwoest, maar de man wiens geest niet volledig gecentreerd is op het voorwerp van zijn aanbidding ondergaat de herhaaldelijke geboorte en dood in plaats van Krishn te bereiken. Nu spreekt de Yogeshwar over de alomtegenwoordigheid van God:

अश्रद्दधानाः पुरुषा धर्मस्यास्य परंतप।
अप्राप्य मां निवर्तन्ते मृत्युसंसारवर्त्मनि।। ३ ।।

4. "De hele wereld is van mij doorspoeld, het onuitgesproken Hoogste Wezen, en alle wezels dwalen in mij maar ik ben niet in hen."

De onuitgesproken vorm waarin Krishn bestaat loopt door elk atoom van het universum en alle levens hebben hierin hun leven. Maar dit is niet de reden waarom hij in een onuitgesproken vorm bestaat. Aangezien verwezenlijkte wijsgeren een zijn met de onuitgesproken God verzaken zij aan hun lichamen en handelen op dezelfde goddelijke wijze.

5. "Een zelfs alle wezens zijn niet in mij, en zo sterkt is de kracht van mijn yog-maya dat mijn Geest, de schepper en behoeder van alle wezens, in hen is."

Zelfs alle wezens zijn niet in Krishn omdat zij sterfelijk zijn en van de natuur afhangen. Maar zo groot is de yog dat hoewel hij alle wezens schept en onderhoudt, zijn Geest zich niet in hen bevindt. Ik ben in de vorm van het Innerlijke, maar niet in deze wezens. Dit is de verwezenlijking van yog. Krishn citeert een voorbeeld om dit punt te illustreren:

6. "Laat het geweten zijn dat alle wezens in mij dwalen zoals de grote wind die overal blaast iedereen in de hemel wegblaast."

De wind is altijd in de hemel, maar kan zijn helderheid niet veranderen en beïnvloeden. Analoog hiermee zijn alle wezens in Krishn maar hij is zoals de hemel. Het probleem van de kracht van yog is nu opgelost. Dus gaat Krishn met de volgende vraag verder over wat de yogi doet.

मया ततमिदं सर्वं जगदव्यक्तमूर्तिना।
मत्स्थानि सर्वभूतानि न चाहं तेष्ववस्थितः।। ४।।
न च मत्स्थानि भूतानि पश्य मे योगमैश्वरम्।
भूतभृन्न च भूतस्थो ममात्मा भूतभावनः।। ५।।
यथाकाशस्थितो नित्यं वायुः सर्वत्रगो महान्।
तथा सर्वाणि भूतानि मत्स्थानीत्युपधारय।। ६।।

7. "Alle wezens, Oh zoon van Kunti, bereiken mijn aard en vloeien in mijn aard op het einde van een cyclus (kalp) en ik schep hen opnieuw in het begin van een andere cyclus."

Hij herschept wezens zeer voorzichtig in het begin van een fase. Zij hadden vroeger al bestaan, maar waren misvormd. Nu geeft hij hen een meer verfijnde, perfecte vorm. Zij die in een staat van ongevoeligheid lagen worden zich nu bewust. Hij roept wezens ook op tot kalp in de andere betekenis van het woord. Naast "tijdcyclus" betekent kalp ook een verandering ten goede. Het is het begin van een kalp wanneer, ontsnappend van duivelse en negatieve impulsen, een man bij de schat van goddelijkheid komt; en het gaat ten einde wanneer de aanbidder een wordt met God. Een kalp stopt wanneer zijn doeleinden bereikt zijn. Het begin van aanbidding is het begin, terwijl de verwezenlijking op het punt waar het doel waargenomen wordt het eindpunt is wanneer de Ziel, bevrijd van gevoelens zoals bereiking en afwijzing, die invloed hebben op de schepping van alle wezens die opnieuw geboren moeten worden, in zijn identieke, eeuwige vorm dwaalt; Dit is wat Krishn wil zeggen met het feit dat wezens in zijn natuur vloeien.

Maar wat soort "natuur" kan bij een wijsgeer horen die de hele natuur afgewezen heeft en een geworden is met God? Overleeft deze natuur nog steeds? Zoals Krishn in de drieëndertigste vers van Hoofdstuk 3 gezegd heeft, bereiken alle wezens hun eigen natuur. Zij handelen in overeenstemming met hun overheersende eigenschap; en zelfs de wijsgeer die kennis bereikt heeft door de directe waarneming van handelingen in overeenstemming met zijn wil en bereidheid. Hij werkt voor het welzijn van de personen die gestreden hebben. Het gedrag-de levenswijze-van de wijsgeer die in de ultieme essentie dwaalt is zijn aard. Hij gedraagt zichzelf in overeenstemming met de staat van zijn wezen. Op het einde van

---

सर्वभूतानि कौन्तेय प्रकृतिं यान्ति मामिकाम्।
कल्पक्षये पुनस्तानि कल्पादौ विसृजाम्यहम्॥ ७॥

kalp bereiken mannen via dit gedrag levenwijze-de verwezenlijkte leraar, verwezenlijkte wijsgeren. Krishn geeft dan meer uitleg over de verwezenlijking door dergelijke grote Zielen.

8. "Ik vorm herhaaldelijk al deze wezens die hulpeloos afhankelijk zijn van hun aangeboren eigenschappen, in overeenstemming met hun actie."

De levenswijze aanvaarden die hem gegeven is; Krishn vormt en hervormt constant en met speciale voorzorg alle wezens die in hun eigen aard dwalen en die door de drie eigenschappen beheerst dorden: hij roept ze op om zich naar de staat van zijn eigen Innerlijke te begeven. Betekent dit echter dan hij ook door actie gebonden is?

9. "Ongebonden en niet geïnteresseerd in deze handelingen, Oh Dhananjay, ben ik niet gebonden door actie."

Volgens de negende versie van Hoofdstuk 4 is de actie van een wijsgeer onwerelds. De vierde vers van dit hoofdstuk zegt dat hij op een onuitgesproken manier werkt. Nu zegt Krishn hier opnieuw hetzelfde: dat hij niet gebonden is door de acties die hij uitvoert. Aangezien de eenheid van zijn Ziel met de Hoogste Geest een staat van verbinding met hem veroorzaakt heeft, is hij niet langer gebonden door actie. Aangezien hij nu zijn tanden gezet heeft in het doel zelf dat door actie bereikt wordt is hij niet verplicht om dit te doen.

Tot nu toe werd de vraag gesteld over de verhouding tussen handelingen van aard en de aangeboren eigenschapen-van de levenswijze en actie van de wijsgeer. Nu wat is dat wat maya schept door de eigenschap die van Krishn is aan te nemen? Dat is ook Kalp.

प्रकृतिं स्वामवष्टभ्य विसृजामि पुनः पुनः।
भूतग्राममिमं कृत्स्नमवशं प्रकृतेर्वशात्।। ८।।
न च मां तानि कर्माणि निबध्नन्ति धनंजय।
उदासीनवदासीनमसक्तं तेषु कर्मसु।। ९।।

10. "In verbinding met mij, Oh zoon van Kunti, vormt mijn maya deze wereld van het geanimeerde en het niet geanimeerde, en wordt de wereld opgelost als een wiel van herhaling omwille van de hierboven vermelde reden."

Door de deugdzaamheid van zijn geest die de hele wereld binnendringt vormt deze maya (de aard met drie eigenschappen, met zowel achtvoudige ongevoelige als bewuste vormen) de geanimeerde en niet geanimeerde wereld. Dit is de kleine kalp en het is omwille van deze reden dat de wereld zijn cyclus uitvoert van geboorte en dood-van komen en gaan. Deze lage kalp die door de wereld gevormd wordt, veranderbaar en verwoestbaar, is door maya op basis van de aangeboren eigenschap van Krishn gevormd. Het is niet door hem gemaakt, maar de kalp van de zevende vers, die het begin van het Hoogste doel markeert, is een schepping van de wijsgeer zelf. In deze kalp is hijzelf de uitvoerder die voorzichtig schept, maar in de andere kalp is de aard de agent op basis waarvan door loutere weerspiegeling van zijn kracht de staat schept waarin er een verandering van lichamen; van tijd, en van leeftijden plaatsvindt. Maar hoewel Krishn alles overtuigend is, kennen de afgezworen mannen hem nog niet.

11. "De afgezworen mannen die mijn laatste wezen niet kennen beschouwen mij in de menselijke vorm als zijnde slechts een lage sterfelijke."

De onwetenden die zijn identiteit met de Hoogste Geest niet kennen, de God van alle wezens, beschouwen Krishn als menselijk en bijgevolg miserabel. Hij dwaalt in de opgewonden staat van die Hoogste Geest die de God van alle wezens is, maar onwetende mannen kennen het niet omdat hij in geestelijke vorm verschijnt. Zij beschouwen hem als een man. En zij treft feitelijk nauwelijks schuld. Wanneer zij naar Krishn kijken zien zij enkel het lichaam

---

मयाध्यक्षेण प्रकृतिः सूयते सचराचरम्।
हेतुनानेन कौन्तेय जगद्विपरिवर्तते।। १०।।
अवजानन्ति मां मूढा मानुषीं तनुमाश्रितम्।
परं भावमजानन्तो मम भूतमहेश्वरम्।। ११।।

van de grote Ziel. Hoe moeten zij dan in hemelsnaam weten dat hij in het wezen van de grot God dwaalt? Nu wordt uitgelegd waar zij niet in staat zijn om de waarheid te verwezenlijken.

12. **"De onwetenden zijn, zoals boze geesten, getroffen door de eigenschap van duister en dus zijn hun hoop op actie en kennis allemaal tevergeefs."**

De onbewuste mannen zijn bezeten door futiele hoop (die nooit vervuld kan worden), futiele actie (die bindt) en futiele kennis (die echt ontwetend is). Liggend in de afgrond van onbewustzijn en gekenmerkt door de lichtgelovige aard van duivels en demonen, door duivelse aard, geloven zijn dan Krishn alleen maar een man is. Demonen en duivels vertegenwoordigen enkel en alleen een geesteseigenschap die niets te zien heeft met een kaste of categorie. Mannen met dergelijke neiging zijn onbekwaam om de realiteit van Krishn te kennen, maar wijsgeren kennen en aanbidden hem.

13. **Maar, "Oh Parth, zij die onderdak gevonden hebben in de goddelijke aard en mij kennen als de eeuwige, onvergankelijke bron van alle wezens, aanbidden mij met perfecte devotie".**

De wijsgeren die onderdak zoeken in godsvruchtige impulsen, de schat van goddelijkheid, en Krishn beschouwen als de primaire bron van alle wezens, onuitgesproken en eeuwig, beschouwen hem altijd hem alleen met aanbidding en zonder dat de gedachte van iemand anders ook maar eventjes in hun geest komt. De volgende vers praat over de wijze van deze aanbidding.

14. **"Altijd bezig met het opzeggen van mijn naam en deugden, altijd actief om mij te verwezenlijken, en mijn constant gehoorzamend, aanbidden aanbidders met een grote vastberadenheid mijn met onverdeeld geloof."**

मोघाशा मोघकर्माणो मोघज्ञाना विचेतसः।
राक्षसीमासुरीं चैव प्रकृतिं मोहिनीं श्रिताः।। १२।।
महात्मानस्तु मां पार्थ दैवीं प्रकृतिमाश्रिताः।
भजन्त्यनन्यमनसो ज्ञात्वा भूतादिमव्ययम्।। १३।।
सततं कीर्तयन्तो मां यतन्तश्च दृढव्रताः।
नमस्यन्तश्च मां भक्त्या नित्ययुक्ता उपासते।। १४।।

Door vastberaden gevolg te geven aan de actie van aanbidding, diep buigend voor Krishn als blijk van verering en in hem dwalend, streven mannen die de waarheid kennen ernaar om hem te verwezenlijken en hem met permanente en diepgaande devotie te aanbidden. Zij zijn constant bezig met de actie van herinnering en opsomming, wat niets anders is dan de yagya wat reeds verklaard werd. Hier wordt hetzelfde bonding herhaald.

15. "Terwijl sommige mij door gyan-yagya als de alomtegenwoordige Hoogste Geest aanbidden met het gevoel dat ik alles ben, vereren anderen mij met een gevoel van identiteit, sommigen met een gevoel van afgescheiden van mij te zijn (mij te beschouwen als een meester en zichzelf als dienstboden), terwijl nog anderen mij op een heel andere wijze aanbidden."

Mannen die zich bewust zijn van de realiteit aanbidden Krishn door de opgelegde Weg van Discriminatie of Kennis te volgen, na een correcte evaluatie van hun sterke en zwakke punten, evenals hun eigen kracht. Anderen aanbidden hem met een gevoel van identiteit met hem-het gevoel dat zij een met hem moeten zijn door zichzelf op te lossen van alles wat anders is; en zij vereren hem met totale onderwerping van de Weg van de Zelfloze Actie. Gelijktijdig zijn er nog vele andere vormen van aanbidding. Dit zijn echter allemaal enkel de hogere en lagere fasen van dezelfde spirituele naleving, yagya genaamd. Yagya begint met aanbidding, maar hoe wordt het uitgevoerd? Door zijn eigen inbreng is Yogeshwar Krishn zelf de uitvoerder van yagya. Indien de wijsgeer niet als de menner optreedt is de succesvolle verwezenlijking van yagya onmogelijk. Het is alleen door deze hulp dat de aanbidder in staat is om de fase van spirituele verwezenlijking te kennen waar hij staat en het punt op de weg die hij bereikt heeft. Krishn spreekt daarna over de uitvoerder van yagya.

ज्ञानयज्ञेन चाप्यन्ये यजन्तो मामुपासते।
एकत्वेन पृथक्त्वेन बहुधा विश्वतोमुखम्।। १५।।

16. "Ik ben de actie die ondernomen wordt, de yagya, de vervulling van vroegere beslissingen, de heler, de heilige speler, de offerande evenals het heilige vuur, en ik ben ook de opgeofferde handeling der offerande."

Krishn is de uitvoerder-de agent. In werkelijkheid is de kracht achter de aanbidder die hem steeds opnieuw motiveert die van de aanbeden God. Dus is de verwezenlijking van de aanbidder uitsluitend een geschenk van hem. Hij is ook de yagya die de aangewezen wijze van aanbidding is. De man die van de nectar proeft die gemaakt wordt door de succesvolle verwezenlijking van yagya is een met de eeuwige God. Krishn is ook de offerande, want het is in hem dat de eindeloze sanksar van het verleden opgelost wordt; hun ultieme wens wordt door hem verstrekt. Hij is ook de remedie die de ziekte der wereldse miserie heelt. Mannen worden bevrijd van deze kwaal door hem te bereiken. Hij is ook de heilige toverformule die aan de god opgeofferd wordt, want het is hem die de sterkte verstrekt waarmee de geest zich op de ademhaling concentreert. Door de man te zijn die bijdraagt tot de sterkte in zijn daad is hij ook de zaak die als offerande gebruikt wordt. Hij is ook het heilige vuur, omdat alle wensen van de geest verbrand worden in deze stralende vlam. En hij is de heilige handeling van yagya.

Hier spreekt Krishn herhaaldelijk in de eerste persoon: "Ik ben ... Ik ben". Het gevolg hiervan is dat alleen hij het is die onafscheidelijk met het individuele Innerlijke als een bron voor inspiratie staat en de naleving van yagya voor de succesvolle uitvoering door constante verering verzekert. Dit wordt vigyan genoemd. De zeer vereerde Maharaj Ji zou ons herhaaldelijk vertellen dat de handeling van devote aanbidding niet begint tot de vereerde God verschijnt als de menner om elke ademhaling in de pas te houden. Wij mogen onze ogen sluiten, verenigd in de handeling van godsvruchtige verering, en de gevoelens door zware

---

अहं क्रतुरहं यज्ञः स्वधाहमहमौषधम्।
मन्त्रोऽहमहमेवाज्यमहमग्निरहं हुतम्।। १६।।

boetedoeningen onderdrukken, maar zolang de gewenste God niet naar het niveau afdaalt waar wij ons bevinden en onafscheidelijk en aandachtig bij het Innerlijke staat, kan de essentie van aanbidding niet bereikt worden. Dat is de reden waarom Maharaj Ji altijd zei "Indien jij mij volgt zal ik je alles geven." Dit is hetzelfde als het gezegde dat Krishn de uitvoerder van alles is.

17. "En ik ben ook de drager en behoeder van de hele wereld evenals de gever van beloningen voor actie; vader, moeder en ook de grootvader; de heilige, onvergankelijke OM die het waard is om gekend te worden; en alle Ved-Rig, Sam en Yajur".

Het is Krishn die de hele wereld ondersteunt. Hij is de "vader" die versterkt, de "moeder" die schept en geboorte geeft, en de "grootvader" die de oude bron is waar uiteindelijk alles naar toe stroomt. Hij is het waard om gekend te worden evenals de heilige OM die ook geïnterpreteerd mag worden als de gelijkenis van het Innerlijke met God (aham+akarah+Omkarah).

Deze OM (God) is identiek met hem en dus kan zijn Innerlijke gekend worden. Hij is ook de agent van de drie delen van de naleving van yog; Rid-geschikt bidden-Sam-gelijkheid van geest; en Yayur-de opgedragen yagya voor de eenheid met de Hoogst Geest."

18. "Ik ben het hoogste doel, de onderhouder en de Heer van allen, de maker van het goede en het slechte, de woonplaats en toevluchtsplaats voor iedereen, de goeddoener die niets terug wil krijgen, het begin en het einde, de bron evenals de plaats waar alle wezens ontbonden worden, en ook de onverwoestbare primaire energie".

Krishn is de redding die het ultieme doel is dat iedereen wenst te bereiken. Zoals de getuige die op uitkijk staat en alles kent, is

---

पिताहमस्य जगतो माता धाता पितामहः।
वेद्यं पवित्रमोंकार ऋक्साम यजुरेव च।। १७।।
गतिर्भर्ता प्रभुः साक्षी निवासः शरणं सुहृत्।
प्रभवः प्रलयः स्थानं निधानं बीजमव्ययम्।। १८।।

hij de meester van alle wezens. Hij is de onverwoestbare primaire oorzaak en hij is ook de vloek (vernietiging) waarin al het goede en kwade opgelost wordt. Hij bezit al deze glories. Bovendien

19. **"Ik ben de zon die brandt, ik trek de wolken en laat hen ook regenen, en, Oh Arjun, ik ben de tocht der onsterfelijkheid evenals dood, en ik ben ook zowel stof als schaduw."**

Hij is de zon, de gever van licht, en toch zijn er velen die men als onecht beschouwen. Dergelijke mannen zijn het slachtoffer van sterfelijkheid en dus is Krishn ook de bestraffing die hen treft.

20. **"Mannen die godsvruchtige daden doen, met instemming van de drie Ved, die van nectar geproefd hebben en zichzelf van zonde bevrijd hebben, en die naar hemels bestaan streven door mij door yagya te aanbidden, gaan naar de hemel (Indrlok) en genieten van goddelijke geneugten als een beloning voor hun godsvruchtige handelingen".**

Hoewel zijn alle drie de delen van aanbidding-bidden behoeften (Rig), gelijk gedrag (Sam), en eenheid (Yajur), de deelname aan het gedimde licht van de maand (Rayi, de vormgevende stof), zichzelf bevrijden van zonde, en Krishn aanbidden door de voorgeschreven wijze van yagya, bidden dergelijke mannen opdat zij de hemel zouden bereiken, reden waarom zij beloond worden met sterfelijkheid en herboren moeten worden. Zijn aanbidden hem en nemen ook de aangegeven wijze aan, maar zij smeken om hemels genot. Dus, nadat zij voor hun daden beloond worden, gaan zij naar de offerande van Indr[2] en genieten van hemelse geneugten van goden. Krishn is dus ook de verstrekker van deze geneugten.

तपाम्यहमहं वर्षं निगृह्णाम्युत्सृजामि च।
अमृतं चैव मृत्युश्च सदसच्चाहमर्जुन॥ १९॥
त्रैविद्या मां सोमपा: पूतपापा यज्ञैरिष्ट्वा स्वर्गतिं प्रार्थयन्ते।
ते पुण्यमासाद्य सुरेन्द्रलोक- मश्नन्ति दिव्यान्दिवि देवभोगान्॥ २०॥

2 Koning der Goden in de Hindu mythologie zoals Zeus in de Griekse mythologie.

21. "Met de geleidelijke slijtage van de beloningen van hun godsvruchtigheid, keren zijn terug naar de sterfelijke wereld nadat zij van de geneugten van de hemel genoten hebben; en het is dan dat zij die op zoek zijn naar toevlucht in de naar wens georiënteerde handeling, voorgeschreven door de drie Ved, veroordeeld worden tot de herhaaldelijke dood en geboorte."

De yagya die zij uitvoeren evenals hun drievuldigheid betekent bidden, gelijkheid van geest en toewijding die een maakt, dezelfde is, en zij zoeken ook toevlucht bij Krishn, maar zij moeten onderworpen worden aan hergeboorte omwille van hun wensen. Dus is het uitermate belangrijk dat de wens volledig onderworpen wordt. Maar wat is het log van de mannen die van alle wensen bevrijd worden?

22. "Ikzelf bescherm de yog van mannen die in mij leven en die mij onbaatzuchtig aanbidden, en mij constant als God herinneren.

Krishn zelf draagt de last van de vooruitgang van de aanbidder op het pad van yog. Hij neemt de verantwoordelijkheid voor de bescherming van zijn yog op zich. Ondanks dit feit vertonen mannen de neiging om andere goden te aanbidden.

23. "Hoewel zelfs zeer grote aanbidders mij inderdaad in andere goden aanbidden, druist de aanbidding tegen de hen opgedragen regel in en zijn zij bijgevolg ten prooi gevallen van onwetendheid".

Yogeshwar Krishn heeft hier voor de tweede keer het onderwerp van andere goden behandeld. Het was in de verzen 20-23 van

---

ते तं भुक्त्वा स्वर्गलोकं विशालं क्षीणे पुण्ये मर्त्यलोकं विशन्ति।
एवं त्रयीधर्ममनुप्रपन्ना गतागतं कामकामा लभन्ते ।। २१ ।।
अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जना: पर्युपासते।
तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम् ।। २२ ।।
येऽप्यन्यदेवता भक्ता यजन्ते श्रद्धयान्विता:।
तेऽपि मामेव कौन्तेय यजन्त्यविधिपूर्वकम् ।। २३ ।।

Hoofdstuk 7 van de eerste Arjun vertelde dat mannen wiens wijsheid verrukt wordt door wensen andere goden aanbidden, en dat er echt geen sprake is van dergelijke gehelen. Het is Krishn die het geloof van dergelijke aanbidders stimuleert en versterkt, onafhankelijk van de neiging van deze aanbidders, een Peepal boom, een stuk rots, een verlaten Geest, of een goddin. Hij is ook de verstrekker van hun beloningen. De vruchten van devotie worden zonder twijfel door deze aanbidders bereikt, maar de beloningen die zij krijgen zijn momenteel en van een dag. Zij zijn hier vandaag, maar zij zullen morgen verbruikt zijn nadat men van hen genoten heeft. Zij verslijten terwijl de beloningen van de echte aanbidders van Krishn nooit vernietigd worden. Dus is het enkel de onwetenden wiens rijkdom gestolen is door de wens die andere goden aanbidt.

In de verzen 23-25 van dit hoofdstuk legt Yogeswhar Krishn er nog eens de nadruk op dat zij die andere goden aanbidden ook hem aanbidden, maar dat hun aanbidding niet correct is omdat deze vorm van aanbidding niet opgedragen is. Er is geen macht zoals goden en de poging om hen te verwezenlijken is daarom zoals het streven naar het onwerkelijke. Maar wat is er precies verkeerd met de aanbidding van andere goden indien het in feite om de aanbidding van Krishn zelf gaat? Krishn beantwoordt deze vraag als volgt:

24. "Zij moeten de hergeboorte ondergaan omdat zij onwetend zijn over de realiteit die zegt dat ik de genieter evenals de meester van alle yagya ben."

Krishn is de genieter van yagya omdat alles wat opgeofferd wordt in hem opgelost wordt. Hij is de persoon zonder zegening zijnde het resultaat van yagya en ook de meest van de heilige rite. Maar zij dit niet weten vallen uit de gratie. Zij worden verwoest, raken soms in de valstrik van aanbidding van andere goden en soms in het web van hun eigen begeerten. Tot zij de essentie niet

---

अहं हि सर्वयज्ञानां भोक्ता च प्रभुरेव च।
न तु मामभिजानन्ति तत्त्वेनातश्च्यवन्ति ते।। २४।।

waargenomen hebben zijn zij ontdaan van zelfs de eeuwig durende vervulling van hun begeerten. Wat er uiteindelijk van hen komt wordt in de volgende vers onthuld:

25. "Mannen die goden aanbidden bereiken goden, aanbidders van voorouders bereiken hun voorouders, aanbidders van wezens bereiken de staat van wezens, en mij aanbidders bereiken mij."

Eerder dan echt goden bereiken zijn zij niet bestaand, hun aanbidders bedriegen hen enkel en alleen. Zij die hun voorouders aanbidden raken verstrikt in het abisme van het verleden. Aanbidders van wezens eindigen in sterfelijke lichamen. Maar zij die zich volledig tot Krishn wijden bereiken hem. Hoewel nog altijd in hun sterfelijke lichamen worden zij echt een met hem. Dat is de eenheid van de aanbidder met de aanbeden God. En dergelijke aanbidders zijn nooit gegriefd. Meer zelfs, zelfs de wijze van deze aanbidding van Krishn is zo eenvoudig:

26. "Ik aanvaard graag de offeranden van bladen, bloemen, fruit en water die de zelfloze aanbidder mij met echte devotie aanbiedt."

Deze liefdevolle acceptatie door Krishn van alle offeranden door de eerlijke en devote aanbidder is het begin van de echte devotie. Daarom,-

27. "Moet jij, Oh zoon van Kunti, mij alles bieden wat je doet, eet, als offerande geeft, evenals je boetedoening."

Krishn zal de verantwoordelijkheid dragen voor het bewaren van de sfeer van Arjun's yog indien hij al zijn daden uitvoert, van

---

यान्ति देवव्रता देवान् पितृन्यान्ति पितृव्रताः।
भूतानि यान्ति भूतेज्या यान्ति मद्याजिनोऽपि माम्।। २५।।
पत्रं पुष्पं फलं तोयं यो मे भक्त्या प्रयच्छति।
तदहं भक्त्युपहृतमश्नामि प्रयतात्मनः।। २६।।
यत्करोषि यदश्नासि यज्जुहोषि ददासि यत्।
यत्तपस्यसि कौन्तेय तत्कुरुष्व मदर्पणम्।। २७।।

de nederige handeling van eten tot de mortificatie van zijn geest en zijn gevoelens om hen te vormen in overeenstemming met de aard van zijn verzoek, met een gevoel van totale onderwerping.

28. **"Bezeten door de yog van verzaking door de opoffering van al uw handelingen, wordt u bevrijd van goede en slechte vruchten die de gevolgen van actie zijn, en word ik verwezenlijkt."**

In de hierboven vermelde drie verzen heeft Krishn systematisch de middelen van verwezenlijking en hun resultaat behandeld. De drie voorgestelde manieren zijn: in de eerste plaats de offerandere van nederige giften zoals bladen en bloemen, fruit en water met totale devotie; in de tweede plaats, de uitvoering van actie met een gevoel van toewijding, en, last but not least, de volledige verzaking aan de geest van zelfopoffering. Door hen te beoefenen zal Arjun zonder twijfel bevrijd worden van de lasten van actie en door deze bevrijding zal hij de hoogste staat van Krishn bereiken. De begrippen "bevrijding" en "verwezenlijking" zoals hier gebruikt vullen elkaar aan. Krishn spreekt daarna over het nut dat volgt uit de verwezenlijking van zijn staat door de aanbidder.

29. **"Hoewel ik zelfs in alle wezens ben en er geen enkele is die mij hetzij dierbaar hetzij afstootbaar is, blijven aanbidders die mij beschouwen in mij en ik in hen."**

Krishn penetreert op dezelfde wijze in alle wezens, maar hij heeft een speciale relatie met zijn volledige toegewijde aanbidders, want zij leven in hem en hij in hen. Dit is de enige relatie die hij kent. De geest en het hart van de aanbidder overstromen met de aanwezigheid van Krishn en dan is er geen verschil tussen de ene en de andere. Betekent dit echter dat enkel de gelukkigste het

---

शुभाशुभफलैरेवं मोक्ष्यसे कर्मबन्धनैः।
संन्यासयोगयुक्तात्मा विमुक्तो मामुपैष्यसि।। २८।।
समोऽहं सर्वभूतेषु न मे द्वेष्योऽस्ति न प्रियः।
ये भजन्ति तु मां भक्त्या मयि ते तेषु चाप्यहम्।। २९।।

voorrecht kennen om deze handeling van goddelijke aanbidding te ondernemen? Met de woorden van Yogeswhar Krishn:

30. "Zelfs indien een man met het laagste gedrag mij onophoudelijk aanbidt dan is hij het waard om beschouwd te worden als een heilige omdat hij een man van echte oplossing is."

Indien zelfs een man van slechte dagen Krishn herinnert en aanbidt, gelovend dat er, behalve Krishn, geen object of god is die het waard is om aanbeden te worden, dan is hij klaar om beschouwd te worden als een wijsgeer. Hij is nog altijd geen heilige, maar er is gelijktijdig niet eens de minste twijfel dat hij er een zal worden, want hij heeft zich met echte doorzetting aan de taak gewijd. Dus heeft iedereen, hij en ik, onafhankelijk van de omstandigheden van onze geboorte, recht om de handeling van aanbidding. De enige voorwaarde is dat de aanbidder een mens is, omdat de man alleen in staat is om over te gaan tot echte oplossing. Geeta wordt bedoeld voor de opheffing van zondaars, zoals Krishn zegt.-

31. "Dus wordt hij binnenkort godsvruchtig en bereikt hij de eeuwige vrede en zo, Oh zoon van Kunti, moet hij zonder twijfel weten dat mij aanbidder nooit vernietigd zal worden."

Indien in aanbiddende beschouwing verdiept, wordt zelfs een slechte man al snel godsvruchtig, een met de almachtige God. Arjun wordt gezegd om niet te vergeten dat de echte aanbidder van Krishn nooit vernietigd zal worden. Zelfs indien de inspanning een beetje nalaat begint het volgende leven op dat punt waar het in het vorige opgehouden werd, beginnende met wat van tevoren gedaan werd. Aldus bereikt de aanbidder de hoogste vrede. Daarom

---

अपि चेत्सुदुराचारो भजते मामनन्यभाक्।
साधुरेव स मन्तव्यः सम्यग्व्यवसितो हि सः।। ३०।।
क्षिप्रं भवति धर्मात्मा शश्वच्छान्तिं निगच्छति।
कौन्तेय प्रतिजानीहि न मे भक्तः प्रणश्यति।। ३१।।

hebben alle mannen, slechte én goede, het recht om te beschouwen en te aanbidden. Meer dan dit,-

32. "Aangezien zelfs vrouwen, Vaishya en Shudr, wiens geboorten beschouwd worden als laag, Oh Part, het hoogste doel bereiken door toevlucht in mij te zoeken..."

Door licht op de duivelse aard te werpen legt Krishn in de verzen 7-21 van Hoofdstuk 16 uit dat zij die hun heilige voorschriften opgeven en enkel uit eigen naam bidden de meest verwerpelijke wezens zijn. Zij die tevergeefs bidden zijn enkel en alleen yagya bij naam en zijn wreed en zondig. "Vaishya" en "Shudr" staan, zoals we gezien hebben, voor verschillende fasen van het pad dat naar God leidt. Vrouwen werden soms vereerd en soms vernederd, maar zij evenals Vaishya en Shudr hebben hetzelfde recht op de uitvoering van yog. Dus is de beleving van Geeta voor de hele mensheid, voor iedereen, onafhankelijk van hun gedrag en geboorte. Het instrueert ons allen zonder discriminatie over wat godsvruchtig is. De Geeta belichaamt dus een universeel bericht.

33. "Men hoeft helemaal niet te zeggen dat aangezien de godsvruchtige Brahmin en de koninklijke wijsgeren (rajashi) de redding bereiken, u ook moet verzaken aan dit miserabel, een dag durende, sterfelijke lichaam en altijd in mijn aanbidding moet zijn".

Behalve deze mannen en vrouwen in de Brahmin en Kshatriya rajarshi fasen ligt de ultieme absolutie binnen het bereik van aanbidders in de fase van Vaishya, evenals Shudr. Brahmin is enkel een bijzondere fase van spirituele groei die gezegend is met alle deugden die de individuele Ziel naar de Hoogste Geest leiden. Dat wat de beloningen van vrede, nederige zoektocht, perceptie, beschouwing en bereidheid om de tekenen die door een wijsgeer

---

मां हि पार्थ व्यपाश्रित्य येऽपि स्युः पापयोनयः।
स्त्रियो वैश्यास्तथा शूद्रास्तेऽपि यान्ति परां गतिम्।। ३२।।
किं पुनर्ब्राह्मणाः पुण्या भक्ता राजर्षयस्तथा।
अनित्यमसुखं लोकमिमं प्राप्य भजस्व माम्।। ३३।।

aangebracht zijn te volgen is de staat van Brahmin. Een Kshatriya die een wijsgeer geworden is door zijn godsvruchtig leven en strenge devotie is verrijkt met de geest van verwezenlijking, gevoel voor autoriteit, en een natuurlijke weerstand om ondernomen stappen te verlaten. De yogi die deze fase van yog bereikt hebben zullen vanzelfsprekend hun reis met succes voltooien. Dus moet ook Arjun aan dit vreugdeloze en vergankelijke lichamelijke lichaam verzaken om zichzelf tot de aanbidding van Krishn te wijden.

Het is de vierde keer dat Krishn hier gesproken heeft van de vier varn-Brahmin, Ksatriya, Vaishya, en Shudr. Hij heeft in Hoofdstuk 2 gezegd dat er geen betere weg is dan oorlog te voeren voor een Kshatriya; en bijgevolg heeft hij in Hoofdstuk 3 toegevoegd dat zelfs de uitvoering van de aangeboren dharm beter is. In Hoofdstuk 4 zei hij dat hij de schepper van de vier varn is. Hiermee wordt bedoeld, zoals herhaaldelijk benadrukt, dat hij de actie in vier fasen verdeeld heeft op basis van hun aangeboren eigenschappen. De uitvoering van yagya is de ene opgedragen taak en zij die het doen horen bij vier categorieën. Op het punt waar een aanbidder op de weg geïnitieerd wordt is hij een Shudr omwille van zijn onpassende kennis. Wanneer hij een gedeeltelijke capaciteit voor verwezenlijking bereikt heeft en een bepaalde spirituele rijkdom opgebouwd heeft, dan wordt dezelfde aanbidder een Vaishya. Wanneer hij nóg hoger gaat en wanneer hij de kracht krijgt om zijn weg te banden door de drie eigenschappen van natuur, wordt hij een aanbidder van de Kshatriya categorie. En dezelfde aanbidder wordt naar de status van een Brahmin gebracht wanneer hij ondergedompeld wordt met de kwaliteiten die de Ziel met God verenigt. Kshatriya en Brahmin aanbidders zijn korter bij de verwezenlijking dat de Vaishya en Shudr. Aangezien zelfs deze laatsten verzekerd zijn van de uiteindelijke zegening is er nauwelijks behoefte om te spreken over vele aanbidders die een hogere status bereikt hebben.

Dus, de Upahishad, waarvan Geeta een abstract is, verstrikt in allusies naar vrouwen die met de hoogste kennis van God beloond werden. Zelfs alle sterkte maar vergeefse pogingen om de rechten en verboden te codificeren die voortspruiten uit de spirituele en conventionele studie van het deel van Ved dat als het Work bekend

staat, kan ons niet de onbetwistbare verzekering doen loochenen van Krishn die zegt dat vrouwen evenals mannen kunnen deelnemen aan de opgedragen actie van de uitvoering van aanbidding die yagya genoemd wordt. Dus moeten zijn laatste woorden tot Arjun in het hoofdstuk beschouwd worden als stimulerende woorden om de daad van aanbidding met echte devotie tot stand te brengen.

34. "Indien, door toevlucht in mij te zoeken met een totale devotie van het Innerlijke, beschouwt u, herinnert u met nederige verering, en aanbidt u mij alleen (Vasudev), dan zult u mij bereiken."

Door niemand behalve Krishn te herinneren en door de geest te beperken van gedachten die niet aan hem gewijd zijn, zijn de echte devotie, onophoudelijke meditatie en de opsomming van nederige verering, en een totale absorptie van de Ziel in hem de voorafgaande eisen voor Arjun evenals voor andere aanbidders die de onveranderbare, eeuwige Hoogste Geest in hem verwezenlijken.

Door Arjun een zondeloze aanbidder te noemen heeft Krishn hem in het begin van het hoofdstuk gezegd dat hij hem de mysterieuze kennis van God zou uitleggen en verduidelijken, Gezegend met wat hij nodig zou hebben om met deze wereld van miserie te breken, en nadat hij te weten gekomen was dat er niets anders voor hem zou overblijven. Met deze kennis zal hij bevrijd zijn van de banden van de wereld. Dus is deze kennis de koning van alle kennis. Echte kennis is dat wat toegang geeft tot de Hoogste Geest en wat zeker en vast godsvruchtig is. Het is ook de "heilige instructie" omdat het de uitmuntendheid van God onthult.

Het is duidelijk vruchtbaar, eenvoudig uit te voeren, en onvergankelijk. Indien wij erin slagen om dit ook maar een beetje te beoefenen, dan worden wij bevrijd van de grote vrees van herhaaldelijke geboorde en dood. Wanneer we dit zelfs in geringe mate uitvoeren wordt de verkregen beloning nooit vernietigd en

---

मन्मना भव मद्भक्तो मद्याजी मां नमस्कुरु।
मामेवैष्यसि युक्त्वैवमात्मानं मत्परायणः।। ३४।।

zal de uitvoerder er uiteindelijk in slagen om het hoogste doel te bereiken. Maar er is een voorwaarde voor deze verwezenlijking. Eerder dan de uiteindelijke zegening te vinden wordt de man die van geloof ontdaan is in de kwade mazen van het wereldse leven verstrikt.

Yogeshwar Krishn heeft ook in het hoofdstuk gesproken over de grootheid van yog. Het broederschap van grief verlaten is yog. Dat wat volledig bevrijd is van zowel verwezenlijking als aversie tegen de wereld is yog. Yog is de naam van eenheid met de sublieme essentie die God is. De verwezenlijking van God is de culminatie van yog. Arjun werd gezegd dat hij de autoriteit van de wijsgeer die hem in yog geïnitieerd heeft in acht moest nemen. Aangezien Krishn zo'n yog is, hoewel hij de schepper en onderhouder van alle wezens is, is zijn Geest niet in hem. Hij dwaalt in de identieke Hoogste Geest en zo wordt hij een met hem. Zoals de wind door de hemel waait en de helderheid niet volledig kan oplossen, is hij, hoewel alle wezens binnen Krishn zitten, niet met hen verbonden.

Krishn vormt en verfijnt wezens voorzichtig in het begin van kalp en op het einde bereiken al deze wezens zijn aangeboren aard of, met andere woorden, de yog-de levensweg en het onuitgesproken bestaan van de wijsgeer. Dergelijke wijsgeer overschrijdt de weg der natuur na het ogenblik van perceptie en hoewel hij constant in zijn innerlijke dwaalt werkt hij voor het goede van de mensheid. Dit is de levenswijze van de wijsgeer en het gedrag van deze levenswijze is de natuur van een wijsgeer.

Terwijl Krishn de schepper is die wezens naar zelfverbetering leidt, is de andere schepper de met drie eigenschappen uitgeruste natuur die in verbinding met hem de wereld van het geanimeerde en het niet geanimeerde brengt. Dit is ook kalp, gekenmerkt door een constante verandering van lichamen, van eigenschappen, en van tijd. Goswami Tulsidas heeft hetzelfde beschreven als peilloos, de donkere put van werelds leven waarin alle wezens in kwade en verschrikkelijke miserie liggen. De natuur is verdeeld in kennis en onwetendheid. Onwetendheid is slecht en pijnlijk en op dit vlak dwaalt een wezen als een gevangene. Gekweld door onwetendheid wordt hij door tijd, actie en de natuurlijke eigenschappen

belemmerd. In tegenstelling hiermee staat de yog-maya, de maya der kennis, waarvan Krishn zelf de schepper is. Het is deze yog-maya die de wereld vormt en de eigenschappen van de natuur zijn afhankelijk van zijn kracht. De kwaliteit van het goed doen behoort enkel en alleen tot God. Terwijl er geen uitmuntendheid is in de natuur die niet vergankelijk is, is het bewustzijn van God kennis de wezens ernaar doet streven om deze staat van perfectie te bereiken.

Dus zijn er twee soorten kalp. Een van hen is de cyclus van de verandering van object, lichaam en tijd-verwezenlijkt door natuur in samenwerking met Krishn. Maar de andere, hoge kalp, die de verfijning naar de Ziel brengt, wordt gevormd door verwezenlijkte wijsgeren; het zijn zij die het bewustzijn in de inerte natuur van wezens brengt. Het begin van de aanbidding is het begin van deze kalp, terwijl de succesvolle voltooiing van aanbidding zijn einde markeert, waarmee de ziekte van de wereldse miserie geheeld en vervangen wordt door een totale absorptie in God. Op dit punt bereikt de yogi de levensweg van Krishn evenals de staat. De levensweg van de wijsgeer na de verwezenlijking is zijn natuur.

Heilige teksten vertellen ons dat een kalp enkel voltooid wordt met de loop van de vier tijdperken (yug), na dewelke er het fenomeen van de totale oplossing ontstaan, bekend als de vloek. Dit is echter een verkeerde interpretatie van de waarheid. Yog betekent ook “twee. “Yug-dharm”[3] duurt zolang wij van de aanbeden God verwijderd zijn en hij van ons verwijderd is. Goswami Tulsidas heeft hiernaar verwezen als de “Uttar Kand” van zijn Ram Charit Manas. Zolang als de eigenschap van onwetendheid en duisternis (tamas) overheerst en er alleen een onbelangrijke aanwezigheid van rajas is, zijn er overal slechte zielen en tegenstrijdigheden. Van een man die in deze staat leeft kan gezegd worden dat hij tot Kaliyug behoort. Hij is niet in staat om God te beschouwen en hem te aanbidden; Maar er is een verandering van leeftijd, van yog,

3. Zie de uitleg van vers 8 in hoofdstuk 4.

met het begin van de aanbidding. Nu begint de eigenschap van rajas te groeien, wordt tamas geleidelijk aan zwakker, en komen zelfs enkele sporen van sattwa in de neiging van de aanbidder tot uiting. Dit is de staat waarin hij tussen geluk en vrees zweeft, en waarmee de aanbidder de tweede fase van Dwapar betreedt. Geleidelijk aan, naarmate de eigenschap van sattwa krachtiger wordt en enkel een klein beetje rajas overblijft, wordt de neiging voor de uitvoering van de aanbidding sterker en sterker. Dit is de derde fase, Treta, waarin de aanbidder de verzaking beoefent door de praktijk van yagya. Op dit punt ontstaat de capaciteit voor herhaling op het niveau van yagya, wiens sterkte en zwakte, opgang en neergang, afhankelijk zijn van de controle van de ademhaling. Wanneer sattwa overblijft en alle conflicten overwonnen zijn, en samen hiermee er een bepaalde fase van de geest ontstaat, dan is er sprake van de periode van verwezenlijking-de beheersing van Satyug. In deze fase bevindt de kennis van yogi zich op de rand van de overgang naar de praktische ervaring omdat hij nu kort bij de perfectie staat. Nu heeft hij de capaciteit om zichzelf spontaan in de staat van meditatie te houden.

Mannen van discriminatie begrijpen de veranderingen, de op- en neergang, van yug-dharm. Zij geven de onrechtvaardigheid op om de geest te beperken. Wanneer de beperkte geest ook opgelost is komt de kalp samen met zijn verschillende fasen tot een einde. Na de verbinding met perfectie stopt de kalp eveneens. Dit is de "vloek" waarin de natuur opgelost wordt in de Ziel. Hierna is de levenswijze van de wijsgeer zijn aangeboren kwaliteit-zijn natuur.

Yogeshwar Krishn heeft zelfs Arjun verteld dat onwetende mannen hem niet kennen. Zij beschouwen zelfs hem, God der Goden, als niet belangrijk en als louter sterfelijk. Deze ironische situatie van genegeerd te worden door tijdsgenoten heeft enkel wijsgeer moeten ondergaan. Zij werden zelfs gestraft en Krishn vormde hierop geen uitzondering. Hoewel hij in de Hoogste Geest dwaalt heeft hij een menselijk lichaam, reden waarom de onwetende tijdsgenoot hem als een triviale onsterfelijke beschouwt.

De hoop en actie en kennis van dergelijke mannen zijn futiel. Zij zijn de mannen die per vergissing geloven dat zij de uitvoerders van de zelfloze actie zijn, door gewoon te zeggen dat zij zo zijn, onafhankelijk van wat zij doen. Deze mannen met duivelse neiging zijn niet in staat om de realiteit van Krishn te herkennen. Maar zij die de schat van goddelijkheid verkregen hebben kennen en aanbidden hem. Zij denken altijd aan hem en herinneren zich steeds zijn uitmuntendheid.

Er zijn twee manieren van intense devotie-van de enige echte actie. De eerste is de yagya der kennis, de weeg waarop de aanbidder vertrouwt, rekening houdend met zijn eigen sterkte en na een zorgvuldige controle van zijn capaciteit. De andere weg is de weg waarop de aanbidder de relatie tussen God en zichzelf ziet als de weg tussen meester en bediende, en waarin de voorgeschreven actie uitgevoerd wordt met een gevoel van overgave aan de verwezenlijkte leraar. Dit zijn de twee gezichtspunten waarmee mensen Krishn aanbidden. Maar de yagya die zij verwezenlijken, de opofferingen die zij zich getroosten, de uitvoerder, en het geloof-de remedie die de ziekte van werelds bestaan heelt, zijn allen Krishn zelf. Hij is ook het ultieme doel dat de aanbidder tracht uiteindelijk te bereiken.

Deze yagya wordt uitgevoerd door middel van gebeden, rituelen en procedures die ontworpen zijn om een gelijkheid in de uitvoerder te brengen. Er zijn aanbidders die echter deze middelen aannemen maar die als tegenprestatie de hemel verlangen, en dat is wat Krishn tegen hen heeft. Door de gevolgen van hun rechtvaardige acties dwalen zij in de hemelse wereld van Indr en genieten er met volle teugen van. Maar wanneer de verdiende beloning geleidelijk aan afneemt moeten zij terugkeren naar de sterfelijke wereld en de hergeboorte ondergaan. Hun actie was juist en toch zijn zij veroordeeld tot hergeboorte omwille van hun geneugten. De yog van die mannen die Krishn met perfecte concentratie herinneren en beschouwen, met het gevoel dat er niets anders is dan geneugten behalve hem, en in wiens handeling van aanbidding er zelfs niet de minste twijfel is, wordt door Krishn zelf beschermd.

Ondanks dit alles aanbidden mannen andere goden. In feite door zelfs andere goden te aanbidden aanbidden zij Krishn zelf, maar deze wijze van aanbidding is niet opgedragen. Zij zijn zich niet bewust van het feit dat hij de genieter van hun opofferingen is. Zij slagen er alleen in om de verkeerde vormen van goden, wezens en voorvaderen te bereiken, terwijl mannen die Krishn echt aanbidden direct in hem dwalen en zijn eigen wezen aannemen.

Krishn heeft de actie van yagya als eenvoudig beschreven. Wat zijn aanbidders hem ook aanbieden, hij aanvaardt. Dus wordt Arjun het advies gegeven om al zijn aanbiddende handelingen aan Krishn over te geven. Wanneer hij volledig losgekomen is, verzakend aan yog, en bevrijd van de bindingen van actie, zal hij de redding kennen die ook Krishn zelf is.

Alle wezens zijn van hem, maar er is niemand die hij liefheeft en niemand die hij aanbidt. Toch dwaalt hij in zijn grootste aanbidder en die aanbidder in hem. Zelfs de slechtste en zondigste man die hem aanbidt met totale toewijding is het waard om als een heilige beschouwd te worden, omdat zijn permanente volharding hem al spoedig een zal maken met de Hoogste Geest en hem met eeuwige vrede zegenen. Een echte aanbidder van Krishn wordt nooit vernietigd. Of het nu om een Shudr, een dappere man, een aborigine gaat, door de traditionele cultuur slecht bekeken, of om iemand wiens naam men kent, een man of een vrouw, of iemand met een duivelse aard en laag geboren-zij zullen allemaal de hoogste glorie bereiken indien zij toevlucht zoeken in Krishn en hem intens aanbidden. Dus is er helemaal geen twijfel over de ultieme redding van die mannen die de status van Brahmin en koninklijke wijsgeren (rajarshi) bereikt hebben, en die over vele deugende beschikken die de Ziel met God verenigen. Hun uiteindelijke absolutie is zonder twijfel verzekerd, en dus moet ook Arjun Krishn altijd herinneren en eerbied betonen. Indien hij toevlucht bij hem zoekt zal hij hem bereiken en dus een status verzekeren vanwaar er geen weg terug meer is.

Dus heeft Krishn in dit hoofdstuk de spirituele kennis behandeld die hemzelf naar de staat van bewustzijn brengt. Dit is de soevereine kennis die, eens ontwaakt, zonder twijfel succes oplevert.

Aldus eindigt het Negende Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Rajvidya Jagriti," of

'Streven naar de spirituele verlichting'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Negende Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 10

EEN BEWIJS VAN GOD'S GLORIE

In het laatste hoofdstuk heeft Krishn de mysterieuze en definitieve kennis onthuld dat de monarch van alle kennis is. In Hoofdstuk 10 behandelt hij het hoofdstuk opnieuw en vraagt Arjun om aandachtig naar hem te luisteren. Maar waarom moet iets herhaald worden dat reeds uitgelegd is? De zoeker heeft inderdaad gelijk tot het moment van verwezenlijking. Het materiaal van de natuur verslijt naarmate hij meer en meer geabsorbeerd wordt in zijn contemplatie van God, en nieuwe visioenen verschijnen voor hem, de ene na de andere. Dit is mogelijk door de leiding van een wijsgeer-een verwezenlijkte leraar. Hij kent hem niet en kan hem ook niet zelf kennen. Bij gebrek aan dergelijke leiding zal de aanbidder ontdaan worden van de verwezenlijking van God. Zolang hij ook maar eventjes van zijn ultieme doel verwijderd wordt is het evident dat er nog altijd een korst natuur over is en dat er begrip is voor zijn strompelen en vallen. Arjun is een discipel die toevlucht gezocht heeft bij Krishn. Hij heeft de Yogeshwar verzocht om hem te steunen omdat hij een leerling is die van hem afhankelijk is. Dus, voor zijn eerlijke en onderworpen leerling spreekt Krishn opnieuw over wat hij reeds in Hoofdstuk 9 uitgelegd heeft.

1. **"De Heer zei, Luister opnieuw, Oh de gewapenden, naar de mystieke woorden die ik op het punt sta uit te spreken omwille van mijn zorg voor het welzijn van een geliefde leerling."**

श्री भगवानुवाच: भूय एव महाबाहो श्रृणु मे परमं वच:।
यत्तेऽहं प्रीयमाणाय वक्ष्यामि हितकाम्यया।। १।।

2. "Noch goden noch grote wijsgeren kennen mijn oorsprong, want ik ben de primaire Bron van waaruit allen verrezen zijn."

Krishn heeft ook vroeger al verklaard dat aangezien zijn oorsprong en actie beide hemels zijn, zij niet door fysieke ogen gezien kunnen worden. Dus wordt zijn verklaring niet opgemerkt, zelfs niet door mannen die het spirituele niveau van goden en wijsgeren bereikt hebben. Anderzijds, echter,-

3. "De wijze man onder stervelingen, die mijn realiteit kent als de geboorteloze, eeuwige, en hoogste God van de hele wereld, is bevrijd van alle zonden".

De man die dit weet is een man van echte wijsheid. Met andere woorden, een duidelijk bewustzijn van de alomtegenwoordige, eeuwige God is de kennis die de man van zonde en hergeboorte bevrijdt. Deze verwezenlijking is eveneens een geschenk van Krishn:

4-5. "Alle verklaarde kwaliteiten waarmee wezens beloond worden: wil, kennis, vrijheid van ontgoocheling, vergeefgezindheid, waarheid, beperking van Gevoelens en geest, geluk en ongeluk, schepping en vernietiging, vrees en vreesloosheid, evenals verzaking aan de wens om pijn te doen, gelijkheid van geest, bevrijding, boetedoening, naastenliefde, reputatie en ignonimie-worden enkel en alleen door mij verstrekt."

Vastberadenheid, kennis, toewijding aan het doel, onderdrukking van de geest en de gevoelens, innerlijk geluk, de pijnen van de

---

न मे विदुः सुरगणाः प्रभवं न महर्षयः।
अहमादिर्हि देवानां महर्षीणां च सर्वशः॥ २॥
यो मामजमनादिं च वेत्ति लोकमहेश्वरम्।
असंमूढः स मर्त्येषु सर्वपापैः प्रमुच्यते॥ ३॥
बुद्धिर्ज्ञानमसम्मोहः क्षमा सत्यं दमः शमः।
सुखं दुःखं भवोऽभावो भयं चाभयमेव च॥ ४॥
अहिंसा समता तुष्टिस्तपो दानं यशोऽयशः।
भवन्ति भावा भूतानां मत्त एव पृथग्विधाः॥ ५॥

spirituele weg, het ontwaken van God in het Innerlijke, de totale oplossing op het ogenblik van de verwezenlijking, vrees voor de kracht van God, onbevreesdheid voor de natuur, goed gedrag, gelijkheid zonder ruimte voor conflicten, vervulling, boetedoening, zelfverloochening, en proberen in het reine te komen met de eer en de vernedering van Gods weg-al deze eigenschappen zijn van Krishn afkomstig. Dit zijn de eigenschappen die de weg van de goddelijke beschouwing onderscheiden. Bij gebrek hieraan blijft er enkel en alleen de kwade reuk van duivelse instincten.

Dus vraagt Arjun hem om hem over de tekenen van zijn grootheid op de hoogte te brengen. Dit is correct omdat de ongeduldige nieuwsgierigheid van de aanbidder om naar zijn aanbeden God te luisteren blijft bestaan tot het ogenblik van de vervulling zelf. Hij kan niet verder gaan omdat hij niet weet wat er in het hart van God ligt.

Daarna heeft Krishn Arjun eenentachtig uitdrukkingen van zijn grootheid uitgelegd. Terwijl sommige van hen de interne kwaliteiten uitleggen die ontwikkeld worden door de initiatie in yog, verklaren anderen de glorie die verkregen wordt door sociale verwezenlijkingen. Uiteindelijk vertelt Krishn Arjun dat in plaats van hem in detail te kennen, hij zich gewoon moet herinneren dat alles wat hier besproken wordt afkomstig is uit zijn eigen radiante kracht.

6. "De zeven grote wijsgeren,[1] de vier die er vroeger waren dan hen, evenals Manu en anderen waaruit de hele mensheid ontsprongen is, zijn allen gevormd door de handeling van mijn wil".

De zeven grote wijsgeren of eerder de zeven opeenvolgende fasen van yog-godsvruchtige aspiratie, discriminatie, verfijning van de geest, neiging naar de waarheid, interesse, vooruitgang op het

---

महर्षय: सप्त पूर्वे चत्वारो मनवस्तथा।
मद्भावा मानसा जाता येषां लोक इमा: प्रजा: ।। ६ ।।

1 De heiligen waarvan men geloven dat ze de zeven sterren van de hemel zijn, namelijk de Grote Beer, betekenen de zeven stappen van yog.

spirituele pad naar de eenheid met God en samen met hen de vorming van de vier capaciteiten van geest, gedachte en ego in overeenstemming met de eisen van yog, zijn allemaal creaties van de wil van Krishn. Dat wil zeggen dat zij allemaal afkomstig zijn van de vastberadenheid om ze uit te voeren. Elk van hem vult de andere aan. Al deze componenten van de schat van goddelijkheid zijn werken van Krishn. Deze schat hangt van de evolutie van de zeven stappen van yog af, en zonder hen is dit onmogelijk.

7. "De man die de realiteit van mijn uitmuntendheid kent en de macht van mijn yog neemt zonder twijfel deel aan mijn natuur door een met mij te worden door meditatie".

De man die leert van de uitmuntendheid van yog en de glorie van Krishn door directe waarneming wordt met hem verenigd en blijft in hem. Hierover bestaat zelfs niet de minste twijfel. De rustige, vastberaden vlam van een lamp waar er geen wind is is een mooie illustratie van de onderworpen geest van een yogi. "Avikampen" verwijst in de vers naar dergelijke analogie.

8. "Zich bewust zijnde van de realiteit dat ik de bron van alle schepping ben evenals het motief dat tot inspanningen aanzet, en bezeten van geloof en devotie, herinneren en aanbidden wijze mannen enkel en alleen mij."

Het is door de wil van Krishn dat de hele wereld tot actie aangezet wordt. Dit impliceert dat hij ook de uitvoerder van alle yogi is, in overeenstemming met zijn natuur. Alle pogingen van de yogi's zijn dus alleen maar zegens van hem. Hoe dit zo is wordt later uitgelegd. En nu legt Krishn uit hoe jogi hem constant aanbidden.

एतां विभूतिं योगं च मम यो वेत्ति तत्त्वत:।
सोऽविकम्पेन योगेन युज्यते नात्र संशय:।। ७।।

अहं सर्वस्य प्रभवो मत्त: सर्वं प्रवर्तते।
इति मत्वा भजन्ते मां बुधा भावसमन्विता:।। ८।।

9. "Zij die hun geesten op mij verankeren, hun ademhaling voor mij opofferen, en die enkel en alleen over mijn grootheid spreken, dwalen altijd in mij."

Mannen die hun geesten alleen aan Krishn wijden zonder aan anderen te denken en die zichzelf volledig aan hem wijden zijn zich altijd bewust van zijn handelingen. Zij zingen gelukkig liedjes over zijn glorie en volgen hem steeds.

10. "Ik waak over de aanbidders, die mij altijd herinneren en mij met liefde aanbidden, dat de discipline van yog door te leren dat zij enkel en alleen mij moeten aanbidden."

Dus is de ontwaking van yog in aanbidders ook een geschenk van God; het hangt af van het feit of hij al dan niet zijn rol van menner aanvaardt. De volgende vers geeft uitleg over de weg waarop een wijsgeer en een nobele leraar zoals Krishn zijn aanbidders zegent met de kennis die hem in yog initieert.

11. "Om mijn glorie naar hen te brengen blijft ik in hun innerlijke wezen en vernietig de glans der onwetendheid door de straling der kennis".

Krishn staat onafscheidelijk naast het Innerlijke van de aanbidder als een menner om spirituele onwetendheid te vernietigen. Aanbidding begint nog pas echt wanneer een wijsgeer die God gekend heeft, de Hoogste Geest zelf, niet ontwaakt is in de Ziel van de Aanbidder en de taak op zich genomen heeft om hem van de ene naar de andere kant te leiden, en hem veilig en wel langs de gevaren van de natuur te brengen. In deze fase begint God langs alle kanten bevelen te geven. Maar in het begin is het door een verwezenlijkte wijsgeer dat hij spreekt. Indien een zoeker niet gelukkig genoeg is om dergelijke wijsgeer als een leraar te hebben dan kan de stem van God slechts zwakjes gehoord worden.

कथयन्तश्च मां नित्यं तुष्यन्ति च रमन्ति च ।। ९ ।।
तेषां सततयुक्तानां भजतां प्रीतिपूर्वकम् ।
ददामि बुद्धियोगं तं येन मामुपयान्ति ते ।। १० ।।
तेषामेवानुकम्पार्थमहमज्ञानजं तमः ।
नाशयाम्यात्मभावस्थो ज्ञानदीपेन भास्वता ।। ११ ।।

De menner, of hij nu een aanbeden god of een leraar is, of God zelf, is dezelfde. Wanneer de wijsgeer in het Innerlijke van de aanbidder ontwaakt is worden zijn gesprekken op vier verschillende manieren ontvangen. Op de eerste plaats is er de ervaring die te maken heeft met de ademhaling op zich: van de invoering van een gedachte die er van tevoren nog niet was. Wanneer een aanbidder aan het mediteren is wordt hij met een aantal vragen geconfronteerd. Wanneer gaat zijn geest echt geabsorbeerd worden? In welke mate is het reeds geabsorbeerd? Wanneer wenst zijn geest om van de natuur te ontsnappen en wanneer wordt hij van het pad afgeleid? De antwoorden op deze vragen worden elk ogenblik door de aanbeden God door fysieke reflexen gegeven. Het draaien van ledematen is een ervaring die verbonden is met de ademhaling op zich en verschijnt gelijktijdig op meer dan een punt, zelfs op hetzelfde ogenblik. Indien de geest afgeleid is worden deze signalen elke minuut opnieuw verstuurd. Maar deze signalen worden enkel ontvangen indien de aanbidder de vorm van de aanbeden Godgelijke leraar vastberaden aanhoudt. Reflexacties zoals het draaien van ledematen zijn veel frequenter een ervaring van normale wezens omwille van de botsing tussen hun tegenstrijdige impulsen, maar deze hebben helemaal niets te doen met de tekens die naar aanbidders gestuurd worden die zich volledig aan het hoge doel van hun aanbidding wijden.

De andere ervaring is verbonden met de ontwaking van ademhaling in dromen. Gewone mannen dromen volgens hun wensen, maar wanneer een aanbidder zich tot God went dan worden zelfs dromen in goddelijke instructies omgezet. In plaats van te dromen nemen yogi de handeling van wording waar.

Deze twee ervaringen zijn beiden inleidend. Verbinding met een wijsgeer die de realiteit gekend heeft, vertrouwen in hem hebben, en hem een dienst verlenen zijn mogelijkheden om deze ervaring naar voren te brengen. Maar de twee subsequente ervaringen van een aanbidder zijn subtieler en dynamischer, en zij zijn enkel mogelijk geweest door de actieve beoefening-enkel door daadwerkelijk langs het pad te stappen.

De derde ervaring is die van het ontwaken in een diepe slaap. Iedereen van ons is per slot van rekening door mist omhuld. Wij liggen enkel en alleen in een staat van ongevoeligheid in de donkere nacht der onwetendheid. En wat we ook doen, dag en nacht, is enkel en alleen een droom. Hier heeft de diepe slaap betrekking op de conditie die volgt na de fase wanneer de herinnering van God door de aanbidder stroomt. Dit is de rustige en gezegende fase waarin de aanbidder zich zachtjes door zijn gevoelens laat leiden, gevoelens waarin hij met zijn fysieke ademhaling gevoerd wordt en hij in zijn lichaam slaapt, en een "Levende Ziel" wordt. Dit is de staat van harmonie en diep geluk waarin de aanbidder gezegend is met een inzicht in het leven van de dingen. In dergelijke conditie verstuurt de aanbeden God nog een ander signaal dat zichzelf in de vorm van een beeld weerspiegelt dat in overeenstemming is met het humeur van de yogi en de juiste richting aanwijst, waardoor hij vertrouwd gemaakt wordt met het heden en het verleden. Mijn eerbiedwaardige leraar vertelde ons dikwijls dat zelfs een chirurg die zijn patiënt eerst bewusteloos maakt en hem daarna heelt door middel van een passende remedie, God-wanneer de vlam der aanbidding sterk en permanent is-de aanbidder met het bewustzijn van de staat van zijn geloof en aanbidding uitrust om zijn spirituele ziekte te helen.

De vierde en laatste ervaring is die van de spirituele ontwaken die tot de gelijkmatige ademhaling leidt. Dit is de staat waarin de aanbidder op pad is met God wiens gedachte hij in zijn geest gegriefd heeft als een aanraakbaar object. Deze realisatie ontwaakt uit zijn Innerlijke en, eens ontwaakt, vindt telkens weer plaats, zowel wanneer hij actief als niet actief is. Dit is de staat waarin er ook een gevoel van eenheid met het belichaamde Innerlijke ontstaat. Deze uiteindelijke ervaring vindt plaats wanneer de duisternis der onwetendheid door het licht der kennis door middel van een tijdsloze en onuitgesproken wijsgeer verdreven wordt die in zijn Ziel ontwaakt is.

Daarna spreekt Arjun tot Krishn.

12-13. "Arjun zei, "Dit werd zelfs door de goddelijke wijsgeren gezegd", zoals Narad, Asit, de wijsgeer Deval, en de grote heilige Vyas[3]-dat u het stralende Wezen bent, het hoogste doel, en de absolute gezegende, omdat iedereen gelooft dat u de Hoogste Geest bent die de allesoverheersende, geboorteloze, en alomtegenwoordige God van alle goden bent; en nu vertelt u mij hetzelfde."

"Stralend Wezen" en "geboorteloos" zijn synoniemen voor God en de uiteindelijke staat van perfecte zegening. Arjun verwijst eerst naar wijsgeren van het verleden die hetzelfde zegden. En nu zeggen zelfs goddelijke wijsgeren als Narad, Asit, Deval, Vyas en Krishn zelf het. Deze laatsten zijn allen tijdsgenoten van Arjun en hij heeft het voordeel dat hij zich met deze wijsgeren kan verbinden. En zij, evenals Krishn, bevestigen wat door de wijsgeren van yore gezegd werd. Dus-

14. "Ik geloof, Oh Keshav, dat alles wat u mij verteld hebt en wat, Oh Heer, gekend is noch door demonen noch door goden, waar is."

En-

15. "Wat, Oh Hoogste Heer, Oh Schepper en Go van alle wezens, Oh God der Goden en heer van de wereld, is alleen voor u gekend."

अर्जुन उवाच: परं ब्रह्म परं धाम पवित्रं परमं भवान्।
पुरुषं शाश्वतं दिव्यमादिदेवमजं विभुम्।। १२ ।।
आहुस्त्वामृषय: सर्वे देवर्षिर्नारदस्तथा।
असितो देवलो व्यास: स्वयं चैव ब्रवीषि मे।। १३ ।।
सर्वमेतदृतं मन्ये यन्मां वदसि केशव।
न हि ते भगवन्व्यक्तिं विदुर्देवा न दानवा:।। १४ ।।
स्वयमेवात्मनात्मानं वेत्थ त्वं पुरुषोत्तम।
भूतभावन भूतेश देवदेव जगत्पते।। १५ ।।

2 Heiligen zoals Atri, Bhrigu, Pulastya en Angiras.

3 Een van de chiranjivis of doodloze wijsgeren. Men gelooft dat hij de uitvoerder van Ved is in zijn huidige vorm en ook de auteur van Mahabharat, de achttiende Puran, de Brahm Sutr, en verschillende andere werken.

Deze waarheid die Krishn kent, de schepper van alle wezens en hun God, is ook gekend voor deze Zielen die ontwaakt zijn en die zich bewust geworden zijn van hem. Dus is de kennis van de aanbidders feitelijk zijn kennis.

16. "Dus bent u alleen in staat om mij over mijn glorie in te lichten waardoor u in alle werelden binnendringt en aanwezig bent."

Daarom-

17. "Hoe moet ik, Oh Yogeshwar, u kennend door onophoudelijke beschouwingen en in welke vormen, Oh Heer, moet ik u aanbidden?

Deze vragen maken de geest van Arjun ongerust. Hoe moet hij Krishn kennen- een yogi, hoe moet hij over hem mediteren, en hoe moet hij hem zich herinneren?

18. "En, Oh Janardan, vertel mij opnieuw over de kracht van uw yog en uw uitmuntendheid, want ik ben nog niet door de honing van de uitspraken verzadigd."

Krishn heeft kort in het begin van dit hoofdstuk gezegd wat hij wil dat Arjun opnieuw kent. Arjun smeekt hem om hetzelfde opnieuw uit te werken, maar langer omdat zijn nieuwsgierigheid nog niet volledig bevredigd is. Bovendien wil hij ook Krishn's woorden horen, gewoon om ernaar te luisteren. Geen wonder dat volgens Goswami Tulsidas iemand die met het luisteren naar de verhalen van Ram ontdaan wordt van gevoelens.

Tot de aanbidder toegang krijgt tot de gewenste God, blijft zijn dorst naar de onsterfelijkheid bestaan. Indien iemand op de weg stilstaat voor het punt van verwezenlijking met het gevoel dat zij

---

वक्तुमर्हस्यशेषेण दिव्या ह्यात्मविभूतयः।
याभिर्विभूतिभिर्लोकानिमांस्त्वं व्याप्य तिष्ठसि।। १६।।
कथं विद्यामहं योगिंस्त्वां सदा परिचिन्तयन्।
केषु केषु च भावेषु चिन्त्योऽसि भगवन्मया।। १७।।
विस्तरेणात्मनो योगं विभूतिं च जनार्दन।
भूयः कथय तृप्तिर्हि शृण्वतो नास्ति मेऽमृतम्।। १८।।

in feite niets weten. Het is duidelijk dat zijn vooruitgang op het punt staat afgeremd te worden. Dus is het de taak van de zoeker om zich aan de richtlijnen van de aanbeden God te houden en hen in de praktijk om te zetten.

19 **"De Heer zei (toen), ik zal u nu vertellen over de kracht van mijn glorie, want er staat geen einde om mijn diverse verklaringen".**

Hierna begint hij zijn talrijke goddelijke attributen op te sommen.

20. **"Ik ben, Oh Gudakesh, het Innerlijke dat in alle wezens dwaalt, evenals hun begin, midden en einde."**

21. **"Ik ben Vishu onder de twaalf zonen van Aditi[4]", de zon onder de lichten, de god Mareechi onder de winden, en de soevereine maan onder de planeten".**

Aditya en de andere hemelse wezens waarnaar in de vers verwezen wordt werden als symbolen genomen voor bepaalde innerlijke gedragswijzen in de tijd van Krishn; zij bevinden zich allemaal in de sfeer van het hart.

22. **"Ik ben ook de Sam onder de ved, Indr onder de goden, de geest onder de gevoelens, en het bewustzijn in wezens".**

Onder de Ved is Krishn de Sam Ved, want het is zijn lied dat de staat van gelijkheid bezingt. Hij is de Heer Idr onder goden, en de

---

श्री भगवानुवाचः हन्त ते कथयिष्यामि दिव्या ह्यात्मविभूतयः।
प्राधान्यतः कुरुश्रेष्ठ नास्त्यन्तो विस्तरस्य मे।। १९ ।।
अहमात्मा गुडाकेश सर्वभूताशयस्थितः।
अहमादिश्च मध्यं च भूतानामन्त एव च।। २० ।।
आदित्यानामहं विष्णुर्ज्योतिषां रविरंशुमान्।
मरीचिर्मरुतामस्मि नक्षत्राणामहं शशी।। २१ ।।
वेदानां सामवेदोऽस्मि देवानामस्मि वासवः।
इन्द्रियाणां मनश्चास्मि भूतानामस्मि चेतना।। २२ ।।

4 Goddelijkheid in het algemeen. Naam van de twaalf goddelijkheden (zonnen) waarvan men gelooft dat ze enkel bij de vernietiging van het universum schijnen.

geest onder gevoelens want hij wordt enkel gekend door de beperking van de geest. Hij is ook de kracht die wezens hun bewustzijnsgevoel geeft.

23. "Ik ben Shankar onder Rudr,[5], Kuber[6] onder demonen en yaksh[7], vuur onder Vasu,[8] en de Sumeru onder met bomen bedekte bergen".

Krishn is Shankar onder Rudr. Shankar-"shanka-ar" kan begrepen worden als de conditie waarin er geen twijfel bestaat. "Kuber", "vuur, en "Sumeru" zijn allen metaforen voor de discipline van yog; zij zijn allemaal termen van yogi.

24. "Laat het geweten zijn, Parth, dat ik onder de priesters de Opperpriester Brihaspati ben, Skand[9] onder krijgshoofden, en de oceaan onder de zeeën.

Onder priesters, die toezicht houden over het verstand dat als een ontsnappingsroute is voor het menselijke lichaam, is Krishn Brihaspati, de goddelijke leraar van goden zelf, en dus is hij het die de schat der goddelijkheid genereert. Onder krijgsheren is hij Kartikeya, verzaking aan actie waardoor de vernietiging van geanimeerde en niet geanimeerde werelden, de totale oplossing, en de uiteindelijke bereiking van God bereikt worden.

रुद्राणां शंकरश्चास्मि वित्तेशो यक्षरक्षसाम्।
वसूनां पावकश्चास्मि मेरुः शिखरिणामहम्॥ २३॥
पुरोधसां च मुख्यं मां विद्धि पार्थ बृहस्पतिम्।
सेनानीनामहं स्कन्दः सरसामस्मि सागरः॥ २४॥

5 De naam van een groep goden, elf in totaal, omdat zij in de tien gevoelens en een geest dwalen, waarvan men aanneemt dat ze inferieure verklaringen van Shiv of Shankar zijn, de leider van de groep.

6 God van rijkdom

7 Halfgoden, beschreven als helpers van Kuber.

8 Een categorie van acht godheden die het menselijke lichaam vormen.

9 Een andere naam voor Kartikeya.

25. "Ik ben Bhrigu onder de grote heiligen (maharshi), OM onder woorden, de yagya van ingetogen gebeden (jap-yagya) onder yagya, en de Himalaya onder stationaire objecten."

Krishn is de Bhrigu onder grote wijsgeren. Hij is ook OM, symbool voor de Hoogste Geest, onder woorden. Hij is de jap-yagya onder yagya. Yagya is het beeld van die speciale vorm van aanbidding dat een aanbidder in staat stelt om een te worden met God. Bij wijze van samenvatting kunnen we zeggen dat het om een herinnering van de Hoogste Geest en de opsomming van zijn naam gaat. Wanneer, na de fasen van twee soorten gesprekken doorlopen te hebben, namelijk de hoorbare en de niet hoorbare, de naam de fase van yagya bereikt, dan wordt hij noch goed uitgesproken noch gutturaal geuit; Zelfs niet in gedachten; het gaat hier enkel en alleen om de ademhaling. In dat geval is er enkel sprake van een onophoudelijke opstand met de visie van de geest in God in elke ademhaling. De op- en ondergang, de op- en neergaande beweging, van yagya, en zijn verschillende fasen hangen van de ademhaling af. Het is iets dynamisch-een soort actie. Onder stationaire objecten is Krishn de Himalaya, rustig, kalm, en onbeweegbaar zoals de ene God zelf. Op het ogenblik van de vloek wordt gezegd dat Manu samengebracht werd met een top van die berg. De onbeweegbare, rustig en kalme God wordt nooit vernietigd.

26. "Ik ben Ashwath (de Peepal) onder bomen, Narad onder goddelijke wijsgeren, Chitrarath[11] onder Gandharv,[12] en de wijsgeer Kapil[13] onder mannen van verwezenlijking."

Krishn is Ashwath, de heilige Peepal onder bomen. De wereld die nog niet zeker is van het leven tot de symbolische morgen,

---

महर्षीणां भृगुरहं गिरामस्म्येकमक्षरम्।
यज्ञानां जपयज्ञोऽस्मि स्थावराणां हिमालयः।। २५।।
अश्वत्थः सर्ववृक्षाणां देवर्षीणां च नारदः।
गन्धर्वाणां चित्ररथः सिद्धानां कपिलो मुनिः।। २६।।

10 Een van de patriarchen geschapen door de eerste Manu

11 De naam van een koning van de Gandharv: een van de zestien zonen van Kashyap door zijn echtgenote Muni.

12 Halfgoden die beschouwd worden als musici van de goden.

13 Naam van een grote wijsgeer waarvan met gelooft dat hij de Sankhya school van filosofie opgericht heeft

wordt beschreven als een omgekeerde Peepal boom (vijgenboom) wiens wortels-God-boven is en wiens takken-natuur-zich daaronder bevinden. Dit is niet de gewone Peepal boom die normaliter aanbeden wordt. En het is in dit Gevoel dat Krishn zichzelf de Peepal onder de bomen noemt. Narad (nade randhrah is Narad) heeft anderzijds dergelijk scherp bewustzijn dat hij het goddelijke ritme dat uit de ademhaling komt gemakkelijk kan bijhouden. Onder Gandharv Krishn is Chitrarath, of die unieke staat waarin het object van aanbidding direct waarneembaar wordt voor de aanbidder. Kapil is de lichamelijke uitdrukking. Krishn is die vorm evenals de staat en de immersie in die vorm, en ook het goddelijke bericht dat ontvangen wordt.

27. "Weet (ook) dat ik de nectar ben-geboren Uchchaiskrav onder paarden, Airawat[14] onder pachydermen, en koning onder mannen".

Elk object in de wereld is vergankelijk en het Innerlijke alleen is onverwoestbaar. Het is dus zo dat Krishn Uchhaiskrav is, Indr's paard waarvan gezegd wordt dat het afkomstig is van de nectar die van de oceaan kwam. Een paard is een symbool voor geregelde beweging. Krishn is de beweging van de geest in zijn zoektocht naar de realiteit van het Innerlijke. Hij is ook koning onder mannen. Een grote ziel is inderdaad een koning omdat hij niets wenst.

28. "Ik ben Vajr[15] onder wapens, Kamdhenu[16] onder koeien, Kamdev[17] voor procreatie, en Vasuki,[18] de koning der slangen.

उच्चैःश्रवसमश्वानां विद्धि माममृतोद्भवम् ।
ऐरावतं गजेन्द्राणां नराणां च नराधिपम् ।। २७ ।।
आयुधानामहं वज्रं धेनूनामस्मि कामधुक् ।
प्रजनश्चास्मि कन्दर्पः सर्पाणामस्मि वासुकिः ।। २८ ।।

14 Indr's olifant.

15 De donderslag, het wapen van Indr, waarvan men zegt dat hij gevormd werd uit de botten van de wijsgeer Dadhichi.

16 Een hemelse koe.

17 Het van het in de Hindu mythologie, de zoon va Krishn en Rukmini.

18 Naam van een aanbeden slang, koning der slangen, waarvan gezegd wordt dat hij een zoon van Kashyap is.

Krishn is het mooiste van alle wapens. Onder koeien is hij Kamdhenu. Kamdhenu is niet enkel een koe die melk geeft. Onder wijsgeren was het Vashisth die Kamdhenu had. Symbolisch gezien staat het woord “koe” voor de gevoelens. Beperking van gevoelens is een attribuut van de zoeker die geleerd heeft om het object van zijn aanbidding te grijpen. Wanneer hij erin slaagt om zijn gevoelens te vormen samen met God, dan worden zijn gevoelens zelf een “Kamdhenu” voor hem. Hiermee bereikt hij de fase wanneer de verwezenlijking van God niet bereikt kan worden.

Een zoeker op dit niveau vindt niets om te grijpen. Krishn is ook Kamdev voor reproductie. De geboorte is echter geen fysieke geboorte van een mannelijk of vrouwelijk kind. Dergelijke procreatie, door zowel geanimeerde als niet geanimeerde wezens, vindt dag en nacht plaats. Zelfs ratten en mieren vermenigvuldigen zich. Maar de generatie van het nieuwe leven door Krishn is de generatie van nieuwe situaties-verandering van de ene naar de andere omstandigheid-waardoor de innerlijke eigenschappen zelf veranderd worden. Onder slangen is Krishn Vasuki, de vereerde koning der slangen waarvan gezegd wordt dat hij een zoon van Kashyap is.[19]

29. “Ik ben Sheshnag[20] onder de nag (slangen), de god Varun[21] onder de waterwezens, Aryama[22] onder voorvaderen, en Yamraj[23] onder heersers.

Krishn is het oneindige of “Shesh nag”. Sheshnag is inderdaad geen slang. Er is een beschrijving van zijn vorm in de compositie

---

अनन्तश्चास्मि नागानां वरुणो यादसामहम्।
पितृणामर्यमा चास्मि यमः संयमतामहम्।। २९।।

19 In de Indische mythologie heeft hij een zeer belangrijke aandeel in het werk der schepping en wordt daarom dikwijls Prajapati genoemd.

20 Naam van een vereerde slang waarvan gezegd wordt dat zij duizend hoofden heeft, en die weergegeven wordt als de vorm van een couch van Vishnu en de hele wereld ondersteunend.

21 God van de oceaan.

22 De koning van Manes (voorouderen).

23 De God van dood, beschouwd als een zoon van de Zonne-god.

die Shreemad Bhagwat genoemd wordt, van de tijd van Geeta. Volgens deze compositie is Bhagwat een belichaming van Gods vaishnavi (Vishnu) kracht die zich op een afstand van dertig duizend yojan[24] van de aarde bevindt en op wiens hoofd de aarde lichtjes rust zoals een mosterdgraan. Dit is inderdaad een beeld van de zwaartekracht tussen objecten die de sterren en planeten in hun respectievelijke orbita houden. Deze kracht wikkelt zich rond allen en houdt hen vast zoals een slang. Dit is ook de oneindige die de aarde houdt. Krishn zegt dat hij dat goddelijke principe is. Hij is ook Varun, de koning van dubbelzinnige wezens, en Aryama onder voorvaderen. Niet geweld, waarheid, aanbidding, continentie, en vrijheid van gedachte zijn de vijf yam, morele beperkingen en waarnemingen. "Arah" vertegenwoordigt het afsnijden van de belemmeringen die op de weg van de uitoefening verschijnen. De eliminatie van deze kwaden geesten brengt de beloningen van actie in een vorig leven naar voren, wat dan weer voor bevrijding van wereldse belemmeringen zorgt. Onder heersers is Krishn Yamraj, de bewaker van de beperkten, yam genaamd.

30. "Ik ben Prahlad[25] onder daitya (demonen), eenheid der tijd voor berekenaars, de leeuw (mrigendr) onder beesten, en Garud[26] onder vogels".

Krishn is Prahlad onder demonen. Prahlad (par + adlad) is genot voor anderen. Liefde zelf is Prahlad. Aantrekking tot God en het ongeduld om een te zijn met hem terwijl iemand nog bezig is met de strijd tegen duivelse instincten is het liefdevolle leven van deze eenmaking. Hij is ook tijd onder die die de tijd moeten tellen. Hierbij gaat het niet om nummers en verdeling der tijd. Krishn is

---

प्रह्लादश्चास्मि दैत्यानां काल: कलयतामहम्।
मृगाणां च मृगेन्द्रोऽहं वैनतेयश्च पक्षिणाम्।। ३०।।

24 Een afstandsmaat die gelijk is aan vier kosas, of acht tot negen mijl.

25 Volgens de Padm-Puran, zoon van de demon Hiranya-kashipu die de diepe devotie voor Vishnu houdt die afkomstig is van een vorig bestaan als een Brahmin.

26 Leider van de geveerde wezens, uitgebeeld als Vishnu's voertuig, met een wit gezicht, een schuine neus, rode wangen, en een gouden lichaam.

eerder de progressieve verlenging van tijd die gewijd wordt aan de beschouwing van God. Hij is de tijd van onophoudelijke herinnering van God, niet alleen in de uren der ontwaking maar ook tijdens de slaap. Onder beesten is hij mrigendra, de leeuw of koning der beesten, een symbool van de yogi die ook rondwaart en in het bos van yog heerst. Krishn is ook Garud onder geveerde wezens. Garud is kennis. Wanneer het bewustzijn van God begint te groeien wordt de geest van een aanbidder zelf een voertuig van de aanbeden God. Anderzijds is dezelfde geest als een "slang" (sarp: een bijnaam van Garud) wanneer hij besmet wordt met wereldse genoegens, Zielen in de hel van sterfelijke geboorten duwend. Garud is het voertuig van Vishnu. Wanneer het met kennis vervuld is wordt de geest ook een voertuig waarop het onuitgesproken gedragen wordt. Geest die elke atoom van het universum doorloopt. Dus is Krishn de geest die de aanbeden God binnen zichzelf houdt.

31. "Ik ben de wind onder verfijnende krachten, Ram onder gewapende krijgers, de krokodil onder vissen, en de heilige Bhagirati Ganga[27] onder rivieren."

Krishn is de onoverwinnelijke Ram onder gewapende mannen. Ram betekent iemand die genoegen heeft. Yog betekent kennis. De signalen die van de God ontvangen worden die zij aanbidden zijn hun enige plezier. Ram symboliseert de directe waarneming en Krishn symboliseert het bewustzijn. Hij is ook de machtige krokodil onder reptielen en de zeer heilige Ganga onder rivieren.

32. "Ik ben, Oh Arjun, het begin en het einde en ook het midden van gemaakte wezens, de mystieke kennis van het Innerlijke onder wetenschappen, en de uiteindelijke beslisser onder vechtende".

पवन: पवतामस्मि राम: शस्त्रभृतामहम् ।
झषाणां मकरश्चास्मि स्रोतसामस्मि जाह्नवी ।। ३१ ।।
सर्गाणामादिरन्तश्च मध्यं चैवाहमर्जुन ।
अध्यात्मविद्या विद्यानां वाद: प्रवदतामहम् ।। ३२ ।।

27 Een naam van de rivier Ganges.16. Toestand van loskoming van het materiële universum en verzaking aan wereldse gevoelens.

Onder verschillende leerstoffen is Krishn de kennis van de Hoogste Geest (evenals de relatie tussen de Hoogste en de individuele Ziel). Hij is de kennis die leidt tot de soevereiniteit van het Innerlijke. Gedomineerd door maya, wordt het overgrote deel gedreven door passie, kwaad, tijd, actie, beschikking en de drie eigenschappen der natuur. Krishn is de kennis die iemand van de slavernij van de materiële wereld naar de staat brengt waarin het Innerlijke het Hoogste bevel is. Dit is de kennis die adhyatm genoemd wordt. Hij is ook het uiteindelijke verdict dat alle twisten op de Hoogste Geest oplost. Wat hierna komt staat vanzelfsprekend boven arbitrage.

33. "Ik ben de klinker akar[28] onder de letters van het alfabet, dwandwa[29] onder samengestelde klanken, de eeuwige Mahakal onder veranderbare tijd, en ook de God die alles houdt en behoudt."

Afgezien van de eerste klank van het heilige OM is Krishn eveneens de onvergankelijke, onveranderbare tijd. Tijd verandert altijd, maar hij is die tijd die de eeuwige God bepaalt. Hij is ook de Alomtegenwoordige Geest (Virat Swarup) die alles doorloopt en ondersteunt.

34. "Ik ben de dood die alles ten einde brengt, de wortel van de scheppingen, en Keeri[30] onder vrouwen-de belichaming van de vrouwelijke eigenschappen van verwezenlijkte actie

---

अक्षराणामकारोऽस्मि द्वन्द: सामासिकस्य च।
अहमेवाक्षय: कालो धाताहं विश्वतोमुख:।। ३३।।
मृत्यु: सर्वहरश्चामुद्भवश्च भविष्याताम्।
कीर्ति: श्रीर्वाक्च नारीणां स्मृतिर्मेधा धृति: क्षमा।। ३४।।

28 De eerste van de drie klanken die het heilige woord OM vormen.

29 De eerste van de vier voornaamste soorten samengestelde woorden waarin twee of meer woorden samengevoegd worden die, indien ze niet samengevoegd worden, in dezelfde zaak zullen staan en door een koppelteken samengevoegd zullen worden.

30 Zowel als echtgenote van een van de zeven goden en symbool van vrouwelijke eigenschappen, is zijn een manifestatie van de uitmuntendheid van God.

(keerti), vitaliteit, speech, geheugen, bewustzijn (medha), geduld en vergevensgezindheid."

Zoals Yogeshwar Krishn in de zestiende vers van Hoofdstuk 15 zal zeggen zijn alle wezens (Purush) slechts van twee verschillende soorten, namelijk de vergankelijke en de onvergankelijke. Al deze lichamen die andere wezens produceren en sterven zijn sterfelijk. Mannelijk of vrouwelijk, zij zijn allen Purush volgens Krishn. De andere Purush is de onvergankelijke Kosmische Geest die zich in de staat bevindt waarin de geest gestopt is. Dit is de reden waarom mannen en vrouwen het hoogste doel op gelijke wijze kunnen bereiken. De kwaliteiten van vitaliteit, geheugen, bewustzijn enz, uitgelegd in de vierendertigste vers, zijn allemaal in principe vrouwelijk. Betekent dit dat mannen deze eigenschappen niet nodig hebben? In werkelijkheid is het animerende principe van de sfeer van het hart een vrouwelijk principe. De in de vers opgesomde eigenschappen moeten in alle harten ingecalculeerd worden, zowel van mannen als van vrouwen.

35. "En ik ben de Sam Ved onder scripturele hymne, de Gayatri[31] onder metrische composities, de stijgende Agrahayan[32] onder maanden, en de lente onder seizoenen."

Onder de heilige Vedic teksten (Shruti)[33] die gezongen mogen worden is Krishn de Sam Ved (Vrihatsam), het lied dat geestesgelijkheid produceert. Hij is de spirituele ontwaking in deze hymnen. Hij is ook Gayatri[34] onder verzen. De Gayatri, het is

---

बृहत्साम तथा साम्नां गायत्री छन्दसामहम्।
मासानां मार्गशीर्षोऽहमृतूनां कुसुमाकर:।। ३५।।

31 Een Vedic meter van vierentwintig woorden en ook de naam van een zeer heilige vers die door godsvruchtige Hindus tijdens het morgen- en avondgebed opgesomd wordt.

32 De maanmaand van Agrahayan dat ongeveer overeenstemt met november-december van de Gregoriaanse kalender.

33 Het deel van de Ved dat bekend staat als Shruti: gekend door onthulling.

34 De tekst van het gebed wordt hier gegeven voor lezers die hierin geïnteresseerd zijn:

ॐ भूर्भुव: स्व: तत्सवितुर्वरेण्यम् भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो न: प्रचोदयात्।

belangrijk om zich hiervan bewust te zijn, is een metrische compositie van zelfverloochende gebeden in plaats van een spel of charme, de opsomming van wat automatische redding brengt. Dus kan Gayatri als een gebed beschouwd worden De aanbidder is niet in staat om zijn twijfels met zijn eigen verstand uit de wereld te helpen; hij weet niet wanneer hij gelijk of ongelijk heeft. Dus is Krishn de Gayatri waarmee de ongelukkige aanbidder zichzelf aan God overgeeft. Dit gebed is zonder twijfel godsvruchtig, want hiermee zoekt de aanbidder toevlucht in Krishn. Krishn is ook Agrahayan onder maanden-het stijgende seizoen van genot. Hij is de staat van gelukzaligheid dat deze maand kenmerkt.

36. "Ik ben de ontgoocheling van oneerlijke spelers, de glorie van vernieuwde mannen, de overwinning van overwinnaars, de bepaling van de oplossing, en de deugd van het godsvruchtige."

Het idee van het spelen in de vers verwijst naar het fundamentele karakter van de natuur. De natuur zelf is een speler en een bedrieger. Aan uiterlijk vertoon verzaken en op zoek gaan naar de weg van de private aanbidding is gelijk aan de ontsnapping van de tegenstrijdigheden van de natuur, een handeling van "ontgoocheling". Maar om het "ontgoocheling" te noemen is nauwelijks geschikt, want dergelijk begrip is essentieel voor de veiligheid van de aanbidder. De aanbidder, hoewel in bezit van een hart dat verlicht wordt met kennis, naar buiten toe onwetend schijnt te zijn zoals een zekere Bharat-zoals iemand die gek, blind, doof of stom is. Hoewel hij ziet moet het schijnen alsof hij niets kent; hoewel hij hoort moet het schijnen alsof hij niets hoort. De aanbidding moet privaat en geheim zijn. Enkele dan kan hij winnen in het spel van de natuur. Krishn is de overwinning van winnaars en

---

द्युत छलयतामस्मि तेजस्तेजस्विनामहम् ।
जयोऽस्मि व्यवसायोऽस्मि सत्त्वं सत्त्ववतामहम् ।। ३६ ।।

35 De naam van de leraar van de asur (demonen) die weer tot leven gebracht werden indien zij in de strijd vermoord werden, door de magische charme van zijn woorden.

de oplossing van mannen en ondernemingen. Dit werd ook gezegd in de eenenveertigste vers van Hoofdstuk 2. De voor yog vereiste vastberadenheid, zijn wijsheid, en richting zijn een en dezelfde. Krishn is de dynamische geest, en ook de uitmuntendheid en verlichting van deugdzame mannen.

37. "Ik ben Vasudev onder de afstammelingen van Vrishni, Dhananyay onder de Pandev, Vedyyas onder wijsgeren, en Shukradcharya[35] onder poëten."

Krishn is Vasudev, of de man die overal is, onder het Vrishni ras. Hij is Dhananjay onder de Pandav. Pandu (vader van de Pandav) is een symbool van medelijden; hij is de man in wiens deugd hij ontwaakt. De verwezenlijking van het Innerlijke is de enige en durende rijkdom. Krishn is Dhananjay-de man die de schat van de Zelfkennis verdient en bewaart. Hij is Vyas onder wijsgeren. Hij is de wijsgeer die in staat is om het idee van perfectie uit te drukken. Onder poëten is hij Ushn (Shukr) die in de Ved de bijnaam kavya heeft, en die ook de wijsheid heeft om de Ziel naar God te leiden.

38. "En ik ben de onderdrukking van tirannen, het wijze gedrag van de mannen die naar succes streven, stilte onder geheimen, en ook de kennis van verlichte mannen."

Krishn is dit alles,

39. "En, Oh Arjun, ik ben ook het zaad van waaruit alle wezens ontsprongen zijn, omdat er niets geanimeerd of niet geanimeerd is zonder mijn maya."

वृष्णीनां वासुदेवोऽस्मि पाण्डवानां धनंजयः ।
मुनीनामप्यहं व्यासः कवीनामुशना कविः ।। ३७ ।।
दण्डो दमयतामस्मि नीतिरस्मि जिगीषताम् ।
मौनं चैवास्मि गुह्यानां ज्ञानं ज्ञानवतामहम् ।। ३८ ।।
यच्चापि सर्वभूतानां बीजं तदहमर्जुन ।
न तदस्ति विना यत्स्यान्मया भूतं चराचरम् ।। ३९ ।।

35 De naam van de leraar van de asur (demonen) die weer tot leven gebracht werden indien zij in de strijd vermoord werden, door de magische charme van zijn woorden.

Er is niets, geen wezen, in de hele wereld die van Krishn ontdaan wordt omdat hij alles doorloopt. Alle wezens lijken op hem en staan dicht bij hem. Verder voegt hij toe:

40. "Wat ik u verteld heb, Oh Parantap, is enkel een klein uittreksel van mijn ontelbare gloriën".

Dus moet Arjun alles wat uitmuntend, stralend en krachtig is beschouwen als van Krishn komende. Dit is wat hem nu verteld wordt.

41. "Weet dat wat ook bezeten wordt door glorie, schoonheid en sterkte uit mijn eigen uitmuntendheid ontsprongen is".

Krishn sluit zijn uitleg af met de alomtegenwoordige redevoering:

42. "Of, in plaats van meer te kennen, Oh Arjun, moet je gewoon eraan denken dat ik hier ben en dat ik de hele wereld met een klein deeltje van mijn kracht en macht draag".

De opsomming van Krishn van zijn veelvoudige gloriën door analogie impliceert niet dat Arjun of iemand anders de wezens en objecten die hij in zijn uitleg aangehaald heeft moet beginnen te aanbidden. De oefening is eerder bedoeld voor verlichte mannen die de neiging vertonen om andere goden te aanbidden evenals objecten en schepsels zoals bomen, rivieren, planeten en slangen, die zichzelf goed van hun taken gewijd hebben.

नान्तोऽस्ति मम दिव्यानां विभूतीनां परंतप।
एष तूद्देशत: प्रोक्तो विभूतेर्विस्तरो मया।। ४०।।

यद्यद्विभूतिमत्सत्त्वं श्रीमदूर्जितमेव वा।
तत्तदेवावगच्छ त्वं मम तेजोंऽशसम्भवम्।। ४१।।

अथवा बहुनैतेन किं ज्ञातेन तवार्जुन।
विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नमेकांशेन स्थितो जगत्।। ४२।।

In het begin van het hoofdstuk heeft Krishn Arjun gezegd dat hij hem opnieuw zou uitleggen wat hij van tevoren al gezegd had omdat hij hem zeer dierbaar was. Hij ging zijn instructie herhalen want een leiding van een nobele leraar is een noodzaak tot het ogenblik van de verwezenlijking zelf. Zijn oorsprong, zo zei Krishn, is noch goden noch heiligen gekend, omdat hij de primaire bron is van waaruit iedereen geboren is. Zij kennen hem niet omdat de universele staat die uit de verwezenlijking van de onuitgesproken God komt enkel door die mannen waargenomen kunnen worden die bij het hoogste doel gekomen zijn. Hij is een man van kennis die Krishn kent, de geboorteloze, eeuwige, en hoogste God van de wereld, door directe waarneming.

Alle kwaliteiten die de schat der goddelijkheid vormen zoals afstamming, kennis, vrijheid van ontgoocheling, beperking van de geest en gevoelens, inhouding, spirituele boetedoening, liefdadigheid en glorie-zijn scheppingen van Krishn. De zeven onsterfelijke wijsgeren of eerder de zeven stappen van yog en, voorafgaand, zelfs de vier innerlijke eigenschappen en in overeenstemming hiermee de geest die zelf bestaat, zelfscheppend is; al deze attributen van toewijding en devotie voor Krishn, en waarvan de hele wereld afkomstig is-zijn zijn scheppingen. Met andere woorden, alle neigingen tot aanbidding worden door hem gevormd. Zij worden gegenereerd door de gratie van de verwezenlijkte leraar in plaats van door zichzelf. De man die een direct waarneming van de gloriën van Krishn heeft is het zonder twijfel waard om in hem te vloeien met een gevoel van totale identiteit.

Zij die weten dat Krishn de wortel van alle scheppingen is aanschouwen hem met open geest en wijden zich aan hem met geest, verstand en ziel, wisselen gedachten uit over zijn uitmuntendheid en blijven in hem. Hij legt er bij de aanbidders de nadruk op dat de discipline van yog nodig is door te leren hoe ze hem kunnen verwezenlijken. Hij doet dit door in hun innerlijke binnen te dringen en de duisternis van spirituele onwetendheid door het licht der kennis te verjagen.

Arjun gelooft in de waarheid die zegt dat Krishn onveranderbaar, eeuwig, stralend is, zonder een begin, en dat elke atoom van het universum doorspoeld wordt. Dit werd waargenomen door grote wijsgeren uit vroegere tijden en, zelfs in de tijd van Arjun, zegden goddelijke wijsgeren zoals Narad, Deval, Vyas en Krishn zelf hetzelfde. Het is ook waar dat de essentie van Krishn noch door goden noch door demonen gekend is. Enkel die aanbidder kent men die in staat is om te juiste keuze te maken. Hij alleen is in staat om de aanbidder in zijn veelzijdige gloriën te instrueren waardoor hij in hen dwaalt. Dus vraagt Arjun hem om hem over de tekenen van deze grootheid in te lichten. Dit is correct omdat de ongeduldige nieuwsgierigheid van de aanbidder om naar zijn aanbeden God te luisteren blijft bestaan tot het ogenblik van de vervulling zelf. Hij kan deze grenzen niet overschrijden omdat hij niet weet wat er in het hart van God ligt.

Daarop heeft Krishn Arjun eenentachtig verklaringen over zijn grootheid samengevat. Terwijl sommige van hen de innerlijke eigenschappen illustreren die ontwikkeld worden door de initiatie in yog, leggen andere de nadruk op de gloriën die verdiend worden door sociale verwezenlijkingen. Op het einde vertelt Krishn Arjun dat in plaats van hem gedetailleerd te kennen hij gewoon moet herinneren dat alles wat in de drie werelden versierd is met uitmuntendheid en schoonheid uit zijn eigen stralende kracht en macht ontstaat is.

In dit hoofdstuk heeft Krishn Arjun dus bekend gemaakt met deze uitgesproken glorie, en dit op een intellectueel niveau, zodat zijn geloof zichzelf van alle afleidingen verwijdert en zich stevig concentreert op zijn bestemming. Maar zelfs nadat hij naar iedereen geluisterd heeft en hen begrepen heeft blijft de essentie van de vraag van Krishn nog altijd onbekend, want het pad dat naar hem leidt is dynamisch en kan enkel bewandeld worden door echt gebruik te maken van actie.

Aldus eindigt het Tiende Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Vibhooti Varnan," of

'Een bewijs van God's glorie'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Tiende Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 11

REVELATIE VAN DE ALOMTEGENWOORDIGE

In het laatste hoofdstuk heeft Krishn slechts een korte uiteenzetting van zijn gloriën gegeven, maar Arjun dacht dat hij al genoeg wist. Daarom dacht hij dat hij, nadat hij de woorden van Krishn beluisterd had, van al zijn ontgoochelingen bevrijd was. Hij is echter, zoals hij in dit hoofdstuk toegeeft, gelijktijdig nieuwsgierig om te weten wat Krishn hem verteld heeft. Horen is zo verscheiden van zien als het oosten van het westen. Wanneer een zoeker op weg is naar zijn bestemming om het met eigen ogen te aanschouwen dan kan datgene wat hij weet verschillend zijn van datgene wat hij gezien heeft. Kent een verlichte man angst? Is hij nog nieuwsgierig? Het is een feit dat zowel zijn kennis als het intellectuele niveau vaag en ongedefinieerd is. Gelijktijdig ontstaat er echter een wens naar echte kennis. Dus stelt Arjun vragen aan Krishn.

1. "Arjun zei, "De liefdevolle woorden waarmee u mij in de geheime en zeer uitgebreide kennis ingewijd hebt hebben mij onwetendheid uit de wereld geholpen."

Wat Krishn hem verteld heeft over de relatie tussen de Hoogste Geest en de individuele Ziel heeft zijn ontgoocheling verwijderd en hem met het licht van de kennis gevuld.

2. " Want u hebt, Oh de lotus-ogen, niet alleen een gedetailleerde uiteenzetting over de oorsprong en de oplossing van wezens gegeven, maar ook over uw onvergankelijke glorie."

अर्जुन उवाच: मदनुग्रहाय परमं गुह्यमध्यात्मसंज्ञितम्।
यत्त्वयोक्तं वचस्तेन मोहोऽयं विगतो मम॥१॥
भवाप्ययौ हि भूतानां श्रुतौ विस्तरशो मया।
त्वत्तः कमलपत्राक्ष माहात्म्यमपि चाव्ययम्॥२॥

Hij gelooft ten volle de waarheid die Krishn hem verteld heeft, en toch.-

3. "U bent, Oh Heer, wat u mij verteld hebt, maar ik wens, Oh Hoogste Wezen, een directe visie op uw vorm in al zijn goddelijke uitmuntendheid te krijgen".

Niet tevreden met wat hij enkel van horen zeggen kent, wenst hij dit in een voelbare vorm te zien.

4. "Toon mij, Oh Heer, uw eeuwige vorm indien u van mening bent, Oh Yogeshwar, dat is mogelijk is om dit te zien."

Krishn verzet zich niet tegen dit verzoek omdat Arjun een devote leerling en geliefde vriend is. Dus zegt hij zijn gebed op en onthult zijn kosmische vorm.

5. "De Heer zei, "Behoud, Oh Parth, mijn honderden en duizenden verschillende hemelse uitspraken van verschillende wijzen en vormen".

6. "Zie in mij, Oh Bharat, de zonen van Aditi[1], de Rudr, de Vasu,[2] de Ashwin broeders, [3] en de Marut,[4] evenals talrijke andere wonderlijke vormen die nog niet van tevoren gezien zijn."

एवमेतद्यथात्थ त्वमात्मानं परमेश्वर ।
द्रष्टुमिच्छामि ते रूपमैश्वरं पुरुषोत्तम ।।३ ।।
मन्यसे यदि तच्छक्यं मया द्रष्टुमिति प्रभो ।
योगेश्वर ततो मे त्वं दर्शयात्मानम् अव्ययम् ।।४ ।।
श्री भगवानुवाच : पश्य मे पार्थ रूपाणि शतशोऽथ सहस्रशः ।
नानाविधानि दिव्यानि नानावर्णाकृतीनि च ।।५ ।।
पश्यादित्यान्वसून्रुद्रानश्विनौ मरुतस्तथा ।
बहून्यदृष्टपूर्वाणि पश्याश्चर्याणि भारत ।।६ ।।

1. Weergegeven in de mythologie als een moeder van goden die bekend zijn als Aditya, twaalf in aantal, na haar.
2. De naam van een klasse van geneugten, acht in aantal.
3. De drie artsen van goden en weergegeven als tweelingzonen van de Zonnegod.
4. Marut is de god van de wind maar in het meervoud kan het woord als "gastheer van goden" geïnterpreteerd worden.

7. "Nu, Oh Gudakesh, zie in mijn lichaam op deze ene plaats de hele geanimeerde en niet geanimeerde wereld, en alles wat je nog wilt te weten komen".

Dus gaat de Heer verder om door middel van deze drie opeenvolgende verzen zijn vorm uit te drukken, maar de arme Arjun kan niets zien. Hij kan enkel vol verrassing en verwarring in zijn ogen wrijven. Krishn is zich bewust van de staat van Arjun, stopt opeens en zegt:

8. "Maar aangezien jij me niet met je fysieke ogen kunt zien, geef ik je de goddelijke visie waarmee hij mijn uitmuntendheid en de kracht van mijn yog kunt behouden".

Arjun is gezegend met spirituele visie door de gratie van Krishn. En, op dezelfde wijze, is Sanjay, de menner van Dhritrashtr, ook met het goddelijke zicht van de compassie van Yogeswhar Vyas gezegend.[5] Daarom is dat wat zichtbaar is voor Arjun ook wat exact op dezelfde wijze door Sanjay gezien wordt, en door de visie te delen kan hij ook het goede delen wat hieruit resulteert.

9. "Sanjay zie (tegen Dhritrashtr), "Na aldus gesproken te hebben, Oh Koning, onthulde de Heer-de grote meester van yog-zijn hoogste, alomtegenwoordige vorm aan Arjun".

De meester van yog, een yogi zelf en in staat om yog aan anderen over te dragen, wordt Yogeshwar genoemd. Hij is gelijktijdig God (Hari)[6] die alles grijpt en wegsleept. Dus is "'Hari"

इहैकस्थं जगत्कृत्स्नं पश्याद्य सचराचरम्।
मम देहे गुडाकेश यच्चान्यद् द्रष्टुमिच्छसि ।।७।।
न तु मां शक्यसे द्रष्टुमनेनैव स्वचक्षुषा।
दिव्यं ददामि ते चक्षुः पश्य मे योगमैश्वरम् ।।८।।
संजय उवाच : एवमुक्त्वा ततो राजन्महायोगेश्वरो हरिः।
दर्शयामास पार्थाय परमं रूपमैश्वरम् ।।९।।

5. Hoofdstuk I, waarin Sanjay, de bijnaam voor de zelfcontrole, weergegeven wordt als het medium waarmee de blinde Dhritrashtr ziet en hoort. De geest omhuld door de waas der onwetendheid neemt waar door iemand die de geest en de gevoelens onderworpen heeft.

6. Een bijnaam van de Hoogste Geest, van Vishnu en vele andere goden. De interpretatie hier verwijst naar de verbinding van het geluid van het woord met "har", wat "meenemen" of "ontdoen van" betekent.

de persoon die de zonden vernietigt en die de kracht heeft om zijn eigen vorm aan anderen op te dragen. Dus onthult hij, die de hele tijd voor Arjun geweest is, nu zijn alomtegenwoordige, stralende wezen.

10-11. "En (Arjun voor zichzelf), de oneindige, alles doorstromende God met verschillende monden en ogen, vele wonderlijke uitspraken, bedekt met verschillende versieringen, vele wapens in zijn handen dragend, hemelse versieringen dragend, omhuld door hemels ruikende parfums, en met alle soorten wonder omgeven."

Het fantastische zicht wordt ook waargenomen door Dhritrashtr, de blinde koning, het beeld zelf van onwetendheid, door Sanjay- de belichaming van beperking.

12. "Zelfs het licht van duizend zonnen in de hemel kunnen nauwelijks op tegen de straling van de alomtegenwoordige God".

13. "Pandu's zoon (Arjun) zag doen in het lichaam van Krish, de God der goden, de verschillende afzonderlijke werelden samen".

Arjun's visie over alle werelden met Krishn is een teken van liefdevolle devotie die uit de deug oprijst.

14. "Overdonderd door de golven en mijn zijn haar naar boven wijzend, bracht Arjun hulde aan de grote God en spraak aldus met gevouwen handen".

अनेकवक्त्रनयनमनेकाद्भुत–दर्शनम् ।
अनेकदिव्याभरणं दिव्यानेकोद्यतायुधम् ।।१० ।।
दिव्यमाल्याम्बरधरं दिव्यगन्धानुलेपनम् ।
सर्वाश्चर्यमयं देवमनन्तं विश्वतोमुखम् ।।११ ।।
दिवि सूर्यसहस्रस्य भवेद्युगपदुत्थिता ।
यदि भा: सदृशी सा स्याद्भासस्तस्य महात्मन: ।।१२ ।।
तत्रैकस्थं जगत्कृत्स्नं प्रविभक्तमनेकधा ।
अपश्यद् देवदेवस्य शरीरे पाण्डवस्तदा ।।१३ ।।
तत: स विस्मयाविष्टो हृष्टरोमा धनंजय: ।
प्रणम्य शिरसा देवं कृताञ्जलिरभाषत ।।१४ ।।

Arjun heeft vroeger ook eer betoond aan Krishn, maar nu, nadat hij zijn goddelijke majesteit gezien heeft, buigt hij dieper. De eerbied die hij nu voor Krishn voelt is een veel diepere eerbied dan dat hij vroeger ervaren had.

15. "Arjun zei, "Ik zie in jou, Oh Lord, alle goden, gastheren van wezens. Brahma op zijn lotus-zit, Mahadev, alle grote wijsgeren, en wonderlijke slangen".

Dit is een directe waarneming in plats van een vluchtig zicht, en dergelijke duidelijke visie is enkel mogelijk wanneer een Yogeshwar ogen geeft die dit kunnen zien. Een concrete gewaarwording van dergelijke realiteit is enkel met de eigen middelen mogelijk.

16. "Oh Heer van alle werelden, ik behoud uw vele magen, monden en ogen evenals hun oneindige vormen van eender welk soort, maar, Oh de Alomtegenwoordige, ik kan noch uw uiteinde, noch uw midden, noch uw begin zien".

17. "Ik zie u gekroond en gewapend met een bijl en een chakr,[7], overal verlicht, zoals vuur en zon, onmeetbaar".

U hebt hier een allesomvattende opsomming van de glories van Krishn. Zijn hemelse helderheid is zodanig dat ogen verblind worden indien zij trachten hem te zien. De geest kan dit niet begrijpen. Arjun kan echter hem waarnemen omdat hij al zijn gevoelens volledig aan hem overgeleverd heeft. En hij is zo zeker van wat hij ziet dat hij er lyrisch van wordt en de vele kwaliteiten van Krishn bezingt.

अर्जुन उवाच : पश्यामि देवांस्तव देव देहे सर्वांस्तथा भूतविशेषसंघान् ।
ब्रह्माणमीशं कमलासनस्थम् ऋषींश्चसर्वानुरगांश्च दिव्यान् ।।१५ ।।
अनेक बाहूदरवक्त्रनेत्रं पश्यामि त्वां सर्वतोऽनन्तरूपम् ।
नान्तं न मध्यं न पुनस्तवादिं पश्यामि विश्वेश्वर विश्वरूप ।।१६ ।।
किरीटिनं गदिनं चक्रिणं च तेजोराशिं सर्वतो दीप्तिमन्तम् ।
पश्यामि त्वां दुर्निरीक्ष्यं समन्ताद्दीप्तानलार्कद्युतिप्रमेयम् ।।१७ ।।

7. Een scherp wapen zoals een schijf, waarvan men geloofde dat het voornaamste wapen van Visnhu was.

18. "Ik geloof dat jij Akshar bent, de onvergankelijke God die het waard is gekend te zijn, het hoogste doel van het Innerlijke, de grote haven van de wereld, houder van de eeuwige Dharm, en de universele Hoogste Geest."

Dit zijn ook de kwaliteiten van het Innerlijke. Hij is ook universeel, eeuwig, onuitgesproken en onvergankelijk. De wijsgeer bereikt dezelfde staat nadat zijn aanbidding met succes uitgevoerd is. Dat is de reden waarom men zegt dat de individuele Ziel en de Hoogste Geest identiek zijn.

19. "Ik zie zonder begin, einde of midden, bezeten van onbeperkte kracht, ontelbare handen, ogen zoals de zon en de maan, en een gezicht zo helder als vuur, die de wereld met uw stralen verlicht."

In het begin onthult Krishn zijn ontelbare vormen, maar nu blijkt hij een en oneindig te zijn. Wat moeten we echter van de verklaring van Arjun denken die zegt dat de God is zoals de zon, de andere zoals de maan? Deze woorden mogen niet letterlijk genomen worden. Het is niet zo dat het ene oog van God helder is als de zon en sereen als de maan: zowel de straling der kennis als de kalmte van de rust. De zon en de maan zijn hier symbolen. God schijnt op de wereld zowel de zon als de maan, en hij wordt nu door Arjun gezien alsof de hele wereld door zijn straling doordrongen wordt.

20. "En, Oh Hoogste Wezen, de hele ruimte tussen hemel en aarde is gevuld door jou en de drie werelden beven door angst voor uw goddelijke, maar verschrikkelijke vorm."

त्वमक्षरं परमं वेदितव्यं त्वमस्य विश्वस्य परं निधानम्।
त्वमव्ययः शाश्वतधर्मगोप्ता सनातनस्त्वं पुरुषो मतो मे ।।१८।।
अनादिमध्यान्तमनन्तवीर्य– मनन्तबाहुं शशिसूर्यनेत्रम्।
पश्यामि त्वां दीप्तहुताशवक्त्रं स्वतेजसा विश्वमिदं तपन्तम् ।।१९।।
द्यावा पृथिव्योरिदमन्तरं हि व्याप्तं त्वयैकेन दिशश्च सर्वाः।
दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुग्रं तवेदं लोकत्रयं प्रव्यथितं महात्मन् ।।२०।।

21. "Grote hoeveelheden goden worden in u opgelost terwijl een gastheer van hen uw naam en glories met opgevouwen handen bezingt en herhaaldelijk de zegening uitspreekt, gastheren van grote wijsgeren en mannen van verwezenlijking zingen sublieme hymnen in uw gebed."

22. "De Rudr, zonen van Aditi, Vasu, Sadhya,[8] zonen van vishwa, [9], de Ashwin, Marut, Agni en horden van gandharv, yaksh, demonen en mannen van verwezenlijking, allen met bewondering naar u kijkend."

Goden, Agni en vele gandharv, yaksk en demonen kijken met bewondering naar de alomtegenwoordige vorm van Krishn. Zij zijn verrast omdat zij niet in staat zijn om hem te begrijpen. Zij hebben in feite niet de visie waarmee zij de essentie kunnen zien. Krishn heeft vroeger gezegd dat mannen met duivelse aard en het vulgaire uitzicht hem als een sterveling aanspraken terwijl, hoewel door een menselijk lichaam bezeten, hij echt in de hoogste God dwaalt. Dat is de reden waarom goden, Agni en gastheren van gandharv, yaksh en demonen alleen naar hem met verrassing opkijken. Zij zijn niet in staat om hem te zien en de realiteit te grijpen.

23. "Wanneer ik naar uw kolossale vorm kijk met zijn vele monden en ogen, handen, dijen en voeten, magen en verschrikkelijke klauwen, Oh de almachtige bewapende, zijn alle wezens gevuld met schrik en geld dit ook voor mij."

Zowel Krishn als Arjun worden bezeten door machtige wapens. De ene wiens actiesfeer zich uitstrekt tot boven de natuur is "almachtig bewapend". Terwijl Krishn perfectie bereikt heeft in

---

अमी हि त्वां सुरसंघा विशन्तिकेचिद्भीता: प्राञ्जलयो गृणन्ति ।
स्वस्तीत्युक्त्वा महर्षिसिद्धसंघा: स्तुवन्ति त्वां तुतिभि:पुष्कलाभि: ।।२१।।
रुद्रादित्या वसवो ये च साध्याविश्वेऽश्विनौ मरुतश्चोष्मपाश्च ।
गन्धर्वयक्षासुर सिद्धसंघावीक्षन्ते त्वां विस्मिताश्चैव सर्वे ।।२२।।
रूपं महत्ते बहुवक्त्रनेत्रं महाबाहो बहुबाहूरुपादम् ।
बहूदरं बहुदंष्ट्राकरालं दृष्ट्वालोका: प्रव्यथितास्तथाहम् ।।२३।।

8. Een bijzonder soort van hemelse wezens of goden in het algemeen.
9. De naam van een bijzondere groep goden.

het veld en het hoogste niveau bereikt heeft, is Arjun juist ingewijd en is hij nog op weg. Zijn bestemming is nog ver weg. Nu wanneer hij naar de universele vorm van Krishn kijkt, dan is hij zoals anderen door de onbegrijpelijke grootheid van God onder de indruk.

24. "Wanneer ik naar uw enorme, schrikwekkende vorm kijk die tot in de hemel reikt, met zijn talrijke uitspraken, wijd open mond, en enorme glanzende ogen, Oh Vishnu, dan trilt mijn ziel in angst, heb ik geen moed en geestesrust meer."

25. "Aangezien ik mijn gevoel voor richting en geluk verloren heb door uw gezichten te behouden met hun vreesaanjagende klauwen en vlamspuwende ogen zoals de grote conflagratie waarvan met gelooft dat ze de wereld verteert, dan verzoek ik u, Oh God der goden, om gratie en rust."

26. "En ik zie de zonen van Dhritrashtr samen met vele andere koningen, Bheeshm, Dronacharya, Karn, zelfs de krijsgeren van onze kant en alle ..."

27. "Wezens die in uw verschrikkelijke mond ronddwalen met hun verschrikkelijke klauwen, en sommige van hen tussen uw tanden met verwoeste hoofden liggend".

28. "Krijgers van de menselijke wereld vinden elkaar in uw vlammenspuwende monden zoals talrijke rivieren in de oceaan uitmonden".

Stromingen van rivieren zijn krachtig en toch stromen zij naar de oceaan. Zoals ook grote hoeveelheden krijgers naar de schrikwekkende mond van God lopen. Zij zijn mannen met moed

---

नभ: स्पृशं दीप्तमनेक वर्णं व्यात्ताननं दीप्तविशाल नेत्रम्।
दृष्ट्वा हि त्वां प्रव्यथितान्तरात्मा धृतिं न विन्दामि शमं च विष्णो।।२४।।
दंष्ट्राकरालानि च ते मुखानि दृष्ट्वैव कालानलसन्निभानि।
दिशो न जाने न लभे च शर्म प्रसीद देवेश जगन्निवास।।२५।।
अमी च त्वां धृतराष्ट्रस्य पुत्रा:सर्वे सहैवावनिपालसङ्घै:।
भीष्मो द्रोण: सूतपुत्रस्तथासौसहास्मदीयैरपि योधमुख्यै:।।२६।।
वक्त्राणि ते त्वरमाणा विशन्तिदंष्ट्राकरालानि भयानकानि।
केचिद्विलग्ना दशनान्तरेषुसंदृश्यन्ते चूर्णितैरुत्तमाङ्गै:।।२७।।
यथा नदीनां बहवोऽम्बुवेगा:समुद्रमेवाभिमुखा द्रवन्ति।
तथा तवामी नरलोकवीराविशन्ति वक्त्राण्यभिविज्वलन्ति।।२८।।

en kracht, maar God is zoals de oceaan. Menselijke kracht is niets tegen zijn macht. De volgende vers illustreert waarom en hoe zijn zich in hem verwonden.

29. "Zij gooien zich in uw monden voor hun vernietiging zoals vliegende insecten zichzelf in de vlam storten".

30. "Door alle werelden met uw vlammenspuwende monden te vernietigen verbruikt uw intense kracht de hele wereld dankzij uw straling".

Dit is duidelijk een portret van de oplossing van onrechtvaardige eigenschappen in God waarna zelfs het nut van de schat der goddelijkheid vergeten wordt. Rechtvaardige eigenschappen vloeien dan ook in hetzelfde Innerlijke. Arjun ziet de Kaurav strijders en daarna de strijders van zijn eigen leger in de mond van Krishn verdwijnen. Dus heeft hij medelijden met hem.

31. "Aangezien ik uw natuur niet ken, Oh Primair Wezen, en zijn realiteit wens te kennen, bied ik mij nederige verering aan en verzoek u, Oh hoogste God, om mij te zeggen wie u in deze verschrikkelijke vorm bent."

Arjun wenst te weten wie Krishn in deze immense vorm is en wat hij van plan is te doen. Hij begrijpt nog niet altijd volledig de manier waarop de God zichzelf vervult. Daarop spreekt Krishn met hem.

32. "De Heer zei, "Ik ben de almachtige tijd (kal), bezig met de vernietiging van werelden, en krijgers van de andere legers gaan sterven zelfs zonder dat u ze doodt."

Hij voegt verder nog toe:

यथा प्रदीप्तं ज्वलनं पतङ्गाविशन्ति नाशाय समृद्धवेगा: ।
तथैव नाशाय विशन्ति लोकास्तवापि वक्त्राणि समृद्धवेगा: ।।२९ ।।
लेलिह्यसे ग्रसमान: समन्ता ल्लोकान्समग्रान्वदनैर्ज्वलद्भि: ।
तेजोभिरापूर्य जगत्समग्रंभासस्तवोग्रा: प्रतपन्ति विष्णो ।।३० ।।
आख्याहि मे को भवानुग्ररूपो नमोऽस्तु ते देववर प्रसीद ।
विज्ञातुमिच्छामि भवन्तमाद्यं न हि प्रजानामि तव प्रवृत्तिम् ।।३१ ।।
श्री भगवानुवाच: कालोऽस्मि लोकक्षयकृत्प्रवृद्धो लोकान्समाहर्तुमिह प्रवृत्त: ।
ऋतेऽपि त्वां न भविष्यन्ति सर्वे येऽवस्थिता: प्रत्यनीकेषु योधा: ।।३२ ।।

33. "Dus moet u opstaan en verdiensten krijgen en een groot koningrijk verwerven door uw vijanden te verslaan, omdat deze krijgers al door mij en door u, Oh Savyasachin[10] (Arjun) gedood zijn, zijnde gewoon de nominale agent voor hun vernietiging."

Krishn heeft herhaaldelijk gezegd dat God noch zelf handelt noch anderen doet handelen, en zelfs geen toevalligheden toestaat. Het is enkel omwille van hun opgeloste geesten dat mensen geloven dat elke actie door God beïnvloed wordt. Maar hier hebben we Krishn die zelf opstaat en zegt dat hij zijn geloof reeds verwezenlijkt heeft. Arjun moet enkel deze leidraad volgen door te doen alsof hij ze doodt. Dit brengt ons terug naar de essentie van de aard. Hij is het beeld van diepgaande devotie, en God is zelfs van geneigd om dergelijke liefdevolle aanbidders te helpen en te steunen. Hij is een uitvoerder voor hen-hun menner.

Dit is de derde gelegenheid wanneer het idee van "koningrijk" in de Geeta verschijnt. In het begin wilde Arjun niet vechten en zei hij tegen Krishn dat hij niet kon zien hoe hij een onbetwiste leider van een groot koningrijk op aarde kon worden,-of zelfs een Indr-gelijke heer van Goden de zorg uit zijn gevoelens kon gooien. Hij wilt hier niets van weten, zelfs nadat hij deze beloningen verkregen had. Yogeshwar Krishn vertelde hem dan dat in geval van nederlaag in de oorlog hij met hemels bestaan beloond zou worden en, in geval van overwinning, met de verwezenlijking van de Hoogste Geest. En nu zegt hij dat hij gewoon als een tussenpersoon handelt om de hoogste eer te behalen. Bedoelt Krishn hiermee dat hij Arjun zal overladen met de echte wereldse beloningen waarover hij duidelijk ontgoocheld was-de beloningen waarin hij het einde van zijn miserie niet kan zien? Dus is echter niet het geval. De beloofde beloning is de ultieme vereniging met God die het resultaat is van een vernietiging van alle tegenspraken

---

तस्मात्त्वमुत्तिष्ठ यशो लभस्व जित्वा शत्रून् भुङ्क्ष्व राज्यं समृद्धम्।
मयैवैते निहताः पूर्वमेव निमित्तमात्रं भव सव्यसाचिन्।।३३।।

10. Arjun wordt zo genoemd omdat hij ook pijlen met zijn linkerhand kon schieten.

van de materiële wereld. Dit is de enige permanente verwezenlijking, die nooit vernietigd wordt en die een resultaat is van raj-yog, de hoogste vorm van alle yog. Dus daagt Krishn Arjun eens te meer uit om-

34. "Dronarcharya, Bheeshm, Jayadrath, Karn en de vele andere krijgers die reeds door mij gedood zijn zonder vrees te vernietigen, en te vechten omdat jij zonder twijfel te vijanden zal verslaan"

Hier daagt Krishn Arjun opnieuw uit om de vijanden te doden die reeds door hem vernietigd zijn. Betekent dit niet dat hij de uitvoerder is, terwijl in de verzen 13-15 van Hoofdstuk 5 uitdrukkelijk gezegd heeft dat God een niet-uitvoerder is? Behalve dit zal hij later toegeven dat er enkel vijf manieren zijn om zowel goede als kwade daden uit te voeren: basis (de heersende kracht onder leiding van wat gedaan is), de agent (geest), de instrumenten of middelen (gevoelens evenals beschikking), inspanningen (wensen), en afkomst (wat bepaald wordt door acties in een vorig bestaan). Zij die zeggen dat God de enige uitvoerder is zijn ontwetend. Wat is dan de uitleg voor deze tegenspraak?

De waarheid is dat er een scheidingslijn is tussen de natuur en de Hoogste Geest.

Zolang als de invloed van de objecten van de natuur domineert is de universele onwetendheid (maya) de motiverende kracht. Maar, nadat een aanbidder de natuur doordrongen is, slaagt hij erin om toegang te krijgen tot de sfeer van actie van de aanbeden God of, met andere woorden, van de verlichte Guru. Laat ons niet vergeten dat in de betekenis van "motivator" een verwezenlijkte leraar, de individuele Ziel, de Hoogste Ziel, het object der aanbidding, en God allen synoniemen zijn. De richtlijnen ontvangen door de aanbidder komen allen van God. Na deze fase is God of de verwezenlijkte Guru-verrijzend uit de Ziel van de aanbidder zelf-aanwezig in zijn hart zoals een menner die hem op het juiste pad loodst.

द्रोणं च भीष्मं च जयद्रथं चकर्णं तथान्यानपि योधवीरान्।
मया हतांस्त्वं जहि मा व्यथिष्ठा युध्यस्व जेतासि रणे सपत्नान्।।३४।।

De eerbiedwaardige Maharaj Ji placht te zeggen, "Vergeet niet dat de handeling van aanbidding niet correct begint tot de aanbidder zich bewust is van zijn Innerlijke en God tot dit niveau gedaald is. Daarom is alles wat hij doet een geschenk van God. De aanbidder gaat dan verder op het pad enkel en alleen in overeenstemming met de signalen en richtlijnen van God. Het succes van de aanbidder is een gratie van God. Het is God die door de ogen van de aanbidder kijkt, hem het pad toont, en hem uiteindelijk zo in staat stelt om een met hem te worden." Dit is wat Krishn bedoelt wanneer hij Arjun zegt dat hij zijn vijanden moet doden. Arjun zal zeker en vast winnen, want God zelf staat hem terzijde.

35. "Sanjay zei (verder) (tot Dhritrashtr), "Bevend van angst om deze woorden van Keshav[11] te horen en overweldigd door gevoel, sprak Arjun dus tot Krishn met gevouwen handen en eerbiedwaardige nederigheid".

Sanjay heeft precies gezien wat Arjun gezien heeft. Dhritrashtr is blind, maar zelfs hij kan zien, en duidelijk door beperking begrijpen.

37. "Arjun zei, "Het is juist, Oh Hrishikesh, dat mannen zich uiten in gebeden voor uw naam en glorie, demonen verdwijnen snel omwille van de angst van uw glorie, en verwezenlijkte wijsgeren buigen eerbiedig en nederig voor u."

38. "Wat kunnen zij nog meer doen, Oh Grote Ziel, naast eer betuigen aan u wanneer u, Oh God der goden en primaire energie van het universum, de onverwoestbare Hoogste Geest die boven alle wezens en niet wezens staat?"

Arjun kan zo praten omdat hij een directe visie van de onverwoestbare God heeft.

संजय उवाच: एतच्छ्रुत्वा वचनं केशवस्यकृताञ्जलिर्वेपमान: किरीटी।
नमस्कृत्वा भूय एवाह कृष्णंसगद्गदं भीतभीत: प्रणम्य ।।३५ ।।
स्थाने हृषीकेश तव प्रकीर्त्याजगत्प्रहृष्यत्यनुरज्यते च।
रक्षांसि भीतानि दिशो द्रवन्तिसर्वे नमस्यन्ति च सिद्धसंघा: ।।३६ ।।
कस्माच्च ते न नमेरन्महात्मन्गरीयसे ब्रह्मणोऽप्यादिकर्त्रे।
अनन्त देवेश जगन्निवासत्वमक्षरं सदसत्तत्परं यत् ।।३७ ।।

11. Een naam van Vishnu (God).

Enkel een zicht of een beschouwing op intellectueel niveau kan niet tot een verwezenlijking van de onverwoestbare Hoogste Geest leiden. Arjun's visie van God is een interne waarneming.

38. "Jij, Oh onbepaalde, zijn de primaire God, de eeuwige Geest, de ultieme hemel van de wereld, zoeker, verwezenlijkte, het hoogste doel, en de alles doorstromende".

39. "Aangezien jij de wind, de god der dood (Yamraj), de regen-god (Varun), de maan, de Heer van alle scheppingen, en zelfs de primaire wortel van Brahma bent, buig ik duizend keer en zelfs nog meer voor u."

Zo overweldigd is Arjun door zijn geloof en toewijding. Dus gaat hij verder met zijn lof:

40. "Aangezien u, Oh de onvergankelijke en almachtige, onbeperkte macht bezit en de alomtegenwoordige God bent, wordt u overal vereerd (door iedereen)".

Arjun buigt verschillende keren in nederigheid en verzoekt om vergiffenis voor zijn fouten:

41-42. "Ik vraag om vergiffenis, Oh de oneindige, voor alle indiscrete woorden die ik tot u gesproken heb, voor de vrijheid die ik mij genomen heb om u als "Krishn" en "Yadav" aan te spreken, voor het respect dat ik ongeweten nagelaten heb te tonen tijdens frivole ontmoetingen of rustperiodes of tijdens het eten, Oh Achyut (de onfeilbare), of terwijl wij samen waren, alleen of met anderen, uit mijn gevoel dat u mijn intieme vriend bent en omwille van de onachtzaamheid die uit mijn onwetendheid voor uw echte grootheid vloeit".

त्वमादिदेव: पुरुष: पुराणस्त्वमस्य विश्वस्य परं निधानम्।
वेत्तासि वेद्यं च परं च धामत्वया ततं विश्वमनन्तरूप ।।३८ ।।
वायुर्यमोऽग्निर्वरुण: शशाङ्क:प्रजापतिस्त्वं प्रपितामहश्च।
नमो नमस्तेऽस्तु सहस्रकृत्व:पुनश्च भूयोऽपि नमो नमस्ते ।।३९ ।।
नम: पुरस्तादथ पृष्ठतस्तेनमोऽस्तु ते सर्वत एव सर्व।
अनन्तवीर्यामितविक्रमस्त्वंसर्वं समाप्नोषि ततोऽसि सर्व: ।।४० ।।
सखेति मत्वा प्रसभं यदुक्तं हे कृष्ण हे यादव हे सखेति।
अजानता महिमानं तवेदं मया प्रमादात्प्रणयेन वापि ।।४१ ।।
यच्चावहासार्थमसत्कृतोऽसिविहारशय्यासनभोजनेषु ।
एकोऽथवाप्यच्युत तत्समक्षंतत्क्षामये त्वामहमप्रमेयम् ।।४२ ।।

Arjun heeft de moed om Krishn om vergiffenis te vragen voor zijn fouten omdat hij ervan overtuigd is dat hij onverschillig is voor allen: dat hij hem zal vergeven omdat hij de vader van de mensheid is, de meest nobele der leraars, en die het echt waard is om aanbeden te worden.

43. "Aangezien niemand in de drie werelden u ook maar kan evenaren, u die de vader van de geanimeerde en niet geanimeerde werelden bent, de grootste van alle leraars, de meest eerbare, de van een zeer grote uitmuntendheid, hoe kan iemand anders superieur zijn tegenover u?"

44. "Door mij dus aan uw voeten te gooien en zeer nederig voor u te buigen, verzoek ik u, Oh de meest aanbeden God, om mijn fouten te vergeven zoals een vader zijn zoon vergeeft, een vriend zijn vriend en een liefhebbende echtgenoot zijn geliefde echtgenote".

Arjun is ervan overtuigd dat Krishn alleen een groot genoeg hart heeft om zijn fouten te vergeven. Maar wat is zijn fout feitelijk? Met welke andere naam dan "Krishn" zou hij zich tot deze donkerhuidige vriend kunnen wenden? Moeten we een zwarte man wit noemen? Is het een zonde om een spade spade te noemen? Krishn een "Yadav" noemen zou evenmin fout kunnen zijn, omdat Krishn een Yadav voorvader had. Het was evenmin een belediging om hem een "vriend" te nemen, omdat Krishn Arjun ook als een intieme vriend beschouwt. Arjun vraagt echter duidelijk om vergiffenis omdat hij gelooft dat het feit dat hij "Krishn" als "Krishn" aangesproken heeft een belediging is.

De weg der meditatie is duidelijk de weg die Krishn vastgelegd heeft. Hij gaf Arjun in de dertiende vers van Hoofdstuk 8 de raad om OM op te zeggen en te beschouwen. OM, zoals we weten, is een symbool van de onvergankelijke God. Arjun werd gezegd om

---

पितासि लोकस्य चराचरस्यत्वमस्य पूज्यश्च गुरुर्गरीयान्।
न त्वत्समोऽस्त्यभ्यधिक: कुतोऽन्योलोकत्रयेऽप्यप्रतिमप्रभाव ।।४३।।
तस्मात्प्रणम्य प्रणिधाय कायं प्रसादये त्वामहमीशमीड्यम् ।
पितेव पुत्रस्य सखेव सख्यु: प्रिय: प्रियायार्हसि देव सोढुम्।।४४।।

het heilige woord op te zeggen en naar Krishn's beeld te kijken, want OM, wat voor het onuitgesproken Hoogste Wezen staat, is ook een symbool van de wijsgeer met wiens hulp hij de verwezenlijking van God bereikt heeft. Wanneer Arjun een duidelijke visie van de echte uitmuntendheid van God heeft dan treft het hem dat hij noch wit noch zwart is, en zelfs geen vriend of een Yadav; hij is enkel en alleen een grote Ziel die een en identiek geworden is met de onvergankelijke Hoogste Geest.

In de hele Geeta heeft Krishn vijf keer op het belang gewezen van het opzeggen van OM. Indien wij moeten bidden, laat ons dan OM opzeggen in plaats van de naam van Krishn. Sentimentele aanbidders slagen er normaliter in dit op de ene of andere manier uit te vinden. Terwijl een van hen door de tegenspraak over het eigendom of het opzeggen van OM verstoord wordt, doet een andere beroep op de wijsgeren, en nóg een andere die van plan is om zich snel met Krishn te integreren gebruikt ook Radha[12] voor zijn naam. Het is waar dat zij dit alles uit devotie doen, maar hun gebeden worden door teveel sentiment beheerst. Indien we een echt gevoel voor Krishn hebben, moeten wij zijn instructie naleven. Hoewel in het onuitgesproken geleefd wordt, is hij altijd aanwezig voor ons, zelfs indien wij hem niet kunnen zien omwille van een ongeschikte visie. Zijn stem is met ons, maar we kunnen hem niet horen. We zullen weinig voordeel halen uit onze studie van de Geeta, hoewel dit natuurlijk altijd een voordeel biedt. De man die naar de Geeta luistert er de Geeta bestudeert bereikt hogere lichamen. Dus is studie verplicht.

Een ononderbroken sequentie van de naam "Krishn" kan niet plaatsvinden wanneer we in een staat van ademhalingscontrole mediteren. Louter uit emotie zeggen sommige mannen alleen de naam van Radha op. Is het niet normaal om de vruchten van onbereikbare ambtenaren te vleien? Het is nauwelijks verrassend dan dat vele van ons geloven dat we God op dezelfde wijze kunnen

12. De naam van een bekende gopi of koeiendrijfster op wie Krishn verliefd was. Deze liefde wordt als symbool genomen voor de verbinding van de individuele Ziel met de Hoogste Geest.

plezieren. Dus stoppen we zelfs met "Krishn" uit te spreken en beginnen enkel "Radha" op te zeggen, hopende dat zij ons toegang tot hem zal verlenen. Maar hoe kan de arme Radha dit doen wanneer zijzelf niet met Krishn verenigd kon worden? Dus, in plaats van waarde te hechten aan wat anderen moeten zeggen, laat ons enkel OM opzeggen. Tegelijkertijd moeten we toegeven dat Radha ons ideaal zou moeten zijn; we moeten ons aan God wijden met de intensiteit van haar devotie voor haar geliefde. Het is essentieel dat we zoals haar ongelukkig zijn wanneer we niet bij Krishn zijn.

Arjun noemde zijn vriend "Krishn" omdat dit zijn echte naam was. Zoals een aantal aanbidders de naam van hun leraar uit sentiment zeggen. Maar zoals reeds getoond wordt een wijsgeer na de verwezenlijking een met de onuitgesproken God waarin hij dwaalt. Dus vragen veel discipelen, "Wanneer we u aanschouwen moeten we dan niet, Oh leraar, uw naam of die van Krishn in plaats van de traditionele OM zeggen?" Maar Yogeshwar Krishn heeft het hier heel duidelijk gemaakt dat na de verwezenlijking een wijsgeer dezelfde naam heeft als die van de Hoogste Geest waarin hij gevloeid is. "Krishn" is een benaming in plaats van een naam om in yagya opgezegd te worden.

Wanneer Arjun om vergiffenis smeekt voor zijn beledigingen en verzoekt hem met zijn normale zachte wijze te behandelen, vergeeft Krishn hem én gaat hij in op zijn verzoek. Arjun's verzoek om vergiffenis wordt in de volgende vers gedaan:

45. "Wees vergevensgezind, Oh de oneindige en God der goden, en toon uw vergevende vorm omdat, hoewel ik uw (allesomvattende) vorm die ik nog niet gezien had ontwaard heb, mijn geest ook met schrik vervuld is".

Tot nu is Yogeshwar Krishn voor Arjun in een alomtegenwoordige vorm verschenen. Aangezien Arjun dit nog nooit gezien heeft, is het heel normaal dat hij opnieuw met vreugde en schrik vervuld wordt. Zijn geest is zeer in de war. Vroeger zou Arjun misschien

---

अदृष्टपूर्वं हृषितोऽस्मि दृष्ट्वा भयेन च प्रव्यथितं मनो मे।
तदेव मे दर्शय देव रूपं प्रसीद देवेश जगन्निवास।।४५।।

met trots gesproken hebben over zijn capaciteit van zelfbeheersing en van zichzelf gedacht hebben dat hij op dat gebied beter was dan Krishn. Maar een zicht op de alomtegenwoordige grootheid van de Heer brengt hem terug naar de realiteit. Nadat hij het laatste hoofdstuk van Krishn's glories beluisterd heeft, begon hij zichzelf duidelijk als een man van kennis en wijsheid te beschouwen. Maar iemand die over kennis en wijsheid in de echte betekenis van het woord beschikt is vrij van alle schrik. De ervaring van een directe waarneming van God heeft in feite een uniek effect. Zelfs nadat een aanbieder in theorie alles gehoord en gezien heeft, kan hij zich nog steeds bewust worden van de realiteit door praktijk en persoonlijke ervaring. Wanneer Arjun dergelijke visie had is hij onmiddellijk met plezier en schrik vervuld, en is zijn geest in de war. Dus verzoekt hij Krishn om zijn rustige vorm weer aan te nemen.

46. "Aangezien ik wens om je te zien, Oh de duizend-gewapende alomtegenwoordige God, en ik u vroeger behouden heb, een kroon dragend en gewapend, verzoek ik u om uw vier-gewapende vorm terug aan te nemen".

Laat ons zien wat deze vier-gewapende vorm van Krishn is.

47. "De Heer zei, "Ik heb mij met compassie tot u gewend, Oh Arjun, door de uitoefening van mijn kracht van yog, mij stralende, uitstekende, oneindige, alomtegenwoordige vorm die niemand anders gedragen heeft".

48. "Oh de zeer vereerde Kuro, niemand anders behalve u in deze sterfelijke wereld is in staat om mijn oneindige, universele vorm te zien, die noch door studie van de Ved, noch door de uitvoering van yagya, noch door medelijden of spirituele boetedoening gekend kan worden."

किरीटिनं गदिनं चक्रहस्तमिच्छामि त्वां द्रष्टुमहं तथैव।
तेनैव रूपेण चतुर्भुजेनसहस्रबाहो भव विश्वमूर्ते ।।४६ ।।
श्री भगवानुवाच: मया प्रसन्नेन तवार्जुनेदं रूपं परं दर्शितमात्मयोगात्।
तेजोमयं विश्वमनन्तमाद्यं यन्मे त्वदन्येन न दृष्टपूर्वम् ।।४७ ।।
न वेदयज्ञाध्ययनैर्न दानैर्न च क्रियाभिर्न तपोभिरुग्रैः।
एवंरूप: शक्य अहं नृलोके द्रष्टुं त्वदन्येन कुरुप्रवीर ।।४८ ।।

Indien de door Krishn in de hierboven vermelde vers gedane beweringen evenals zijn verzekering aan Arjun dat er niemand anders behalve hem in staat is om zijn immense, alles overheersende vorm te zien waar zijn, dan heeft de Geeta nauwelijks nut voor ons. In dat geval behoort de capaciteit om God waar te nemen enkel en alleen aan Arjun toe. Anderzijds heeft Krishn echter ook uitgelegd dat vele wijsgeren in vroegere tijden, die zich op hem concentreerden met een geest die vrij was van passie, angst, en wrok en die zichzelf gezuiverd hadden door de boetedoening van hun kennis, erin geslaagd waren om zijn vorm te bereiken. Maar nu bevestigt hij verrassend dat noch iemand zijn kosmische uitdrukking in het verleden gekend heeft, noch dat iemand dit in de toekomst ooit te weten zal komen. Per slot van rekening, wie is Arjun? Is hij geen lichamelijk frame van ons allen? Zoals in de Geeta voorgesteld is hij een belichaming van zachte affectie. Niemand die van zijn gevoel bevrijd is kan in de toekomst zien. Deze kwaliteit van liefde vereist dat een aanbidder zijn geest van alle externe factoren verwijdert en zich enkel tot de gewenste God wijdt. Enkel door de opgedragen weg kan iemand die God met liefde benadert hem ook verwezenlijken. Door in te gaan op de verzoeken van Arjun verschijnt Krishn nu in zijn vier-gewapende vorm.

49. "Behoud opnieuw mijn vier-gewapende vorm (een lotus dragen, een schelp, een masker en mijn chakr), zodat u van de verwarring en de vrees bevrijd wordt die door de verschrikkelijke uitdrukking en gedachte aan mij veroorzaakt worden met (niets anders dan) affectie".

50. "Sanjay zei verder (tot Dhritrashtr), "Nadat hij tot Arjun gesproken had, onthulde Lord Vasudev opnieuw zijn vroegere vorm en stelde de op een wijsgeer lijkende Krishn de bevreesde Arjun gerust door zich aan hem in zijn vredige vorm te tonen".

मा ते व्यथा मा च विमूढभावो दृष्ट्वा रूपं घोरमीदृङ्म मेदम्।
व्यपेतभी: प्रीतमना: पुनस्त्वं तदेव मे रूपमिदं प्रपश्य ।।४९ ।।

संजय उवाच: इत्यर्जुनं वासुदेवस्तथोक्त्वा स्वकं रूपं दर्शयामास भूय: ।
आश्वासयामास च भीतमेनं भूत्वा पुन: सौम्यवपुर्महात्मा ।।५० ।।

51. “(Daarna) zie Arjun, “Oh Janardan, ik heb mijn rust (van geest) teruggevonden door te zien dat dit uw beste menselijke vorm is.”

Arjun had de Lord gevraagd om in zijn vier-gewapende vorm te verschijnen. Maar wat ziet hij wanneer Krishn ingaat op zijn verzoek en in de gewenste vorm verschijnt? Wat anders dan de menselijke vorm? In werkelijkheid worden de begrippen “vier-gewapend” en “veel-gewapend” door wijsgeren gebruikt nadat zij het hoogste doel bereikt hebben. De twee-gewapende wijsgeer-leraar is zeer veel bij zijn liefhebbende leerling, maar iemand anders herinnert zich ook, en dezelfde wijsgeer, ontwaakt door de Geest van die kracht, verandert in een menner die de zoeker op het rechte pad zet en houdt. “Wapen” is een symbool voor actie. Dus werken onze wapens niet enkel extern, maar ook intern. Dit is de vier-gewapende vorm. De “schelp”, “chakr”, “masker”, en “lotus”, door de vier wapens van Krishn gedragen, zijn allen symbolisch, en staan respectievelijk voor een bevestiging van het echte doel (schelp), het begin van de cyclus der verwezenlijking (chakr), de onderwerping van het gevoel (masker) en de uitoefening van de actie die onbezoedeld en puur is (lotus). Dat is de reden waarom Arjun de vier-gewapende Krishn als een mens ziet. In plaats van te betekenen dat er een zekere vier-gewapende Krishn was, is de uitdrukking "viergewapend" enkel en alleen een metafoor voor een bijzondere actie die wijsgeren zowel met hun lichaam als met hun Ziel verwezenlijken.

52. “De Heer zei, "Deze vorm van mij die u gezien hebt is de meest zelden vorm, omdat zelfs goden er soms problemen mee hebben".

अर्जुन उवाच: दृष्ट्वेदं मानुषं रूपं तव सौम्यं जनार्दन।
इदानीमस्मि संवृत्त: सचेता: प्रकृतिं गत:।।५१।।
श्री भगवानुवाच: सुदुर्दर्शमिदं रूपं दृष्टवानसि यन्मम।
देवा अप्यस्य रुपस्य नित्यं दर्शनकांक्षिण:।।५२।

Deze vredige, goede uitdrukking van Krishn is de meest ongebruikelijke, en zelfs goden hebben er soms problemen mee. Dit betekent dat het niet mogelijk is voor iedereen om een wijsgeer als dusdanig te erkennen. De zeer vereerde satsangi Maharajji, de verwezenlijkte leraar van mij zeer vereerde leraar Maharajji was zo'n heilige met een waarlijk ontwaakte Ziel, maar de meeste mensen beschouwden hem als een gek. Enkel een handvol slimme mensen hebben van hemelse tekens geleerd dat hij een nobele wijsgeer was. En enkel deze mannen hebben hem met hun heel hart gegrepen, hebben zich aan de metafysieke vorm vastgehouden, en hebben het gewenste doel bereikt. Dit is wat Krishn voorstelt wanneer hij Arjun zegt dat goden, die bewust in hun harten met de schat der goddelijkheid zitten, hunkeren naar een zicht van zijn "vier-gewapende" vorm. Op de vraag of hij door yagya gekend kan zijn, de liefdadigheid of studie van de Ved, antwoordt Krishn:

53. "Mijn vier-gewapende vorm die u hebt gezien kan nog door de studie van de Ved, noch door boetedoening of liefdadigheid gekend worden, en zelfs niet door de uitvoering en praktijk van yagya."

De enige manier waarmee hij waargenomen kan worden wordt in de volgende vers onthuld:

54. "Oh Arjun, een man van grote boetedoening, een aanbidder kan deze vorm van mij direct kennen, zijn essentie verwerven, en zelfs een met hem worden door een totale en onherroepelijke toewijding".

De enige manier om de Hoogste Geest te verwezenlijken is de perfecte intentie, de staat waarin een aanbidder niets anders herinnert

---

नाहं वेदैर्न तपसा न दानेन न चेज्यया।
शक्य एवंविधो द्रष्टुं दृष्टवानसि मां यथा।।५३।।
भक्त्या त्वनन्यया शक्य अहमेवंविधोऽर्जुन।
ज्ञातुं द्रष्टुं च तत्त्वेन प्रवेष्टुं च परंतप।।५४।।

dan het aanbeden doel. Zoals we in hoofdstuk 7 gezien hebben, wordt zelfs kennis uiteindelijk in totale devotie omgezet. Krishn zei een beetje vroeger dan er niemand behalve Arjun hem vroeger gezien had en dat niemand hem in de toekomst zou zien. Maar nu onthult hij dat door dergelijke eenzijdige devotie aanbidders hem niet alleen kunnen zien, maar hem ook rechtstreeks verwezenlijken en een met hem worden. Dus is Arjun de naam van dergelijke volledig toegewijde aanbidder: De naam van een staat van geest en hart in plaats van een persoon. Alles absorberende liefde zelf is Arjun. Dus zegt Yogeshwar Krishn uiteindelijk:

55. "Deze man, Oh Arjun, die enkel voor mij handelt (matkarmah), rust op mij en is alleen aan mij gewijd (matparmah), in volledige loskoming (sangvarjitah) en vrijheid van boosheid ten opzichte van alle wezens (nirvairah sarvbhooteshu), mij kent en bij mij is."

De vier essentiële eisen van de evolutionaire discipline waarmee men spirituele perfectie of overgang kan bereiken (waarvan het menselijk leven er een is), worden aangegeven door de begrippen: "matkarmah", "matparmah", "sangvarjitah", en "nirvairah sarvbhootesthu". "Matkarmah" betekent uitvoering van de opgedragen handeling-de handeling van yagya. "Marparmah" is de noodzaak van het feit dat de aanbidder toevlucht zoekt in Krishn en zich volledig tot hem wijdt. De vereiste actie is onmogelijk om uit te voeren zonder totale desinteresse voor wereldse objecten en de vruchten der actie (sangvarjitah). De last but not least eis is "nirvrairah sarvbhooteshu": gebrek aan het kwade of slechte wil ten opzichte van alle wezens. Enkel een aanbidder die deze vier voorwaarden vervult kan Krishn bereiken. Het spreekt vanzelf dat indien de vier wegen die door de laatste vers van het hoofdstuk opgedragen worden gevolgd worden, de resulterende staat de staat

---

मत्कर्मकृन्मत्परमो मद्भक्त: सङ्गवर्जित: ।
निर्वैर: सर्वभूतेषु य: स मामेति पांडव ।।५५ ।।

is waarin externe oorlog en fysiek bloedvergieten gewoon buiten vraag staan. Dat is een verdere indicatie dat de Geeta niet over extern vechten gaat. Er is geen enkele vers in het gedicht dat het idee van fysiek geweld of moorden steunt. Wanneer we ons door yagya opgeofferd hebben, enkel God en niemand anders herinneren, dan worden we volledig losgemaakt van zowel de aard als de beloningen van onze actie, en wanneer er geen kwaad in ons is ten opzichte van andere wezens, met wie en waarvoor moeten we dan vechten? De vier nalevingen leiden een aanbidder naar de fase waar hij heel alleen staat. Indien er niemand bij hem is, met wie moet hij dan vechten? Volgens Krishn heeft Arjun hem gekend. Dit zou niet mogelijk zijn indien er ook maar de geringste twijfel over kwaadheid in hem bestond. Dus is het evident dat de door Arjun gestreden oorloog in de Geeta tegen gevreesde vijanden zoals bereiking en afkeer, het slechte en het kwade, en verlangen en woede gaat, die opkomen in de weg van de aanbidder wanneer hij zich aan de taak van de enkelvoudige beschouwing wijdt nadat hij een gevoel van losmaking van wereldse objecten evenals beloningen bereikt heeft.

In het begin van het hoofdstuk heeft Arjun aan Krishn toegegeven dat zijn ontgoocheling weggeveegd werd door de lieve woorden die hij tegen hem had gezegd. Omdat Krishn vroeger gezegd had dat hij alomtegenwoordig was, wenste Arjun ook een directe visie van zijn uitmuntendheid te hebben. Hij vroeg de Yogeshwar om hem zijn universele, onvergankelijke vorm te tonen indien het binnen de macht van zijn sterfelijke ogen lag. Aangezien Arjun zijn geliefde vriend en een zeer trouwe aanbidder is, gaf Krishn met plezier gevolg aan zijn verzoek.

Nadat hij zijn universele vorm aangenomen had zei Krishn tegen Arjun dat hij in hem hemelse wezens zoals de zeven

onsterfelijke wijsgeren[13] en wijsgeren in vroegere tijden moest houden, en Brahma en Vishnu. Arjun's opmerkelijkheid werd dus verder getrokken naar de alles beheersende grootheid van God. Krishn somde al zijn verklaringen op, en zei tegen Arjun dat hij hem op een bepaald ogenblik en een bepaalde plaats de hele geanimeerde en niet geanimeerde wereld kon tonen, en alles kon vertellen wat hij graag zou willen weten.

Deze opsomming door Krishn ging gedurende drie verzen verder, van 5 tot 7. Maar Arjun's fysieke ogen konden geen van de door de Heer opgesomde glories zien. Al de hemelse grootheid van God was voor zijn ogen, maar zij konden Krishn alleen als een normale sterveling zien. Toen Krishn zich bewust werd van deze moeilijkheid van Arjun pauzeerde hij en zegende hij hem met de goddelijke visie waarmee hij zijn echte grootheid zou kunnen waarnemen. Hij had dus een directe en reële perceptie van God. Overweldigd door schrik voor wat hij zag begon hij Krishn zeer nederig te smeken om hem zijn fouten, die feitelijk geen echte fouten waren, te vergeven. Hij dacht dat hij hem beledigd had door hem als "Krishn", "Yadav", en "vriend" aan te spreken. Aangezien dit geen fouten waren vergaf Krishn hem onmiddellijk. Hij sprak ook woorden van steun.

Het feit dat Arjun zijn vriend als “Krishn” aansprak is geen belediging; Krishn had een donkere huid. Hem als “Yadav” aansprekend was evenmin indiscreet, omdat hij niet behoorde tot de lijn van de Yaduvanshis. Indien Arjun Krishn een “vriend” noemde dan was dit niet verkeerd, want zelfs Krishn beschouwt hem als een intieme vriend. Dit zijn in feite allemaal voorbeelden van het initiële gedrag van zoekers naar grote zielen op basis waarvan het begrip "wijsgeer" gebruikt wordt. Sommigen spreken

---

13. Mareechi, Angiras, Pulgatya, Pulah, Kratu, en Vasistha. De zeven wijsgeren staan ook voor de zeven oefeningen of stappen of attributen van yog, door de beheersing die de zoeker bereikt in de staat van de ultieme verwezenlijking.

deze wijsgeren aan in overeenstemming met hun aspect en vorm. Sommigen noemen hem met zijn onderscheidende attribuut, terwijl anderen hem als huns gelijken beschouwen. Zij slagen er niet in om de essentie van wijsgeren te begrijpen. Maar wanneer Arjun uiteindelijk de echte vorm van Krishn te weten komt dan wordt hij zich ervan bewust dat hij noch zwart noch wit is, en dat hij noch tot een familie hoort noch iemands vriend is. Wanneer er niemand als Krishn is, hoe kan dan iemand zijn vriend zijn? Of zijn collega? Hij staat boven al het rationeel begrip. Een man kan Krishn alleen kennen indien de Yogeshwar beslist om zich voor hem te onthullen. Dat is de reden achter de verontschuldigingen van Arjun.

Het probleem dat in het hoofdstuk besproken wordt is, zoals we gezien hebben, de manier hoe wij zijn naam moeten uitspreken, aangezien "Krishn" een belediging is. Het probleem werd in Hoofdstuk 8 opgelost waarin Krishn vastlegde dat de aanbidders OM moeten opzeggen, het primaire woord of geluid dat de alles overheersende, alomtegenwoordige, onveranderlijke God betekent. OM is de essentie dat door het hele universum stroomt en dat in Krishn verborgen is. Aanbidders werden aangeraden om dit heilige woord op te zeggen en zich op de vorm van Krishn te concentreren. Krishn's beeld en OM zijn de sleutels voor het succes van het gebed en de meditatie van een aanbidder.

Daarna verzocht Arjun Krishn om hem zijn vier-gewapende vorm te tonen, en verscheen Krishn daadwerkelijk in deze vriendelijke, vergeefsgezinde vorm. Hij had de vier-gewapende vorm willen zien, maar wat Krishn hem onthuld is de menselijke vorm. De yogi die de alomtegenwoordige, eeuwige God bereikt heeft leeft daadwerkelijk in zijn leven in deze wereld en treedt naar buiten op met zijn twee handen. Maar hij is wakker in zijn Ziel en hij waakt gelijktijdig ook in de Ziel van aanbidders die hem herinneren als hun gids-menner. Wapens zijn een symbool van actie en dit is de betekenis van de vier-gewapende vorm.

Krishn heeft Arjun gezegd dat niemand behalve hem deze vorm van hem gezien heeft en dat niemand in staat zou zijn om deze

vorm van hem in de toekomst te zien. Indien wij dit letterlijk moeten nemen dan zou de Geeta niet nuttig blijken te zijn. Maar Krishn heeft het probleem opgelost door Arjun te vertellen dat het gemakkelijk is voor de aanbidder, die hem aanbidt met geloof en die niemand anders behalve hem herinnert, om hem te kennen en zijn essentie door directe waarneming te kennen en een met hem te worden. Indien Arjun Krishn kent dan betekent dit dat hij zo'n aanbidder is. Affectie voor de aanbeden God is de lichte vorm van devotie. Zoals Goswami Tulsidas gezegd heeft, kan niemand God zonder liefde hebben. God is nooit verwezenlijkt en kan nooit verwezenlijkt worden door een aanbidder die dit gevoel niet heeft. Bij afwezigheid van liefde, kan een hoeveelheid yog of gebeden of naastenliefde of boetedoening een kan in staat stellen om God te bereiken. Dus is het gevoel van liefde onontbeerlijk voor de uiteindelijke verwezenlijking op het pad van de spirituele evolutie.

In de laatste vers van het hoofdstuk heeft Krishn de viervoudige weg uitgelegd, met inbegrip van het naleven van yagya-de opgedragen actie, totale afhankelijkheid en devotie, bevrijding van wereldse objecten en beloningen en, als laatste punt, de afwezigheid van kwaadheid. Dus is het duidelijk dat er geen fysieke oorlog of bloedvergieten in de geestesstaat kan zijn in de viervoudige weg. Wanneer een aanbidder alles wat hij heeft aan God gewijd heeft, enkel hem en niemand anders herinnert, dan heeft hij zijn geest en zijn gevoelens zodanig onder controle dat de aard en zijn objecten niet langer voor hem bestaan, en wanneer hij van alle kwade gevoelens bevrijdt wordt, is het idee van het uitvechten van een externe oorlog gewoon onmogelijk. Het hoogste doel bereiken door de verschrikkelijke vijand neer te slaan met het zwaard van de perfecte verzaking is de enige echte overwinning waarnaar er niet langer sprake is van een nederlaag.

Aldus eindigt het Twaalfde Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

‘Vihswroop Darshan Yog,” of ‘Onthulling van de Alomtegenwoordige’.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Twaalfde Hoofdstuk

van de Shreemad Bhagwad Geeta in ‘Yatharth Geeta’

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 12

DE YOG DER DEVOTIE

Krishn heeft Arjun op het einde van Hoofdstuk 11 herhaaldelijk gezegd dat deze kosmische vorm die hem onthuld was nog nooit door iemand gezien was en evenmin ooit door iemand in de toekomst gezien zou worden. In plaats van gekend te zijn door boetedoening of yagya of naastenliefde kan hij eenvoudig gekend en bereikt worden-zoals Arjun hem gezien heeft-door een ononderbroken devotie en beschouwing, constant en ononderbroken zoals een stroom olie. Dus werd Arjun opgedragen om zich tot Krishn te wijden en hem te herinneren; hij moet de opgedragen daad uitvoeren en nog beter door zich aan hem over te geven. De krachtige en ondubbelzinnige devotie is het middel om het hoogste doel te bereiken. Dit wekt natuurlijk de nieuwsgierigheid van Arjun om te weten wie van de twee soorten aanbidders de sterkste zijn, zij die de uitgesproken God aanbidden zoals Krishn, en zij die de onuitgesproken Geest beschouwen.

Arjun heeft deze vraag inderdaad hier voor de derde keer gesteld. Hij heeft Krishn in Hoofdstuk 3 gevraagd waarom hij hem opdroeg om een verschrikkelijke taak uit te voeren indien hij de mening toegedaan was dat de Weg der Kennis beter was dan de Weg van de Zelfloze Actie. Volgens Krishn is dit voor beide wegen een noodzaak.

Ondanks dit, indien een man zijn gevoelens beperkt met onnatuurlijk geweld en tóch niet in staat is om hun objecten te vergeten, dan is hij een arrogante bedrieger in plaats van een man der kennis. Dus werd Arjun de raad gegeven om de opgedragen taak uit te voeren, zijnde de daad van yagya. De modus van yagya, die een speciale vorm van aanbidding is en die toegang verleent tot het hoogste doel, werd dan uitgelegd. Wat is dan het verschil

tussen de Weg der Kennis en de Weg der Zelfloze Actie indien dezelfde actie-de daad van yagya- voor beide wegen uitgevoerd moet worden. Terwijl een liefhebbende aanbidder zich tot de daad van yagya wijdt nadat hij zichzelf overgegeven heeft, en tot zijn actie tot de gewenste God, onderneemt de yogi der kennis dezelfde actie met een goed begrip van zijn eigen sterkte en zijn vertrouwen in zijn sterkte.

Arjun wenste verder in Hoofdstuk 5 van Krishn te weten te komen waarom hij soms de actie door de Weg der Kennis aanbeval, en andere keren de actie door de Weg van de Zelfloze Actie in een geest van zelfoverlevering. Hij wilde te weten komen welke van de twee de beste was. Op dat ogenblik wist hij dat actie een gemeenschappelijke factor in beide wegen was. En toch stelde hij Krishn deze vraag omdat hij worstelde met het probleem van de keuze van de beste weg. Hem werd gezegd dat hoewel zoekers het gewenste doel bereiken door een van de twee wegen te bewandelen, is de Weg der Zelfloze Actie beter dan de Weg der Kennis. Zonder de zelfloze actie te doen kan een mag noch een yogi worden, noch volledig verlicht zijn. Zonder actie is het ook onmogelijk om de Weg der Kennis te bewandelen, en bovendien is de Weg der Kennis met meer obstakels bezaaid.

1. **"Arjun zei, "Welke van de twee soorten aanbidders, zij die u altijd in hun belichaamde vorm aanbidden, en de anderen die over uw onvergankelijke, onuitgesproken Geest mediteren, beheersen yog beter?."**

Of zij Krishn met zelfoverlevering aanbidder, een gevoel van identiteit met hem, en met sterkte concentratie, of dat zij de onuitgesproken en onvergankelijke God waarin hij dwaalt, doet er niet toe, want zij volgen beide de door hem opgedragen weg. Welke van de twee is echter beter? Krishn antwoordt als volgt op de vraag.

अर्जुन उवाच: एवं सततयुक्ता ये भक्तास्त्वां पर्युपासते ।
ये चाप्यक्षरमव्यक्तं तेषां के योगवित्तमा: ।। १ ।।

2. "De Heer zei, "Ik geloof dat zij de beste van alle yogi zijn die altijd op mij mediteren met concentratie en mij aanbidden (de belichaamde, uitgesproken God) met echt geloof".

3-4. "En zij die al hun gevoelens beperken aanbidden altijd de Hoogste Geest die boven alle gedachten staat, alomtegenwoordig, oneindig is, gevuld is met eenvormigheid, onveranderbaar en onbeweeglijk, en vormloos en onverwoestbaar is, met totale concentratie, en die alle wezens dient door hen op gelijke wijze te betrachten, bereiken mij."

Deze attributen van God verschillen niet van deze van Krishn, maar-

5. "Bereiking van perfecte door mannen die zich tot de vormloze God wijden is moeilijker, omdat zij die zich omwille van het fysieke lichamen niet zo goed voelen meer problemen hebben bij het bereiken van het onuitgesprokene".

Verwezenlijking is moeilijker voor aanbidders die zich tot God wijden die van alle kwaliteiten bewust is (nirgun) omwille van het feit dat zij aan hun fysiek bestaan vasthouden. Bereiking van de onuitgesprokene, vormloze God is zeer moeilijk zolang een aanbidder fier is op zijn geboorte en moed.

Yogeshwar Krishn was een zoals God verwezenlijkte leraar en de onuitgesproken God was in hem verklaar. Volgens hem gaat de zoeker die, in plaats van toevlucht te zoeken bij een wijsgeer, op pad gaat met geloof in zijn eigen sterkte, zijn huidige en toekomstige situatie kennende, en zich ervan bewust zijnde dat hij uiteindelijk zijn eigen onuitgesproken, identiek Innerlijke zal

---

श्री भगवानुवाच: मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उपासते ।
श्रद्धया परयोपेतास्ते मे युक्ततमा मता: ।। २ ।।
ये त्वक्षरमनिर्देश्यमव्यक्तं पर्युपासते ।
सर्वत्रगमचिन्त्यं च कूटस्थमचलं ध्रुवम् ।। ३ ।।
सन्नियम्येन्द्रियग्रामं सर्वत्र समबुद्धय: ।
ते प्राप्नुवन्ति मामेव सर्वभूतहिते रता: ।। ४ ।।
क्लेशोऽधिकतरस्तेषामव्यक्तासक्तचेतसाम् ।
अव्यक्ता हि गतिर्दु:खं देहवद्भिरवाप्यते ।। ५ ।।

bereiken, begint te denken dat de Hoogste Geest niet van hem verschilt en dat hij "hem" is. Met deze gedachten achtergebleven en zonder te wachten op de vervulling begint hij te voelen dat zijn lichaam zelf de echte "hij" is. Dus dwaalt hij door de sterfelijke wereld, de wachtkamer der zorgen, en komt uiteindelijk op een dood punt terecht. Maar dit is niet het geval met de aanbidder die zijn weg verder zet onder de glorierijke toevlucht van Krishn.

6-7 "En, Oh Parth, ik zal snel mijn liefhebbende aanbidders leveren die hun zin gezet hebben op mij en die, vanonder mijn toezicht en al hun actie aan mij wijdend, mij aanschouwen en aanbidden-mij, de uitgesproken God-met onveranderde intentie, vanuit de sterfelijke wereld."

Krishn vordert dan Arjun op om zich aan dergelijke devotie te wijden en geeft uitleg over de wijze waarop dit vervuld kan worden.

8. "Er is helemaal geen twijfel dat jij in mij zult dwalen indien je je met geest en verstand aan mij wijdt."

Krishn is zich bewust van de zwakte van zijn discipel, want Arjun heeft vroeger toegegeven dat het voor hem moeilijk is om zijn gevoelens te beperken. Dus haast hij zich om het volgende toe te voegen:

9. "Indien je je geest niet om mij kunt concentreren; Oh Dnananjayu, zoek mij door de yog van ononderbroken praktijk (adhyas-yog)."

"Praktijk" betekent hier de geest meerdere keren terugtrekken van waar de geest op dat ogenblik is en zich op het gewenste doel concentreren. Maar indien Arjun zelfs niet in staat is om dit te

---

ये तु सर्वाणि कर्माणि मयि संन्यस्य मत्पराः।
अनन्येनैव योगेन मां ध्यायन्त उपासते।। ६।।
तेषामहं समुद्धर्ता मृत्युसंसारसागरात्।
भवामि नचिरात्पार्थ मय्यावेशितचेतसाम्।। ७।।
मय्येव मन आधत्स्व मयि बुद्धिं निवेशय।
निवसिष्यसि मय्येव अत ऊर्ध्वं न संशयः।। ८।।
अथ चित्तं समाधातुं न शक्नोषि मयि स्थिरम्।
अभ्यासयोगेन ततो मामिच्छाप्तुं धनंजय।। ९।।

doen dan moet hij gewoon naar Krishn vragen-hem enkel en alleen aanbidden, indien al zijn gedachten en acties enkel voor Krishn zijn dan zal hij hem uiteindelijk verwezenlijken.

10. "Indien u niet in staat bent om zelfs maar ook de weg van de praktijk te volgen, kan je de vervulling bereiken door de uitvoering der acties die alleen voor mij bedoeld zijn".

11. "Indien je dit zelfs niet kunt vervullen dan moet je alle vruchten der actie achterlaten en toevlucht zoeken in mijn yog met een goed onderworpen geest".

Indien Arjun zelfs dit niet kan doen dan moet hij al zijn wensen van de beloningen der acties opgeven, evenals de beschouwingen van winst en verlies, en met een gevoel van zelfoverlevering toevlucht zoeken bij sommige wijsgeren met een verwezenlijkte Ziel. De opgedragen actie zal dan spontaan beginnen onder de oproep van de verwezenlijkte leraar.

12. "Aangezien kennis beter is dan praktijk, meditatie beter dan kennis, en verzaking aan de vruchten van de actie beter dan meditatie, wordt verzaking al snel met vrede beloond".

Overgaan tot actie via de Weg der Kennis is beter dan gewoon de geest beperken. Meditatie is beter dan de verwezenlijking van actie door kennis, omdat het gewenste doel altijd in de beschouwing vervat is. Zelfs beter dan beschouwing is echter de verzaking aan de vruchten der actie, want wanneer Arjun de vruchten der actie opgegeven heeft en zichzelf overgegeven heeft aan het gewenste doel met als doel de verwezenlijking, dan wordt deze last der oefening van yog door de aanbeden God gedragen. Dus wordt dit soort verzaking snel gevolgd door de verwezenlijking van absolute vrede.

अभ्यासेऽप्यसमर्थोऽसि मत्कर्मपरमो भव ।
मदर्थमपि कर्माणि कुर्वन्सिद्धिमवाप्स्यसि ।। १० ।।
अथैतदप्यशक्तोऽसि कर्तुं मद्योगमाश्रित: ।
सर्वकर्मफलत्यागं तत: कुरु यतात्मवान् ।। ११ ।।
श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्ध्यानं विशिष्यते ।
ध्यानात्कर्मफलत्यागस्त्यागाच्छान्तिरनन्तरम् ।। १२ ।।

Krishn heeft tot op heden gezegd dat de yogi die de zelfloze actie uitvoert met een gevoel van zelfoverlevering een voordeel heeft ten opzichte van de volger van de Weg der Kennis die het onuitgesprokene aanbidt. Beide voeren dezelfde actie uit, maar er zijn meer obstakels op de weg van deze laatste. Hij draagt zijn verantwoordelijkheid voor zijn winsten en verliezen zelf, terwijl de last van de toegewijde aanbidder door God gedragen wordt. Dus bereikt hij al snel vrede als een resultaat van zijn verzaken aan de vruchten der actie. Krishn somt nu de attributen op van de man die dergelijke vrede bereikt.

13-14 "De aanbidder die niemand kwaad toewenst en die iedereen liefheeft, die vol compassie en vrij is van bereiking en grootheidswaanzin, die zorg en plezier op dezelfde wijze beschouwt en die vergevensgezind is, en die zijn geest beperkt heeft, en die mij toegewijd is met grote overtuiging, die is mij lief."

Naast deze eigenschappen is de aanbidder ook iemand die door niemand onrustig gemaakt wordt en evenmin iemand anders onrustig maakt, en die vrij is van plezier, miserie, angst, en al deze afleidingen. Dergelijke aanbidder wordt door Krishn aanbeden.

Deze vers is zeer lovend over aanbidders, want zij moeten zichzelf zodanig gedragen dat zij niemands gevoelens kwetsen. Zij moeten dit doen, hoewel anderen niet op dezelfde wijze handelen. Aangezien zij een werelds gevoel hebben kunnen zij niet in het kwade vervallen. Wat zij ook doen, hun gevoelens moeten waarlijk en constant op de aanbeden God gericht zijn. Het is zijn taak om zichzelf te beschermen tegen de kwade daden van de mannen die handelen alsof ze vergiftigd waren en geen gevoelens meer hadden.

अद्वेष्टा सर्वभूतानां मैत्रः करुण एव च।
निर्ममो निरहंकारः समदुःखसुखः क्षमी ।। १३ ।।
संतुष्टः सततं योगी यतात्मा दृढनिश्चयः।
मय्यर्पितमनोबुद्धिर्यो मद्भक्तः स मे प्रियः ।। १४ ।।
यस्मान्नोद्विजते लोको लोकान्नोद्विजते च यः।
हर्षामर्षभयोद्वेगैर्मुक्तो यः स च मे प्रियः ।। १५ ।।

16. "De aanbidder die van lust, reinheid bevrijdt is, zijn taak uitsluitend rechtshandig uitvoert, vrij van zorgen, en die de staat van de actieloosheid bereikt heeft, die is mij lief."

De man die van lust bevrijd is, is puur en rein. "Rechtshandig" betekent dat hij onderlegen is in aanbidding en meditatie, de ene opgedragen actie. Hij wordt niet beïnvloed door geluk en ongeluk, is vrij van zorgen, en is iemand die alle ondernemingen opgegeven heeft omdat er geen enkele onderneming is die het waard is om uitgevoerd te worden.

17. "De aanbidder die noch somber noch uitgelaten is, noch bezorgd noch verwarmd, en die alle goede en kwade acties opgegeven heeft, die is mij lief."

Dit is het hoogtepunt van devotie wanneer de aanbidder niets wenst wat de moeite waarde is noch in bezit is van iets wat hij wenst. De aanbidder die deze fase bereikt heeft is Krishn lief.

18-19. "De constante aanbidder, die vrienden en vijanden, eer en oneer, koude en warmte, geluk en zorg, als gelijk beschouwt, en die van de wereld losgemaakt is, die noch kwaad spreekt noch looft, die mediteert, en aan al het fysieke genot verzaakt, en vrij is van hunker naar de plaats waar hij dwaalt, die is mij lief."

20. "En de aanbidders die in mij rusten en de hierboven vermelde nectar van dharm met genot proeven in een geest van zelfloosheid zijn mij het liefste".

अनपेक्ष: शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथ: ।
सर्वारम्भपरित्यागी यो मद्भक्त: स मे प्रिय: ।। १६ ।।
यो न हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न काङ्क्षति ।
शुभाशुभपरित्यागी भक्तिमान्य: स मे प्रिय: ।। १७ ।।
सम: शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयो: ।
शीतोष्णसुखदु:खेषु सम: सङ्गविवर्जित: ।। १८ ।।
तुल्यनिन्दास्तुतिर्मौनी संतुष्टो येन केनचित् ।
अनिकेत: स्थिरमतिर्भक्तिमान्मे प्रियो नर: ।। १९ ।।
ये तु धर्म्यामृतमिंद यथोक्तं पर्युपासते ।
श्रद्दधाना मत्परमा भक्तास्तेऽतीव मे प्रिया: ।। २० ।।

In de afsluitende vers van het hoofdstuk voegt Krishn toe dat hij die aanbidders het meeste liefheeft die toevlucht zoeken bij hem en die deelnemen aan de hierboven vermelde essentie van dharm.

Op het einde van het laatste hoofdstuk zei Krishn tegen Arjun dat noch iemand hem ooit gezien had, noch hem in de toekomst zou zien. Maar iemand die hem met permanente devotie aanbidt is in staat om hem te zien, zijn essentie te kennen, en een met hem te worden. Met andere woorden, de Hoogste Geest is een entiteit die verwezenlijkt kan worden. Dus moet Arjun een liefhebbende aanbidder zijn.

Op het einde van dit hoofdstuk wilde Arjun van Krishn te weten komen welke van de twee soorten aanbidders, zij die hem met toewijding aanbidden, en zij die hem beschouwen als de onvergankelijke, onuitgesproken God, beter zijn. Volgens Krishn wordt hij verwezenlijkt door aanbidders van beide soorten omdat ook hij onuitgesproken is. Er zijn echter pijnlijkere obstakels in het pad van de zoekers die zich tot de onuitgesproken God wijden met een goed verlichte geest. Zolang het omhulsel van het fysieke lichaam blijft, is de verwezenlijking van de vormloze God pijnlijk, omdat deze onuitgesproken vorm enkel bereikt wordt wanneer de geest correct onderworpen en opgelost wordt. Voor deze fase is het lichaam zelf een belemmering op de weg van de aanbidder. Door telkens opnieuw te zeggen -"Ik ben", "Ik ben" "Ik moet bereiken" - gaat hij uiteindelijk naar zijn lichaam zelf. Der is dus een grotere kans dat hij op zijn weg valt. Dus moet Arjun al zijn acties aan Krishn overgeven en hem met constante devotie herinneren, want hij wordt al snel van het duister bevrijd in de wereld der aanbidders die hem onderbroken en constant aanbidden als een stroom olie, met totale afhankelijkheid, en nadat aan al hun acties voor hen verzaakt werd. Dus is de weg van de liefdevolle aanbidding de beste.

Arjun moet zich op Krishn richten. Indien hij dan zijn geest niet onder controle kan houden dan moet hij zich op de weg der

constante praktijk begeven. Hij moet zijn geest keer op keer van alle beperkingen en alle obstakels bevrijden. Indien hij niet in staat is om dit te doen dan moet hij zich gewoon aan actie wijden. De actie is de enige daad van yagya. Hij moet gewoon verder gaan te doen waarvoor hij geschikt is, en niets anders. Of hij al dan niet succes heeft is niet belangrijk, hij moet verder gaan met de uitvoering van de opgedragen actie. Indien hij jammer genoeg niet in staat is om dit te doen dan moet hij aan zijn vruchten der actie verzaken en toevlucht zoeken bij een wijsgeer die de realiteit gekend heeft, zijn Innerlijke verwezenlijkt heeft, en in de Hoogste Geest dwaalt. Deze verzaking zal hem de ultieme vrede brengen.

Aangezien men zegt dat "devotie" de beste weg is in dit hoofdstuk, is het passend om het de "Yog der devotie" te noemen.

Aldus eindigt het Twaalfde Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Bhakti Yog," of 'Devotie'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Twaalfde Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

DE OMVANG VAN DE HANDELINGEN EN ZIJN KENNER

Op het einde van de Geeta vroeg Dhritrashtr Sanjay wat gedaan was door zijn en Pandu's zonen die in Dharmkshetr, in Kurukshetr, samengekomen waren om te vechten. Maar tot hier was het niet duidelijk waar dat gebied feitelijk gelegen was. Het is pas in dit hoofdstuk dat Krishn een exacte verklaring over de ligging van de sfeer aflegt.

1. **"De Heer zei, Dit lichaam is, Oh zoon van Kunti, een slagveld (kshtetr) en de mannen die het kennen (kshetragya) worden wijs genoemd omdat zij spiritueel gezien rechtshandig geworden zijn door zijn essentie weer te nemen."**

In plaats van in deze sfeer opgenomen te worden, domineert de kshetragya het. Dus werd dit door wijsgeren gezegd die zijn realiteit kennend en begrepen.

Wanneer het lichaam slechts een is, hoe kan er dan twee sferen-Dharmkshetr en Kurukshetr-zijn? In werkelijkheid bestaan er in het lichaam twee verschillende, primaire instincten. Er is eerst de rechtvaardige schat der goddelijkheid die toegang verschaft tot de Hoogste Geest die voor de meest sublieme Dharm staat. Anderzijds zijn er de duivelse impulsen die door onrechtvaardigheid veroorzaakt worden die een man ertoe brengen om de sterfelijke wereld als dusdanig te accepteren. Wanneer er een grote goddelijkheid in het hart is, dan wordt het lichaam omgezet in een Dharmkshetr (veld van dharm), maar degenereert het in een

---

श्री भगवानुवाच: इदं शरीरं कौन्तेय क्षेत्रमित्यभिधीयते ।
एतद्यो वेत्ति तं प्राहु: क्षेत्रज्ञ इति तद्विद: ।। १ ।।

Kuruhshetr wanneer het door duivelse krachten beheerst wordt. Dit proces van afwisselende opkomst en val, werkt in alle tijden, maar een doorslaggevende oorlog beging tussen de twee tegenstrevers wanneer een ernstige aanbidder zich aan de taak der aanbidding wijdt, samen met een wijsgeer die de realiteit weergenomen heeft. Geleidelijk aan, terwijl de schat der goddelijkheid groeit, worden onrechtvaardige impulsen verzwakt en vernietigd. De fase van God-verwezenlijking wordt pas na de volledige eliminatie van het kwade bereikt. En zelfs het nut van de schat der goddelijkheid wordt na de fase van weerneming verleend, want ook in de vereerde God aanwezig. In Hoofdstuk 11 zag Arjun achter de Kaurav ook de krijgers van zijn eigen leger die in de mond van de alomtegenwoordige God verdwenen. Kshetragya is het karakter van het Innerlijke na deze definitieve oplossing.

2. **"En laat het u geweten zijn, Oh Bharat, dat ik de alles wetende Innerlijke (kshetragya) in alle sferen ben; en voor mij is het bewustzijn van de realiteit van kshetr en kshetragya, van de muteerbare natuur en het Innerlijke, is kennis.**

De man die de realiteit van de sfeer van het lichaam kent is een kshetragya. Dit wordt door wijsgeren gezegd die de essentie van deze sfeer door directe waarneming gekend hebben. Nu verklaart Krishn dat ook hij een kshetragya is. Met andere woorden, ook hij is een yogi-inderdaad een Yogeshwar. De perceptie van de realiteit van kshetr en kshetragya, van de aard met zijn tegenstrijdigheden en de Ziel, is kennis. Kennis is niet louter dispuut.

3. **"Luister kort naar mij over wat de sfeer en zijn variaties en eigenschappen is, evenals over de kshetragya en zijn capaciteiten".**

De sfeer der actie, van leven en dood, is muteerbaar omdat het altijd om een bepaald reden gaat, terwijl de kshetragya door

---

क्षेत्रज्ञं चापि मां विद्धि सर्वक्षेत्रेषु भारत।
क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानं यत्तज्ज्ञानं मतं मम।। २।।
तत्क्षेत्रं यच्च यादृक्च यद्विकारि यतश्च यत्।
स च यो यत्प्रभावश्च तत्समासेन मे श्रृणु।। ३।।

autoriteit bezeten is. Het is niet enkel Krishn die dit zegt; andere wijsgeren hebben ook hetzelfde gezegd.

4. "Dit is (ook) gezegd in verschillende manieren door wijsgeren in verschillende verzen en in weldoordachte, definitieve verklaringen over de kennis van de Hoogste Geest (Brahmsutr)."

Vedant, grote wijsgeren, Brahmsutr, en Krishn zeggen allemaal hetzelfde. Daarom zegt Krishn enkel wat andere al gezegd hebben. Is het het lichamelijke lichaam wat enkel zichtbaar is? De vraag wordt in de volgende vers behandeld.

5-6. "Kort en bondig kan gezegd worden dat het muteerbare, fysieke lichaam het aggregaat van de vijf elementen is, ego, verstand, zelfs het onuitgesprokene, de tien zintuigen, geest en de vijf gevoelsobjecten, evenals lust, kwaadheid, genot en pijn, en intelligentie en voorspoedigheid".

Door de lichaamsbouw samen te vatten die kshetr en al zijn varianten is, vertelt Krishn aan Arjun dat het uit de vijf grote elementen bestaat (aarde, water, vuur, ether en lucht), ego, verstand en gedachte (die, in plaats van genoemd te worden, de onuitgesproken, metafysieke natuur genoemd werden), en schijnt dus licht op de primaire natuur met zijn acht delen. Behalve deze zijn de andere componenten de tien zintuigen (ogen, oren, neus, huid, tong, smaakorgaan, handen, voeten, genitaliën, en anus), gedachte, de vijf objecten van het gevoel (vorm, smaak, reuk, geluid en contact), lust, kwaadheid, genot en pijn, en bewustzijn en kalme moed. Het lichaam, het grote lichamelijk frame, is het resultaat van al deze delen. Dit is kort en bondig kshetr en de goede en slechte zaden ontspruiten als sanskar. Gevormd door

---

ऋषिभिर्बहुधा गीतं छन्दोभिर्विविधैः पृथक् ।
ब्रह्मसूत्र पदैश्चैव हेतुमद्भिर्विनिश्चितैः ।। ४ ।।
महाभूतान्यहंकारो बुद्धिरव्यक्तमेव च ।
इन्द्रियाणि दशैकं च पञ्च चेन्द्रियगोचराः ।। ५ ।।
इच्छाद्वेषः सुखं दुःखं संघातश्चेतना धृतिः ।
एतत्क्षेत्रं समासेन सविकारमुदाहृतम् ।। ६ ।।

componenten die juist uit een vorige bron of natuur komen (prakriti), moet het lichaam duren zolang deze componenten overleven.

Laat ons nu de attributen van de kshetragya zien die hier niet betrokken is en die vrij is van deze kshetr:

7. **"Afwezigheid van trost en arrogant gedrag, neiging om iemand te verwonden, vergeefgezindheid, zuivere gedachten en spraak, aanbeden service aan de leraar, zowel uiterlijke als innerlijke reinheid, morele standvastigheid, beperking van het lichaam samen met de geest en de gevoelens, ..."**

Dit zijn slechts enkele van de attributen van de kshetragya: onverschilligheid om al dan niet te vereren, vrijheid van arrogantie, en verzaking aan iemand te verwonden (ahinsa). Ahinsa betekent niet alleen afzien van handelingen van fysiek geweld. Krishn zei Arjun vroeger dat hij zijn Ziel niet mag verlagen. De ziel naar verlaging leiden is echt geweld (hinsa), terwijl de ziel naar een niet gewelddadige staat leiden ahinsa is. Een man die de neiging vertoont om zijn eigen Ziel te verbeteren wijdt zich ook actief aan het welzijn van andere Zielen. Het is echter waar dat deze deugd erin bestaat om anderen niet te verwonden; het ene is slechts een logisch gevolg van het andere. Dus ahinsa, medelijden, eerlijke gedachten en spraak, goede dienst en aanbidding van de leraar, reinheid, vastberaden geest en hart, en controle van het lichaam samen met de geest en de gevoelens, en-

8. **"Niet geïnteresseerd zijn in genot, zowel werelds als hemels, afwezigheid van ego, constante weerspiegeling over de ziekten van geboorte, dood, ouderdom, ziekte, en pijn, ...**

9. **"Verlossing van zoon, vrouw, huis en de verwanten, vrijheid van onderdrukking, zowel het aangename als het onaangename op dezelfde wijze dragen..."**

अमानित्वमदम्भित्वमहिंसा क्षान्तिरार्जवम् ।
आचार्योपासनं शौचं स्थैर्यमात्मविनिग्रहः ।। ७ ।।
इन्द्रियार्थेषु वैराग्यमनहंकार एव च ।
जन्ममृत्युजराव्याधि दुःखदोषानुदर्शनम् ।। ८ ।।
असक्तिरनभिष्वङ्गः पुत्रदारगृहादिषु ।
नित्यं च समचित्तत्वमिष्टानिष्टोपपत्तिषु ।। ९ ।।

10. "Onverwoestbare devotie voor mij met een zorg voor yog, graag leven in bepaalde plaatsen, afkeur voor de menselijke samenleving, ..."

Door de geest stevig op Krishn te richten, een Yogeshwar, of op een wijsgeer zoals hem, zodat er enkel yog en devote beschouwing herinnerd wordt, niets anders dan het gewenste doel, ronddwalend in eenzame plaatsen, niet geïnteresseerd in het gezelschap van mannen, en-

11. "Constant rustend in –et bewustzijn dat adhyatm genoemd wordt, en perceptie van de Hoogste Geest die het einde van de verwezenlijking van de waarheid is zijn allen kennis en alles wat daar tegenover staat, is onwetendheid."

Adhyatm is kennis van Gods overheersing. Het bewustzijn dat afgeleid wordt van een directe waarneming van de Hoogste Geest, de ultieme essentie, is kennis. Krishn zei in Hoofdstuk 4 dat de man die de manna der kennis, gegenereerd door de verwezenlijking van yagya, een wordt met de eeuwige God. Ook hier zegt hij dat de waarneming der realiteit van de Hoogste Geest kennis is. Alles wat hier tegenover staat is onwetendheid. De hierboven vermelde attributen zoals een unaniem gedrag om te eren en te vereren is kennis. De discussie over het probleem is hiermee afgesloten.

12. "Ik zal (u) over de God spreken zonder een begin of een einde, wie het waard is om gekend te zijn en na wiens kennis de onsterfelijkheid bereikt wordt en waarvan gezegd wordt dat hij noch een wezen, noch een niet-wezen is."

Krishn belooft Arjun goed in te lichten over wat gekend moet zijn en na deze fase de sterfelijke man de kwaliteit van doodloosheid bereikt. Van de ultieme God die zonder een begin of

---

मयि चानन्ययोगेन भक्तिरव्यभिचारिणी ।
विविक्त देशसेवित्वमरतिर्जन संसदि ।। १० ।।
अध्यात्मज्ञाननित्यत्वं तत्त्वज्ञानार्थदर्शनम् ।
एतज्ज्ञानमिति प्रोक्तमज्ञानं यदतोऽन्यथा ।। ११ ।।
ज्ञेयं यत्तत्प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञात्वामृतमश्नुते ।
अनादिमत्परं ब्रह्म न सत्तन्नासदुच्यते ।। १२ ।।

een einde is wordt gezegd noch een wezen noch een niet-wezen te zijn, omdat zolang hij verwijderd wordt hij een entiteit is, maar wie kan zeggen wat hij is wanneer een aanbidder-een wijsgeer-in hem opgenomen wordt. Nu is er slechts een entiteit en is het bewustzijn van anderen verplicht. In dergelijke staat is een God noch een entiteit noch een niet-entiteit; hij is enkel dat wat spontaan waargenomen wordt. Krishn werkt nu de wegen van deze grote Ziel uit:

13. **"Hij heeft handen en voeten, ogen, hoofden, monden, en oren aan alle kanten, omdat hij bestaat door alles in de wereld te doorstromen".**

14. **"Hoewel hij de objecten van alle gevoelens kent is hij toch er zonder; ongeraakt en boven de eigenschappen van de natuur is hij toch de ondersteuner van allen; en hij is ook de man waarin alle eigenschappen samenvloeien."**

Ontdaan van gevoelens, ongebonden, en boven de eigenschappen van de zaak onderhoudt hij toch allen en is hij de uitvoerder van alle eigenschappen. Zoals Krishn van tevoren gezegd heeft is hij de uitvoerder van alle yagya en boetedoeningen. Alle drie eigenschappen worden dus uiteindelijk in hem opgelost.

15. **"Hij bestaat in alle geanimeerde en niet geanimeerde wezens, en is zowel geanimeerd als niet geanimeerd; hij is ook onuitgesproken omdat hij zo subtiel is, en zowel afstandelijk als kortbij."**

Hij is allesoverheersend, zowel geanimeerd als niet geanimeerd, ongevoelig omwille van zijn fijnheid, boven de kennis door de geest en de gevoelens, en zowel kortbij als ver weg.

सर्वतः पाणिपादं तत्सर्वतोऽक्षिशिरोमुखम् ।
सर्वतः श्रुतिमल्लोके सर्वमावृत्य तिष्ठति ।। १३ ।।
सर्वेन्द्रियगुणाभासं सर्वेन्द्रियविवर्जितम् ।
असक्तं सर्वभृच्चैव निर्गुणं गुणभोक्तृ च ।। १४ ।।
बहिरन्तश्च भूतानामचरं चरमेव च ।
सूक्ष्मत्वात्तदविज्ञेयं दूरस्थं चान्तिके च तत् ।। १५ ।।

16. "De Hoogste Geest die het waard is om gekend te zijn, en die anders schijn te zijn in verschillende wezens hoewel hij een en ongedeeld is, is de verkrijger, onderhouder, en vernietiger van alle wezens."

Zowel externe als interne fenomenen zijn hier aangegeven: bijvoorbeeld, externe geboorte en interne ontwaking, extern onderhoud en interne naleving van de goede yog, externe verandering van lichaam en interne ontbinding van alles, dat is de disintegratie van de zaken die naar het genereren van wezens leidt, en samen met deze ontbinding-toegang tot de identieke God. Dit zijn allen attributen van dat Hoogste Wezen.

17. "Het licht onder de lichten en boven de duisternis, die God, de belichaming van kennis, waard of gekend te zijn, en enkel bereikbaar door kennis, dwaalt in de harten van iedereen".

Het bewustzijn dat met de intuïtieve perceptie komt is kennis. En door deze kennis alleen kan er verwezenlijking van God zijn. Hij dwaalt in het hart van allen, het hart is zijn reis en wij kunnen hem niet vinden indien we hem ergens anders zoeken. Daarom kan God enkel door innerlijke beschouwing en de uitvoering van yog bereikt en verwezenlijkt worden.

18. "Door de waarheid te kennen van wat bondig over kshetr gezegd is, kennis, en God, die gekend moet zijn, bereikt mijn aanbidder mijn status".

Krishn gebruikt nu de begrippen "natuur" (praktriti) en "Ziel" (purush) voor wat hij vroeger beschreven heeft als kshetr en kshetragya.

अविभक्तं च भूतेषु विभक्तमिव च स्थितम् ।
भूतभर्तृ च तज्ज्ञेयं ग्रसिष्णु प्रभविष्णु च ।। १६ ।।
ज्योतिषामपि तज्ज्योतिस्तमसः परमुच्यते ।
ज्ञानं ज्ञेयं ज्ञानगम्यं हृदि सर्वस्य विष्ठितम् ।। १७ ।।
इति क्षेत्रं तथा ज्ञानं ज्ञेयं चोक्तं समासतः ।
मद्भक्त एतद्विज्ञाय मद्भावायोपपद्यते ।। १८ ।।

19. “Laat het u geweten zijn dat zowel de natuur als de Ziel zonder begin en einde zijn, en ook dat ziekten zoals bereiking, revulsie, en alle objecten die door de drie eigenschappen beheerst worden uit de natuur geboren worden.”

20. “Terwijl van de natuur gezegd wordt dat het de aanzet van daad en uitvoerder is, wordt van de Ziel gezegd dat zij de aanzet van de ervaring van genot en pijn is.”

Van de natuur zegt men dat zij daden genereert en dat zij de agent is waarmee aan daad verwezenlijkt wordt. Discriminatie en verzaking zijn de uitvoerders van het goede, terwijl passie en woede de uitvoerders van kwade daden zijn. Integendeel, de Ziel geeft gevoelens van genot en pijn. Zal men altijd blijven lijden, kunnen we gerust vragen, of zal men er ooit van verlost geraken? Hoe kan iemand van natuur en Ziel bevrijd worden wanneer beide eeuwig zijn? Krishn spreekt hierover.

21. “De op de natuur gebaseerde ziel ervaart de natuurlijke objecten die gekenmerkt worden door de drie eigenschappen en zijn verbinding met deze eigenschappen, zijnde de oorzaak van zijn geboorte in hogere of lagere vormen”.

Dat betekent dat bevrijding van geboorte en dood enkel mogelijk is nadat de eigenschappen van de natuur verstreken. Krishn vertelt Arjun dan hoe de Ziel in de natuur dwaalt.

22. “Hoewel de Ziel in het lichaam verblijft is zij allesoverheersend en wordt er van de Ziel gezegd dat zij de getuige, de verlener, de genieter en de grote God en de Hoogste Geest is.”

प्रकृतिं पुरुषं चैव विद्धयनादी उभावपि।
विकारांश्च गुणांश्चैव विद्धि प्रकृति सम्भवान्।। १९।।
कार्यकरणकर्तुत्वे हेतुः प्रकृतिरुच्यते।
पुरुषः सुखदुःखानां भोक्तृत्वे हेतुरुच्यते।। २०।।
पुरुषः प्रकृतिस्थो हि भुङ्क्ते प्रकृतिजान्गुणान्।
कारणं गुणसङ्गोऽस्य सदसद्योनिजन्मसु।। २१।।
उपद्रष्टानुमन्ता च भर्ता भोक्ता महेश्वरः।
परमात्मेति चाप्युक्तो देहेऽस्मिन्पुरुषः परः।। २२।।

De Ziel die in de sfeer van het hart dwaalt is zelfs korter bij iemands handen, voegen en geest. Goed of kwaad, het doet er niet toe. Hij staat er gewoon als een getuige-een observeerder (updrashta). Wanneer de goede weg der aanbidding genomen wordt en de weldoener zich een beetje opheft, dan verandert de benadering en wordt hij de verlener (anumanta). Nu begint hij te geven en intuïties te verstrekken. Wanneer de zoeker nog korter bij het doel komt door een verdergaande spirituele discipline, begint de Ziel te ondersteunen en te dragen (bharta). Nu zorgt hij voor de goede yog. Daarna wordt hij de genieter (bhokta) wanneer de aanbidding nóg meer verfijnd wordt. Hij aanvaardt elke yagya of boetedoening, en in de fase na zijn aanvaarding wordt hij veranderd in een grote God (Maheshwar). Hij is nu de meester van de natuur, maar aangezien hij meester van de natuur is blijft de natuur ergens in hem steken. In een zelfs hogere fase, nadat de Ziel met de attributen van het ultieme voorzien is, wordt hij gekend als de Hoogste Geest. Dus, hoewel in het lichaam dwalend, is deze Ziel of Purush toch alomtegenwoordig-tamelijk boven de natuur. Het enige verschil is het feit dat terwijl hij in het begin een getuige is, door geleidelijke stijging na aanraking van het ultieme in een Hoogste Geest zelf omgevormd wordt.

23. **"Op welke manier hij zich ook gedraagt, wordt de man die de waarheid van de Ziel en de natuur met zijn drie eigenschappen kent nooit opnieuw geboren."**

Dit is redding. Yogeshwar Krishn heeft tot op heden Arjun over de vrijheid van de hergeboorte gesproken, zijnde het definitieve resultaat van de intuïtieve kennis van God en natuur. Maar nu legt hij de nadruk op wiens wijze aanbidding is, want bereiking is onmogelijk zonder de verwezenlijking van deze actie.

य एवं वेत्ति पुरुषं प्रकृतिं च गुणैः सह।
सर्वथा वर्तमानोऽपि न स भूयोऽभिजायते।। २३।।

24. **"Terwijl sommigen de Hoogste Geest in hun hart door beschouwing waarnemen met hun verfijnde geest, kennen anderen hem door de yog der kennis, en nog anderen door de yog der actie".**

Sommigen nemen de Hoogste Geest in hun hart waar door de innerlijke herinnering en meditatie. Anderen wijden zich aan dezelfde taak door Sankya Yog of de Weg der Discriminatie en Kennis na een goede evaluatie van hun sterkte. En nog anderen zien hem door de Weg der Zelfloze Actie. De voornaamste wijzen, uitgelegd in de hierboven vermelde vers is meditatie. De Weg der Kennis en de Weg der Zelfloze Actie zijn de twee manieren waarop men de meditatie en de aanbidding kan uitvoeren.

25. **"Maar onwetend over deze manieren zijn er nog anderen die aanbidden door gewoon de waarheid van verwezenlijkte wijsgeren te leren en, vertrouwend op wat ze horen, lopen zij ook zonder twijfel recht door de golf van de sterfelijke wereld".**

Dus indien we niets anders kunnen doen moeten we tenminste het gezelschap van verwezenlijkte wijsgeren opzoeken.

26. **"Herinner, Oh de beste van Bharat, dat elk geanimeerd of niet geanimeerd wezen geboren wordt uit de samenvloeiing van de ongevoelige kshetr en de gevoelige kshetragya."**

Over de staat waarin de uiteindelijke verwezenlijking plaatsvindt heeft Krishn het volgende te zeggen:

27. **"Hij alleen kent de waarheid die constant de onvergankelijke God in alle geanimeerd en niet geanimeerde wezens ziet die verwoestbaar zijn."**

ध्यानेनात्मनि पश्यन्ति केचिदात्मानमात्मना ।
अन्ये सांख्येन योगेन कर्मयोगेन चापरे ।। २४ ।।
अन्ये त्वेवमजानन्त: श्रुत्वान्येभ्य उपासते ।
तेऽपि चातितरन्त्येव मृत्युं श्रुतिपरायणा: ।। २५ ।।
यावत्संजायते किंचित्सत्त्वं स्थावरजङ्गमम् ।
क्षेत्रक्षेत्रज्ञसंयोगात्तद्विद्धि भरतवर्षभ ।। २६ ।।
समं सर्वेषु भूतेषु तिष्ठन्तं परमेश्वरम् ।
विनश्यत्स्वविनश्यन्तं य: पश्यति स पश्यति ।। २७ ।।

Die Ziel alleen leert de realiteit kennen die een constante perceptie van de onsterfelijke God in de geanimeerde en niet geanimeerde wezens heeft in hun eigen speciale wijzen. Met andere woorden, hij is van de status van de Hoogste Ziel enkel en alleen na de kenmerkende verwoesting van die natuur, nooit tevoren. Dezelfde idee was uitgedrukt in de derde vers in Hoofdstuk 8 wanneer Krishn verklaarde dat de vernietiging van die voorwaarde van wezens die goede en kwade indrukken vergaarden (sanskar) de opeenhoping en uitvoering van actie is. Dan is de actie compleet. Hij bedoelt hetzelfde wanneer hij nu verklaart dat enkel hij de waarheid kent die zich constant bewust is van de aanwezigheid van de eeuwige God in vergankelijke geanimeerde en niet geanimeerde wezens.

28. "Hij bereikt het hoogste doel omdat door de eenvormige waarneming van het bestaan van de identieke God in alle wezens hij zijn Innerlijke niet verlaagt."

Hij vernietigt zichzelf niet omdat hij God constant als akin voor zijn eigen Innerlijke ziet. Dus bereikt hij de uiteindelijke zegening der redding. Nu wordt de nadruk gelegd op de kwaliteiten van de verwezenlijkte Ziel.

29. "En die man die de waarheid kent die alle actie beschouwt als uitgevoerd door de natuur en zijn eigen Ziel is een niet-uitvoerder".

Wanneer alle actie als door de natuur verwezenlijkt beschouwd wordt betekent dit dat hij de uitvoering der actie enkel ziet zolang de natuur overleeft. Hij ziet ook de Ziel als een niet-agent en wordt hij zich bewust van de realiteit.

समं पश्यन्हि सर्वत्र समवस्थितमीश्वरम्।
न हिनस्त्यात्मनात्मानं ततो याति परां गतिम्।। २८।।
प्रकृत्यैव च कर्माणि क्रियमाणानि सर्वशः।
यः पश्यति तथात्मानमकर्तारं स पश्यति।। २९।।

30. “Hij realiseert God wanneer hij de grote variëteit van wezens ziet die op hem rusten als een uitbreiding van de wil van die ene Hoogste Geest”.

Wanneer een man de verdeling van God door alle statussen van wezens ziet en hen beschouwt als louter een uitbreiding van dezelfde God, dan bereikt hij hem. Deze fase wordt bereikt van zodra hij God bereikt. Dit is ook een attribuut van een wijsgeer-een grote Ziel-met een constante wijsheid.

31. “Hoewel belichaamt is de onvergankelijke Hoogste Geest noch een uitvoerder noch een niet uitvoerder omdat, Oh zoon van Kunti, hij zonder begin noch einde is, en alle eigenschappen doorstroomt.”

Hoe dit komt wordt in de volgende vers uitgelegd:

32. “Aangezien de alles overheersende hemel niet vervuild is omwille van zijn pracht, is zelfs de belichaamde Ziel noch een uitvoerder noch een niet uitvoerder omdat hij boven alle eigenschappen staat.”

Verder wordt gezegd:

33. “De Ziel verlicht de hele kshetr als de enige zon die de hele wereld verlicht.”

Daarna volgt het uiteindelijke verdict:

34. “Zij die aldus het verschil tussen kshetr en kshetragya waargenomen hebben, evenals de weg der bevrijding van de ziekten der natuur, met het oog der wijsheid bereiken de Hoogste Geest”.

यदा भूतपृथग्भावमेकस्थमनुपश्यति।
तत एव च विस्तारं ब्रह्म सम्पद्यते तदा।। ३०।।
अनादित्वान्निर्गुणत्वात्परमात्मायमव्ययः।
शरीरस्थोऽपि कौन्तेय न करोति न लिप्यते।। ३१।।
यथा सर्वगतं सौक्ष्म्यादाकाशं नोपलिप्यते।
सर्वत्रावस्थितो देहे तथात्मा नोपलिप्यते।। ३२।।
यथा प्रकाशयत्येकः कृत्स्नं लोकमिमं रविः।
क्षेत्रं क्षेत्री तथा कृत्स्नं प्रकाशयति भारत।। ३३।।
क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोरेवमन्तरं ज्ञानचक्षुषा।
भूतप्रकृतिमोक्षं च ये विदुर्यान्ति ते परम्।। ३४।।

Wijsgeren die het verschil kennen tussen natuur en Ziel, evenals de weg der bevrijding van muteerbare natuur, verwezenlijken God. Dat betekent dat kennis het oog is waarmee iemand de realiteit van kshetr en kshetragya ziet, en dat kennis hier een synoniem voor intuïtieve perceptie is.

Dharmskhetr en Kurukshetr worden helemaal in het begin van de Geeta genoemd maar zij worden niet gevonden, en het is pas in dit hoofdstuk dat Krishn Arjun erop wijst dat het menselijke lichaam zelf kshetr is. En de man die dit kent is een kshetragya. Echter, in plaats van gebonden te zijn wordt hij bevrijd, en zorgt hij voor leiding.

Is het lichaam, het kshetr, enkel zoveel als wij ervan zien? Door aan de hoofdcomponenten te verzaken heeft Krishn gezegd dat het de som van primaire natuur met zijn acht delen is, de onuitgesproken natuur, de tien zintuigen en de geest, de vijf objecten van gevoelens, lust, zorg en passie. Zolang deze componenten overleven, moet het lichaam dit ook op de een of andere wijze doen. Dit is het veld waar de zaden, goed of slecht, als sanskar groeien. De man die met succes door deze sfeer reist is een kshetragya. Bezeten door goddelijke morele deugd is hij de man die de handelingen van kshetr overheerst.

Dit hoofdstuk is dus voornamelijk gewijd aan een gedetailleerde uitwerking van kshetragya. De omvang van kshetr is inderdaad groot en uitvoerig. Het woord “lichaam” uitspreken is zo eenvoudig, maar wat steekt er allemaal achter dit begrip? Het gaat samen met de primaire aard van het hele universum. Het gaat samen met oneindige ruimte. Het is bijgevolg het animerende principe van leven en niemand kan zonder dit principe bestaan. Het hele universum, deze wereld, deze landen en provinciën, en dit duidelijk menselijk lichaam zijn zelfs niet een deel van deze aard. Dus, naast kshetragya, wordt in dit hoofdstuk ook kshetr uitvoerig behandeld.

Aldus eindigt het Dertiende Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Kshetr-Kshetragya Vibhag Yog," of 'De omvang van de handelingen en zijn kenner'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Dertiende Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 14

VERDELING VAN DE DRIE EIGENSCHAPPEN

Yogeshwar Krishn heeft de aard der kennis in verschillende voorgaande hoofdstukken besproken. In de negentiende vers van Hoofdstuk 4 zei hij dat de opgedragen actie, goed begonnen door een aanbidder, groeit door geleidelijke stappen en zo subtiel wordt dat alle lusten en wensen vernietigd worden, en wat hij dan door intuïtieve perceptie kent is kennis. In Hoofdstuk 13 werd kennis gedefinieerd als het leren kennen van de Hoogste Geest die het einde van de zoektocht naar waarheid is. Kennis doet zijn intrede pas nadat het onderscheid tussen kshetr en kshetragya, zaak en geest gekend is. Kennis is geen logisch argument en noch het van buiten leren van heilige teksten. Deze staat van praktijk is kennis waarin men zich van de waarheid bewust wordt. De ervaring zegt dat het gebeurt met de directe waarneming van God, en alles wat tegenover onwetendheid staat.

Zelfs nadat dit alles behandeld is vertelt Krishn Arjun in dit hoofdstuk dat hij die sublieme kennis nog eens zal uitleggen. Hij gaat herhalen wat hij al gezegd heeft. Dit omdat, zoals terecht opgemerkt werd, wij alle schriften zorgvuldig moeten bestuderen. Bovendien, hoe verder een aanbidder op het pad van de spirituele zoektocht gaat, des te korter hij bij het gewenste doel komt en God ervaart. Dit bewustzijn wordt mogelijk gemaakt door een verwezenlijkte leraar, namelijk een wijsgeer die de Hoogste Geest bereikt heeft en die onafscheidelijk met het Innerlijke van de aanbidder staat. Dit is de reden waarom Krishn vastberaden is om Arjun opnieuw over de aard van de echte kennis in te lichten.

Geheugen is een film waarin indrukken en invloeden constant opgenomen worden. Indien het bewustzijn dat iemand naar het hoogste doel leidt vertroebeld is, dan begint de aard, zijnde de

reden voor de zorg, op het geheugen gegraveerd te worden. Dus moet de aanbidder de kennis constant herzien om het uiteindelijk doel op het ogenblik van de verwezenlijking te bereiken. Het geheugen is levend en sterk vandaag. Dit is de reden waarom de vereerde Maharaj Ji altijd zei, "We moeten uw bewustzijn van God elke dag hernieuwen. Maar dit is enkel hoorbaar voor externe spelers".

Dit wordt voor de zoeker aanbevolen, maar zij die verwezenlijkte leraars zijn, zijn constant op zoek naar de zoeker om hem vertrouwd te maken met nieuwe situaties die uit zijn Ziel ontstaan, evenals op basis van het voorbeeld van hun eigen gedrag. Yogeshwar Krishn was zo'n leraar-wijsgeer. Arjun die de positie van zijn leerling bezet heeft hem verzocht om hem te steunen. Dus zegt Yogeshwar Krishn dat hij hem opnieuw over de kennis zal vertellen die het meest sublieme niveau van alle kennis is.

1. **"De Heer zei tot Arjun, "Ik zal je opnieuw vertellen dat de hoogste kennis die het meest nobele van alle kennis is, en die de moeite waard is om de ultieme perfectie te bereiken".**

Dit is de kennis die, eens bereikt, al het andere in de schaduw plaatst.

2. **"Zij die mijn staat bereikt hebben door toevlucht te zoeken in mijn kennis zijn noch geboren in het begin van de schepping, noch in geval van een doem gewaarschuwd."**

Zij die kort in de buurt van deze kennis zijn en die toevlucht gezocht hebben door de staat van Krishn te bereiken, en door het pad der actie te bewandelen, zijn noch geboren, noch angstig voor het vooruitzicht van de dood, omdat de fysieke entiteit van de wijsgeer stopt te bestaan op het ogenblik waarop hij de staat van de Hoogste Geest bereikt. Zijn lichaam is bijgevolg louter dwalend. Wat is nu dat punt waar mannen opnieuw geboren worden? Dit is de vraag die Krishn als volgende beantwoordt.

श्री भगवानुवाच: परं भूय: प्रवक्ष्यामि ज्ञानानां ज्ञानमुत्तमम्।
यज्ज्ञात्वा मुनय: सर्वे परां सिद्धिमितो गता:।। १।।
इदं ज्ञानमुपाश्रित्य मम साधर्म्यमागता:।
सर्गेऽपि नोपजायन्ते प्रलये न व्यथन्ति च।। २।।

3. **"Zoals de grote Schepper, Oh Bharat, is mij primaire natuur met acht eigenschappen, de basis waarop mijn bewustzijn met betrekking tot de schepping van alle wezens rust".**

De primaire natuur van Krishn met acht eigenschappen is de basis waaroip het bewustzijn van de schepping van alle wezens rust, en alle wezens worden geboren uit deze vereniging van het ongevoelige en het bewuste.

4. **"De achtvoudige natuur, Oh zoon van Kunti, is de moeder die alle wezens van verschillende geboorten draagt en ik ben de vader die het zaad uitstrooit."**

Er is geen enkele andere moeder behalve deze primaire natuur, en geen andere vader behalve Krishn. Onafhankelijk van wat de wortel is, zullen er geboorten zij zolang er een ontmoeting is tussen het ongevoelige en het bewuste. Maar waarom is het bewuste Innerlijke gebonden aan de ongevoelige natuur?

5. **"De drie aangeboren eigenschappen (sattwa,rajas, en tamas), O de oppermachtige, binden de onvergankelijke God met het lichaam"**

6. **"Oh de drie eigenschappen, Oh de onzondige, de pure en de verlichtende sattwa bindt alles tot een verlangen naar plezier en kennis".**

De goede eigenschap bindt het Innerlijke met het lichaam met verwezenlijking van plezier en kennis. Dus is ook sattwa een binding. Zoals de al gezien hebben, ligt geluk in God, en is de intuïtieve

---

मम योनिर्महद्ब्रह्म तस्मिन्गर्भं दधाम्यहम् ।
संभव: सर्वभूतानां ततो भवति भारत ।। ३ ।।
सर्वयोनिषु कौन्तेय मूर्तय: सम्भवन्ति या: ।
तासां ब्रह्म महद्योनिरहं बीजप्रद: पिता ।। ४ ।।
सत्त्वं रजस्तम इति गुणा: प्रकृतिसंभवा: ।
निबध्नन्ति महाबाहो देहे देहिनमव्ययम् ।। ५ ।।
तत्र सत्त्वं निर्मलत्वात्प्रकाशकमनामयम् ।
सुखसङ्गेन बध्नाति ज्ञानसङ्गेन चानघ ।। ६ ।।

perceptie van die Hoogste Geest kennis. De man die met de eigenschap der sattwa gezegend is, is enkel gebonden zoal hij niet van God afhankelijk is.

7. "Weet, Oh zoon van Kunti, dat de eigenschap van rajas, geboren uit het verlangen en het hunkeren, uit de onwetendheid opstaat en op zoek gaat naar actie en zijn vruchten, Rajas, een belichaming van passie, met neiging tot actie."

8. "En, Oh Bharat, weet dat de eigenschap van tamas, die alle wezens doorspoelt, afkomstig is van onwetendheid en de Ziel met zorgeloosheid en soortgelijke slechte eigenschappen bindt."

Tamas bindt het Innerlijke met luiheid, de neiging om een taak uit te stellen tot de volgende dag, en met slaap. "Slaap" betekent hier niet dat een man die door tamas beheerst wordt teveel slaapt. Het is geen vraag van het lichaam om te slapen, helemaal niet. Zoals Krishn in de negenenzestigste vers van Hoofdstuk 2 zegt, is de wereld zelf met zijn genoegens zoals de nacht waarin men op zoek gaat naar de eigenschap van tamas, dit alles bovendien in een staat van onbewustzijn. Dit is de eigenschap van tamas en iemand die in zijn slaap gevangen zit. Krishn spreekt nu over de collectieve vorm van de drie eigenschappen.

9. "Terwijl de eigenschap van sattwa iemand motiveert om plezier te maken, roept rajas tot actie op, en waakt tamas over kennis en drijft iemand tot roekeloosheid."

Terwijl sattwa iemand tot de ultieme zegening en rajas tot actie leidt, domineert tamas de geest en het hart. Wanneer de eigenschappen echter aan een plaats en aan een hart toegewezen worden, hoe worden zij dan onderling verdeeld? Volgens Krishn:

रजो रागात्मकं विद्धि तृष्णासङ्गसमुद्भवम् ।
तन्निबध्नाति कौन्तेय कर्मसङ्गेन देहिनम् ।। ७ ।।
तमस्त्वाज्ञानजं विद्धि मोहनं सर्वदेहिनाम् ।
प्रमादालस्यनिद्राभिस्तन्निबध्नाति भारत ।। ८ ।।
सत्त्वं सुखे संजयति रजः कर्मणि भारत ।
ज्ञानमावृत्य तु तमः प्रमादे संजयत्युत ।। ९ ।।

10. "En, Oh Bharat, (zoals) sattwa groeit door de eigenschappen van rajas en tamas te overwinnen, groeit tamas door rajas en sattwa te overwinnen, en groeit de eigenschap van rajas door tamas en sattwa te onderdrukken".

Maar hoe moeten we weten welke eigenschap op een bepaald ogenblik dominerend is?

11. "Wanneer de geest en gevoelens met het licht van de kennis en het bewustzijn gemengd worden, dan moet dit als een teken van de groeiende sterkte van sattwa beschouwd worden."

En-

12. "Wanneer de eigenschap van rajas stijgend is, Oh de beste van Bharat, dan ontstaat er grief, wereldse neiging, de tendens om actie te ondernemen, rustloosheid, en wens naar sensueel genot."

Wat gebeurt er echter wanneer tamas dominerend wordt?

13. "Wanneer er een opstoot van tamas is, Oh Kurunandan, dat ontstaat er duisternis, geen zin om te doen wat gedaan moet worden, onbezorgdheid, en neiging om verkeerde zaken te doen."

Naarmate tamas zich vermenigvuldigt ontstaat onwetendheid (licht is een symbool van God), een natuurlijke afkeer om voorwaarts te gaan naar de goddelijke straling, afkeer voor de speciale opgedragen actie, futiele inspanningen van geest en hart, en eigenschappen die de wereld willen beheersen.

रजस्तमश्चाभिभूय सत्त्वं भवति भारत ।
रज: सत्त्वं तमश्चैव तम: सत्त्वं रजस्तथा ।। १० ।।
सर्वद्वारेषु देहेऽस्मिन्प्रकाश उपजायते ।
ज्ञानं यदा तदा विद्याद्विवृद्धं सत्त्वमित्युत ।। ११ ।।
लोभ: प्रवृत्तिरारम्भ: कर्मणामशम: स्पृहा ।
रजस्येतानि जायन्ते विवृद्धे भरतर्षभ ।। १२ ।।
अप्रकाशोऽप्रवृत्तिश्च प्रमादो मोह एव च ।
तमस्येतानि जायन्ते विवृद्धे कुरुनन्दन ।। १३ ।।

Wat is echter het voordeel van het kennen van de eigenschappen?

14. "Indien de Ziel vertrekt wanneer de eigenschap van sattwa dominerend is, dan bereikt het de pure werelden van het deugdelijke".

En-

15. "Indien hij de dood ontmoet wanneer rajas overheerst dan wordt hij geboren als (een van de) mensen die zich aan actie wijden; en dan wordt hij geboren in de vorm van onintelligente wezens indien hij het lichaam verlaat wanneer tamas overheerst."

Dus van alle eigenschappen moet de man over sattwa beschikken. De bank der natuur verleent de verdiende beloningen zelfs na de dood. Laat ons nu eens het gevolg bekijken.

16. "Terwijl van het rechtvaardige gezegd wordt dat het pure resultaat is van actie die door sattwa beheerst wordt, is het resultaat van rajas zorg, en het resultaat van tajas onwetendheid."

Van absoluut geluk, kennis, verzaking, en andere dergelijke kwaliteiten wordt gezegd dat zij het resultaat van actie zijn, door sattwa geïnspireerd. Anderzijds is zorgt het resultaat van actie, gekenmerkt door rajas, en onwetendheid van actie door tamas beheerst.

17. "Kennis is afkomstig van de eigenschap van sattwa, grief zonder twijfel van rajas, en zorgeloosheid, ontgoocheling, en onwetendheid van tamas."

यदा सत्त्वे प्रवृद्धे तु प्रलयं याति देहभृत् ।
तदोत्तमविदां लोकानमलान्प्रतिपद्यते ।। १४ ।।
रजसि प्रलयं गत्वा कर्मसङ्गिषु जायते ।
तथा प्रलीनस्तमसि मूढयोनिषु जायते ।। १५ ।।
कर्मण: सुकृतस्याहु: सात्त्विकं निर्मलं फलम् ।
रजसस्तु फलं दु:खमज्ञानं तमस: फलम् ।। १६ ।।
सत्त्वात्संजायते ज्ञानं रजसो लोभ एव च ।
प्रमादमोहौ तमसो भवतोऽज्ञानमेव च ।। १७ ।।

In welk bestaan resulteert het genereren van deze eigenschappen?

18. "Terwijl zij die in sattwa dwalen naar hogere werelden klimmen, blijven zij die in sojourn zijn in het midden (de wereld van de mannen), en zij die in de slechtste van de eigenschappen zitten, namelijk tamas, zijn gedoemd om in de laagste status te blijven".

De levensstroom die op sattwa gebaseerd is stroomt naar de primaire God en de man met zo'n leven bereikt meer pure werelden. Zielen die gedomineerd worden door rajas eindigen als gewone stervelingen. Bij gebrek aan verzaking, hoewel zij niet naar lagere levensvormen gaan, moeten zij de hergeboorte ondergaan. Onwetende en immorele mannen die door de slechte tamas beheerst worden en die herboren worden in de laagste vormen. Dus is het gevolg van alle drie de eigenschappen op de ene of andere maner de geboorte. Alleen zij die deze eigenschappen overschrijden worden van de hergeboorte bevrijd en enkel zij kunnen de hoogste status van Krishn bereiken.

19. "Wanneer de Ziel (dat is een gewone getuige) niemand behalve de drie eigenschappen als uitvoerder zien, en wanneer hij de essentie van de Hoogste Geest kent die boven deze eigenschappen staat, dan bereikt hij mijn staat."

De bewerking dat de drie eigenschappen enkel zichzelf vermenigvuldigen is niet op echte kennis gebaseerd. Het proces van de verwezenlijking leidt uiteindelijk tot de status waarin, na de waarneming van God, geen enkele andere agent behalve de drie eigenschappen zichtbaar is, en in degelijke status zal een man dit alles overschrijden. Wat Krishn hierover te zeggen heeft is een bewijs dat is niet enkel een gevecht der ijdelheid is.

ऊर्ध्वं गच्छन्ति सत्त्वस्था मध्ये तिष्ठन्ति राजसा: ।
जघन्यगुणवृत्तिस्था अधो गच्छन्ति तामसा: ।। १८ ।।
नान्यं गुणेभ्य: कर्तारं यदा द्रष्टानुपश्यति ।
गुणेभ्यश्च परं वेत्ति मद्भावं सोऽधिगच्छति ।। १९ ।।

20. "Door de eigenschappen te overschrijden die de kiem van het globale, lichamelijke lichaam is, en bevrijd van de miserie van geboorte, dood, en ouderdom, bereikt de Ziel de ultieme zegening".

Nadat een man van de drie eigenschappen bevrijd is proeft de Ziel de nectar van onsterfelijkheid. Daarna stelt Arjun Krishn een andere vraag.

21. "Arjun zei, (vertelt mij), Oh Heer, de attributen van de man die de drie eigenschappen overschreden heeft, zijn levenswijze, en de manier waarop hij de drie eigenschappen overschrijdt."

De volgende verzen bevatten het antwoord van Krishn op deze drie door Arjun gestelde vragen.

22. "De Heer zei, "De man, Oh Pandav, die noch straalt, noch actie wil ondernemen, en die zijn doelen willen bereiken door handelingen van respectievelijk sattwa, rajas en tamas zal, wanneer hij bevrijd wordt, dit alles niet verlangen; ..."

23. '"(En) wie, altijd in zijn Innerlijke dwalend, genot, zorg, aarde, staan en goud als gelijkaardige objecten ziet, is geduldig, en aanschouwt zelfs het leuke en niet leuke, negatieve en positieve kritiek; ..."

24. "(En) wie gaat lopen het eer en oneer, als (ook) vriend en vijand, met eenparigheid, en die de taak der actie opgeeft, van die persoon wordt gezegd dat hij al deze eigenschappen ondergaan heeft."

गुणानेतानतीत्य त्रीन्देही देहसमुद्भवान्।
जन्ममृत्युजरादु:खैर्विमुक्तोऽमृतमश्नुते।। २०।।

अर्जुन उवाच: कैर्लिङ्गैस्त्रीन्गुणानेतानतीतो भवति प्रभो।
किमाचार: कथं चैतांस्त्रीन्गुणानतिवर्तते।। २१।।

श्री भगवानुवाच: प्रकाशं च प्रवृत्तिं च मोहमेव च पाण्डव।
न द्वेष्टि संप्रवृत्तानि न निवृत्तानि काङ्क्षति।। २२।।
उदासीनवदासीनो गुणैर्यो न विचाल्यते।
गुणा वर्तन्त इत्येव योऽवतिष्ठति नेङ्गते।। २३।।
समदु:खसुख: स्वस्थ: समलोष्टाश्मकाञ्चन:।
तुल्यप्रियाप्रियो धीरस्तुल्यनिन्दात्मसंस्तुति:।। २४।।

Vers tweeëntwintig tot vijfendertig onthult de attributen van de man die de drie eigenschappen overschreden heeft zodat hij rustig is, niet door de eigenschappen uitgedaagd wordt, en constant het pad verder bewandelt. Wat nu volgt is een uitleg over de manier waarop iemand van deze eigenschappen bevrijdt wordt.

25. "(En) wie gaat lopen het eer en oneer, als (ook) vriend en vijand, met eenparigheid, en die de taak der actie opgeeft, van die persoon wordt gezegd dat hij al deze eigenschappen ondergaan heeft."

Vers tweeëntwintig tot vijfendertig onthult de attributen van de man die de drie eigenschappen overschreden heeft zodat hij rustig is, niet door de eigenschappen uitgedaagd wordt, en constant het pad verder bewandelt. Wat nu volgt is een uitleg over de manier waarop iemand van deze eigenschappen bevrijdt wordt.

26. "En de man die mij dient met de yog van absolute devotie overwint de drie eigenschappen en verzekert de staat van eenheid met God".

Iemand die Krishn met absolute toewijding dient, met andere woorden, met enkel het aanbeden doel in zijn geest en bevrijd van alle andere wereldse herinneringen, dient hem constant door de opgedragen actie uit te voeren, overschrijdt de drie eigenschappen en is het waard om een met de Hoogste Geest te worden. Deze eenheid met God is de echte kalp of heling. Niemand kan deze eigenschappen overschrijden zonder de voorgeschreven taak met perfecte intentie uit te voeren. Dus geeft de Yogeshwar eindelijk zijn oordeel.

27. "Want ik ben de man waarin de eeuwige God, het onsterfelijke leven, de onvergankelijke dharm, en de ultieme zegening (rusten)."

मानापमानयोस्तुल्यस्तुल्यो मित्रारिपक्षयो: ।
सर्वारम्भपरित्यागी गुणातीत: स उच्यते ।। २५ ।।
मां च योऽव्यभिचारेण भक्तियोगेन सेवते ।
स गुणान्समतीत्यैतान्ब्रह्मभूयाय कल्पते ।। २६ ।।
ब्रह्मणो हि प्रतिष्ठाहममृतस्याव्ययस्य च ।
शाश्वतस्य च धर्मस्य सुखस्यैकान्तिकस्य च ।। २७ ।।

Krishn is de drempel van de onsterfelijke God (door een goed uitgevoerde toegang voor de heling van de zoeker van alle wereldse ziekten), van eeuwig durend leven, van eeuwige Dharm, en van het puur genot van het bereiken van het Hoogste Doel. Met andere woorden, een op God georiënteerde heilige is de toevlucht voor al deze zegeningen. Krishn was zo'n wijsgeer-een yogi. Dus, indien we op zoek zijn naar de onverwoestbare God, de eeuwige dharm, en de pure, ultieme zegening, dan moeten we toevlucht zoeken in een grote Ziel die in de niet communiceerbare essentie dwaalt. Enkel zo'n wijsgeer kan een aanbidder in staat stellen om te bereiken waarnaar hij op zoek is.

Yogeswhar Krishn heeft Arjun in het begin van dit hoofdstuk gezegd dat hij hem zal vertellen over die kennis die de hoogste van alle kennis is, en nadat hij te weten gekomen is welke wijsgeren een worden met hem en die geen hergeboorte op het ogenblik van de schepping moeten ondergaan. Zij zijn niet kwaad over de onvermijdbare vergankelijkheid van het lichaam. Zij verwerpen feitelijk het lichaam op dag waarop de zelfverwezenlijking plaatsvindt. De verwezenlijking vindt plaats tijdens het fysieke leven, maar zelfs het vooruitzicht op dood heeft geen invloed op hen.

Met betrekking tot het dwalen door de natuur waarvan zij bevrijd zijn heeft Krishn uitgelegd dat de achtvoudige primaire natuur de moeder is die ontvangt, terwijl hij de leven gevende vader is; naast hen is er geen enkele moeder en vader. Hoewel het gerust mogelijk is dat er een andere moeder of vader verschijnt zolang de verhouding van de natuur (prakriti) en de Ziel (purush) van de passieve zaak en het actieve mannelijke principe standhoudt, in werkelijkheid de natuur moeder, en Krishn vader is.

De natuurlijke eigenschappen van sattwa, rayas, en tamas binden de Ziel aan het lichaam. Een van deze eigenschappen groeit door de andere twee te onderdrukken. Deze eigenschappen zijn

verwisselbaar. Natuur heeft geen einde en kan niet vernietigd worden, maar de gevolgen van zijn eigenschappen kunnen vermeden worden. Deze eigenschappen beïnvloeden de geest. Wanneer er veel sattwa is, is het gevolg goddelijke invloed en de kracht der perceptie. Rajas, gekenmerkt door passie, resulteert in verleiding tot actie. Wanneer tamas actief is dan zullen onachtzaamheid en zorgeloosheden domineren. Indien een man de dood ontmoet wanneer sattwa overheerst dan wordt hij in hogere en meer pure werelden geboren. De man die zijn leven verlaat wanneer er veel rajas is, keert terug om opnieuw in het menselijke leven geboren te worden. Wanneer een man sterft wanneer tamas overheerst, dan is hij veroordeeld tot lagere geboorten. Dus is het vitaal dat mannen zich altijd in de richting van de geleidelijke vooruitgang van de eigenschap van sattwa bewegen. De drie eigenschappen zijn de echte oorzaak voor de ene of de andere geboorte. Aangezien het deze drie eigenschappen zijn die de Ziel aan het lichaam binden, moet men constant trachten om hen te overschrijden.

Op dit punt stelt Arjun drie vragen: Wat zijn de eigenschappen van de man die de eigenschappen van de natuur overschreden heeft? Hoe gedraagt hij zich? En wat is de manier om de drie eigenschappen te overschrijden? In zijn antwoord op de vragen, nadat hij de attributen uitgewerkt en de actie van de man die zich van deze eigenschappen bevrijd heeft uitgelegd heeft, geeft Yogeshwar Krishn uiteindelijk uitleg over de manier waarop men zich van deze eigenschappen kan bevrijden. Door zich als de behoeder van iedereen te beschrijven beëindigt Krishn hoofdstuk 14 met een gedetailleerde beschrijving van de drie eigenschappen der natuur.

Aldus eindigt het Veertiende Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Guntraya Vibhag Yog," of

'Verdeling van de drie eigenschappen'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Veertiende Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 15

OVER HET SUPRÈME BESTAAN

Verwezenlijkte wijsgeren hebben ernaar gestreefd om de aard van de wereld door verschillende analogieën uit te leggen. Terwijl sommigen het als het woud van het wereldse leven omschreven hebben, hebben anderen het als een oceaan van werelds bestaan beschouwd. In een verschillende context is hetzelfde de rivier of het abisme van het wereldse leven genoemd. Soms werd het ook vergeleken met de hoef van een koe. Blijkbaar houden zij allen in dat de omvang van de wereld enkel zo groot als de gevoelens. En de fase komt uiteindelijk wanneer deze vreesachtige "oceaan" opdroogt. Met de woorden van Goswami Tulsidas, droogt de naam alleen val van God de oceaan op. Yogeshwar Krishn heeft ook" oceaan" en "boom" gebruikt als synoniemen voor de wereld. In de zesde en zevende vers van Hoofdstuk 12 heeft hij gezegd dat hij zijn liefhebbende aanbidders snel zal leveren, die hem aanschouwen-de uitgesproken God-met permanente concentratie, van de golf van de sterfelijke wereld. In dit hoofdstuk verklaart hij dat de wereld een boom is die yogi, op zoek naar het hoogste doel, moeten afsnijden.

1. **"De Heer zei, "Hij die de Peepal "Vijgen" boom kent die de wereld is, met zijn wortels boven en takken beneden en waarvan men zegt dat hij overgankelijk is, en waarvan de Vedic verzen het gebladerte zijn, is een kenner van de Ved".**

De wortel van deze eeuwigdurende Peepal-zoals de wereld- is God boven en natuur beneden. Een boom duurt niet tot de symbolische morgen, maar de boom van de wereld is onverwoestbaar. Volgens Krishn zijn er twee dingen die onsterfelijk

---

श्री भगवानुवाच: ऊर्ध्वमूलमध: शाखमश्वत्थं प्राहुरव्ययम् ।
छन्दांसि यस्य पर्णानि यस्तं वेद स वेदवित् ।। १ ।।

zijn. De eerste is de eeuwigdurende wereld en boven dit is er de eeuwige Hoogste Geest. Van de Ved wordt gezegd dat zij de bladeren van deze boom van de wereld zijn. De man die deze boom samen met zijn wortels aanschouwt en die zich bewust is van zijn realiteit is een discipel in de kennis van Ved.

De man die de waarheid van de wereld waargenomen heeft-in plaats van iemand die niets meer dan heilige boeken doorpluisd heeft, is een echte kenner van de Ved. De studie van boeken geeft enkel een motief om in die richting verder te gaan. Op dit punt kan men de vraag stellen waarom de Ved nodig zijn in plaats van bladeren. Vedic verzen, die welzijn genereren, zijn nuttig omdat zij motiveren vanuit het punt waar, na veel rondwandelen, een Ziel naar zijn laatste geboorte gaat, wat gelijk is aan de eindscheut van een boom. Dit is het keerpunt waar het streven stopt en de zoeker met vertrouwen naar God gaat.

2. **"Zijn takken, gevoed door de eigenschappen van de boom, zijn lang en hoog, objecten van de gevoelens zijn zijn scheuten, en zijn op actie gebaseerde wortels strekken uit tot de wereld van de mannen".**

De weerspiegeling van gevoelsobjecten en hun genot, gevoed en gekweekt door de drie eigenschappen, van de op een boom lijkende wereld, strekken naar boven en naar beneden uit, en gaan zelfs terug naar de aarde en scheppen nieuwe scheuten. Zij gaan uit van de wormen en insecten beneden, naar de goddelijke staat en de schepper boven, maar zijn kunnen enkel die binden die geboren worden als mannen in overeenstemming met hun vorige acties. Alle andere geboorten zijn enkel voor het genot van gevoelsobjecten; enkel menselijke geboorte is onderhevig aan binding door actie. En-

3. **"Aangezien de vorm hier niet als dusdanig gezien moet worden en het nog een einde noch een begin heeft, noch een zeker fundament, moet deze onmetelijke boom hier afgesneden worden met de bijl van de verzaking."**

अधश्चोर्ध्वं प्रसृतास्तस्य शाखा गुणप्रवृद्धा विषयप्रवाला :।
अधश्च मूलान्यनुसंततानि कर्मानुबन्धीनि मनुष्यलोके ।। २ ।।
न रूपमस्येह तथोपलभ्यते नान्तो न चादिर्न च संप्रतिष्ठा।
अश्वत्थमेनं सुविरूढमूल– मसङ्गशस्त्रेण दृढेन छित्त्वा ।। ३ ।।

De wereldboom heeft geen stevig bestaan omdat hij vervangen kan worden. Dus hoeft de boom niet met de as van de totale vertaling geveld te worden. De boom moet gesneden worden, en niet aanbeden zoals het normaal is omwille van de bijgelovige bewering die zegt dat God in de wortels van deze boom rust en dat zijn bladeren de Ved zijn.

Aangezien deze boom echter vanuit Gods eigen zaden gegroeid is, kan hij dan gesneden worden? Inderdaad, de betekenis van snijden is uit de natuur ontsnappen die door verzaking verwezenlijkt wordt. Maar wat moet er gedaan worden nadat de boom neergesneden is?

4. **"Dat moet naar dat doel gezocht worden, een doel dat wanneer het bereikt wordt geen terugkeer meer biedt, met een gevoel van totale onderwerping aan die primaire God waar al het wereldse leven geboren wordt."**

Maar hoe moet dit verzoek aan God gesteld worden? De Yogeshwar verklaart dat overgave een essentiële conditie hiervoor is. Er moet het gevoel zijn dat "ik aan God onderhevig ben". God-het oneindige Wezen waaruit de primordiale wereld-boom ontstaan en gegroeid is. Deze boom kan niet neergesneden worden zonder dat de zoeker toevlucht onder hem zoekt. Krishn spreekt dan over de tekens die aangeven dat de boom neergesneden is.

5. **"Mannen der kennis die vrij zijn van verwaandheid en ontgoocheling, die schril afsteken tegen het kwade der geesten, die altijd in de Hoogste Geest rusten, volledig ontdaan van lust, en bevrijd van de tegenstrijdigheden van genot en grief, bereiken het eeuwige doel".**

De vernietiging van verwaandheid, ontgoocheling, zorg, lust en van de tegenstrijdigheden van genot en pijn is enkel mogelijk door complete overgave aan en constante aanbidding van God.

तत: पदं तत्परिमार्गितव्यं यस्मिन्गता न निवर्तन्ति भूय: ।
तमेव चाद्यं पुरुषं प्रपद्ये यत: प्रवृत्ति: प्रसृता पुराणी ।। ४ ।।
निर्मानमोहा जितसङ्गदोषा अध्यात्मनित्या विनिवृत्तकामा: ।
द्वन्द्वैर्विमुक्ता: सुखदु:खसंज्ञै- र्गच्छन्त्यमूढा: पदमव्ययं तत् ।। ५ ।।

Enkel hiermee bereiken mannen van echte wijsheid de eeuwige staat. De wereldboom kan niet zonder deze verwezenlijking en verzaking gestraft worden. Wat is nu de vorm van deze ultieme staat die door verzaking bereikt wordt?

6. "Dat er na de verwezenlijking geen weg terug is, en die noch door de zon noch door de maan verlicht wordt, noch door vuur, is mijn hoogste fase."

Na deze ultieme fase is er geen hergeboorte. En iedereen heeft dezelfde rechten in dit verband.

7. "De onsterfelijke Ziel in het lichaam is een deel van mij en het is dit deel dat de vijf gevoelens en de zesde-de geest-die in de natuur dwaalt aantrekt."

Krishn legt nu uit hoe dit komt:

8. "Zoals de wind die een geur van zijn bron wegvoert, zo is de Ziel de heer van het lichaam, samen met de gevoelens en de geest, van zijn vorig lichaam en een nieuw lichaam aannemend".

De Ziel draagt met hem de eigenschappen en de wijze van actie van de geest en de vijf gevoelens van het lichaam van waaruit hij start en brengt hen naar zijn nieuwe lichaam. Het volgende lichaam wordt onmiddellijk verzekerd en dat is de reden waarom Krishn Arjun een beetje vroeger gevraagd heeft hoe het kwam dat hij een slachtoffer van het misverstand was dat de vertrokken Zielen van voorvaderen uit de hemel zouden vallen in afwezigheid van rijstkoekjes en water-bevrijdingsofferanden. De vraag die onmiddellijk rijst is echter wat de Ziel doet nadat het in een nieuw lichaam gekomen is, en wat de vijf gevoelens samen met de geest daadwerkelijk zijn?

न तद्भासयते सूर्यो न शशाङ्को न पावकः।
यद्गत्वा न निवर्तन्ते तद्धाम परमं मम।। ६।।
ममैवांशो जीवलोके जीवभूतः सनातनः।
मनः षष्ठानीन्द्रियाणि प्रकृतिस्थानि कर्षति।। ७।।
शरीरं यदवाप्नोति यच्चाप्युत्क्रामतीश्वरः।
गृहीत्वैतानि संयाति वायुर्गन्धानिवाशयात्।। ८।।

9. "Door de gevoelens van horen, zien, aanraken, proeven, ruiken en ook de geest te beheersen ervaart hij (de Ziel) objecten door hen".

Maar dit kan niet door iedereen zo gezien worden.

10. **"De onwetenden zijn zich niet bewust van de Ziel, gezegend door de drie eigenschappen en vertrekkend uit het lichaam of in het lichaam dwalend, enkel zij die de ogen der wijsheid hebben zijn zich hiervan bewust."**

Dus gaat de volgende vers natuurlijk over hoe deze visie verzekerd moet worden.

11. **"Yogi kennen de essentie van de Ziel die in hun hart dwaalt, maar de onwetenden die zichzelf niet gereinigd hebben (van het kwade) kunnen hem zelfs niet met grote inspanningen zien".**

Door hun geesten vanuit alle richten te beperken en door een zeer goed gedrag nemen yogi hun Ziel waar. Maar mannen met een niet verwezenlijkte Ziel, namelijk mannen met een onzuivere geest en hart, kunnen hem niet zien, zelfs niet indien zij zich hiervoor tenvolle inzetten. Alleen door een onmenselijke inspanning om hun geest te onderwerpen zijn wijsgeren in staat om hun Innerlijke te leren kennen. Dus is aanschouwing een noodzaak. Krishn werpt nu licht op de gloriën van het Innerlijke van verwezenlijkte wijsgeren, die ook al van tevoren besproken werden.

12. **"Weet dat de straling van de zon die de wereld verlicht, evenals de maan en het vuur, mij eigen inspanningen zijn."**

Daarna legt hij de nadruk op de taak van de wijsgeer:

धश्रोत्रं चक्षु: स्पर्शनं च रसनं घ्राणमेव च।
अधिष्ठाय मनश्याचं विषयानुपसेवते।। ९।।
उत्क्रामन्तं स्थितं वापि भुञ्जानं वा गुणान्वितम्।
विमूढा नानुपश्यन्ति पश्यन्ति ज्ञानचक्षुष:।। १०।।
यतन्तो योगिनश्चैनं पश्यन्त्यात्मन्यवस्थितम्।
यतन्तोऽप्यकृतात्मानो नैनं पश्यन्त्यचेतस:।। ११।।
यदादित्यगतं तेजो जगद्भासयतेऽखिलम्।
यच्चन्द्रमसि यच्चाग्नौ तत्तेजो विद्धि मामकम्।। १२।।

13. "Door de aarde te doorgronden steun ik alle wezens met mij radicale energie en zoals de maan zorg ik voor het sap dat alle planten voedt."

14. "Ik ben het vuur, bezeten door pran of apan, in het lichaam van alle levende wezens die de vier soorten voedsel[1] verbruiken".

In Hoofdstuk 4 verwees Krishn naar verschillende soorten vuur,vuur der kennis (verzen 19 en 37), vuur van God (vers 25), vuur van beperking (vers 26), vuur van de gevoelens (vers 26), vuur van hog (vers 27, en vuur van pran-apan (verzen 29-30; en het resultaat van dit alles werd kennis genoemd. Kennis zelf is vuur. Door de vorm van dit vuur aan te nemen Is het Krishn die het door de vier wijzen van opzegging gegenereerde voedsel aanvaardt en opneemt, namelijk baikhari, madhyama, pashyanti, en para, gevoed met pran en apran (vergeet niet dat het opzeggen altijd door geïnhaleerde en geëxhaleerde gebeurt)[2].

Volgens Krishn is God het enige eten-manna-waarmee de Ziel zo gevuld moet worden dat het nooit meer honger heeft. Wij geven de naam van voedsel aan aanvaarde etenswaren van het lichaam. Maar God alleen is het echte voedsel. En dit voedsel wordt alleen gerijpt door de vier stappen van baikhari, madhyama, pashyanti, en para te doorlopen. Sommige wijze mannen hebben hen ook naam (nam), vorm (rup), onthulling (leela), en toevlucht (dham) genoemd. Eerst wordt de naam hoorbaar uitgesproken. Daarna begint

---

गामाविश्य च भूतानि धारयाम्यहमोजसा।
पुष्णामि चौषधी: सर्वा: सोमो भूत्वा रसात्मक:।। १३।।
अहं वैश्वानरो भूत्वा प्राणिनां देहमाश्रित:।
प्राणापानसमायुक्त: पचाम्यन्नं चतुर्विधम्।। १४।।

1 De vier soorten voedsel zijn bhakshya, bhojya, lehya en chosya. Dat wat gekauwd wordt om te eten is bhakshya; dat wat opgeslurpt wordt zonder te kauwen is bhojya; dat wat gelikt wordt is lehay; en wat gezogen wordt is chosya.

2. Zie de uitleg van de negenentwintigste vers in Hoofdstuk 4.

de vorm van de aanbeden God geleidelijk aan de vorm in het hart aan te nemen. Daarna begint de aanbidder Gods straling in zijn ademhaling te zien-nu doorstroomt hij elk atoom van het universum en is hij overal actief. Perceptie van de werken van God in de sfeer van het hart is leela. In plaats van verhalen gebaseerd op de legenden van Ram en Krishn, gaat het om de perceptie van de handelingen van God in het hart dat de echte leela is. Een de hoogste taak wordt bereikt wanneer de touch van God begint gevoeld te worden na de perceptie van zijn handelingen. Door hem dus te kennen zal de aanbidder in hem vloeien. Het gaat hier om gelijktijdige gebeurtenissen.

Dus, uitgerust met pran en apan, of shwas en prashwas, en geleidelijk aan vooruitgaand door baikhari en madhyama naar de culminerende fase van para, is het eten dat God is, klaar en beschikbaar en ook opgenomen en is de eter van het voedsel tegen dan natuurlijk ook klaar om deel te nemen aan de sublieme voeding.

15. **"Gezeten in het hard van alle wezens, ben ik hun geheugen en kennis en ook de sterkte die alle hindernissen overwint; ik ben wat het waard is om door de Ved geleerd te worden; en ik ben ook de auteur van de Vedant evenals hun kenner."**

Krishn bestaat in de alomtegenwoordige aanwezigheid in het hart van alle wezens en het is door hem dat de Hoogste Geest herinnerd wordt. Geheugen betekent hier het zich herinneren van de vergeten essentie van God. Hier is er duidelijk sprake van een beschrijving van het ogenblik der verwezenlijking. Kennis die met geheugen komt en met de capaciteit om moeilijkheden te overwinnen zijn ook giften van Krishn. Hij is ook een geschikt object om door alle Ved gekend te worden. Hij is ook de auteur evenals het einde van de Ved. Kennis komt wanneer hij gescheiden is, maar wie zal hem kennen wanneer de aanbidder hem waargenomen heeft en een geworden is met hem? Krishn is ook

---

सर्वस्य चाहं हृदि सन्निविष्टो मत्तः स्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च ।
वेदैश्च सर्वैरहमेव वेद्यो वेदान्तकृद्वेदविदेव चाहम् ।। १५ ।।

een kenner van de Ved. Hij zei in het begin van het hoofdstuk dat de wereld een boom is, wiens wortel God boven en alle takken beneden natuur zijn. De man die onderscheid kan maken tussen de wortel en de takken die de natuur zijn kent de essentie ervan, en hij wordt in de Ved vermeld (heilige kennis). Hier zegt hij dat hij dergelijke kenner van de Ved is. Hij plaatst zich aldus op dezelfde hoogte met die scholieren van de Ved. Er wordt dus benadrukt dat Krishn een wijsgeer was die de waarheid kende-waarachtig een Yogeshwar onder hogi. Het onderwerp wordt hier beëindigd en nu gaat hij verder met te zeggen dat er twee soorten wezens zijn (Purush).

16. "Er zijn twee soorten wezens in de wereld, de sterfelijke en de onsterfelijke; terwijl de lichamen van alle wezens verwoestbaar zijn, zegt men van hun Zielen dat zij onvergankelijk zijn."

De persoon, man of vrouw, die zijn of haar gevoelens beperkt heeft samen met de geest, namelijk wiens lichaam van gevoelens constant is, wordt onvergankelijk genoemd. De "onvergankelijk" persoon bestaat vandaag, maar kan misschien morgen al niet meer bestaan. Maar dit is ook Ziel in een bijzondere conditie. Er is echter een ander Innerlijk naast deze twee.

17. "Maar hoger dan beide is de man die de drie werelden doorkruist om allen te steunen en te onderhouden, en die de eeuwige God en de Hoogste Geest (Ishwar) genoemd wordt."

De onuitgesproken God, de onvergankelijke, en het Hoogste Wezen zijn enkele andere namen waarmee hij gekend is. Maar hij is zeker en vast verschillend en onuitdrukkelijk. Hij vertegenwoordigt de ultieme staat boven het muteerbare en onmuteerbare (het vergankelijke en het onvergankelijke). Hij wordt door de Hoogste Geest geleid, maar hij is verschillend en staat boven werelden. Krishn stelt hem als een Ziel in dergelijke status voor.

द्वाविमौ पुरुषौ लोके क्षरश्चाक्षर एव च ।
क्षर: सर्वाणि भूतानि कूटस्थोऽक्षर उच्यते ।। १६ ।।
उत्तम: पुरुषस्त्वन्य: परमात्मेत्युदाहृत: ।
यो लोकत्रयमाविश्य बिभर्त्यव्यय ईश्वर: ।। १७ ।।

18. "Aangezien ik hoog ben door de deugd van het bestaan boven zowel het vergankelijke (lichaam) als het onvergankelijke (Ziel), ben ik gekend als het Hoogste Wezen (Purushottam) in de wereld en in de Ved".

Hij staat bekend als het Hoogste Wezen zowel in de wereld als in de Ved omdat hij de verwoestbare, muteerbare kshetr doorkruist heeft en zelfs nog verder gegaan is dan de onmuteerbare, onverwoestbare, constante Ziel.

19. "De alles wetende man, die zich dus bewust is van mijn essentie, Oh Bharat, als het Hoogste Wezen, aanbidt mij altijd met perfecte devotie."

Dergelijke aanbidder is niet gescheiden van Krishn.

20. "Ik heb jou dus onderwezen, Oh de niet zondaar, in deze zeer subtiele van alle kennis omdat, Oh Bharat, door zijn essentie te kennen een man wijsdom verwerft en al zijn taken volbrengt."

Krishn licht dus Arjun in over de heiligste kennis door zich goed vertrouwd te maken met de essentie waarmee een man alles leer kennen en zijn doel verwezenlijkt. Dus is deze instructie door Krishn een volledig heilig voorschrift op zich.

Deze mysterieuze kennis van Krishn was zeer heilig. Hij vertelde dit aan zijn aanbidders. In plaats dan voor iedereen was dit enkel bedoeld voor die het waard is en die spiritueel gezien klaar zijn om het te ontvangen en om ervan gebruik te maken. Maar wanneer hetzelfde heilige onderwijs in zwart en wit voorgesteld wordt, en in de vorm van een boek verschijnt, dan kan het lijken dat Krishn het aan iedereen onderwezen heeft. Maar in werkelijkheid is het enkel voor die mannen die geschikt zijn om het te ontvangen. Zelfs de uitgesproken vorm van Krishn was niet voor iedereen

---

यस्मात्क्षरमतीतोऽहमक्षरादपि चोत्तमः ।
अतोऽस्मि लोके वेदे च प्रथितः पुरुषोत्तमः ।। १८ ।।
यो मामेवमसंमूढो जानाति पुरुषोत्तमम् ।
स सर्वविद्भजति मां सर्वभावेन भारत ।। १९ ।।
इति गुह्यतमं शास्त्रमिदमुक्तं मयानघ ।
एतद्बुद्ध्वा बुद्धिमान्स्यात्कृतकृत्यश्च भारत ।। २० ।।

bedoeld. Maar hij hield niets achter voor Arjun. Arjun kon niet gered geworden zijn indien de menner geheimen voor hem gehad zou hebben.

Dit unieke karakter wordt in alle verwezenlijkte wijsgeren van Rahmkrishn Paramhansdev gevonden. Zijn discipelen vroegen hem naar de reden. Verwijzend naar de eminente moderne grote ziel, een verwezenlijkte wijsgeer (die al zijn gevoelens door abstracte meditatie had gecontroleerd en onderworpen, zei Ramkrishn dat op een zekere dag ook hij een Paramhans zoals hem zou worden. Na een tijdje vertelde hij de discipelen die hem volgden-met geest, actie en speech-voor vrijheid van passie en wereldse verwezenlijking. "Twijfel er nooit aan. Ik ben de Ram die in Treta geboren werd. Ik ben ook de Krishn van Dwapar. Ik ben hun heilige Ziel. Ik ben hun vorm. Indien jullie moeten verwezenlijken, houd mij dan".

Op precies dezelfde wijze zei mijn vereerde leraar altijd: "Vergeet niet dat ik een brenger van berichten van God ben. Echte wijsgeren zijn brengers van berichten van de alomtegenwoordige, alles overheersende, onveranderbare Hoogste Geest; en het is door hen dat dit bericht ontvangen wordt". Jesus Christus riep mannen op om naar hem te komen, allen met werk en met hemelse ladingen, en hij zou hen rust geven door hen God zijn Vader te onthullen (Matheus, 11:28). Dus kan iedereen een zoon van God zijn.[3] Daarom is het verschillend wanneer men naar wijsgeren gaat dit enkel mogelijk wordt door zich volledig aan het bereiken van de aanbidding en meditatie te wijden. In Surah II van de Koran onthult Allah: "Lo! Wij hebben jou (Oh Mohammed) met de waarheid gezonden, een brenger van heerlijke verhalen en een berichter." De eerbiedwaardige Maharaj Ji zei altijd hetzelfde over zichzelf. Hij ondersteunde noch bekritiseerde bepaalde gezichtspunten of doctrines; maar hij vertelde wel aan de mannen die op zoek waren naar bevrijding van passei en wereldse verwezenlijking: "Kijk gewoon naar mijn vorm. Indien jullie naar de Ultieme Geest willen gaan, aanschouw mij dan en twijfel niet".

अयनेषु च सर्वेषु यथाभागमवस्थिताः ।
भीष्ममेवाभिरक्षन्तु भवन्तः सर्व एव हि ।। ११ ।।

Er waren velen die sceptisch waren, maar hoewel aangetoond door de persoonlijke ervaring en gedrag, en zelfs door overleg, deed hij hen hun onbelangrijke bewerkingen verwijderen, waaronder de vele rituelen en ceremonieën die door Krishn in de verzen 40-43 van Hoofdstuk 2 opgezegd werden, en drong er dus op aan om vertrouwen in hem te stellen. Hij bestaat tijdloos als een verwezenlijkte wijsgeer. Hoewel Krishns glorie een mysterie was, onthulde hij het aan zijn grootste aanbidder, Arjun. Dit is mogelijk met elke aanbidder en wijsgeren hebben op deze wijze miljoenen op het spirituele pad gezet.

Krishn zei in het begin van het hoofdstuk dat de wereld een boom is zoal de Peepal. Maar de Peepal is alleen maar een analogie. Zijn wortels is God boven en de hele natuur is zijn takken die zich van onderen uitspreiden. De man die zich bewust wordt van de boom samen met zijn wortels is goed in de Ved onderlegen. De takken van deze wereld-boom evenals zijn wortels zijn overal, hoog en laag, omdat hij van God gesprongen is wiens zaad-de Ziel-in het hart van elk wezen rust.

Er is de mythe die zegt dat, eens op de lotus gezeten, Brahma over zijn oorsprong nadacht. Hij hoorde de stem van de lotus waaruit hij geboren was en verdiepte zich meer en meer. Hij ging nóg dieper, maar hij kon de bron van zijn geboorte niet zien. Dus ging hij wanhopig weer op de lotus zitten. Daarna, door de beperking van geest en meditatie ontdekte hij uiteindelijk zijn oorsprong in de Hoogste Geest, terwijl God zelf hem onthulde dat hoewel hij overal bestaat, hij enkel in het hart gevonden kan worden. De man die hem in de sfeer van zijn hart aanschouwt verwezenlijkt hem.

Brahma is een symbool. Hij vertegenwoordigt de nood van de ideale staat van de rijpe praktijk van yog. De geest die zich naar God wijst en die door kennis van de Hoogste Geest bezeten is, is Brahma. Hoewel hij in water groeit is de lotus onbevlekt en puur. Wanneer de geest op zoek is wordt het doel niet bereikt, maar op

---

3. De Koran, Surah II, 116: "En zij zeggen: Allah heeft zichzelf een God gegeven. Wees gezegend! Nay, maar wat er ook in hemel en op aarde moge zijn."

een onwezenlijke zetel met totale zelfbeheersing gezeten, verwezenlijkt dezelfde geest God in het hart wanneer de staat van ontbinding van die beperking zelf bereikt wordt.

Hier is de wereld ook een boom, wiens wortels en takken overal zijn. Hij staat voor de wereldse ketens die enkel menselijke wezens bindt in overeenstemming met hun acties. De andere vormen lijden enkel onder de gevolgen van deze acties. Dus verzoekt Krishn Arjun om zijn Peepal-lijke wereld met de as van de permanente verzaking te versterken en naar het hoogste doel te zoeken, na wiens verwezenlijking wijsgeren niet herboren worden.

Met betrekking tot de manier waarop de boom gesneden moet worden zegt de Yogeshwar dat de man die vrij is van trots en onwetendheid, die het kwade der verwezenlijking overwonnen heeft, wiens wensen ten einde gekomen zijn, en die bevrijd is van conflicten, de uiteindelijke zegening bereikt. Verlicht door noch zon noch maan, noch door vuur, is de God die de ultieme staat is zelfstralend. Wat essentieel is voor deze spirituele verwezenlijking is de echte overtuiging dat de man, na de verwezenlijking, niet meer kan terugkeren naar de hoogste taak, en dat zij hierop evenzeer recht hebben omdat de belichaamde Ziel niet meer is dan een muteerbaar deel van Krishn zelf.

Het is deze zeer (heilige) kennis die Krishn met Arjun deelt. Wijsgeren der verwezenlijking onthullen dit niet aan iedereen, maar zij verbergen het evenmin voor de mannen die het verdienen. Het is voor hen verborgen, hoe zullen zij hun doel bereiken?

Aldus eindigt het Vijftiende Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Purushottam Yog," of 'Over het Suprème Bestaan'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Vijftiende Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 16

DE GODDELIJKE OVER HET DUIVELSACHTIGE VERTELLEN

Yogeshwar Krishn heeft een unieke stijl om een probleem op tafel te leggen. Eerst geeft hij de bijzonderheden van een thema aan om de aandacht te trekken, en daarna werkt hij het thema uit en geeft hij uitleg. Zijn behandeling van actie kan hierbij als voorbeeld gesteld worden. In Hoofdstuk 2 droeg hij Arjun op om te handelen. Dan stelde hij in Hoofdstuk 3 voor dat hij de opgedragen actie moest ondernemen. Door zijn natuur uit te leggen legde hij de nadruk op het feit dat de uitvoering van yagya actie is. Bijgevolg, voordat de aard van yagya beschreven wordt, gaat hij over tot de beschrijving van zijn oorsprong en tot eventuele voordelen. In Hoofdstuk 4 verwijst hij naar meer dan een dozijn manieren om de aard van yagya te ontrafelen, met als resultaat actie. Het is nu dat de betekenis van actie duidelijker is: in de ware zin van het woord betekent dit een yogische aanschouwing en aanbidding die door de handeling van geest en gevoelens verwezenlijkt wordt.

Op dezelfde wijze noemde Krishn de schat der goddelijkheid en de omvang van duivelse impulsen in Hoofdstuk 9. Na de nadruk gelegd te hebben op de hoofdeigenschappen vertelde hij Arjun dan mannen met duivelse natuur hem als een sterveling aanschouwen. Hij heeft per slot van rekening een menselijk lichaam en het is in deze vorm dat hij zijn hoogste staat bereikt heeft. Maar zij die kwaad en onwetend zijn weigeren hem te aanbidden. Gezegend met de schat der goddelijkheid mediteren zijn aanbidders anderzijds over hem. De aard van de goddelijkheid en de duivelse impulsen is echter nog niet duidelijk gemaakt. Het is pas in dit hoofdstuk dat deze taak ondernomen wordt. In dit verband moeten als eerste de attributen van de schat der goddelijkheid voorgesteld worden.

1. **“De Heer zei, “Zonder vrees, innerlijke reinheid, constante beoefening van yog voor kennis, medeleven, continentie, yagya, studie van schriften, boetedoening, en oprechtheid, ...”**

Totale afwezigheid van vrees, innerlijke heiligheid, constant streven en meditatie om de waarheid te krijgen, volledige overgave, onderwerping van geest en gevoelens, praktijk van yagya (zoals door Krishn in Hoofdstuk 4 bepaald), offeranden voor het vuur der zelfbeperking evenals voor het vuur der gevoelens, offerande van pran en apan, en daarna het proces der aanbidding, zichzelf opofferend voor het vuur der kennis die bereikt wordt door de innerlijke werkingen van de geest en gevoelens in plaats van door de yagya die met oliezaden, gerstzaden en een altaar uitgevoerd worden (Krishn aanvaardt dergelijke handeling of rite zoals yagya niet), meditatie over het Innerlijke dat de discipline is die iemand naar de identieke Hoogste Geest drijft, boetedoening die de geest samen met de gevoelens vormt in overeenstemming met het gewenste doel, en integriteit van de geest en van het hart evenals van het lichaam en zijn gevoelens, zijn enkele van de eigenschappen van rechtvaardige mannen.

2. **“Niet geweld, trouwheid, gebrek aan woede, verzaking, rust, afwezigheid van kwade geesten, medelijden voor alle wezens, ongeïnteresseerdheid, zachtheid, bescheidenheid, afwezigheid van futiele inspanningen, ...”**

Echt niet geweld is de redding van de Ziel, maar de Ziel beperken is gewelddadig. Zoals Krishn heeft gezegd zal hij de vernietiger van de hele mensheid zijn, evenals de schepper van varnsankar indien hij zijn taak niet nauwgezet uitvoert. Aangezien het karakter (varn) van het Innerlijke dat van God is, is zijn streven in het midden van de natuur varnasankar; dit is een belediging van God en zijn actie is niet gewelddadig in de echte betekenis van het woord. Waarheid is niet zeggen wat blijkbaar echt of leuk is. Is het de waarheid wanneer we zeggen dat deze kleren van ons zijn? Er kan inderdaad geen grotere leugen dan dit zijn. Indien wij onze eigen personen die mutuurbaar of verwisselbaar zijn niet in toom kunnen houden, hoe kan dan de kleding die hen bedekt van ons

---

श्री भगवानुवाच: अभयं सत्त्वसंशुद्धिर्ज्ञानयोगव्यवस्थितिः।
दानं दमश्च यज्ञश्च स्वाध्यायस्तप आर्जवम्।। १।।
अहिंसा सत्यमक्रोधस्त्यागः शान्तिरपैशुनम्।
दया भूतेष्वलोलुप्त्वं मार्दवं ह्रीरचापलम्।। २।।

zijn? De Yogeshwar heeft zelf over de aard van de waarheid met Arjun gesproken door te verklaren dat er geen dood is wat waar is in alle drie tijdperioden, namelijk verleden, heden, en toekomst. Alleen het Innerlijke is waar; hij is de hoogste waarheid. Dit is de waarheid die we ons voor ogen moeten houden. Sommige andere attributen van een rechtvaardige man zijn verzaking aan woede, overgave van alles mogelijke, verzaking aan lust naar de beloningen van goede en van slechte actie, afwezigheid van onvermogen, vermijden van ongewenste handelingen die in tegenspraak zijn met de nagestreefde doelen-gevoel van medelijden met alle wezens, niet binding met objecten zelfs wanneer de gevoelens hiermee verbonden zijn, gevoel van zachtheid, schaamte om naar het object te streven, en zich ver verwijderd van futiele inspanningen houden.

3. **"Uitmuntendheid, vergevingsgezindheid, geduld, reinheid van gedachten en gedrag, en afwezigheid van animositeit en arrogantie-zijn (allen) attributen van de man die met goddelijke rijkdommen uitgerust is."**

Glorie is een eigenschap van God alleen en van de man die door deze goddelijke uitmuntendheid handelt. Angulimal keek naar Mahatma Buddh en opeens werden zijn gedachten verplaatst. Dit was de reden voor de inherente grootheid van Buddh-de grootheid die zegeningen genereert. Krishn vertelt Arjun uiteindelijk bij wijze van samenvatting enkele andere eigenschappen van de schat der goddelijkheid, namelijk vergevingsgezindheid, constant humeur, onschuld, vijandigheid tegen niemand, en totale verzaking aan het gevoel van onderwerping. In totaal zijn er dus zesentwintig attributen. Terwijl al deze attributen enkel in een zoeker bestaan wiens meditatie de rijpheid bereikt heeft, bestaan ze gedeeltelijk in iedereen van ons. Zij rusten zelfs in mannen die door kwade impulsen beheerst worden, en dit is de reden waarom zelfs de meest diepgevallen zondaar recht heeft op vergiffenis.

4. **"Opschepperij, arrogantie en verzaking evenals grief, harde taal, en onwetendheid zijn allen, Oh Parth, de eigenschappen van een man met een duivels karakter".**

तेजः क्षमा धृतिः शौचमद्रोहो नातिमानिता।
भवन्ति संपदं दैवीमभिजातस्य भारत॥ ३॥
दम्भो दर्पोऽभिमानश्च क्रोधः पारुष्यमेव च।
अज्ञानं चाभिजातस्य पार्थ संपदमासुरीम्॥ ४॥

Nu worden de respectievelijke handelingen van de twee soorten karakters uitgewerkt.

5. **"Aangezien ervan uitgegaan wordt, Oh Pandav, dat terwijl de schat der goddelijkheid bevrijdt en de duivelse staat als een boei handelt, het niet nodig is om iemand te kwetsen bent u met goddelijke rijkdommen gezegend."**

Bezeten als hij is door een heilige beschikking, zal Arjun zeker en vast de redding bereiken en dus de staat van Krishn zelf. Maar in wie rust de rijkdom der goddelijkheid en de duivelse impulsen?

6. **"Er zijn in de wereld, Oh Parth, twee soorten wezens, de rechtvaardigen, waarover ik reeds uitvoerig gesproken heb, en de duivelse waarover ik het later zal hebben."**

Er zijn in de wereld twee soorten mannen, goede en duivelse mannen. Wanneer heilige impulsen actief zijn in het hart, dan is de man zoals god; maar hij wordt als een duivel wanneer hij over duivelse neigingen beschikt. Of hij nu in Arabië of in Australië of ergens anders geboren wordt, de mannen zijn over de hele wereld alleen in deze twee categorieën verdeeld. Nadat hij over de goddelijke beschikking gesproken heeft, gaat Krishn nu verder en geeft Arjun uitleg over de eigenschappen van een duivels temperament.

7. **"Door te willen overgaan tot de echte actie en slechte handelingen te vermijden hebben de duivelse geesten noch puurheid noch het juiste gedrag, en zelfs geen waarheid."**

Mannen met duivelse neigingen zijn onwetendheid over wat waard is om gedaan te worden, en over wat gedaan zou moeten worden om te ontsnappen. Dus hebben zij geen onschuld, gewoon gedrag, en de eeuwige waarheden. Hoe hun geesten werken wordt in de volgende vers weergegeven:

दैवी संपद्विमोक्षाय निबन्धायासुरी मता ।
मा शुच: संपदं दैवीमभिजातोऽसि पाण्डव ।। ५ ।।
द्वौ भूतसर्गौ लोकेऽस्मिन् दैव आसुर एव च ।
दैवो विस्तरश: प्रोक्त आसुरं पार्थ मे श्रृणु ।। ६ ।।
प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च जना न विदुरासुरा: ।
न शौचं नापि चाचारो न सत्यं तेषु विद्यते ।। ७ ।।

8. "Aangezien de wereld, zoals ze zeggen, irreëel is, zonder toevlucht en God, en geschapen door zichzelf door onderlinge (mannelijk-vrouwelijk) interactie, wat is er dan nog behalve fysieke indulgentie?"

Met dergelijke bewering is het enige doel van het wereldse leven het genot van sensueel genoegen. Wat is er nog meer?

9. "Ontdaan en teneergeslagen omdat zij dergelijk gezichtspunt aanhouden, worden deze kwade en slechte mannen alleen geboren om de wereld te vernietigen."

Met hun natuur corrupt door hun afhankelijk van een misplaatste redenering, is het enige doel van hun bestaan het vernietigen van anderen.

10. "Bezeten door arrogantie, slechte wil en gebrek aan wil, en doorstroomd door een onverzadigbare lust, houden zij zich aan foutieve doctrines omwille van onwetendheid en handelen zij met slechte bedoelingen."

Gek door ego en wensend naar lust die zij niet kunnen bevredigen, onderhouden deze onwetende mensen verkeerde ideeën en wijden zij zich aan religieuze praktijken die in feite niet heilig en corrupt zijn. Zelfs de zogenaamd heilige ceremoniën en offeranden die door hen uitgevoerd worden zijn niets anders dan perversie.

11. "Bezeten door ontelbare angsten die tot de dood gaan, en opgeslorpt in het genot van sensuele objecten, zijn zij er echt van overtuigd dat de verzadiging van vleselijke wensen het hoogste doel is".

Bevrediging van sensuele genoegens is het enige geluk dat zij hebben en zij zijn zo door dit idee gedreven dat zij enkel ernaar

---

असत्यमप्रतिष्ठं ते जगदाहुरनीश्वरम् ।
अपरस्परसंभूतं किमन्यत्कामहैतुकम् ।। ८ ।।
एतां दृष्टिमवष्टभ्य नष्टात्मानोऽल्पबुद्धय: ।
प्रभवन्त्युग्रकर्माण: क्षयाय जगतोऽहिता: ।। ९ ।।
काममाश्रित्य दुष्पूरं दम्भमानमदान्विता: ।
मोहाद्गृहीत्वासद्ग्राहान्प्रवर्तन्तेऽशुचिव्रता: ।। १० ।।
चिन्तामपरिमेयां च प्रलयान्तामुपाश्रिता: ।
कामोपभोगपरमा एतावदिति निश्चिता: ।। ११ ।।

streven om zoveel mogelijk genot te hebben, want voor hen is er niets anders.

12. **"Geketend door honderden ketens van misplaatste hoop, en onderworpen aan genot en woede, streven zij abusievelijk naar rijkdom om hun lust te bevredigen".**

Zelfs een enkel touw volstaat om een persoon aan op te hangen, terwijl deze mensen in talrijke aspiraties verwarmd zijn.

Gedreven door lust en woede wijden zij zich dag en nacht aan het verzamelen van foutieve rijkdommen voor de bevrediging van sensuele genoegens. Verder wordt in dit verband gezegd:

13. **"Hun eeuwige gedachte is: Ik heb dit vandaag gekregen en ik zal dat wensen; Ik heb deze rijkdommen en ik zal er in de toekomst meer hebben."**

    En-

14. **"Ik heb die vijand verslagen en ik zal ook andere vijanden verslaan; ik ben God en de houder der soevereiniteit."**

Naast de illusie dat zij perfect, sterk en gelukkig zijn, beschouwen zij hun groot geluk en nobele geboorte ook tevergeefs, en geloven zij verkeerdelijk dat zij ongeëvenaard zijn."

15. **"Dus door onwetendheid gedreven denken zij: ik ben rijk en nobel geboren. Wie kan mij evenaren? Ik zal yagya uitvoeren, doelen stellen, en een gezegend leven leiden."**

Zij zijn slachtoffers van nog meer ontgoochelingen. Er is hier echter een probleem. Al wat deze mannen zogezegd doen, doen zij uit onwetendheid. We vragen ons dan af of er ook onwetendheid is om yagya en medeleven te beoefenen? Voordat het probleem in de zeventiende vers verder behandeld wordt beantwoordt Krishn de vraag over het ultieme einde van deze onwetende mannen.

आशापाशशतैर्बद्धा: कामक्रोधपरायणा: ।
ईहन्ते कामभोगार्थमन्यायेनार्थसंचयान् ।। १२ ।।
इदमद्य मया लब्धमिमं प्राप्स्ये मनोरथम् ।
इदमस्तीदमपि मे भविष्यति पुनर्धनम् ।। १३ ।।
असौ मया हत: शत्रुर्हनिष्ये चापरानपि ।
ईश्वरोऽहमहं भोगी सिद्धोऽहं बलवान्सुखी ।। १४ ।।
आढ्योऽभिजनवानस्मि कोऽन्योऽस्ति सदृशो मया ।
यक्ष्ये दास्यामि मोदिष्य इत्यज्ञानविमोहिता: ।। १५ ।।

16. "Op vele manieren misleid, verstrikt in het web van bereiking, en verlangend naar sensueel genot, vallen zij in de diepste hel".

Krishn zal later uitleg geven over de aard van deze hel, maar ondertussen wijdt hij zich aan het probleem van de blijkbaar heilige handelingen van de onwetenden:

17. "Deze misleide personen, vergiftigd door arrogantie en rijkdom, doen opofferingen die yagya alleen in naam zijn, en plegen inbreuk op de inhoud van de schriften."

Arrogant en gevoelloos geworden door rijkdom en wereldse eer, voeren deze mannen ceremonies en rites uit die enkel yagya in naam zijn, en die gedoemd zijn om te mislukken. Zij die de wijze van de aanbidding niet naleven zoals vastgelegd door Yogeshwar Krishn in de verzen 24-33 en 10-17 van Het vierde en zesde hoofdstuk respectievelijk.

18. "Onderhevig aan arrogantie, brute kracht, verwaandheid, lust en woede, hebben deze slechte mannen een gevoel van vijandschap voor mij die in hen en in alle andere wezens dwaalt."

Volgens het schrift is het zich herinneren van God yagya. Zij die dit niet doen en yagya enkel in naam beoefenen, of iets anders in plaats van yagya doen, verafschuwen God en zijn hem vijandig gezind. Maar er zijn personen die verder gaan met hem te verafschuwen en die toch gered worden. Gaan deze vijanden van God ook gered worden? Het antwoord van Krishn op de vraag is negatief.

19. "Ik veroordeel deze verafschuwde, diep gevallen en wrede personen, de laagste van de mensheid, tot duivelse geboorten".

अनेकचित्तविभ्रान्ता मोहजालसमावृता: ।
प्रसक्ता: कामभोगषु पतन्ति नरकेऽशुचौ ।। १६ ।।
आत्मसंभाविता: स्तब्धा धनमानमदान्विता: ।
यजन्ते नामयज्ञैस्ते दम्भेनाविधिपूर्वकम् ।। १७ ।।
अहंकारं बलं दर्पं कामं क्रोधं च संश्रिता: ।
मामात्मपरदेहेषु प्रद्विषन्तोऽभ्यसूयका: ।। १८ ।।
तानहं द्विषत: क्रूरान्संसारेषु नराधमान् ।
क्षिपाम्यजस्त्रमशुभानासुरीष्वेव योनिषु ।। १९ ।।

Zij die aanbidden in overeenstemming met de bevelen van de schriften zijn de laag geborenen en de laagste der mannen, en het zijn zij die de uitvoerders van wrede doden beschouwd worden. Krishn heeft eerder verklaard dat zo'n mannen in de hel verkommeren. Nu herhaalt hij dit wanneer hij zegt dat zij veroordeeld worden tot duivelse hergeboorten. dit is de hel. Indien et onweer van een normale gevangenis al verschrikkelijk is, hoe oet dan de eindeloze val in de laagste vormen van het leven voelen? Dus moet men altijd ernaar streven om de schat der goddelijkheid te krijgen.

20.“In plaats van mij te verwezenlijken, Oh zoon van Kunti, zijn deze onwetende gekken,

geboorte na geboorte als duivelse wormen, gedoemd om nog lager te vallen”.

Dit wordt de hel genoemd. Dus laat ons eens de oorsprong van de hel bekijken.

21.”Aangezien lust, woede, en wraak de drie sleutels tot de hel zijn omdat zij het Innerlijke verwoesten, moet hieraan verzaakt worden.”

Lus, woede en wraak zijn de drie principes waarop duivelse impulsen gebaseerd zijn. Dus hen op te geven is een goede zaak.

22.“De persoon, Oh zoon van Kunti, die van deze drie deuren tot de hel ontsnapt, doet wat goed is voor hen en bereikt dus de hoogste Staat.”

Alleen door ver van deze drie deuren tot de hel verwijderd te blijven is een persoon uitgerust om het hoogste goed en de uiteindelijke zegening van Krishn krijgen. Enkel door de drie perversies te verlaten kan een persoon de opgedragen taak uitvoeren, met als resultaat de ultieme glorie van de verwezenlijking.

आसुरीं योनिमापन्ना मूढा जन्मनि जन्मनि।
मामप्राप्यैव कौन्तेय ततो यान्त्यधमां गतिम्।। २०।।
त्रिविधं नरकस्येदं द्वारं नाशनमात्मन:।
काम:क्रोधस्तथा लोभस्तस्मादेतत्त्रयं त्यजेत्।। २१।।
एतैर्विमुक्त: कौन्तेय तमोद्वारैस्त्रिभिर्नर:।
आचरत्यात्मन: श्रेयस्ततो याति परां गतिम्।। २२।।

23. **"De man die zich aan de schriften houdt en die handelt in overeenstemming met zijn wil bereikt noch de perfectie noch het Hoogste Doel, en zelfs niet het geluk."**

Het schrift in kwestie is niets anders dan de Geeta zelf, dat Krishn in de twintigste vers van Hoofdstuk 15 als "het meest mysterieuze van alle kennis" beschreven heeft. De Geeta is het perfecte schrift; en het schrift dat negeert en handelt is bevrijd van vervulling, redding, en zegening.

24. **"Dus is het schrift de autoriteit over wat al dan niet gedaan mag worden,en dit nadat geleerd is dat men de capaciteit moet hebben om te handelen in vereenstemming met de voorschriften die door het schrift vastgelegd zijn."**

In de achtste vers van Hoofdstuk 3 heeft Krishn ook aan Arjun gezegd om de opgedragen taak uit te voeren. Naast het feit dat hij nadruk legde op de opgedragen taak heef thij ook verklaard dat yagya die actie is. Yagya is een beeld van die speciale vorm der aanbidding die de geest volledig onderwerpt en die iemand naar de eeuwige, onveranderbare God leidt. Nu voegt hij toe dat lust, wrek, en gierigheid de drie hoofdwegen naar de hel zijn. Enkel nadat aan deze drie kwade eigenschappen verzaakt is, begint actie-de opgedragen actie die Krishn herhaaldelijk als het gedrag beschreven eeft dat iemand naar de hoogste glorie en het hoogste doel brengt. Hoe meer een persoon zich aan de externe wereldse zaken wijdt, des te groter is de vorm waarin lust, woede en gierigheid zichzelf voor hem manifesteren. De opgedragen actie is anderzijds iets waartoe toegang verzekerd worden nadat deze drie hoofdwegen opgegeven zijn. Het is pas dan dat dergelijke actie omgezet wordt in een normaal gedrag. Voor de persoon die het niet aanvaardt en die aldus handelt, is er noch geluk noch vervulling, noch de ultieme redding. En het schrift is de enige autoriteit die een onderscheid maakt tussen rechtvaardigheid en onrechtvaardigheid. Dus moet Arjun zich gedragen in overeenstemming met het schrift, en dat schrift is de Geeta.

य: शास्त्रविधिमुत्सृज्य वर्तते कामकारत:।
न स सिद्धिमवाप्नोति न सुखं न परां गतिम्।। २३।।
तस्माच्छास्त्रं प्रमाणं ते कार्याकार्यव्यवस्थितौ।
ज्ञात्वा शास्त्रविधानोक्तं कर्म कर्तुमिहार्हसि।। २४।।

In het begin van het hoofdstuk heeft Yogeshwar Krishn een uitgebreide uitleg over de rechtvaardige impulsen gegeven die de schat der goddelijkheid vormen. Constante meditatie, totale zelfovergave, innerlijke heiligheid, beperking van de gevoelens, onderwerping van de geest, studie die iemand het Innerlijke doet herinneren, streven naar yagya, onderwerping van de gevoelens samen met de geest, afwezigheid van woede, en kalm intellect bevinden zich bij de zesentwintig attributen die uitgelegd zijn. Al deze deugden dwalen in die aanbidders die zich aan de praktijk van yog houden, en die in de buurt van het gewenst doel gekomen zijn, maar zij bestaan deels in allen-zowel in de uwe als de mijne.

Bijgevolg heeft Krishn ongeveer een half dozijn afwijkingen opgesomd, zoals onwetendheid, arrogantie, fierheid, en ruwheid, zijnde de duivelse herde. Uiteindelijk spreekt hij het verdict uit, en wendt zich tot Arjun, aldus zeggend dat terwijl de rijken van het medelijden een perfecte bevrijding en verwezenlijking van de hoogste staat met zich brengen, de winkel van de duivelse impulsen begint te schudden en het Innerlijke verlaagt. Maar Arjun wordt tegelijkertijd ook gerustgesteld door het feit dat hij niet hoeft te wanhopen, omdat hij gezegend is met de schat der goddelijkheid.

Wat zijn echter de eigenschappen van de rechtvaardige en onrechtvaardige impulsen? In dit verband heeft Krishn gezegd dat de beschikking van de mannen tweeërlei is, namelijk de rechtvaardige en de onrechtvaardige. Iemand is goddelijk wanneer er zeer veel goddelijke impulsen in hem zijn, maar is duivels indien hij veel slechte eigenschappen heeft. Onafhankelijk van hun geboorte en de namen waarmee ze gekend zijn, kunnen mannen uitsluitend tot een van deze twee categorieën horen.

Krishn geeft dan een gedetailleerde beschrijving van de attributen van mannen met kwade bedoelingen. Mannen met onrechtvaardige neigingen hebben geen idee hoe ze actie moeten ondernemen die de moeite waard is, noch hoe ze moeten verzaken aan alles wat niet de moeite loont.

Aangezien zij geen actie ondernomen hebben is er voor hen noch waarheid noch puurheid, noch het juiste gedrag. Volgens hen heeft de wereld noch toevlucht noch God, en wordt enkel en alleen

mechanisch aangedreven door vleselijke lusten. Dus, naar hun ultieme doel strevend, aangezien er voor hen niets anders is. Dergelijke ontgoocheling was normaal in de periode van Krishn. Meer nog, het bestond zeer veel. Het is niet alleen Charvak[1] die dergelijk gezichtspunt uitgebracht heeft; het zal zo lang bestaan als de menselijke psyche onderhevig is aan ebbe en vloed van goddelijke en duivelse instincten. Volgens Krishn worden brutale mannen alleen geboren om anderen pijn te doen en om al het goede te vernietigen. Zij benadrukken dat zij aangezien zijn een vijand verslagen hebben, ook een andere zullen verslaan. Dus vertelt Krishn aan Arjun dat in plaats van hun vijanden te verslaan deze mannen alleen maar slaven van lust en woede zijn, en hem echt vijandig gezind zijn-de God die in hen en in allen bestaat. Doodde Arjun Jayadrath[2] en andere onder een vloek? Indien dit het geval is, dan heeft hij waarachtig een duivels karakter. Dan is hij een vijand van God. maar Krishn heeft uitdrukkelijk verklaard dat Arjun gezegend is met goddelijke rijkdommen. Dat is de reden waarom hem aangeraden wordt niet te wanhopen. Er is dus een ander bewijs hier dat God in de harten van allen rust. Men mag niet vergeten dat er boven een kracht is die ons constant bewaakt. Dus is het essentieel dat ons gedrag en onze praktijk der actie erin bestaat om te doen wat door de schriften opgedragen wordt want, indien we dit niet doen, wacht er een straf op ons.

Yogeshwar Krishn heeft gezegd dat hij duivelse, wrede mannen telkens weer naar de hel stuurt. Maar wat is de vorm van deze hel? Volgens Krishn betekent hel herhaaldelijk in lage geboorten vallen; volgens hem zijn het Dus synoniemen. Deze verlaging van het Innerlijke is de hel; en lust, woede en wrok zijn de drie voornaamste sleutels tot de hel. Dit zijn de drie principes van duivelse neigingen. Enkel een verzaking aan deze drie eigenschappen luidt het begin in van de actie die tijd heeft en die opnieuw door Krishn behandeld werd. Lust, woede en wrok schijnen

---

1. Een filosoof die de grootste vorm van atheïsme en materialisme verkondigde.
2. Een schoonbroer van Duryodhan, nadat hij vele malen door de Pandav vernederd werd omdat hij Draupadi beledigd had, speelde Jayadrath een grote rol in het plannen van de slachting van Abhimanyu, de zoon van Arjun, en werd uiteindelijk door Arjun gedood.

zelfs nóg verlokkender te zijn voor die mannen die zich nóg meer met wereldse zaken bezig houden bij wijze van vervulling van sociale verplichtingen. Daarom verschaft enkel de verzaking aan deze drie slechte eigenschappen toegang tot de opgedragen actie. En het schrift-de Geeta- is daarom de enige autoriteit tot wie men zich moet wenden-wanneer iemand voor het dilemma staat van wat te doen en wat niet te doen-wat de moeite loont of wat niet de moeite waard is. Dus bestaat de juiste weg erin de unieke actie uit te voeren-opgedragen door dit heilige boek-de echte actie.

Dus heeft Yogeshwar Krishn in dit hoofdstuk uitvoerig beschreven als goddelijke en duivelse impulsen, en aangegeven dat het menselijke hart zelf de habitat van beide impulsen is.

Aldus eindigt het Vijftiende Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Daivasur Sampad-Vibhag Yog," of
'De Goddelijke over het Duivelsachtige vertellen'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Zestiende Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 17

HET DRIEVOUDIGE VERTROUWEN

Yogeshwar Krishn zei op het einde van Hoofdstuk 16 uitdrukkelijk dat de actie waarover hij herhaaldelijk gesproken heeft enkel begint na de verzaking aan lust, woede en wrok. Het is de actie zonder verwezenlijking, noch gelijk noch perfectie, noch de uiteindelijke zegening. Het schrift is daarom de autoriteit waarop teruggevallen moet worden wanneer we met het dilemma te doen hebben over wat al dan niet de moeite waard is -wat we al dan niet moeten doen. En dat schrift is Geeta, de bijnaam voor de meest esoterische kennis. Er zijn ook andere schriften, maar het is uitermate belangrijk dat we altijd onze ogen op Geeta gericht houden. Indien we ergens anders zoeken kunnen we op zoek gaan naar de systematische, rechte aanpak van de Geeta, die nergens anders gevonden wordt.

Daarom vraagt Arjun om hem uitleg te geven over de staat van de personen die aanbidding in tegenspraak met de door het schrift opgelegde voorschriften. Zijn zij sattwiki, rajasi of tamasi? Zijn zij rechtvaardig, niet gepassioneerd, of duivels? Arjun wil uitleg krijgen over dit omdat hij juist geleerd heeft dat, wat ook de eigenschap, sattwa, rajas of tamas moge zijn, dit door de aard der geboorte van de man bepaald wordt. Dit is de reden waarom hij op het einde van het hoofdstuk de vraag stelt.

I. "Arjun zei, Wat, Oh Krishn, is de eigenschap-sattwa, rajas, of tamas van personen die aanbidden met geloof maar in tegenstelling tot de voorschriften van het schrift?"

अर्जुन उवाच : ये शास्त्रविधिमुत्सृज्य यजन्ते श्रद्धयान्विता: ।
तेषां निष्ठा तु का कृष्ण सत्त्वमाहो रजस्तम: ।। १ ।।

Om de twijfels van Arjun de wereld uit te helpen rangschikt Krishn ook het geloof in drie soorten.

2. **"De Heer zei, "Luister naar mij hoe het geloof uit de aangeboren natuur van de mens komt, en ook uit drie soorten bestaat, namelijk deugdelijk, niet gepassioneerd, en blind".**

In Hoofdstuk 2 zei de Yogeshwar tegen Arjun dat de voorgeschreven actie in yog, zowel de Weg der Zelfloze Actie, als de Weg der Discriminatie, dezelfde is. De geest die eerlijk en krachtig bezig is met de zelfloze actie wijst in een enkele richting. De geesten van onwetende personen zijn daarentegen eindeloos verdeeld, reden waarom zij ontelbare verschillende manieren uitvinden. Hun geesten zijn gevuld met ontelbare ontgoochelingen en zij zien het verschil niet tussen de vele rites en ceremonies. Hetzelfde wordt hier op een andere manier uitgelegd wanneer Krishn aangeeft dat het geloof van personen die in transgressie van de opvordering van het schrift aanbidden naar drie verschillende soorten moeten kijken. De stroom van het geloof dat naar het menselijke hart gaat is goed of fervent of ongevoelig.

3. **"Aangezien het geloof van iedereen, Oh Bharat, overeenstemt met hun aangeboren gevoeligheid en de man aanbidt, is hij wat zijn geloof is."**

Het geloof van iedereen komt met hun natuurlijke neiging overeen. De man is uit natuur een schepsel van geloof. Het is zo dat het karakter van een persoon zeer veel gelijkenis vertoont met het karakter van hun geloof. Men vraagt ons dikwijls wie wij zijn. Sommigen van ons zeggen dat we Ziel zijn. Maar Yogeshwar Krishn weerspreekt ons: zoals de natuur van hun inherente neiging hun geloof is, is aldus de persoon.

De Geeta geeft inzicht in wat de echte yog is. Maharshi Pantaljali was ook een yogi en wij hebben zijn yog systeem der

---

श्री भगवानुवाच: त्रिविधा भवति श्रद्धा देहिनां सा स्वभावजा।
सात्त्विकी राजसी चैव तामसी चेति तां श्रृणु।। २।।
सत्त्वानुरूपा सर्वस्य श्रद्धा भवति भारत।
श्रद्धामयोऽयं पुरुषो यो यच्छ्रद्धः स एव सः।। ३।।

filosofie. Volgens hem is yog de perfecte beperking van de geest. En het gebruik van deze strikte discipline is dat in deze staat de individuele Ziel in het menselijke lichaam, stevig in zijn eigen eeuwige en echte tegendeel tot rust komt. Wordt hij verleid voor deze eenheid? Volgens Patanjali is de Ziel eerder hetzelfde dan de neiging van de man die het belichaamt. En Krishn bevestigt nu dat de man natuurlijk verheven is met de kwaliteit van geloof, daadwerkelijk ondergedompeld. Er is een beetje toewijding in hem enhij wordt door het karakter van zijn geloof gevormd. En man is wat zijn natuurlijke neiging is. Op dit punt gaat Krishn verder met het rangschikken van de drie soorten geloof.

4. "Terwijl de deugdzame mannen God aanbidden en de ongevoelige en moreel blinde mannen yaksh en demonen aanbidden, aanbidden zij die door onwetendheid verblind worden geesten en natu u rgeesten."

We werken allen om te aanbidden wat onze harten graag zien en doen.

5.-6 "Vergeet niet dat zij die verschillende kwalen ondergaan zonder sanctie van het schrift en die schijnheilig en arrogant zijn, en lust, verbinding en machtswellust vertonen, en die niet enkel de elementen verslijten die hun lichamen vormen, maar ook die elementen die in hun Zielen dwalen, onwetende mannen met duivelse neigingen zijn."

De Ziel verzwakt door ziekten wanneer het in de gleuven van de natuur valt, terwijl yagya hem sterkte geeft. Daarom wordt Arjun aangeraden om de onwetende, ongevoelige mannen die de Ziel verwonden als volledig duivels te beschouwen. Aldus wordt de door Arjun gestelde vraag beantwoord.

यजन्ते सात्त्विका देवान्यक्षरक्षांसि राजसा: ।
प्रेतान्भूतगणांश्चान्ये यजन्ते तामसा जना: ।। ४ ।।
अशास्त्रविहितं घोरं तप्यन्ते ये तपो जना: ।
दम्भाहंकारसंयुक्ता: कामरागबलान्विता: ।। ५ ।।
कर्शयन्त: शरीरस्थं भूतग्राममचेतस: ।
मां चैवान्त: शरीरस्थं तान्विद्ध्यासुरनिश्चयान् ।। ६ ।।

Rechtvaardige mannen die aan de weg verzaakt hebben zoals door de schrift getoond aanbidden goden; zij die door passies aangedreven worden aanbidden yaksh en demonen; en de onwetenden bidden en buigen voor geesten. Zij aanbidden niet enkel, maar beoefenen de pijnlijkste oefeningen der boetedoening. Volgens Krishn vormen deze handelingen echter alleen maar de elementen die hun lichamen vormen, en de God in hun Zielen. Dus, in plaats van de enige echte God te aanbidden en deel te nemen aan zijn goddelijkheid, verwijderen zij zich enkel en alleen nog meer van hem. Deze personen moeten als kwaadaardig beschouwd worden. Dit houdt in dat zelfs aanbidders van goden kwaadaardig zijn. Laat ons dus enkel dat Hoogste Wezen aanbidden van wie al deze goddelijkheden-de vele goden, yaksh, demonen en geesten-niet meer dan kleine fracties zijn. Dit wordt herhaaldelijk door Krishn beklemtoond.

7. **"Luister naar mij (zoals ik je zeg) het verschil tussen de drie soorten yagya, boetedoening, en doelen, en zoals de drie soorten voedsel in overeenstemming met de individuele smaak."**

De mannen houden van drie soorten voedsel volgens hun respectievelijke smaak zoals de drie soorten geloof; en op dezelfde wijze zijn er ook drie soorten yagya, boetedoening, en liefdadigheid. Laten we met het voedsel beginnen.

8. **"Voedsel dat van nature uit lekker en langhoudend is, intelligentie, sterkte, goede gezondheid, geluk, en tevredenheid naast zachte smaak, lekker en duurzaam is wordt door de deugdzame mannen geliefd."**

Blijkbaar is het voedsel volgens Krishn van nature uit lekker en goed voor sterkte, goede gezondheid, en intelligentie, en dus voor een lang leven. En dergelijk voedsel wordt door de deugdzame mannen geliefd.

आहारस्त्वापि सर्वस्य त्रिविधो भवति प्रिय:।
यज्ञस्तपस्तथा दानं तेषां भेदमिमं श्रृणु ।। ७ ।।
आयु:सत्त्वबलारोग्यसुखप्रीतिविवर्धना:।
रस्या: स्निग्धा: स्थिरा हृद्या आहारा: सात्त्विकप्रिया: ।। ८ ।।

Het is dus duidelijk dat geen enkel voedsel op zich de eigenschap van nobelheid of stimulatie, of depressie heeft. Dus is noch melk perfect, noch zijn uien ontstekend, noch is knoflook een verwekker van basisinstincten.

Zoals voedsel goed is voor een goede conditie, een gezonde geest, en een goede gezondheid, is de keuze van de mensen over de hele wereld in ruime mate verschillend in overeenstemming met de omgeving en de geografische conditie van natuurlijk ook naargelang de individuele smaak. Terwijl rijst voor sommige een stapel eten is, geven andere mensen in andere gebieden de voorkeur aan boord van tarwemeel gemaakt. Er zijn landen waar mensen hoofdzakelijk op bananen en aardappelen overleven. Vlees en vis, en zelfs kikkers, slangen en honden, en paardenvlees zijn algemeen aanvaard en worden door bewoners van verschillende delen van de wereld gegeten. Er zijn mensen voor wie kamelenvlees een delicatesse is. Een overgrote meerderheid van Europeanen en

Amerikanen eten koeien en varkens. Maar dit heeft hen niet gelet om op de eerste rij te staan op het vlak van onderwijs, intellectuele vooruitgang, en economische groei.

Volgens de Geeta is voedsel dat smakelijk, zacht en voedzaam is sattwik. Dat voedsel is goed dat een goede gezondheid en levensduur verschaft, dat zowel het lichaam als de geest versterkt, en de gezondheid verbetert. Maar er wordt ook gezegd dat voedsel dat natuurlijk versterkt wordt goed is. Dus loont het niet de moeite te zeggen dat dit goed rechtvaardig is wanneer rekening gehouden wordt met de plaatselijke situatie, de omgeving, de plaats en tijd, en de vereiste voedingswaarde. Het gebruik van een object in plaat s van het object zelf is wat het goed, moreel betwistbaar of slecht maakt.

Dus wordt gezegd dat eten en drank zoals vlees en alcoholische dranken niet geschikt zijn voor een persoon die aan huis en familie verzaakt heeft, en die het leven van een sanyasi aangenomen heeft, verzakend aan meditatie van God. De ervaring toont dat dergelijke personen een geestesstaat bereiken die niets te zien heeft met spirituele discipline. Er bestaat altijd de mogelijkheid dat dergelijk eten en drank de zoeker van de weg der bereiking zullen afleiden.

Dus zij die een leven van seclusie gekozen hebben omwille van hun afkeer van wereldse passie hadden beter rekening gehouden met de raad over eten dat Krishn in Hoofdstuk 6 gegeven heeft. Wat gedaan moet worden is eten en drinken, enkel wat gunstig is voor de aanbidding en de adoratie van God.

9. **"Bitter, zuur, gezouten, te heet, te smakeloos, rauw eten dat zorg, onrust en ziekte veroorzaakt wordt door de passionele mensen geliefd".**

En

10. **"Eten dat maar halfgekookt, onsmakelijk is, een slechte reuk heeft, overblijfselen is zoal de mannen met een lage gevoeligheid."**

De discussie over het eten wordt nu afgesloten en er wordt met het volgende thema, namelijk yagya, begonnen.

11. **"Yagya heeft die sanctie van het schrift en de uitvoering van de verplichting, is geschikt en strikt wanneer door personen beoefend wiens geesten geen beloning nastreven."**

De Geeta keurt dergelijke yagya goed. Het was in Hoofdstuk 3 dat Krishn yagya voor de eerste keer noemde. "Aangezien het gedrag van yagya is enige actie is," zei hij", en alle andere zaken waarin mensen zich verliezen enkel vormen van wereldse binding zijn, Oh zoon van Kunti, wees ongeboeid en voer goed uw plicht uit voor de Hoogste Geest." In Hoofdstuk 4 ging hij dan verder met de uitleg over het karakter van de enige actie die yagya genoemd wordt: inkomende en uitgaande ademhaling (pran en apan) voor elkaar en waarin de twee vitale winden geregeld worden door hen als boetedoen ing voor het vuur van de zelfbeperking aan te bieden. Er werden dus veertien stappen van yagya opgesomd, die allemaal

---

कट्वम्ललवणात्युष्णतीक्ष्णरूक्षविदाहिन: ।
आहारा राजसस्येष्टा दु:खशोकामयप्रदा: ।। ९ ।।
यातयामं गतरसं पूति पर्युषितं च यत् ।
उच्छिष्टमपि चामेध्यं भोजनं तामसप्रियम् ।। १० ।।
अफलाकाङ्क्षिभिर्यज्ञो विधिदृष्टो य इज्यते ।
यष्टव्यमेवेति मन: समाधाय स सात्त्विक: ।। ११ ।।

verschillend zijn met betrekking tot de ene actie die de brug vormt over de golf tussen de individuele Ziel en de Hoogste Geest. Samengevat kunnen we zeggen dat yagya weerspiegeld wordt als dat unieke proces van aanschouwing dat de aanbidder naar de eeuwige, onveranderbare God leidt, en uiteindelijk tot de oplossing in dat Hoogste Wezen voert.

Krishn legt opnieuw de nadruk op dezelfde heilige functie wanneer hij zegt dat de yagya die door het schrift opgedragen wordt en wiens uitvoering een taak is en dat de geest beperkt, de yagya der uitmuntendheid is wanneer het ondernomen wordt door personen die geen vruchten van hun inspanningen wensen.

12. **"En, Oh de ongeëvenaarde onder Bharat, laat het geweten zijn dat de yagya louter voor vertoon gebruikt wordt, of zelfs met het zicht op de ene of andere beloning, besmet is door passei en morele blindheid."**

De man die dit in een vers vastlegt is de volgeling van yagya maar hij is inderdaad niet deugdzaam en geobsedeerd omdat hij yagya uitvoert om zijn deugd te verzwakken en om bewondering te oogsten, of met als doen er winst uit te halen.

Krishn benadrukt dan de eigenschappen van het laagste soort yayga.

13. **"Gevuld met de sanctie van het schrift en zonder kracht om de Hoogste Geest op te roepen en om de geest te beperken, is de yagya in kwestie zonder gevoel voor totale opoffering en geloof, en wordt hij als duivels beschouwd".**

Niet gesteund door de autoriteit van het schrift en niet in staat om zelfs eten te genereren-de laagste vorm waarin God optreedt-en door de geest naar het Innerlijke te beperken, en bezeten noch door de nood om heilige opofferingen te doen-de wil naar de totale zelfopoffering-noch de echte devotie, wordt van deze vorm van

---

अभिसंधाय तु फलं दम्भार्थमपि चैव यत्।
इज्यते भरतश्रेष्ठ तं यज्ञं विद्धि राजसम्।। १२।।
विधिहीनमसृष्टान्नं मन्त्रहीनमदक्षिणम्।
श्रद्धाविरहितं यज्ञं तामसं परिचक्षते।। १३।।

yagya terecht gezegd dat het de laagste vorm is. Daarom heeft de persoon die deze vorm van yagya onderneemt zelfs niet het geringste besef van wat echte yagya is.

Krishn doet dan een opmerking over de vraag der boetedoening.

14. **"Aanbidding van God, de twee keer geborenen, de leraar-leider, en een van de geleerden, samen met de kwaliteiten van onwetendheid, oprechtheid, klasse-onderscheid, en afkeer van geweld-worden de boetedoening van het lichaam genoemd".**

Het lichaam streeft altijd naar haar wensen. Dus door een klasse-onderscheid te maken, wordt een fysieke boetedoening van de Ziel bereikt.

15. **"En de uiting van wat niet opwindend maar zacht is, deugdzaam en eerlijk, en wat niets meer is dan de oefening van de studie van Ved, ter herinnering aan het Hoogste Wezen, en in zelfbeschouwing, wordt de boetedoening van het praten genoemd".**

De uitspraak wordt ook vernoemd om uitdruk te geven aan gedachten die de neiging vertonen naar objecten van sensuele beloning. Door dit te beperken en te streven in richting van God wordt de boetedoening van het praten bereikt.

De laatste vorm die we behandelen is die van de boetedoening van de geest.

16. **"Zacht temperament, rust, rustige meditatie, zelfbeheersing, innerlijke reinheid, en dergelijke worden de boetedoening van de geest genoemd".**

Gelijktijdige beoefening van de drie soorten boetedoeningen –

देवद्विजगुरुप्राज्ञपूजनं शौचमार्जवम् ।
ब्रह्मचर्यमहिंसा च शारीरं तप उच्यते ।। १४ ।।
अनुद्वेगकरं वाक्यं सत्यं प्रियहितं च यत् ।
स्वाध्यायाभ्यसनं चैव वाङ्मयं तप उच्यते ।। १५ ।।
मनः प्रसादः सौम्यत्वं मौनमात्मविनिग्रहः ।
भावसंशुद्धिरित्येतत्तपो मानसमुच्यते ।। १६ ।।

van lichaam, speech en geest- is de boetedoening die echt de moeite waard is.

17. "De drievoudige soorten boetedoening ondergaan met zeer groot geloof door zelfloze personen die geen beloning wensen worden de echte en waarlijke boetedoeningen genoemd".

Het ander soort zelfvernietiging is die gedaan door personen wiens temperatuur dat van rajas, of passie is.

18. "En indien ondergaan met als doel om eer, aanbidding, en adoratie te winnen, of voor loutere weergave, is boetedoening niet constant en eeuwig, en wordt ervan gezegd dat het de eigenschap van rajas heeft.

En zo komen we nu naar de boetedoening van de meest verlaten geest-de man die kwaadaardig beschouwd wordt, en wiens dat van nature ook is: van tamas.

19. "De boetedoening die ondernomen wordt louter omwille van stomme koppigheid of om anderen te verwonden wordt diabolisch genoemd."

Dus, zoals we gezien hebben, bestaat het doel van de boetedoening die goed en deugdzaam is erin het lichaam te vormen, en de speech in overeenstemming met te brengen met het gewenste einde. De wijze van impulsieve boetedoening is gelijkaardig, maar wordt begonnen met de grote wens naar wereldse eer. Soms vallen zelfs uitzonderlijke zielen die aan de wereld verzaakt hebben hieraan ten prooi. Het derde soort boetedoening, duivels genoemd, wordt niet alleen verkeerdelijk gedaan, maar ook met de kwaadaardige intentie om schade aan anderen te berokkenen.

Krishn spreekt dan over de vraag van de doelen.

श्रद्धया परया तप्तं तपस्तत्त्रिविधं नरैः ।
अफलाकाङ्क्षभिर्युक्तैः सात्त्विकं परिचक्षते ।। १७ ।।
सत्कारमानपूजार्थं तपो दम्भेन चैव यत् ।
क्रियते तदिह प्रोक्तं राजसं चलमध्रुवम् ।। १८ ।।
मूढग्राहेणात्मनो यत्पीडया क्रियते तपः ।
परस्योत्सादनार्थं वा तत्तामसमुदाहृतम् ।। १९ ।।

20. "En de doelen die gegeven worden aan de juiste persoon op de juiste plaats en tijd, en in de geest van liefdadigheid is een gebonden taak zonder verwachting, en wordt als goed omschreven.

Liefdadigheid die wrokkig is omdat het onder dwang gebeurt of met verwachting naar een of andere beloning, is het indrukwekkende soort.

21. "En doelstellingen die met wrok gedaan worden om iets in de plaats te krijgen, of met zicht op een of andere beloning, wordt impulsief en moreel ongeschikt genoemd.

De laagste vorm van giften zijn echter die die zonder respect aan personen gegeven worden die dergelijke kans niet verdienen.

22. "En de doelen die zonder verschil nagestreefd worden en waarvan gezegd wordt dat ze niet de moeite waard zijn, op een ongeschikte plaats en tijd, worden diabolisch genoemd."

De eerbiedwaardige Maharaj Ji pleegde altijd te zeggen: "Houd er rekening mee dat de gever mislukt indien hij ernaar streeft om de giften te geven aan personen die dit niet verdienen." Dit staat gelijk met de opmerking van Krishn dat liefdadigheid enkel de moeite waard is wanneer dit doelgericht plaatsvindt, op een geschikte plaats en tijd, met echte generositeit en zonder beloningen te wensen. Giften die met tegenzin gegeven worden en met het zicht op een of ander voordeel zijn moreel slecht. Hoewel het in wezen allemaal giften zijn, zijn giften gegeven door personen die aan hun lusten, thuis verzaken en allen hun geloof in God leggen, van een hogere orde, want dit soort liefdadigheid impliceert een totale overgave door een geest die van alle lasten bevrijd is. Krishn

---

दातव्यमिति यद्दानं दीयतेऽनुपकारिणे ।
देशे काले च पात्रे च तद्दानं सात्त्विकं स्मृतम् ।। २० ।।
यत्तु प्रत्युपकारार्थं फलमुद्दिश्य वा पुनः ।
दीयते च परिक्लिष्टं तद्दानं राजसं स्मृतम् ।। २१ ।।
अदेशकाले यद्दानमपात्रेभ्यश्च दीयते ।
असत्कृतमवज्ञातं तत्तामसमुदाहृतम् ।। २२ ।।

keurt deze vorm van liefdadigheid goed als een onontkoombare noodzaak.

Krishn geeft Arjun tot slot uitleg over de betekenis van OM, tat en sat.[1]

23. "Om, tat, en sat zijn drie bijnamen die gebruikt worden voor het Hoogste Wezen als resultaat waarvan de Brahmin, Ved, en yagya kwamen."

Krishn vertelt Arjun over hoe de drie namen Om, tat en sat, God symboliserend, ons naar het Hoogste Wezen leiden en hem herinneren. Het is hij die, in het begin, de Brahmin, de Ved en yagya creëerde. Met andere worden, Brahmin, de Ved en yagya zijn allen geboren uit OM, het symbool Van Brahm. Dus kan men ook zeggen dat zij allen afkomstig zijn van yog. Zij worden alleen door de ononderbroken beschouwing van OM gegenereerd, en er bestaat geen andere wijze hiervoor.

24. "Bijgevolg worden de daden van yagya, liefdadigheid, en boetedoening, zoals door het schrift opgedragen, altijd door de aanbidders van Ved begonnen met een resonante uiting van de lettergreep OM"."

Het is dankzij deze handeling van de opgedragen aanbidding, goedwilligheid en boetedoening door personen die zichzelf met God bezighouden dat de uitspraak van de heilige OM begonnen wordt, want dit herinnert aan het Hoogste Wezen.

Krishn legt daarna de betekenis en het gebruik ervan uit.

ॐ तत्सदिति निर्देशो ब्रह्मणस्त्रिविधः स्मृतः।
ब्राह्मणास्तेन वेदाश्च यज्ञाश्च विहिताः पुरा।। २३।।
तस्मादोमित्युदाहृत्य यज्ञदानतपःक्रियाः।
प्रवर्तन्ते विधानोक्ताः सततं ब्रह्मवादिनाम्।। २४।।

1. De lettergreep OM, symbool van de Hoogste Geest, is vroeger ook al uitgelegd. Deze heilige lettergreep wordt ook pranav genoemd, het woord of het geluid. Het woord vertegenwoordigt de allesomvattende, alomtegenwoordige, onveranderbare God waaruit alle Ved gerezen zijn, alle yagya, en de hele schepping. Tat betekent dit en wordt gebruikt als andere naam voor God. En sat betekent "waarheid", onafhankelijk van tijd, ruimte, en de wet der oorsprong.

25. "Ontdaan van wens naar beloningen en ervan overtuigd dat God alomtegenwoordig is, ondernemen personen die naar de ultieme zegening streven de taken van yagya, boetedoening, en liefdadigheid zoals door het schrift opgedragen".

Tat betekent overgave aan God. Om het met andere woorden te zeggen, iemand moet OM opzeggen en overgaan tot de verwezenlijking van yagya, liefdadigheid en boetedoening met absoluut vertrouwen in tat, met andere woorden, in die God.

Krishn legt daarna de betekenis en het gebruik ervan uit.

26. "Sat wordt gebruikt om de ideeën van waarheid en uitmuntendheid uit te drukken, en, Oh Parth, het woord wordt ook gebruik om een voorspoedige handeling te omschrijven."

In het begin van de Geeta hield Arjun staande dat familietradities alleen permanent en reëel waren. Dat zorgde ervoor dat Krishn hem vroeg hoe hij een slachtoffer van dergelijke misopvatting geworden was. Dat wat reëel is, is nooit afwezig en kan niet vernietigd worden, terwijl dat wat niet reëel is, helemaal niet bestaat, en niet anders kan zien. Nu wat is dat wat nooit bestaat? Krishn bevestigde terwijl hij een antwoord op deze vragen gaf dat het Innerlijke alleen reëel is en ook dat de lichamen van alle levende wezens vergankelijk zijn. Het Innerlijke is eeuwig, niet waarneembaar, permanent, en onsterfelijk. Dit is de enige echte waarheid.

Krishn merkt op dat deze bijnaam voor het Hoogste Wezen, viz, stat, betrekking heeft op waarheid en dus op het gevoel van perfectie. Arjun wordt verder gezegd dat de uitdrukking sat gebruikt wordt wanneer het begin van een begonnen actie op elk gebied beëindigd wordt. Sat houdt in geen geval in dat alle deze objecten van ons zijn. Hoe kunnen dingen onze fysieke lichamen hiervan gebruik maken wanneer zij zelfs onze eigen personen niet

---

तदित्यनभिसंधाय फलं यज्ञतप:क्रिया: ।
दानक्रियाश्चविविधा: क्रियन्ते मोक्षकाङ्क्षिभि: ।। २५ ।।
सद्भावे साधुभावे च सदित्येतत्प्रयुज्यते ।
प्रशस्ते कर्मणि तथा सच्छब्द: पार्थ युज्यते ।। २६ ।।

beheersen? De toepassing van sat gaat in dezelfde richting-van geloof in de waarheid dat het Innerlijke de hoogste realiteit is. Het woord sat wordt gebruikt wanneer er een strikt geloof is in deze waarheid, wanneer er naar perfectie gehunkerd wordt om deze waarheid te verwezenlijken, en wanneer de actie die invloed heeft op deze verwezenlijking goed begint te gaan. De Yogeshwar spreekt opnieuw over hetzelfde onderwerp van de realiteit.

27. "En er wordt gezegd dat de conditie inherent aan yagya, boetedoening, en liefdadigheid, evenals de poging om God te bereiken, eveneens reëel is".

Enkel actie die begonnen wordt voor het bereiken van God is reëel; en yagya, doelen, en verwezenlijking zijn alleen aanvullingen op deze onderneming. Krishn bevestigt uiteindelijk dat geloof een essentiële vereiste is voor al deze ondernemingen.

28. "Daarom, Oh Parth, wordt gezegd dat, vol vertrouwen, de doelen die opgeofferd worden en de boetedoening die geleden wordt, evenals alle andere gelijkaardige ondernemingen, allemaal vals zijn, want zij kunnen noch in deze wereld noch in de volgende goed voor ons zijn."

Al wat gedaan wordt zonder echt geloof en eerbied-of opoffering of naastenliefde of zelfopoffering-is onecht. Dit wordt gezegd omdat dergelijke daden noch in dit leven noch na de dood nuttig zijn. Vertrouwen, gecombineerd met zelfovergave is daarom een cruciale noodzaak.

In het begin van het hoofdstuk wenst Arjun door de Heer onderwezen te worden over de aard van het geloof van mannen die de taak der aanbidding begonnen zijn als inbreuk op het voorschrift van het schrift. Wie onder ons weet niet hoeveel mannen

---

यज्ञे तपसि दाने च स्थितिः सदिति चोच्यते।
कर्म चैव तदर्थीयं सदित्येवाभिधीयते।। २७।।
अश्रद्धया हुतं दत्तं तपस्तप्तं कृतं च यत्।
असदित्युच्यते पार्थ न च तत्प्रेत्य नो इह।। २८।।

geesten aanbidden? Wat is de aard van hun geloof? Is het moreel, impulsief of vol onwetendheid en daarom kwaadaardig? Het antwoord van Krishn op de vraag is dat aangezien geloof inherent is aan de mens, hij niet anders kan dan in iets hier of daar geloven. Dus wordt hij gevormd door deze neiging en dit geloof. Bepaald door eigenschappen van sattwa, rajas en tamas respectievelijk, bestaan er drie soorten geloof. Terwijl mannen met rechtvaardig geloof goden aanbidden en mannen van illusie yaksh aanbidden (bron van hergeboorte en waarde), en demonen (de verpersoonlijking van weelde en bruut gedrag), aanbidden de onwetenden geesten. Door hun verschillende vormen van aanbidding die geen spirituele goedkeuring hebben, plegen al deze aanbidders niet alleen inbreuk op de elementen die zij belichamen, maar ook op hun fijnere resoluties en de God die in hen dwaalt. Deze personen die inbreuk plegen op supernatuurlijke geesten, yaksh, demonen en verschillende goden

moeten inderdaad beschouwd worden als door het kwade bezeten in plaats van als echte aanbidders.

Het is de derde keer nu dat Krishn over het onderwerp van de goden uitgewijd heeft. Hij vertelde Arjun, voor de eerste keer in Hoofdstuk 7, dat enkel misleide mannen die van hun binding ontdaan waren door een slechte aanbidding van goden. Daarna behandelde hij het probleem in Hoofdstuk 9, en zei dat zelfs aanbidders van de vele goden hem in werkelijkheid aanbidden-de enige eeuwige, onveranderbare God. Aangezien de praktijk echter in tegenspraak is met de voorschriften van het schrift, rangschikt Krishn deze aanbidders als de laagste, want de enige vorm van aanbidding door hem is de aanbidding van de ene God.

Bijgevolg Yogeshwar Krishn behandelt vier vitale thema's, namelijk eten, yagya, verbazing, en doelstellingen. Van eten wordt gezegd dat het uit drie categorieën bestaat. Mannen die bezeten zijn door morele deugd gebruiken eten dat voedzaam is, een natuurlijke smaak heeft, en zacht is. Mannen die zich aan passie en morele confusie geven zijn verzot op gerechten die heet, pittig en schadelijk voor de gezondheid zijn. En onwetende mannen met een kwaadaardige neiging hunkeren naar onzuiver eten.

Indien opgenomen en uitgevoerd op de wijze zoals door het schrift bevolen beoefent yagya meditatieoefeningen die de geest onderwerpen en vrij zijn van slechte wensen. Yagya, uitgevoerd om iemand te verbazen en enkel en alleen als een onderneming voor de vervulling van een of andere wens is moreel verwerpelijk. De laagste van allen is echter yagya dat echt en waarlijk kwaad en slecht genoemd wordt, want het bezit de sanctie van het schrift en houdt zich oneindig met heilige (Vedic) hymnen, geest van opoffering, en echte toewijding bezig.

De eerbiedwaardige dienst voor een leraar die alle deugden heeft die toegang tot de Hoogste God kan geven, en echte bijdrage met inachtneming van de principes van geen letsels aanbrengen, continentie, en puurheid, vormen de boetedoening van het lichaam. Spreken over zaken die echt, aangenaam en goedaardig zijn is de boetedoening van het gesproken woord. De geest ertoe dwingen zich de vereiste actie te herinneren en dit in een staat van stille meditatie houden over het gewenste doel en niets anders is boetedoening van de geest. Maar de boetedoening die volledig en perfect in alle aspecten is, is de boetedoening van de geest, het gesproken woord en het hele lichaam.

Doelen die gegeven worden op basis van een gevoel van morele verplichting en rekening houdend met een geschikte plaats en de waardigheid van de ontvanger zijn goed. Maar doelen gegeven met afkeer en hoop op een eventuele winst zijn een resultaat van passie, terwijl doelen geven aan iemand die het niet waard is door onwetendheid veroorzaakt worden.

Door het karakter van OM, tat arid sat te identificeren zegt Krishn dat deze namen herinneringen aan God oproepen. OM wordt bij het begin van de boetedoening, liefdadigheid en yagya aangehaald, in overeenstemming met de door het schrift opgedragen wijze; en de heilige toon houdt aan terwijl de zoeker op zoek is na de voltooiing van zijn onderneming. Tat betekent de yonder God. De opgedragen actie kan alleen uitgevoerd worden met een gevoel voor volledige onderwerping, en sat komt alleen aan de oppervlakte wanneer de onderneming goed op gang geschoten is. Aanbidding van God alleen is realiteit. Sat wordt gebruikt wanneer de aanbidder

overtuigd is van de waarheid en bezeten is door een wens naar perfectie. Sat is ook relevant voor de uiteindelijke conclusie van de actie, met inbegrip van yagya, liefdadigheid en boetedoening, in staat om een te worden met God. De daden die toegang tot God geven zijn zonder twijfel reëel. Mar samen met dit alles is geloof de primaire noodzaak. Onderneming zonder geloof, de actie die verwezenlijkt wordt, de doelstellingen die vastgelegd worden, en het vuur der boetedoening waaraan de aanbidder zich verbrand

heeft zijn tevergeefs, zonder voordeel zowel in het huidige leven als in de levens die nog moeten komen. Geloof is dus imperatief.

Dus wordt er in het hele hoofdstuk uitleg gegeven over geloof, en in het laatste deel wordt - voor de eerste keer in de Geeta- geprobeerd om een gedetailleerde uitleg van OM, tat en sat te geven.

Aldus eindigt het Zestiende Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'OMT Tatsat Shraddhatya Vibhag Yog," of 'Het drievoudige vertrouwen'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Zeventiende Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

HOOFDSTUK 18

HET JUK VAN VERSTOTING

Dit is het laatste hoofdstuk van de Geeta, wiens eerste helft gewijd was aan het beantwoorden van de door Arjun gestelde vragen, terwijl de tweede helft de conclusie is van de vele zegeningen die uit het heilige werk stromen. Hoofdstuk 17 rangschikte en gaf uitleg over voedsel, boetedoening, yagya, liefdadigheid en geloof. In dezelfde context zijn de verschillende vormen van verzaking (sanyas) echter nog niet behandeld. Wat is het motief voor wat iemand doet? Wie is de motivator-God of de natuur? De vraag werd al vroeger gesteld, maar dit hoofdstuk geeft hierover uitleg. Het thema van de "viervoudige" verdeling is ook al vroeger besproken, maar dit hoofdstuk behandelt dit thema opnieuw en geeft een diepgaande analyse van zijn karakter binnen het kader van de natuur. Daarna, op het einde, wordt uitleg gegeven bij de talrijke voordelen die uit de Geeta komen.

Nadat we in het vorige hoofdstuk naar de rangschikking van verschillende thema's door Krishn geluisterd hebben, wenst Arjun nu uitleg te krijgen over de verschillende vormen van verzaking (sanyas) en verlichting (tyag).

1. "Arjun zei, Ik ben nieuwsgierig, Oh de zeer gewapende, Oh Hrishikesh, meester van de gevoelens en vernietiger van demonen, om de principes van verlichting en verzaking te leren kennen."

Totale verlating is verzaking, een staat waarin zelfs de beloningen van de actie stoppen, en waarvoor er enkel een eindeloze opgave van bereiking voor vervulling van de spirituele

---

अर्जुन उवाच: संन्यासस्य महाबाहो तत्त्वमिच्छामि वेदितुम्।
त्यागस्य च हृषीकेश पृथक्केशिनिषूदन।। १।।

kwestie is. Hier zijn er twee vragen: Arjun wil de essentie van de verzaking evenals de essentie van de verlichting kennen. Hierop zegt Yogeshwar Krishn:

2. "De Heer zei, "Terwijl verschillende scholieren verzaking gebruiken om bepaalde daden op te geven, gebruiken vele anderen met rijp inzicht de verlichting om een naam te geven aan het verzaken van alle vruchten van alle actie."

3. "Terwijl vele geleerde mannen erop wijzen dat aangezien alle acties kwaadaardig zijn, men eraan moet verzaken, zeggen andere scholieren dat daden zoals yagya, liefdadigheid, en boetedoening niet opgegeven mogen worden."

Nadat hij aldus verschillende meningen over het probleem gegeven heeft, geeft de Yogeshwar zijn eigen definitieve visie.

4. "Luister, Oh de beste van Bharat, naar mijn notie van verzaking en hoe, Oh de ongeëvenaarde onder de mannen, men zegt dat deze verzaking drieërlei is.

5. "In plaats van eraan te verzaken moeten daden zoals yagya, liefdadigheid en boetedoening zeker en vast ondernomen worden als een plicht, want yagya, liefdadigheid en boetedoening zijn daden voor mannen der wijsheid".

Krishn heeft hier dus vier allesoverheersende gedachten op tafel gelegd. In de eerste plaats, dat bepaalde daden afgezworen moeten worden. Ten tweede, dat de vruchten van alle actie opgegeven moeten worden. Ten derde, dat alle acties verlicht moeten worden voordat zij gezegend worden. En ten vierde, dat het verkeerd is om yagya, liefdadigheid, en boetedoening af te zweren. Door zich

---

श्रीभगवानुवाच: काम्यानां कर्मणां न्यासं संन्यासं कवयो विदु:।
सर्वकर्मफलत्यागं प्राहुस्त्यागं विचक्षणा:।। २ ।।
त्याज्यं दोषवदित्येके कर्म प्राहुर्मनीषिण:।
यज्ञदानतप:कर्म न त्याज्यमिति चापरे।। ३ ।।
निश्चयं श्रृणु मे तत्र त्यागे भरतसत्तम।
त्यागो हि पुरुषव्याघ्र त्रिविध: संप्रकीर्तित:।। ४ ।।
यज्ञदानतप: कर्म न त्याज्यं कार्यमेव तत्।
यज्ञो दानं तपश्चैव पावनानि मनीषिणाम्।। ५ ।।

met een van deze gedachten akkoord te verklaren zegt Krishn dat het ook zijn mening is dat yagya, liefdadigheid en boetedoening niet verwaarloosd worden. Dit illustreert hoe verschillend de meningen over de vraag ook in de tijd van Krishn waren. Wanneer een wijsgeer zijn intrede doet in de wereld isoleert hij zich en zegt hij dat de beste is onder de vele verschillende doctrines. Alle grote Zielen hebben dit gedaan en Krishn heeft hetzelfde gedaan. In plaats van een nieuwe weg te zoeken ondersteunt hij alleen en legt hij uit wat de beste onder de aanvaarde meningen is.

6. "Ik ben er vast van overtuigd, Oh Parth, dat deze daden, evenals andere daden, zeker en vast uitgevoerd moeten worden nadat aan verbinding en wens naar de vruchten van het werk verzaakt werd".

Om een antwoord te geven op de vraag van Arjun onderzoekt Krishn dan de verlichting.

7. "En, aangezien de vereiste actie niet verlaten mag worden, ervan verzakend omwille van een of andere verkeerde opvatting, is de verzaking aan de natuur der onwetendheid nodig (tamas)."

Volgens Krishn is de opgedragen, essentiële actie de ene uitvoering van yagya. De Yogeshwar heeft de opgedragen actie keer na keer uitgelegd en benadrukt, indien de zoeker van het recht pad zou afwijken. En nu verklaart hij dat het niet correct is om deze opgedragen actie te verlaten. Door eraan te verzaken wordt gezegd dat de verzaking een diabolisch trekje aanneemt (met andere woorden, van de natuur van tamas). De daad die uitgevoerd moet worden en op opgedragen actie zijn dezelfde, en opgave door verbinding met objecten van sensueel genot leidt ontegensprekelijk tot hergeboorte in lage vormen, want hij heeft de impuls voor de goddelijke aanbidding onderdrukt.

एतान्यपि तु कर्माणि सङ्‍्ग त्यक्त्वा फलानि च।
कर्तव्यानीति मे पार्थ निश्चितं मतमुत्तमम्।। ६।।
नियतस्य तु संन्यास: कर्मणो नोपपद्यते।
मोहात्तस्य परित्यागस्तामस: परिकीर्तित:।। ७।।

Daarna spreekt Krishn over verlichting die door passie en morele blindheid (rajas) doorstroomd wordt.

8. "Hij die snel de actie voorgaat ervan uitgaande dat dit alles om wrok handelt, of uit angst voor fysiek lijden, is ontdaan van de beloningen van deze verlichting."

Iemand die niet in staat is om te aanbidden en die de actie afwijst omwille van zijn afkeer van fysieke pijn is roekeloos en moreel in fout, en zijn verlichting-van de natuur der passie (rajas)-stelt hem niet staat om de ultieme geestesrust te brengen die het einde van de verlichting moet zijn.

9. "Alleen die verlichting wordt als rechtvaardig beschouwd, Oh Arjun, die opgedragen en bedreven wordt met de overtuiging dat door dit te doen en na aan verbinding en de vruchten van het werk verzaakt te hebben, er sprake is van een morele binding."

Dus alleen de opgedragen daad moet uitgevoerd worden en alles andere moet afgewezen worden. Hoe gaan we dit echter eindeloos doen of zal er een punt zijn waar men opgeeft? Door hierover te spreken legt Krishn nu de weg der verlichting uit die goed en de moeite waard is.

10. "Begiftigd met morele uitmuntendheid en vrijheid van twijfel is iemand die daden laakt omdat zij onrechtvaardig zijn en daden niet uitvoert hoewel ze rechtvaardig zijn wijs en zelfontkennend."

Enkel de actie die door het schrift opgedragen wordt is wijs en de rest staat schraag tegenover de binding van deze morele wereld en is daarom niet rechtvaardig. Dus is dergelijke persoon in staat om dit alles niet na te leven. Deze totale verlichting, samen met

---

दु:खमित्येव यत्कर्म कायक्लेशभयात्त्यजेत् ।
स कृत्वा राजसं त्यागं नैव त्यागफलं लभेत् ।। ८ ।।
कार्यमित्येव यत्कर्म नियतं क्रियतेऽर्जुन ।
सङ्गं त्यक्त्वा फलं चैव स त्याग: सात्त्विको मत: ।। ९ ।।
न द्वेष्ट्यकुशलं कर्म कुशले नानुषज्जते ।
त्यागी सत्त्वसमाविष्टो मेधावी छिन्नसंशय: ।। १० ।।

de verwezenlijking, is verzaking. Dan kunnen we misschien vragen of er een eenvoudigere manier is? Krishn geeft hierop een categoriek negatief antwoord.

11. "Aangezien het verlaten van alle actie door een belichaamd wezen onmogelijk is, wordt de man die de vruchten der actie opgegeven heeft met de verlichting beloond."

"Belichaamde wezens" betekent niet alleen globale, zichtbare lichamen. Volgens Krishn nemen de drie eigenschappen van deugd (sattwa), passie (rajas) en onwetendheid tamas), geboren uit de natuur, het lichaam gevangen. De Ziel wordt alleen belichaamd zolang deze eigenschappen blijven bestaan. Zolang zal hij van het ene naar het andere lichaam moeten gaan, want de eigenschappen die het lichaam beletten te bestaan zijn er nog steeds. Aangezien een belichaamde Ziel alle actie stilzet, wordt gezegd dat de man die de vruchten der actie opgegeven heeft de verzaking meester geworden is. Bijgevolg moet de opgedragen daad absoluut uitgevoerd worden en moeten zolang aan de vruchten ervan verzaakt worden als de eigenschappen in het lichaam blijven. Indien anderzijds acties ondernomen worden met dezelfde wens naar de andere, dan moeten zij wel degelijk vruchten dragen.

12. "Terwijl de drievoudige beloningen-goed, slecht en gemengd-van de acties van mannen voortduren zelfs na de dood, dragen de acties van de mannen die aan alles verzaakt hebben nooit en te nimmer vruchten."

De daden van slechte mannen brengen gevolgen met zich mee, zelfs na de dood. Deze gevolgen blijven inderdaad bestaan door eindeloze geboorten. Maar de acties van die mannen die aan alles verzaakt hebben-de echte sanyasi (zo genaamd omdat zij al hun eigendommen opgegeven hebben) dragen helemaal geen vruchten.

न हि देहभृता शक्यं त्युक्तुं कर्माण्यशेषतः ।
यस्तु कर्मफलत्यागी स त्यागीत्यभिधीयते ।। ११ ।।
अनिष्टमिष्टं मिश्रं च त्रिविधं कर्मणः फलम् ।
भवत्यत्यागिनां प्रेत्य न तु संन्यासिनां क्वचित् ।। १२ ।।

Dit is de complete verzaking, de hoogste staat van het spirituele zoeken

Het onderzoek van het resultaat van goede en slechte daden, en van hun stopzetting op het ogenblik waarop alle wensen en lusten stilvallen, is dus beëindigd. Krishn behandelt daarna de oorzaken die invloed hebben op rechtvaardige en onrechtvaardige acties.

13. "Leer goed van mij, Oh de zeer gewapende, de vijf principes die Sankhya[1] als de uitvoerders van alle acties beschouwen."

14. "In dit verband zijn er de eerste beweger, de verschillende agenten, de verschillende inspanningen, de dragende kracht, en eveneens het vijfde middel dat vooruitziendbaarheid is".

De geest is de uitvoerder. Deugdzame en kwaadaardige neigingen zijn de agenten. Uitvoering van de rechtvaardige actie vereist een voorafgaande instelling voor niet verbinding, rust, zelfbeperking, opoffering en constante meditatie. Maar lust, woede, bekrompenheid, kwaadheid, aversie en gierigheid zijn de agenten die invloed hebben op onrechtvaardige daden. Er zijn dan de veelvoudige inspanningen-de eindeloze wensen-en de middelen. Deze wens begint vervuld te worden, door middelen ondersteund. En last but not least is er het vijfde principe, de vooruitziebaarheid of sanskar-het resultaat van alles wat in het verleden met de Ziel gebeurd is. Dit wordt uit Krishn geboren.

पञ्चैतानि महाबाहो कारणानि निबोध मे।
सांख्ये कृतान्ते प्रोक्तानि सिद्धये सर्वकर्मणाम्।। १३।।
अधिष्ठानं तथा कर्ता करणं च पृथग्विधम्।
विविधाश्च पृथक्चेष्टा दैवं चैवात्र पञ्चमम्।। १४।।

1. Sankhya is de naam van een van de zes sistemen van Hindu filosofie. Het wordt zo genoemd omdat het vijfentwintig echte principes opsomt; en het belangrijkste item is het verzekeren van de uiteindelijke emancipatie van de vijfentwintig tattva, bijvoorbeeld de Purush of Ziel, van de bindingen van het wereldse bestaan door kennis van de vierentwintig andere tattva te verspreiden en door de Ziel op correcte wijze van hen te onderscheiden.

15. "Dit zijn de vijf oorzaken voor eender welke actie die een man uitvoert met zijn geest, gesproken woord, en lichaam, al dan niet in overeenstemming met de bepalingen van het schrift."

16. "Ondanks alles ziet de uitvoerder van zijn onrijp oordeel-gezichtspunten het losgekomen Innerlijke als de uitvoerder, zich niet ervan bewust zijnde".

Zoals de Ziel identiek is met God, houdt de uitdrukking ook in dat God niet handelt.

Dit is de tweede keer dat de Yogeshwar dit punt onderlijnd heeft. In Hoofdstuk 5 zei hij dat God noch zelf handelt, noch anderen opdraagt om te handelen, en zelfs niets in verband brengt met de acties. Waarom zeggen we dan dat alles door God gedaan wordt? Het is alleen omdat onze geesten door illusies bewolkt zijn. We zeggen gewoon wat in ons opkomt. Zoals Krishn bevestigd heeft, zijn er echter vijf oorzaken van actie. De onwetende man, niet in staat om de realiteit waar te nemen, ziet echter de enige, op God lijkende Ziel als de uitvoerder. Hij is niet in staat om zich te realiseren dat God geen enkele daad uitvoert. Paradoksaal, terwijl hij dit alles zegt, spreekt Krishn ook tot Arjun en verzekert hem dat hij gewoon de rol van een instrument moet spelen, want hij (Krishn) is de echte uitvoerder-scheidsrechter. Wat is de invoer van een wijsgeer per slot van rekening?

In werkelijkheid is er een zwaartekrachtlijn die God van de natuur scheidt. Zolang de zoeker zich binnen de grenzen van de natuur bevindt, van de drie eigenschappen, handelt God niet. Terwijl hij kort bij de aanbidder verwijlt is hij slechts iemand die toekijkt. Maar wanneer de zoeker het gewenste doel met stevige intentie bereikt, begint God zijn innerlijke leven te regelen. De zoeker breekt dan vrij van de zwaartekracht van de natuur en treedt in de sfeer van God in. Maar hij handelt alleen voor een aanbidder als dusdanig. Laat ons dus over hem nadenken.

शरीरवाङ्मनोभिर्यत्कर्म प्रारभते नरः ।
न्याय्यं वा विपरीतं वा पञ्चैते तस्य हेतवः ।। १५ ।।
तत्रैवं सति कर्तारमात्मानं केवलं तु यः ।
पश्यत्यकृतबुद्धित्वान्न स पश्यति दुर्मतिः ।। १६ ।।

17. "Hoewel de man die bevrijd is van de bindingen en wiens geest niet gevuld is, noch een moordenaar noch door deze actie gebonden is".

In plaats van hem de vrijheid te geven om te doden zonder vrees, betekent de vers dat de waarlijk bevrijde persoon als een louter instrument van de Hoogste Geest handelt. Dergelijke persoon kan soms gedwongen zijn om zelfs gewelddadige en verschrikkelijke daden te stellen (zoals Arjun), maar hij onderneemt deze daden in een heel losse en zelfloze geest evenals met de overtuiging dat de uitvoering van deze daden zijn opgedrongen taak is. Dus, hoewel dergelijke bevrijde persoon vanuit het wereldse gezichtspunt dood aanricht, doet hij dit niet echt. Inderdaad, iemand die dwaalt zich constant bewust zijnde van God heeft een natuurlijke afkeer van alles wat kwaadaardig is. Dergelijke persoon heeft gewoon niet de neiging om te vernietigen, want de wereld die tracht om mensen te vernietigen bestaat niet langer voor hem omwille van zijn totale verzaking aan de som van al zijn daden.

18. "Terwijl de weg om kennis te verzekeren, de kennis die echt de moeite waard is, en de kenner de drievoudige inspiratie voor actie betekenen, zijn de uitvoerder, de agenten en de actie zelf de drievoudige componenten van actie".

Arjun wordt verteld dat de drang tot actie afkomstig is van alleswetende wijsgeren, de wijze om kennis te vergaren, en het object dat het waard is om verworven te worden. Krishn heeft vroeger al gezegd dat hij het object is dat de moeite waarde is om geleerd te worden. De stimulans voor de actie wordt alleen afgeleid wanneer er een verwezenlijkte wijsgeer is met een perfecte kennis die de zoeker initieert in de weg waarlangs de gewenste kennis verkregen kan worden, en wanneer de ogen van de zoeker op het doel

---

यस्य नाहङ्कृतो भावो बुद्धिर्यस्य न लिप्यते ।
हत्वापि स इमाँल्लोकान्न हन्ति न निबध्यते ।। १७ ।।
ज्ञानं ज्ञेयं परिज्ञाता त्रिविधा कर्मचोदना ।
करणं कर्म कर्तेति त्रिविधः कर्मसंग्रहः ।। १८ ।।

gefixeerd zijn. De actie begint gelijktijdig te groeien door het samenkomen van de uitvoerder-vastberadenheid van geest, agenten zoals wijsdom, desinteresse in de materiële wereld, rust, en zelfbeperking waarmee de actie verwezenlijkt wordt, en bewustzijn van de actie. Er werd vroeger al vermeld dat er noch actie wordt ondernomen door de zoeker na de verwezenlijking van de doelstellingen, noch sprake is van verlies zelfs wanneer dit alles verlaten wordt. Toch voert hij actie uit, zelfs voor de generatie van deugdzame krachten in de harten van die personen die achterblijven. Dit wordt beïnvloed door de samenloop van de uitvoerder, de agenten, en de actie zelf.

Kennis, actie, en de uitvoerder zijn ook drieërlei.

19. "Luister naar goed naar mij, hoe zelfs kennis en actie en de uitvoerder elk in drie categorieën gerangschikt zijn, In de Sankhya filosofie der eigenschappen (gun)".

Het volgende vers werpt licht op het karakter van de deugdzame kennis.

20. "Beschouw deze kennis als onveranderbaar (sattwik) waarmee iemand de realiteit van de onverwoestbare God als een onverdeelde entiteit in alle verdeelde wezens waarneemt".

Dergelijke kennis is directe perceptie, waarmee de eigenschappen van de natuur ten einde lopen. Het markeert de culmininatie van bewustzijn. Laat ons de kennis van het tweede (rajas) soort eens bekijken.

21. "Weet dat kennis als passie is waarmee iemand verdeelde entiteiten in alle afzonderlijke wezens waarneemt".

ज्ञानं कर्म च कर्ता च त्रिवैध गुणभेदतः ।
प्रोच्यते गुणसङ्ख्याने यथावच्छृणु तान्यपि ।। १९ ।।
सर्वभूतेषु येनैकं भावमव्ययमीक्षते ।
अविभक्तं विभक्तेषु तज्ज्ञानं विद्धि सात्त्विकम् ।। २० ।।
पृथक्त्वेन तु यज्ज्ञानं नानाभावान्पृथग्विधान् ।
वेत्ति सर्वेषु भूतेषु तज्ज्ञानं विद्धि राजसम् ।। २१ ।।

22. "En weet dat kennis zoals door onwetendheid (tamas) besmeurd die op het lichaam blijft plakken alsof het de hele waarheid was, en die irrationeel, niet gefundeerd op waarheid en leeg is".

Zonder kennis en de vereiste discipline, is dit soort kennis waardeloos aangezien het zich afkeert van het bewustzijn van God die de ene echte realiteit is.

De volgende verzen noemen dan opnieuw de drie soorten actie.

23. "De actie waarvan gezegd wordt dat ze onveranderbaar is, wordt opgedragen door de man die vrij is van binding die geen enkele beloning nastreeft."

De opdragen actie is niets anders dan de aanbidding en meditatie die de Ziel naar God brengen.

24. "En van die actie wordt gezegd dat zij van de natuur der passie is, voor die personen die naar beloningen zoeken en egoïstisch zijn."

Deze zoeker voert ook de opgedragen actie uit, maar het grote verschil bestaat erin dat hij naar beloningen verlangt en door arrogantie beheerst wordt. Dus de door hem uitgevoerd actie draagt het karakter van morele blindheid."

25. "Van die actie wordt gezegd dat ze niet verlicht is en die uitgevoerd wordt door de loutere onwetendheid en zonder respect voor het resultaat, los van zichzelf, en anderen kwetsend, evenals voor iemands eigen competentie."

Dergelijke actie kan niet anders dan tot nul herleid worden en wordt zonder twijfel door het schrift verworpen. In plaats van actie gaat het hier gewoon om desillusie.

यत्तु कृत्स्नवदेकस्मिन्कार्ये सक्तमहैतुकम् ।
अतत्त्वार्थवदल्पं च तत्तामसमुदाहृतम् ।। २२ ।।
नियतं सङ्गरहितमरागद्वेषत: कृतम् ।
अफलप्रेप्सुना कर्म यत्तत्सात्त्विकमुच्यते ।। २३ ।।
यत्तु कामेप्सुना कर्म साहङ्कारेण वा पुन: ।
क्रियते बहुलायासं तद्राजसमुदाहृतम् ।। २४ ।।
अनुबन्धं क्षयं हिसामनवेक्ष्य च पौरुषम् ।
मोहादारभ्यते कर्म यत्तत्तामसमुच्यते ।। २५ ।।

Laat ons nu eens de attributen van de uitvoerder bekijken.

26. "Van die uitvoerder wordt gezegd dat hij van onveranderbare natuur is die vrij is van verbinding, die niet arrogant spreekt, en over geduld en deugd geschikt en die zijn hoofd niet op hol laat brengen door succes en mislukking."

Dit zijn de attributen van de rechtvaardige uitvoerder en de actie die hij onderneemt is vanzelfsprekend dezelfde opgedragen actie.

27. "Van die uitvoerder wordt gezegd dat hij van het attribuut van de passie is die impulsief is, naar de vruchten der actie verlangt, zaken wil verwerven, wispelturig, humeurig en onderhavig een genot en zorg is".

28. "Van die uitvoerder wordt gezegd dat hij van het attribuut der onwetendheid is die onecht, onvolmaakt, arrogant, duivels, zorgeloos, willekeurig, lui en weerspannig is."

Dit zijn de attributen van de onwetende uitvoerder. Het onderzoek van de kwaliteiten der uitvoerders wordt op dit punt beëindigd en Yogeshwar Krishn gaat nu over tot het onderzoek van de attributen van het oordeel (intellect), oplossing (vastberadenheid) en gelukzaligheid (geluk).

29. "Luister ook naar mij, Oh Dhananjay, op de drievoudige rangschikking volgens de eigenschappen van de natuur, respectievelijk intellect, vastberadenheid en geluk".

मुक्तसङ्गोऽनहंवादी धृत्युत्साहसमन्वित: ।
सिद्ध्यसिद्ध्योर्निर्विकार: कर्ता सात्त्विक उच्यते ।। २६ ।।
रागी कर्मफलप्रेप्सुर्लुब्धो हिंसात्मकोऽशुचि: ।
हर्षशोकान्वित: कर्ता राजस: परिकीर्तित: ।। २७ ।।
अयुक्त: प्राकृत: स्तब्ध: शठोऽनैष्कृतिकोऽलस: ।
विषादी दीर्घसूत्री च कर्ता तामस उच्यते ।। २८ ।।
बुद्धेर्भेदं धृतेश्चैव गुणतस्त्रिविधं श्रृणु ।
प्रोच्यमानमशेषेण पृथक्त्वेन धनंजय ।। २९ ।।

30. "Dat intellect is onveranderbaar, Oh Parth, die zich bewust is van de essentie, van de weg der inclinatie en de verzaking, van actie die de moeite waard is en waardeloos is, van vrees en onbevreesdheid, en van de binding en de bevrijding."

Met andere woorden, het rechtvaardige, moreel goede intellect is dat zich bewust is van het verschil tussen de weg die naar God leidt en de weg naar de herhaaldelijke geboorte en dood.

31. "Dat intellect is van de natuur der passie en morele blindheid, Oh Parth, waarmee iemand zelfs niet het rechtvaardige en onrechtvaardige kan kennen, evenals dat wat waard of niet waard is om gedaan te worden".

32. "Dat intellect is van de natuur der onwetendheid, Oh Parth, ontwikkeld in duisternis en met kennis van zowel het zondige als het deugdelijke en iedereen op verschillende wijze bekijkend".

In de verzen 30-32 wordt het intellect dus in drie categorieën onderverdeeld. Het intellect dat zich goed bewust is van de actie die ondernomen moet worden en de actie die gestopt moet worden, evenals wie hiervoor al dan niet geschikt is, wordt door morele uitmuntendheid gekenmerkt. Het intellect dat enkel een geringe perceptie van de rechtvaardige en onrechtvaardige actie heeft, en die de waarheid niet kent, wordt door passie gedomineerd. Het perverse intellect dat de zondige deugdzaam lijkt, het verwoestbare eeuwig, en het onverwachte verwacht, is in de straling der onwetendheid vervat.

De bespreking van het intellect wordt hier beëindigd en Krishn praat nu over de drie soorten vastberadenheid.

प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च कार्याकार्ये भयाभये ।
बन्धं मोक्षं च या वेत्ति बुद्धिः सा पार्थ सात्त्विकी ।। ३० ।।
यया धर्ममधर्मं च कार्यं चाकार्यमेव च ।
अयथावत्प्रजानाति बुद्धिः सा पार्थ राजसी ।। ३१ ।।
अधर्मं धर्ममिति या मन्यते तमसावृता ।
सर्वार्थान्विपरीतांश्च बुद्धिः सा पार्थ तामसी ।। ३२ ।।

33. "Deze resolute vastberadenheid waarmee, Oh Parth, iemand heerst door de praktijk van yog acties van de geest, het leven-ademhaling, en de gevoelens, is onveranderbaar."

Yog is het proces der meditatie, terwijl het in de geest komen van eender welke impuls die geen impuls voor dergelijke beschouwing is, moreel vergankelijk is. Het streven van de geest is een afwijking van het pad der deugdzaamheid. De onverklaarde resolutie waarmee men heerst over de geest, ademhaling en gevoelens is daarom van de natuur van de goedheid. De geest, de vitale ademhaling, en de gevoelens naar het gewenste doel te richten is de moreel uitmuntende gelukzaligheid.

34. "Die vastberadenheid, Oh Parth, waarmee de gierige man zich vasthoudt aan zijn verplichtingen, rijkdom en genot, is van de natuur der passie en morele blindheid".

Vastberadenheid houdt in dit geval voornamelijk verband met de uitvoering van iemands wereldse taken, verwerving van rijkdom, en sensueel genot, de drie voornaamste objecten van het materiële leven, in plaats van de uiteindelijke bevrijding. Het einde kan gelijk zijn, maar in dit geval streeft de zoeker naar vruchten en wenst iets terug te krijgen voor zijn werk.

35. "(En) die vastberadenheid, Oh Parth, waarmee de kwaadaardige man weigert om aan vrees, zorg, grief, wrok en ook aan arrogantie te verzaken, is van de natuur der onwetendheid."

Krishn spreekt daarna over de drie soorten geluk-

धृत्या यया धारयते मन: प्राणेन्द्रियक्रिया: ।
योगेनाव्यभिचारिण्या धृति: सा पार्थ सात्त्विकी ।। ३३ ।।
यया तु धर्मकामार्थान्धृत्या धारयतेऽर्जुन ।
प्रसङ्गेन फलाकाङ्क्षी धृति: सा पार्थ राजसी ।। ३४ ।।
यया स्वप्नं भयं शोकं विषादं मदमेव च ।
न विमुञ्चति दुर्मेधा धृति: सा पार्थ तामसी ।। ३५ ।।

36. "Luister nu naar mij, Oh de beste van Bharat, over de drie soorten geluk, met inbegrip van gelukzaligheid, waarmee men in mij dwaalt, door de praktijk en aldus de stopzetting van de grieven veroorzakend."

Dit geluk is wat de zoeker wenst te bereiken, door spirituele discipline door zijn of haar geest te concentreren op de wijsheid van het intellect dat het Innerlijke verwezenlijkt heeft, is van een smetteloze natuur.

37. "Dat geluk dat eerst als gift is maar daarna als nectar smaakt, want het komt voort uit een intellect dat het Innerlijke verwezenlijkt heeft, is van een smetteloze natuur".

Het geluk dat door de spirituele oefening bereikt wordt, concentratie op de geest op het gewenste resultaat, en waarin alle grieven ten einde lopen, is bitter zoals venijn in het begin van de aanbidding. Prahlad werd opgehangen en Meera werd vergiftigd. Sant Kabir heeft het verschil betoond tussen de van het genot levende wereld, die feest viert en in een onbewuste staat valt, en zichzelf die wakker blijft en tranen vergiet. Maar hoewel dit geluk uiteindelijk zoals vergif is, is het op het einde zoals nectar dat de staat van onsterfelijkheid geeft. Dergelijk geluk, geboren uit een duidelijk begrip van het Innerlijke, wordt als puur beschouwd.

38. "Dat geluk dat ontspringt uit de verbinding van de gevoelens met hun objecten, en dat in het begin als een nectar smaakt, maar op het einde als gal, wordt beschouwd als zijnde vervuld met passie en morele blindheid".

Het geluk dat verkregen wordt door het contact van de gevoelens met hun objecten smaakt als nectar in de loop van het genot, maar

---

सुखं त्विदानीं त्रिविधं श्रृणु मे भरतर्षभ।
अभ्यासाद्रमते यत्र दु:खान्तं च निगच्छति।। ३६ ।।
यत्तदग्रे विषमिव परिणामेऽमृतोपमम्।
तत्सुखं सात्त्विकं प्रोक्तमात्मबुद्धिप्रसादजम्।। ३७ ।।
विषयेन्द्रियसंयोगाद्यत्तदग्रेऽमृतोपमम्।
परिणामे विषमिव तत्सुखं राजसं स्मृतम्।। ३८ ।।

als gift op het einde, want dit soort geluk leidt tot herhaaldelijke geboorte en dood. Dus wordt van dergelijk geluk gezegd dat het geen passie heeft en dat het door morele blindheid verminkt is.

39. "Dat geluk dat zowel in het begin als op het einde het Innerlijke bedriegt, en dat het resultaat is van lethargie, onrust en onachtzaamheid wordt als de natuur der onwetendheid beschouwd".

Het geluk dat zowel in de loop van de uitvoering als daarna de Ziel bedriegt, legt iemand onbewust in de duistere nacht van het wereldse leven, en geboren uit indolentie en futiele inspanningen, is van de natuur van de onwetendheid.

Krishn gaat daarna verder met het opsommen van de eigenschappen van de natuur die ons volgen.

40. "Er is geen wezen, noch op aarde noch onder de zoekers naar de hemel, dat volledig vrij is van de drie eigenschappen van de natuur".

Alle wezens, van Brahma aan de top tot wormen en insecten op het laagste niveau, zijn vergankelijk, sterfelijk en onder de knoet van de drie eigenschappen (Sattwa, rajas en tamas). Zelfs hemelse wezens met inbegrip van verschillende externe goden, zijn onderhevig aan de ziekte van deze eigenschappen.

Hier heeft Yogeshwar Krishn het thema van externe goden voor de vierde keer behandeld. De goden werden in hoofdstuk 7, 9 en 11 besproken. Alle verklaringen die tot nu door Krishn afgelegd werden, worden beïnvloed door de drie eigenschappen der natuur. Zij die dergelijke goden aanbidden, aanbidden in werkelijkheid dat wat vergankelijk en sterfelijk is.

यदग्रे चानुबन्धे च सुखं मोहनमात्मनः ।
निद्रालस्यप्रमादोत्थं तत्तामसमुदाहृतम् ।। ३९ ।।
न तदस्ति पृथिव्यां वा दिवि देवेषु वा पुनः ।
सत्त्वं प्रकृतिजैर्मुक्तं यदेभिः स्यात्त्रिभिर्गुणैः ।। ४० ।।

In het derde deel van Shreemad Bhagavat, terwijl de ontmoeting van negen Yogeshwars met de wijsgeer Sukra beschreven wordt, zei de wijsgeer Sukra dat voor liefde tussen man en vrouw, de heer Sankara en zijn consoort Parvathi, voor goede gezondheid de Ashwari Kumars (de hemelse fysieke tweelingen), voor overwinning de Heer Inra (god Heer van de hemel) en voor materiële rijkdommen, Kuber (god beschermer der weelden) aanbeden moeten worden. Gelijktijdig, wanneer op het einde over de verschillende wensen gesproken wordt, verklaarde hij dat de vervulling van alle wensen en voor de redding men de heer Narayan alleen moet aanbidden.

Daarom moet men de Alomtegenwoordige Heer herinneren en voor dergelijke verwezenlijking is het enige beschikbare middel toevlucht zoeken in een verwezenlijkte leraar, door eerlijke vragen te stellen en diensten te verlenen. Kijk nu in dit-

De duivelse en goddelijke schatten zijn twee thema's van de innerlijke sfeer, waaruit de goddelijke schatten iemand toestaan om de grote visie van het Hoogste Wezen te hebben, aangezien zij goddelijk genoemd worden, maar toch binnen de invloedsfeer van de drie eigenschappen der natuur liggen. Wanneer de drie eigenschappen der natuur in vrede en rust zijn, dan zal ook de zoeker die absolute vrede in zijn innerlijke ervaren. Daarna zal dergelijke verwezenlijkte wijsgeer-yogi geen andere taken meer hebben dat de taken die hij moet uitvoeren en zal hij de staat van actieloosheid bereikt hebben.

Het thema van de rangschikking van de mannen in vier categorieën (varn) dat veel eerder begonnen werd wordt nu terug gestart. Wordt iemands categorie bepaald door geboorte, of is het de naam van de innerlijke capaciteit die door iemands actie gewonnen wordt?

41. **"De taken van Brahmin, Kshatriya, Vaishya evenals Shudr worden bepaald door eigenschappen die geboren worden uit hun natuur".**

ब्राह्मणक्षत्रियविशां शूद्राणां च परन्तप।
कर्माणि प्रविभक्तानि स्वभावप्रभवैर्गुणैः।। ४१।।

Indien de natuur van een man bestaat uit de eigenschap van goedheid, dan is er een innerlijke reinheid samen met de capaciteit van meditatie en aanbidding. Indien de overheersende eigenschap die van onwetendheid, lethargie, slaap en ongezond leven is dan de geprobeerde actie zich op hun niveau bevindt. De capaciteit van iemands natuurlijke eigenschap is zijn varn-zijn karakter. Gelijktijdig vormt een gedeeltelijke combinatie van goedheid en passie de Kshatriya klasse, terwijl een gedeeltelijke combinatie van de eigenschap der onwetendheid en die van de passie de Vaishya klasse vormt.

Dit is de vierde keer dat Yogeshwar Krishn het thema besproken heeft. Hij noemde Kshatriya in Hoofdstuk 2 en zei dat "er is niets beters voor een Kshatriya dan een rechtvaardige oorlog". (vers 31). In Hoofdstuk 31 zei hij dat hoewel met inferieure beloning, iemands eigen naam (dharm) het beste is, en zelfs in geval van een ontmoeting met de dood, terwijl een verplichting die niet van hem is niets anders dan problemen veroorzaakt (vers 35). In Hoofdstuk 4 gaf hij dan aan dat hij de schepper der vier klassen is (vers 13). Bedoelt hij hiermee dat hij de mannen in vier kasten onderverdeeld heeft, bepaald door geboorte? Zijn antwoord op de vraag is een duidelijk nee, en hij beweert dat hij de actie enkel in vier categorieën onderverdeeld heeft in overeenstemming met hun aangeboren eigenschappen. De aangeboren eigenschap van een wezen of een object is een meeteenheid-een meetstok. Dus is de onderverdeling van de mensheid in vier varn enkel en alleen een onderverdeling van de ene en dezelfde actie in vier fasen in overeenstemming met de motiverende eigenschappen. Met de woorden van Krishn gezegd, is actie de wijze om de ene, onuituitrukbare God te bereiken. Het gedag dat iemand naar God brengt is aanbidding, dat begint in vertrouwen in het gewenste resultaat. Dus is de meditatie over het Hoogste Wezen de enige echte actie die Krishn heeft-onderverdeeld in vier stappen in zijn systeem van varn. Nu, hoe moeten we weten bij welke eigenschap en welke fase wij horen? Dit is wat Krishn in de volgende verzen bespreekt.

42. "Zelfbeperking, onderwerping van de gevoelens, onschuld, vastberadenheid, mededogen, oprechtheid, liefdadigheid, echte kennis, en directe perceptie van goddelijkheid zijn de Brahmins provincie-geboren uit zijn natuur."

Door de geest te beperken, de gevoelens de beheersen, puurheid, mortificatie van de geest, het gesproken woord, en het lichaam in overeenstemming met het nagestreefde doel, vergevensgezindheid, alomtegenwoordige rechtvaardigheid, stevig geloof in het nagestreefde doel, bewustzijn van het Hoogste Wezen, het ontwaken in de sfeer van het hart van de uitdrijvingen die van God komen, en de capaciteit om te handelen in overeenstemming met hen-zijn allen een Brahmins verplichting die uit zijn eigen natuur ontstaan. Daarom kan men zeggen dat de zoeker een Brahmin is wanneer al deze beloningen aanwezig zijn in hem en de begonnen actie een integraal deel van zijn natuur is.

43. "Waarde, majestueus karakter, tweehandigheid, niet in staat om opnieuw ten strijde te trekken, mededogen, en beheersing zijn de natuurlijke eigenschappen van een Kshatriya".

Moed, het bereiken der goddelijke glorie, vergevensgezindheid, competentie op het vlak van meditatie-goede punten in de actie, afkeer om weg te lopen van de strijd met de materiële wereld, verlichting van allen, en beheersing van alle gevoelens door gevoel voor het Hoogste Wezen-dit alles zijn activiteiten die geboren worden uit de natuur van een Kshatriya.

44. "Landbouw, bescherming van koeien (de gevoelens) en handel zijn de natuurlijke eigenschappen van een Vaishya, terwijl diensten verlenen de natuurlijke neiging van een Shudr is".

शमो दमस्तपः शौचं क्षान्तिरार्जवमेव च।
ज्ञानं विज्ञानमास्तिक्यं ब्रह्मकर्म स्वभावजम्।। ४२।।
शौर्यं तेजो धृतिर्दाक्ष्यं युद्धे चाप्यपलायनम्।
दानमीश्वरभावश्च क्षात्रं कर्म स्वभावजम्।। ४३।।
कृषिगौरक्ष्यवाणिज्यं वैश्यकर्म स्वभावजम्।
परिचर्यात्मकं कर्म शूद्रस्यापि स्वभावजम्।। ४४।।

Landbouw, het houden van veestapels, en handel zijn taken die in de natuur van een Vaishya liggen. Waarom enkel koeien houden? Moeten we buffalo's slachten? Is het verkeerd om geiten te houden? Er is niets van dit alles. In de oude Vedic tekst, werd het woord "go" (koe) gebruikt om naar de gevoelens te verwijzen. Dus betekent bescherming van "koeien" zorg dragen voor de gevoelens. De gevoelens worden beschermd door niet verbinding, beperking en vastberadenheid. Zij worden anderzijds verzwakt door lust, wrok, gierigheid en verbinding. Spirituele verwerving is enkel echte weelde. Dit is onze enige echte winst en wanneer deze winst verkregen is blijft het voor altijd bij ons. De geleidelijke verwerving van deze weelde in de loop van onze strijd met de wereld der zaken of de natuur is handel. Het verwerven van kennis, de grootste van alle rijkdommen, is handel. En wat is landbouw? Het lichaam is zoals een stuk aarde. De zaden die gezaaid zijn komen te voorschijn in de vorm van sanskar-de beloningen van actie: de kracht die opgebouwd wordt door alle acties in vorige levens. Arjun wordt gezegd dat het zaad (de initiële impuls) van de zelfloze actie nooit vernietigd wordt. Vaishya is de derde stap van de opgedragen actie-van de beschouwing van het Hoogste Wezen; en de bewaring van de zaden van de goddelijke meditatie die gezaaid worden op het pad der aarde-het lichaam, terwijl gelijktijdig het hoofd geboden wordt aan vijandige impulsen, landbouw is. Zoals Goswami Tulsidas gezegd heeft, terwijl de wijze echtgenoot zijn landbouwbedrijf goed en zorgvuldig bedrijft, zijn de personen die geen wijsheid hebben ongevoelig en arrogant. De gevoelens beschermen, spirituele rijdkom vergaren onder de skirmish van de natuur, en altijd de beschouwing van de ultieme essentie versterken zijn de eigenschappen van Vaishya.

Volgens Krishn is de alomtegenwoordige God het definitief resultaat van yagya. De devote zielen die deelnemen aan deze vrucht worden van alle zonden bevrijdt en het is de zaden van deze actie die door het meditieve proces gezaaid worden. Deze kiem beschermen is het echte huwelijksleven. In de schriften van Vedic betekent voedsel de Hoogste Geest. God is de enige echte stof-het voedsel. De Ziel wordt volledig vervuld op het ogenblik van de uitvoering van de oefening van Beschouwing en zal nooit

nog verwoest worden. Wanneer de oefening met succes voltooid is wordt de Ziel van de cyclus van geboorte en dood bevrijd. Verder gaan met het zaaien van de zaden van dit voedsel is het echte huwelijksleven.

De personen dienen die een hogere spirituele status bereikt hebben, eerbiedwaardige mannen der verwezenlijking, is de taak van Shudr. In plaats van "basis" betekent Shudr "iemand met gebrekkige kennis". Het is de zoeker op de laagste fase die een Shudr is. Het is juist dat de initiële aanbidder zijn zoektocht start met diensten te verlenen. Diensten voor mannen der beschouwing zal in de loop der tijd nobelere impulsen in hem creëren en dus geleidelijk aan opschuiven naar de hogere Vaishya, Kshatriya, en Brahmin fasen. En uiteindelijk zal hij varn (eigenschappen van de natuur) overschrijden, en een worden met God. Karakter is een dynamische entiteit. Er is geluk in enkel varn met veranderingen in zijn karakter. Dus zijn varn in feite de vier uitstekend, goed, medium en laag fasen: de vier stappen, laag en hoog, die zoekers die het pad der actie betreden moeten beklimmen. Dit is de reden waarom de actie in kwestie enkel een is-de opgedragen actie. De enige weg naar de uiteindelijke verwezenlijking volgens Krishn is dat de aanbidder zijn reis moet beginnen door de attributen van zijn eigen natuur te behouden.

45."Verwezenlijking van zijn eigen aangeboren taak brengt de man naar de ultieme realisatie en men moet naar mij luisteren hoe een man de perfectie bereikt door zich aan zijn aangeboren roepingen te wijden".

De perfectie die uiteindelijk bereikt wordt is de verwezenlijking van God. Krishn zei Arjun ook eerder dat hij zijn uiteindelijk doel zou bereiken door actie te ondernemen-de reële, voorgeschreven actie.

स्वे स्वे कर्मण्यभिरतः संसिद्धिं लभते नरः।
स्वकर्मनिरतः सिद्धिं यथा विन्दति तच्छृणु।। ४५।।

46. "Door deze God te aanbidden, die alle wezens geschapen heeft en die het hele universum doorstroomt, door de onderneming van zijn eigen roepingen, bereikt de man de uiteindelijke verwezenlijking."

De zoeker bereikt de uiteindelijke verwezenlijking door de uitvoering van zijn aangeboren taken. Daarom is het essentieel dat hij zijn geest constant op God richt, hem aanbidt, en stap voor stap te werk gaat. In plaats van winsten te maken, verliest een junior student zelfs alles wat hij heeft indien hij in een senior klas zit. Dus zegt de wet dat men stap voor stap moet klimmen. In de zesde vers van dit hoofdstuk werd gezegd dat yagya, medelijden, en boetedoening ondernomen moeten worden na het verlaten van de verbinding en de vruchten der actie. Nu, door nog eens de nadruk op hetzelfde punt te leggen, zegt Krishn dat zelfs een gedeeltelijk verlichte man vanaf hetzelfde punt moet beginnen: van de overgave aan God.

47."Hoewel onverdiend, is iemands eigen aangeboren roeping hoger dan die van anderen, want een man die zijn natuurlijke plicht volgt brengt geen zonde op zich."

Hoewel inferieur is iemands eigen verplichting beter dan zelfs alle goed uitgevoerde taken van anderen. Een man die zich volop wijdt aan de uitvoering van zijn taak die door zijn eigen natuur bepaald wordt, valt niet in zonde zolang hij niet blootgesteld wordt aan de eindeloze cyclus van "ingangen" en "uitgangen" - geboorte en dood. Het gebeurt tamelijk frequent dat aanbidders zich niet meer goed voelen met de diensten die zij verlenen. Zij zoeken naar meer verwezenlijkte zoekers die zich volledig wijden aan meditatie en voelen nijd omwille van de eer die hen door hun beloningen bewezen wordt. Dus beginnen nieuwelingen onmiddellijk te imiteren. Volgens Krishn kan imitatie of nijd echter geen zaak op zich zijn. De uiteindelijke verwezenlijking is enkel

---

यत: प्रवृत्तिर्भूतानां येन सर्वमिदं ततम्।
स्वकर्मणा तमभ्यर्च्य सिद्धिं विन्दति मानव:।। ४६।।
श्रेयान्स्वधर्मो विगुण: परधर्मात्स्वनुष्ठितात्।
स्वभावनियतं कर्म कुर्वन्नाप्नोति किल्बिषम्।। ४७।।

door de toewijding van iemands eigen aangeboren roeping mogelijk, en niet door het verlaten ervan.

48. "Iemands aangeboren taak mag niet verzaakt worden, Oh zoon van Kunti, zelfs indien niet bevloekt is, omdat alle acties door de ene of andere impact beïnvloed worden, zoals vuur door rook gestart wordt."

Het valt te verwachten dat de acties van de nieuwe zoeker flauw zijn, want hun uitvoerder is nog ver van de perfectie verwijderd. Bovendien is er geen actie die eindeloos is. En actie moet door iedereen ondernomen worden die lid is van de Brahmin klasse. Gebreken-de duistere kant van de natuur- zijn er tot de permanente devotie bereikt wordt. Zij lopen ten einde alleen wanneer de actie inherent aan een Brahmin in God opgelost wordt. Maar wat zin de attributen van de verwezenlijken op het punt waar actie niet langer nodig is?

49."Hij wiens intellect rondom is, die zonder wens is, en die zijn geest veroverd heeft, bereikt de ultieme staat die alle actie door middel van verzaking doorstroomt."

"Verzaking" is, zoals we al gezien hebben, volledig zelfnegering. Het is de conditie waarin de zoeker alles wat hij heeft verlaat, en alleen dan het punt bereikt waar geen andere actie meer nodig is. "Verzaking" en "bereiking van de hoogste staat van actieloosheid" zijn hier synoniemen. De yogi die de staat van de actieloosheid bereikt heeft, bereikt het Hoogste Wezen.

50. "Leer snel van mij, Oh zoon van Kunti, hoe iemand die onuitgesproken is de verwezenlijking van het Hoogste Wezen bereikt, wat de culminatie van kennis vertegenwoordigt."

De volgende verzen geven hierbij uitleg.

सहजं कर्म कौन्तेय सदोषमपि न त्यजेत्।
सर्वारम्भा हि दोषेण धूमेनाग्निरिवावृताः ।। ४८ ।।
असक्तबुद्धिः सर्वत्र जितात्मा विगतस्पृहः।
नैष्कर्म्यसिद्धिं परमां संन्यासेनाधिगच्छति ।। ४९ ।।
सिद्धिं प्राप्तो यथा ब्रह्म तथाप्नोति निबोध मे।
समासेनैव कौन्तेय निष्ठा ज्ञानस्य या परा ।। ५० ।।

51. “Gezegend met een puur intellect, het Innerlijke krachtig onder controle, met objecten van sensuele beloning zoals geluid verzakend, met zowel gekheid als revulsie vernietigd.”

52. “Dwalen in seclusie, slecht eten, met onderworpen geest, gesproken woord en lichaam, ononderbroken gegeven aan de yog van meditatie, stevig verzakend.”

53. “Opgeven van ontgoocheling, arrogantie van macht, slecht gehumeurd, en verkwistend, zonder bereiking, en met een geest in rust, is een man waard om een met God te worden”.

Verder wordt van zo’n aanbidder gezegd:

54. “In deze man met een sereen temperament die alle dingen gelijk ziet, die zich intens tot het Hoogste Wezen wendt, zonder grief, en naar niets hunkerend, is er een sterk geloof dat alles overschrijdt.”

Nu bevindt het geloof zich in de staat waar een resultaat kan ontstaan, namelijk, in de vorm van de verwezenlijking van God.

55. “Door zijn omvangrijk vertrouwen kent hij mijn essentie goed, wat binnen mijn bereik ligt, en kent dus mijn essentie, en wordt hij onmiddellijk een met mij.”

Het Hoogste Wezen wordt waargenomen op het ogenblik van de verwezenlijking en van zodra deze perceptie duidelijk wordt vindt hij zijn eigen Ziel gezegend met de attributen van God zelf:

बुद्ध्या विशुद्ध्या युक्तो धृत्यात्मानं नियम्य च ।
शब्दादीन्विषयांस्त्यक्त्वा रागद्वेषौ व्युदस्य च ।। ५१ ।।
विविक्तसेवी लघ्वाशी यतवाक्कायमानस: ।
ध्यानयोगपरो नित्यं वैराग्यं समुपाश्रित: ।। ५२ ।।
अहंकारं बलं दर्पं कामं क्रोधं परिग्रहम् ।
विमुच्य निर्मम: शान्तो ब्रह्मभूयाय कल्पते ।। ५३ ।।
ब्रह्मभूत: प्रसन्नात्मा न शोचति न काङ्क्षति ।
सम: सर्वेषु भूतेषु मद्भक्तिं लभते पराम् ।। ५४ ।।
भक्त्या मामभिजानाति यावान्यश्चास्मि तत्त्वत: ।
ततो मां तत्त्वतो ज्ञात्वा विशते तदनन्तरम् ।। ५५ ।।

dat zijn ziel-zoals God-onverwoestbaar, onsterfelijk, eeuwig en universeel is.

Krishn zei in Hoofdstuk 2 dat het Innerlijke reëel, eeuwig, permanent en vol van onsterfelijkheid is. Maar alleen zoekers hebben hem leren kennen met deze kwaliteiten. Dus wordt vanzelfsprekend de vraag gesteld wat met perceptie van de essentie bedoeld wordt. Er zijn velen die rationele tafels van vijf maken, oftewel vijfentwintig principes. Maar het verdict van Krishn over het probleem in Hoofdstuk 18 is tamelijk duidelijk, namelijk dat God de ene hoogste essentie is. En iemand die hem kent is de zoeker. Indien u de waarheid wenst te kennen en naar de essentie van God wilt zoeken, dan zijn contemplatie en aanbidding een onoverkomelijke noodzaak.

Hier, in de verzen 49 tot 55, heeft Yogeshwar Krishn uitdrukkelijk gesteld dat iemand ook op de weg der verzaking moet handelen. Zoals door hem beloofd, zal hij bondig uitleggen hoe door constante oefening van verzaking-door de Weg der Kennis-de aanbidder die vrij is van wens en bereiking, en die een rechtvaardige geest heeft, de hoogste staat van actieloosheid bereikt. Wanneer de ziekten van verwaandheid, brute kracht, lust, wrok, arrogantie-die iemand in de ravijnen van de natuur dwingen-zwakker worden, en deugden zoals niet binding, zelfbeheersing, vastberadenheid en medidatie-die iemand naar God leiden-volledig ontwikkeld en actief zijn, dan is de zoeker uitgerust om een te worden met het Hoogste Wezen. Het is die capaciteit die transcendentaal geloof genoemd wordt, en het is hiermee dat de aanbidder de ultieme realiteit leert kennen. Hij weet dan wat God is en, zijn goddelijke glories kennende, God, de Hoogste Geest, en het Innerlijke zijn allen substituten van elkaar. Door een van hen te kennen leren we ze allemaal kennen. Dit is de uiteindelijke verwezenlijking, de definitieve bevrijding, het uiteindelijk doel.

Dus is de Geeta ondubbelzinnig in zijn gezichtspunt dat zowel de Weg der Kennis (of de Weg der Verzaking) ofwel de Weg der Zelfloze Actie, de opgedragen daad-medidatie-bewandeld en voltooid moet worden om de hoogste staat van actieloosheid te bereiken.

Het belang van aanbidding en meditatie voor de aanbidder die aan alles verzaakt heeft is tot nu toe onderlijnd. En nu, door de idee van "devotie" te introduceren, worden hetzelfde gezegd voor de yogi die zelfloze actie ondernemen.

56. "Hoewel volledig aan actie gewijd, bereikt iemand die toevlucht in mij zoekt de eeuwigdurende, onverwoestbare, uiteindelijke zegening".

De daad die uitgevoerd moet worden is dezelfde-de opgedragen actie, de beoefening van yagya. En om dit te bereiken is zelfopoffering nodig.

57. "Eerlijk verzaken aan al uw daden voor mij, toevlucht zoeken in mij, en de yog der kennis omhelzen, moet u uw geest steeds op mij gericht houden."

Arjun wordt aangereden om al zijn acties eerlijk te voltooien-afhankelijk van waartoe hij in staat is-voor Krishn, in hem te rusten in plaats van zijn eigen eigenschappen af te hangen, toevlucht te vinden in hem, het gedrag van yog aan te nemen, en zijn geest altijd op hem te laten rusten. Zijn wijze is ook een eenheid, de beoefening van yagya, gebaseerd op de beperking van de aanvallende impulsen van de geest en van de gevoelens, de regeling van de inkomende en uitgaande ademhaling. Het resultaat is ook met de eeuwige God. Hetzelfde wordt in de volgende vers uitgewerkt.

58. "Door altijd op mij te rusten, zult u bevrijd worden van alle slechte eigenschappen en winsten, maar zult u vernietigd worden indien u uit arrogantie geen gevolg geeft aan mijn woorden."

सर्वकर्माण्यपि सदा कुर्वाणो मद्व्यपाश्रयः ।
मत्प्रसादादवाप्नोति शाश्वतं पदमव्ययम् ।। ५६ ।।
चेतसा सर्वकर्माणि मयि सन्यस्य मत्परः ।
बुद्धियोगमुपाश्रित्य मच्चितः सततं भव ।। ५७ ।।
मच्चित्तः सर्वदुर्गाणि मत्प्रसादात्तरिष्यसि ।
अथ चेत्त्वमहंकारान्न श्रोष्यसि विनङ्क्ष्यसि ।। ५८ ।।

Door altijd zijn geest op Krishn te richten zal Arjun de citadellen van de geest en van de gevoelens overwinnen. Zoals Goswami Tulsidas uitgelegd heeft, houden zelfs hemelse wezens die op de portalen van deze forten zitten de poorten gesloten wanneer briezen van vleselijk genot binnen waaien. De geest en de gevoelens zijn de kern en de onuitwisbare twijfels. Maar Arjun kan hen bestormen door zijn gedachten op alleen op God te richten. Anderzijds zal hij echter ondergaan en verlaten worden door het ultieme goede indien hij uit verwaandheid geen gevolg geeft aan de woorden van Krishn. Het punt wordt opnieuw bevestigd.

59. "Uw egoïstische houding om niet te vechten is zeker en vast een vergissing, want uw natuur zal u dwingen om de wapens in de oorlog op te nemen".

60. "Gebonden door uw natuurlijke roeping, zelfs tegen uw wil in, Oh zoon van Kunti, zult u de daad moeten ondernemen waarvoor u dergelijke afkeer heeft."

Zijn aangeboren afkeer om zich uit de strijd met de natuur terug te trekken zal Arjun dwingen om zijn taak op zich te nemen. Het onderwerp wordt hiermee gesloten en Krishn gaat verder over God.

61."Door alle levende dingen die een lichaam bestrijden te bedwingen-door zijn maya, Oh Arjun, rust God in de harten van alle wezens."

Maar indien God in onze harten leeft en zo kort bij ons is, waarom zijn we ons dan niet bewust van zijn aanwezigheid? Dit is zo omdat de tegenstelling die wij lichaam nomen door de macht van maya gedreven wordt, de universele onwetendheid of illusie waarmee we het onreële universum als reëel beschouwen,

---

यदहंकारमाश्रित्य न योत्स्य इति मन्यसे ।
मिथ्यैष व्यवसायस्ते प्रकृतिस्त्वां नियोक्षति ।। ५९ ।।
स्वभावजेन कौन्तेय निबद्धः स्वेन कर्मणा ।
कर्तुं नेच्छसि यन्मोहात् करिष्यस्यवशोऽपि तत् ।। ६० ।।
ईश्वरः सर्वभूतानां हृद्देशेऽर्जुन तिष्ठति ।
भ्रामयन्सर्वभूतानि यन्त्रारूढानि मायया ।। ६१ ।।

verschillend van de Hoogste Geest. Dus is dit fysieke mechanische een ernstige belemmering waardoor we van de ene naar de andere geboorte gaan. Waar kunnen we dan toevlucht of onderdak zoeken?

62."Zoek toevlucht met al uw hart, Oh Bharat, in die God met wiens gratie u de rust en de alomtegenwoordige, ultieme zegening zult bereiken."

Dus indien we moeten mediteren, dan moeten we dit binnen de sfeer van het hart doen. Wanneer we dit weten en toch op zoek zijn naar God in een tempel, moskee of kerk, dan verdoen we niets anders dan onze tijd. Desondanks, zoals al eerder gezegd, hebben deze plaatsen van formele aanbidding hun belang voor zoekers met een onpassende bewustzijn. Het hart is de echte toevlucht van God. Het is de melding van zelfs de Bhagwat Mahapuran: dat hoewel God alomtegenwoordig is, hij enkel verwezenlijkt wordt door meditatie in de sfeer van het hart.

63. "Dus heb ik u de kennis meegedeeld die de meest mysterieuze van alle leer is; aldus goed weerspiegeld op het geheel (en daarna) kunt u doen wat u wilt."

De wijsdom die Krishn overeengekomen is, is de waarheid; het markeert de sfeer waar de zoeker zijn zoektocht moet ondernemen; en het is ook het punt der bereiking. Toch is het harde feit dat God door gewone mensen niet waargenomen wordt. Krishn spreekt nu over de manier om dit probleem op te lossen.

64. "Luister opnieuw naar mijn zeer geheime woorden, inderdaad gelukkig, die ik tegen u ga zeggen omdat u mij zeer dierbaar bent".

Krishn probeert opnieuw om Arjun uitleg te geven. God staat altijd bij de zoeker, omdat hij hem zo dierbaar is. Arjun wordt door

---

तमेव शरणं गच्छ सर्वभावेन भारत।
तत्प्रसादात्परां शान्तिं स्थानं प्राप्स्यसि शाश्वतम्।। ६२।।
इति ते ज्ञानमाख्यातं गुह्याद्गुह्यतरं मया।
विमृश्यैतदशेषेण यथेच्छसि तथा कुरु।। ६३।।
सर्वगुह्यतमं भूय: श्रृणु मे परमं वच:।
इष्टोऽसि मे दृढमिति ततो वक्ष्यामि ते हितम्।। ६४।।

Krishn geliefd en de Heer kan hem niet genoeg zegenen. Hij zal zichzelf constant in vraag stellen voor het welzijn van zijn aanbidder. Maar wat is de gezegende onthulling die Krishn aan Arjun gaan mededelen?

65. "Ik zorg zeer goed voor u omdat u mij zo dierbaar bent, dat u mij moet bereiken indien u mij blijft herinneren, aanbidden en eerbiedig voor mij buigen."

Arjun werd eerder opgedragen om toevlucht te zoeken in God die in de sfeer van het hart dwaalt. En nu wordt hij opgedragen om toevlucht te zoeken onder Krishn. Hem wordt ook gezegd dat hij, om zijn heiligheid te vinden, hij opnieuw naar de zeer esoterische woorden van de Heer moet luisteren. Probeert Krishn niet om hierdoor mee te delen dat het toevlucht zoeken en vinden onder een nobele leraar onontbeerlijk is voor de zoeker die het spirituele pad bewandeld heeft? Krishn, een Yogeshwar, licht daarna Arjun over de weg van de echte overgave in.

66. "Treur niet, want ik zal u van alle zonden bevrijden indien u alle andere verplichtingen (dharm) verlaat en toevlucht zoekt bij mij alleen."

Arjun wordt aangeraden dat hij zich van de zorgen moet ontdoen over welke categorie doener hij is, of Brahmin of Kshatriya of Vaishya of Shudr, en toevlucht moet zoeken onder Krishn alleen. Door zo te doen zal hij van alle slechte invloeden bevrijd worden. De gekozen leraar zal de geleidelijke opname van de leerling in spiritueel gezien meer verfijnde staten verzekeren en hem van alle zonden bevrijden indien hij, in plaats van zich zorgen te maken over zijn positie op het pad der actie, hij-de leerling-toevlucht zoekt in zijn mentor, en naar niemand anders opkijkt dan naar zijn verwezenlijkte leraar. Alle wijsgeren hebben hetzelfde gezegd.

मन्मना भव मद्भक्तो मद्याजी मां नमस्कुरु।
मामेवैष्यसि सत्यं ते प्रतिजाने प्रियोऽसि मे।। ६५।।
सर्वधर्मान्परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज।
अहं त्वा सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुचः।। ६६।।

Wanneer er sprake is van een heilig schrift, kan het schijnen dat dit voor iedereen is, maar het is daadwerkelijk een "geheim leren" - zonder twijfel geheim omdat het enkel die mannen in staat stelt die spiritueel gezien uitgerust zijn om te studeren en ervan te profiteren. Arjun is dergelijke leerling en zo komt het dat Krishn hem zo ernstig instrueert. Nu behandelt Krishn zelf de beloningen van de leerling die het waard is.

67. "Dit (de Geeta) dat voor u uitgesproken werd mag nooit aan iemand onthuld worden die beroofd is van boetedoening, devotie en bereidheid om te luisteren, evenals voor de persoon die slecht over mij spreekt."

Krishn was een verwezenlijkte wijsgeer en, samen met aanbidders, moet hij ook het hoofd geboden hebben aan beledigingen. De Geeta is niet voor mensen die slecht over God spreken. Maar aan wie moet deze heilige kennis dan onthuld worden?

68. "De man die, met echte devotie voor mij, deze zeer geheime leerstof van mijn aanbidders meedeelt zal mij zonder twijfel bereiken."

Daarna spreekt Krishn over de man die de heilige kennis onteert.

69."Noch is er in de mensheid een uitvoerder die mij meer dierbaar is dan deze man, noch zal er iemand in de wereld zijn die mij meer dierbaar zal zijn dan deze man".

De man die de aanbidders van Krishn instrueert, Zielen die zich aan de Heer wijden, is de meest geliefde voor hem omdat hij de enige bron van goede krachten is-de enige hoofdweg die naar God leidt. Hij is de man die de mannen leert om het juiste pad te begaan.

इदं ते नातपस्काय नाभक्ताय कदाचन।
न चाशुश्रूषवे वाच्यं न च मां योऽभ्यसूयति।। ६७ ।।
य इमं परमं गुह्यं मद्भक्तेष्वभिधास्यति।
भक्तिं मयि परां कृत्वा मामेवैष्यत्यसंशय:।। ६८ ।।
न च तस्मान्मनुष्येषु कश्चिन्मे प्रियकृत्तम:।
भविता न च मे तस्मादन्य: प्रियतरो भुवि।। ६९ ।।

70."En ik geloof dat ik aanbeden zal worden door de yagya der kennis door iemand die een diepgaande studie van deze heilige dialoog tussen ons maakt".

De "yagya der kennis" is dat, het resultaat van wat wijsdom is. De natuur van deze wijsdom is eerder uitgewerkt. Deze wijsdom is het bewustzijn dat verkregen wordt samen met de directe perceptie van God. En het is met zo'n wijsdom, zo'n bewustzijn dat de toegewijde en vlijtige discipel van de Geeta Krishn zal aanbidden. Dit is iets waarvan de Heer zeer zeker is.

71. "Zelfs hij zal van zonden bevrijd worden die het gewoon hoort (de Geeta) met toewijding en zonder kwade wil, en hij zal de werelden van de rechtvaardigen waarborgen".

Zelfs door de instructie van de Geeta te beluisteren en zonder diep genoeg te graven om iemands hoog bestaan te verhogen, want ook hierdoor zullen zijn heilige voorschriften in de geest gegrift worden.

Krishn heeft dus in de verzen 67 tot 71 gezegd dat het geven van les over de Geeta aan de mannen die dit verdienen even vitaal als krachtige is om hen van het onverdiende verwijderd te houden. Aangezien zelfs het aanhoren van de heilige instructie van de Geeta de aanbidder motiveert om de vereiste inspanningen te doen, zal de man die het gewoon hoort eveneens Krishn bereiken, zeker en vast. Met betrekking tot de man die dit schrift propageert, is niemand anders dierbaarder voor de Heer dan deze man. De man die de Geeta bestudeert aanbidt Krishn door de yagya van de kennis. Echte kennis is wat voortspruit uit het proces dat yagya genoemd wordt. In de verzen die hier aanschouwd worden heeft de Heer dus de nadruk gelegd op de voordelen van studie, leren en het beluisteren van de Geeta.

अध्येष्यते च य इमं धर्म्यं संवादमावयो:।
ज्ञानयज्ञेन तेनाहमिष्ट: स्यामिति मे मति:।। ७०।।
श्रद्धावाननसूयश्च श्रृणुयादपि यो नर:।
सोऽपि मुक्त: शुभाँल्लोकान्प्राप्नुयात्पुण्यकर्मणाम्।। ७१।।

Nu, op het eind, vraagt hij Arjun of hij zijn woorden begrepen en geassimileerd heeft.

72."Heb jij, Oh Parth, intensief naar mijn woorden geluisterd en, Oh Dhananjay, is uw desillusie, geboren uit onwetendheid, opgelost?"

73. "Arjun zei, "Aangezien mijn onwetendheid door uw gratie opgelost is, Oh Achyut, en ik alles gerecupereerd heb, ben ik vrij van twijfel en zal ik uw voorschrift volgen".

"Achyut! Omwille van Uw gratie, is mijn passie vernietigd, ik heb mijn geheugen herwonnen, ik ben consistent, beroofd van twijfels en steeds klaar om uw bevelen op te volgen". Terwijl Arjun, toen hij beide legers bekeek, perplex stond. Hij bidt "Govinda! Hoe kunnen wij gelukkig zijn na de vernietiging van onze eigen verwanten? Familietraditie zal vernietigd worden omwille van zo'n oorlog, er zullen weinig offeranden zijn zoals rijstkoekjes enzovoort, en er zullen slachtpartijen in de verschillende kasten plaatsvinden. Wij, die wijs zijn, zijn toch bereik om een zonde te begaan. Waarom vinden wij geen manier om deze zonden niet te begaan? Laat de gewapende Kaurava mij doden, ik, een ongewapende man, in de oorlog en dat de dood glorieus moge zijn. Govinda, ik trek niet ten oorlog." Toen hij dit zei, zal hij op de rug van de wagen.

Arjun benadrukte dus in de Geeta voor Yogeshwar Krishn een reeks grote en kleine vragen. Zoals in hoofdstuk 2 vers 7, "Kunt u mij aub mij deze praktijk der aanbidding vertellen waardoor ik het Absolute goede kan bereiken". In hoofdstuk 2 vers 54, "Wat zijn de attributen van een verlichte wijsgeer?". In vers 1 van hoofdstuk 3, "Indien volgens u de Weg der Kennis beter is, waarom draagt u mij dan op om deze verschrikkelijke daden te doen?" In vers 36 van hoofdstuk 3, "Zelfs zonder wijsheid, zonder leiding, begaat een man zonden?" Invers 4 van hoofdstuk 4, "Uw geboorte is recent,

---

अर्जुन उवाच: कच्चिदेतच्छ्रुतं पार्थ त्वयैकाग्रेण चेतसा।
कच्चिदज्ञानसम्मोह: प्रनष्टस्ते धनंजय।। ७२ ।।
नष्टो मोह: स्मृतिर्लब्धा त्वत्प्रसादान्मयाच्युत।
स्थितोऽस्मि गतसन्देह: करिष्ये वचनं तव।। ७३ ।।

terwijl de Zon lange tijd geleden geboren werd, hoe kan ik dan geloven dat u yog aan de Zon in een ver verleden onderwezen hebt, in het begin van deze kalp?" In Vers 1 van hoofdstuk 5, "Soms prijst u de verzaking, de weg der kennis, en andere keren ondersteunt u de Weg der Zelfloze Actie. Zeg me eens en voor altijd welke de uiteindelijke weg is, waardoor ik het Absolute goede bereiken kan". In vers 35 van hoofdstuk 6, "De geest is zeer zwak. Met kleine inspanningen, wat zou dit dan zijn?" In de verzen 1 en 2 van hoofdstuk 8. "Govinda, wie is dat Hoogste Wezen, die u beschreven hebt? Wat is de religieuze kennis? Wat zijn Heren van goden en de Heer van het wezen? Wie is de Heer der opoffering in dit lichaam? Wat is die actie? Hoe wordt u uiteindelijk gekend?" Hij stelt dus zeven vragen. In vers 17 van hoofdstuk 10 heeft Arjun nieuwsgierigheid getoond toen hij vroeg, "Terwijl constant gemediteerd wordt, door welke gevoelens (emoties) moet ik u dan herinneren?" In vers 4 van hoofdstuk 11 bidt hij als volgt, "Ik verlang de pracht te zien die door u beschreven is." In vers 1 van hoofdstuk 12, "Wie is de hoogste leraar van Yoga onder de aanbidders die u goed aanbidden en de mannen die het onvergankelijke, onuitgesproken Hoogste Wezen aanbidden?" In vers 21 van hoofdstuk 14, "Een man die de drie natuurlijke modi overschreden heeft is bevrijd van karakter en hoe kan een man deze drie modi overschrijden?" In vers 1 van hoofdstuk 17, "Wat zou het lot van een persoon zijn die zich aan yagya wijdt, maar die de procedure niet volgt zoals door de schriften vastgelegd?" En in vers 1 van hoofdstuk 18, "Oh", almachtig gewapende! Ik verlang ernaar om separaat en individueel alles over de natuur van verlichting en verzaking te leren!"

Dus, doorheen de Geeta, stelt Arjun vragen (de esoterische geheimen die niet door hem gevraagd konden worden werden door de Heer zelf onthuld). Van zodra zijn twijfels verdwenen waren, was hij bevrijd van het stellen van vragen en zei, "Govinda! Nu ben ik klaar om uw aanwijzingen te volgen". In werkelijkheid waren de gestelde vragen voor het welzijn van de hele mensheid en niet alleen voor Arjun. Zonder antwoord op deze vragen kan geen enkele

zoeker voorwaarts gaan op het pad van het hoogste goed. Daarom, om het een man mogelijk te maken om een verlichte guru te gehoorzamen en om op het pad van het hoogste goed voort te schrijden, is het nodig dat iemand alle instructies van de Geeta moet leren. Arjun was ontgoocheld en tevreden dat al zijn vragen beantwoord werden, en dat zijn twijfels verdwenen waren.

In Hoofdstuk 11, nadat hij zijn kosmische vorm onthuld had, zei Krishn in de vierenveertigste vers: "Oh Arjun – een aanbidder kan direct deze vorm van mij weten, zijn essentie verwerven, en zelfs een met hem worden door de totale en onvoorwaardelijke toewijding." En precies nu heeft hij hem gevraagd of hij zijn desillusie kwijt is. Arjun antwoordt dat zijn onwetendheid vernietigd en dat zijn begrip hersteld is. Nu zal hij handelen zoals Krishn dat wil. De bevrijding van Arjun moet samen met zijn verwezenlijking komen. Hij is inderdaad geworden wat hij moest worden. Maar het schrift is bedoeld voor de nakomelingen en de Geeta is hier voor iedereen van ons.

74. "Sanjay zei, Dus heb ik de mysterieuze en subtiele dialoog van Vasudeo en de wijsgeergelijke Arjun gehoord".

Sanjay beschouwt Krishn als een meester van yog-iemand die een yogi zelf is, en die ook bevrucht is met de gift van yog aan anderen te instrueren.

75. "Het is door de zegening van de zeer vereerde Vyas dat ik deze zeer belangrijke, zeer mysterieuze yog gehoord heb, direct door de Heer van yog Krishn zelf uitgesproken."

Sanjay beschouwt Krishn als een meester van yog-iemand die een yogi zelf is, en die ook bevrucht is met de gift van yog aan anderen te instrueren.

संजय उवाच: इत्यहं वासुदेवस्य पार्थस्य च महात्मनः ।
संवादमिममश्रौषमद्भुतं रोमहर्षणम् ।। ७४ ।।
व्यासप्रसादाच्छ्रुतवानेतद्गुह्यमहं परम् ।
योगं योगेश्वरात्कृष्णात्साक्षात्कथयतः स्वयम् ।। ७५ ।।

76. " De verzameling van aangename en schitterende colloquia tussen Keshav en Arjun bezorgt mij, Oh Koning (Dhritrashtr), telkens weer veel vreugde".

Ook wij kunnen de zegening van Sanjay ervaren indien wij ons de heilige dialoog perfect herinneren. Sanjay herinnert zich dan de fantastische inhoud hiervan.

77. "Door het verbazende zicht van de Heer telkens weer te herinneren, Oh Koning, ben ik verloren en verbaasd."

Het snappen van Sanjay kan natuurlijk ook van ons zijn, indien wij onze geesten constant op het aspect van het gewenste einde houden.

Dit brengt ons bij de laatste vers van de Geeta waarin Sanjay zijn conclusie geeft.

78. "Geluk, overwinning, uitmuntendheid, en de constante wijsdom overheersen daar waar de Heer Krishn en de nobele zoeker Arjun zijn: dat is mijn overtuiging".

De bedoelde contemplatie en sterke beheersing van de gevoelens zijn Arjuns boog-de legendarische Gandeev. Zo gebeurt het dat Arjun een wijsgeer is die mediteert. Dus telkens wanneer Yogeshwar Krishn en hij samen zijn, is er sprake van triomf waarna er geen verlies is, de uitmuntendheid van God, en de wilskracht die iemand in staat stelt om constant in deze inconstante wereld te zijn. Zo is het weloverwogen oordeel van Sanjay, van de zoeker die over een hemelse visie beschikt.

राजन्संस्मृत्य संस्मृत्य संवादमिममद्भुतम् ।
केशवार्जुनयो: पुण्यं हृष्यामि च मुहुर्मुहु: ।। ७६ ।।
तच्च संस्मृत्य संस्मृत्य रूपमत्यद्भुतं हरे: ।
विस्मयो मे महान् राजन्हृष्यामि च पुन: पुन: ।। ७७ ।।
यत्र योगेश्वर: कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धर: ।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ।। ७८ ।।

De grote zoeker Arjun is niet langer onder ons. Maar waren de constante wijsdom en de glorie die met spirituele overwinning komt voor hem alleen? De Geeta is een dramatisatie van een historische gebeurtenis die tot een bepaalde periode hoorde, namelijk het tijdperk dat bekend is als Dwapar. Dit betekent echter niet dat de realisatie van Arjun van de waarheid van God ten einde liep. Yogeshwar Krishn heeft ons herhaaldelijk ervan verzekerd dat hij in de sfeer van het hart rust. Hij bestaat binnen iedereen van ons. Hij is ook in u. Arjun is een symbool van devotie, wat enkel een andere naam voor de neiging van de geest en de toewijding aan het gewenste doel is. Indien een aanbidder over dergelijke devotie beschikt, zal de eeuwige triomf over de duivelse eigenschappen van natuur verzekerd zijn. Met dergelijke devotie moet er altijd een constante wijsheid zijn. In plaats van tot een bepaalde plaats, tijd of individu beperkt te zijn, zijn deze verwezenlijkingen universeel-voor altijd. Zolang er wezens zijn, moet God in hun harten dwalen en moet de Ziel ongeduldig naar het Hoogste Wezen hunkeren, en de man die zich met passie aan God wijdt zal Arjuns status bereiken. Iedereen van ons kan daarom met hoop naar de ultieme zegening van de directe perceptie van God kijken.

In het begin van het achttiende en laatste hoofdstuk van de Geeta wenst Arjun ingelicht te worden over de gelijkaardigheid en het verschil tussen verlichting en verzaking. Als antwoord op zijn vraag citeert Krishn vier overheersende eigenschappen. Terwijl vele wijsgeren het verlaten van alle actie als verzaking omschrijven, gebruiken verschillende anderen de term om het opgeven van de gewenste actie te omschrijven. Vele scholieren spreken over het verzaken aan alle daden aangezien zij zwak zijn, maar anderen zijn ervan overtuigd dat daden zoals yagya, boetedoening, en medeleven niet verlicht mogen worden. Een van deze overtuigingen was terecht, en Krishn heeft een gelijkaardig oordeel uitgesproken, want yagya, boetedoening en medeleven mogen nooit verzaakt

worden, want zij helpen mannen bij de uitvoering van hun taak. Zo'n verzaking is perfect.? Maar verlichting met een wens naar winst is gevuld door passie en morele blindheid; en het is zeker en vast kwaadaardig wanneer aan de voorgeschreven daad verzaakt wordt omwille van zelfontgoocheling. Verzaking is het kroonpunt van ontmoediging. De uitvoering van de opgedragen taak en het resultaat van meditatie zijn inderdaad deugdzaam, terwijl sensueel genot een resultaat van zwakheid is. En het genot waarin er geen enkel vooruitzicht is van de ultieme eenmaking met God komt zonder twijfel voort uit onwetendheid.

Alle daden, al dan niet in overeenstemming met de schriften uitgevoerd, worden door vijf oorzaken gedreven: de geest die de uitvoerder is, de verschillende agenten waarmee een daad uitgevoerd wordt, de talrijke wensen die niet vervuld kunnen worden, de onontbeerlijke kracht die ons recht houdt, en de vooruitziendheid-de beloningen en niet beloningen die uit de daden van vorige geboorten afkomstig zijn. Dit zijn de vijf oorzaken die alle acties beïnvloeden. Onverminderd dit alles zijn er echter mannen die geloven dat de perfecte God de uitvoerder is. Dergelijke mannen zijn zonder twijfel niet rijp en zich niet bewust van de waarheid. Maar, terwijl Krishn in het hoofdstuk bevestigt dat God niet handelt, heeft hij Arjun ook eerder opgevorderd om hem te helpen aangezien hij (de Heer Krishn) de persoon is die handelt en bepaalt.

Krishns ware boodschap heeft betrekking op de zwaartekracht die de natuur van de man scheidt. Zolang een man in de natuur leeft wordt hij door maya beheerst, de "goddelijke samenvoeging" van God, en de moeder van alle materiële objecten. Maar van zodra hij boven de natuur komt en zichzelf opgeeft tot de uiteindelijke bevrijding komt hij onder de heerschappij van God die nu in zijn hart komt zoals een menner. Arjun hoort bij de categorie van dergelijke mannen en Sanjay eveneens. Voor anderen is er ook de voorgeschreven weg waarmee zij zich vrij kunnen

maken van de krachtige aantrekking van de natuur. De fase die hierop volgt is de fase waarin de leidinggevende impulsen van God zelf komen. De impetus voor de opgedragen actie komt voort uit de samenstroming van alle wetende wijsgeren, de juiste manier om kennis te vergaren, en het Hoogste Wezen dat het ene object is dat gekend moet zijn. Dus het gaat om een essentiële eis voor de zoeker om een wijsgeer als zijn leraar-mentor te nemen.

Voor de vierde keer in de Geeta, verwijst Krishn in het hoofdstuk ook naar de viervoudige rangschikking van mannen in categorieën (varn). Daden die de Geest in staat stellen om een met God te worden, zoals de beheersing van de gevoelens, beperken de geest, de intentie, de instelling van het lichaam, de gesproken taal, enzovoort. De verzorging van de gevoelens en de stimulering van spirituele veelvoud zijn aangeboren plichten van de Vaishya klasse, terwijl de behoeften voor de spirituele volgelingen de zogenaamde Shudr klasse is. In plaats van naar een bepaalde klasse of stam te verwijzen, betekent “Shudr” enkel en alleen de onverlichte man-de man die mediteert gedurende twee uur zonder zich ook maar zelfs tien minuten even te ontspannen. Het is waar dat zijn lichaam zonder beweging is, maar de geest werkt ondertussen permanent en krachtig.

Dit hoofdstuk geeft ook uitleg over de natuur der verzaking. De verlating is verzaking. Zich gewoon op een bepaald punt richten is geen verzaking. Absorptie in de opgedragen daad, terwijl een leven van seclusie geleid wordt, met een echte positieve evaluatie van de sterkte van de zelfovergave is onvermijdbaar. Verzaking is de benaming voor het verlaten van alle actie samen met verbruik, en is aldus een synoniem voor de uiteindelijke beloning.

Dit is het hoogtepunt van de verzaking.

Aldus eindigt het Achttiende Hoofdstuk, in de Upanishad van de Shreemad Bhagwad Geeta, over de Kennis van de Hoogste Geest, de Wetenschap van Yog, en de Dialoog tussen

Krishn en Arjun, met de volgende titel:

'Sanyas Yog," of'Het Juk van Verstoting'.

Aldus eindigt de uiteenzetting van Shami Adgadanand van het Achttiende Hoofdstuk van de Shreemad Bhagwad Geeta in 'Yatharth Geeta'

HARI OM TAT SAT

SAMENVATTING

Onderzoekers vertonen frequent de neiging om op iets nieuws te stoten. Maar de waarheid is natuurlijk de waarheid. Het is noch nieuw, noch oud. Verse thema's die in de kranten vermeld worden zijn enkel en alleen tijdelijke evenementen die op een bepaalde dag plaatsvinden en die de volgende dag al verdwenen zijn. Maar aangezien waarheid onveranderbaar en permanent is, is het altijd wat het is. Indien men waagt het het te veranderen of te wijzigen dan heeft men duidelijk de waarheid niet gekend. Dus kunnen alle wijsgeren die het pad der zoektocht bewandeld en die het hoogste doel bereikt hebben kunnen alleen maar dezelfde waarheid verkondigen. Dus scheppen zij geen verschilt tussen man en vrouw. Iemand die dit probeert kent duidelijk de waarheid niet. Wat Krishn in de Geeta onthuld heeft is hetzelfde als wat wijsgeren voor hem al wisten en wat wijsgeren die ha hem komen zullen bespreken.

WIJSGEREN beleggen en vergroten het gelukzalige pad door misverstanden en blinde gebruiken uit te weg te ruimen die enkel en alleen voor bepaalde onwetende mensen waar zijn. Dit was een vitale noodzaak vanaf het begin, want er komen vele verschillende wegen in de loop van de tijd. Dus, zoals dit ook het geval is voor de misleidende waarheid, blijkt dat het bijna onmogelijk is om een onderscheid te maken tussen realiteit en perceptie. Maar aangezien verwezenlijkte wijsgeren in de essentie rusten kunnen zij wegen herkennen die hiervan afwijken. Zij zijn in staat om de waarheid in een definitieve vorm weer te geven en om andere mannen op te dragen om deze weg te volgen. Dit is wat zoekers-profeten-Ram, Mahabir, Buddh, Jesus en Mohamed-gedaan hebben. En zo was dit ook het geval voor meer recente

Tulsidas, Kabir en Guro Nanak. Jammer genoeg echter, nadat een wijsgeer de wereld verlaten heeft, in plaats van het door hem getoonde pad te volgen, beginnen zijn aanbidders geleidelijk aan dergelijke fysieke objecten te vereren en te aanbidden zoals hun geboorteplaatsen of overlijdensplaatsen of de plaatsen die zij tijdens hun leven bezocht hebben. Met andere woorden, zij gaan de grote Ziel idoliseren. Hun herinnering aan de wijsgeer is inderdaad scherp en sterk in het begin, maar verwezen in de loop van de tijd, en mannen worden meer en meer misleid, met stomme, irrationale praktijken tot gevolg.

Vele dergelijke misleide gebruiken, die claimen de waarheid in te houden, hebben ook in het tijdperk van Yogeshwar Krishn gebloeid. Hij was een verwezenlijkte wijsgeer die de hoogste spirituele realiteit waargenomen heeft, en stelde de verkeerde geloven tegenover zijn eigen gedachten en verplichtte de mannen om terug te keren naar het pad der rechtvaardigheid. Zegt hij niet tegen Arjun in de zestiende vers van Hoofdstuk 2 dat "Het onreële heeft geen wezen en het reële heeft geen niet-wezen., en de waarheid van beide is ook gezien door mannen die de realiteit kennen?" Het onreële heeft geen bestaan terwijl het reële anderzijds nooit niet-bestaande is. Krishn geeft tegelijkertijd ook toe dat hij dit niet zegt als een incarnatie van God; hij zegt alleen wat ook door andere wijsgeren erkend werd die de waarheid van de identiteit van de Ziel met de alomtegenwoordige Hoogste Geest verwezenlijkt hebben. Zij boodschap over het menselijke lichaam als een sfeer van actie (kshter) en van de man die spiritueel gezien tweehandig wordt door het te onderwerpen (kshtetragya) is akin voor wat al zo dikwijls door andere grote mannen vermeld werd. Door deze essentie van verlichting en verzaking in Hoofdstuk 18 te onderlijnen, beschrijft Krishn een van de vier verschillende gedachten van die periode en verdedigt dit.

Aangezien waarheid een, eeuwig en veranderloos is, zoals een gezegde ALLE WIJSGEREN ZIJN EEN. Krishn onthult aan Arjun in Hoofdstuk 4 dat het hij was die de eeuwige yog Vivaswat, de Zonne-

god, geleerd had. Maar hoe zijn we-zoals Arjun-in staat om hieraan geloof te hechten? Vivaswat werd geboren in het verre, obscure verleden, terwijl Krishn recent geboren is-een tijd die men zich nog herinnert. Krishn lost de twijfels van Arjun op door hem te vertellen dat zij allen talrijke geboorten ondergaan hebben. Maar terwijl mannen zoals Arjun, die hun zoektocht nog niet ten einde gebracht hebben, zich niet bewust zijn van hun vorige geboorten, herinnert Krishn die zijn Innerlijke behouden heeft en die de onverklaarbare God verwezenlijkt heeft hen goed. Dat is de reden waarom hij een Yogeshwar is! De staat die hij bereikt heeft is daarom onuitwisbaar en onvergankelijk.Telkens wanneer de spirituele oefening die iemand met God in verbinding brengt in gang gezet werd, werd het begonnen door een bepaalde verlichte heilige- een Ram of een Zarathaustra. De waarheden die Krishn in de Geeta opsomt hebben ook de leer van zoekers zoals Jesus, Mohammed en Guru Nanak in latere tijden beïnvloed.

Dus behoren alle wijsgeren tot een broederschap. Zij komen op hetzelfde punt samen door hun perceptie van de realiteit van God. Het ultieme doel dat zij bereiken is hetzelfde. Er zijn veel wijsgeren die samen op het pad der verwezenlijking gaan, maar de ultieme zegening die zij bereiken is dezelfde indien het proces van hun aanbidding met succes beëindigd wordt. Na de verwezenlijking bestaan zij als pure, onveranderbare Zielen, terwijl hun lichamen loutere zoekers worden. We deze staat van verlichte mensheid bereikt heeft is een Yogeshwar, een Heer van Yog (eenheid).

Zoals alle anderen moet een wijsgeer ergens geboren worden. Maar of dergelijk individu in het Oosten of in het Westen geboren wordt, samen met ras of kleur, bij volgelingen van een bestaand geloof of bij barbaarse stammen, rijk of arm, doet er niet toe, de wijsgeer wordt niet beïnvloed door bestaande tradities van de mensen waaronder hij of zij geboren wordt. Een wijsgeer beschouwt God als zijn ultieme doel, legt zijn weg naar hem, en wordt uiteindelijk dat wat het Hoogste Wezen is. Dus kan er geen verschil gemaakt

worden tussen kaste, klasse, kleur of rijdkom bij de leer van de verwezenlijkte wijsgeer. Een wijsgeer verliest het fysieke verschil der geslachten, mannelijk of vrouwelijk, uit het oog. Voor verlichte personen, zoals in de zestiende vers van Hoofdstuk 15 uitgelegd, zijn er slechts twee soorten wezens in de hele wereld, de sterfelijke en de onsterfelijke. Terwijl de lichamen van alle wezens vernietigbaar zijn, zijn de Zielen onvergankelijk.

Dus is het jammer dat discipelen van wijsgeren, in latere tijden, hun eigen, scherp afgebakende geloof en dogma's verdelen. Terwijl de volgelingen van een van deze wijsgeren zichzelf Joden noemen, noemen anderen zich Christenen of Moslims of Hindus. Een wijsgeer houdt zich niet met dergelijke benamingen en scheidingen bezig, want dergelijke persoon staat boven gemeenschap en kaste. Hij of zij is enkel een zoeker-een ziel van verlichting en verwezenlijking, en alle pogingen om dit met de sociale instelling te mengen is een fout.

Geen enkele wijsgeer-leraar is daarom dergelijk individu die gestraft of waarover slecht gesproken moet worden, onafhankelijk van waar zij geboren zijn of bestaande scheidingen waarvan hun geloof het slachtoffer kan worden. De verwezenlijkte wijsgeer is objectief en door dergelijke persoon te beledigen, beledigen we alleen maar de alomtegenwoordige God die in ons rust, verwijderen wij ons van hem, en kwetsen wij het Innerlijke. Een verwezenlijkte wijsgeer is dus de enige zeer ernstige goeddoener die wij in de wereld hebben. Door kennis bezeten kan de wijsgeer alleen het hoogste goed voor ons verzekeren. Dus bestaat onze voornaamste taak erin goedwil te scheppen en te behouden voor hem of haar, en kunnen we ons enkel zelf duperen indien wij ons van dit gevoel van vriendelijkheid en eerbieding ontdoen.

Een ernstig en langdurig probleem in India, PROSELIZITATIE, de verandering van het ene religieuze geloof naar het andere-heeft zo irrationele en gewelddadige gevoelens geschapen dat dit vandaag een ernstige bedreiging vormt voor het bestaan van het land. Daarom is het noodzakelijk om het probleem op objectieve

wijze en met een open geest aan te pakken, zodat wij een duidelijke greep op de oorsprong en implicaties kunnen krijgen. De vragen waarop een antwoord gegeven moet worden zijn: Wie heeft de schuld voor onze grote veranderingen? Op welke wijze zijn deze mensen in staat geweest om beter of slechter te zijn dan de mensen die zij omgevormd hebben? Aangezien God de enige echte waarheid is, is dharm ook enig en universeel, maar is dat dat echt mogelijk voor mannen om van het ene naar het andere geloof te veranderen? Hebben zij een andere God door gewoon hun naam en levenswijze te veranderen?

Deze poselizitatie heeft een zo ernstige invloed gehad op het land dat terecht trots kan zijn op het feit dat zij de wieg van de eeuwige waarheid geweest is - de Sanatan Dharm - dat het een schande is voor iedereen die hierbij betrokken is. Maar dit is niet genoeg en we moeten de omstandigheden die India vandaag de dag zover gebracht hebben zorgvuldig onderzoeken.

Ontgoochelingen zijn zo sterk geworden in de tijd van de Moslim invasies in de Middeleeuwen dat Hindus echt gingen geloven dat zij hun dharm zouden verliezen indien zij enkel een handvol rijst zouden eten of een mondvol water uit de handen van een vreemdeling zouden aanvaarden. Overtuigd dat zij van hun dharm ontdaan waren, pleegden duizenden Hindus zelfmoor. Zij wisten heel goed hoe zij voor hun dharm moesten sterven, maar zij waren er zich niet bewust van alles wat dharm was. Er was geen enkel bewustzijn over hoe de eeuwige, onvergankelijke Ziel, onbezoedeld door materiële objecten, konden sterven door louter een aanraking. Zelfs fysieke lichamen worden door het ene of het andere wapen gedood, maar Hindus werden dikwijls door een loutere aanraking van hun dharm ontdaan. Het was echte zeker en vast niet dharm dat vernietigd werd. Wat echt te zien had met vernietiging van gewoonweg een reeks misverstanden. Mugisuddin, de kaji van Bayana, kondigde een nieuwe wet af tijdens het koningrijk van Feroze Tughlaq die zei dat Moslims het recht hadden om in een Hindu mond te spuwen omdat de Hindu niet in zichzelf geloofde

en hij hierdoor vervloekt zou worden. Mugisuddin had hier niet helemaal ongelijk. Indien in een mond spuwen enkel een Hindu tot de Islam zou kunnen overhalen, dan zou dit voor duizenden gelden indien in bronnen gespuwd zou worden. De echte tiran van het tijdperk was dus niet de vreemde veroveraar, maar de Hindu gemeenschap zelf.

Hebben zij die omgevormd werden dan dharm gekregen, zo kunnen we ons afvragen? Omvorming van de ene naar de andere levenswijze is niet dharm. Bovendien waren deze mannen evenmin dharm mannen. In hun hart waren zij zelfs nog grotere slachtoffers van bepaalde misopvattingen. En het was met dit feit in de achtergrond dat onwetende Hindus hieraan ten prooi vielen. Om achtergestelde en onwetende stammen te hervormen had Mohammed een framework van sociale wetten vastgelegd om huwelijk, scheiding, erfenis, lenen en leven, gebruik, bewijzen, eed, werk en wonen, en gedrag te regelen. Hij had ook verlaten, overspel en dergelijke, stelen, verdovende middelen, spelen en bepaalde soorten niet passende huwelijken verboden. Maar in plaats van dharm te zijn, waren al deze maatregelen enkel een poging om een welbepaald soort sociale organisatie op poten te stellen waarmee de profeet getracht had om de lust beogende maatschappij van zijn tijd op zijn eigen leer te richten.

Maar terwijl er altijd voorkeur gegeven werd aan dit aspect van Mohammeds leer, wordt heel weinig verteld over zijn concept van dharm. Hij heeft vastgelegd dat Allah de man moet onderwijzen. Hoeveel mensen kunnen met het hand op het hart beweren dat zij volgens dit ideaal geleefd hebben? Mohammed zei dat de man die niemand pijn doet, zelfs geen beest, in staat is om de stem van God te horen. Dit werd voor alle plaatsen en alle tijden gezegd. Maar de volgelingen van de profeet hebben de inhoud van het decreet volledig veranderd door een unieke positie aan de Grote Moskee in Mekka toe te kennen: het is hier dat iemand een stuk gras moet plukken, en geen beest slachten, noch iemand pijn moet berokkenen. Dus moeten ook Moslims in hun eigen vallen gevallen

zijn door te dikwijls te vergeten dat de Grote Moskee enkel een monument is, en dat in de plaats hiervan de heilige herinnering aan de Profeet in stand gehouden moet worden.

Onder andere werd de echte inhoud van de Islam begrepen door Tabrej, door Mansour, door Igbal. Maar zij werden door religieuze fanatici opgeofferd en afgeslacht. En dus werd Socrates vergiftigd, zogezegd omdat hij samenspande om mensen tot het atheïsme te bekeren. Omdat Jesus zelfs over de Sabbath sprak en de blinden deed zien, werd dezelfde aanklacht tegen hem ingediend en werd hij gekruisigd. In India zijn zelfs vandaag nog mensen, die hun bestaan in een plaats van aanbidding verdienen, een religieuze orde of sekte, of een pelgrimsoord, zeer afkerig wanneer een wijsgeer over realiteit spreekt. Zij kunnen zich enkel tegenover de waarheid stellen en niets anders doen omdat zij dit als een bedreiging voor hun leven voelen. Zoals de vervolgers van Socrates en Jesus hebben zogenaamde religieuze mensen ofwel vergeten ofwel opzettelijk verdrongen waarom een bepaalde heilige herinneren in een ver verleden in een monument bewaard werd.

Wijsgeren zijn vertrouwd met alle soorten gedrag-extern en intern, praktisch en spiritueel, en ook van werelds gedrag en het ideale gedrag vastgelegd door schriften, want zonder dergelijke omvangrijke kennis kunnen zij geen wetten vormen om het sociale leven en het gedrag te regelen. Vashisth, Shukracharya, Yogeshwa Krishn zelf, Mahatma Buddh, Moses, Jesus, Mohamed, Sant Ramdas, Dayanand, en honderden andere wijsgeren zoals hen hebben hetzelfde gedaan. Maar hun sociale, wereldse voorschriften zijn de beste wanneer ze tijdelijk zijn.

Wijsgeren treden als WETGEVERS op en zij hebben zichzelf gevormd om het sociale kwaad uit te roeien. De aanbidding van de Hoogste Geest in een sfeer van verzaking kan niet mogelijk zijn indien deze kwade geesten niet geëlimineerd worden. Bovendien moeten bepaalde "voorwaard" geschapen worden om mannen te plezieren, die te dik worden in de wereld, waardoor zij zich dan bewust kunnen worden van de waarheid. Maar de sociale

orde die wijsgeren beoogd hebben om dit te bereiken en de woorden die zij gebruikt hebben om deze orde te formuleren betekenen geen dharm. Zij hebben alleen betrekking op de noden van de mensen gedurende een eeuw of twee en worden als precedenten gedurende enkele eeuwen meer aangehaald, maar zij worden zeker en vast levenloos met de intrede van nieuwe eisen in de loop van een millennium of hoogstens twee. Het zwaard was een essentieel item van de krijgsorganisatie die door Guru Gobind Sing voor de Sikhs vastgelegd werd. Maar wat is de geldigheid van het dragen van een zwaard in de veranderde omstandigheden van vandaag? Jesus reed op ezels en hij verbood zijn discipelen om zelfs te stelen. Maar wat hij ook moge gezegd hebben over deze simpele wezens is vandaag irrelevant omdat de mensen in de hele wereld nog maar zelden ezels als transportmiddel gebruiken. Op dezelfde wijze probeerde Yogeshwar Krishn om een bepaalde orde op te leggen die gebaseerd was op werken zoals de Mahabharat en de Bhagwat. Samen hiermee geven deze werken echter ook de ultieme realiteit weer-de spirituele essentie-van tijd tot tijd. En we zullen zeker en vast er niet in slagen om zowel het sociale aspect als de waarheid te begrijpen indien we de voorschriften voor het bereiken van de uiteindelijke verwezenlijking met de sociale bepalingen mengen. Volgelingen worden jammer genoeg meer getrokken door de sociale, wereldse bepalingen die zij al zeer snel aannemen. En zij zijn zich er niet van bewust dat hierdoor zij in feite alleen de rechtvaardige en ware actie verstoren die verwezenlijkte wijsgeren aanbevolen hebben, waardoor dan weer vele vormen van ontgoocheling ontstaan. Vooroordelen-geboren uit onwetendheid-zijn gegroeid en blijven bestaan met betrekking tot alle heilige boeken, of het nu om Ved, de Ramayan, de Mahabharat, de Bijbel of de Koran gaat.

De voornaamste zorg van wijsgeren is KSHETR-de sfeer van de interne actie. Er wordt dikwijls gezegd dat er twee soorten actiesferen zijn, extern en intern. Maar dit is niet waar voor een wijsgeer. Hij spreekt alleen van een sfeer, hoewel luisteraars hem op verschillende wijze kunnen interpreteren in overeenstemming

met hun eigen individuele neigingen. Het is zo dat een uitspraak verschillende implicaties krijgt. Maar de Ziel die de staat van Krishn bereikt heeft door zich geleidelijk aan een weg te banen op het pad der aanbidding houdt in wat door de Heer zelf waargenomen werd. Hij alleen herkent de tekenen die in de Geeta gegeven worden en weet welke realiteit de Yogeshwar wilde zeggen.

Geen enkele vers in de hele behandeling van het thema van de revelatie heeft betrekking op fenomenen van het externe leven. Wij weten allen wat we eten en hoe we ons moeten kleden. Door tijd, plaats, en omstandigheid bepaald, variaties in de levenswijze, beweringen en bepalingen die het sociale gedrag regelen zijn een gift van de natuur. Dus welke voorschriften zou Krishn voor hen kunnen maken? Indien bepaalde maatschappijen polygamie aanvaarden omdat er meer meisjes dan jongens zijn dan accepteren anderen polyandrie omdat er minder meisjes zijn. Welke wetten zou Krishn hiervoor kunnen formuleren? Bepaalde onderbevolkte naties vorderen hun onderdanen op om zoveel mogelijk kinderen te krijgen en belonen hen hiervoor. In het Vedic tijdperk in India was het verlicht dat een koppel minstens tien kinderen moest hebben. Maar in de veranderde omstandigheden van vandaag is het ideaal om een kind of ten hoogste twee kinderen te hebben. Het beste is natuurlijk om helemaal geen kinderen te hebben. Hoe minder kinderen, des te minder problemen het land zal hebben in verband met overbevolking. Welke voorschriften zou Krishn nu hiervoor kunnen hebben?

Het is niet zo dat Geeta zich geen zorgen maakt over het MATERIËLE LEVEN EN VOORSPOED. Krishn belooft in de verzen 20-22 van Hoofdstuk 9: "Mannen die deugdelijke daden doen, zoals door de drie Ved opgedragen, die van de nectar geproefd hebben en die zichzelf met zonde gevoed hebben, en die naar hemels bestaan hunkeren door mij door yagya te aanbidden, gaan naar de hemel en genieten van goddelijk genot voor hun deugdzame acties". Men zegt dat God geeft wat aanbidders verdienen. Nadat zij van het hemels genot genoten hebben moeten zij echter naar

de sterfelijke wereld terugkeren-de wereld die beheerst wordt door de drie eigenschappen. Maar aangezien zij in God rusten, de ultieme zegening, en door hem beschermd worden, worden zij nooit vernietigd. Het is ook God die hen geleidelijk aan bevrijdt door hun het genot te schenken en hen dus op het pad te zetten dat leidt naar de laatste eigenschapen, waardoor ontelbare soorten perversie ontstaan. Aangezien de opgedragen taak een intern proces van de geest en van de gevoelens is, hoe passend is het dan om externe plaatsen der aanbidding te bouwen zoals tempels en moskeeën, en om idolen van symbolische vertegenwoordigingen van goden en godinnen te aanbidden? De Hindus zijn idealiter volgelingen van eeuwige waarheden van Sanatan Dharm - waarden en deugden die de onbeweeglijke, eeuwige God in het hart van een man wakker maken en hem aldus in staat stellen om zijn Innerlijke te verwezenlijken. Door eeuwige waarheden te volgen en te verdiepen hebben de voorgangers hun inzicht en onthullingen over de hele wereld verspreid. Onafhankelijk van het deel van de aarde waarover hij heest, is iemand die het pad der realiteit betreedt essentieel een gelover in de eeuwige waarheid, Sanatan Dharm. Overwelmd door lust hebben Hindus echter geleidelijk aan het inzicht in realiteit verloren en slachtoffers geworden van een groot aantal misvattingen. Krishn waarschuwt Arjun herhaaldelijk en uitdrukkelijk dat er geen entiteiten zoals goden zijn. Wat ook de kracht mag zich waarmee een man zich aan zichzelf wijdt, het is God die achter het object van zijn aanbidding staat om hem te belonen. Het is god die alle aanbidding oprecht houdt, want hij is alomtegenwoordig. Daarom is de aanbidding van andere goden onwettig en zijn hun vruchten vergankelijk. Alleen die onwetende mannen wiens geesten gegijzeld werden door lust aanbidden andere goden en hun objecten der aanbidding variëren naargelang hun aangeboren eigenschappen. Terwijl goden het object der aanbidding door goede en deugdzame mannen aten, worden demonen en yaksh aanbeden door die mannen die passie en morele blindheid krijgen, en worden geesten door mannen der onwetendheid vergiftigd. Vele van deze aanbidders onderwerpen zichzelf zelfs aan ernstige en harde boetedoeningen.

Maar, zoals Krishn Arjun uitlegt, verliezen dergelijke aanbidders van slechte objecten niet enkel hun fysieke wezens maar ook God die in hen rust. Dergelijke aanbidders moeten daarom beschouwd worden als zeker en vast bezeten door een onrechtvaardige, kwade neiging. Aangezien God in de harten van alle wezens aanwezig is, moet iedereen verplicht alleen in hem toevlucht zoeken. De echte plaats der aanbidding is daarom niet extern, maar in de sfeer van het hart. Toch worden mensen tot objecten aangetrokken en aanbidden ze objecten zoals rotsen, water, stukken baksteen en mortel, en een groot aantal lagere goddelijkheden. Bij deze objecten voegen zij ook soms een idool van Krishn toe.

Maar materiële voorspoed is enkel een incidentele zorgt van de Geeta en het is in dit verband dat het verschilt van DE VED. Er zijn talrijke verwijzingen naar hen in de Geeta, maar de heilige boeken van de Ved zijn allen tezamen alleen mijnpalen. De zoeker gebruikt ze niet nadat hij zijn bestemming bereikt heeft. Dus wordt Arjun opgedragen, in de vijfenveertigste vers van Hoofdstuk 2, dat aangezien alle boeken van de Ved uitleg geven over enkel de limieten van de drie eigenschappen der natuur, hij deze limieten moet overschrijden, rusten op wat constant is, en op dezelfde wijze onverschillig staan ten opzichte van de verwerving van wat hij niet heeft en de bescherming van wat hij heeft, en hem met opzicht aan het Innerlijke wijden. In de daarop volgende vers wordt toegevoegd dat de aanbidder de Ved niet nodig heeft na de uiteindelijke bevrijding zoals een man geen klein pont nodig heeft wanneer er een immense oceaan rond hem is. Er is ook hier een suggestie dat de man die de Ved overschrijdt door God te kennen een Brahmin is. Dus, hoewel het nut van de Ved ten einde loopt voor aanbidders van de Brahmin klasse, bestaat er geen twijfel over hun nut voor anderen. Krishn verklaart in de achtentwintigste vers van Hoofdstuk 8 dat nadat hij de kennis van de essentie van God verkregen heeft, de yogi de beloningen van de studie van het schrift van Vedic overschrijdt, evenals de rites voor opoffering, boetedoening en liefdadigheid, en aldus absolutie bereikt. Dit betekent eveneens dat de Vedic schriften doorgaan en dat de

uitvoering van de opgedragen yagya onvolledig is zolang de ultieme staat die bereikt is. Zoals in Hoofdstuk 15 uitgelegd wordt, kent hij Ook God, de wortel van de Ashwath boom die de wereld is, een kenner van de Ved. Deze kennis kon echter alleen verkregen worden door devoot aan de voeten van een nobele wijsgeer-leraar te zien. In plaats van een boek of een zetel, is de wijze van aanbidding van deze mentor de bron-der kennis, hoewel men niet kan negeren dat heilige boeken en opleidingscentra bedoeld zijn om iemand in dezelfde richting te s turen.

Volgens de Geeta is er enkel de ENE GOD. Het hele pantheon van mindere goden en godinnen die door Hindus aanbeden worden is een sterke herinnering aan hoe de geest van dharm verlaten wordt en de ironie van het lot wil dat zelfs volgelingen van het Boedisme, die zo’n grote nadruk op de leer van Krishn legden, beelden van hun mentor Buddh gemaakt hebben die zijn heel leven de aanbidding van idolen afgezworen had. Zij hebben de woorden vergeten die door hun nobele leraar tot zijn geliefde leerling Anand gezegd werden: “Verdoe niet uw tijd aan de aanbidding van de man die in de staat van het wezen is”.

Dit echter niet om te benadrukken dat plaatsen en objecten van goddelijke aanbidding zoals tempels, moskeeën, kerken, pelgrimsoorden, idolen en monumenten geen enkele waarden hebben. Het meest opvallende is dat zij herinneringen van zoekers levendig houden zodat mensen zich hun idealen en verwezenlijkingen constant kunnen herinneren. Onder deze wijsgeren zijn er zowel vrouwen als mannen geweest. Sita, de dochter van Janak, is in haar vorig leven een Brahnain meisje geweest. Op verzoek van haar vader heeft zij zichzelf aan een rigoureuze boetedoening onderworpen, maar het succes had haar toch verblind. In haar volgende leven werd zij echter beloond toen zij de eenheid met Ram verwezenlijkte en geëerd werd als onveranderbaar (zoals God zelf) en onsterfelijk, en zoals maya-Gods “goddelijke consoort”. Meera had een koninklijke geboorte, maar er was ook sprake van een ontwaking van devotie tot God in

haar hart. Zij moest vele horden overwinnen, maar had uiteindelijk succes. Er werden schrijnen en monumenten gemaakt om haar te herinneren, zodat de gemeenschap het spirituele leven kan opnemen, aldus haar voorbeeld volgend. Meera of Sita, of eender welke andere visionaire die naar de realiteit gezocht en ook gevonden heeft, elk van hen is een ideaal voor ons en wij moeten in hun voetstappen treden. Maar wat kan er stommer zijn dan aan te nemen dat we onze morele verplichting gedaan hebben door gewoonweg bloemen aan te bieden?

Wanneer we naar een teken van iemand kijken beschouwen we dit als een ideaal, wij zijn overwelmd door het gevoel van liefhebbende devotie. Dit is zoals het moet zijn, maar het is enkel door de inspiratie die door hem verstrekt wordt en door zijn hulp dat we ons op onze spirituele reis kunnen begeven. Het moet ons doel zijn om stap voor stap naar het punt te gaan waar we ons ideaal vinden. Dát is echte aanbidding. Hoewel het juist is dat we onze idealen in geen geval verkleinen, zullen we schuldig zijn aan het feit dat we naar ons doel streven indien we maar al te gemakkelijk geloven dat de offerande van bladeren en bloemen alles is wat nodig is om het voorspoedige einde te bereiken.

Met betrekking tot het verwerven van wijsheid vanuit onze idealen en dienovereenkomstig te handelen, wat we het ook mogen noemen-hermitage, klooster, tempel, moskee, kerk, math, vihar of gurudwara, een van hen heeft zijn verdienste, gekenmerkt door echte spirituele zorg. Van wie is de herinnering of het beeld dat in deze monumenten bewaard wordt? Wat was de verwezenlijking? Welke boetedoeningen deed hij hiervoor? Hoe verwezenlijkte hij dit? Het is door de antwoorden op deze vragen te zoeken dat we naar opleidingscentra en op pelgrimstocht moeten gaan. Maar deze centra ziin nutteloos indien we ons niet kunnen verlichten door het voorbeeld van de stappen waarmee de verwezenlijkte Ziel uiteindelijk zijn doel bereikte. Zij zijn ook waardeloos indien wij ons geen oplossing kunnen bieden die waarlijk nuttig en voorspoedig is. In dat geval is alles wat zij ons kunnen bieden een blind,

diepgaand geloof of praktijk. Indien dit het geval is kunnen wij onszelf zonder twijfel schaden door hen te frequenteren. Deze opleidingscentra ontstonden oorspronkelijk om de bittere noodzaak van individuen af te leiden die van het ene naar het andere huis gingen om aanwijzingen en lessen te krijgen, en om dit te vervangen door een collectieve religieuze toespraak. Maar in de loop van de tijd vervingen het aanbidden van idolen en irrationele navolging van abusievelijk geloven dharm en veroorzaakten ontelbare misopvattingen.

De lettergreep OM is voor Hindus het symbool van de ene God die de Geeta verlicht. OM, ook pranav genoemd-het woord of geluid, drukt het Hoogste Wezen uit. In de Vedic literatuur wordt gezegd dat het verleden, het heden, en de toekomst niets anders dan OM zijn. De lettergreep vertegenwoordigt de alomtegenwoordige, omnipotente, veranderloze God. Vanuit OM wordt alles geboren dat voorspoedig is, alle geloven, alle hemelse wezens, alle Ved, alle yagya, alle uitdrukkingen, alle beloningen, en alles wat niet geanimeerd of geanimeerd is. Krishn vertelt Arjun in de achtste vers van Hoofdstuk 8:"Ik ben ... de heilige lettergreep OM". In het volgende hoofdstuk wordt gezegd: "Hij die van het lichaam vertrekt door OM te benadrukken, God in woord, en mij te herinneren, bereikt de redding." (Vers 13). En ook hij, Krishn beweert in de zeventiende vers van Hoofdstuk 9, als volgt "de drager en de behouder van de hele wereld evenals de gever van beloningen voor actie; vader, moeder, en ook de heer; de heilige, onvergankelijke OM is het waard om gekend te worden; en alle Vedic Rig, Sam, en Yajur". In Hoofdstuk 10 noemt hij zichzelf "OM onder woorden" en "de klinker akar onder de letters van het alfabet"-de eerste klant van de heilige OM. (verzen 25 en 33). De drieëntwintigste vers van Hoofdstuk 17 verklaart dat "OM, tat, en sat drie bijnamen zijn voor het Hoogste Wezen wiens resultaat voortkwam uit Brahmin, de Ved, en yagya." En in de daaropvolgende vers wordt toegevoegd: "Dit is de reden waarom de daden van yagya, liefdadigheid en boetedoening, zoals opgedragen door het schrift, altijd begonnen worden door de aanbidders van Ved met

een duidelijke uitspraak van de lettergreep OM". Het uiteindelijke verdict van Krishn is dat het opsommen van OM een primaire noodzaak is en dat de passende modus geleerd moet worden door devoot aan de voeten van een verwezenlijkte wijsgeer te zitten.

Krishn is een incarnatie, maar hij is ook een wijsgeer-een nobele leraar-mentor-die de GEVER VAN YOG is. Zoals we juist gezien hebben is volgens de Yogeshwar de kennis van de weg die naar het ultieme goede leidt, de manier om hierop te springen, en zijn verwezenlijking, afkomstig van een nobele mentor. Zelfs door vanuit een heilige plaats naar een andere of gelijkaardige plaats te roeien kunnen krachtige inspanningen deze kennis niet binnen ons bereik brengen indien er geen leraar is die ons deze kennis kan onderwijzen. In de vierendertigste vers van Hoofdstuk 4 wordt Arjun aangeraden om zijn kennis van wijsgeren door eerbetoon, onderzoek en aanvraag te verkrijgen, want enkel deze wijze Zielen die zich bewust zijn van de realiteit kunnen hem eerlijke vragen stellen, en het verlenen van een nederige dienst kan de wijze betekenen om dit alles te verwezenlijken. Enkel door deze weg te volgen kan Arjun uiteindelijk zijn spirituele zoektocht tot een goed einde brengen. Het vitale belang van een verwezenlijkte leraar-mentor wordt opnieuw benadrukt in Hoofdstuk 18:" Terwijl de weg om de kennis te verzekeren, de kennis die de moeite waard is, en de kenner die drievoudige inspiratie voor actie vormt, vormen de uitvoerder, de agenten en de daad zelf de drievoudige bestanddelen van actie". Volgens Krishn is een verlichte wijsgeer in plaats van boeken het primaire medium waarmee actie verwezenlijkt wordt. Een boek biedt enkel een formule aan en geen ziekte wordt geheel door het voorschrift van buiten te leren; hoe belangrijker de zaak is, des te beter zijn toepassing-zijn praktijk.

Er werd veel gezegd over desillusies en we worden hiermee ook geconfronteerd met betrekking tot ACTIE. De Geeta legt licht over de manier waarop deze misopvattingen ontstaan. Krishn zegt tegen Arjun in de negenendertigste vers van Hoofdstuk 2 dat zowel de Weg der Kennis en de Verlichting als de Weg der Zelfloze Actie

de actievoerders evenals de gevolgen van de actie kunnen bezwaren. Door deze actie zelfs in kleine omvang uit te voeren wordt iemand van de terreur van geboorte en dood bevrijd. Op beide wegen is de resolute daad de ene, de geest de ene, en de richting ook de ene. Maar onwetende geesten worden door oneindige tegenspraak gekweld. Tijdens de verwezenlijking van de actie vinden zij ontelbare daden, rites, en ceremonies uit. Maar dit is geen echte actie en Arjun wordt opgedragen om alleen de actie uit te voeren die opgedragen wordt. Deze actie is een aangegeven wijze en zo wordt het lichaam dat door de ene en de andere geboorte doorstroomd wordt ten einde gebracht. Deze reis kan op geen enkele wijze als beëindigd beschouwd worden indien de Ziel nóg een andere geboorte moet ondergaan.

De aangegeven actie is enkel een, de actie die we aanbidding of meditatie noemen. Maar er zijn twee manieren om deze actie te benaderen: de WEG DER KENNIS en de WEG DER ZELFLOZE ACTIE. Door de daad met een passende evaluatie van iemands capaciteit uit te voeren, evenals de winsten en verliezen met betrekking tot de onderneming, is de Weg der Kennis. De man die dit pad overschrijdt is zich bewust van wat hij vandaag is, welke veranderingen er zullen zijn in zijn rol de volgende dag, en dat hij uiteindelijk het ultieme en nagestreefde doel zal bereiken. Aangezien hij voortschrijdt zich maar al te zeer bewust zijnde van zijn situatie, wordt deze weldoener een wandelaar op de Weg der Kennis genoemd. Maar de man die op de Weg der Zelfloze Actie loopt begint zijn onderneming met een totaal vertrouwen in de aanbeden leraar. De zoeker laat de vragen over winst en verlies aan het goeddunken van zijn mentor over. Dus is dit de Weg der Devotie. Wat echter de moeite waard is om opgemerkt te worden is het feit dat de initiële impuls in beide gevallen afkomstig is van een nobele leraar. Verlicht door dezelfde wijsgeer, terwijl een van de leerlingen zich aan de voorgeschreven taak met zelfvertrouwen wijdt, doet de andere dit door zichzelf aan de gratie van zijn leraar over te geven. Dus dit is wat de Yogeshwar Krishn tegen Arjun zegt, namelijk dat de ultieme essentie die de Weg der Kennis

verzekerde ook bereikt wordt door de Weg der Zelfloze Actie. De zoeker die de twee als identiek waarneemt is de man die de realiteit kent. De zoeker die beide acties als een beschouwt is Krishn en de actie, en is in beide gevallen een. Enkel het gedrag waarmee deze actie ondernomen wordt is dubbel.

Deze enige actie-de opgedragen actie-is YAGYA. Krishn heeft Arjun uitdrukkelijk gezegd in de negende vers van Hoofdstuk 3: "Aangezien het gedrag van yagya de enige actie is en alle andere zaken waarin mensen betrokken zijn alleen vormen van wereldse binding zijn, Oh zoon van Kunti, wees dan onverbonden en doe uw taak voor God goed." De echte actie is wat het Innerlijke van lasten van de wereld bevrijd. Maar wat is precies deze daad, de onderneming van yagya, die invloed heeft op de verwezenlijking van actie? In Hoofdstuk 4 heeft Krishn yagya op meer dan een dozijn manieren uitgelegd die allen tezamen een schildering van de wijze waren die toegang verstrekt tot het Hoogste Wezen. Inderdaad, alle verschillende vormen van yagya zijn interne processen van aanschouwing; vormen van aanbidding die God duidelijk en gekend maken. Yagya is dus het speciale, opgedragen middel waarmee een aanbidder het pad dat naar God leidt bewandelt. De middelen waarmee de opgedragen taak verwezenlijkt wordt-geregelde en rustige ademhaling, meditatie, nadenken, en beperking van de gevoelens-vormen actie. Krishn heeft het ook duidelijk gemaakt dat yagya niets te doen heeft met niet spirituele zaken en dat de yagya die door middel van materiële objecten uitgevoerd wordt inderdaad beschouwend is. Dit is zelfs het geval wanneer we offeranden doen die miljoenen waard zijn. De geachte yagya wordt uitgevoerd door interne handelingen van de geest en de gevoelens. Kennis is het bewustzijn van de onsterfelijke essentie die voortspruit uit yagya bij zijn succesvolle verwezenlijking. Yogi die gezegend zijn met dit transcendenteel bewustzijn worden een met God. En wanneer het doel dat bereikt moest worden verwezenlijkt is, is geen verdere actie meer nodig door de bevrijde Ziel, want alle actie loopt samen in de kennis die door de directe perceptie van de ultieme essentie

verkregen wordt. De bevrijding van de Ziel is dus ook de bevrijding van de actie.

De Geeta spreekt over geen andere actie dan deze opgedragen actie-de yagya die God-verwezenlijking bereikt. Dit werd herhaaldelijk benadrukt door Krishn. Het is yagya die de "opgedragen taak" vermeld heeft-de daad die de moeite waard is om gedaan te worden-in de openingsvers van Hoofdstuk 6. Verder wordt in Hoofdstuk 16 uitgelegd dat de onderneming van yagya in de echte betekenis pas begint wanneer men volledig verzaakt heeft aan lust, woede en wrok (vers 21). Hoe meer een man in wereldse zaken geabsorbeerd is, des te verleidelijker worden lust, woede en wrok voor hem. In de Hoofdstukken 17 en 18, terwijl gesproken wordt over de taak die opgedragen is, de moeite waard en deugdzaam, heeft Krishn ook telkens weer beweerd dat deze ene opgedragen actie de voordeligste is.

Jammer genoeg, ondanks de herhaaldelijke waarschuwing van Krishn, blijven we volharden en blijven we beweren dat er geen nood is aan verlichting. Al wat nodig is voor onze daden is het verzaken aan het verlangen naar de vruchten van het werk. Wij overtuigen er ons verkeerdelijk van dat de Weg der Actie verwezenlijkt is door gewoon onze taak uit te voeren met plichtsgevoel, of dat de Weg der Verzaking bereikt wordt door ons uitsluitend over te geven aan wat we voor God moeten doen. Om op dezelfde toon verder te gaan, de kwestie van yagya is pas gesteld of we produceren de "vijf opofferingen" voor alle wezens (bhoot yagya) of waterlibellen voor vertrokken voorvaderen, of opofferingen voor vuur voor superieure goden zoals Vishnu, en beginnen onmiddellijk luid en krachtig te handelen door "swaha" te zingen. Indien Krishn niet specifiek over yagya gesproken zou hebben, dan zouden we de vrijheid gehad hebben om de richtlijnen van onze wil te volgen. Maar indien er vraag is naar wijsheid betekent dit dat we de voorschriften van het schrift moeten naleven. Toch weigeren wij koppig om te handelen volgens de voorschriften van Krishn omdat het zondige legaat van talrijke misleidende gebruiken

en geloven evenals aanbiddingwijzen die wij geërfd hebben en die onze geesten in kettingen van onwetendheid binden. We kunnen weglopen van materiële bezittingen, maar de vooroordelen die in onze geesten en harten rusten volgens ons waar me ook gaan.

Het is evident dat yagya noodzakelijkerwijs VERZAKING met zich brengt. Dus moeten we natuurlijk vragen of er een fase is voor de ultieme verwezenlijking waarbij we aan deze actie in naam de verzaking kunnen verzaken. Het schijnt dat op basis van de aard van het argument van Krishn over de vraag er in die periode eveneens een sekte bestond wiens leden opschiepen dat ze verzakers waren omdat zij niet met vuur speelden en zelfs de meditatie opgegeven hadden. In tegenspraak hiermee heeft Krishn beweerd dat er geen voorschrift is voor het verlaten van de opgedragen actie, noch op de Weg der Kennis, noch op de Weg der Devotie. De opgedragen taak moet nog ingesteld worden. Dit is een onontkomelijke noodzaak. Door de aanbidding constant en resoluut uit te voeren wordt deze geleidelijk aan verfijnd en uiteindelijk zo subtiel dat de wil en de wens volledig onderworpen en gestild worden. De echte verzaking is enkel deze totale stilstand die verzaking genoemd zou kunnen worden. Hoofdstuk na hoofdstuk (2, 3, 5, 6) en vooral in het laatste hoofdstuk wordt onderlijnd dat niemand een yogi wordt-een zelfloochenaar-door gewoon geen vuur aan te steken of door de verlichting der actie.

Indien we echter de aard van yagya en actie begrijpen, zullen we ook de andere zaken gemakkelijk begrijpen die in de Geeta opgeworpen worden-de thema's van OORLOG, van de uit vier delen bestaande organisatie van actie, van varnsankar, en van de Weg der Kennis evenals de Yog der Actie. Dit betekent de hele boodschap van de Geeta. Arjun wilde niet vechten. Hij gooide zijn boog weg en ging op de achterkant van zijn wagen zitten. Door de kennis der actie aan hem mee te delen overtuigde Krishn hem toen niet alleen van zijn geldigheid maar ook van de taak van de opgedragen actie. Aangezien Arjun opgevorderd wordt om de wapens op te nemen en in bijna alle verzen te vechten, dat is er zonder twijfel

sprake van oorloog. Maar er is geen enkele vers in de hele Geeta die fysieke slachtpartijen en bloedvergieten goedkeurt. Dit blijkt duidelijk in de Hoofdstukken 2, 3, 11, 15 en 18, omdat de actie die in al deze verzen gestipuleerd wort zonder uitzondering de daad is die opgedragen wordt en die door meditatie uitgevoerd wordt, en waarin de geest ontdaan wordt van alle objecten behalve het langverwachte doel. Indien de aard der actie op dergelijke wijze in de Geeta in ogenschouw genomen wordt, dan wordt de vraag van de fysieke oorlogsvoering niet eens gesteld. Indien de voorspoedige wijze die door de Geeta onthuld wordt enkel voor die mannen is die wensen oorlog te voeren, dan zouden we ons hiermee beter niet bezig houden. Inderdaad, de voorspelling van Arjun is er een die ons allen confronteert. Zijn wrok en besluiteloosheid lagen in een historisch verleden en zij zijn vandaag de dag nog altijd bij ons. Wanneer we trachten om onze geesten te beperken en ons met al ons wezen te concentreren dan worden wij getroffen door gevoelens als lust, woede, en ontgoocheling. Deze ziekten bestrijden en hen vernietigen is oorloog. Oorlogen werden en worden in de wereld uitgevochten, maar de vrede die het resultaat is van deze oorlogen is incidenteel en tijdelijk. De echte en langdurige vrede wordt alleen gewonnen wanneer het Innerlijke de status der onsterfelijkheid bereikt heeft.

Dit is de enige vrede waarna er geen onrust is,, en die enkel en alleen bereikt kan worden door de opgedragen actie uit te voeren. Het is deze actie, in plaats van de mensheid, die Yogeshwar Krishn in vier VARN of klassen onderverdeeld heeft. Een aanbidder met slechte kennis bevindt zich in de Shudr fase. Dus moet hij zijn zoektocht beginnen door diensten te verlenen in overeenstemming met zijn aangeboren talenten, want alleen kan hij profiteren van de Vaishya, Kshatriya, en Brahmin klasses. Dus hij kan dit dus alleen stap voor stap uitvoeren. Aan het andere einde is de Brahmin ook zwak omdat hij nog altijd ver van God verwijderd is. En, nadat hij een geworden is met het Hoogste Wezen, is hij niet langer een Brahmin. “Varn” betekent “vorm”. De vorm van een man is niet zijn lichaam maar zijn aangeboren neiging. Krishn zegt tegen Arjun

in de derde vers in Hoofdstuk 17: “Aangezien het geloof van alle mannen, Oh Bharat, overeenstemt met hun aangeboren neigingen en de man voornamelijk eerbiedig is, is hij wat zijn geloof is”. Het karakter van elke man wordt gevormd door zijn geloof en het geloof stemt overeen met zijn dominerende eigenschappen. Varn is dus een schaal, een meetstok, om iemands capaciteit voor actie te meten. Maar in de loop van de tijd worden we ofwel vergeetachtig ofwel wijzen we de opgedragen actie af, beginnen de sociale status door erfelijkheid te bepalen-aldus varn as kaste behandeld, en leggen strenge voorschriften en levenswijzen voor verschillende mannen op. Dit is sociale classificatie, terwijl de classificatie uitgevoerd in de Geeta spiritueel is. In de loop van de tijd werd varn dus alleen door geboorte bepaald. Maar de Geeta doet hier niet aan mee. Krishn zegt dat hij de schepper van de viervoudige Varn. Moeten we aannemen dat er schepping binnen de grenzen van India alleen was, want kastes zoals de onze bestaan nergens anders ter wereld? Het aantal kasten en subkastes is ontelbaar. Betekent dit dat Krishn de mannen in vier klassen onderverdeeld had? Het definitieve antwoord vindt men in de dertiende vers van Hoofdstuk 4, waar hij verklaart: “Ik heb de vier klassen (varn) geschapen in overeenstemming met aangeboren eigenschappen en actie”. Dus hij heeft actie, en niet mannen, gerangschikt, op basis van aangeboren eigenschappen. De betekenis van varn zal zonder problemen begrepen worden indien we de betekenis van actie verstaan hebben, en het belang van varnsankar zal duidelijk zijn indien we begrepen hebben wat varn is.

Iemand die van de weg der opgedragen actie afwijkt is VARNSANKAR. De echte varn van het Innerlijke is God zelf. Dus betekent het betreden van het pad dat het Innerlijke naar God leidt en verloren lopen in de wildernis van de natuur varnsankar. Krishn heeft onthuld dat niemand die Hoogste Geest kan bereiken zonder zich op de weg der actie te begeven. Wijsgeren van verwezenlijking die vrijgevochten zijn halen noch profijt uit de onderneming van de actie noch verliezen door eraan te verzaken. En toch doen zij aan actie voor het welzijn van de mensheid. Zoals deze wijsgeren

is er niets dat Krishn niet heeft bereikt, maar toch gaat hij verder met zijn werd voor het welzijn van de mannen. Indien hij zijn opgedragen taak niet goed en eerlijk uitvoert, zal de wereld vergaan en zullen alle mannen varnsankar (3:22-24) zijn. Van onwettige kinderen wordt gezegd dat zij geboren worden wanneer vrouwen overspel plegen, maar Krishn bevestigt dat de hele mensheid onder de bedreiging staat om in de varnsankar te vallen indien de wijsgeren die in God rusten hun plichten niet nakomen. Indien deze wijsgeren de hun opgedragen taak niet uitvoeren, dan zal de niet verwezenlijkte man hen imiteren, de aanbidding stopzetten, en voor eeuwig en altijd in het maas der natuur ronddwalen. Zij zullen dus varnsankar worden, want de God en de staat van actieloosheid kunnen alleen door de uitvoering van de opgedragen actie bereikt worden.

Door te verklaren dat de geest en de gevoelens door constante herinnering en opsomming van de naam gevoed worden, door constante meditatie, en door te verzaken en door diensten te verlenen aan een bepaalde verwezenlijkte wijsgeer die de essentie begrepen heeft, roept Krishn Arjun op, in de vierendertigste vers van Hoofdstuk 4, om deze daden uit te voeren. Arjun wordt opgevorderd om de kennis te vergaren, waarin alle actie uiteindelijk stroomt, van wijsgeren door eerbied, onderzoek en onschuldige vragen. Deze kennis-bewustzijn van de hoogste spirituele waarheid-vernietigt alle zonden.

Hetzelfde wordt op andere wijze in Hoofdstuk 13 gezegd wanneer Arjun gezegd wordt dat terwijl wijze mannen die deelnemen aan het voedsel van yagya bevrijd worden van alle zonden, de ondankbaren die enkel denken aan de bevrediging van hun fysieke lusten enkel en alleen op zonde leven. Yagya is, zoals we gezien hebben, een bepaald proces van meditatie waarmee alle invloeden en indrukken van de wereld-zowel geanimeerd als niet geanimeerd-die in de geest opgeslagen zijn tot niets herleid worden. God is de enige herinnering die over is. Dus, terwijl zonde dat is wat lichamen aandrijft, stellen godvruchtige daden mensen

in staat om de onverwoestbare, eeuwige essentie te verwezenlijken waarna de Ziel bevrijd wordt van de noodzaak om nog een ander lichaam aan te nemen.

De opgedragen actie is gerangschikt in vier categorieën op basis van de aangeboren capaciteit van de zoeker. In de eerste fase wanneer een man op zoek gaat naar een goed begrip van zijn taak, is hij een Shudr. Maar hij wordt naar de rang van een Vaishya gebracht wanneer zijn greep op de middelen steviger wordt. In de derde fase wordt dezelfde aanbidder gepromoveerd naar de nog hogere status van een Kshatriya wanneer hij in staat wordt om tegen de conflicten van de natuur in te gaan. De ontwaking van echte kennis die overgedragen wordt door de stem van God zelf, en die hem leidt, de capaciteit om op die God te vertrouwen en te worden zoals hem, verandert de zoeker in een Brahmin.

Daarom is het dat Yogeshwar Krishn in de zesenveertigste vers van Hoofdstuk 18 vastlegt dat deelname aan de actie in harmonie is met iemands aangeboren neiging, en bijgevolg een swadharm is. Hoewel van lagere verdienste, moet de voorkeur gegeven worden aan het feit dat iemand zijn natuurlijke plicht naleeft. De uitvoering van een daad van hogere verdienste is, anderzijds, niet correct en slecht indien deze daad zomaar geprobeerd wordt, zonder verdere inspanning. Dus gaat de zoeker van stap tot stap, en bereikt ten slotte de onsterfelijke staat.

Hetzelfde wordt opnieuw benadrukt in de zevenenveertigste vers van het laatste hoofdstuk, wanneer gezegd wordt dat een man de ultieme bevrijding bereikt door God goed te aanbidden, in overeenstemming met zijn aangeboren neiging. Met andere woorden, God herinneren en over God mediteren door de aangegeven wijze is dharm. Krishn vertelt Arjun dat de eerste stap die voor de zelfloze actie ondernomen moet worden nooit vernietigd wordt. Zelfs in een zeer geringe omvang wordt uiteindelijk de bevrijding van de terreur van geboorte en dood verkregen. Nu, wie naast een overbelaste huishoudster wordt verwacht om in geringe hoeveelheid te handelen? Zij heeft zo weinig tijd om aan de taak

te wijden. Arjun wordt in de zesendertigste vers van Hoofdstuk 4 gezegd: "Zelfs indien u de slechtste zondaar bent, zal de ark der kennis u veilig voorbij het kwade brengen". (4.36). Nu van wie kan men verwachten dat hij een grotere zondaar is, dan de man die constant op spirituele wijze zoekt of de man die enkel nadenkt om de taak te ondernemen? Dus de garhastya-de orde-de orde van de huishouder-is de fase die het begin der actie markeert. In Hoofdstuk 6 vraagt Arjun de heer: "Wat is het einde, Oh Krish, van de zwakke aanbidder wiens niet constante geest zich van de zelfloze actie verwijderd heeft en die daarom ontdaan is van perceptie, zijnde het uiteindelijke resultaat van yog?" Krishn gaat dan verder en verzekert zijn vriend en discipel dat zelfs de man die niet vastberaden is en die van yog verwijderd wordt niet vernietigd wordt, want iemand die goede daden uitgevoerd heeft nooit problemen zal krijgen. Met zijn sanskar, wordt dergelijke persoon ofwel geboren in het huis van een nobele man of in de familie van een verlichte yogi toegelaten. Dergelijke persoon wordt dus op beide wegen naar aanbidding geleid en door zijn opgedragen pad door verschillende geboorten te betreden bereikt hij of zij uiteindelijk de ultieme staat. Dit alles is relevant voor een huishouder, meer dan voor iemand anders. Wordt een persoon in feit niet herboren als een huishouder omdat hij van de Weg der Zelfloze Actie afdwaalt? Wie kan dieper vallen, de man die al opgeslorpt is in goddelijke adoratie of de man die nog niet in het proces geïnstrueerd is? Zelfs vrouwen, Vaishya, en Shudr, waarvan gezegd wordt door onwetenden dat zij van lagere geboorte zijn, belooft Krishn in de tweeëndertigste vers van hetzelfde hoofdstuk, volgen het Hoogste Doel door toevlucht te zoeken in God. Wat hier verteld wordt geldt dus voor de hele mensheid-Hindus, Moslims, Christenen en alle anderen, mannen en vrouwen. Zelfs personen met zondig gedrag kunnen de uiteindelijke bevrijding bereiken door toevlucht bij God te zoeken. Een huishouder is niet per se een zondige man.

Kennis afgeleid van de Geeta is de pure Manusmriti –

Geeta verscheen zelfs voor de oorspronkelijke man Manu – 'Imam

vivaswateh yogam proktavanahamvyayam ' (4.10) Arjun! Ik sprak met de Zon in het begin van de tijd over deze onverwoestbare gebeurtenis en de Zon vertelde het aan Manu. Manu luisterde en droeg het in zijn geheugen omdat wat hij gehoord had alleen in Manu's smiriti (geheugen) gedragen kon worden. Manu vertelde hetzelfde aan Koning Ikshwaku. De

Rajarshis van Ikshwaku wisten dit en tijdens deze belangrijke periode verdween deze onverwoestbare gebeurtenis van deze aarde. In het begin was er een traditie van luisteren en in het geheugen bewaren. Er werd zelfs niet in de verre verste aan gedacht om het te noteren. Manu Maharaj droeg het in zijn psychologisch geheugen en creëerde de traditie van het geheugen. Dus is deze kennis, afgeleid van Geeta, de pure Manusmriti.

De Heer heeft deze kennis aan de Zon meegedeeld, zelfs voordat hij het aan Manu gegeven heeft, dus waarom noemen we het niet Suryasmriti? De Zon is inderdaad dat deel van het Licht, de Almachtige, zijnde de schepper van dit universum. De Heer Shri Krishna zegt, 'Ik ben de vader van de ultieme kiem van de levensbron, en de natuur is de factor die het voed'.

De Zon is het begin van alles. Zon is die ultieme kracht van de Heer die de mensen ontwierp. Het is niet een persoonlijkheid en waar de verlichte kracht de mensen schiep droeg dezelfde kracht de kennis, op Geeta gebaseerd, naar de Zon over. De Zon zei hetzelfde aan haar zoon Manu, en dus wordt het Manusmriti genoemd. De Zon is geen persoon, het is een bron.

De Heer Shri Krishna zegt – 'Ik ga diezelfde oude Yogage zeggen die u al kent. U bent mijn geliefde discipel, ware vriend. Arjun was intelligent, echt de moeite waard. Hij ontwierp een keten van vragen zoals jouw geboorte; de Zon werd ook eeuwen geleden geboren. Hoe aanvaard ik dat I 'U dit aan de Zon vertelde'? Hij stelde ongeveer vijfentwintig vragen van dit soort. Toen Geeta tot de conclusie kwam dat alle vragen beantwoord waren, toen stelde de Heer Zelf de vragen waarop Arjun geen antwoord had, en die in zijn voordeel waren en goed opgelost werden. Op het einde van

dit alles zei de Heer , 'Arjun! Heb jij geconcentreerd naar mijn advies geluisterd? Arjun zei,

Nashto moha smritirlabdha twatprasadanmayachyut I
Sthitohsmi gatasandehah karishye vachanam tava II18/73

Geachte Heer, mij wensen zijn er nog. Ik heb geheugen gekregen. Ik heb niet alleen geluisterd, maar ik draag het nu als een deel van het systeem. Ik zal uw orders opvolgen, en ten oorlog trekken. Hij nam zijn boog, won, en vestigde een rijk van de pure dharma en in de vorm van een religieuse sculptuur waardoor de originele Dharmashastra Geeta weer in circulatie kwam.

Geeta is een bron voor religieuze sculptuur. Dit is de Manusmriti die door Arjuna in het geheugen ingebed werd. Er bestaat een referentie voor twee Geeta voor Manu - Een van de Vader gekregen, en de tweede, de Vedas die voor Manu verschenen. Er was geen derde ding dat in de tijd van Manu verscheen. De documentatie van die tijd was geen manier, papier & pen waren niet courant, dus bestond de traditie van het luisteren naar de kennis en het deel maken van het geheugen. Manu Maharaj, de bron voor de mensheid, de eerste mens die de eer shruti (luisteren) aa Vedas en geheugen aan Geeta gaf.

Vedas verscheen voor Manu, luister naar hem, zij zijn bestemd om beluisterd te worden. Zelfs indien u ze later vergeet, dan is er geen probleem is omdat Geeta smriti is, een feit dat men nooit zou mogen vergeten. Dit is die hemelse psalm voor de mensheid die u voor altijd vrede en eeuwigdurende welvaart zal geven.

De Heer zei – Arjun! Indien jij niet naar mijn raad luistert omwille van je ego, dan zul jij niet langer bestaan, omdat de persoon die de raad van Geeta in de wind slaat uitgeroeid zal worden. In de laatste psalm van episode vijftien zei de Heer (15.20) "**Iti guhyatamam shastramidamuktam mayanaghaI**" 'Ik heb de meest vertrouwelijke van de vertrouwelijke wetenschap onthuld'. Door deze wetenschap te leren zult u alle kennis en het ultieme krediet verwerven.' In de laatste twee psalmen van episode zestien wordt

gezegd, - **"Yah shastravidhimritsrijya vartane kaamakaaratahl"** 'De personen die deze wetenschappen volgen door zich op de ondeugden te verheugen en die bidden dat er geen andere handelingen zijn zullen nooit geluk en welvaart verkrijgen.'

Dus Arjun, **"Tasmachchhaastram pramanam te karyaakaryavyavasthitouhl"** dit is de standaard wetenschap achter het beheer van uw taken en werken. Bestudeer deze wetenschap aandachtig en handel dienovereenkomstig. Jij zult mijn deel zijn, die onverwoestbare positie bereiken en eeuwig blijven leven, met een eeuwigdurende vrede en welvaart.

Geeta is de Manusmriti en volgens de Heer Shri Krishna is Geeta de religieuze wetenschap, er is geen andere wetenschap, geen ander geheugen. Hij heeft verschillende geheugens uitgerust, maar vandaag wordt Geeta vergeten. De herinneringen zijn de oplossing om twisten te bestrijden en zijn een wapen om mueren in de maatschappij te bouwen. Zij schilderen noch een correct beeld van de gedachten van Manu noch beschrijven zij Manu's tijden. De originele Manusmriti Geeta aanvaardt Een Almachtige Heer de Waarheid, en stelt voor om hiermee een te worden, maar vandaag zijn ongeveer 164 geheugens beschikbaar die niet eens over God praten, noch de middelen beschrijven om de Almachtigde te bereiken. Zij beperken zich alleen tot het reserveren van hun plaats in de Hemel en moedigen de personen aan die niet daar zijn. Zij verwijzen zelfs niet naar Moksha.

De Geeta is voor de deugdzame mannen, voor de huishouder, en voor DE HELE MENSHEID. Een wijsgeer zoals Maharshi Patanjali heeft de wijze uitgelegd, afgezien van vragen over sociale orde en organisatie, die naar het hoogste geluk leidt. Yogeshwar Krishn vindt deze wijze ook beter. Dus is zijn boodschap alleen voor leerlingen die dit verdienen. Hij herinnert Arjun van tijd tot tijd eraan dat hij hem de kennis versterkt heeft omdat hij een liefhebbende aanbidder is en omdat hij (Krishn) hem al het goede wenst. Deze kennis is de meest geheime kennis-geheim omdat hij alleen bedoeld is voor mannen van de vereiste spirituele bereidschap. Dus wordt aan Arjun

op het einde gevraagd dat hij, voordat hij de kennis aan iemand anders verder geeft, hij moet wachten, indien de man geen echte aanbidder is, tot hij naar de opgedragen weg gebracht is. Het naleven van dergelijke voorzorgsmaatregel in het verstrekken van de meest mysterieuze kennis is essentieel, want deze kennis is de enige manier om de uiteindelijke redding te verkrijgen. En de Geeta is een systematisch verhaal van deze transcendentale kennis.

HEILIGE BOEKEN zijn nuttig zoals ook monumenten en plaatsen dit zijn die ons aan de idealen en verwezenlijkingen van bepaalde vroegere wijsgeren herinneren. Zij vertellen ons over het dynamische spirituele proces die Yogeshwar Krishn de opgedragen actie noemt zodat we deze kennis kunnen leren en ons ernaar kunnen richten. Indien we door een verlies aan herinnering overweldigd worden, kunnen wij teruggrijpen naar deze werken om ons geheugen op te frissen. Maar deze heilige boeken hebben helemaal geen nut indien de gewoon rijstkorrels en pasta op hen strooien en hen naar een hoger niveau trachten te brengen. Een nobel werk zoals de Geeta is een markeerpunt-een teken-dat ons langs het juiste pad voert en ons steun geeft tot het ogenblik waarop de bestemming bereikt wordt.

We kijken op naar heilige boeken zodat we ons constant naar het gewenste doel kunnen richten. Maar nadat het hart dit bereikt heeft, wordt het doel zelf in een boek veranderd. HEILIGE BOEKEN zijn nuttig zoals ook monumenten en plaatsen dit zijn die ons aan de idealen en verwezenlijkingen van bepaalde vroegere wijsgeren herinneren. Zij vertellen ons over het dynamische spirituele proces die Yogeshwar Krishn de opgedragen actie noemt zodat we deze kennis kunnen leren en ons ernaar kunnen richten. Indien we door een verlies aan herinnering overweldigd worden, kunnen wij teruggrijpen naar deze werken om ons geheugen op te frissen. Maar deze heilige boeken hebben helemaal geen nut indien de gewoon rijstkorrels en pasta op hen strooien en hen naar een hoger niveau trachten te brengen. Een nobel werk zoals de Geeta is een markeerpunt-een teken-dat ons langs het juiste pad voert en ons steun geeft tot het ogenblik waarop de bestemming bereikt wordt.

We kijken op naar heilige boeken zodat we ons constant naar het gewenste doel kunnen richten. Maar nadat het hart dit bereikt heeft, wordt het doel zelf in een boek veranderd. Aanbidding van nobele herinneringen is gewenst, maar een blinde aanbidding van hen is ontoelaatbaar.

Onderhavige uiteenzetting heeft Yatharth Geeta-omdat het een poging is om de betekenis van Krishn in zijn echt perspectief uit te leggen. Door alle middelen van de ultieme bevrijding te belichamen is de Geeta alomtegenwoordig. Er is geen enkel punt waarover twijfel kan bestaan. Maar aangezien dit thema niet op intellectueel niveau besproken kan worden, kan zoiets als schijnbare twijfel ontstaan. Dus indien we een bepaald deel van de Geeta niet begrijpen dan kunnen we onze twijfels oplossen zoals Arjun dit deed door devoot bij een wijsgeer te zitten die de essentie waargenomen en verwezenlijkt heeft;

OM SHANTI! SHANTI !! SHANTI III

Een oproep

Deze 'Yatharth Geeta' is bedoeld om u het nobelste sermoen, door Yogeshwar Sri Krishn in de 'SHREEMAD BHAGWAD GEETA' gedaan, te verstrekken. Dit bevat de beschrijving, door een wijze man, na het bereiken van die Hoogste Ziel die in onze harten rust.

We moeten vermijden om de Geeta met cynische perspectieven te gebruiken, zodat wij onze doelstellingen en de paden niet zouden verloochenen. Door de devote studie van de Geeta slaagt het hele menselijke ras in de inspanningen om het welzijn te bereiken. Zelfs indien zij slechts een klein deel ervan begrijpen zijn zij zeker dat zij de ultieme zegening bereiken, omdat elke vooruitgang die op dit pad bereikt wordt nooit verloren zal gaan.

— Swami Adgadanand

INLEIDING VAN ELK HOOFDSTUK AUDIOCASSETTES

1. De GEETA, een complete boodschap op zich, van eerbied en toewijding aan 66n Hoge Geest, is een open uitnodiging om iedereen heilig te verklaren. Rijk of arm, van nobele afkomst of onbekende ouders, deugdelijke persoon of zondaar, man of vrouw, rein of zeer zondig, op eender welke plaats in het universum verblijvend, hebben recht om toegang te krijgen. De Geeta legt specifiek de nadruk op de het feit dat de personen die zich aan wereldse zaken wijden naar een nobel en bevrijdend spiritueel pad gevoerd worden, terwijl de deugdelijke personen zich reeds aan de opgedragen actie en meditatie wijden. Deze waardevolle en universele regels worden hier voorgesteld:

1. Scripten worden met twee hoofddoelstellingen gemaakt. Enerzijds de bescherming van de sociale orde en de cultuur, waarin de mensen de voetstappen van hun nobele voorvaderen kunnen volgen. Anderzijds de verzekering dat mensen de ultieme, eeuwige rust vinden.

   Dergelijke scripten zoals de Ramayan, de Bijbel, de Koran, enz., behandelen deze twee aspecten. Maar, omwille van de materiele gezichtspunten van de meerderheid der mensen, vertonen zij de neiging om alleen gebruik te maken van de scripten die een onmiddellijk sociaal gebruik hebben. In de spirituele teksten vinden we eveneens veel verwijzingen naar nuttige sociale praktijken, aldus hun belang bevestigend. Daarom heeft de Wijsgeer Ved Vyas, toen hij de Mahabharat schreef, het epos waarvan de Geeta deel uitmaakt, duidelijk verwezen zowel naar sociale als naar spirituele zaken. In de Geeta zelf is er echter geen enkele vers die zich bezig houdt met het fysieke leven of de verspreiding van sociale of religieuze voorschrifteri, rites of gebruiken, dit om te verzekeren dat mensen geen dogma’s zouden verwisselen, en er geen interactie met het universele en tijdloze welzijn zou optreden. Deze goddelijke Geeta wordt uitsluitend in termen van tijdloze spirituele wortelen en concepten voorgesteld.

3. De Geeta was nooit bedoeld voor specifieke individuen, specifieke kasten, religies, paden, plaatsen, tijden of conventionele culturen. Het is een universele en eeuwige spirituele praktijk. Het is langdurig en zeer relevant voor elke natie, elke religie, elk levend wezen. Inderdaad, de Geeta is bedoeld voor iedereen, voor overal. De Geeta is een werk bedoeld voor het hele menselijke ras, en dit in de vorm van een spiritueel tekstboek. Want is het feit dat deze Geeta ons eigen persoonlijk, spiritueel tekstboek kan zijn geen grote eer en zegening voor iedereen van ons?

4. De zeer eerbiedwaardige Bhagwan Mahavir, de oprichter van de Jain religie, evenals zijn tijdgenoot Bhagwan Buddh, beide volledig door God verwezenlijkt, weerspiegelden elk in hun separate lessen de essentiele boodschap van de Geeta voor het yolk in de taal van de gewone mens.

   “De Ziel alleen is de waarheid, en zelfverwezenlijking kan bereikt worden met totale beperking van geest en gevoelens”. Dit is de essentiele boodschap die door de Geeta verkondigd wordt.

   Wanneer Lord Buddh verklaart dat dezelfde essentie alleen universeel en eeuwig is, dan versterkt hij dit essentiele feit van de Geeta.

   Enkel dergelijk feit van Lord Buddh, maar eender welke essentie verkondigd als universele feiten in naam van religie, of spiritualiteit zoals Een Universele God, Gebeden, Acceptatie, Boetedoening enzovoort, zijn allemaal delen die in de Geeta zelf teruggevonden worden, de Geeta zijnde het originele script van de mensheid. Hier, in YATHARTH GEETA, worden deze drie lessen, rechtstreeks afkomstig van de gesproken woorden van Swami Shree Adgadanand, voorgesteld aan de wereld in de vorm van audiocassettes, zodat het hele menselijke ras van deze universele wijsheid kan genieten.

5. Onder de overleveringen van India is er een verhaal dat zegt dat Aristoteles — een van de grote Griekse filosofen en wijze mannen zoals Socrates — Alexander de Grote opgevorderd had om vanuit India, een land dat bekend stond voor zijn spirituele

meesters, een kopie van de Shreemad Bhagwad GEETA mee terug te brengen, als de guru-gerichte belichaming van de spirituele kennis van de verwezenlijkte wijsgeren.

Het essentiele concept van een enkele God als de Ultieme Realiteit, zoals in de GEETA onderwezen, is in verschillende talen op verschillende tijdstippen overal in de wereld door grote meesters zoals Mozes, Jesus en ook talrijke Sufi Heiligen verkondigd. Omwille van taal- en culturele verschillen kan het blijken dat er een verschil bestaat onder de leergangen van grote meesters - maar hun essentie is en blijft identiek, in overeenstemming met de wijsheid die door Krishn aan Arjun eld wordenniet verhardteven van de iin de GEETA verkondigd wordt. Als dusdanig is de GEETA onweersprekelijk een spiritueel tekstboek voor het hele menselijke ras.

Door de essentie van YATHARTH GEETA voor te stellen heeft Swami Adgadandjl een waardevolle bijdrage geleverd voor de hele mensheid. De transformatie van deze tekst in de vorm van audiocassettes werd gedaan in overeenstemming met Sri Jitenbhai.

6. Elke religie overal ter wereld kan beschouwd worden als de afgelegen echo van de Shreemad Bhagwad Geeta. Door naar de lessen te luisteren die door Swami Shree Adgadanandji in de 'YATHARTH GEETA' gegeven worden,besloot Sri Jitenbhai, die geboren werd in de Jain religie, dat deze lessen populair gemaakt moesten worden door middel van audiocassettes. Dit besluit werd genomen vanuit de realisatie dat de essentie van de lessen van GEETA zijn plaats gevonden heeft in de lessen die in de loop van de geschiedenis gegeven werden door verwezenlijkte leraars zoals Mahavir, Gautam Buddh, Nanak, Kabir en andere. Deze cassettes van de Geeta worden voorgesteld voor de zelfverwezenlijking voor zoekers in de hele wereld.

7. Op het ogenblik van het ontstaan van de Geeta, duizenden jaren geleden, leerde de mensheid niet om zichzelf te identificeren door de separate, verschillende religies, die zich dienovereenkomstig ontwikkelden, maar door dergelijk universeel overeengekomen heilige script en heilige boeken zoals de Ved en de Upanishad in India. In die dagen bestond er

slechts een spirituele praktijk die geaccepteerd werd als de essentie van alle Upanishads, de SHREEMAD BHAGWAD GEETA, letterlijk vertaald, het “Lied van God”. Op dit vlak is de Geeta een essentiele praktijk, een praktijk die de essentie bevat-om voorspoed en welzijn te bereiken.

In vergelijking met het lezen van scripten voor leerdoeleinden is het altijd beter om ernaar te luisteren. Omwille van de duidelijke uitspraak en intonatie, verzekert luisteren naar gesproken teksten een betere concentratie en begrip. Dit is het essentiele doel achter de presentatie van de Yatharth Geeta, de Geeta in zijn Echt Perspectief, door middel van audiocassettes.

Door naar deze audiocassettes te luisteren kunnen zelfs onze kinderen profiteren van de nobele cultuur van het Hoogste Wezen. De atmosfeer rond elk huishouden zal overeenkomen met de spirituele echo van de “Bhagwad Geeta”, het “Hemelse Lied”, zoals een heiligdom.

8. Die plaats waar God niet besproken wordt is een kerkhof. In de huidige wereld — hoewel zij een lichte neiging vertonen naar de zelfverwezenlijking in de Hoogste Geest, zijn de meeste mensen niet in staat om tijd te maken voor aanbidding en meditatie. In zo’n situatie, indien de boodschap van de Geeta elk deel en elke hoek van de wereld kan bereiken, zal aldus het zaad gezaaid worden voor een universeel welzijn, vrede, en voorspoed. De goddelijke woorden van God zullen, door middel van deze cassettes, de goddelijke boodschap van God, in de “Bhagwad Geeta” vervat, verkondigen, wat in het Engels vertaald wordt als “Lied van God” of het “Hemelse Lied”. En dit is de essentie van een eerbiedwaardige strekking voor de bevrijding en het ultieme geluk van alle wezens.

   Wij verzekeren dat onze kinderen goed opgevoed zijn zodat zij over een nobele cultuur beschikken. De mensen hebben de neiging om te geloven dat nobele cultuur dat is wat een decent leven verzekert en dat de problemen van het dagdagelijkse leven oplost. Zeer weinigen, bijna niemand, richten hun aandacht naar God. Veel mensen hebben zelfs voldoende materiele rijkdom zodat zij geen helemaal geen behoefte hebben om zich

tot God te wenden (zoals de nobele Arjun in de Geeta zich tot zijn nobele vriend en leider richtte, de verwezenlijkte wijsgeer Krishn). Uiteindelijk is echter de hele materiele rijkdom en de zogezegde zekerheid vergankelijk. Op het ogenblik van de dood, zelfs indien zij aan deze dingen gehecht waren, moeten de mensen deze dingen toch achterlaten. Op basis van deze onbetwiste realiteit is het enige pad dat voor ons open staat het begrip tijdens ons leven, terwijl wij nog steeds in ons lichaam zijn, zijnde de manieren om het Hoogste Wezen te bereiken. Dit is het essentiele doel dat door deze audiocassettes van Yatharth Geeta overgedragen wordt.

10. Welke religies en religieuze sekten ook in deze wereld mogen bestaan, alien werden gevormd in de naam van een of andere verlichte ziel door een groep van toegewijde volgelingen. De plaatsen die de nobele wijsgeer had gekozen voor zijn meditatie in de latere jaren zijn nu pelgrimsoorden, ashrams, kloosters, tempels en kerken geworden, waar in de naam van deze wijsgeren en om hun brood te verdienen, de mensen bepaalde praktijken uitoefenen, gaande van het gewone leven tot ex-treme luxe. Verwezenlijkte wijsgeren worden altijd op een verhoog geplaatst, maar niemand kan de fase van verwezenlijking bereiken enkel en alleen door zich op een verhoog te plaatsen of door zijn volgelingen op een verhoog geplaatst te worden. Dat is de reden, dat dharm altijd het veld van een echt verwezenlijkte wijsgeer geweest is, zijn de echte, verwezenlijkte leraar.

    De GEETA, het “Lied van God” in de vertaling van Sir Arnold, is ontegensprekelijk een script. In de huidige lesgeving van de Hoogste Geest, zoals vermeld door het personage van Yogeshwar, Lord Skri Krishn, een verwezenlijkte wijsgeer en leraar. Deze eeuwige waarheid en de echte essentie van dezelfde heilige verzen van de tijdloze dialoog tussen de verwezenlijkte leraar, Krish, en de toegewijde en nobele spirituele zoeker, Arjun, worden op uw situatie gericht in hun pure vorm en worden door middel van deze audiocassettes van Yatharth Geeta duidelijk gemaakt.

De Geeta bevat de volledige beschrijving van het dynamische meditatiesysteem van het onderzoek dat de verwezenlijking van het Innerlijke mogelijk maakt, zijnde de volledige spiritualiteit van India en ook de basisbron van de overheersende religies van de hele wereld.

De Geeta zegt ook dat het Hoogste Wezen een is, de actie om te bereiken een is, de gratie een is en het resultaat eveneens een is en dat is de visie van het Hoogste Wezen bereiken van goddelijkheid en eeuwig leven.

Zie "**Yatharth Geeta**".